

ပထမရက် ၁၀၀၀

အကြောင်း လွှဲလာခြင်း

စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း
ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆင်းလုပ်သားများအတွက်
သင်တန်းပံ့ပိုးသူလက်စွဲလမ်းညွှန်

Produced by

Through the generous support of

ပထမရက် ၁၀၀၀
အကြောင်း
ပေါ်လာခြင်း

စားနပ်ရိက္ခာဖူလုပေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း
ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆင်း လုပ်သားများအတွက်
သင်တန်းပံ့ပိုးသူလက်စွဲလမ်းညွှန်

စာရေးသမဂ္ဂူး
- အဲလစ်စာတိပိုလန် (Elizabeth Whelan)
ဒေါ်ရသီအယ်လ် ဆောက်သမ (Dorothy L Southern)
နှင့် စောဒေါ် (Saw Eden)

ဘာသာပြန်
-

သရုပ်ဖော်ရေးဆွဲသူ
-

မိတ်ပုံ
-

ဒီဇိုင်းနှင့်ကော်ပိတည်းဖြတ်
- Bridge

ပုံနှိပ်
-

မူပိုင်ခွင့်
- LEARN မှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။

လက်ခွဲပါ သတင်းအချက်အလက်များကို ပညာပေးရန်ရည်ရွယ်ချက်နှင့်
စီးပွားဖြစ်မဟုတ်သော အခြားရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ပြန်လည်ထုတ်ဝေခြင်းနှင့်

ဖြန့်ဝေခြင်းများကို LEARN စီမံချက်မှ အားပေးသည်။

ကြိစာတမ်း၏ မူလပြုစုံသူကို အပြည့်အဝ အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြပေးရန်
လိုအပ်သည်။

ISBN
-

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသောရက်စွဲ
-

ပထမရက် ၁၀၀၀ အကြောင်းလေ့လာခြင်း- လမ်းညွှန်ကို
အလျော့ရှင်ပေါင်းစုံပါဝင်သော LIFT ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့၍ LEARN
(Leveraging Essential Nutrition Actions to Reduce
Malnutrition) မှရေးသားပြုစုံသည်။ LEARN သည် Save the
Children မှ အကောင်အထည်ဖော်သော စီမံချက်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ
LIFT ၏ စားနှုန်းကြားဖွဲ့စည်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း စီမံကိန်းများတွင်
အာဘာရဆိုင်ရာ အကျိုးရလဒ်များ အများဆုံးရရှိစေရန် ရည်ရွယ်သည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် စားနှုန်းကြားဖွဲ့စည်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် အလုပ်ရုံးနှင့် ပါဝင်ခွဲသော မိတ်ဖက်
အဖွဲ့အစည်းအားလုံးအား LEARN မှ ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့်
နှမူနာသင်ရှိးစမ်းသပ်မှုများတွင် ကူညီပုံးပေးခဲ့ကြသော Terre des Hommes
Italia နှင့် International Rescue Committee (IRC) မှ ဝန်ထမ်းများအား
အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

LEARN အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော မသူ့အဝင်း၊ ကိုစိုင်းဝေအောင်၊ မစုမြတ်ထွန်း
မောင်မြတ်ကိုကိုအေးနှင့် Scaling Up Nutrition (SUN) SCA မှ စိုးညီညီနှင့်
မခင်ယွန်းလွှာထွန်းတို့အား ကန်းလိုးသင်ရှိးစမ်းသပ်ခြင်းတွင် ပါဝင်ကူညီပေးခဲ့ခြင်းအတွက်
ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ထိုအပြင် သင်ရှိးညွှန်းကြမ်းကာလတွင်လည်း စိုင်းဝန်းကူညီကာ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ
ပါဝင်ပေးခွဲသော Alice Atkins, Helen Louise Taylor, Thelma Tun Thein
နှင့် Julia Hnin Weatherston တို့အားလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

၁၅

၃ ကျေးဇူးတင်ထွာ
၉ အဖွင့်မိတ်ဆက်

- ၁၀ လက်ခွဲလမ်းညွှန် ရေးသားပြုစုနည်း
၁၂ အဆိုပါအချိန်ကာလသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးသနည်း
၁၃ အာဟာရချို့တဲ့မျှအား ကာကွယ်ခြင်း
၁၆ အာဟာရအကျိုးမော်ဂိုးသော လုပ်ငန်းများအားဖြစ် လူမှုပေး
စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အမှုအကျိုးများကို ပြောင်းလဲခြင်း

၁၆

၂၃ မိခင်မှုကလေးမွေးဖွားရန် ပြင်ဆင်ခြင်း

- အခန်း ၁-၁
၃၅ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အဆင့်များ
၃၇ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ သုံးရေအတွင်း မျှော်လင့်ထားရမည့် အရာများ
၄၃ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း ကျိုးမာစွာနေထိုင်ခြင်း
၄၈ ကျိုးမာစွာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း
၅၈ မိခင်အာဟာရပြုခြင်း
၅၉ နှစ်ယောက်အတွက် အစာစားခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်နှင့်
၆၀ နှစ်တိုက်ချိန်တွင် အာဟာရပြုခြင်း
၆၁ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း အနည်းလိုအာဟာရများ စားသုံးမှု
၆၂ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလနှင့် နှစ်တိုက်စွဲအတွင်း စလေ့အယူအဆအရ
ရှောင်ကြော်လေ့ရှိသည့် အစားအစာများ
၇၆ ကျိုးမာစွာ မိခင်အာဟာရပြုခြင်း
၈၆ ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ
၈၇ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှု
၉၀ ဘေးကင်းသန်ရှင်းသော မွေးဖွားမှု
၉၃ မီးဖွားပြီးချိန် စောင့်ရှောက်မှု
၉၆ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခင် ကျိုးမာရေးနှင့် သားဆက်ခြားခြင်း
၉၈ အစိုးရ ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုများနှင့် စီမံချက်များအားရယူခြင်း
၁၀၂ မိခင်နှင့် မွေးကင်းစကလေး ဝန်ဆောင်မှုများ၏အရေးကြီးပုံ
၁၁၀ မိသားစုံဘဝတာအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၁၁၈ ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်းတွင် မိသားစုံနှင့် လမ်းခရီးအတွက်
ကတိကဝတ်ပြုခြင်း
၁၂၀ ကျိုးမာစွာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း
၁၂၃ မွေးဖွားချိန်နှင့် နောက်ပိုင်းအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း
၁၂၄ မိခင်စိတ်ကျိုးမာရေး
၁၃၀ မိခင်များအတွက် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ရုံးပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပုံး
ဆေးရုံး ဆေးခန်းတွင် မွေးဖွားခြင်းကို အားပေးကူညီခြင်း

၁၆၅ ၂၄၅

မိခင်နိုတိုက်ကျေးခြင်း၊ မွေးမွေးခြင်း
၆ လတိ တစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျေးခြင်းနှင့်
ဆက်တိုက်ခြင်း

- အခန်း J-၁
၁၄၉ မိခင်နိုရည်ထုတ်လုပ်ပုံ
၁၅၀ မိခင်နိုရည်တွင် ပါဝင်ပစ္စည်းများ
၁၅၁ မိခင်သားပြတ်မှ နှဲရည်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ
၁၅၃ နှဲရည်ထုတ်လုပ်ခြင်း အဆင့်များ
၁၅၅ မိခင်နိုရည်၏ထောက်ပုံမှု=ကလေး၏လိုအပ်ချက်

လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၁

- အခန်း J-၂
၁၅၈ ကလေးအား မိခင်နိုရော်နိုင်သမျှ စောစောစတင်တိုက်ကျေးခြင်း
၁၅၉ အသားချင်း ထိတွေ့ခြင်း
၁၆၂ မွေးပြီးတစ်မျိုးတည်း မိခင်နို စောစီးစွာ စတင်တိုက်ကျေးခြင်း
၁၆၅ အလိုက်သင့် တုန်ပြန်၍ မိခင်နိုတိုက်ကျေးခြင်း

လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၂

- အခန်း J-၃
၁၇၂ အကောင်းဆုံးစတင်မှု
၁၉၀ မိခင်နိုသည်သာ အကောင်းဆုံး၊ မိခင်နိုတိုက်ကျေးခြင်း၏
အကျိုးကျေးဇူးများ
၁၉၁ ၆ လတိ မိခင်နိုတ်မျိုးတည်း ၆ လတိ တိုက်ကျေးခြင်းနှင့်
ဆက်လက်တိုက်ကျေးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ
၁၉၅ မိခင်နိုမတိုက်ကျေးခြင်း၏ ဆိုးကျိုးများ
၁၉၈ ၆ လတိ မိခင်နိုတ်မျိုးတည်း တိုက်ကျေးခြင်း

လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၃

- အခန်း J-၄
၂၀၄ အနေအထားနှင့် ထိကပ်မှု
၂၀၅ မှန်ကန်သော အနေအထား
၂၀၇ ထိကပ်မှု
၂၀၉ ကောင်းမွန်သော ထိကပ်မှုလက္ခဏာများ
၂၁၀ ကလေးသည် လုံလောက်စွာ နှဲစုံယူခြင်းကို သိနိုင်သည့် အချက်များ
၂၁၂ မိခင်နိုတိုက်ကျေးခြင်း (အနေအထားနှင့်ထိကပ်မှု)

လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၄

- အခန်း J-၅
၂၂၀ မိခင်နိုရည်အား ညွှတ်ထုတ်ခြင်း
၂၂၂ ညွှတ်ထားသော နှဲရည်ဖြင့် အစာကျေးခြင်း
၂၂၃ ညွှတ်ထားသော နှဲဂို့ သိမ်းဆည်းနည်း

လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၅

- အခန်း J-၆
၂၃၀ နှဲညွှတ်ခြင်း
၂၃၁ မိခင်နိုတိုက်ကျေးခြင်းအတွက် မိသားစုံနှင့် လူထုမှ ပုံပိုးကူညီခြင်း
ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုများနှင့် သားဖွားဆရာမတို့မှ ပုံပိုးကူညီမှု
အိမ်ထောင်ပေါ်နှင့် မိသားစုံမှုများနှင့် ပုံပိုးမှုပေးခြင်း
အရာသားဖွားများနှင့် လူထုကျိုးမာရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းများမှ
ပုံပိုးမှုပေးခြင်း

လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၂-၆	J၃၄	အလုပ်ရှင်မှ ပုံးမှုပေးခြင်း	J၉၈	ဖျားနာချိန်တွင်းနှင့် ဖျားနာပြီးနောက် အစာကျွေးခြင်း
	J၃၅	အနိုင်းရမှ ပုံးမှုများပေးခြင်း	J၉၉	အလေ့အထများ
	J၃၆	ရွှေကလေးအကြောင်းပုံးခြင်း	J၁၀၇	မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကလေးသူငယ်များတွင် အဖြစ်များဆုံးသော ဖျားနာခြင်းများ၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါနှင့် ရှုတ်တရက် အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်းပိုးဝင်ခြင်း
ခေါင်းစဉ် ၂	J၄၇	ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွှေးခြင်း	J၁၀၃	ဖျားနာမှု၏ အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများ
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၂-၁	J၄၈	အသက် ၆-၂၃ လ ကလေးအတွက် အာဟာရလိုအပ်ချက်များ အစာကျွေးသော အကြောင်းရော ပမာဏနှင့် အပျော်အမာ အပြောင်းအလဲ	J၁၀၄	ကလေးကျွေးမှုများအတွက် အရေးကြီးသော အန္တရာယ် ၅ ချက်
	J၄၉	ရှေ့ကြောင်းရမည့် အစားအစာများ	J၁၀၅	မိုးရွာတုန်းရော်
	J၅၀	ဖြည့်စွက်စာကို အချိန်စောလွန်စွာ စတင်ကျွေးခြင်း၏အန္တရာယ်များ	J၁၀၀	အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများအား ကြိုတင်သိရှိစေခြင်း
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၂-၁	J၅၀	ရာသီအလိုက် ကျွန်းမာစွာ စားသောက်ခြင်း	J၁၀၁	ကာကွယ်ဆေးဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သော ရောက်များ
	J၆၄	အစားအစာအမျိုးအစားစုံလင်မှု-သက်တုံးရောင်စုံ အစားအစာကို စားသောက်ခြင်း	J၁၀၂	ကာကွယ်ဆေး၏ အရေးပါပို
	J၆၅	အရောင်စုံလင် ကွဲပြားသော အစားအစာ	J၁၀၃	ကာကွယ်ဆေး ထိုးခြင်း၊ တိုက်ခြင်း အစီအစဉ်
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၂-၂	J၆၆	အကောင်းဆုံးကြိုးထွားရန်အတွက် တိရှောန်းထွက် အစားအစာများ အထူးလိုအပ်ချက်များ	J၁၀၄	ကာကွယ်ဆေးအလုပ်လုပ်ပုံ
	J၆၇	အရောင်စုံလင်သော ဖြည့်စွက်စာကို ကျွေးမွှေးခြင်း	J၁၀၅	ကာကွယ်ဆေးထိုးကာကွယ်နိုင်သော ရောက်များမှ ကာကွယ်ခြင်း
	J၇၄	ကျွန်းမာရေးနှင့်အညီ စားသောက်ခြင်း အလေ့အထ	J၁၀၆	ကလေးတွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို အကဲဖြတ်ခြင်း
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၂-၂	J၇၅	ကျွန်းမာရေးနှင့်ညီသော စားသောက်မှုပုံးမှုများကို ပျိုးထောင်ခြင်း	J၁၀၆	ကြိုးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို စမ်းစစ်ခြင်း
	J၇၆	မုန်ဆိုင်မှ အာဟာရမှုဖြစ်သော သွားရောစာနှင့် အချို့ရည်များကို ကုန်းသတ်ခြင်း	J၁၀၇	အာဟာရမှုပြည့်ဝှက်ရှိ ခန္ဓာကိုယ်အလေးချိန်နှင့် အရပ်အတိုင်းအတာနည်းလမ်းဖြင့် တိုင်းတာခြင်းများ
	J၇၇	ဖြည့်စွက်စာကို သန်ရှင်းစွာ ကျွေးမွှေးခြင်း	J၁၀၈	အာဟာရချို့တဲ့မှုအား စမ်းစစ်ခြင်း
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၂-၂	J၈၀	အာဟာရပြည့်ဝှက် အစားအစာနှင့် အရည်များအား ကလေးများအတွက် ရွှေ့ချုပ်မှု	J၁၀၉	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အာဟာရပြည့်ဝှက်ရေားအတွက် ရော မိုးလွှာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန်ရှင်းမှုတို့၏ ဆက်နွယ်မှု
	J၈၁	ကလေး၏ ပြုမှုပုံးအပေါ် ကရုစိုက်တုံးပြန်ကျွေးမွှေးခြင်း	J၁၀၁	မြိမ်းခြားကိုမှ ၁ - ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါ မြိမ်းခြားကိုမှ ၂ - ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်း
	J၈၂	ကလေး၏ပြုမှုပုံးအပေါ် ကရုစိုက်တုံးပြန်ကျွေးမွှေးခြင်း လမ်းညွှန်	J၁၀၂	ပုံမှန်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိသည့် အာဟာရနည်းပါးခြင်းတို့ကြား ဆက်သွယ်မှုအား နားလည်ခြင်း
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၂-၄	J၉၀	ကလေး၏ပြုမှုပုံးအပေါ် ကရုစိုက်တုံးပြန်ကျွေးမွှေးခြင်း	J၁၀၂	F-diagram အကြောင်း
	J၉၁	ကလေးများအတွက် ရော မိုးလွှာနှင့် တစ်ကိုယ်ရောသန်ရှင်းရေး (Baby WASH)	J၁၀၃	ကလေးများအတွက် ရော မိုးလွှာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန်ရှင်းမှု
	J၉၂	ကလေး၏ပြုမှုပုံးအပေါ် ကရုစိုက်တုံးပြန်ကျွေးမွှေးခြင်း	J၁၀၄	နောက်ဆက်တွဲများ
ခေါင်းစဉ် ၄	J၉၅	ကလေးကျွန်းမာရေးဆိုင်ရာ ကာကွယ် စောင့်ရောက်ခြင်း	J၁၀၅	နောက်ဆက်တွဲများ
အခန်း ၄-၁	J၉၇	ဖျားနာသော ကလေးအားပြုစနည်း	J၁၀၅	နောက်ဆက်တွဲကိုးကားချက်များ
	J၉၈	ဖျားနာသော ကလေးနှင့် ကိုယ်အလေးချိန်မပြည့်သော ကလေးအား အစာကျွေးခြင်း	J၁၀၆	

-
- ၈ လမ်းညွှန်စာအုပ် ရေးသားပြုစဉ်မြင်း။
  - ၁၀ အဆိုပါအချိန်ကာလသည် အဘယ်ကြောင့်အရေးကြီးသနည်း။
  - ၁၁ အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို ကာကွယ်ခြင်း။
  - ၁၄ အာဟာရအကျိုးမျှော်ကိုးသော လုပ်ငန်းများအားဖြင့် လူမှုရေး စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အမူအကျင့်များကို ပြောင်းလဲခြင်း။

လမ်းညွှန်စာအုပ်ရေးသားပြစ်ခြင်း

ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်ကို အလျှရှင်ပေါင်းစုရန်ပုံငွေဖော်သည့် Livelihoods and Food Security Fund (LIFT)၏ ပုံပါးမှုဖြင့် ပြစ်ခဲသည်။ LIFT ၏ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုပေးရေးနှင့် အသက်မွေးဝင်းကြောင်း စီမံကိန်းများတွင် အာဟာရကို ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် စီမံကိန်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ ပိုမိုများပြားစေနိုင်ကြောင်း LIFT မှ အသိအမှတ်ပြုသည်။ လုပ်ငန်းဖော်ဆောင်ရေးသော မိတ်ဖက်များအား အာဟာရဆိုင်ရာနည်းပညာပုံပါးမှုလိအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းရန် Leveraging Essential Nutrition Actions to Reduce Malnutrition (LEARN) စီမံချက် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ LEARN II စီမံချက်၏ စီမံကိန်းအဆင့် မျှော်ဖူန်းရလဒ်များမှာ LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ အာဟာရလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်မားလာစေရန်၊ အထောက်အထားဂိုင်လုပေးသော အာဟာရဆိုင်ရာမှုပါဒများနှင့် ကန်းဦး ၁၀၀၀ ကို ဦးစားပေးသော စီမံကိန်းများအတွက် စည်းရုံးလှုပ်ရှုံးရာတွင် LIFT နှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်မားလာစေရန် ဖြစ်သည်။ ထိုရလဒ်များကိုရရှိစေရန် အောက်ပါလက်တွေ့ရလဒ်(၃)ခုမှုတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်သည်။

- ၁။ LEARN ထံမှ နည်းပညာအရင်းအမြစ်များနှင့် ကူညီထောက်ပုံမှုများကို ရယူ၍ မိမိတို့၏ စီမံကိန်းများတွင် အာဟာရလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် မိတ်ဖက်အရေအတွက် တိုးများလာစေရန်။
- ၂။ ကွန်ယက်ချို့တွက်မှုအပါအဝင် စီမံကိန်းရေးဆွဲသူများနှင့် ဗျိုဟာအီအစဉ်ချုပ်တွက်ရေးဆွဲသူ မိတ်ဖက်များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်မျှဝေခြင်းနှင့် ထောက်ခံအားပေးမှု ရှိခြင်းတို့အတွက် ကွန်ယက်များဆိုင်မာအားကောင်းလာစေရန်။
- ၃။ LIFT ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲရေးရုံး (FMO) အနေဖြင့် မူးပိုဒ်းဆိုင်ရာ ထောက်ခံအားပေးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များချုပ်တွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးအတွက် လိုအပ်သော အာဟာရဆိုင်ရာ အထောက်အထားများရရှိစေရန်။

လက်ခွဲလမ်းညွှန်၏ရည်ရွယ်ချက်

ပထမရက် ၁၀၀၀ အကြောင်း လေ့လာခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုပေးရေး အသက်မွေးဝင်းကျောင်း စီမံကိန်းများတွင် အာဟာရလုပ်ငန်းများပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အကြောင်း အလေးပေးဖော်ပြုသည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်ထုတ် အာဟာရအကြောင်းလေ့လာခြင်း

လက်ခွဲစာအုပ်ပေါ်တွင် မူတည်၍ ထပ်ဆင့်ပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။ အာဟာရအကြောင်း လေ့လာခြင်း လက်ခွဲသည် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုပေးရေးနှင့် အသက်မွေးဝင်းကျောင်း စီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နေသည့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများရှိ ဝန်ထမ်းများအား အာဟာရဆိုင်ရာညွှမ်းရည်များတည်ဆောက်ပေးသည်။ ထိုလက်ခွဲသည် အထူးသဖြင့် မိခင်နှင့်ကလေး အာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ထပ်ဆင့်အသိပညာနှင့် စွမ်းရည်များတောင်းဆိုမှုကိုလည်း တိုးများစေခဲသည်။

ပထမရက် ၁၀၀၀ အကြောင်းလေ့လာခြင်း လက်ခွဲက ထိုတောင်းဆိုမှုကို ပြန်လည်တုပြန်သည် အနေနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုပေးရေးနှင့် အသက်မွေးဝင်းကျောင်းစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နေသည့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အာဟာရဆိုင်ရာအသိပညာနှင့် စွမ်းရည်များကို ဆက်လက်ထောက်ပုံထားသည်။ ဤလက်ခွဲတွင် အတူတက္ကားပေါင်းသင်ယူရေး လေ့ကျင့်ခန်းများကို အသုံးပြုထားပြီး အားဖြင့်အလောင်းမာ ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွက်ရှိ အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများ၏ အာဟာရလုပ်ငန်းအတွက် အမိမိအမူအကျင့်များ အကြောင်းဖော်ပြထားသည်။ ကိုယ်ဝန်ရှိစဉ်မှ အသက် (၂)နှစ်ကာလအတွင်း ကလေးငယ်၏ ဦးနောက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်သည် မယုံနိုင်လောက်အောင် လျင်မြန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသောကြောင့် ထိုကာလအတွင်း ကောင်းမွန်သော အစာအာဟာရရရှိမှုသည် ကလေးငယ်၏တစ်ဘက်လုံးအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေပါသည်။ ဤလက်ခွဲပါ သတင်းအချက်အလက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေပေါ်တွင် မူတည်၍ ပြုစုထားပြီး ရွေးချယ်ထားသော NGO ဝန်ထမ်းများအား

ဤလက်ခွဲသည် NGO ဝန်ထမ်းများအား ကျိုးမာရေးနှင့် အာဟာရဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ သို့မဟုတ် အကြံပေးများဖြစ်စေရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် ရည်ရွယ်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ကျေးဇူးပြု မှတ်သားပါ။ အရည်အချင်းပြည့်မြှင့်ခြင်း မရှိသော NGO ဝန်ထမ်းများသည် ကျိုးမာရေး သို့မဟုတ် အာဟာရဆိုင်ရာအကြံ့ဌားများ ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ဆွေးနွေးပေးခြင်းများကို တစ်ဦး၊ တစ်ယောက်ချင်းဆီသို့ ပြုလုပ်ရန် မကြိုးစားသင့်သော်လည်း ထိုတစ်ဦး၊ တစ်ယောက်ချင်းအား အရည်အသွေးပြည့်မြှင့်သည် ကျိုးမာရေး စောင့်ရောက်သူများတွင် ရပ်ရွာရှိမှုအားဖြစ် လေ့ကျင့်ခံထားရလွှင် သို့မဟုတ် အာဟာရ အကြောင်း ကူညီထောက်ပုံပေးရန် စီတော်သားထားရလွှင် အားဖြင့်အပိုင်းအဖွဲ့ဝှင်များသည် အတူတက္ကား ပုံပါးမှုလိအပ်ချက် အတွက် သို့မဟုတ် အတူတက္ကား တစ်ဦး၊ တစ်ယောက်ချင်းအား အရည်အသွေးပြည့်မြှင့်စီသည်။ အရည်အသွေးပြည့်မြှင့်စီသည်။

မိမိတို့၏စီမံကိန်းများနှင့် လုပ်ငန်းများတွင် အာဟာရလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်၊ ပုဂ္ဂိုလ်အတွင်းအာဟာရအကြောင်း ဖြန့်ဝေရာတွင်
ရပ်ရွာစေတန့်ဝန်ထမ်းများအား မည်သို့ထောက်ပံ့ရမည်ကို နားလည်စေရန် ရည်ရွယ်သည်။

အဆိုပါအချိန်ကာလသည် အကြောင်းအရေးကြီးသနည်း။

မိမင်တစ်ယောက်ကိုယ်ဝန်စဆောင်ချိန်မှ သူမကလေး၏အသက် (၂)နှစ်အထိ အချိန်ကာလသည်
ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ရက် ၁၀၀၀ ကြာမြင့်ပါသည်။ ကမ္ဘာအနှစ်တွင် အဆိုပါ ပထမရက် ၁၀၀၀
(ကိုယ်ဝန်စဆောင်ချိန်မှ အသက်(၂)နှစ်အထိ)ကို အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း၏ နိုအတိုင်းပြန်မဖြစ်နိုင်သော
အကျိုးဆက်များအား ကာကွယ်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်း ပြတ်ငါးပေါက်ကဲ့သို့ ရည်ရွယ်န်းပါသည်။

ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်းဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများအားလုံးအား စဉ်းစားပါ။ သင်၏
မိမင်ဝမ်းတွင်း၌ စတင်ကိုယ်ဝန်စဆောင်ခဲ့ပဲ့ပဲ့က ပထမရက်တွင် သင့်အား ပကတိမျက်စီဖြင့် မဖြင့်
နိုင်ခဲ့ပါ။ နောက် ရက်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကြာသောအခါ သင်သည် စားသောက်၊ စကားပြော
လမ်းလျောက်နေသော (၂) နှစ်သားအရွယ် လူသားတစ်ဦးဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ အချိန်တိုအတွင်း
မြန်ဆန်စွာ ကြီးထွားမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ဘဝ၏နောက်အခြားမည်သည် အချိန်တွင်မျှ
ဖြစ်ပွားတော့မည် မဟုတ်ပါ။ ထိုကြီးထွားခြင်းအား အားဖြည့်ပေးသောအရာမှာ အာဟာရ
ကျွေးဇူးခြင်းပင်ဖြစ်ပြီး အာဟာရစားသုံးမှုကောင်းလေ၊ ကလေးငယ်များ၏ဘဝအစ်
ကောင်းလေပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ကောင်းမွန်သောအာဟာရနှင့် မှန်ကန်သော ပြုစုစောင့်ရောက်မှု
ရရှိပါက ကလေးများ၏ဘဝတွင် ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ
စွမ်းရည်ကောင်းများရရှိစေကြောင်း သက်သေအထောက်အထား ဆိုင်လုံစွာရှိပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံး
ကလည်း သဘောတူခဲ့သည်။ ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော အာဟာရနှင့်
ပြုစုစောင့်ရောက်မှုရရှိခဲ့သော ကလေးငယ်များသည် အာဟာရချို့တဲ့ခဲ့သော ကလေးငယ်များထက်
ကျောင်းတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ စွမ်းဆောင်နိုင်ပြီး ဖျားနာမှုလည်း နည်းပါးကြသည်။

ပထမ(၂) နှစ်အတွင်း အာဟာရမပြည့်စုံမှုကြောင့် ဖြစ်ပွားသော ပျောက်စီးဆုံးမှုသည် ကြီးမားလုပ်း
နိုအတိုင်း ပြန်မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ အသက် (၂) နှစ်ပြည့်ပြီးနောက် အာဟာရအခြေအနေတိုးတက်
လာသည်ဆိုပါစေ ထိုကာလအတွင်း အာဟာရချို့တဲ့ခဲ့သောကြောင့် ကလေး၏အနာဂတ်စွမ်းဆောင်
ရည်များပေါ် မကောင်းသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်သွားစေသည်။ အဘယ်ကြောင့်
ဆိုသော ဦးနောက်နှင့်ခန္ဓာကိုယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအများစုံသည် မမွေးဖွားမီနှင့် မမွေးဖွားနှင့်
အချိန်ကန်းရှိခဲ့ပေါင်း ၁၀၀၀ အတွင်း ကြီးမားများပြားလွှာ ဖြစ်ပေါ့ခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ရရှိထားသော ကိန်းကဏ္ဍားအချက်အလက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကလေးများသည် ကြီးထွားမှု
စွမ်းရည် အပြည့်အဝမရရှိကြောင်း သိရှိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံလူနေမှုဘဝနှင့် ကျိုးမာရေးဆိုင်ရာ
အခြေအချက်အလက်စစ်စေတဲ့ (MDHS) (၂၀၁၇-၂၀၁၆)အရ အသက် (၅) နှစ်အောက်
ကလေး ၂၉% သည် ကာလကြာရှုည်စွာ လုံလောက်ပြည့်စုံသော အာဟာရမရရှိခြင်း သို့မဟုတ်
ထပ်ခါထပ်ပါ ရေရှည်ဖျားနာခြင်း၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်သည် ရေရှည်အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း
(အသက်နှင့်ယုံ့လွှုံးခြင်း)ကို ခံစားနေရသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင်
ကလေး ၁၀ ယောက်တွင် ၃ ယောက်မှာ အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း နိုင်ငံတကဗာကြီးထွားမှု စံသတ်
မှတ်ချက်များအရ ရှိသုံးသည့် အရပ်အမောင်းအောက် ပုနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ MDHS
အရ အသက် (၅) နှစ်အောက် ကလေး (၄%) မှာလည်း လုံလောက် ပြည့်စုံသော အာဟာရမရရှိခြင်း
သို့မဟုတ် လတ်တလောဖျားနာခြင်း၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်သည် ပိန်လို့နေခြင်း (အရပ်နှင့်
ယုံ့လွှုံးခြင်း) ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ဆင်းရဲမွဲတော့မှုသည် အာဟာရချို့တဲ့မျှ၏ သိသာထင်ရှုးသည် အကြောင်းအရင်းတစ်ချက်
ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ ချမ်းသာသော မိသားစုံများ၏ ကလေးများသည်ပင် အာဟာရ
ချို့တဲ့ခြင်ာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိအဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများတွင် ကလေး
(၅) ယောက်လွှင် (၂) ယောက် (၃၈%)၊ အချမ်းသာဆုံး အိမ်ထောင်စုများတွင် ကလေး (၆)
ယောက်လွှင် (၁) ယောက် (၁၆%) မှာ ရေရှည်အာဟာရချို့တဲ့ခြင်ာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို ကာကွယ်ခြင်း

မွေးဖွားချိန် ပေါင်မပြည့်ခြင်း၊ ရေရှည်အာဟာရချို့တဲ့ ပုညှက်ခြင်း၊ ပိန်လို့ခြင်း၊ အနည်းလို့
အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း၊ စသည်တို့ကို ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။ ပုညှက်သော၊ ကိုယ်အလေးချိန်နည်းသော
ကလေးများ၏ အရေအတွက်သည် မိမင်းအသိပေါ်သာတိုးများလာသည်နှင့်အမျှ မိသားစုံ
ကြယ်ဝချမ်းသာလာသည်နှင့်အမျှ လျော့နည်းသွားသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပညာတတ်သောမိမင်းများ
သို့မဟုတ် ကြယ်ဝချမ်းသာသော အိမ်ထောင်စုများတွင် နေထိုင်သော မိမင်းများတွင်ပိုမို
အာဟာရပြည့်ဝသော ကလေးများရှိကြသည်။ မိမင်းများရှိကြသည်။ မိမင်းများရှင်ပို့ရှိ
ကလေးပြုစုစောင့်ရောက်သူများ၊ မိသားစုံဝင်များ၊ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်
ကူညီထောက်ပံ့ပေးရာတွင် တိကျသော လုပ်ငန်းအဆင့်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။

ပထမဦးစွာ ကိုယ်ဝန်စဆောင်အမျိုးမျိုးသမိုးများသည် အစားအစာ အမျိုးမျိုးလုံလောက်စွာ စားသုံးပြီး
အနားယူခြင်းဖြင့် အာဟာရပြည့်ဝရန် လိုအပ်သည်။ အမျိုးသမိုးတစ်ယောက်အနေဖြင့် ပိမိ၏
ကိုယ်ခန္ဓာတွင် လူသားတစ်ယောက်ကို ဖြစ်တည်ဖွံ့ဖြိုးစေရန်မှာ ခက်ခဲသည့် ကိစ္စဖြစ်သည်။
ကိုယ်ဝန်စဆောင်မိန့် ကိုယ်ဝန်စဆောင်စောင့်အတွင်း မိမင်းအာဟာရချို့တဲ့ခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်စွာ
မိမိရှိခဲ့ပေါ် ပေးပို့ရာတွင် တို့များပြီး မွေးဖွားခြင်း၊ မွေးဖွားခြင်း၊ မွေးဖွားခြင်း၊

အသက် (၂)နှစ်တွင် ကလေးအရပ်ပုညှက်ခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ အာဟာရပြည့်အစားအစာ လုံလောက်စွာ မရရှိခြင်းကြောင့် အနည်းငါးအာဟာရချို့တဲ့ခြင်းများ ဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ သံစာတ်ပါသာ အစားအစာ လုံလောက်စွာ မစားသုံးခြင်းကြောင့် သွေးအားနည်းရောဂါကဲ့သို့ အနည်းလို အာဟာရချို့တဲ့မှု ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။ MDHS (၂၀၁၅-၂၀၁၆)အရ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးထက်ဝက်ကျော်ခန့် (၄၇ %)သည် သွေးအားနည်းနေသည်။ ငါးတို့အနက် (၂၉%)တွင် အနည်းယေ သွေးအားနည်းမူရှိပြီး (၂၈%)မှာ အလယ်အလတ်အဆင့် သွေးအားနည်းမှု ခံစားနေရသည်။

မိခင်အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကြောင့် ပေါင်မပြည့်သောကလေး၊ သို့မဟုတ် ၂၁၅ ကိုလိုကျမ်းအောက် အလေးချိန်ရှိကလေးကို မွေးဖွားစေနိုင်သည်။ မွေးဖွားချိန်ပေါင်မပြည့်ခြင်းသည် အရေးကြီးသည် တိုင်းတာမှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကလေး၏ အာဟာရအခြေအနေကိုသာမက မိခင်၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေကိုလည်း ဖော်ပြုသည်။ အာဟာရပြည့်ဝသော အမျိုးသမီးများသည် ကျန်းမာသော ကလေးများအား မွေးဖွားပေးနိုင်သည်။ ကံမကောင်းသည်မှာ ကျန်းမာရေးဌာနမဟုတ်သည့် ပြင်ပတွင် မွေးဖွားသည့် ကလေး၏ ကိုယ်အလေးချိန်ကို မသိရှိနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ MDHS (၂၀၁၅-၂၀၁၆) စစ်တမ်းအရ ကလေးအရှင်မွေး ၄၅% တွင်သာ မွေးဖွားချိန်ကိုယ်အလေးချိန် မှတ်တမ်းများရှိသည်။ ထိုမှတ်တမ်းများထဲမှ (၈%)မှာ မွေးဖွားချိန် ပေါင်မပြည့်သောကလေးများ ဖြစ်သည်။ ထိုအပြင် ကျန်းမာရေးဌာနပြင်ပတွင် မွေးဖွားသောကလေးများတွင် မွေးဖွားမှတ်တမ်းများ ရှိနိုင်ခြင်းပါးပြီး ဆင်းခဲ့ခြင်းအား အခြေအနေတွင် မွေးဖွားလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းနိုင်သည်။ (အသက် ၂၀ အောက်) ထွေးချောက်သော ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များသည် အလွန်သေးငယ်သော ကလေးမွေးဖွားနိုင်ခြော့များသည်။ ပညာမတတ်သော မိခင်များသည်လည်း ပေါင်မပြည့်သော ကလေး မွေးဖွားနိုင်ခြော့များသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အမျိုးသမီးငယ်များအား အလယ်တန်းအထိ ပညာသင်စေခြင်း၊ ကလေးမွေးဖွားရန် အဆင်သင့်ဖြစ်သည့်အချိန်အထိ စောင့်ဆိုင်းရန် ထောက်ပံ့ကူညီခြင်းတို့သည် ကလေးအာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သော အရေးကြီးနည်းလမ်းများဖြစ်သည်။

ဒုတိယအနေဖြင့် မိခင်များအား မိမိတို့၏ရင်သွေးကို မွေးဖွားပြီး (၁) နာရီအတွင်းမှ စတင်၍ အသက် (၆)လအထိ မိခင်နှစ်တစ်ချိုးတည်းတို့ကြော်ကျွေးရန် အားပေးသင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် ကာလတစ်လျောက်လုံးတွင် မိခင်သည် ကလေးကို မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့် အာဟာရများ အားလုံးမျှဝေခဲ့သည်။ မွေးဖွားပြီးနောက် မိခင်နှစ်ရည်တွင် ပထမ(၆)လအတွင်း ကလေးအတွက် လိုအပ်သော ရေး အာဟာရများနှင့် ရောဂါကာကွယ်တို့ကိုနိုင်သည့် ပဋိပစ္စည်းများ အပါအဝင် ကလေးလိုအပ်သောအရာ အားလုံးပါဝင်ပြီးဖြစ်သည်။ ကလေးငယ်အား အသက် (၆)လ မပြည့်စီ ရေနှင့် အစားအစာများ တိုက်ကျွေးခြင်းသည် ကလေးငယ်ကို ကျန်းမာရေးပြုသောနှာဖြစ်စေနိုင်သည်လည်း ကလေးအများစုံကို မိခင်နှစ်တစ်ချိုးတည်း မတို့ကြော်ကျွေးကြော်ရေး တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကလေး (၅၅%) ကိုသာ ပထမ (၆)လအတွင်း မိခင်နှစ်တစ်ချိုးတည်း တို့ကြော်ကျွေးကြော်သည်။ အမျိုးသမီးထက်ဝက်ခန့်သည် ကလေး အသက် (၂)လခွဲအချေယ်ခန်းတွင်း မိခင်နှစ်တို့ကြော်ခြင်းကို ရပ်နားလိုက်ကြောင်းတွေ့ရသည်။

တတိယအနေဖြင့် မိခင်နှစ်တို့ကြော်ကျွေးနေသာမိခင်များသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများထက် အာဟာရပိုမိုရရှိရန် လိုအပ်သောကြောင့် အစားအစာအမျိုးမျိုးကို ပမာဏတိုးပြီးစားသုံးပေးဖြည့်ဆည်းပေးနေရာ အကယ်၍ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် အစားအစာအမျိုးမျိုးကို လုံလောက်အောင်မစားသုံးလျှင် သူမ၏ခန္ဓာကိုယ်သည်သာ ချိုတဲ့မှု ခံစားရမည်ဖြစ်သည်။ MDHS (၂၀၁၅-၂၀၁၆) စစ်တမ်းအရ ထက်ဝက်နှစ်ပါးသော နှစ်တို့ကြော်မိခင် (၄၇%) သည် သွေးအားနည်းမှုပြီး ငါးတို့မှု (၃၈%) သည် အနည်းယေ သွေးအားနည်းမှု ရှိကာ (၈%) မှာ အလယ်အလတ်အဆင့် သွေးအားနည်းမှု ခံစားနေရသည်။ ထို့ပိုမိုရှိရတဲ့ရာတစ်ခုမှာ မွေးဖွားပြီး အစောပိုင်းရက်များ၊ သို့တင်းပတ်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ရုပ်းရှိ အမျိုးသမီးများသည် အစားရောင် လေ့ရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတစ်ရုပ်းတွင် ရှောင်သော အစားအစာနှင့် အကြောင်းရင်းများ မတူညီပါ။ သို့သော် ရှောင်သောအစားအစာများစွာထဲတွင် မွေးဖွားပြီးနောက် အလွန်လိုအပ်သော သံစာတ် အသားစာတ်နှင့် ပိတာမင်းစွာအောင်အား ကဲ့သို့ အပိုကစားသုံးရမည့် ပိတာမင်းနှင့်သွေးခြင်း ပိတာမင်းချို့ဆုံးဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးအနေနှင့် ကလေးအသက် (၆)လရောက်မှသာ မိခင်နှစ်အပြင် သင့်လျော်သော ဖြည့်စွက်စာကို စတင်ကျွေးသင့်သည်။ ကလေး၏ စိတ်နှင့်ခန္ဓာကိုယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည့်နှင့်အမျှ အစားသံများကို စတင်မိတ်ဆက်ပြီး အစာပမာဏတွေ့ဖြည့်းဖြိုးတိုးကာ ကျွေးသင့်သည်။ အာဟာရခါတ်အမျိုးမျိုးပါဝင်သော အစားအစာချိုးစံသည် ကလေးအား သန်စွမ်းစေသည်။ ကလေးတွင် သွားများပေါ်လာပြီး အစာအီမ်လည်း ကြီးထွားလာသည့်နှင့်အမျှ အစားအစာ အကြိမ်ရောင့် အပျော်အမာလည်း အချိန်အလိုက်ပြောင်းလဲလာသင့်သည်။ ကလေးအသက် (၁) နှစ်ပြည့်ချို့နှစ်တွင် မိသားစုံဝင်များစားသော အစားအစာမှန်းသမျက်ကို စားသုံးနိုင်ရမည်။ (MDHS) စစ်တမ်းအရ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အသက် (၆-၂၃) လ ကလေး (၁၆%)သာ မွေးကင်းစနှင့် ကလေးငယ်များအား အတာကျွေးမွေးခြင်းဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့် (၇) ရပ်လုံး၏ အနိမ့်ဆုံး စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီကြသည်။ ထိုစံသတ်မှတ်ချက်များတွင် မိခင်နှစ်တို့ကြော်ကျွေးမှု/ပုဂ္ဂိုလ်/တွေ့ရှိရန် မြန်မာနှစ်တို့ကြော်ရေးတွင် လုံလောက်သော အစာအုပ်စာရောက်တွင် ကျွေးမွေးမှု/ပုဂ္ဂိုလ်/ပုဂ္ဂိုလ်/အသက်အနုပ်စာရောက်တွင် ကျွေးမွေးသည့် အစားအစာအကြိမ်ရောက်တွင် ကျွေးမွေးမှု/ပုဂ္ဂိုလ်/ပုဂ္ဂိုလ်/စာရောက်တွင် ကျွေးမွေးမှု/ပုဂ္ဂိုလ်/ပုဂ္ဂိုလ်/စာရောက်တွင် ထိုစံသတ်တို့ ပါဝင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေး (၂၂%) သာလျှင် တစ်နှစ်တာ မှန်ကန်သောအစာအုပ်စာရောက်တို့ကို အရေအတွက်ရှိ စားသုံးရှိ ကလေး(၅၅%)သာ အသက်အရွယ်အလိုက် သင့်လျော်သော အကြိမ်ရောင်း အံရာသည်။

ညီမှုသောဘဝအစာကို ကလေးတိုင်းရတို့ကြော်သည်။ အခွင့်အလမ်းပြတ်းပေါ်လုံးကြော်သော ကနားရောက်ပေါ်း ၁၀၀၀ အတွင်း ကလေးကို ပုန်ကန်သော အာဟာရကျွေးမွေးခြင်းသည် အခြားအုတ်မြှုပ်အဖြစ် သူတို့ဘဝမှုနှင့် ရောဂါကာကွယ်တို့ ကျန်းရှိရှိဖြစ်ပါသည်။

အာဟာရအကျိုးမျှော်ကိုးသော လုပ်ငန်းများအားဖြင့် လူမှုရေးစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အမူအကျင့်များကို ပြောင်းလဲခြင်း

မိခင်နှင့်ကလေး အာဟာရဖွံ့ဖြိုးခြင်းသည် ကမ္မာတစ်ရှစ်း သဘောတူလက်ခံထားသော အမူအကျင့်ကောင်းများကို လုပ်ဆောင်မှုရှိ/မရှိ အပေါ်မှတည်နေသည်။ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးစေမည့် အမူအကျင့်ကောင်း ဥပမာအချို့မှာ—

- ၁။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် ကြယ်(၄)ပွင့်ပါသော အစာအုပ်စုအားလုံးမှ အစားအစာများကို အနုပ်တိုင်းတွင် စားသုံးသည်။
- ၂။ ကလေးပြုစုစောင့်ရောက်သူများသည် နေစဉ်အရေးကြီးသည့် အချိန် (၅) ကြိမ်တွင် မိမိတို့၏လက်များကို ရေနှင့် ဆပ်ပြာအသုံးပြုကာ ဆေးကြာသည်။
- ၃။ မိခင်များသည် မိမိတို့၏ကလေးကို အသက် (၆) လအထိ မိခင်နှုတ်မျိုးတည်းသာ တိုက်ကျွေးသည်။
- ၄။ ခင်ပွန်းသည့်များသည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နောက်သည့်အား မီးမဖွားမိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရောက်မှု (၇) ကြိမ် သွားရောက်ပြုသရန် တိုက်တွန်းသည်။

ဖော်ပြပါအချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ UN နှင့် NGO အဖွဲ့များမှ မြှင့်တင်နေသော အရေးကြီးသည့် အမူအကျင့်များထဲမှ အနည်းငယ်သာ ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအားလုံးနှင့်များရှိ အချို့သောနေရာများတွင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အလေ့အတများသည် ထောက်ခံချက်ရရှိထားသည့် အပြုအမူများနှင့် ဆန့်ကျင်နောက်နိုင်သည်။ ယင်းသည် ကျိုးမာရေးနှင့် အာဟာရပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ထောက်ပံ့နေသော အစိုးရ၊ UN နှင့် NGO များအတွက် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ အချို့သော အမူအကျင့်များကို လူများက အဘယ်ကြောင့် လုပ်သင့်သည် မလုပ်သင့်သည် စသည့် အကြောင်းရင်းအား နားလည် သော ပေါက်ပါက ပိုမိုကောင်းမွန်ပြီး ကုန်ကျစရိတ်သက်သာထိရောက်သည့် စီမံကိန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို သိရှိစေနိုင်သည်။ အာဟာရနှင့်

ကျိုးမာရေးစီမံကိန်းများတွင် အမူအကျင့်ပြောင်း လဲမှုဖြစ်စဉ်အကြောင်း၊ ယင်းကို စီမံကိန်းတွင် မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း NGO ဝန်ထမ်းများ နားလည်သောပေါက်ရန် အရေးကြီးသည်။

အမူအကျင့်တစ်ခုကို လူများမလုပ်ရသည့် အကြောင်းရင်းကို တွက်ဆ ရာတွင် မမှန်ကန်ခဲ့သောကြောင့် မိခင်နှင့်ကလေး အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရာ မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။ အမူးအားဖြုံးကျိုးမာရေး၊ အာဟာရသတ်မှတ်တော်းများကို ရိုးရှင်းစွာ ပြောချုပ်ပြု ကောင်းသောအမူအကျင့်များသို့ ပြောင်းလဲလို့မည်ဟု ယူဆလေ့ရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် အာဟာရဆိုင်ရာ ဗဟိုသတ္တန့် အသိပညာမြင့်မားလာရုံးရှင်း အမှန်တကောက်လိုက်လုပ် ကျွုံးသုံးသည့်မှာ ရှားပါးကြောင်း သက်သေ အထောက်အထားများက ဖော်ပြုသည်။ ဥပမာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် ခရီးစရိတ် မရှိသောကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရောက်မှု ရောက်မှုခံယူခြင်း၏ အရေးကြီးမှာကို သူမှာအား ပြောပြုရုံးသူများ၏ ငွေရေးကြေးရေးအခြေအနေအား မပြောင်းလဲစေနိုင်ပါ။

ထို့ကြောင့် သူများအခက်အခဲများကို အောင်မြင်စွာ ကျိုးလွှားနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း တစ်ခုဖန်တီးနိုင်ရန် လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ နည်းလမ်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရပါမည်။ အောင်မြင်သော လုပ်ငန်းများဖြစ်နိုင်ရန် အမူအကျင့်ပေါ်လွှမ်းမိုးထားသော အသိပညာ

ခံယူချက်၊ ယုံကြည်မှု၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ မူဝါဒ စသော အရေးအကြီးဆုံးအချက်အလက် များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်။

အဆိပါအချက်များသည် အမှုအကျင့်တိုင်းအတွက် မတူညီနိုင်သောကြောင့် အမှုအကျင့် တစ်ခုချင်းစီအတွက် အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို သေချာစွာ ရှာဖွေရမည်ဖြစ်သည်။

ဖြစ်ရပ်များစွာတွင် ကလေးပြရွောင့်ရောက်သူများ၏ အမှုအကျင့်နှင့် လူမှုရေးစံသတ်မှတ်ချက် များပြောင်းလဲဖို့ ကူညီပေးရာတွင် အသိပညာတိုးတက်စေရန် ပညာပေးခြင်း၊ အချက်အလက် ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ပညာပေးစာစောင်များကမ်းခြင်းတို့သာ ဂါဝင်ကြသည်။ သတင်းစကားတစ်ခုသည် ပရိတ်သတ်တစ်မျိုးအတွက်သာ အထူးသဖြင့် မိခင်များအတွက်သာ ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိပါ သတင်းအချက်အလက်များအား ဦးတည်အုပ်စုထံ ဖြန့်ဝေခြင်းဖြင့် ထိုသူများသည် ထိုအသိဥာဏ်ပညာအား လက်တွေ့ကျင့်သုံးလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်တတ်ကြသည်။ သို့သော် အမှုအကျင့်ပြောင်းလဲရန် သတင်းအချက်အလက်ပေးရှု၊ ပညာပေးရုံထက်မက လုပ်ရန်လိုအပ် ကြောင်း နှစ်ပေါင်းများစွာ လုပ်ခဲ့သော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံမှ သိရှိလာရသည်။

လူတစ်ယောက် အမှုအကျင့်တစ်ခုကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးရန် ဖြတ်သန်းရသော ဖြစ်စဉ်ကို အဆင့် (၅) ဆင့်ဖြင့် ဖော်ပြန်သည်။ င်းတို့မှာ (၁) မသိရှိမိ (၂) သိရှိပြီး (၃) ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ခြင်း၊ (၄) လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် (၅) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ အမှုအကျင့်များ အပြည့်အဝပြောင်းလဲနိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့် ၅ ဆင့်အား ပြီးမောက်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ အဆင့် (၂)သို့ အောင်မြင်စွာ ရောက်ရှိပြီးသော အမျိုးသမီး တစ်ဦးသည် သူမကလေးကို အသက်(၆)လအထိ မည်သည့်အစားအစားနှင့်အရည်မျှ မတိုက်ကျွေးဘဲ မိခင်နှုန်းတစ်မျိုးတည်းကိုသာ တိုက်ကျွေးသင့်သည်ကို သိရှိပြီးဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းကို သူမသည် မိခင်အုပ်စွေးနွေးပွဲများတွင်ဖြစ်စေ၊ လူထုကျွေးမာရေးလုပ်သားနှင့်ဖြစ်စေ ဆွေးနွေးပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်။ သို့သော် သူမမောကလေးသည် မွေးပြီးချက်ချင်း မိခင်နှုန်းရန် အခက်အခဲရှိနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ကလေး မကြာခဏာင့်နေသောကြောင့် မိမိ၏ နှုံးရည်လုံးလောက်စွာ မထွက်နိုင်ဟု ထင်မြေပြီး ကိုယ်ပိုင်ယုံကြည်ချက် ပျောက်ဆုံးနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ကလေးအသက်(၂)လတွင် ထမင်းကနီတိုက်ကျွေးခြင်းသည် ကလေးအားပိုမိုသန်မှ စေမည်ဟု ယောက္ခမဖြစ်သူမပြောနေပြီး သူမအနေဖြင့် မိသားစုစွဲင်း ပြသာနာမတက်လိုသည်။ အခြေအနေလည်း ကြံ့ရနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ကလေးအသက် (၆)လ မပြည့်စီ လုပ်ငန်းခွင့်ပြုံး သူမ၏နှုန်းရည်ကို လုံခြုံစိတ်ချွာ ညုစ်၊ သိမ်းဆည်းပြီး ကလေးထိန်းမှ ပြန်တိုက်ကျွေး နှုင်သည်ကို မသိခြင်းလည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုကြောင့် လူတစ်ဦးသည် အမှုအကျင့်တစ်ခုကို ကောင်းမှုန်းသိလျက်ရှိ လက်တွေ့လုပ်ရန် ခက်ခဲသော အကြောင်းရင်းများစွာ ရှိနေသည်။

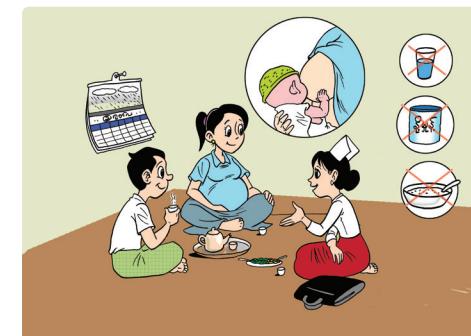
ထိုကြောင့် တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် မိသားစုအား အသိပညာဖြင့်တင်ခြင်း တစ်ခုတည်းကို လုပ်မည့်အစား အပြုအမှုတစ်ခုကျင့်သုံးရန် အားပေးသော တားဆီးသောအရာများကို

Pre-awareness

Awareness

Preparedness

Action

Maintenance

Visual aid: Stages of behaviour change

ဖော်ထုတ်သော နည်းစနစ်များကို အသုံးပြုမှ ပိုမိုထိရောက်မှုရှိလိမ့်မည်။ အပြုအမူတစ်ခုကျင့်သုံးရန် အားပေးသော၊ တားဆီးသောအရာများသည် တစ်ဦးချင်း၊ မိသားစုအလိုက် ထွမ်းလိုးသော လူမှုအသိင်းအဝိုင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ၊ မူဝါဒချမှတ်သွေ့သော အဆင့်များစွာတွင် ရှိနေကြသည်။ လက်ခွဲတွင် အမိကအမူအကျင့်များကို ပူးပေါင်းပါဝင်သော နည်းလမ်းများသုံး၍ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကိုက်ညီအောင် စနစ်တကျ စီစဉ်ပြုစုထားသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင်သော နည်းလမ်းများကို ရွှေးချယ်ရာတွင် ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်သူ၊ မိသားစုဝင်၊ ရပ်ရွှေးတို့၏ အတွေ့အကြုံ၊ အသိပညာပညာသုတေသနပေါ်တွင် မူတည်၍ သူတို့အတွက် လက်တွေ့ကျသော လက်ခံနိုင်သော၊ သင့်လျော်သော အကြောင်းအရာများပေါ် အခြေခံထားသည်။

ဤလက်ခွဲသည် အာဟာရအကျိုးမျှော်ကိုးသော နည်းလမ်းကို အသုံးပြုထားပြီး ထိနည်းလမ်းကို စားနှပ်ရိုက္ခာဖူလုံးရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများတွင် ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ စားနှပ်ရိုက္ခာဖူလုံးရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းစီမံကိန်းများမှ ဆောင်ရွက်နိုင်သော လုပ်ငန်း ဥပမာအချို့မှာ—

- ၁။ အာဟာရချို့တဲ့မှ အဖြစ်နိုင်ဆုံးသူများဖြစ်သော ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှီတိုက်မိခင်များ၊ အသက် (၂) နှစ်အောက် ကလေးထံများရှိသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ၂။ စိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းများတွင် သရုပ်ပြချက်ပြတ်ခြင်းအပါအဝင် အခြေခံအာဟာရ၊ ကျိန်းမာရေး တစ်ကိုယ်ရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးအစီအလျဉ်များကို ထည့်သွင်းခြင်း။
- ၃။ အိမ်တွင်း၊ ကျောင်းတွင်းစိုက်ပျိုးရေးခြေများ တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် အာဟာရအမျိုးမျိုး ရရှိသည့် ဒေသထွက်အစားအစာများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် စားသုံးခြင်းတို့ တိုးမြှော်ခြင်း။
- ၄။ ကုန်ကျစရိတ်မရှိပဲ သစ်တော့၊ မြစ်ချောင်း၊ ပင်လယ်၊ ဒီဇိုင်းသွေးများမှ ရရှိနိုင်သည့် အာဟာရပြည့်အစားအစာအမျိုးမျိုးကို စားသုံးရန်တိုက်တွန်း အားပေးခြင်း။
- ၅။ အာဟာရပြည့်အစားအစာများကို (၁) နှစ်ပတ်လုံး ရရှိနိုင်ရန် အစားအစာထုတ်လုပ်၊ စီမံ သိလျော်မှုနည်းစနစ်များ တိုးတက်စေခြင်း။
- ၆။ ကာလတိုနှင့် ကာလရှည်နှစ်ရပ်လုံးတွင် အစားအစာမျိုးစုံကို လူထုမ ရရှိစေရန် မြေဆီလွှာ၊ ရော၊ အပင်နှင့် တိရိစ္ဆာန်ထိန်းသိမ်းခြင်းမှတစ်ဆင့် စိုက်ပျိုးရေးကုန်ထုတ်လုပ်မှ တိုးတက်စေရန် သဘာဝအရင်းအမြှတ်များအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း။
- ၇။ အမျိုးသမီးများ မိမိ၏ကလေးကို စောင့်ရှောက်ချိန်ပုံရစေရန် အမျိုးသမီးများ လုပ်ဆောင် လေ့ရှိသော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အချိန်နှင့်လုပ်အား သက်သာစေမည့် နည်းလမ်းများပေးခြင်း။

၈။ မြန်မာနိုင်ငံအားဖြည့်ထားသည့် စိုက်ပျိုးသီးနှံများအား စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနနှင့် စီမံကိန်းများတွင် စတင်မိတ်ဆက်ခြင်းဖြန့်ဖြူးခြင်း။

၉။ (အထူးသာဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့်နှီတိုက်မိခင်များ၊ အသက် (၆-၂၃) လ ကလေးထံများ အကြေား) မွေးမြှာရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းမှ တိရိစ္ဆာန်ထွက်ကုန် စားသုံးမှုကို တိုးတက်စေခြင်း။

၁၀။ အာဟာရချို့တဲ့ရန် ထောက်ပုံးရန် ကာကွယ်ရန် အောက်ပါလူမှုကာကွယ်ရေး နည်းလမ်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

... အာဟာရပြည့်အစားအစာ ရွှေ့နှင်းပေါ်မှတည်၍ ငွေကြေးထောက်ပုံးခြင်း၊ ထိုငွေကြေးဖြင့် ကျိန်းမာရေးနှင့်ညီညွှတ်သော အစားအစာများ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ရန် အာဟာရအကြောင်း ပညာပေး ဆွဲးနွေးခြင်း။

... ကျိန်းမာရေး၊ အာဟာရဝန်ဆောင်မှုများ အချိန်မိရရှိနိုင်ရန် ငွေကြေးထောက်ပုံးခြင်း။

... လတ်ဆတ်သောအစားအစာများ ဝယ်ယူရန် သောက်ချာများထောက်ပုံးခြင်း။

စားနှပ်ရိုက္ခာဖူလုံးရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းစီမံကိန်းများကို လုပ်ဆောင်နေစဉ် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများပေါ်တွင် တိုက်ရှိန် သွယ်ထိုက်၍ ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများမရရှိစေရန် ထို့ကိုရေးရန် တို့ကိုနာကျင်ခြင်း မရရှိစေရဟန်သော မူကို လိုက်နာရန် အရေးကြီးသည်။ ဥပမာ-အမျိုးသမီးများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလေ့ကျင့်ရေး သင်တန်းပေါ်က ထိုအမျိုးသမီးများ၏ အိမ်တွင်းရေးတာဝန်များ၊ အခြားကြီးမားသော အလုပ်တာဝန်များကိုလည်း လေးစားစွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါမည်။ နှီတိုက်မိခင်များ ဖြစ်ပါက ကလေးနှီတိုက်ရန် အချိန်နှင့်နေရာ စီစဉ်ထားပေးရမည်။ တိရိစ္ဆာန်မွေးမြှာရေး စီမံကိန်းတွင် အိမ်အနီးနားတစ်ဦးကိုလည်း တိရိစ္ဆာန်အည်းအကြောင်း ကင်းဝေးစေခြင်းဖြင့် ကလေးထံများအတွက် သန့်ရှင်းလုံးခြုံသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးရမည်။ ကလေးထံများသည် အဆိုပါ အည်းအကြောင်းများအား လက်ဖြစ်းကိုလိုက်တွေ့ရှိနေရန် တို့ကိုစေခြင်း။ ကလေးထံများအတွက် သန့်ရှင်းလုံးကြီးကျင်းမှုမြှုပ်နှံမှုများ ပါးစပ်အတွင်းသွို့ ထည့်ပါက ကပ်ပါးပိုးကူးစက်ခြင်း၊ နာမကျိန်းမှုဖြစ်းမှုမြှုပ်နှံမှုများ ပိုးစီးပါးစပ်အတွက် သန့်ရှင်းလုံးကြီးကျင်းမှုမြှုပ်နှံမှုများ အာဟာရအခြေအနေကို ထို့ကိုစေနိုင်သည်။

ပုံးသူများလက်စွဲကို အသုံးပြုခြင်း

ပုံးသူများအတွက် လက်စွဲကို အမိန့်အသုံးပြုမှုများ

- စားနံပါဏ္ဏဖူးလုပ်ရေးနှင့် အသက်မျှေးဝါဒီးကော်မြတ်း စီမံကိန်းများတွင် အာဟာရလုပ်ငန်းများပေါင်းစပ်လုပ်သော သိမ္မဘုတ် ဆောင်ရွက်နေသော NGO ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တည်ဆောက်ရန် သင်တန်းလမ်းညွှန်တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း။
- NGO ဝန်ထမ်းများအနေနှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင်ဖြစ်ပေါ်ရေး၊ ရပ်ရွာတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသော ဝန်ထမ်းများကို အကူအညီပေးရာတွင်ဖြစ်ပေါ်ရေးကျမ်းကိုလုပ်စွဲတစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း။

အရွယ်ရောက်ပြီးသူများ လေ့လာသင်ယူခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်မှုအခြေခံမှုများ

ဤလက်စွဲတွင် လေ့လာသင်ယူခြင်းဆိုသည်မှာ ပုံးသူများကောင်းမွန်သော ကျိုးမာရေးနှင့် ဘဝနေထိုင်မှုပုံစံအတွက် အာဟာရဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်ကောင်းများအား တိုးတက်မြှင့်တင်စေနိုင်သည့် အမှုအကျင့်များပြောင်းလဲရန် လိုအပ်သော အသိပညာ၊ ခံယဉ်ချက်များနှင့် စွမ်းညွှန်ရယ်ရှုခြင်း ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအဖြစ် နားလည်ထားသည့်။ ထိုလက်စွဲသည် အရွယ်ရောက်ပြီးသူများ လေ့လာသင်ယူရန် အတူတက္ကသိန်းလမ်းကို အသုံးပြုထားသည်။ အရွယ်ရောက်သူများ လေ့လာသင်ယူခြင်းဆိုသည်မှာ ကောလိပ် သိမ္မဘုတ် တက္ကသိုလ် ကဲ့သို့သော တရားဝင်ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် သင်ယူသည့် ပုံစံမျိုးမဟုတ်ဘဲ အရွယ်ရောက်သူများ အတူတက္ကပူးပေါင်းပါဝင်သည့် သင်ယူခြင်း ပုံစံဖြစ်သည်။

အတူတက္ကလေ့လာသင်ယူမှုသည် ပါဝင်သူများ၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် လိုအပ်ချက်များပေါ်တွင် အလေးပေးဆောင်ရွက်ပြီး ထိရောက်မှုရှိသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အတူတက္ကလေ့လာသင်ယူသော လေ့လာသင်ယူများကို ဦးဆောင်စဉ် ပုံးသူများသည်ပါဝင်သူများ (NGO ဝန်ထမ်းများ)၏ လက်ရှုံးအတွေ့အကြုံများနှင့် လိုအပ်ချက်များကို တက်နိုင်သူ၏ အဖြေရှာရပါမည်။ လေ့လာသင်ယူခြင်း ဖြစ်စဉ်သည် လေ့လာနေသော အကြောင်းအရာ ကဲ့သို့ပင် အရေးကြီးသောကြောင့် လေ့လာသင်ယူခြင်းများကို လိုက်လော့သီတွေဖြစ်စေရန် ပုံးသူက ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အောက်ပါအချက်များသည် အရွယ်ရောက်ပြီးသူများအတွက် အတူတက္ကလေ့လာသင်ယူရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို အသုံးပြုရာတွင် ပုံးသူများဖြစ်သည်။

အရွယ်ရောက်ပြီးသူများ သင်ယူသွင်းအကောင်းဆုံးအချိန်မှာ

လေ့လာသင်ယူရန် ရည်မှန်းချက်များ အကြောင်းအရာနှင့် လေ့လာသင်ယူခြင်းများ စိစဉ်ရာတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခွင့်ရရန်

စမ်းသပ်လုပ်ကြည့်ခြင်း အမှားလုပ်မြို့ခြင်း၊ စွမ်းစား ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အတွက် စိတ်သာရာရန်

တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးယုံကြည်မှုရှုပြီး လေးစားခံရရန်

သင်ခန်းစာအကြောင်းအရာသည် မိမိတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝ၊ လိုအပ်ချက်များနှင့် သင့်လော်ရန်

သင်ယူမှုဖြစ်စဉ်တွင် တက်ကြွား ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရရန်

မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်သင်ယူမှုပုံစံဖြင့် သင်ယူခွင့်ရရန်

မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကြံးတွေခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံ အတွေ့အကြုံ အသိပညာများသင်တန်းတွင် ပါဝင်သောအခါ

ထိုကြောင့် ပုံးသူက

သင်တန်း၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် မျှော်လင့်သော ရလဒ်များကို လူတိုင်းနားလည်စေရန် ရှင်းပြုရမည်။

- လေ့လာသင်ယူရန် အထောက်အကြုံပြုပြီး သက်တောင့်သိမ္မဘုတ် ဝန်းကျင်တစ်ရပ်အား ဖော်တိုးရမည်။
- စိတ်သာရာကြည့်ခြင်းပြုရန်ဖွံ့ဖြိုးဆွဲလုပ်ရန် မြှုံးကြည့်ဖွံ့ဖြိုးဆွဲလုပ်ရန် အချင်းချင်းရေးရာတွင် မြှုံးကြည့်ဖွံ့ဖြိုးဆွဲလုပ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ရမည်။
- မြှုံးကြည့်ဖွံ့ဖြိုးဆွဲလုပ်ရန် ပေးသော လေ့လာသင်ယူခြင်းများကို အသုံးပြုရမည်။
- လက်တွေ့လေ့လာသင်ယူခြင်းပြုရန် အသုံးပြုရမည်။
- ပြုလုပ်မြို့သော အမှားများမှ သင်ယူသွင်းအတွက် ပုံးသူများအား ဖော်တိုးပေးရမည်။

လက်တွေ့တွင် အမှန်တကယ်ဖြစ်ပေါ်ပေါ်နေသော ဘဝအခြေအနေ များနှင့် ဖြစ်ရပ်မြှုံးမြှုံးများအား အသုံးပြုရမည်။

သင်ယူသွားသိန်း အကြံ့ခြားများ၊ သဘောထားအမြင်များ၊ ခံစားချက်များနှင့် ယုံကြည်ချက်များအကြောင်း တက်ကြွား ပါဝင်ဆွဲနေ့စွဲရွှေ့ရသည့် လေ့လာသင်ယူခြင်းကို အသုံးပြုရမည်။

- ပါဝင်သူတို့၏ စရိတ်၊ စာတတ်မြောက်မှုအဆင့်၊ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေနှင့် လိုအပ်ချက်များပေါ်မှုတည်၍ သင်တန်းကို ချိန်ညွှန်ပေးရမည်။
- မဗုံးညွှန်သည့် ပုံးသူမျိုးလမ်းအား အသိပညာ ပါဝင်သူတို့၏ အသုံးပြုရမည်။
- ပါဝင်သူတို့၏ အမှားများ ပုံးသူများအား ဖော်တိုးပေးရမည်။

- ပါဝင်သူတို့၏ ပုံးသူအား ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ယောက် ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရမည်။
- ပါဝင်သူများအား မိမိတို့ကိုယ်ပိုင်အသိပညာနှင့် အတွေ့အကြုံများကို ဝေါးရှုံးရမည်။
- ပါဝင်သူတို့၏ အသိပညာ အတွေ့အကြုံများအား အသိပညာ ပါဝင်သူတို့၏ အသုံးပြုရမည်။

Table 0.0 အရွယ်ရောက်ပြီးသူများ လေ့လာသင်ယူခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်မှုအခြေခံမှုများ

ထိရောက်မှုရှိစေရန် အတူတက္ကလေ့လာသင်ယူမှုလေ့ကျင့်ခန်းသည် ပါဝင်သူများသင်ယူနေစဉ်၊ သင်ယူရရှိသည့် အကြောင်းအရာများကို ပြန်လည်စဉ်စားနေစဉ်နှင့် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ဆောင်ရွက် နေစဉ်တွင် ပါဝင်သူများအား ကူညီထောက်ပံ့ လမ်းညွှန်မှုပေးရမည်။ ပုံးပိုးသူက လေ့လာသင်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အား ဦးဆောင်နေသည်။ အဆိုပါ ပုံးပိုးသူများသည် ပညာပေးနေသည့် ကျမ်းကျင်ပညာ ရှင်များ သို့မဟုတ် ဆရာများမဟုတ်ပါ။ သင်ခန်းစာတစ်ခုချင်းစီမှ အမိကသတင်းစကားများအား ပါဝင်သူများ နားလည်သောပေါက်ရန် လေ့ကျင့်ခန်းပြုလုပ်နေစဉ် ငါးတိုးတိုး အမှတ်မထင် တွေ့ရှိ ရသည့် အန္တရာယ်ရှိသော အလေ့အကျင့်နှင့် ယုံကြည်ချက်များကို သတိပေးရန်နှင့် အမိကအမှုအကျင့် များကို ကျင့်သုံးရန်အားပေးသည့် အသိပညာနှင့်စွမ်းရည်များအား ပုံးပိုးပေးရန် ဖြစ်သည်။

ပုံးပိုးသူလက်စွဲပုံးစံ

သင်တန်းဒေါင်းစဉ်များ

လက်စွဲလမ်းညွှန်အား ခေါင်းစဉ် (၄) မျိုးဖြင့် ခွဲခြားထားသည်။

ခေါင်းစဉ်	၁	မိခင်မှ ကလေးမွေးဖွားရန် ပြင်ဆင်ခြင်း
ခေါင်းစဉ်	၂	မိခင်နှုတ်ကျွေးခြင်း (ချက်ချင်း စောနိုင်သူများ အစောဆုံး၊ ၆ လထိ မိခင်နှုတ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် ဆက်လက်တိုက်ကျွေးခြင်း)
ခေါင်းစဉ်	၃	ဖြည့်စွက်စာ ကျွေးမွေးခြင်း။
ခေါင်းစဉ်	၄	ကလေးကျိန်းမာရေးဆိုင်ရာ ကာကွယ်စောင့်ရောက်ခြင်း။

NGO ဝန်ထမ်းများအတွက် သင်တန်းတွင် ခေါင်းစဉ်များသည် အမိအစဉ်တကျဖြစ်ရမည်။ အကြောင်းမှာ အခန်း (၁)ခန်းချင်းစီတွင် အယူအဆများကို မိတ်ဆက်ရှင်းပြကာ အမိပို့ယ်ဖွဲ့ဆိုချက်များ ဖော်ပြုပြီးနောက်အခန်းများတွင် ထိအသုံးအန္တရာယ်များကို ပြန်လည် အသုံးပြုထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

သင်တန်းရပြီးသော NGO ဝန်ထမ်းများသည် ဤလက်စွဲစာအုပ်ကို သုံး၍ ရပ်စွာလှုထုတွင် ပုံးမည်ဆုံးလျှင် ထိလူစုနှင့်ကိုက်ညီသော သီးသန့်ခေါင်းစဉ်များ၊ အခန်းများ၊ လေ့ကျင့်ခန်းများကို ရှာဖွေနိုင်သည်။ အကြောင်းအရာ တစ်ခုစီအတွက် သင့်လျှော်သော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းအားလုံးကို သီးသန့်အသုံးပြုနိုင်သည်။

အခန်းများ

ခေါင်းစဉ်တစ်ခုချင်းစီတွင် အခန်းများပါဝင်သည်။ အခန်းတိုင်းတွင် NGO ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တည်ဆောက်ရန် နောက်ခံအကြောင်းအရာများဖြင့် စတင်ထားသည်။ ထိုနောက် အဆင့်မျိုးမျိုး ပါဝင်သည့် အတူတက္ကပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရသော လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ခု ပါဝင်သည်။ အဆင့်များတွင် ပုံးပိုးသူက အမိအစဉ်တကျ လုပ်ဆောင်ရမည် အလုပ်များ ပါဝင်ပါသည်။ အတူတက္က ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရသော လေ့ကျင့်ခန်းများတွင် အောက်ပါအကျဉ်းချုပ်တစ်ခုဖြင့် စတင်သည် –

ရည်ရွယ်ချက်

အဆင့်များ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဘယ်နည်း။

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ

လည်သည့်ခန်းအတွက် မည်သည့်ပစ္စည်းများလိုအပ်သနည်း။

အချိန်

အဆိုပါအဆင့်များကို ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်မည်မျှရမည်နည်း။

နည်းလမ်းများ

မည်သည့်လေ့လာသင်ယူမှု နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုရမည်နည်း။

အောက်များ

အဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းစီကို မည်ကဲ့သို့ ပုံးပိုးရမည်နည်း။

အဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းစီအတွက်နှင့် လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ခုလုံးအတွက် ခန့်မှန်းအချိန်သည် သင်တန်းသား J0-J4 ယောက် စာရင်းပေးသွင်းမှုပေါ်တွင် အခြေခံထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ သင်တန်းသားများ ပိုလာပါက သတ်မှတ်ထားသော သင်တန်းချိန်ကို ထပ်တိုးရပါမည်။

အခန်းတစ်ခန်းချင်းစီအတွက် အသုံးသီးသန့် လေ့လာသင်ယူမှု လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် ပြန်လည်မှတ်ဖော်ရန် ဆွေးနွေးသည့် အချိန်ကာလတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ပထမဗုံးစွာ မည်သည့်အကြောင်းအရာများ လေ့လာသင်ယူပြီးသည်ကို ပြန်လည်ဆွေးနွေး အရေးကြီးအားလုံးအတွက်များ အသုံးပြုထားသော တစ်ပြားသည်။ NGO ဝန်ထမ်းများအတွက် သင်တန်းပေးနေစဉ် လွှဲမှုးသော အယူအဆများနှင့် မှန်ကန်ခြင်းမှုပို့ချက်များ သတ်မှတ်ပေးသင့်သုံးသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် အသိပညာကို အသုံးပြု၍ ပြောင်းလဲရမည် အမိကသတင်းအချက်အလက်များကို သီးသန့်စေသည်။ အဆိုပါ အမိကသတင်းအချက်အလက်များကို စာလုံးအနက်ရောင်ဖြင့် တစ်ချက်ဖော်ပြုထားသည်။

လေ့လာသင်ယူမှန်ညွှန်းလမ်းများ

ယခုလက်စွဲတွင် ပါဝင်သောလေ့ကျင့်ခန်းများကို ပါဝင်သူရော် ပုံးပိုးသူရော်းဆောင်နိုင်သည့် လေ့လာသင်ယူမှု နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးအပေါ်တွင် အခြေခံထားသည်။ ငါးတို့တွင် အောက်ပါ နည်းလမ်းများ ပါဝင်သည် -

သဘောတူခြင်း၊ မတူခြင်း၊ စကားရည်လွှာပြုလပ်ခြင်း

ခေါင်းစဉ်တစ်ခုပေါ်မှတူညွှန် ပါဝင်သူများမှ သဘောတူသည်၊ မတူသည်ကို ဖော်ပြကသည်။ အဘယ်ကြောင့် သဘောတူ၊ မတူရသည့် အကြောင်းရင်းများကိုလည်း ဆွေးနွေးကြသည်။ နားလည်မှုလွှာသည့် အကြောင်းအရာများအား မှန်ကန်မှုရှိစေရန် ဆွေးနွေးတည့်မတ်ကြသည်။

နှစ်ယောက်တစ်တဲ့ဆွေးနွေးသောအုပ်စုများ

ပုံးပိုးသူကမေးခွန်းတစ်ခု ပြဿနာတစ်ရပ် သို့မဟုတ် အကြောင်းအရာတစ်ခုအားပေးလိုက် ပြီးနောက် အတူထိုင်နေသော ပါဝင်သူ (၂) ယောက်စိက အချင်းချင်း အကြံ့ဌာဏ်များ ဝေမျှရသည်။ ငါးကို လူစုခဲ့ခြင်းမပြုဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ခေါင်းခြင်းရိုက်အဖြေရခြင်း

ပုံးပိုးသူက မေးခွန်းတစ်ခု၊ ပြဿနာတစ်ရပ် သို့မဟုတ် အကြောင်းအရာတစ်ခုအား ပေးလိုက်ပြီး ပါဝင်သူများထံမှ ထိုအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်သော အကြံ့ဌာဏ်များကို ဆက်တိုက်အမြန် စဉ်းစားပြီး ပုံးပိုးသူက ထိုအကြံ့ဌာဏ်များကို စက္ကာလွှာတ်ပေါ်တွင် ချရေးနေမည်။ နောက်ဆက်တဲ့ ဆွေးနွေးမှုများ မပြုလပ်မီ မည်သည့်အကြံ့ဌာဏ်ကိုမျှ မပစ်ပယ်ပါ။ အဆိုပါ လေ့ကျင့်ခန်းသည် ပါဝင်သူများအား တန်ဖိုးရှိခြင်း၊ ယုံကြည်မှုရှိခြင်းနှင့် ပိမိကိုယ်ကိုစိတ်ချေခြင်းတို့ကို ခံစားစေသည်။

ကတ်များအားစုစည်းခြင်းနှင့် အုပ်စွဲခြင်း

ပုံးပိုးသူက မေးခွန်းတစ်ခု၊ ပြဿနာတစ်ရပ် သို့မဟုတ် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို မေးခွန်းထုတ်ပြီးနောက် ပါဝင်သူများအား စာရွက်ကပ်ခွာများ သို့မဟုတ် ရောင်းစုကတ်များ ဝေပေးသည်။ ပါဝင်သူများက ထိုကတ်များပေါ်တွင် ငါးတို့၏ အကြံ့ဌာဏ်များအား ချရေးရမည်။ ထိုနောက် ထိုကတ်များအား ပြန်လည်သိမ်းယူကာ ရောမွှေ့လိုက်ရမည်။ ပုံးပိုးသူက အဆိုပါကတ်အား မည်သူရေးသားခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို မမေးဖြန်းဘဲ ကတ်တစ်ကတ်ချင်းစီအား ပြဿန္ဓာ ဖတ်ပြရမည်။ ပါဝင်သူအချို့မှ ဘုတ်တစ်ခုပေါ်တွင် ထိုကတ်ပြားများကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်နှုတ်နေသော အယူအဆများအလိုက်စုစည်းပြီး ပင်အပ်ဖြင့် တွယ်ရမည်။ အဆိုပါ အစုအစည်းများအား အမျိုးအစားခွဲခြားထားပြီး ပါဝင်သူများမှ ဦးစားပေးရွှေးချယ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်အကြောင်းအရာတစ်ခုကို အခြေခံကာလေ့လာခြင်း

ပုံးပိုးသူမှ လက်တွေ့ဘဝတွင် ကြံတွေ့နေရသော အကြောင်းအရာတစ်ခုကို အခြေခံပြီး ဆွေးနွေးမှု အခြေပြုသင်ကြားမှန်ညွှန်းလမ်းဖြစ်သည်။

ပြေားများဖြင့် ရေးသားပြောဆိုခြင်း

ငါးသည် စကားမပြောတိတ်ဆိတ်စွာ နေရသော လေ့ကျင့်နညွှန်းမျိုးဖြစ်ပြီး ပါဝင်သူများမှ ငါးတို့၏ မှတ်စိုးသည်များကို ပြန်လည်တွေးတော်းစွာ ထိုနောက်တွင်မှ အခြားသော သူများနှင့် ပြန်လည်ဝေါ်ခြင်း လေ့လာသင်ယူမှန်ညွှန်းလမ်းဖြစ်သည်။

အဆင့်များအားစုစည်းခြင်း

ငါးသည် ပါဝင်သူများအား ပစ္စည်း ၃ ခု (ကတ်ခွာမှတ်စုတို့၊ ပဲဇော်နှင့် ကြယ်သီးစားထည်ဖြင့်) ပေးထားပြီး ဆွေးနွေးသည့် ခေါင်းစဉ် ပြဿနာကို အသေးစိတ် ဦးစားပေးကာ အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးပြီး အရေးကြီးသည့် အရာများကို မဲပေးရသည့် နည်းဖြစ်သည်။ အဖြစ်များသော ပြဿနာ ၃ မျိုးကို ရွေးချယ်ပြီး မဲအလိုက်စဉ်ရသော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။

ပြည်သူလူထုပြုမြေပုံ

ပုံးပိုးသူမှ ပါဝင်သူများအား ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ထားမှု၊ အဖွဲ့အစည်း လူထုနှင့် ကျောင်း၊ ကျော်မာရေးဌာနများကို ထင်ပေါ်စေသော ပြေားမြှုပ်နှံရေးမှု ဆွေးနွေးခြင်း နည်းလမ်းဖြစ်သည်။

သံလိုက်အိမ်ပြောင်လမ်းဆွဲနှင့်ချက်

ပုံးပိုးသူမှ ပါဝင်သူများအား အရပ် ၄ မျက်နှာဖော်ပြထားသည်။ ငါးတို့မှာ ပြောက်အရပ် (သံရန်လိုအပ်သည်) တောင်အရပ် (အကြံ့ဌာနချက်)၊ အရွှေအရပ် (စိတ်လျှပ်ရှားစေသော အရာများ) နှင့် အနောက်အရပ် (စိတ်ပုံးနှင့်မျှေးနှင့်) စာည်တို့ဖြစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပါဝင်သူများအား လုပ်ငန်းစဉ်နည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီး အတွေးအချို့များအား ထွက်ပေါ်လာစေရန် ဖြစ်သည်။ ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် ငါးလေ့လာသင်ယူမှန်ညွှန်းလမ်းနှင့် သင့်လျော်ရန် ပြင်ဆင်ရောက်၍။

ပြင်းများပြုလုပ်ခြင်း

ခေါင်းစဉ်တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်သည့် မေးခွန်းများ၏ မှန်ကန်သောအဖြေများအား တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့ အပြီးအဆိုင်ပြေားကြားကြသည်။

ဆက်သွယ်မှု အခြေပြု ဖြန့်ကျက်တွေးခေါ်ခြင်း

ပုံးသူမှ ပါဝင်သူများအား ယခင်အတွေးခေါ်ဟောင်းများနှင့် အတွေးအခေါ်သစ်များအကြား ဆက်စပ်တွေးခေါ်ရန် ပြောဆိုပြီး ငှေးတို့၏ အဆင့်များကို သုံးသပ်စေသည်။ ပါဝင်သူများမှ မေးခွန်းများကို ယခင်က မိမိတို့သိရှိသည်နှင့် သတ်းအချက်အလက် အသစ်များသည် မည်သို့ ဆက်စပ်နေသည်။ မည်သို့သော အတွေးအဗြင်းသစ်များရှိရသည်။ မည်သို့သော အခက်အခဲများ တွေ့ရှုရသည်နှင့် ရှုံးတွေးနေသော အချက်များကို မည်သို့နားလည်သွားသည်ကို သိရှိစေသော သင်ကြားမှုနည်းလမ်းဖြစ်သည်။

ဆရာမထံပေးစာ

ပုံးသူမှ ပါဝင်သူများအား တစ်စုံတစ်ဦးစီမှ စာကိုပေးပြီး ထိစာသည် ကျမ်းကျင်သူများထံမှ ပြဿနာတစ်ခုအပေါ် အကြံ့ဗြားတောင်းခံထားသည် ဖြစ်သည်။ ပါဝင်သူများမှ ငှေးတို့သိရှိသော ဗဟိုသုတေသနများကို အခြေခံပြီး မိမိကိုယ်ကို ကျမ်းကျင်ပညာရှင်အဖြစ်ခံယူကာ ထိစာကို ပြန်လည် ဖြေဆိုပေးရသည့် သင်ကြားမှုနည်းလမ်းဖြစ်သည်။

သရပ်ခြင်း

လက်တွေ့ကျော်ရှင်းလင်းပြီး မည်သို့မည်ပုံးပြုလုပ်ရမည်ကို သရပ်ပြဿနာ သင်ကြားမှုနည်းလမ်းဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

ဤနည်းလမ်းသည် သတ်းအချက်အလက်ပလုယ်ခြင်း၏ အခြေခံအုတ်ပြစ်ဖြစ်သည်။ ပုံးသူက ပါဝင်သူများအား ဂေါင်းစဉ်အကြောင်းစဉ်းစားရန်နှင့် ထိုနောက်အခြားသူများနှင့် ဆွေးနွေးရန် လုံလောက်သော အချိန်ပေးခြင်းဖြင့် ဆွေးနွေးခြင်းကို တိုက်တွန်းအားပေးသည်။ ပုံးသူမှ မေးခွန်းများမေးပြီး ဆွေးနွေးမှုကို စတင်နိုင်သည်။ တစ်ခန်းလုံးကြားအောင် ဆွေးနွေးပါသည်။

တက်ကြွေးစွဲ လုံးခေါ်ပေးသည့် လေ့ကျင့်ခန်းများ

ပါဝင်သူများ စိတ်အပန်းပြောရရှိစေရန် ပျော်ရွင်ဖွယ်လေ့ကျင့်ခန်းများအား အချိန်တစ်မိန့် သို့မဟုတ် နှစ်မိန့်ပြုလုပ်သည်။ အထူးသဖြင့် နေ့လည်စာ စားပြီးချိန် – ပါဝင်သူများ၏စွမ်းအင် တဖြည်းဖြည်းလေ့ရှုနည်းလာချိန်တွင် ရယ်မောခြင်းနှင့် လှည့်ပတ်သွားလာခြင်းများ ပြုလုပ်သည်။ ပုံးသူက ပါဝင်သူများလုပ်ချင်သော အပြုအမှုတစ်ခု၊ ဥပမာ – သီချင်းတစ်ပုဒ်သီဆိုစေခြင်း၊ ကပြဖျော်ဖြေစေခြင်း သို့မဟုတ် ကလေးကလေးဆန်သော အပြုအမှုများအား ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့် တက်ကြွေးဆန်းမှုကို ပြန်လည်ရရှိစေသည်။

ပြန်းအတွင်း လုညွှာလည်ကြည့်ရှုခြင်း

ငှေးသည် ပါဝင်သူများအား သင်တန်းခန်းမအတွင်း အခြားသော သင်တန်းသားများ ပြုလုပ်ဖန်တီးထားသည့် ပုံး၊ သင်ခန်းစာများကို လုညွှာလည်ကြည့်ရှုရသော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ အချို့အခြေအနေများတွင် ပါဝင်သူများမှ အခြားသူများဖော်ပြထားသော ဖော်ပြချက်အပေါ်တွင် အကြံ့ဗြားများ ရေးသားခြင်းပြုလုပ်ရသော သင်ကြားမှုနည်းလမ်းဖြစ်သည်။

ဂိမ်းကစားခြင်း

ဂိမ်းကစားခြင်းသည် ပျော်ရွင်နေချိန်တွင် အကြောင်းအရာများနှင့် ပြဿနာရပ်များအကြောင်းတွေးတော်ရန် ကူညီပေးနိုင်သည့် ဖော်ဖြေမှုနည်းလမ်းများဖြစ်သည်။ ဂိမ်းများတွင် ရပ်ပုံကတ်များ သို့မဟုတ် အခြားအသုံးအဆောင်များကို အသုံးပြနိုင်သည်။

အုပ်စုလိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ

ဤနည်းလမ်းတွင် ပြဿနာဖြေရှင်းသော လေ့ကျင့်ခန်းများနှင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ ပါဝင်သူ ၃ ဦးမှ ၅ ဦးထိ ပါဝင်သော အဖွဲ့ငယ်များတွင် ပါဝင်သူအားလုံး၏ သဘောထားအမြင်များနှင့် အကြံ့ဗြားများ မျှဝေခွင့်ပြုပေးသည်။ အဖွဲ့ငယ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရှုက်ကြားက်နေသော ပါဝင်သူများအား စကားပြောဆိုဖို့ လေ့ကျင့်ခန်းများကို ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကြည့်ဖို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ကြည့်မှုများ ရရှိစေသည်။

မြေပုံလမ်းကြောင်း

ပါဝင်သူများအား မေးခွန်းများမေးပြီး ငှေးတို့မှ အဆိုပါအကြောင်းအရာပေါ် အတွေ့အကြံ ရှိုဘူးလျှင်၊ လုပ်ဆောင်မည်ဟု ယူဆလျှင် တစ်လုံးရှုံးတိုးပေါ်။ ထိုနောက် မေးခွန်းအရေအတွက်ပေါ်မှုတည်ပြီး ပုံးသူမှု ပါဝင်ဖြေဆိုသူတို့ကို နေရာခြားနားချက်ကို မေးမြန်းပြီး ဆွေးနွေးရသော သင်ကြားမှုနည်းလမ်းဖြစ်သည်။

သက်တန်းများဖြင့် ပုံဖော်ခြင်း

ပါဝင်သူများအား မျက်စိုးပြုပြီး မြေပုံနိုင်သော မည်သည့်များပေါ်တွင် ရပ်မည်ကို ဆုံးဖြတ်စေပြီး အဆိုပါမေးခွန်းများနှင့် ဂေါင်းစဉ်များတွင် မည်သို့ခံစားရသည်ကို ဖော်ပြနိုင်ရန် သက်တန်းတစ်ခုပုံပေါ်ဖော်ပြီး အထူးသုံး ပုံးသူမှု ပါဝင်ဖြေဆိုသူတို့ကို နေရာခြားနားချက်ကို ဖော်ပြန်ဖို့ သက်တန်းသုံးလုံးဖြစ်သည်။

ကုတ်ပါသောပုံများ၊ လျှိုဂိုက်သောပုံများ

ပုံပိုးသူမှ ပါဝင်သူများအား ပုံများ သို့မဟုတ် အစဉ်လိုက်ပုံများ ပြသပြီး တွေးခေါ်စေပါ။ ထိနောက် ပုံပိုးသူမှ ခြုံင်သုံးသပ်ခြင်းမပြမိန့် ဆုလိုရင်းကို ပြန်လည်ရှာဖွေမှ မပြုပါ ပိမိတို့မြင်ရသည့်များကို ဖြေဆိုရန် တိုက်တွန်းသော သင်ကြားမှုနည်းလမ်းဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးချက်များအားပြန်လည်တင်ပြခြင်း

အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်ပြီးနောက် ထိအဖွဲ့ရှိ အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်က အုပ်စုကိုယ်စား ဆွေးနွေးချက်များကို လူအများရှု ပြန်လည်တင်ပြပေးသည်။ ဆွေးနွေးချက်များအား ပြန်လည်တင်ပြရာတွင် ပါဝင်သူတစ်ယောက်ထဲကပဲ အချိန်တိုင်းမပြုလုပ်ရန် ပုံပိုးသူကသေချာစွာ စိစစ်ရမည်ဖြစ်ပြီး အခြားသောအဖွဲ့များမှ ပါဝင်သူများအား မေးခွန်းများမေးပြန်းရန် တိုက်တွန်းရမည်။ အဆိုပါဆွေးနွေးချက်များမှ အဝိကအချက်များကို ပုံပိုးသူက စက္ကာလွှတ်ပေါ်တွင် ရေးသားခြင်းဖြင့် အနှစ်ချုပ်ပေးရမည်။

သရပ်ဆောင်ခြင်း

ပါဝင်သူများက ခေါင်းစဉ်တစ်ခုပေါ်အခြေခံ၍ ကိုယ်ပိုင်းတော်ညွှန်းများဖန်တီးခြင်း သို့မဟုတ် အတော်ညွှန်းဖတ်ခြင်းများပြုလုပ်ကာ မတူညီသည့် အပိုင်းများတွင် မတူညီသည့် အတော်ကောင်များ အဖြစ် ပါဝင်သရပ်ဆောင်ရာသည်။ ထိကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် အခြားသူများဘက်မှ မတူညီသော အမြင်ဖြင့် ကိစ္စရပ်များအား ကြည့်မြင်စေနိုင်ပြီး အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုများကို ဖော်ထုတ်ရန် ကူညီပေးသည်။

ကျောက်တုံးများကို နင်းဖြတ်ခြင်း

ရလဒ်တစ်ခုအောင်မြင်စွာ ထွက်ပေါ်လာစေရန် ပါဝင်သူများမှ ပိမိတို့၏ အတွေးခေါ်ဗုဏ်သုတေသန အရည်အသွေးများကို ခြေလှမ်းများအဖြစ် ဖော်ပြရသော သင်ကြားမှုနည်းလမ်းဖြစ်သည်။

ပုံပြေခြင်း

ထိနည်းလမ်းသည် မှန်ကန်သော သို့မဟုတ် မမှန်ကန်သော အပြုအမှုများအား သရပ်ပြသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖော်ပြသည်။ ပုံပြေပြီးသည့်အခါ မှန်ကန်သည့် သတင်းအချက်အလက် ၅/၈၉ သေချာစေရန် ပုံပြင်ထဲတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့်အကြောင်းများကို ပုံပိုးသူမှ ပြန်ဖေးမြန်းပါ။

အချိန်မျဉ်းတန်း

ပုံပိုးသူက အချိန်ကာလကွာဟချက်များပါဝင်သော မျဉ်းကြောင်းတစ်ခုအား ရေးဆွဲပြီး ပါဝင်သူများအား အဆိုပါအချိန်ကာလများတွင် မည်သည့်ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ပွားပြီးဖြစ်သည် သို့မဟုတ် မည်သည့်ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ပွားလိမ့်မည်ကို စိတ်ကူး၍ ပြောကြားစေသည်။

ပြသခြင်း

အမြင်ကို အခြေခံပြီး မည်သူ့ပြုလုပ်ရမည်ကို ဖော်ပြသည့် သင်ကြားမှုနည်းလမ်းဖြစ်သည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများကို နားလည်နိုင်စေရန်၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်နှင့် နိုတိက်စဉ် ထပ်ဆောင်းအာဟာရလိုအပ်ချက်များကို သိရှိစေရန်နှင့် ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း မိခင်နှင့် ကလေးအတွက် မည်သို့သော ကျွန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်မည်နှင့် ထိစဉ်ကာလအတွင်း ပြည်သူနှင့် မိသားစုများမှ မည်ကဲသို့သော စောင့်ရှုရက်မှုများကို လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ကို သိရှိစေရန်။

ခေါင်းစဉ်အကျဉ်းချုပ်

ကြာချိန်

၁ နာရီ ၁၅ မိနစ်	ကိုယ်ဝန်ဆောင်အဆင့်များ လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၁-၀ ၃၃	အခန်း ၁-၀
၂ နာရီ ၄၅မိနစ်	မိခင်အာဟာရပြုခြင်း လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၁-၂ ၅၆	အခန်း ၁-၂
၂ နာရီ ၄၇မိနစ်	ကျွန်းမာစွာ မိခင်အာဟာရပြုခြင်း လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၁-၂ ၇၄	အခန်း ၁-၂
၂ နာရီ ၁၅မိနစ်	ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ကျွန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ မိခင်နှင့်မွေးကင်းစကလေး ဝန်ဆောင်မှုများ၏အရောကြီးပုံ လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၁-၃က ၁၀၀	လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၁-၃က
၂ နာရီ ၂၀မိနစ်	မိသားစုဘဝတာအတွက် ကြိုတရ်ပြုင်ဆိုခြင်း လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၁-၃ခ ၁၀၈	အခန်း ၁-၃
၂ နာရီ ၂၀ မိနစ်	ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်းတွင် မိသားစုနှင့် လူထုပတ်ဝန်းကျင်မှ ပုံပိုးကူညီခြင်း မိခင်များအတွက် မိတ်ပိုးဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပဲ လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၁-၄က ၁၂၈	အခန်း ၁-၄
၂ နာရီ ၄၀ မိနစ်	ဆေးချုပ် ဆေးခန်းတွင် ဖွံ့ဖြိုးခြင်းကို အားလုံးကူးပြီးခြင်း လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၁-၄ခ ၁၃၈	ဆေးချုပ်

ပုံစိုးသူမှတ်စုများ

- အဆန်းတစ်ခုစီ၏ ပါဝင်သော အချက်အလက်များကို ရင်းနှီးကျမ်းဝင်စေရန် သေချာစွာ ဖတ်ရှုပါ။
- အတူတက္ကလေ့လာသင်ယူမှု လေ့ကျင့်ခန်းများတွင် ပါဝင်သူများနှင့်အတူ မည်သည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ရပ်ညွှန်ပြုသည်။ အဆင့်များသည် သင်တန်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်တစ်ခု ဖြစ်ပြီး ပါဝင်သူများ၏လိုအပ်ချက်များနှင့် သင်တန်းပတ်ဝန်းကျင်အလိုက် သင့်တော်သလို ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ အသင့်လျှော်ဆုံးသော အဖွဲ့အရေအတွက်မှာ ၁၅ ယောက်မှ ၂၀ အတွင်း ဖြစ်ပြီး ၂၅ ယောက်ထက် မရှိရပါ။
- သင်တန်းတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးသိရှိစေရန် မိတ်ဆက်လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ပေးသည့် လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်း ရင်းနှီးကျမ်းဝင်မှု တည်ဆောက်သည့် လေ့ကျင့်ခန်းများနှင့် အားသစ်လောင်းလေ့ကျင့်ခန်းများကို အသုံးပြုပါ။
- ပုံစိုးသူများသည် သင်တန်းဝါဝင်သူများတက်ကြွှေးပြီး မိတ်ဝင်စားမှုရှိနေစေရန် ပူးပေါင်း ပါဝင်သည့် နည်းလမ်းများကို များများအသုံးပြုသင့်သည်။
- ပါဝင်သူများပြောသော သတင်းအချက်အလက်မှားများကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ အမှန်ပြင်ပေးပါ။
- လေ့ကျင့်ခန်းအဆုံးသတ်တွင် ပါဝင်သူများသည် လေ့လာခဲ့ပြီးသည်များအပေါ် ပြန်လည် စဉ်းစားပြီး အစိုက်အပြုအမှုများအားလုံးကို ပြန်လည်သုံးသပ်စေပါ။

အခန်း ၁-၁

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အဆင့်များ

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၁-၁

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ ၃ ခုအတွင်း မျှော်လင့်ထားရမည့်အရာများ

အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ စုစုပေါင်းသည် ပျမ်းမှုအားဖြင့် ရက်သတ္တပတ် ၄၀ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အမျိုးသမီးများ အားလုံးသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင် အပတ် ၄၀ အတိတွင် ကလေးမမွေးကြပေး။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလတစ်ခုကို ပုံမှန်အားဖြင့် ကာလ (၃)ပိုင်း အဖြစ် ပိုင်းခြားလေ့ရှိသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ = သန္တသားအသက်

- ပထမ ၃ လပတ် = ၀ - ၁၃ ပတ်
- ဒုတိယ ၃ လပတ် = ၁၄ - ၂၇ ပတ်
- တတိယ ၃ လပတ် = ၂၈ - ၄၀ ပတ်

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလဆိုသည်မှာ ကလေးမှာ မိခင်သားအိမ်အတွင်း နေသော အပတ်စုစုပေါင်းကို ဆိုလိုသည်။ ကလေးမှာ မိခင်သားအိမ်အတွင်း ၃၇ ပတ်မှ ၄၂ ပတ်အတွင်း ရှိနေပြီး မွေးဖွားပါက ငြင်းကို နေရာလစ္ေသည်ဟု သတ်မှတ်သည်။ ၃၇ ပတ်မတိုင်မီ မွေးဖွားပါက လမစေမွေးဖွားသည်ဟု သတ်မှတ်သည်။ အကယ်၍မိခင်မှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန် ၄၂ ပတ်တိုင်အောင် မမွေးသေးပါက ငြင်းကို ရက်လွန်သည်ဟု ခေါ်သည်။

မွေးဖွားသည့်ကာလ	ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ	အဓိပ္ပာ
စောမွေးခြင်း (ဇန်နဝါရီလမှ ဧပြီလအထိ)	၃၇ ပတ်အောက်	<p>နေ့မစွဲဘဲမွေးဖွားသည့်ဟဒေဝါးပြီး ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလမှာလည်း ၃၇ ပတ် အောက်ဖြစ်သည်။ အများအားဖြင့် ဆေးသာက်ဆိုင်ရာ နောက်ဆက်တဲ့ ပြဿနာများကို ရင်ဆိုင်ရလေ့ရှိပြီး ပါဝါမပြည့်ဘဲ မွေးတတ်သည်။ မိန့်ရန် လိုအပ်သော တုန်ပိုများမှာလည်း ဖွံ့ဖြိုးချင် လိုအပ်နေတတ်သည်။ ထိုအခက်အခဲများမှာ ကလေးအတွက် ခက်ခဲဖော်ပြီး မိခင်နှီးမှာ သေးငယ်သော ကလေးများအတွက် အဂျိန်အရေးဖြော်ပြီး ၂၈ ပတ် အော်၏မွေးကလေးများတွင်လည်း မိခင်နှီးကို တိုက်ရန် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ လမေစွဲမွေးသော ကလေးများမှာ ပုံနှိပ်ခြေပိုများပြီး လမေစွဲဘဲ စောမွေးလေ နောက်ဆက်တဲ့ အန္တရာယ်၊ သေဆုံးနိုင်ခြေနှင့် မသန့်စွမ်းနိုင်ခြေ ပိုများလေဖြစ်သည်။ နေ့မစွဲမွေးခြင်းမှ ရှေ့ခြင်းရန် မိခင်နှီးမှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရောက်၍ ရှေ့ခြင်းနှင့် အာဟာရပြည့်ဝွာ စားသုံးရန် အရေးကြီးသည်။</p>
လဇွန်ခြင်း	၃၇ ပတ် နှင့် ၄၂ ပတ် ကြားကာလ	<p>ထိုအချိန်သည် ကလေးမွေးရန် သင့်လော်သော ကာလဖြစ်ပြီး ကလေးမှာလည်း ကောင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးနေပြီဖြစ်သည်။ ဆေးပညာအရ ၄၀ ပတ်ကို ပုံမှန်ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ မွေးဖွားရန် သတ်မှတ်ရက်သည် ၄၀ ပတ်၏ နောက်ဆုံးရက်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါကာလအတွင်း ကလေးမှာ ပြည့်ဝွာ ဖွံ့ဖြိုးနေပြီဖြစ်သဖြင့် ပုံမှန်ကိုယ်အေးသွေးချိန် မွေးတတ်သည်။ အဖော် ကောင်းမွန်ကျန်းမာရာ မွေးဖွားနိုင်ရန် အကောင်းဆုံးကာလဖြစ်သည်။</p>
ရက်လွန်ခြင်း	၄၃ ပတ် နှင့် အထက်	ကလေးမှာ အဆိုပါအချိန်တွင် ရက်လွန်နေသဖြင့် ကျွန်းမာရေးဌာနသို့ သွားရောက်ကာ ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် တိုင်ပင်သင့်သည်။

အဆင့် ၁

ပထမ ၃ - လပတ် (၀-၁၃ ပတ်)

ရာသီလာရမည့်ရက် မလာဘဲ ရက်ကော်သွားခြင်းသည် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကိုယ်ဝန်ရှိနိုင်သည့် ပထမဆုံးသဲလွှာစွဲစွဲဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ရာသီလာသည့် အချိန်တိုင်းတွင် သူမှတ်ခွန် ကိုယ်သည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရန်အတွက် ပြင်ဆင်နေသောကြာ့ ကိုယ်ဝန်အပတ် ရေတွက်ရာတွင် ပုံမှန်ရာသီလာသည့် နောက်ဆုံးအကြိုင်၏ ပထမဆုံးရာသီလာသည့်ရက်မှ စတင်ရေတွက်ရသည်။

ပထမ (၃) လပတ်အတွင်း အမျိုးသမီးတွင် မျှော်လင့်ရမည့်အရာများ

ကိုယ်ဝန် ပထမ ၃-လပတ်အတွင်းတွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် အပြောင်းအလဲ များစွာ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ကိုယ်ဝန်ရှိစ အစောပိုင်း ပထမပတ်များ၌ပင် ဟော်မှန်းအပြောင်း အလဲများသည် ခန္ဓာကိုယ်ရှိ အစိတ်အပိုင်းအားလုံးနှီးပါးသို့ သက်ရောက်နေသည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူညီသကဲ့သို့ပင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုလည်း မတူညီပေါ်။ တူညီသော အချို့ပြောင်းလဲမှုများမှာ -

- အလွန်အမင်းမောပန်းနှမ်းလျခြင်း
- ရင်သားများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးသော်မြင်းမှာ နာကျင်ယောင်ကိုင်းနေပြီး သိသိသာသာ ကြီးထွားလာခြင်း
- အချို့သောအစားအစာများကို ချို့ခြင်းတက်လာခြင်းနှင့် အချို့အစားအစာများကို စားသောက်လိုစိတ်မရှိခြင်း
- ကိုယ်အတွင်းရှိ ဟော်မှန်းအပြောင်းအလဲကြာ့ စိတ်အပြောင်းအလဲများဖြစ်ခြင်း
- မောပန်းလွှာယ်ခြင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖိစီးမှုဖြစ်ပေါ်ခြင်း
- ဝမ်းချုပ်ခြင်း
- ဆီးမကြာခဏသွားနေရခြင်း
- ခေါင်းကိုက်ခြင်း
- ရင်ပူခြင်း
- ကိုယ်အလေးချိန်တက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကျခြင်း

ပထမ ၃ လပတ်ကာလအတွင်း ဟော်မှန်းအပြောင်းအလဲများကြာ့ မူးဝေချို့အန်ခြင်းများလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကို 'နံနက်ခင်းနောက်မြင်းဖြစ်ခြင်း' 'morning sickness' ဟု ခေါ်သော်လည်း ထိုသို့ မူးဝေ ပို့အန်ခြင်းမှာ တစ်နောက်လုံး၏ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ဖြစ်နိုင်သည်။ အစာလုံးဝမ်းထားလျှင် မူးဝေအော့အန်ခြင်းမှာ ပို့မို့ဆိုးနိုင်သောကြာ့ အစာကို မကြာခဏနည်းနည်းချင်း စားပေးသင့်သည်။ မုန်ကြွော်များနှင့် ထမင်းကုံးသို့သော အရသာပေါ့သည့် အစားအစာမျိုးကို စားကြည့်ပြီး အန်ပြုးသော အစားအစာများနှင့် ဟင်းခတ်အမွေးအကြိုင်များကို ရှုံးကြည့်ပါ။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် လက္ခဏာအများစုသည် အတော်မသက်မသာ ခံစားရသော်လည်း အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း ခံစားရနိုင်သည့် ပုံမှန်အတွေ့အကြံများ ဖြစ်သည်။ ပထမသုံးလပတ်ကာလအတွင်း မူးဝေဖို့အန်ခြင်းသည် ပုံမှန်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် ၁၂ နာရီကျော်ကြာသည့်တိုင် မည်သည့်ရေ သို့မဟုတ် အရည်မျှလက်မခံနိုင်ဘဲ မူးဝေအော့အန်နေပါက နီးစပ်ရာ ကျိုးမာရေးဌာနသို့ သွားရောက်ပြသသင့်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် သားအိမ်အတွင်း ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးနေသည့် ရင်သွေးယ်မွေးဖွားလာသည့်အပါ နှီးချို့တိုက်ကျော်ရန်လည်း ပြင်ဆင်နေပါသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်၉-ပတ်၊ ၆-ပတ်မြောက်မှ စတင်ကာ မိခင်၏ရင်သားသည် ပိုမိုပြည့်ဖြီးလာပြီး နှီးသီးခေါင်းများ သည် ပိုမိုနာကျင်လွယ်လာသည်။ နှီးသီးခေါင်းများနှင့် ရှင်း၏ပတ်လည်ရှိ အမည်းရောင်အကွင်းမှာ ပိုမိုကြီးမားလာပြီး သားမြှုပ်အမည်းရောင်ကွင်းပေါ်တွင်ရှိသော အကျိုတ်အဖုံးယောက်လေးများ ပိုမိုသိသာလာသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပထမ ၃-လတာကာလအတွင်း သန္ဓာသားဖွံ့ဖြိုးမှုများ

ကိုယ်ဝန်သက်မှာ နောက်ဆုံးအကြိမ် ပုံမှန်ရာသီလာခဲ့သည့်ကာလမှ စတင်သည်။ ကိုယ်ဝန် ၄ ပတ်၊ ၅ ပတ်ကြားတွင် သန္ဓာသားလောင်းအဆင့်တွင် ရှိသေးပြီး သန္ဓာသားအရွယ်အစားမှာ တစ်လက်မော်၏ ၂၂ ပုံးတစ်ပုံး ရှည်လျားသည်။ သန္ဓာသား၏ဦးနောက်၊ ကျောရှိုးနှင့် နှလုံးတို့ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ခြေလက်များဖြစ်ပေါ်လာမည့် နေရာတွင် အဖုံးယောက်လေးများ ပေါ်လာသည်။

ကိုယ်ဝန် ၈ ပတ်တွင် သန္ဓာသားသည် လူသားတစ်ဦး၏ပုံပန်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပုံမှန်တူလာပြီ ဖြစ်သည်။ သန္ဓာသား၏အရှည်မှာ တစ်လက်မနီးပါးရှိပြီး အလေးချိန်မှာ တစ်အောင်စ၏ရှင်ပုံးတစ်ပုံးတိုက် နည်းနေသေးသည်။ အမိကအတွင်းကလိစာများနှင့် ပြင်ပကိုယ်ခန္ဓာ အမိတ်အဖိုင်းများအားလုံး စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ကလေးယောက်၏ နှလုံးပုံမှန်ချိန်လာပြီ ဖြစ်သည်။ လက်များနှင့် ခြေထောက်များ ပိုမိုရှည်လာပြီး လက်ချောင်းများနှင့် ခြေချောင်းများ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ လိုင်အငါးများ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မျက်နှာပေါ်တွင် မျက်လုံးသည် နေရာမှန်သို့ရွှေ့လာပြီး မျက်ခွံများလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ချက်ကြိုးကို ရှင်းလင်းစွာ မြင်နိုင်ပြီ။

ကိုယ်ဝန် ၁၂ ပတ်အရွယ်တွင် သန္ဓာသားသည် ၃ လက်မအရွယ် ပဲသီးတောင့်ခန်း ရှည်လျားပြီး တစ်အောင်စနီးပါး အလေးချိန်ရှိပြီဖြစ်သည်။ အာရုံကြာများနှင့် ကြွက်သားများအတူတာကွ စတင်အလုပ်လုပ်နိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။

သန္ဓာသားသည် လက်သီးဆုပ်နိုင်ပြီ။ သင့်ကလေးယောက်၏ လိုင်အငါးမှာလည်း ယောက်သားလေး ပိုင်းကလေးကဲ့ပြားလာပြီ ဖြစ်သည်။ မျက်ခွံများက ဖွံ့ဖြိုးနေသောမျက်လုံးများကို ကာကွယ်ရန် ပိတ်ထားပေးသည်။ မျက်ခွံများသည် ၂၈ ပတ်မြောက် ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဖွင့်မည်မဟုတ်ပေါ်ပိုင်းခေါင်းဖွံ့ဖြိုးမှုများ နေ့ကျော်သည်။

အဆင့် J

ဒုတိယ ၃-လပတ်ကာလ (၁၄ ပတ်မှ ၂၈ပတ်)

ဒုတိယ ၃ လတာ ကာလအတွင်း မိခင်တွင်ကြံ့တွေ့ရမည့် အရများ

မိခင်တော်တော်များများသည် ဒုတိယ ၃ လတာ ကာလအတွင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလသည် ပထမ ၃ လတာထက် ပိုမိုလွယ်ကြောင်းတွေ့ရှိကြသည်။ မောက်ခင်း မအော်မသာဖြစ်ခြင်းနှင့် မောပန်းနှင့်လျှောင်းတို့လည်း လျော့နည်းပျောက်ကျယ်သွားသည်။ သို့သော်လည်း သန္ဓာသားသည် ဆက်လက်ကြီးထွားနေသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ကြီးထွားလာသော သန္ဓာသားအတွက် အလိုက်သင့်မြောင်းလဲနေရသည့်အတွက် သူမ ခန္ဓာကိုယ်တွင် အောက်ပါ အပြောင်းအလဲများစွာ တွေ့ကြိုင်သည်။

- နောက်ကျော် ဝစ်ဦးမှုက်၊ ပေါင်ခြီး သို့မဟုတ် ပေါင် စသည် ခန္ဓာကိုယ်နာကျင်ကိုက်ခြင်း။
- ဝစ်ဦးမှုက်၊ ရင်သားများ၊ ပေါင် သို့မဟုတ် တင်ပါး စသည်နေရာတို့တွင် အကြော်ပြတ်ရာများ ဖြစ်ခြင်း။
- နှီးသီးခေါင်းပတ်လည်ရှိ အသားအရေများညီမည်း လာခြင်း။
- ချက်မှ သီးချို့မွေးအထိ အစင်းလိုင်းတစ်လိုင်း ပေါ်လာခြင်း။
- ပါးပြင်၊ နှဖူး၊ နှာခေါင်း သို့မဟုတ် အပေါ်နှုတ်ခမ်းတို့တွင် အမဲကွက်များ။ တခါတရုတ်တွင် အမဲကွက်သည် မျက်နှာနှစ်ဖက်လုံးတွင် ဖြစ်တတ်သည်။ ငါးကို ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမှတ်အသားဟု ခေါ်ကြသည်။
- ဝစ်ဦးမှုက်၊ လက်ဖဝါးများနှင့် ခြေဖဝါး၊ ခြေကျင်းဝတ်စသည်တို့ ယားယံခြင်း။
- လက်ချောင်းများနှင့် မျက်နှာအနည်းငယ် ရောင်ရမ်းခြင်း။

အထက်ပါအပြောင်းအလဲများသည် ပုံမှန်ဖြစ်ရှိ ဖြစ်စဉ်များဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် ရှုတ်တရာ် သို့မဟုတ် အပြောင်းအထန် ခြေလက်ဖော်ရောင်ခြင်းနှင့် ရေခါတ် သို့လော့င်မှုများခြင်းတို့ဖြစ်လျှင် ကျိုးမာရေးစောင့်ရော်သူနှင့် ပြသသင့်သည်။ ဤလက္ခဏာများသည် မိခင်နှင့်ကလေးနှင့်ကလေးရှိခြင်းတို့တွင် အန္တရာယ်ရှိနိုင်သည့် ကိုယ်ဝန်ဆောင် တက်ခြင်းလက္ခဏာများ ဖြစ်နိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်တက်ခြင်းသည် ကိုယ်ဝန်အပတ်ရော် (၂၀) နောက်ပိုင်းမှ စတင်လေ့ရှိသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်တက်ခြင်း၏ သတိပေးလက္ခဏာတစ်ခုမှာ နိုက်သွေးပေါင်ချိန်ပုံးမှုနှင့်ရှိခြင်း မြင်နိုင်ပြီ။ သို့သော်လည်း အမျိုးသမီးသည် သွေးပေါင်ချိန်ပုံးမှုနှင့်ရှိခြင်း ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီး၏ ဟော်မှုနှင့်များသည် နှီးရည်ထုတ်လုပ်ခြင်းအတွက် ပြင်ဆင်ရန် ရင်သားအတွင်းရှိ နှီးရည်ပြုပစ္စည်းများနှင့် နှီးရည်ထွေ့ကြုံပြန်မှုများကို ဖွံ့ဖြိုးလာသော်လည်း မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ပစ္စည်းများသည် မူလရင်သားအရွယ်အစားကို

ကိုယ်ဝန်ဆောင်တတိယသုံးလပတ်မှ စတင်ကာ ဖြစ်စေသည့် အဆိုဒါထောက်ပုံပစ္စည်းများ နေရာတွင် အစားထိုးလာသည့်အတွက် ရင်သားများသိသိသာကြီးထွားလာကြသည်။ ခုတိယသုံးလပတ် မပြီးဆုံးမိကာလတွင် ရင်သားများသည့် နှီးချို့ထွက်လုပ်ရန် အဆင်သင့် ဖြစ်နေပြီဖြစ်ပြီး ရင်သွေးမွေးဖြူးခါစ မိခင်မှထွက်ရှိသည့် အာဟာရခါတ်မြင့်မားစွာ ပါဝင်သော နှီးရည်သည် ရင်သွေးငယ် နှို့ယူသောက်သုံးရန်အတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီ ဖြစ်သည်။

ခုတိယသုံးလပတ်ကာလအတွင်း သန္ဓာသားဖွံ့ဖြိုးမှုများ

ကိုယ်ဝန် ၁၆ ပတ်သို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ သန္ဓာသား၏အရွယ်အစားမှာ ထောပတ်သီးအရွယ် ခန့်ဖြစ်ပြီး အရွယ်အစားမှာ ၄ လက်မမှ ၅ လက်မအထိ အရှည်ရှိလာပြီး အလေးချိန်မှာ ၃ အောင်စနီးပါး နှိုလာပြီဖြစ်သည်။ သန္ဓာသား၏ ကြိုက်သားနှင့် အရုံးများဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေပြီး ပိုမိုပြည့်စုံသော အရှုံးစဉ်းစဉ်းပုံ ဖြစ်ပေါ်လာနေသည်။ အရေပြားစတင်ဖြစ်ပေါ်လာသော်လည်း ပါးလွှာလွန်းသေးသည့်အတွက် အရေပြားအောက် ခန္ဓာကိုယ်ကို ထိုးဖောက်မြင်နိုင်သည်။ သန္ဓာသား၏ ပထမဆုံးငယ်ချေးသည် အူလမ်းကြောင်းတွင် စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ကလေးငယ်သည် နှီးရန် ပြင်ဆင်သည့်အနေဖြင့် နှုတ်ခမ်းဖြင့်စုံပြုသည့် လူပုံရှားမှုစတင်လုပ်ဆောင်နိုင်လာသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလသက်တမ်း တစ်ဝက်ဖြစ်သည့် ကိုယ်ဝန်အပတ် (၂၀)တွင် သန္ဓာသား၏ ခန္ဓာကိုယ်အစားသည် သရက်သီးအရွယ်ခန့်ရှိလာပြီဖြစ်သည်။ ၄၃းမှာ ၆ လက်မခန့်ရှည်လျားဖြီး ကိုယ်အလေးချိန်မှာ ၉ အောင်စခန်း ရှိသည်။ သန္ဓာသားသည် ပိုမိုလှုပ်ရှုံးနိုင်လာပြီး မိခင်သည် လူပုံရှားမှုငယ်လေးတစ်မျိုးကို ခံစားရနိုင်သည်။ မွေးညှင်းလေးများနှင့် ဖယောင်းကဲ့သို့ အလွှာသည်လည်း ကလေးငယ် တကိုယ်လုံးလွမ်းနေပြီဖြစ်သည်။ ထိုအလွှာသည် ၄၃း၏အောက်ရှိ အရေပြားဖြစ်ပေါ်နေမှုကို အကာအကွယ် ပေးထားသည်။ မျက်ခံးမွေး၊ မျက်တောင်များ၊ လက်သည်းခြေသည်းများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သန္ဓာသားသည် မိမိကိုယ်မိမိတောင် ကုပ်ခြစ်နိုင်လာပြီး ကြားနိုင်၊ မြှောချိန်လာပြီဖြစ်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင် သက်တမ်း ၂၄ ပတ်တွင် သန္ဓာသား၏အရွယ်အစားမှာ ၁၂ လက်မခန့်ရှည်လျားဖြီး အလေးချိန်မှာ ၁ ပေါင်ခွဲခန့်ရှိပြီဖြစ်သည်။ ကလေးငယ်သည် အဆိုဒါကို သိလောင်ထားပြီဖြစ်သည်။ သွေးဆဲလ်များကို ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် ပိုးတွင်းချဉ်ခဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သန္ဓာသား၏လျှောတွင် အရသာခံအဖူလေးများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ လက်ဗွဲနှင့် ခြေဗွဲများဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သန္ဓာသား၏ ဦးခေါင်းတွင် ဆံပင်များပေါက်လာပြီ ဖြစ်သည်။ အဆုတ်များဖြစ်လာသော်လည်း အလုပ်ကောင်းကောင်း မလုပ်သေးပါ။ သန္ဓာသားသည် အိပ်ခြင်းနှင့်ထခြင်းကို ပုံမှန်လုပ်ဆောင်နေပြီ။ သန္ဓာသားသည် ယောက်ရှားလေး ဆိုလျှင် ဝိုင်းပိုင်းထဲရှိ ရေးစွဲသည် ကပ္ပါယ်အတွက် ဖြစ်သည်။ သန္ဓာသားသည် မြှောချိန်တွင် ဘေးရောင်ခြင်းဖြစ်လျှင် သို့မဟုတ် ကိုယ်အလေးချိန်များစွာ အလျင်အမြန်တက်လာလျှင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်သော်လည်း သန္ဓာသားသည်။

အဆင့် ၃

တတိယ ၃ လပတ်ကာလ (၂၈ ပတ်မှ ၄၀ ပတ်)

တတိယ ၃ လတာ ကာလအတွင်း မိခင်ကြံးတွေ့ရမည့်အရာများ

တတိယ သုံးလတာအတွင်းတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်တစ်ဦးသည် ကိုယ်အလေးချိန် မြင့်တက်လာပြီး ပုံမှန်အားဖြင့် တပ်ပေါင်တိုးရမည်ဖြစ်သည်။ ခုတိယသုံးလတာကာလအတွင်း ခံစားခဲ့ရသော ကိုယ်လက်မသက်မသာ ခံစားရမှုအချို့ ဆက်လက်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးတော်တော်များသည် အသက်ရှုံးမဝေခြင်း (အသက်ရှုံးမဝေခြင်းကို ခံစားပြီး ဆီးမကြာခဏသွားတတ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ မိခင်ဝင်းလိုက်အတွင်းရှိ ကလေးငယ်ကိုယ်တွင်းအာရုံးကို ပိုမိုဖို့လာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အခြားခန္ဓာကိုယ်အပြောင်းအလုပ်များမှ—

- ရင်ပူခြင်း။
- လိပ်ခေါင်း။ (စအိအနားတိုက်ရှိ သွေးပြန်ကြောများရောင်ရမ်းနှင့် ယားယံခြင်း)
- ချက်စူလာခြင်း။
- အိပ်စက်ရခေါ်ခဲ့ခြင်း။ (သက်တောင့်သက်သာရှိသော အနေအထားမျိုးမရနိုင် ဖြစ်နေခြင်း)
- ဝင်းပိုက်၏အောက်ပိုင်းသို့ သန္ဓာသား ရွှေ့ဆင်းလာခြင်း။

ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် “မီးဖွားတော့မည်ဟု ထင်မှတ်မှုံးနိုင်သည်” သားအိမ်ကျံြောင်းများကို ခံစားရနိုင်သည်။ ဤသားအိမ်ကျံြောင်းများသည် ကလေးမွေးဖွားရှိ အတွက် ပြင်ဆင်ပေးရန် သားအိမ်ဝင်းကိုယ်တွင် ပျော့ပျော်းပါးလွှာစေသည်။ ဤသားအိမ်ကျံြောင်းသည် ပုံမှန်ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းမဟုတ်၊ အချိန်အကြားလိုက် ပြုသော်လည်း အမှန်တက်လာသေးပါ။ အမှန်တက်လာသေးမှာ သားအိမ်ကျံြောင်းကိုယ်တွင်း ပိုမိုပြင်းထန်လာခြင်းမရရှိ။

ခုတိယသုံးလတာကာလမှာကဲ့သို့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် ပတ်သက်သည်။ အနှံရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများကို သတိပြုသင့်သည်။ အကယ်၍ ရှုတ်တရက် သို့မဟုတ် အလွှာအမင်း ဖောရောင်ခြင်းဖြစ်လျှင် သို့မဟုတ် ကိုယ်အလေးချိန်များစွာ အလျင်အမြန်တက်လာလျှင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်တွင်း လက္ခဏာဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဆရာဝန်နှင့် ပြသသင့်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် မွေးဖွားရန် ရက်စွဲသည်နှင့်အာရုံး နှီးလာသည်နှင့်အာရုံး မြှောချိန်တွင်း ဖြစ်လိုက်လာပြီး နှီးရည်ကြည် စတင်စိမ့်ထွက်လာနိုင်သည်။ သားအိမ်ခေါင်း

သဘာဝအလျောက် ပါးလွှာပျော်ပျော်လာမှုသည် မွေးဖွားသည့်အချိန်တွင် မွေးလမ်းကြောင်း ပွင့်လာစေရန် အကူအညီပေးသည်

တတိယသုံးလပတ် ကာလအတွင်း သန္တသားဖွံ့ဖြိုးမှုများ

ကိုယ်ဝန် ၃၂ ပတ်တွင် သန္တသားသည် တစ်ပတ်လျှင်ပေါင်ဝက်ခန့် ကိုယ်အလေးချိန် လျှင်မြန်စွာ တက်လာသည်။ အရွယ်မှုလည်း အုန်းသီးတစ်လုံးခန့်ဖြစ်ပြီး သန္တသားသည် ၁၉ လက်မမှ ၁၇ လက်မခန့် ရှည်လျားပြီး အလေးချိန်မှာ ၄ ပေါင်မှ ၄ ပေါင်ခွဲခန့် ရှိသည်။ သန္တသား၏ အရိုးများအားလုံး ဖြစ်လာပြီးသော်လည်း ပျော်နေသေးသည်။ ခြေလက်များဖြင့် တွေ့န်းကုန်ချက်များ သန်မာလာသည်။ မျက်လုံးများပါတ်နှင့် ဖွင့်နှင့်လာပြီဖြစ်သည်။ အဆုတ်များ အပြည့်အဝဖွံ့ဖြိုးသေးသော်လည်း အသက်ရှားခြင်းကို စတင်လေ့ကျင့်လာသည်။ ကလေး၏ခန္ဓာကိုယ်သည် သံခါတ်နှင့် ကယ်လိုပါယမ်ကဲ့သို့ အရေးပါသော သတ္တာရီတ်များ စတင်သို့လောင်နိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ ယခင်ကရှိခဲ့သည့် အမွှေးနဲ့လေးများ စတင်ပျောက်ကွယ်စ ပြုလာသည်။

ကိုယ်ဝန် ၃၆ ပတ်တွင် သန္တသား၏အရွယ်အစားမှာ ၁၆ လက်မမှ ၁၉ လက်မခန့် ရှည်လျားလာပြီး ကိုယ်အလေးချိန်မှာ ၆ ပေါင်မှ ၆ ပေါင်ခွဲခန့် ရှိလာသည်။ ကလေး၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင် အဆိုးများလာသည်။ သန္တသားသည် ပိုမိုကြီးထွားလာသည့်အတွက် လှုပ်ရှားရန် နေရာကျပ်တည်းလာသည်။ အရင်ကလောက် လှုပ်ရှားမရဖြစ်လာသော်လည်း မိခင်သည် ကလေးကိုယ်လက်ဆန့်မှုများနှင့် လှုပ်ရှားမှုများ ခံစားရနိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန် ၃၉ ပတ်တွင် ကလေးသည် လမေ့ပြီဖြစ်ပြီး အရွယ်မှုလည်း ပိုမိုသီးအရွယ်ခန့်ရှိပြီ ဖြစ်သည်။ ကလေး၏ကိုယ်တွင်းအငါးများသည် ငါးတို့၏ တာဝန်အသီးသီး ထမ်းဆောင်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်ပြီ ဖြစ်သည်။ ကလေးမီးဖွားရန် နေ့စွဲသည့် ရက်နီးလာသည့်နှင့်အနွေ့ မိခင်၏ ဝိုင်းတွင် ကလေး၏ဦးခေါင်းသည် အောက်ဘက်သို့ စိုက်လာလေ့ရှိသည်။ နေ့စွဲလမေ့မွေးသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရွက် ယောက်တွင် ၁ ယောက် လောက်သည် ကလေး၏ တင်ပဆုံး သို့မဟုတ် ခြေတောက်ဖြင့် စတင်မွေးနိုင်သည်။ ငါးကို တင်ပဆုံးအနေအထားမွေးခြင်းဟုခေါ်သည်။ တင်ပဆုံးအနေ အထားကိုယ်ဝန်ကို မွေးဖွားခြင်းသည် အန္တရာယ်ရှိနိုင်ပြီး အများအားဖြင့် ဆေးရုံတွင် ခွဲစိတ်သည့် နည်းလမ်းပြင့် စိုက်ခွဲမွေးဖွားရန် လိုအပ်နိုင်သည်။ ဆေးပညာကျမ်းကျင် ပညာရှုသည် ကလေး၏ အနေအထားကို သိရှိနိုင်သည်။ ငါးမီးပါ ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကောင်ရောက်မှုကို ဆက်လက်ခံယူသင့်သည်။

ကလေးမီးဖွားသည်အပါ ကလေးအများစုံမှာ ကိုယ်အလေးချိန် ၆ ပေါင် ၂ အောင်စမှ ၅ ပေါင် ၂ အောင်အတွင်း ရှိနိုင်ပြီး ၁၉ လက်မ မှ ၂၁ လက်မ အရှည်ရှိနိုင်သော်လည်း ကျိုးမာသော ကလေးများသည် အရွယ်အစားအမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း ကျိုးမာစေရန် မည်ကဲ့သို့ နေထိုင်ရမည်နည်း

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် ကျိုးမာစွာ နေထိုင်နိုင်ရန်အတွက် လိုက်နာသင့် (သို့) ပြုလုပ်သင့်သည် အချက်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

အစာတစ်နပ် ပိုမိုစားသုံးပေးပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် ကလေးတစ်ယောက်၏ ဦးနောက်တည်ဆောက်ဖွံ့ဖြိုးရန်၊ ကျိုးမာစွာ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားရန်နှင့် ကိုယ်ခံစွမ်းအားကောင်းမွန်စေရန်အတွက် အာဟာရခါတ်များ မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များသည် ငါးတို့ကိုယ်ဝန်နှင့် ငါးတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားနေသော ကလေးအတွက် အာဟာရဖြစ်စေမည့်အစာများကို အခါတိုင်းထက် နေစဉ် ပိုမို စားသုံးပေးရန် လိုအပ်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များသည် ကလေးမွေးဖွားချိန်တွင် အားရှိပြီး အာဟာရပြည့်ဝနေစေရန်အတွက် အာဟာရအာများဆုံးပါဝင်သော အစားအစာအပိုတစ်နပ် စားပေးသင့်သည်။ နိုဒ်ပို့တိုက်ကျွေးခြင်းအတွက် ပြင်ဆင်ရန် ဤပို့လျှုံသည် အစားအာဟာရကို မိခင်ခန္ဓာ ကိုယ်တွင် သို့လောင်ထားပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုပို့လျှုံသည့် အစားအစာသည် မိခင်အား နိုတိုက်ကျွေးရန်နှင့် ကလေးမွေးဖွားရန်အတွက် မိခင်ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း သို့လောင်ထားပေမည်။ အစားပို့စား ခြင်းသည် ကလေးကို အလွန်အမင်းကြီးထွားစေမှုမဟုတ်ဘဲ ကျိုးမာသနစွဲများနှင့်စေမည်ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရောက်မှုကို ၈-ကြိမ် မဖြစ်မနေခံယူပါ။

မြန်မာနိုင်ငံကျိုးမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ထားသော ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရောက်ရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများအတွက် အမျိုးသားလမ်းညွှန် (Myanmar's National Guidelines for Antenatal Care for Service Providers, MoHS 2018)အရ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် (ရာသီတစ်ကြိမ်လွှဲပြီးနောက်) ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဟု သံသယရှိလျှင်ရှိခြင်း အနီးဆုံးကျိုးမာရေးဌာန သို့မဟုတ် သားဖွားဆရာမ သို့မဟုတ် အရန်သားဖွား ဆရာမထဲ သွားရောက်ပြသရမည်။ ထိုနောက် သူမသည် ကိုယ်ဝန်အပတ် (၂၀)၊ (၂၆)ပတ်၊ အပတ်(၃၀)၊ (၃၄)ပတ်၊ (၃၈)ပတ်နှင့် အပတ် (၄၀) တို့တွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် စောင့်ရောက်မှုကို ဆက်လက်ခံယူသင့်သည်။

ဖော်လစ်အက်ဆစ်နပ် သံခါတ်ဆေးပြားများကို သောက်ဖြစ်အောင် သောက်ပါ။

ပထမသုံးလတာကာလအတွင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် သံခါတ်နှင့် ဖော်လစ်အက်ဆစ်နပ် သံခါတ်နှင့်ပြုသော်လည်း အဆိုပါ သံခါတ်နှင့် ဖော်လစ်အက်ဆစ်တို့ရရှိစေရန် ကျိုးမာရေးဌာနသို့ သွားရောက် ပြသသင့်သည်။ ဦးနောက်ကျော်ရှိနှင့် အာရုံကြားတွင် အဖြစ်များသော

အာရုံးကြားမဆိုင်ရာပုံသဏ္ဌာန်မယ်သော ချို့တဲ့မှုသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အတော်ပိုင်းအပတ်များတွင် အဖြစ်များပြီး ဖောလစ်အက်ဆစ် သောက်ခြင်းဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သည်။ ထိုအပြင် ဖောလစ် အက်ဆစ်ကို ကိုယ်ဝန်မဆောင်စီ ကြိုတင်သောက်သုံးခြင်းနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလတွင် သောက်သုံးခြင်းသည် မွေးရာပါနှင့်လုံးရောဂါနှင့် နှုတ်ခမ်းကွဲ၊ အာခေါင်ကွဲကလေးမွေးဖွားမှုကို ကာကွယ်နိုင်သောက်သုံး လမစွေသော ကလေးမွေးဖွားခြင်းများကိုလည်း ကာကွယ်နိုင်သည်။ ထိုဖောလစ်အက်ဆစ် ဆေးပြားများကို ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်း တစ်ဦးဦးထံမှ သို့မဟုတ် ကျိုးမာရေးဌာနမှ ရရှိနိုင်သည်။

ဖောလစ်အက်ဆစ်သည် ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်တွင် ကျိုးမာသော သွေးနှီးသွေးဖို့မဟုတ် ဟောမိုဂလိုဘင်များ လျော့နည်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပွားသော သွေးအားနည်းရောဂါကို ကာကွယ်ပေးသည်။ သံခါတ်သည် သံခါတ်ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော သွေးအားနည်းရောဂါကို ကာကွယ်ပေးသည်။ သွေးအားနည်းရောဂါ နှစ်မျိုးစင်းသည် အတွေ့တွေ့အားနည်းခြင်းနှင့် အခြားလက္ခဏာများစွာဖြစ်သည့် ခေါင်းကိုကိုခြင်း၊ အသက်ရှုံးကျေပိခြင်း၊ မူးဝေခြင်း၊ ခြေလက်အေးစက်ခြင်းနှင့် လက်သည်းများ ကြွတ်ဆတ်ခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်စေသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် မူးဝေအော့အန်ခြင်း ပိုက်နာခြင်း (သို့) ဝမ်းချုပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်စေရန် သံခါတ်ဖောလစ်အက်ဆစ်ဆေးပြားများကို သောက်သည့်အခါတိုင်း အစာနှင့်အတူ သောက်သင့်သည်။ ဝမ်းမချုပ်စေရန် ရေများများသောက်သင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ သံခါတ်ဆေးပြားများ သောက်သည့်အခါ ဝမ်းအရောင်မှာ အမည်းရောင်ဖြစ်နိုင်သည်။ ငှင့်မှာ ပုံမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

သံခါးသောက်ဖြစ်အောင် သောက်ပါ။

သွေးအားနည်းခြင်းကိုဖြစ်စေသည့် နောက်ထပ်အကြောင်းအရင်းတစ်ခုမှာ သန်လုံးကောင်၊ သန်ပြားကောင်နှင့် ချို့တ်သနကောင်များအပါအဝင် ကပ်ပါးကောင်များ သို့မဟုတ် အူအတွင်းရှိသနကောင်များ စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ သန်ကောင်ရောဂါသည် ငှုံးတို့ပါဝင် ကူးစက်ထားသောအစာများ၊ အရည်များကို သောက်သုံးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ သန်ရှင်းသော သောက်သုံးရေးအေးပါသော အချို့များတွင် လက်ဆေးခြင်း (အစားအသောက်များမပြင်ဆင်စီ၊ အစာမစားမိနှင့် အိမ်သာတက်ပြီးတိုင်းနှင့် အစားအစာများကို သန်ရှင်းစိတ်ချွော ပြင်ဆင်ခြင်းတို့သည် အေးပါသော အချက်များဖြစ်သည်။ သန်ကောင်များသည် အရေပြား သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာအသေးလေးတစ်ခုကို ဖြတ်သန်းပြီး လူခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်သောကြောင့် ဖိန်းပါဘဲသွားလာခြင်းဖြင့် သန်ကောင်ရောဂါ ရရှိနိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများသည် ဖိန်းပါဘဲခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ဆေးစိမ်းခြင်းထောင်နှင့် အိမ်စက်သင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖျားနာလျှင် ငှုံးရောဂါရှိမရှိစစ်ဆေးခဲ့သင့်ပြီး အကယ်၍ ငှုံးရောဂါရှိနေလျှင် ဆေးကုသမှုချက်ချင်းခံယူရမည်။

ဤကပ်ပါးကောင်များသည် ဝမ်းလျော့ခြင်းကဲ့သို့သော ဝမ်းပိုက်ပြသာများဖြစ်စေနိုင်ပြီး အစားအစာများမှ အာဟာရခါတ်စုစုပုံခြင်းကို တားဆီးစေခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်တွင်းပိုင်း သွေးယိုစီးမှုဖြစ်ခြင်းစသည်တို့ကို ဖြစ်စေသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများသည် ပထမသုံးလတာ ကာလကျေလွန်

ပြီးသည့်အချိန်တွင် မိဘင်းဇော်တုံးကို သန်ရောဂါလက္ခဏာ ပြုသည်ဖြစ်စေ သောက်ပြီး သန်ချုသင့်သည်။ အယ်ဘန်ဒေါ်သည် မည်သည့်ဆေးဝါးကိုမျှ မသောက်သုံးမိစေရန် ကရိုက်ပါ။ ထိုအယ်ဘန်ဒေါ်သောက်ပြီး သန္တသားကြောင့်ဖြစ်သည်။ အစိုးရကျိုးမာရေးဌာနများမှ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများအား သန်ချေဆေးပြားတစ်ပြားပေးလေ့ရှိပြီး သွေးအားနည်းရောဂါ မဖြစ်ပွားစေရန် ကပ်ပါးကောင် သန်ကောင်များကို မည်ကဲ့သို့ ရှေ့င်ရားရမည်။

တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးကို လုပ်ဆောင်ပါ။

အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ နာဖျားမူများနှင့် ဝမ်းပျက်ဝင်းလျော့ရောဂါများကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ကျိုးမာရေးနေစေရန်အတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ သန့်ရှင်းသော အိမ်သာအသုံးပြုခြင်း၊ စိတ်ချုပ်ရသော အရေးအစားအမြစ်မူရရှိသည့် သန့်ရှင်းသောရောဂါ သောက်သုံးခြင်း၊ အစားအစာများကို မပြင်ဆင်ပါ အစာမစားမိ သို့မဟုတ် မိသားစုဝင်များအတွက် အစားအစာများပြင်ဆင်စီနှင့် အိမ်သာအသုံးပြုခြင်း အခါနှင့် ကလေးကို ဆီးဝါးသွားပြီး ဆေးကြောပေးပြီးသည့် အခါတိုင်းတွင် လက်ကို ရော်ငါးဆပ်ပြားအသွေးပြုကာ ဆေးကြောခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ အစားအစာများကို ပြင်ဆင်ရောတွင် လည်း သန့်ရှင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပြင်ဆင်သင့်ပြီး အစားအစာနှင့် ရေများကို ညျမ်ပတ်ခြင်း မရှိစေရန် လုံခြုံစွာထားသိရှိမည်။ အကြောင်းအရာအသေးစိတ်ကို ပိုမိုသိလိုပါက အာဟာရအကြောင်းလေ့လာခြင်း သင်တန်းသားလမ်းညွှန် ခေါင်းစဉ် ၄ - ၄ တွင် လေ့လာနိုင်ပါသည်။

ဆေးစိမ်းထားသော ခြင်းထောင်ဖြင့် အိပ်ပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများနှင့် ငှုံးတို့၏ ကလေးငယ်များသည် ငှုံးရောဂါကူးစက်ခြင်း အန္တရာယ်ရှိသည်။ ငှုံးရောဂါသည် မိခင်ကို သွေးအားနည်းရောဂါပြီး ကိုယ်အလေးချို့ မပြည့်သောကလေး မွေးဖွားစေနိုင်သည်။ ရောဂါပြင်းထန်လျှင် အသက်သောစိမ်းသည်။ ပထမ ၃-၈ ပြီးသည့်နောက်တိုင်းတွင် ငှုံးရောဂါအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများရယူသင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများသည် ခြင်ကိုက်ခံခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ဆေးစိမ်းခြင်းထောင်နှင့် အိမ်စက်သင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖျားနာလျှင် ငှုံးရောဂါရှိမရှိစစ်ဆေးခဲ့သင့်ပြီး အကယ်၍ ငှုံးရောဂါရှိနေလျှင် ဆေးကုသမှုချက်ချင်းခံယူရမည်။

စိတ်ကျိုးမာရေးကို အထူးကရိုက်ပါ။

ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖိုးမှုများကို ကန်သတ်ခြင်းအပြင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်သည် ငှုံး၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျိုးမာရေးကိုလည်း ရရှိကိုသင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချို့သည် စိတ်ဖိုးနိုင်သည့် အခြေအနေဖြစ်စေနိုင်သည်။ အမျိုးသမီးများသည် မောပန်းပြောင်းလဲ

ခြင်းတို့ကို ခံစားရနိုင်သည်။ ငှါးတို့သည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခံစားမှုကို သက်ရောက်စေနိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ရှိသော အမျိုးသမီးများကို ငှါးတို့ကိုပတ်ဝန်းကျင်ပြည့်သူများမှ ကားစီးရာတွင် နေရာပေးခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် စောင့်ရှောက်မှုခံယူရန် သတိပေးခြင်း၊ ငှါးတို့ကို ခံစားချက်များကို မေးမြန်းခြင်း တို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ပုံပိုးကူညီပေးရမည်။ ငှါးတို့ကို ကိုယ်ပိုင်းစိတ်ခံစားမှုနှင့် လိုအပ်ချက်များကို သတိမပြုမိတ်သောကြောင့် အဆိုပါကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများကို အားပေးကူညီရပေးရမည်။

အလေးအပင်မခြင်းနှင့် ကြာရည်မတ်တပ်ရပ်ခြင်း မလုပ်ဆောင်ရပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ အဆင့်ဆင့်တွင် အနီးနှင့် ကြွက်သားစနစ်များ ပြောင်းလဲနေဖြီး ထိနိက်မှုများ ပိုမိုဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလတွင် အမျိုးသမီးများသည် လေးလံသော ပစ္စည်းများသယ်မခြင်းကို ရှောင်ရှားသင့်သည်။ အခါးသော အမျိုးသမီးများတွင် အလေးအပင် မခြင်းသည် လမစွေသောကလေးမွေးဖွားခြင်းနှင့် ပါင်မပြည့်သောကလေးမွေးဖွားခြင်းတို့ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ နာရီပေါင်းများစွာ မတ်တပ်ရပ်ရသည့်အလုပ်သည် သွေးလည်ပတ်မှုကို အနောင့်အယုက်ဖြစ်စေသဖြင့် သန္တသားကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည်။ အလွန်အကျံ့မတ်တပ်ရ ခြင်းကြောင့် မိခင်ကို သွေးဖော်များသည် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သာကဲ့သို့ လမစွေမိ မီးဖွားခြင်းလည်း ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ထိုကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ ပင်ပန်စွာ အလုပ်မလုပ်ကြရစေရန် မိသားစွာနှင့် အခြားသူများက အကူအညီပေးရန် အရေးကြီးသည်။ ရေခွဲ/ငင်ခြင်း၊ လယ်ယာတွင် အလုပ်လုပ်ခြင်းနှင့် အလေးအပင်များ သယ်မခြင်းစသော အလုပ်ကြမ်းများကို ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများအား မလုပ်စေဘဲ အကူအညီပေးသင့်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း အရက်သေစာသောက်စားခြင်း လုံးဝရောင်ကြည်ပါ။

အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် မည်သည့်အရက်ကိုမှု မသောက်သုံးသင့်ပါ။ ထိုသို့ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန် အရက်သေစာသောက်သုံးခြင်းသည် သန္တသားကို အရက်ကြောင့်ဖြစ်သော မူမယန်ခြင်းများကို ဖြစ်စေသည်။ ထိုသို့မှုမယန်ခြင်းများတွင် ဆိုးရွားသော မွေးရပါ ချို့ယွင်းချက်များ၊ သင်ယူရာတွင် အက်အခဲရှိခြင်းများနှင့် အပြုအမှုဆိုင်ရာ မူမယန်ခြင်းများ စသည်တို့ပါဝင်သည်။ မည်သည့်အရက်ပမာဏမှု စိတ်မချေပါ။ ဘီယာ၊ ပိုင်နှင့် ယုမကာစသည်၍ အရက်ပုံစံအားလုံးတို့သည် အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည်။

ဆေးလိပ်/ဆေးရွက်ကြီးသောက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကွမ်းစားခြင်းမပြုလုပ်ပါနေ့။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဆေးလိပ်/ဆေးရွက်ကြီး သောက်သုံးခြင်းနှင့် ကွမ်းစားခြင်းသည် ကျိုးမာရေး အတွက် မကောင်းသော အလေ့အထများဖြစ်သည်။ ထိုပြင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အသုံးပြုပါက သန္တသားကို ဆိုးရွားစွာ ထိနိက်စေနိုင်သောကြောင့် မိခင်မှာ အလွန်အကျံ့ သုံးစွဲပို့ပါက ကလေး ဘဝတစ်လျှောက် ပိုမိုဆိုးရွားစေနိုင်သည်။ ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီး သောက်သုံးခြင်းသည် ကင်ဆာနှင့် သွားပျက်စီးခြင်းများ ဖြစ်စေနိုင်သည်ကို သိရှိကြဖြီးဖြစ်သည်။ အထူးသာဖြင့်

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ယောက် စီးကရက် သို့မဟုတ် ဆေးပြင်းလိပ်သောက်ခြင်းသည် အန္တရာယ်ရှိသည့်အတွက် လုံးဝရောင်ကြည်ရမည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်ဆေးလိပ် သောက်ခြင်းသည် သန္တသားအသက်ရှုံးနှုန်းကို လျော့နည်းစေခြင်း၊ လမစွေသော ပါင်မပြည့်သော ကလေး မွေးဖွားခြင်း၊ အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်းခိုင်ရာ ရောက်များနှင့် မွေးကင်းစကလေး ရုတ်တရက် သေဆုံးခြင်းစသည်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိခင်တစ်ယောက်သည် သူမ၏အိမ်တွင် ဆေးလိပ်နှင့်ခင်းစင်စဉ်စေရန် ကြိုးစားသုံးပြီး အနီးရှုံး အခြားသူများ ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းကြောင့် ထွက်လာသော ဆေးလိပ်နှင့်ကိုယ်ရှိသည်။ ကွမ်းစားခြင်းသည် ကျိုးမာရေးနှင့် ဆိုင်သော အန္တရာယ်များစွာ ဖြစ်စေသည်။ ကွမ်းယာတွင် ဆေးရွက်ကြီးပါဝင်လေ့ရှုံးပြီး အခြားအန္တရာယ်ရှိသော အရာများလည်း ပါဝင်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် မည်သည့်တရားမဝင် သို့မဟုတ် အပန်းဖြေ မူးယ်စေးဝါးကိုမှု မသုံးစွဲသင့်ပါ။ မူးယ်စေးဝါးသည် ကလေး၏ကျိုးမာရေးနှင့် အသက်အတွက် အန္တရာယ်ရှိပြီး ဆေးစွဲနေသော ကလေးအဖြစ် ရောက်ရှုံးစေကာ မွေးရာပါ ရုပ်ပိုင်းခိုင်ရာ ချို့ယွင်းမှုများ/ဦးနောက်ချို့ယွင်းမှုများနှင့် ပျက်စီးမှုများ၊ ဥက္ကာလည်မပြည့်မိမှုများ ပါင်မပြည့် လမစွေမွေးဖွားခြင်းများ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ပြင်းထန်သော အခြေအနေများတွင် အသေမွေးနိုင်သည်။ ထိုကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ၏ အဖော်များနှင့် ချစ်ခင်သူများက အဆိုပါ ဆေးဝါးများကို အသုံးမပြုရန်နှင့် အသုံးပြုခြင်းမှ ရောင်ကျွဲပ်ရန် ပိုင်းဝန်းကူညီရမည်။

ကျိန်းမာစွာကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

သင်တန်းသူသင်တန်းသားများကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ
အဆင့်သုံးဆင့်အတွင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီး
တစ်ယောက်၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအပြောင်းအလဲများနှင့် သားအိမ်
အတွင်းရှိ ကလေးကြီးထွားမှုကို သိရှိစေရန်နှင့် ကလေး၏
ကျိန်းမာရေးနှင့် အနာဂတ်ကို သက်ရောက်စေနိုင်သည့်
အကောင်းအခို့ အလေ့အကျင့်များကို ဖော်ထုတ်ရန်။

အချိန်

၁ နာရီ ၁၅ မိနစ်

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ... စက္ကားဘားချုပ်
- ... ဘောပင်များ
- ... ရုပ်ပုံကားချုပ်များ (သန္တသားပုံများ)
- ... ကတ်များ-ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်အား ဖော်ပြထားသောအချက်များ
- ... ကတ်များ-သန္တသားအကြောင်း ဖော်ပြထားသော အချက်များ
- ... ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ လုပ်ဆောင်သင့်သည့်
အရာများနှင့် မလုပ်ဆောင်သင့်သည့် အရာများစာရင်း
- ... သင်ထောက်ကူများ

နည်းလမ်းများ

- ... အချိန်မျဉ်း
- ... သဘောတူ/မတူ
- ... ပြန်လည်သုံးသင်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ကြာချိန်

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အဆင့်များ

၃၀ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား ပထမရက် ၁၀၀၀ ခရီးစြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကြိုဆိုပါ။
ပထမရက် ၁၀၀၀ ၈၇ ထူးခြားချက်များကို ရှင်းပြပါ။
- ၂။ အဖွဲ့များကို ၃ ယောက်တစ်ထွဲ ၄ ယောက်တစ်ထွဲ တွဲပါ။ အဖွဲ့ဝင်များကို ကတ် ၃ ခုပေးပါ။
တစ်စုံတွင် သန္တသား သားအိမ်အတွင်းရှိသော ပုံဖြစ်သည်။ နောက်တစ်စုံတွင် ကိုယ်ဝန်
ဆောင်ကာလအတွင်း သန္တသား၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုပြုပုံ ဖြစ်သည်။ တတိယ
တစ်စုံတွင် မိခင်မှ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများပြုပုံ ဖြစ်သည်။
- ၃။ ပါဝင်သူများအား အစုံတစ်ခုစီကို အစဉ်တိုင်းစီခိုင်းပါ (သန္တသားပုံများမှတစ်ဆင့် ငှုံးနှင့်
မိခင်တို့၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများအတိ)။ ပါဝင်သူများအား အစဉ်တိုင်းစီရန် ၁၉
မိနစ် အချိန်ပေးပါ။
- ၄။ ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် မျိုးဖြောင့်တစ်ကြောင်းဆွဲပါ။ မျိုးဖြောင့်ပေါ်တွင် အပိုင်း ၁၊ ၂၊ ၃
ဟူ၍ မှတ်သားပိုင်းခြားပါ။
- ၅။ အဆိုပါမျိုးကြောင်းသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ ကိုယ်ဝန်ဆောင်
သက်တစ်ဖြစ်သည်-ပထမသုံးလပတ်၊ ဒုတိယသုံးလပတ်၊ တတိယသုံးလပတ်ကို
ပြသကြောင်း ရှင်းပြပါ။
- ၆။ အဖွဲ့တစ်ခုအား စေတန္ဒုဝန်ထမ်းအဖြစ် ငှုံးတို့ရှိနေသော သန္တသားပုံများနှင့်
ထွက်ရောက်စေရန် ခေါ်ဆိုပြီး မည်သည့်ပုံသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပထမကာလဖြစ်သည်ကို
မေးမြန်းပါ။ ပါဝင်သူအားလုံးက ရုပ်ပုံကို မြင်ရောက်နိုင် ပြသပါ။ အဆိုပါ လုပ်ပုံအတိုင်း
ဒုတိယသုံးလပတ်ကာလ၊ တတိယသုံးလပတ်ကာလတို့ကို ပါလုပ်ဆောင်ပါ။
- ၇။ အခြားအဖွဲ့များအား ငှုံးတို့သဘောတူ/မတူကို မေးမြန်းပါ။
- ၈။ ထိုနောက် သန္တသားအကြောင်းကို ပြောင်းပြောပါ။ မတူသောအဖွဲ့များအား ငှုံးတို့၏ကတ်
များကို မည်ကဲ့သို့ စီထားသည့်နှင့် အဆိုပါကာလအတွင်း သန္တသား၏ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲ
မှုများကို ဆွေးနွေးပါ။ မည်သည့်ကတ်သည် ပထမကာလပတ်ဖြစ်သနည်း။ မည်သည်က
ဒုတိယသုံးလပတ်ကာလ၊ တတိယကာလပတ် ဖြစ်သည်ကို မေးမြန်းပါ။ ထိုနောက်ကတ်များကို
သင့်လျော်သုံးသင်ခြင်း ကာလအတိုင်း နေရာများတွင် ထားရှုပါ။

၉။ အကယ်၍ သင်တန်းသားများသည် အရေးကြီးသည် အချက်အလက်တစ်ခုခုကို
မွေ့နေခဲ့လျှင် ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူသည် ထိုအချက်ကိုပြောပြီး နားလည်မှုလွှာများခြင်းကို
ရှင်းလင်းပေးရမည်။ အကယ်၍ သင်တန်းသားများတင်ပြသည့် အချက်အလက်များ
မှားယွင်းနေလျှင် ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူသည် ဆွေးနွေးပြီး အမှန်ပြင်ပေးရမည်။

၁၀။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်ကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလဖော်ပြချက်နှင့်အတူ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်
ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများအထိ တတိယအဖွဲ့နှင့်အတူ ဆွေးနွေးပါ။ ထိုနောက်
ငှုံးတို့၏ကတ်ပြားပါ ကာလပတ်အတိုင်း ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် ထားရှိခိုင်းပါ။

၁၁။ ထိုနောက် ပါဝင်သူများအား ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအလိုက် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှု
များကို ပြန်လည်ဆွေးနွေးပါ။ ငှုံးတို့သည် အစာဓားသုံးမှာ ကောင်းမွန်သော သန့်ရှင်းစွာ
နေထိုင်ပြမှုမှာတို့နှင့် မည်ကဲ့သို့ ဆက်စပ်နေပါသနည်း။

၁၂။ အကယ်၍ ပါဝင်သူများအား အရေးကြီးသည် အချက်အလက်တစ်ခုခုကို မွေ့နေခဲ့လျှင်
ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူသည် ထိုအချက်ကို ပြောပြီး နားလည်မှုလွှာများခြင်းကို ရှင်းလင်းပေးရမည်။

ကတ်များ-သန္တသား အကြောင်းဖော်ပြချက်များ

ကတ် ၁

- ၅ ပတ်-သန္တသားဦးနောက်၊ ကြောရှုံးမနှင့် နှလုံးတို့စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပြီဖြစ်သည်
- ၁၂ ပတ်-သန္တသားသည် လက်သီးဆုပ်နိုင်ပြီဖြစ်ပြီး ပြင်ပလိုင်အကိုယ်များသည်
(ယောက်ဗျား၊ မိန်းမ) ဖြစ်သည်တို့ကို ဖော်ပြနေပြီဖြစ်သည်။ ထိုပြင် မျက်ခွံမှာလည်း
ပိတ်နေသည်။

ကတ် ၂

- ၁၆ ပတ်-ကလေးသည် မိခင်နှုန်းရန်အတွက် ပါးစပ်မှာစတင် စုပ်တတ်နေပြီ ဖြစ်သည်။
- ၂၀ ပတ်-သန္တသားသည် ကုတ်တတ်သည် ကြားနိုင်ပြီ အစာမျိုးနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။

ကတ် ၃

- ၃၂ ပတ်-ကလေးသည် အသက်ရှုခြင်းလှပ်ရှားမှုကို လေ့ကျင့်နေပြီဖြစ်သည်။
- ၃၉ ပတ်-အရွယ်ရောက် နေ့စွဲလစွဲဖြစ်ပြီး ငှုံး၏ အစိတ်အပိုင်းများမှာလည်း
မိမိဘာသာလုပ်ငန်းဆောင်တာ လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။
- မွေးဖွားသုံး-မွေးစတွင် ကလေးအများစုံမှာ ၆ ပေါင် ၂ အောင်စမှ ၇ ပေါင် ၂
အောင်စ အထိရှိပြီး ၁၉ လက်မမှ ၂၁ လက်မ ရှည်တတ်ကြသည်။

ပထမ ၃ လပတ်

၅ ပတ်

၁၂ ပတ်

ဒုတိယ ၃ လပတ်

၁၆ ပတ်

၂၀ ပတ်

တတိယ ၃ လပတ်

၃၂ ပတ်

၄၀ ပတ်

ကတ်များ - မိခင်အကြောင်းဖော်ပြချက်

ကတ် ၁

- ရင်သားများနှင့် နှီးသီးခေါင်းများသည် နာကျင်ယောင်ကိုင်းနေပြီး သိသီသာသာ ကြီးထွားလာခြင်း။
- အချို့သာအစားအစာများကို ချုပ်ခြင်းတက်လာခြင်းနှင့် အချို့အစားအစာများကို စားသောက်လိုစိတ် မရှိခြင်း။
- ကိုယ်အတွင်းရှိ ဟောမျန်းအပြောင်းအလဲကြောင့် စိတ်အပြောင်းအလဲများဖြစ်ခြင်း။
- ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ ရင်ပူခြင်း၊ ဝစ်ချုပ်ခြင်း၊ သီးမကြာခဏသွားနေရခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန် အနိခြင်း (ပျို့ခြင်း၊ အန်ခြင်း) Morning Sickness

ကတ် ၂

- နောက်ကျား၊ ဝစ်ဗိုက်၊ ပေါင်ခြီး သို့မဟုတ် ပေါင် စသည် ခန္ဓာကိုယ်နာကျင်ကိုက်ခဲခြင်း။
- ဝစ်ဗိုက်၊ ရင်သားများ၊ ပေါင်(သို့)တင်ပါး စသည်နေရာတို့တွင်အကြောပြတ်ရာများဖြစ်ခြင်း။
- နှီးသီးခေါင်းပေါ်လည်ရှိ အသားအရေများညီးညွှန်း လာခြင်း။
- ချက်မှသီးခုံမွေးအထိ အစင်းလိုင်းတစ်လိုင်း ပေါ်လာခြင်း။
- ပါးပြင်၊ နဖူး၊ နှာခေါင်း သို့မဟုတ် အပေါ်နှုတ်ခမ်းတို့တွင် အမဲကွက်များ၊ တပါတရာ့တွင် အမဲကွက်သည် မျက်နှာနှစ်ဖက်လုံးတွင် ဖြစ်တတ်သည်။ ငှါးကို ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမှတ်အသားဟု ခေါ်ကြသည်။
- ခြေကျင်းဝတ်၊ လက်ချောင်းများနှင့် မျက်နှာအနည်းငယ် ရောင်ရမ်းခြင်း။

ကတ် ၃

- ရင်ပူခြင်း။
- လိပ်ခေါင်း၊ (စအိုအနားတစိုက်ရှိ သွေးပြန်ကြာများ ရောင်ရမ်းခြင်းနှင့် ယားယံခြင်း။)
- ချက်စူလာခြင်း။
- အိပ်စက်ရခက်ခဲခြင်း။ (သက်တောင့်သက်သာရှိသော အနေအထားမျိုးမရနိုင်ဖြစ်နေခြင်း)
- ဝစ်ဗိုက်အောက်ပိုင်းသို့ သနေ့သားရွှေ့ဆင်းလာခြင်း။
- ကလေးမွေးသကဲ့သို့ တစ်ချက်တစ်ချက် သားအီမံညှစ်လာခြင်း။ ငှါးကို ကလေးမွေးသယောင်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း false labour ဟုခေါ်သည်။

ကတ်များပေါ်တွင် နံပါတ်များ ခေါင်းစဉ်များ မတပ်ရပါ။ ငှါးသည် ကတ်များအား အစဉ်လိုက်စီရာတွင် မှန်ကန်စေနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အဆင့် - J

သဘောတူခြင်း/မတူခြင်း

၃၀ မိနစ်

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း ကျိုးမာစွာ နေထိုင်ခြင်း

- 'လုပ်ဆောင်ရမည့် အရာများ'ဟု ရေးထားသော ကတ်ပြားကို သင်တန်းခန်းမထောင့်တစ်နေရာတွင် ပြသထားပြီး 'မလုပ်ဆောင်ရမည့် အရာများ'ဟု ရေးသားထားသော ကတ်ပြားကို သင်တန်းခန်းမ၏ အခြားထောင့်တစ်နေရာတွင် ထားရှိပါ။
- ပုံးပုံးသူမှ ယခုသင်ခန်းစာသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အကောင်းဆုံးလုပ်ငန်စဉ်များကို ရည်ညွှန်းသည်ကို ပြောပြပါ။
- သင်တန်းပါဝင်သူများအားလုံးကို သင်တန်းခန်းမ၏ အလယ်တွင် မတိတပ်ရပ်စေပါ။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ဦး လုပ်ဆောင်သင့်သည် အရာများနှင့် မလုပ်ဆောင်သင့်သည် အရာများကို တစ်ချို့တစ်ချို့ပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။
- သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများသည် ပုံးပုံးဆောင်ရွက်သူဖတ်ပြသော စာကြောင်းများကို နားထောင်းပြီး ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင် လုပ်ဆောင်သင့်သောအရာများဟု ထင်လျှင် 'လုပ်ဆောင်ရမည့် အရာများ'ဟု ရေးထားသောထောင့်သို့ သွားရပည်။ မလုပ်ဆောင်သင့်သောအရာများ ဖတ်နေသည်ဟု ထင်လျှင် 'မလုပ်ဆောင်ရမည့် အရာများ'ဟု ရေးထားသောထောင့်သို့ သွားရပည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါ။
- ပုံးပုံးသူက စာကြောင်းကို ဖတ်ပြပါး ပါဝင်သူများအား သွားရိုင်းပါ။
- လုပ်ငန်းစဉ်အား ပိုမိုစိတ်ဝင်စားစေရန်အတွက် ပါဝင်သူအားလုံး သေချာစွာ နားထောင်နေပါ။ ပုံးပုံးသူမှုလည်း အကြောင်းအရာ စာသားများကို အကောင်းအဆိုးအပြန်အလှန် ပြောင်းလဲပြောဆိုနိုင်ပါသည်။
- နေရာယူပြီးသွားသောအခါ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို အဘယ်ကြောင့် ချွေးသည်ကို မေးပါ။
- အဖော်များကို မှန်သည်ဟု ကောက်ချက်မချခင် အခြားသင်တန်းသူ သင်တန်းသားများ၏ အယူအဆသောသားများကိုလည်း မေးပါ။
- ထောင့်များကို ရွှေးချယ်ပြီးစီးပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်များအား နှုန့်စိုင်စပ် ဆွေးနွေးပြီးသည်အထိ စာကြောင်းများအားလုံး ပြီးအောင်ဆက်ဖတ်ပါ။

ကတ်များ— ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်အတွင်း ပြုလုပ်သင့်သည်/မပြုလုပ်သင့်ပါ။

အစာတစ်နှစ်ပိုစားပါ။

ပြုလုပ်ပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အာဟာရစားသုံးခြင်းသည် မိမိကလေး ဦးနောက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော အခြေခံအုတ်မြို့ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များသည် ငင်းနှင့် ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးသော ကလေးအတွက် ပုံမှန်နေ့စဉ်စားသုံးသည်ထက် ပိုမိုစားသုံးသင့်သည်။

သံခါတ်နှင့် ဖောလစ်အက်ဆစ်တို့ကို သောက်သုံးပါ။

ပြုလုပ်ပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် ပထမ ၃ လပတ်အတွင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် သံခါတ်နှင့် ဖောလစ် အက်ဆစ်တို့ကို နေ့စဉ်သောက်သုံးပါ။ အဆိုပါ သံခါတ်နှင့် ဖောလစ်အက်ဆစ်တို့ရရှိရန် ကျွန်းမာရေးဌာနသို့ သွားရောက်ပြသသင့်သည်။ ဦးနောက်၊ အာရုံကြောနှင့် ကျောရှိးတို့တွင် အဖြစ်များသော ကြောနိုးအာရုံကြောမချို့ယွင်းမှုသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အပတ်အနည်းငယ်တွင်ဖြစ် ပေါ်လေ့ရှုသည်။ အဆိုပါ ရောဂါကို ဖောလစ်အက်ဆစ်မှ ကာကွယ်နိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အရက်သောသောက်သုံးပါ။

မပြုလုပ်သင့်ပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်တစ်လောက်လုံး အမျိုးသမီးများသည် မည်သည့်အရက်ကိုမဆို ကလေးအား ထိခိုက်စေနိုင်သောကြောင့် ရောင်ကြို့သင့်သည်။ အဆိုပါ ချို့ယွင်းချက်များမှာ အလွန်အမင်း ကိုယ်ခွဲနာချို့ယွင်းစွာ မွေးဖွားခြင်း၊ သင်ကြားရာတွင်ခေါ်ခြင်း၊ အပြုအမူဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းမှုများ ဖြစ်သည်။ အရက်မည်သည့်ပမာဏမှာ စိတ်မချေရပါ။

သန်ချေဆေးသောက်ပါ။

ပြုလုပ်ပါ။

သွေးအားနည်းခြင်းကို ဖြစ်စေသည့် နောက်ထပ်အကြောင်းအရင်းတစ်ခုမှာ သန်လုံးကောင်၊ သန်ပြားကောင်နှင့် ချိတ်သနကောင်များအပါအဝင် ကပ်ပါးကောင်များ သို့မဟုတ် အူအတွင်းရှု သန်ကောင်များ စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ သန်ကောင်ရောဂါသည်

ငင်းတို့ပါဝင် ကူးစက်ထားသော အစာများ၊ အရည်များကို သောက်သုံးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတိုင်းသည် အဆိုပါ သန်ကောင်ကူးစက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ဖိန်းများ ဝတ်ဆင်သင့်သည်။

ကောင်မွန်သော သန်ရှင်းမှုနှင့် အားစွဲအကြော်စွန်ပြစ်ခြင်းကို ကျင့်သုံးပါ။

ပြုလုပ်ပါ။

အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ နာဖျားမှုများနှင့် ဝစ်းပျက်ဝစ်းလျှောရောဂါများကို ကာကွယ်ရန် ကျွန်းမာရေးအတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများသည် တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေးကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ သန့်ရှင်းသော ဒီမီးသာအသုံးပြုခြင်း၊ စိတ်ချေရသော အရင်းအမြတ်မြတ်ဖြစ်သော အမျိုးသမီးများကို မပြင်ဆင်မိ၊ အစာမတားပါ သံမဟုတ်အတွက် အာရုံကြောမပြင်ဆင်မိနှင့် အိမ်သာ အသုံးပြုပြီးသည့်အခါနှင့် ကလေးကို ဆီးဝင်းသွားပြီး ဆေးကြောခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

လေးသောဝန်များကို မခြင်းနှင့် ကြာမြင့်စွာ မတ်တပ်ရပ်ပါ။

မပြုလုပ်သင့်ပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ အဆင့်ဆင့်တွင် အရိုးနှင့် ကြွက်သားစနစ်များ ပြောင်းလဲနေပြီး ထိခိုက်မှုများ ပိုမိုဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလတွင် အမျိုးသမီးများသည် လေးလံသော ပစ္စည်းများ သယ်မခြင်းကို ရောင်ရှုံးသင့်သည်။ အချို့သော အမျိုးသမီးများတွင် အလေးအပင်မခြင်းသည် လမစေသော ကလေးမွေးဖွားခြင်းနှင့် ပေါင်မပြည့်သော ကလေးမွေးဖွားခြင်းတို့ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ နာရီပေါင်းများစွာ မတ်တပ်ရပ်ခြင်းသည် မိခင်၏ သွေးလည်ပတ်မှုကို မြင့်တက်စေရုံးမှာ သန္တသားကိုလည်း အချိန်မတိုင်ခင်မွေးစေသည့် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည်။

ဆေးလိပ် ဆေးရွက်ကြီးနှင့် ကွမ်းစားခြင်း

မပြုလုပ်သင့်ပါ။

ယောက်သုံးခြင်း ဆေးလိပ်/ဆေးရွက်ကြီး သောက်သုံးခြင်းနှင့် ကွမ်းစားခြင်းသည် ကျွန်းမာရေးအတွက် မကောင်းသော အလေ့အထများဖြစ်သည်။ ထိုပြင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အသုံးပြုပါလျှင် ပါဝင်သောပစ္စည်းများမှာ သန္တသားကို ဆီးခွားစွာ ထိခိုက်စေနိုင်သည်။ မိခင်မှာ ပိုမိုသုံးစွဲလာပါက သန္တသားဘဝတစ်လျှောက် ပိုမိုဆီးခွားစေနိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှု ၈ ကြိမ်ခံယူပါ။

ပြုလုပ်ပါ။

အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် (ရာသီတစ်ကြိမ်လွှဲပြီးနောက်) ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဟု သံသယရှိလျှင် ရှိခြင်း အနီးဆုံးကျိုးမာရေးဌာန သို့မဟုတ် သားဖွားဆောမ သို့မဟုတ် အရန်သားဖွား ဆရာမထံ သွားရောက်ပြသရမည်။ ထိုနောက် သူမသည် ကိုယ်ဝန်အပတ် (၂၀) (၂၆)ပတ်၊ အပတ် (၃၀) (၃၄)ပတ်၊ (၃၆)ပတ်၊ (၃၈)ပတ်နှင့် အပတ် (၄၀) ထိုတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် စောင့်ရှောက်မှုကို ဆက်လက်ခံယူသင့်သည်။

ဆေးစိမ်ခြင်းထောင်ဖြင့် အိပ်ပါ။

ပြုလုပ်ပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများနှင့် ငါးတို့၏ ကလေးငယ်များသည် ငါ်ဖျားရောဂါကူးစက်ခြင်း အန္တရာယ်ရှိသည်။ ငါ်ဖျားရောဂါသည် ပိုင်ကို သွေးအားနည်းရောဂါဖြစ်စေပြီး ကိုယ်အလေးချိန် ဖပြည့်သောကလေး မွေးဖွားစေနိုင်သည်။ ရောဂါပြင်းထန်လျှင် အသက်သေးစေနိုင်သည်။ ပထမ ၃-လ ပြီးသည့်နောက်တွင် ကိုယ်ဝန်စောင့်ရှောက်မှုခံယူရန် ဆေးခန်းသို့ သွားသည့်အခါတိုင်းတွင် ငါ်ဖျားရောဂါအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ ရယူသင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများသည် ခြင်ကိုက်ခံရခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ဆေးစိမ်ခြင်းထောင်နှင့် အိပ်စက်သင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖျားနာလျှင် ငါ်ဖျားရောဂါရှိမရှိ စစ်ဆေးခံသင့်ပြီး အကယ်၍ ငါ်ဖျားရောဂါရှိနေလျှင် ဆေးကုသမှု ချက်ချင်းခံယူရမည်။

စိတ်ကျွန်းမာရေးကို အထူးဂရရနိုင်ပါ။

ပြုလုပ်ပါ။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖိစီးမှုများကို ကန်သတ်ခြင်းအပြင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်သည် ငါး၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွန်းမာရေးကိုလည်း ရရှိစိုက်သင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်သည် စိတ်ဖိစီးနိုင်သည် အခြေအနေဖြစ်စေနိုင်သည်။ အမျိုးသမီးများသည် မောပန်းခြင်း၊ ဟောမှန်းပြောင်းလဲခြင်းတို့ကို ခံစားရနိုင်သည်။ ငါးတို့သည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခံစားမှုကို သက်ရောက်စေနိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ရှိသော အမျိုးသမီးများကို ငါးတို့ပတ်ဝန်းကျင်ပြည့်သူများမှ ကားစီးရာတွင် နေရာပေးခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် စောင့်ရှောက်မှုခံယူရန် သတိပေးခြင်း ငါးတို့၏ ခံစားချက်များကို မေးမြန်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပြီး ပုံးကူညီပေးရမည်။

အဆင့် - ၃

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၅ မိနစ်

- ၁။ ဤလေ့ကျင့်ခန်းမှ မည်သည့်အရာများ သင်ယူခဲ့ကြသနည်းဆိုသည်ကို မေးမြန်ပါ။
- ၂။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အဆင့်များ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအဆင့်များနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အကောင်းဆုံးသော အမှုအကျင့်များ အကြောင်းသိရန်နှင့် ငါးတို့၏အရေးကြီးပုံးကို ဆွေးနွေးပါ။
- ၃။ အာဟာရချို့တဲ့သော ကလေးများမွေးဖွားလာခြင်းကို ကာကွယ်တားဆီးရန်အတွက် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် မည်သည့် အမိကအပြုအမှုများကို လုပ်ဆောင်သင့်သနည်း။

အခိုကအပြုအမှုများ

ကိုယ်ဝန်မဆောင်မိအချိန်တွင် -

ကိုယ်ဝန်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသော အမျိုးသမီးများအားလုံးသည် ကိုယ်ဝန်ရယူဖို့ ကြိုးစားနေသည် မဟုတ်လျှင်တောင်မှ မွေးရာပါချွတ်ယွင်းချက်ပါသော ကလေးမွေးဖွားမှုနှင့် လမစွေ့မိမွေးဖွားမှုကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ဖောလစ်အက်ဆစ် သောက်သုံးသင့်ပါသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း -

- ကလေးမွေးဖွားချိန်တွင် အားရှုပြီး အာဟာရပြည့်ဝနေစေရန်အတွက် အာဟာရအမှုးဆုံး ပါဝင်သော အစားအစာတစ်နှစ် ပုံးမှုစားပေးပါ။
- ဖောလစ်အက်ဆစ်နှင့် သံခါတ်အားဖြည့် ဖောလစ်အက်ဆစ်ဆေးပြားများ အပါအဝင် ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းမှ အကြံပြုထားသော ဖြည့်စွမ်းအားဆေးမှုးကို သောက်သုံးပါ။
- ပထမသုံးလပတ် ကိုယ်ဝန်ကျော်လွန်ပြီးချိန်တွင် သွေးအားနည်းခြင်းဖြစ်စေသော သန်ကောင်ရောဂါမှုကာကွယ်ရန် မိဘမ်တအော ဆေးတစ်လုံး (တစ်ကြိမ်စာ)ဖြင့် သံခါပါ။
- အသက်ရှုလမ်းကြောင်းပိုးဝင်ခြင်း၊ ဝမ်းလျောခြင်းများမှ ကာကွယ်ရန် တစ်ကိုယ်ရောဂါပိုးသော်လည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်သွေးရှင်းရေး အလေ့အကျင့်ပျိုးထောင်ပါ။
- ငါ်ဖျားရောဂါကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ဆေးစိမ်ခြင်းထောင်ဖြင့် အိပ်ပါ။
- အရက်သည် သနွေးသားအား ဆိုးရွားစွာ ဆိုးကျိုးဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အရက်သောက်ခြင်းမှ ရောင်ကြည်ပါ။
- ဆေးလိပ်မသောက်ပါနှင့် ကုမ္ပဏီမှုပေးဝါးမှုမှုပေးဝါးမှု ပေးဝါးမှုပေးဝါးမှု ရောင်ကြည်ပါ။ ပေါင်မပြည့်သော ကလေးမွေးမွေးခြင်းကို ကာကွယ်ရန်အတွက် အခြေအနေ ဆေးလိပ်ခြင်းကြောင့် ထွက်လာသော ဆေးလိပ်နှင့်ကို မရှုမြှုပေးရန် ရောင်ကြည်ရမည်။

အခန်း ၁-၂

မိခင်အာဟာရပြခြင်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၁-၂

နှစ်ယောက်အတွက် အစာစားခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်နှင့် နှုတိက်ချိန်တွင် အာဟာရပြခြင်း

အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း စားသုံးသည့်အရာ မှန်သမျှသည် သူမကိုယ်တိုင် ကျန်းမာရေးနှင့် သူမ၏ကလေးကယ် ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားမှုနှင့် ကျန်းမာရေးကို သက်ရောက်ခိုင်သည်။ အကယ်၍ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် အာဟာရချို့တဲ့နေ့က သူမသည် ပေါင်မပြည့်သည့်ကလေး မွေးနိုင်ချေပိုမိုရှိသည်။ ကျန်းမာရေး ပြဿနာများဖြစ်နိုင်ပြီး ပိုနှင့်နေကာ သင်ယူမှုပြဿနာများလည်း ရှိနိုင်သည်။ နှုတိက်ရန် ပြင်ဆင်ရာတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် တနေ့လျှင် ကယ်လိုရီ ၅၀၀ ပိုမီ စားသုံးပေးခြင်းအားဖြင့် ပိုလျှောကယ်လိုရီများကို မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်းအတွက် ပြင်ဆင်ရန် သို့လောင်ထားနိုင်သည်။ ‘နှစ်ယောက်အတွက်စားရန်’အတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီး တစ်ယောက်သည် နေ့စဉ် ကြယ်လေးပွင့်လုံးပါသော ညီညွှတ်မှုတေသာ အစားတစ်နှစ် ပိုမီစားပေးရမည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အစားအစာများအား ပိုမီစားသုံးပေးခြင်းသည် သူမကိုယ်ခွဲ့အတွက် လိုအပ်သည့် အာဟာရများကို သို့လောင်ပြီး လိုအပ်သောအခါ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သက္ကာ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ မွေးဖွားပြီး မိခင်နှုတိက်ကျွေးသောအခါ သူမသည် မိခင်နှုတိတ်လုပ်ရန် အာဟာရများစွာ လိုအပ်သဖြင့် အစားနှစ်နှစ်ပိုမီ စားသုံးသင့်ပါသည်။ တစ်နှစ်းဆိုသော နှုတိက်အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်ထက် အစာပိုမီ စားသုံးသင့်သည်။ ငါက်ပျောသီး ထောပတ်သီး ကြိုက်ဥအကျက်ပြုတ်များ ကန်စွန်းဥများ ဒိန်ချုပ်၊ ပဲနှင့် နေကြာစွေများသည် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွှတ်သော အစာပြုအစာများဖြစ်သည်။ နှုတိက်မိခင်သည် နေ့စဉ် ရေလုံးလောက်စွာ သောက်သုံးရန်လည်း လိုအပ်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွှတ်သော အစားအစာ၊ မညီညွှတ်သော အစားအစာများကို ရွှေးချယ်စားသောက်ခြင်း၊ အစာအမျိုးအမည် အနည်းငယ်သာ ရွှေးချယ် စားသုံးခြင်း သို့မဟုတ် သွားရေစာများစွာ စားသုံးခြင်းသည် ကလေးကယ်၏ အနာဂတ် အစားအသောက် ရွှေးချယ်မှုများနှင့် ကြိုက်နှစ်သက်မှုများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည်။ မိခင်ဝမ်းတွင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း ကလေးများသည် ရေမွာရည်ထဲရှိ

အစားရသာများကို အရသာခံနိုင်သည်။ အဆိုပါအရသာများသည် မိခင်နှုတိတ်ဆင့် ပြန်နှု ရောက်ရှုစေသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်မှ ညီညွှတ်မှုတေသာ အစားအစာကိုစားသုံးခဲ့လျှင် ကလေးကယ်အသက်(၆)လပြည့်သည့်အခါ ဖြည့်စွက်စာ စတင်ကျွေးသည့် အချိန်တွင် အစားအစာ မျိုးစုံကို ချေးမများပဲ စားသုံးပေလိမ့်မည်။

အာဟာရချို့တဲ့သောမိခင်များနှင့် မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမိကအယူအဆလွှဲများမှာ အာဟာရချို့တဲ့သော (သို့မဟုတ်) ပိန်သော မိခင်သည် မိမိကလေးအတွက် မိခင်နှုတိကို ကောင်းစွာ မထုတ်လုပ်နိုင်ဟုထင်လေ့ရှိသည်။ ငှုံးမှုမမှန်ကန်ပါ။ အစာကို လုံလောက်စွာနှင့် အမျိုးစုံလင်စွာ စားသုံးခြင်းဖြင့် မိခင်သည် ပိန်ခြင်း သို့မဟုတ် အာဟာရချို့တဲ့စေကာမူ လိုအပ်သော မိခင်နှုတိကို ကလေးအတွက် လုံလုံလောက်လောက်ရရှိစေပြီး မိခင်နှင့် ကလေးအတွက် အာဟာရပြည့်ဝအောင် အတောက်အပံ့ပေးသည်။ မိခင်နှုတိတွင် ပါဝင်သော အခါ အသားနှင့် ကစီဝါတ်ပါဝင်မှု တို့သည် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးမှားစွာ တူညီလေ့ရှိသည်။ မိခင်၏အစားအစာသည် ကလေးအတွက် မိခင်နှုတိအရည်အသွေးတွင်ပါဝင်သည် အဆီပမာဏ၊ ရေတွင်ပျော်ဝင်သော မိတာမင်များရရှိနိုင်မှုကို သက်ရောက်စေသည်။ နှုတိက်ခြင်းအဆင့်ဆင့်ကလေးအသက် အပြင် နှုတိက်နေစဉ်အတောအတွင်းတွင် အာဟာရပါဝင်မှုတို့ သည်လည်း ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။ မိခင်၏အာဟာရအခြေအနေ ဖုန်းသို့ပိုင် ဖြစ်စေကာမူ မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်းသည် မိခင်နှုတိအစားထိုးအရားများ သို့မဟုတ် အခြား အစာများထက် ကလေး၏ကျန်းမာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အမြှုပိုမိုကောင်းမွန်သည်။

မိခင်နှုတိအရည်အသွေးနှင့် ငှုံး၏ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရအခြေအနေကို ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် နှုတိက်မိခင်များသည် အစားကို အမျိုးစုံစွာနှင့် ပမာဏကို ပိုမီစားသုံးသင့်သည်။ ငှုံးတို့၏နေစဉ်အတောအတွင် ကြယ်လေးပွင့်ပါဝင်သော အစာများဖြစ်သည့် တိရစ္ဆာန်ထွက် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထွားစေသောအစာ (အသား၊ ဝါး၊ ဥနှင့် နှုတိက်ပစ္စည်းများ အပင်တွက် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထွားစေသောအစာ (ပဲအမျိုးမျိုး၊ ဖြော်နှင့် အငော်အဆုံးများ)၊ အင်အားဖြစ်စေသောအစာ (ဆန်နှင့် ခေါက်ဆွဲများ)နှင့် ရေဂါကာကွယ်စေသော အစားအစာ (လိုမွော်သီးအနီးရှုက်များနှင့် အစီမံရှုက်များအပါအဝင် မိတာမင်အား အသီးအရွှေက်များ) စားသုံးသင့်သည်။

ကြယ်လေးပွင့် အစားအစာများ***

အထူးသဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှဲတိုက်မိခင်များသည် အစာအုပ်စုစုလင်စွာ စားသုံးရန် အရေးကြီးသည်သာမက စားသုံးသည့် အစားအစာအပည်သွေးနှင့် အမျိုးအမည်သည်လည်း အရေးကြီးပေသည်။ အရေးကြီးသည်မှာ အစာမျိုးစုံစားရန် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အကြံပြုထားသော အစာအုပ်စုများကို နေ့စဉ် စားသုံးပါက လိုအပ်သော အာဟာရများကို ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိမည် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၆ တွင် ကျွန်ုပ်မာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန (MoHS) သည် ကြယ်လေးပွင့် အစာအုပ်စုကို အလေးထားသည့် UNICEF ရပ်ချွာအခြေပြု မွေးကင်းစနှင့် ကလေးသူငယ် အစာကျေးမွေးခြင်း (c-IYCF) အာဟာရမ်းညွှန်ချက်များကို ပြုစုစုပေါင်းခဲ့သည်။ ဤအကြံပြုချက်အသစ်သည် ယခင်အတည်ပြုထားသည့် အစာအုပ်စုသုံးစုဖြစ်သည် ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားစေသည့် အစားအစာများ၊ အားအင်ဖြစ်စေသည့် အစားအစာများနှင့် ရောဂါကာကွယ်စေသည့် အစားအစာများစုသည့် အစားအစာအုပ်စု သုံးစုအပေါ်တွင် အခြေခံထားသည်။ ကြယ်လေးပွင့် အစားအစာသည် ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားစေသည့် အစားအစာ အုပ်စုများကို အုပ်စုနှင့်မျိုးခွဲလိုက်သည်။ ထိုနှစ်ခုမှာ တိရှိစွာနှစ်ကို အခြေခံသော ပရီတိန်း (အသားပါတ်)နှင့် အပင်အခြေခံပရီတိန်း (အထူးသဖြင့် ပဲအမျိုးမျိုး)တို့ ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ၊ နှဲတိုက်မိခင်များနှင့် အသက် (၆)လနှင့်အထက် ကလေးများ စားသည့် အစာနပ်တိုင်းတွင် အာဟာရပြည့်ဝပြီး ညီညာစွာမျှတော် အစားအစာတစ်ခုဖြစ်စေရန် ကြယ်လေးပွင့်ပါ အစာများစားသုံးရန် အရေးကြီးသည်။ အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို အာဟာရအကြောင်း လေ့လာခြင်း ခေါင်းစဉ် ၁ နှင့် J တို့တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ကြယ်တစ်ပွင့်*

တိရှိစွာနှစ်ကို အခြေခံသော ပရီတိန်း(အသားပါတ်)အစားအစာများ (ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားစေသည့် အစားအစာများ) အသားပါးများဖြစ်သည့် အမဲသား၊ ဝက်သား၊ ဆိတ်သား၊ ဘဲသား၊ ကြက်သား၊ ပါး၊ ကလိစာများ၊ ဥများ၊ နှဲနှင့် ဒီနှဲချုပ်ကဲ့သို့သော နှဲတွက်ပစ္စည်းများ၊ ပါးနှင့် ကလိစာများစုသည့် အသားပါးများသည် ပရီတိန်းပါတ် ကြယ်ဝသည် ရင်းမြစ်များဖြစ်ပြီး ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း မြင့်မားစွာ လိုအပ်သည့် သံပါတ်နှင့် မီတာမင်းဘီပါတ်များ ကြယ်ဝသည်။

ကြက်ဥများတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အတွက် လိုအပ်သော အာဟာရပါတ် အားလုံးနှီးပါးဖြစ်သည့် အသားပါတ်၊ အဆိုပါတ်၊ မီတာမင်းနှင့် ခိုလင်းဟုခေါ်သော သတ္တုရာတ် အပါအဝင် အခြားသတ္တုခေါ်များ ပါဝင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလတွင် ခိုလင်းပါတ်နည်းပါးစွာ

ရရှိမှုသည် သနေ့သား၏ ဦးခေါင်းခွံနှင့် ဦးနောက်ပုံသဏ္ဌာန်မှုများသော ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဖြစ်စေပြီး ဦးနောက်လုပ်ဆောင်မှုကို ကျဆင်းစေသည်။ ကြက်ဥများတည်းတည်းမှုပင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများအတွက် ထောက်ခံချက် ရရှိထားသော နေစဉ်လိုအပ်သည့် နိုလင်းပေမာဏ၏ ၂၅% ခန့်ပါဝင်သည်။

နှဲတွက်ပစ္စည်းများတွင် အရည်အသွေးပြု့ ပရီတိန်းပါတ်များအပြု့ ကယ်လ်စိယမ်၊ ဖော်စုစုပေါင်း ပီတာမင်းဘီ၊ မဂ္ဂနီးယမ်နှင့် ဇုံစုံသည့် ပတ္တုတို့ ပါဝင်သည်။ လက်တို့ပါတ်နှင့် မတည့်သော အမျိုးသမီးများ သို့မဟုတ် နှဲတွက်ပစ္စည်းများကို အစာကြေညာက်ရန် အခက်အခဲရှိသည့် အမျိုးသမီးများသည် ကယ်လ်စိယမ်ပါတ် ပိုမိုကြွယ်ဝစွာပါသည့် ဒိန်ချုပ်ကို သောက်သုံးနိုင်သည်။

မီတာမင်းကြယ်ဝသော အစားအစာများဖြစ်သည့် ချုပ်သောအစားအစာများ၊ ခရိုးချုပ်သီးနှင့် သော်းသီးများကို အသားများနှင့် သံပါတ်ကြယ်ဝသော အစားအစာများနှင့် တွဲဖက်စားသုံးခြင်းသည် သံပါတ်စုံယူမှုကို အထောက်အကြဖြစ်စေသည်။ ထိုအတူ အစာမစားများ၊ စားနေချိန်နှင့် အစာစားပြီးချိန်တွင် သံပါတ်စုံယူမှုကို အထောက်ရည်သောက်သုံးခြင်းကိုလည်း ရှောင်ကြည့်သင့်သည်။

ကြယ်နစ်ပွင့်** (နှစ်ယကြယ်ပွင့်)

အမိကအစားအစာများ (အင်အားဖြစ်စေသော အစားအစာများ) ဆန်၊ ဂျာ၊ ပြောင်း စသည်တို့ ကဲ့သို့ အစောင့်များနှင့် အာလူးကဲ့သို့သော ဥမြတ်များ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန်ဖြူး (ဖွံ့ဖြိုးဆန်)သည် အမိကအစားအစာဖြစ်သည်။ ငင်း၏အခွဲ့ ဖွဲ့နှင့် မျိုးပါးအပြု့မှာ ဖွံ့ဖြိုးဆန်များအပြု့မှာ ဖွံ့ဖြိုးထွေးထွေးသော ယနေ့ခေါ်မှုများ ဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရရှိနိုင်သော ဦးပွားဖြစ် အမှတ်တံ့ဆိပ်အချို့သည် ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ဆုံးရုံးသွားသော အာဟာရချိန်နှင့် အသားပါးများ၊ အသားပါးများအပေါ် အာဟာရလျော့နည်းစွာ ပါဝင်သည်။ ဆန်လုံးညီးနှင့် အားဖြည့်ဆန်များထံက အာဟာရလျော့နည်းစွာ ပါဝင်သည်။ ဆန်လုံးညီးတွင် ပါဝင်သည့် အရေးပါသော အာဟာရများသည် အခွဲ့၊ ဖွဲ့နှင့် မျိုးစွဲတို့တွင်ပါဝင်သည်။ ငင်းတို့ကို ဖွံ့ဖြိုးထွေးထွေးသောအပ် အာဟာရများ ပပါတော့ပေ။ အမိကအာဟာရချို့များ ဖြစ်သော အာဟာရများ ပပါတော့ပေ။ ဖြစ်သော အာဟာရများ အားဖြည့်ဆန်သည် သာမန်ဆန်များထံက ပိုမိုကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်သည်။ အရသာအတူတူပင် ဖြစ်သည်။ ဆန်ဖြူးသည် အဆိုနှင့် ဆိုဒ်ပါးပြီး ကိုလက်စားရော့နှင့် ပြောင်းလဲဆိုများ၊ ပပါဝင်ပါ။ ဆန်ဖြူးတွင် ဖော်စုံစုပေါင်း၊ မဂ္ဂနီးပါး၊ ဆယ်လီနီးယမ်နှင့် မဂ္ဂနီးယမ်ပါတ်များလည်း ပါဝင်သည်။ အစာကြေလွှာယ်ပြီး ကိုယ်ဝန်လန်း မူးဝေအော့အန်ခြင်းကို သက်သာစေသည်။

ဆန်တွင် အာဟာရတန်ဖိုးအချို့ဖါဝင်သော်လည်း ကလေးများတွင် အခြားအစာအမျိုး အမည်များ စားရမည့်အစား ဆန်ကို ပိုမိုစားသုံးပါက အာဟာရချို့တဲ့နိုင်သည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ မိမိအစားအစာတွင် ဆန်ဖြူအစား ဆန်လုံးညီနှင့်အတူ ပြောင်း ဂျာ။ အာလူးနှင့် အခြားအင်အားဖြစ်စေသောအရာတို့ကို အခြားအစာအုပ်စုများနှင့် အတူတက္က ပြောင်းလဲစားသုံးသင့်သည်။

ဆန်ရှိ ပိတာမင်္ဂလာ-ဝိုင်း ဆုံးရှုံးခြင်းကို ကာကွယ်ရန် ဆန်ကို တစ်ကြိမ်ထက် ပိုမဆေးကြောပါနှင့်။ ထမင်းရည်ကိုလည်း အပြင်သို့ ငွေးပြီး မသွန်ပါနှင့်။ ထိုသို့ ငွေးသွန်ပစ်လျှင် အရေးပါသော အာဟာရများ ဆုံးရှုံးသွားမည်ဖြစ်စေသောကြောင့် ငါးကို စွပ်ပြုတဲ့၊ ဆန်ပြုတဲ့ အခြားဟင်းများချက်ရာတွင် ထည့်သွင်းချက်ပြုတဲ့ပါ။

ကြယ်သုံးပွင့်*** (တတိယကြယ်ပွင့်)

အပင်မှုရသော အသားပါဝင်သောအစားအစာ (ကိုယ်ခန္ဓာကြီးတွားစေသည့် အစားအစာ) ပဲစွဲ ပဲနိုလေး၊ ပဲပိုစ်(တို့ဖူး) ပဲစွဲများ ကုလားပဲ မြေပဲ နှစ်းနှင့် နေကြားစွဲ စသည် အစွေအဆန်များ။

ပဲများသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလတွင် ခန္ဓာကိုယ်မှ ပိုမိုလိုအပ်သော အပင်အခြေခံ အမျှင်တော်၊ အသား၊ သံခါတ်၊ ကယ်လိုက်ယမ်၊ မဂ္ဂနီးယမ်၊ ပိုတက်စီယမ်နှင့် ဖော့လိုတော်များ အားလုံး၏ ရင်းမြစ်ကောင်းများဖြစ်သည်။ ဖော့လိုတော်(B9)သည် ပိတာမင်္ဂလာတိအုပ်စုများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုဖော့လိုတော်သည် ကိုယ်ဝန်ပထာဏသုံးလတာ ကာလအတွင်း မိခင်နှင့် သန္တာသား၏ ကျိုးမာရေးအတွက် အလွန်အရေးကြီးသည်။ အထူးသာဖြင့် ကိုယ်ဝန်ပထာဏသုံးလတာ ကာလအတွင်း ဖော့လိုတော်ဖျို့တဲ့လျှင် သန္တာသား၏ ဦးခေါင်းခွဲနှင့် ဦးနောက်တို့မှာ ပုံသဏ္ဌာန်မှန်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဖြစ်စေခြင်းနှင့် ပေါင်မပြည့်သည်။ ကလေးမွေးဖွားခြင်း အန္တရာယ်ပိုမိုတိုးလာစေခြင်းစသည်တို့နှင့် ဆက်နှစ်ဖော်နေသည်။

ကုလားပဲလက်တစ်ဆုပ်စာသည် ထောက်ခံချက်ရရှိထားသည် နေ့စဉ်လိုအပ်သော ဖော့လိုပေးပေးအား ၆၅-၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ပေးနိုင်သည်။

ကြယ်လေးပွင့်**** (စတုဇ္ဈာကြယ်ပွင့်)

သစ်သီးများနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ (ရောဂါကာကွယ်စေသည့် အစားအစာများ) သရက်သီး၊ သဘောသီး၊ ပင်မှည့်သီး၊ ထောပတ်သီး၊ မုန်လာဥနီး၊ ရွှေဖုံးသီး၊ ခရားချုပ်သီး၊ ဂေါ်ထုပ်၊ ဟင်းနှစ်ယ်၊ ချုပ်ပေါင်ရွက်၊ ကိုက်လန်၊ သခွားသီးနှင့် အခြားသစ်သီးများနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များစွာ။

သစ်သီးများနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များသည် အရောင်အသွေးစုံလင်သည်။ ကလေးငယ်၏ ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်းတွင် အပါရောင် လိုမွေ့ရောင်နှင့် အစိမ်းရှင့်ရောင်ရှိသည်။ သစ်သီးများနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စားသုံးရန် အထူးအရေးကြီးသည်။ ထိုအသီးအရွက်များတွင် မိခင်နှင့်ရင်သွေးတို့၏ ကျိုးမာသောအသားအရော၊ အမြှေးပါးများ၊ ကိုယ်ခံစွမ်းအားစနစ်၊ မျက်လုံးကျိုးမာရေးနှင့် အမြင်အားရုံကောင်းမွန်မှုတို့အတွက် မရှိမဖြစ် ထိုအပ်သော ပိတာမင်အော်ကြယ်ဝစ္စာ ပါဝင်သည်။ ဘိတာကယ်ရှိတင်းသည် လိုမွေ့နှုန်းရောင်အဆင်းမြို့ပြီး သရက်သီးများနှင့် မုန်လာဥနီကဲ့သို့သော အပါရောင်နှင့် လိုမွေ့ရောင်အပင်များနှင့် သစ်သီးများတွင် တွေ့ရှိရသည်။ မွေးပြီး J ရက်အတွင်းထွက်သည် မိခင်နှီး(နှီးရည်)တွင် ဘိတာမင်အော်များစွာ ပါဝင်သည်။ ဘိတာကယ်ရှိတင်းသည် အပါရောင်နှင့် လိုမွေ့ရောင်ရှိ အသီးများဖြစ်သော သရက်သီးနှင့် မုန်လာဥနီများတွင်ရှိသော အနီးရောင်ချယ်ဖြစ်သည်။ ဘိတာကယ်ရှိတင်းကို ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းတွင် ပိတာမင်အော်ဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် ပိတာမင်အော်ရရှိမှု ၁၀-၄၀% အထိ တိုးမြှင့်ရရှိသင့်ကြောင်း အကြံပြုထားသည်။

ရွှေဖုံးသီးများသည် အကောင်းဆုံး ဘိတာကယ်ရှိတင်းခါတ်ရင်းမြစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ရွှေဖုံးသီးစားသုံးခြင်းသည် နေ့စဉ် ပိတာမင်-အော်လိုက်ပေးပေးအားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်လိမ့်မည်။ ရွှေဖုံးသီးတွင် ပိုက်ပြည့်လွှာယ်စေသည့် အမြှေးပါးရောင်းပါဝင်ကာ သွေးတွင်းသားသားရော်ကို လျော့နည်းစေပြီး အစာကြေလွှာယ်စေသည်။

ကိုက်လန်၊ ဟင်းနှစ်ယ်၊ ကန္စစ်းရွက်နှင့် ချုပ်ပေါင်စေသည့် အစိမ်းရှင့်ရောင် ဟင်းရွက်များတွင် ပိတာမင်-အော်လိုက်ပေးပေးအားလုံး၊ ဖော့လိုတော်၊ ကယ်လိုက်ယမ်၊ ပိုတက်စီယမ်နှင့် ပိတာမင်-စီ စသည်။ အာဟာရခါတ်များ ပါဝင်သည်။ ဤအာဟာရခါတ်များသည် ပေါင်မပြည့်သည့် ကလေးမွေးဖွားများမှ နှုန်းလျော့နည်းစေသည်။ အမြှေးပါးရော်ကြံ့ကြွယ်ဝမှုကြောင့် ဤအသီးအရွက်များ စားသုံးခြင်းသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ ခံစားရလေ့ရှိသည့် ဝစ်းချုပ်ခြင်းကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း

အနည်းလိုအာဟာရများ စားသုံးမှု

ကြယ် ၄ ပွင့်ပါသောအစားအစာများအားလုံးတွင် အသားဓာတ်၊ ကစီဓာတ်နှင့် အဆိုပါတ်စသည် အများလိုအာဟာရ ၃ မျိုးပါဝင်သည်။ ထိုအစားအစာများတွင် အနည်းလိုအာဟာရများလည်း ပါဝင်သည်။ ထိုအနည်းလိုအာဟာရများမှာ လူသားများ အနည်းယော လိုအပ်သော ဖိတာမင် သို့မဟုတ် သတ္တုခါတ်များဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာကုလသမဂ္ဂမှ ငါးတို့ကို မြော်ဆန်သော အရာများ ဟုခေါ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငါးတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ပါတ်များသည် အနည်းယော လိုအပ်သလောက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှဲတို့ကိုမိခင်များတွင် ချို့တဲ့ပါက မိခင်နှင့်ကလေးအတွက် အန္တရာယ်ရှိသည်။ ကျွန်းမာရေးနှင့်အားကဗားဝန်ကြီးဌာနမှ နှဲတို့ကိုမိခင်နှင့် ငါးတို့ကိုကလေးများကို အကျိုးသက်ရောက်စေသော အနည်းလိုအာဟာရပါတ်ချို့တဲ့မှု ၄ မျိုးမှာ အိုင်အိုဒင်းပါတ်ချို့တဲ့မှု ဘီတာမင်အော်ချို့တဲ့မှု၊ ဘီတာမင်ဘီဝိုင်း၊ သံပါတ်နှင့် ဖောလစ်အက်ဆစ် ပါတ်ချို့တဲ့မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော သွေးအားနည်းရောဂါတိပါဝင်သည်။ မိခင်များနှင့် ငါးတို့ကိုမိသားစုများသည် အဆိုပါ ချို့တဲ့မှုတို့ကိုအကြောင်းနှင့် နောက်ဆက်တဲ့ ဆိုးကျိုးတို့ကို သိရှိရန်လိုအပ်ပြီး အဆိုပါ ချို့တဲ့မှုများကို ကာကွယ်ရန် မည်သို့ကာကွယ်ရန်၊ မည်သို့ ဖြည့်စွက်ရမည်တို့ကို သိရှိရန် လိုအပ်သည်။

လူတိုင်း၏အစာသည် ညီညွတ်မျှတြို့ပြီး ကြယ် ၄ ပွင့် အစားအစာများ ပမာဏလုံးလောက်စွာ ပါဝင်သင့်သည်။ အားဆေးများမှုရသော အာဟာရများထက် အစားအစာမှုရရှိသည်။ အာဟာရပါတ်များကို ခန္ဓာကိုယ်မှုစုံပုံမှုမှု ပိုကောင်းသော်လည်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီး တစ်ယောက်အတွက် လိုအပ်သော လုံးလောက်သည် အနည်းလိုအာဟာရပါတ်များကို ရရှိရန် တခါတရုံးကိုဖို့ပြင်သည်။ ထိုကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် ကာကွယ်မှု အတိုင်းအတာတစ်ခုအဖြစ် ဖြည့်စွက်အားဆေးများ သောက်သုံးရန် အရေးကြီးသည်။ မိခင်တို့မှု စားသုံးသော အုပ်စု ၂ ရှိ အနည်းလိုအာဟာရပါတ်များဖြစ်သည် သံပါတ်နှင့် ဖောလစ်တို့သည် မိခင်ကျွန်းမာရေးကို ထိရောက်စွာ အကျိုးပြုသည်။

သံပါတ်

ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှဲတို့ကိုမိခင်များ၊ ပျော်ရွယ်သူများနှင့် ကလေးပါယ်များအတွက် အရေးကြီးသော အနည်းလိုအာဟာရဖြစ်သည်။ သံပါတ်သည် သဘာဝအားဖြင့် အစာအမြောက်အများတွင် ပါရှိပြီး အချို့သောအစာများတွင် ထည့်သွင်းပြုလုပ်ထားလေ့ရှိသည်။

သံပါတ်သည် ကျွန်းမာရော သွေးများ၊ ကြိုက်သားများနှင့် ဦးနှောက်တို့ ကောင်းမွန်စွာ အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် အရေးပါသည်။ သံပါတ်ချို့တဲ့ပါက သံပါတ်ချို့တဲ့ သွေးအားနည်းရောဂါ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ သို့သော် သံပါတ်နည်းပါးခြင်းသည် သွေးအားနည်းရောဂါ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ မြောက်ခြင်းသာမက အခြားသောအကြောင်းအရာများလည်း ရှိသည်။ မိခင်၏ သို့လောင်ထားသော သံပါတ်သည် မိခင်နှင့် အနည်းယော ဖြတ်လေ့ရှိသောကြောင့် ကလေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ပေါ့၊ မိခင်တွင် သံပါတ်ပမာဏသည် မွေးပြီး ၆ ပတ်အတွင်း အနည်းယော်လျှော်စွာ မိခင်မှ သံပါတ်များကို သို့လောင်ခြင်းနည်းပါးပြီး ပြန်လည်ထိန်းလိုရန် အချို့သောအခြားအနေများဖြစ်သည့် ကလေးမွေးဖားရာတွင် သွေးဆင်းများခြင်း (သို့မဟုတ်) မိခင်မှ လုံးလောက်စွာ နေ့စဉ်မတေးသောက်ခြင်းတို့ကြောင့် သို့လောင်ထားမှုမှုလည်း ကျွန်းလာသည်။ သံပါတ်အားနည်းသော မိခင်များသည် မောပန်းလွယ်ခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်း၊ မူးဝေခြင်း၊ ခေါင်းအုံခြင်းနှင့် စိတ်ကျွန်းမာရေးကို ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိပြီး ကလေးစောင့်ရောက်မှုကို ထိနိုက်ဖော်နိုင်ပါသည်။ မြှန်မာနိုင်ငံ ကျွန်းမာရေးနှင့် အားကဗားဝန်ကြီးဌာနမှုမှု သံပါတ်ဆေးဝါးများကို တစ်ချို့တည်းဖြစ်စေ ဖောလစ်အက်ဆစ်ဖြင့် တွေ့ပြီးဖြစ်စေ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချို့နှင့် မွေးပြီး ၆ ပတ်မှ ၁၂ ပတ်အထိ သွေးအားနည်းခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ပုံးပိုးပေးလျှော်ရှိသည်။ နှဲတို့ကိုမိခင်များသည် ကြိုက်သား၊ ငါး၊ ဥန္တုံး အခြားပဲအမျိုးမျိုးအပါအဝင် အစိမ်းရှင့်ရောင်ရှိသော အသီးအရွက်များနှင့် ဘီတာမင်အော် ကြယ်ဝန်ဆောင်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စားသုံးသွင့်သည်။

တစ်ခါတစ်ရုံးတွင် သွေးအားနည်းရောဂါသည် အစားအစာမဟုတ်သည့်အရာများ ပေါ်ကြီး သို့မဟုတ် ချွဲစာသည်တို့ကို ထူးဆန်းစွာ စားလိုခြင်းဖြစ်စေသည်။ ပုံးမှုန်မာုတ်သော အရာကို ချုပ်ခြင်းတပ်ခြင်းနှင့်သိသည်မှာ အာဟာရပါတ်အနည်းယော ဖော်များသည် သို့မဟုတ် လုံးဝမပါသည် စားစရာမဟုတ်သည့်အရာများကို စားလိုစိတ်ပြင်းပြခြင်းဖြစ်သည်။ ပုံးမှုန်မာုတ်သောအရာကို ချုပ်ခြင်းတပ်ခြင်းကို အများအားဖြင့် ကလေးမှုမှု တွေ့ရလေ့ရှိပြီး ကလေးအားလုံး၏ ၂၉-၃၇ရာခိုင်နှင့်ခန့်တွင် တွေ့ရှိရသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများတွင် တွေ့ရှိရမှု ပိုမိုနည်းသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းအရင်းကို ယခုအချို့နှင့်ထိုသို့ရှိရသည်။ သံပါတ်ချို့တဲ့မှု သွေးအားနည်းရောဂါတို့ ဆက်နှစ်ဖော်သည်ကို တွေ့ရှိပြီးဖြစ်သည်။ ဖြစ်နိုင်သည်မှာ ပုံးမှုန်အစားအစာ စားသုံးမှုမှု မရရှိသော သတ္တုခါတ်များ ရရှိစေရန် ခန္ဓာကိုယ်မှု ကြိုးစားမှုဖြစ်နိုင်သည်။

သံမိန္ဒ

သံမိတိုက်အသုံးပိုင်ပုံ

- သံမိတိုက်သည် သတ္တုတစ်ဖျီးဖြစ်ပြီး အဆုတ်မှ အောက်ဆိုပါကို ခန္ဓာကိုယ်တစ်သူဗျားများနှင့် ကြိုက်သားများသို့ သယ်ဆောင်ရာတွင် အတောက်အပုံပေးသည့် သွေးနဲ့ဆဲလိုက်များ (ဟောနိုင်လိုဘင်း)၏ အရေးပါသော အရာ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ပုံမှန်ဆဲလုပ်လုပ်နှင့်ဆောင်တာများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားရန်အတွက် မနှစ်မြှုပ် အရေးပါသည်။

ချို့တွဲခြင်း၏နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများ

- ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် ကာလအတွင်း သန္ဓာသား၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် သွေးနှို့ပါ ထုတ်လုပ်မှု တိုးလာခြင်းကြောင့် အမျိုးသမီးများ၏ သံမိတိုပမာဏလိုအပ်မှု တိုးလာသည်။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း သံမိတိုနှင့်မှုသည် သွေးအားနည်းရောဂါဖြစ်စေပြီး မိခင်နှင့် မွေးကောင်းစကလေး သေဆုံးပြုပါ၍ လမ်းမွေးဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် ပေါင်မပြည့်သော ကလေးမွေးဖွံ့ဖြိုးခြင်းစသည်။
- သံမိတိုလုပောက်စွာ မရရှိပါက မိခင်၏ကျိုးမာရေးကို ထိနိုင်ရနိုင်သည်။

ချို့တွဲခြင်းမှ ရောင်ကြော်ရန်

- အမျိုးသမီးများသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလတစ်လျှောက်ရုံးတွင် သံမိတိုပောင်းဆက်ဆစ် သောက်သုံးရှုံး၊ လိုအပ်ပြီး မီးမွားပြီးသည့်အခါတွင်လည်း ဟောနိုင်လိုဘင်း အပိုစုတိုံးလုပ်ရန် သံမိတိုလိုအပ်ချက် တိုးလာခြင်းကြောင့် သံမိတိုနှင့်မှုသည် သွေးအားနည်းရောဂါပြုဖြစ်စေရန် သောက်သုံးရန် လိုအပ်သည်။ ကျိုးမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်အတွင်း သံမိတိုနှင့် ဖောလစ်အက်ဆစ်တို့ကို ထောက်ပုံပေးပြီး သံမိတိုကြွယ်ဝသော အစားအစာများကို စားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ပညာပေးလေ့ရှိသည်။

သံမိတိုကြွယ်ဝသော အစာများ

- သံမိတိုအတွက် အကောင်းဆုံးရှင်းမြှုပ်များမှာ အမဲသား၊ ဝက်သား၊ ကြိုက်သားနှင့် ငါး စသည်တို့ အပါအဝင် ကြယ် ၁ ပွင့်ဝင် အစားအစာများဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်အတွက် ဤအစားအစာများမှ သံမိတိုစုစုပေါင်ယူရန် အလွယ်အကူစုံး ဖြစ်သည်။
- သံမိတိုရှိခိုးမြှုပ်သည့် အခြားရှင်းမြှုပ်များတွင် ကြယ် ၂ ပွင့် အစားအစာအုပ်စုမှ သံမိတို အားဖြည့် ထားသော အမေ့အသန်ထုတ်ကုန်များ ကြယ် ၃ ပွင့် အစားအစာအုပ်စုမှ အခွဲမှာအသီးများ ပဲပျီးစုံနှင့် ကြယ် ၄ ပွင့် အစားအစာအုပ်စုမှ အစိမ်းရှင်းရောင်ဟင်းရွှေ့များစသည်တို့ ပါဝင်သည်။

Table ၁၁.၂ သံမိတိ

ဖောလစ်၊ ဖောလစ်အက်ဆစ် (ဘီတာမင်ဘီ ၉)

မျိုးများနှင့်သောအချက်ရှုံးရှိသည် အမျိုးသမီးတိုင်းသည် ဖောလစ်၊ ဖောလစ်အက်ဆစ်သောက်သုံးရန် အရေးကြီးသည်။

ဖောလစ်၊ ဖောလစ်အက်ဆစ် (ဘီတာမင်ဘီ ၉)

ဖောလစ်၏အသုံးပိုင်ပုံ

- ဖောလစ်သည် သန္ဓာသားဖွံ့ဖြိုးရန်၊ ကျိုးမာရာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နိုင်ရန်နှင့် ကလေးအသက်ရှင်နှင့် မြင့်မားရန် အရေးပါသည်။ အဆိုပါ ဘီတာမင်သည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်နှင့် ဦးတိုက်ချိန်များတွင် လိုအပ်သော သွေးနှိုးချား ပြုလုပ်ရန်အတွက်လည်း အသုံးပြုသည်။
- အထူးသဖြင့် ဖောလစ်သည် ကိုယ်ဝန်ဆောင် ပထမ ၂၈ ရက်အတွင်း အစောပိုင်းကာလ သန္ဓာသား၏ ပင်မအာရုံးကြော်ဖွံ့ဖြိုးစဉ်ကာလတွင် အရေးပါသည်။

ချို့တွဲခြင်း၏နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများ

- ဖောလစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် အာရုံးကြော်မပါပွဲမှုရှိ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ပင်မကြော်နိုးမှာ ပြန်မပိတ်သဖြင့် ကြော်နှုံးအာရုံးကြော်နှင့်ခွဲခြားမြှုပ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်သည်။ အဆိုပါ ချိုးယွင်းမှုသည် အမျိုးသမီးများမှ မိခင်ကိုယ်ပို့ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ ပထမ ၂၈ ရက် အတွင်းတွင် ဖြစ်လေ့ရှိသည်။
- ထိုအတူ သံမိတိုနှင့် သွေးအားနည်းရောဂါရာကဲ့သို့ သွေးအားနည်းရောဂါ ဖြစ်ပေါ်ပေါ်မည်။ ထိုသို့ သွေးအားနည်းခြင်းကြော် ပင်ပန်းခြင်း အားနည်းခြင်း မောပန်းလွှားခြင်းနှင့် အာရုံးစုံရှိ မပြန်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်ပေါ်မည်။

ချို့တွဲခြင်းမှ ရောင်ကြော်ရန်

- အာရုံးကြော်မပါပွဲမှုသည် အမျိုးသမီးများမှ မိခင်ကိုယ်ပို့ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်းတွင် ဖြစ်လေ့ရှိသဖြင့် ကလေးမွေးဖွံ့ဖြိုးမြှုပ်သည့် အမျိုးသမီးအားလုံးသည် ဖောလစ်ကြွယ်ဝသော အစားအစာများ နေ့စဉ်စားသုံးရန် လိုအပ်သည်။
- ဖောလစ်ကြွယ်ဝသည် အကောင်းဆုံးရှင်းမြှုပ်မှာ အစားအသောက်များပြစ်သော်လည်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် ဦးတိုက်ချိန်များသည် ငါးတို့၏ သန္ဓာသားများ ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုး ကြီးထွားစေရန်အတွက် ဖောလစ်အက်ဆစ်အားလုံးတို့ နေ့စဉ်သောက်သုံးသုံးသည်။ တစ်နည်းသို့သော ကလေးမွေးမြှုပ်သော အမျိုးသမီးအချက်ရှုံးရှိများသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်နှင့်ခြုံရှုံးရောင်းဆွဲရန် တစ်ပြိုင်နှင့် ဖောလစ်အက်ဆစ်ကြွယ်ဝသောက်သုံးခြင်း ကောင်းမွှေ့သုံးရှိသည်။

ဖော်ပို့ ဖော်ဆောင်ရွက်ခန်း (ဘီတာမင်ဘီ ၉)

ဖော်ပို့ကြော်လုပ်သော အစာများ

- ကြယ် ၄ ပုံမှန်အစာအုပ်စွဲတွင် ပါဝင်သော မှန်သည်၊ ပန်းကော်ဖို့မြင်းနှင့် အခြားအစိမ်းရှင့်ရောင်ရှိ အသီးအချက်များ။
- ဖော်ပို့ကြော်လုပ်သော အခြားအစာအစာများမှာ အသည်းများ အထူးသဖြင့် ကြိုက်အသည်းပဲအမျိုးမျိုးနှင့် အစွမ်းအဆုံးများ

Table ၁၀.၂ ဖော်ပို့ ဖော်ဆောင်ရွက်ခန်း (ဘီတာမင်ဘီ ၉)

ဘီဝမ်း (ဘီတာမင်ဘီဝမ်း)

ဘီဝမ်းသည် အစာအများစွဲတွင်ပါဝင်သော်လည်း နေစဉ် လိုအပ်သည့် ပယာဏာမှာ ၁ မီလီဂရမ် ရရှိပါက ဘီဝမ်းချို့တဲ့မှုမှု ကာကွယ်နိုင်သည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နှီးတိုက် မိခင်များအတွင်း ဘီဝမ်းချို့တဲ့မှုနှင့်မှု ၄၀၄ ရာခိုင်နှင့်ရှိသည်။ ကလေးသူငယ်နာ၏ ဘီဝမ်းချို့တဲ့မှုသည် ဆိုးရွားသော အာဟာရချို့တဲ့မှုဖြစ်ပြီး ဘီဝမ်းချို့တဲ့သောမိခင်မှ နှိမ့်သော နှိမ့်ကလေးအရွယ်များတွင် တွေ့ရသည်။

ဘီဝမ်း (ဘီတာမင်ဘီဝမ်း)

ဘီဝမ်း၏အရေးပါ့ပါ့

- ဘီဝမ်းသည် ခန္ဓာကိုယ်ရှိ ဆဲလ်များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ ပုံမှန်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အရေးပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့တော်သုံးသော အစာများမှ စွမ်းအင်ကို ပြောင်းလဲပေးရာတွင် အရေးပါသည်။

ချို့တဲ့ခြင်း၏နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးရွားများ

- ဘီဝမ်းချို့တဲ့ခြင်းသည် ခြေလက်ထံကြုံခြင်းနှင့် ခြေတောက်များအားမရှိခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အချိုးသမီး၏ အာရုံကြောစာနိုင်ကို ထိနိုက်စေနိုင်သည်။ ထိုအပြင် အသက်ရှားကြုံခြင်းနှင့် ပေါ်ပန်းခြင်းတို့ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ရင်တုန်ခြင်းစသည် သွေးလည်ပတ်မှုစနစ် ပြသုနာများလည်း ဖြစ်နေနိုင်သည်။
- မိခင်နှီးတို့ကောင်စွဲတွင်လည်း ဘီဝမ်းလိုအပ်ချက်သည် မြင်မာသဖြင့် မလုံလောက်ပါက ကလေးအသက် ၂၈ ၃ လအနဲ့တွင် ချို့တဲ့မှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ငါးသည် မိခင်နှီးမှ အနည်းလိုအာဟာရများ နည်းပါးစွာ ပါရီခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဘီဝမ်းချို့တဲ့မှုသည် အာရုံကြောစာနိုင် သွေးလည်ပတ်မှုစနစ်နှင့် အစာဆိမ်နှင့် အလုမ်းကြောင်းစနစ်များကိုပါ ထိနိုက်စေနိုင်ပြီး မသနိစွမ်းမှုနှင့် သေဆုံးမှုများပါ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။

ဘီဝမ်း (ဘီတာမင်ဘီဝမ်း)

ချို့တဲ့ခြင်းမှ ရောင်ကြုံရန်

- အထူးသဖြင့် မိခင်၏ နေစဉ်တားသောက်မှုတဲ့တွင် တိရိစ္ဆာန်မှုရှိသော အစားအစာတုတ်ကုန် သို့မဟုတ် ပဲများအလန်နှင့်သို့ ပါရီသည် အခြေအနေနှင့် ပြုစတင်အောင် ဖွံ့ဖြိုးသွားသည်။ မချက်ချင် အထပ်ထပ်ဆေးထားသောဆန်၊ သို့မဟုတ် ရှုရှိနှင့်လမ်းအသီးပြုကာ ထမင်းရည်နှင့်ပြီးသွန်ပစ်သည့် ထမင်းချက်ခြင်းတို့ကြောင့် မိတာမင်ဘီဝမ်းချို့တဲ့ခြင်း ဖြစ်ရသည်။ အစားအစာများတွင် အချင့်ဖောက်ထားသော ပါးအဆိမ်းမှုနှင့် အချွောင်ရောတ္ထုပါးများအားဖြင့်အသီးပြုရသည်။ ထိုအားဖြင့် တည်းတွေ့ပေါ်ရသည်။
- အခြားသော ဘီဝမ်းချို့တဲ့ခြင်း အချက်များကှာ လက်ရည်အလွန်အကျိုးသောက်သုံးခြင်းမှုနှင့် ကွင်းစာခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ချိုလွန်သော အရည်များနှင့် ရုံးတို့မှ အထူးပြုလုပ်ထားသည့် ကစိုက်ထွေးသည့် အစာများသည်လည်း ဘီဝမ်းချို့တဲ့ခြင်း အရာများဖြစ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိတာမင်ဘီဝမ်း (နေစဉ် ၁၀ မိခင်ဂျမ်း)ကို ကိုယ်ဝန် ၃၆ ပတ် (ကိုယ်ဝန်ကိုလအရွယ်)မှ စတင်ကာ ကလေးမွေးစွားပြီး ၃ လအထိ တိုက်လေ့ရှုသည်။
- မိတာမင်ဘီဝမ်း ဆုံးရုံးမှုကို အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန် မိခင်များသည် အားပြည့်ဆန်ကို စားသုံးသုံး ဆန်ကို အထပ်ထပ် သို့မဟုတ် ကြိုးတွေးစွာ ဆေးကြောင်းမှ မလုပ်စေသောင်သည်။ ဟင်းသီးဟင်းရှုံးမှုကိုလည်း အာဟာရပါဝင်မှု မဆုံးရုံးစေရန် အာရုံးပိုင်းမလုံးဖြတ်ပါ ဆေးကြောရမည်။ ချက်ပြုတ်သည့်အခါတွင်လည်း ရေအနြှဲးဆုံး ထည့်ရှု ချက်ပြုတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဟင်းအိုးတွေ့တွင် ကျွန်ုပ်ရှုသည့်ရောက် သွန်မှုပစ်ပါရှိနိုင်။ ထိုရော် အိုးပါ့ပါ့ ပြင်းပြင်းတွင် ခေတ္တမျှချက်ပြုတ်ပြီး ချက်ပြုတ်မှုကြောမြင်းခြင်း လျော့နည်းစေရန် ဟင်းအိုးကို အံ့ဩဖို့တော်သုံးပါ။ နှိမ့်တို့ကိုခင်များသည် ထမင်းစာသည်အောင် အသားပါတ်အား ရှုံးရှုံးအတွက် ပဲတောင့်ရှု၍ (ပဲအမျိုးမျိုး၊ ပဲခွဲ၊ မြော်များနှင့် ဆီထွက်သီးနှံများ) စသည်တို့ကို ထပ်ပေါင်း၍ ထည့်စားသင့်သည်။

ဘီဝမ်းကြော်လုပ်သောအစာများ

- ဘီတာမင်ဘီဝမ်းကြော်လုပ်သော အစားအစာများမှာ ဆန်လုံးညီ။ တိရိစ္ဆာန်ထွေဗုံးမှုနှင့် ဝက်သား၊ ပါး၊ ပဲနှင့် အခြားအစွမ်းအဆုံးများနှင့် ရှိုံးများ။

Table ၁၀.၂ ဘီဝမ်း (ဘီတာမင်ဘီဝမ်း)

ဘီတာမင်အောင်

ဘီတာမင်အောင်သည် မျက်စိအမြင်နှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကိုယ်ခံစွမ်းအားကောင်းမွန်စေရန် အရေးပါသည်။ မိခင်သည် လိုအပ်သော ဘီတာမင်အောင် ပယာဏာကို နှိမ့်တို့ကောင်း အစာမှတ်စာစွင်းဆိုင်ရာ မရရှိပါက မိခင်နှီးမှုတ်စာနိုင် ကလေးတွင် ဘီတာမင်အောင်အောင် ပယာဏာကျေဆင်းပေမည်။ ဘီတာမင်အောင် ချိုလွန်းပါ့ပါ့ မြော်များနှင့် ဆီထွက်သီးနှံများပါ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။

အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှာ အကြိုပြုထားသည်မှာ နှိုတိကိမ်ခင် အားလုံးသည် စွဲပြီး ၄၂ ရက်အတွင်း တွင် ဘီတာမင်အေ ဆေးလုံး (၂၀၀၀၀၀ အား)ကို သောက်သုံးသင့်သည်။ သို့သော် ၂၀၁၀ နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်းရှိ ၁၉ နှစ်မှ ၂၈ နှစ်ကြား အမျိုးသမီးများ၏ ၃၇ ရာခိုင်နှုန်းသာလျှင် ဘီတာမင်ဆေးများကို မွေးပြီး ၂ လအတွင်း ရရှိသောက်သုံးကြသည်။ နှိုတိကိမ်ခင်များသည် ဥများနှင့် ဘီတာမင်အေ ကြွယ်ဝသောအစာများကို စားသုံးသင့်သည်။

ဘီတာမင်အေ

ဘီတာမင်အေအရေးပါ့ပဲ

- ဘီတာမင်အေသည် မျက်လုံးများ၊ သွားနှင့် အိုးများ၊ အရေပြားနှင့် အပြားအကြေားပါ့များ အပါအဝင် ကိုယ်တွင်ကလိုစာများ၏ ကျင့်မာရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် အရေးပါသည်။

ချို့တဲ့ခြင်း၏နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများ

- ကလေးသူငယ်များနှင့် အပျိုးသမီးများအပါအဝင် နှိုတိကိမ်ခင်များမှာ ဘီတာမင်အေချို့တဲ့ခြင်းပြော ပိုများသည်။
- ဘီတာမင်အေ ချို့တဲ့မှုသည် ကလေးများတွင် ကာကွယ်နိုင်သော မျက်မဖြင့်ခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး အခြားသိုးရွားသော ဖျားနာခြင်းနှင့် သော်လုံးခြင်းများ၊ မကြာခဏ ဖျားနာခြင်းနှင့် ဝင်းလျှော့ခြင်း အပါအဝင် ဝက်သက်ရောဂါပါ ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။ ဘီတာမင်အေချို့တဲ့မှုသည် ကြက်မျက်သင့်ရောဂါကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပြီး ပိုင်သောဆုံးနှုန်းကိုလည်း ပြင်းတက်စေနိုင်သည်။

ချို့တဲ့ခြင်းမှ ရောင်ကြုံရန်

- ဘီတာမင်အေသည် ပိုင်နှုတ်ဆင့် ကလေးသီးသို့ ရောက်နိုင်သောကြောင့် နှိုတိကိမ်ခင်များသည် ဘီတာမင်ကြွယ်ဝသော အစာများကို ငှုံးတို့ကြုံင့် ငှုံးတို့ကလေးများအတွက် စားသုံးသင့်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များသည် ငှုံးတို့၏ ကိုယ်ဝန်ဆောင် တတိယကာလတွင် ချို့တဲ့ခြင်းချေအများဆုံး ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ သန္ဓာသားမှာ အမြန်ဆုံး ဖွံ့ဖြိုးနေပြုဖြစ်ပြီး ကလေး၏ဘဝတစ်လျောက် လိုအပ်သော သွေးများကိုလည်း ထုတ်လုပ်ပုံ ပြင်းမားနေမှုကြောင့် ဖြစ်သည်။
- အများအားဖြင့် ဘီတာမင်အေကို ကျင့်မာပြီး အပျိုးအမယ်စုံလုပ်သော အစာအုပ်စုမှ ရရှိသည်။ သို့သော် ချို့တဲ့မှုကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ပြန်မာနိုင်တွင် မွေးပြီးတစ်လအတွင်း မိမ်အေးသေးလုံး တိုက်ကျွေးလေ့ရှုသည်။ ထိုအပြင် ကလေးအသက် ၆ လနှင့် ၁၁ လကြေားနှင့် တစ်နှစ်မှ ပါးနှစ်ကြားတွင် ၆ လလှုင့် တစ်ကြို့ခို့ တိုက်ကျွေးလေ့ရှုသည်။

ဘီတာမင်အေ ကြွယ်ဝသောအစာများ

- ကြယ် ၁ အစာအုပ်စုမှာ အစာများမှာ ပိုင်သောအေကြွယ်ဝသည်။ ငှုံးတို့မှာ အသည်း ဝါးရှုံး ဝါးနှင့် နှိုတိက်ပစ္စည်းအပါအဝင် ဥများ။
- ထိုအပြင် ဘီတာမင်အေကို စိမ်းရှင်ရောင်အာရုံးများနှင့် အနီးအနှံးတို့တွင် ပိုဝင်သည်။ ထို့ပြင် အင်းသိုးဟင်းရှုံးနှင့် အသီးအနှံးတို့တွင် ပိုဝင်သည်။ ထို့ပြင် ကြယ် ၄ ပွဲ စတုတွေ ကြယ်အဖွဲ့ရှိ ခရမ်းချုပ် မှန်လာ့နှုန်း ရွှေဖုန်းများ၊ သရက်သီးများတွင်လည်း ပိုဝင်သည်။

အိုင်အိုဒင်းခါတ်

အခြားသော အရေးကြီးသည် အနည်းလိုအာဟာရတစ်မျိုးမှာ အိုင်အိုဒင်းခါတ်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၀ မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း ငှုံးတို့၏နောက်ဆုံးကလေးကို မွေးခဲ့သော အမျိုးသမီးများ၏ အိမ်ထောင်စု ၈၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် အိုင်အိုဒင်းဆားသုံးကြသည်။ ပြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်သူများစားသုံးမည့် ဆားအကုန်လုံးတွင် အိုင်အိုဒင်းခါတ်ဖြည့်တင်းရေးစီမံချက် (USI) မှတ်ဆင် အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့ ရောဂါပြုပြုရေးကို လုပ်ဆောင်နေသည်။ မကြာသေးခင်က ပြလုပ်ခဲ့သော မြန်မာအဏုအာဟာရနှင့် အစာစားသုံးမှုစဉ်စား ၂၀၁၇-၂၀၁၈ တွင် ၈၅ ရာခိုင်နှုန်းသော မိသားစုများသည် အိုင်အိုဒင်းဆားသုံးစွဲကြသည်။ စုစုပေါင်း၏ သုံးပုံတစ်ပုံခန့်သော ပြည့်ဝသော အိုင်အိုဒင်းဆားကို သုံးစွဲနေကြာင်းတွေ့ရှုရသည်။ အစားအစာအားလုံးမှာ အိုင်အိုဒင်းဆားထည့်ရန် လိုအပ်ပြီး အာနိသင် မပြယ်စေရန် ဟင်းများတည်ပြီးခါနီးအချိန်တွင် ထည့်သွင်းသွားသည်။ အဘယ့်ကြာင့်ဆိုသော အိုင်အိုဒင်းခါတ်သည် ချက်ပြုတ်နေစဉ်တွင် ပျက်စီးသွားတွေ့ရှုဖြစ်သည်။

အိုင်အိုဒင်းခါတ်အရေးပါ့ပဲ

အိုင်အိုဒင်းခါတ်အရေးပါ့ပဲ

- အိုင်အိုဒင်းသည် သဇ္ဇာသားနှင့် မွေးဖွားပြီးကာလ ဦးနောက်ဖွံ့ဖြိုးစေနိုင်အတွက် လိုအပ်သည့် သို့မဟုတ်ပြုပေါ်ရေးရာတွင် မရှုံးဖြစ်ပါသည်။

ချို့တဲ့ခြင်း၏နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများ

- အိုင်အိုဒင်းသည် ကလေးများနှင့် လူကြီးများတွင် ဖြစ်တတ်သော လည်ပင်းကြီးရောက်နှင့် ငှုံးနှင့်ဆက်စပ် နေသည်။ ကျင့်မာရပြုသုန္တများကို ကာကွယ်နိုင်သည်။
- နှိုတိကိမ်ခါတ်မှာ အိုင်အိုဒင်းလုံးလောက်စွာ မစားသုံးပါက ငှုံးတို့နှုန်းတွေ့ရှုရသော အိုင်အိုဒင်း ပမာဏသည် နည်းပါးနေပြီး ကလေးအတွက် အွန်ရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကလေး၏ သိုင်း ရိုက်ဟော့မှုကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ထို့တစ်ဆင့် အာရုံးကြုံဖွံ့ဖြိုးမှုကို နှိုတိကိမ်နေစဉ်အတွင်း ကောင်းမှန်စေရန် ပိုင်နှုန်းအတွင်း အိုင်အိုဒင်းခါတ် လုံးလောက်စွာရှိရန် လိုအပ်သည်။

ချို့တဲ့ခြင်းမှ ရောင်ကြုံရန်

- ပိမားသုံးနေသောဆားများတွင် အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့မှုအား အိုင်အိုဒင်းခါတ်အတွက် အိုင်အိုဒင်းထွေးသွားသွားရန် လိုအပ်သည်။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် အိုင်အိုဒင်းခါတ်ကို နေစဉ်လိုအပ်သည်။ ကမ္ဘာ့ကျင့်မာရေးအဖွဲ့က အကြိုပြုထားသည်မှာ တစ်နေ့လျှင် ၂၀၅ ရက် စားသုံးရန်ဖြစ်ပြီး အကောင်းဆုံးနည်းလစ်းသည် သင်၏ အစားအစာများတွင် အိုင်အိုဒင်းဆား ထည့်စားခြင်းပြစ်သည်။ နေစဉ် အိုင်အိုဒင်းဆား လက်ဖက်စား နွေးတစ်ဝက် (၃ ရက်) လောက်သည်ပင်လျှင် အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့ခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်သည်။

အိုင်အိုဒင်းဝါတ်

အိုင်အိုဒင်း ကြယ်ဝသည့်အစာများ

- အိုင်အိုဒင်းဝါတ်ပါဝင်သည့် သဘာဝအစားအစာရင်းမြစ်များတွင် ကြယ်(၁)ပွင့် အစားအစာ အုပ်စုမှ ငါးရော့ နှီတုက်ပစ္စည်းများနှင့် ဉာဏ်မျိုးစုလောင်းတို့ ပါဝင်သည်။
- အစားအစာ များတွင် အိုင်အိုဒင်း ပေါင်းထည့်ရန်။

Table ၁၂၂ အိုင်အိုဒင်းဝါတ်

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလနှင့် နှီတုက်စဉ်အတွင်း ဓလ္လာအယူအဆအရ ရှောင်ကြည်လေ့ရှိသည့် အစားအစာများ

ရုံးရာစလေ့အစားအသောက်များ တားမြစ်ခြင်းနှင့် လွှဲမှားသော အယူအဆများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူအများစုယံကြည်ထားမှုတစ်ခုမှာ ကလေးမွှေးပြီးကာစအချိန်တွင် အမျိုးသမီးများသည်ကို အချို့သောအစားအစာများမစားသုံးရန် တားမြစ်လေ့ရှိသည်။ ရရှိပြည့်နယ်တွင် ကလေးမွှေးပြီး ရက်အနည်းငယ်အတွင်းတွင် အမျိုးသမီးများကို ဆန်ဖြူနှင့် ဆားပါသော ငါးအနည်းငယ်ကိုသာ ကျွေးလေ့ရှိသည်။ အသီးအရွက်များကို မွေးပြီး နောက် ၆ ရက်ခန့်တွင်သာ ကျွေးလေ့ရှိသည်။ ထိုအပြင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မြစ်များကိုလည်း ငါ်ပျောသီးမစားရန် တားမြစ်ကြသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်လည်း ငါ်ပျောသီးစားခြင်းသည် ကလေးကို အလွန်အမင်းကြီးထွားစေပြီး မွေးဖွားရာက်စေသည်ဟု ယုံကြည်ထားကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုပြင် ကောက်ညှင်းစားခြင်းသည်လည်း အချင်းကပ်စေမည်ဟု ထင်မြင်ကြသည်။ အဆိုပါ အယူအဆလွှဲများကို ချင်းပြည့်နယ်တောင်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ ချင်းပြည့်နယ်တောင်ပိုင်းတွင်မှ အမျိုးသမီးများအား ထယ်မြေးဖြူနှင့် ဟင်းချိုက်သာ ပထမတစ်ပတ်လုံး ကျွေးလေ့ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်သူ့အများစုက အချင်း အစပ် သို့မဟုတ်ပူးသော အစားအစာများနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွှေက်များ သို့မဟုတ် တွင်းအောင်း အစားအစာများကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် ရှောင်ကြည်သင့်သည်ဟု ယူဆထားကြသည်။ အချို့သော အမျိုးသမီးများမှာ နှီတုက်နေစဉ် ကလေးအား ပြသေနာဖြစ်မည်စီးခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် ကလေးပျက်ကျမည် စီးသောကြောင့်လည်းကောင်း အဆိုပါ အစားအစာများကို မစားသုံးမိစေရန်နှင့် စားသုံးခြင်းမှုလည်း ရှောင်ကြည်ရန် ပြမှုကြလေ့ရှိသည်။

သို့သော် တစ်ကယ်တစ်ဦးမှာ ထိုသို့ အစားအစာများ စားသုံးသော လွှဲမှားသည် အယူအဆများများကို မြန်မာနိုင်ငံကျိုးမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနအပါအဝင် ကဗျာတစ်ရှမ်းလုံးရှိ လမ်းညွှန်ချက်များတွင် မဖော်ပြထားပေ။ အချိန်ကြောလာသောအခါ အဆိုပါ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှီတုက်မြစ်များသည် ငါးတို့ နေ့စဉ် လိုအပ်သည့် အသားခါတ် ကိုယ်ဝန်ကြောလာသော အနည်းလိုအာဟာရ ခါတ်များဖြစ်သည့် သံခါတ်နှင့် ဘိတ္တမင်အေးများပါဝင်သည့် ကြယ်လေးပွင့် အစာများကို မိမိတို့၏ အစားအစာများအတွင်းမှ လိုအပ်သလောက်မရရှိတော့ဘဲ ငါးနှင့် ငါး၏ကလေးအတွက် အခက်အခဲဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။

ကျိုးမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှီတုက်မြစ်များသည် ငါးတို့ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မီ စားသုံးခဲ့သော အစာပမာဏထက်ပိုစားရန် လိုအပ်ကြောင်း အကြံပြထားသည်။ သို့သော် သုတေသနပြုချက်များအရ ပြစ်ဝကျိုးပေါ်နှင့် အယူပိုင်းနေရာများတွင် ပြည်သူ့အများစုမှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မြစ်များသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း အာဟာရပြည့်စုံသော အစားအစာများထို့မှ စားသုံးရန် လိုအပ်သည်ကို မသိရှိကြပေ။ အထူးသဖြင့် မြစ်များက ငါးတို့ ကိုယ်ဝန်စေဆောင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ငါးတို့အား အစားအစာ စားသုံးမှုကန့်သတ်မှုများနှင့် အစားအသောက်ပြောင်းလဲစားသောက်စေမှုများစုသည် အယူအဆလွှဲများကို ကြံတွေ့ရကှင်း ပြောပြုကြသည်။

အဆိုပါ အယူအဆလွှဲများနှင့် တားမြစ်မှုများသည် အချက်အလက်များပေါ်တွင် အခြေမခံသော်လည်း ပြည်သူလူထု၏ ယုံကြည်ချက်နှင့် အပြုအမှုများကို ပြောင်းလဲရန် လွန်စွာခက်ခဲသည်။ ထိုကြောင့် အစားအစာတစ်ခုအား ရုံးရာအရတားမြစ်ခြင်း ကိုယ်သတ်ခြင်းရိုက် သားဖွားဆေရာမများနှင့် အရုံသားဖွားဆေရာမများမှ အဆိုပါ မိသားစုဝင်များနှင့် ငါး၏ အဖော်အားဖြစ်နိုင်သော ဖြေရှင်းမှုများကို ရှင်းပြီး အဆိုပါ အယူအဆလွှဲများအတွက် တူညီသော အများလိုအာဟာရများ ဖြစ်သည့် (အသားခါတ်အဆိုပါတ်နှင့် ကိုယ်ဝန်သော်လည်း အမျိုးသမီးတစ်ဦး ကိုယ်ဝန်ဆောင်နေစဉ် သို့မဟုတ် နှီတုက်နေစဉ်ကောင်းကြသည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦး ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရွက်သည်။ အသားခါတ်သည် အာဟာရများကို မတူကွဲပြားသည့် အာဟာရကြယ်ဝသော အစားမျိုးစုံကို တားသီးပိတ်ပေါ်မရှိဘဲ စားသုံးနိုင်စေခြင်းသည် သင့်လမ်းဖြစ်သည်။

အကန္ဒာသတ်ဖြင့်သာ စားရမည့် သို့မဟုတ် ရှေ့ကြံ့ရမည့် အစားအစာများ

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း ကိုယ်အလေးချိန်တက်လာခြင်းသည် ပုံမှန်ဖြစ်သော်လည်း ထိတက်လာသော ကိုယ်အလေးချိန်သည် ဘေးကင်းကျိုးမာသော ကြုံလေးပွင့် အာဟာရ အုပ်စုများ စားသုံးခြင်းကြောင့် တိုးတက်လာမှုသာ ဖြစ်သင့်သည်။ ကလေးမွေးဖွံ့သောအခါ နှီးတိုက်မိခင်သည် မိခင်နှီးတုတ်လုပ်ပြီး ထိုမှုတစ်ဆင့် ကလေးအား အာဟာရပြည့်စွာ ရရှိနိုင်စေရန်အတွက် ကြုံလေးပွင့် စုံလင်စွာ စားသောက်ရန် လိုအပ်သည်။ အချို့အစားအစာများကို အကန္ဒာသတ်ဖြင့်သာ စားသုံးသင့်ပြီး တာချို့အစားအစာများကို လုံးဝ ရှေ့ကြံ့သင့်သည်။

အကန္ဒာသတ်ဖြင့်သာ စားသုံးသင့်သည့် အစားအစာများတွင် ကော်မီ၊ လက်ဖက်ရည်၊ ဓာတ်းအားဖြည့် အချို့ရည်များနှင့် အချို့ရည်များဖြစ်ပြီး ကဖင်းခါတ်ပါဝင်သည်။ ကဖင်းခါတ်ကို ခန္ဓာကိုယ်မှ အလွယ်တကူစုစုပေါင်း အချင်းမှုတစ်ဆင့် မမွေးဖွံ့ဖြေသေးသော သန္တသားဆီသို့ ရောက်ရှိသွားစေပြီး သန္တသားထံတွင် ကဖင်းခါတ်ဖြင့်မှားမှုကိုခံစားရမည်။ ကဖင်းခါတ်များခြင်း (တစ်နွဲလျှင် ၂၀၀ ကရမ်ထက် ပိုမိုသောပမာဏ)သည် သန္တသားဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားမှုကို တားဆီးပေါင်မပြည့်သည့် ကလေးမွေးဖွံ့ဖြိုးဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကဖင်းခါတ်သည် မိခင်နှီးမှု တစ်ဆင့် ကလေးဆီသို့ ရောက်ရှိနိုင်သည်။ လုံးဝမသောက်သုံးသင့်သည့် အရာများတွင် အရက်ပါဝင်သည်။ ငါးကို အေန်း ၁.၁ တွင် ဆွေးနွေးတင်ပြပြီးဖြစ်သည်။

ရှေ့ရှုံးသင့်သည့် အစားအစာများတွင် ငါးအစိမ်း သို့မဟုတ် မကျက်တကျက် ငါး၊ အထူးသဖြင့် အခွဲမှာရေသတ္တဝါနှင့် အစိမ်း၊ မကျက်တကျက် သို့မဟုတ် ထုတ်ပိုးထားသော ဝက်အူခြေင်းများစသည့် တာရှည်ခံအောင်လုပ်ထားသော အသားများပါဝင်သည်။ **ဤအစားအစာများသည် Norovirus Vibrio | Salmonella** နှင့် **Listeria** စသည့် ပို့မွားများ အပါအဝင် ကူးစက်ရောက်များ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အချို့သီးများသည် အထူးသဖြင့် **Listeria** ရောဂါးကူးစက်ခံရနိုင်ချေမှုသည်။ မိခင်အနေဖြင့် မည်သည့်ရောက်လက္ခဏာမျှ မခံစားရသော်လည်း **Listeria** သည် မိခင်၏အချင်းမှုတစ်ဆင့် မမွေးဖွံ့ဖြေသေးသော သန္တသားဆီသို့ ကူးစက်သွားနိုင်သည်။ ထိုသို့ကူးစက်သွားလျှင် လမစွေ့သဲ မွေးဖွံ့ဖြေးခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ပျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကလေးအသေမွေးဖွံ့ဖြေးခြင်းနှင့် အခြားပြင်းထန်သော ကျိုးမာရေးပြသုနာများ ဖြစ်ပွားနိုင်စေသည်။ အသားငါးအားလုံးကို သေချာကျက်အောင် ချက်ပြုတ်ပြီးမှ စားသုံးသင့်ပြီး ဟင်းအကျိုးများကို ပွဲက်ပွဲကိုဆူသည်အထိ အပူးပြီးမှုသားစားသင့်သည်။

ကြက်ဥာ ဘဲဥစာသည့် ဥအချို့မျိုးကို အစိမ်းစားသုံးခြင်းသည် **Salmonella** ရောဂါးများ ပါစေနိုင်ပြီး ဖျားနာခြင်း၊ မူးဝေအော့အန်ခြင်း၊ ဗိုက်အောင့်ခြင်းနှင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ရောဂါးပြုးထန်လျှော့သားအိမ်ကျိုးခြင်းဖြစ်စေပြီး လမစွေ့သဲသည့် ကလေးမွေးဖွံ့ဖြေးခြင်းနှင့် ကလေးအသေမွေးဖွံ့ဖြေးခြင်းတို့ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အချို့သီးများသည် ကြက်ဥာ ဘဲဥများကို အမြဲကျက်အောင်ချက်ပြုတ်ပြီးမှုသာ စားသုံးသင့်သည်။

တာရှည်ခံအောင်ပြပို့မွေးမံထားသည့် အစားအစာသည် ယေဘုယျအားဖြင့် အာဟာရခါတ်နည်းပါးပြီး သက္ကားခါတ်၊ ဆိုးဆေးနှင့် ထပ်တိုးအဆီများ ပါဝင်မှုမြင့်မားသည်။ မြင်တွေ့နေကျော် ကြာရှည်ခံ အစားအစာများတွင် ကြာရှည်ခံ အတိုင်းမှုမြင့်မာရေးသော သားရောက်ရှိနိုင်သေားမှုမြင့်မာရေးသော အစားအစာများဖြင့် ဗိုက်ပြည့်စေသည်။ အသင့်စားပြပို့မွေးမံထားသော အစားအစာများသည် ရောရည်ကျိုးမာရေးပြသုနာဖြစ်နိုင်သည်။ ကလေးမွေးနိုင်ချေ မြင့်မားစေသည့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချို့ ဆီးချို့ဖြစ်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချို့ ဆီးချို့ဖြစ်ခြင်းကို ထိန်းချုပ်ရန် အပျို့သီးတစ်ယောက်သည် ကျိုးမာရေးနှင့် ညီညွတ်မှုတော်သော အစားအစာကို စားသုံးသင့်ပြီး သူ့မာ၏ နောက်ဘဝတွင် ကိုယ်လက် လူပို့ရှိရန်မှုမြင့်မာရေးသော အချက်အလက်များပေါ်တွင် ပုံမှန်လုပ်သင့်သည်။ အခြေခံထားခြင်းမှုမြှုပ်နှံရန် အပြုအမှုကို ပြောင်းလဲရန် ခက်ခဲသည်။ ထိုကြောင့် အစားအစာတစ်မိုးကို ရောရှိစွဲ အကြောင်းပြချက်ကြောင့် မစားသင့်ဟု ကန္ဒာသတ်ထားလျှင် ထိုအစားအစာများနေရာတွင် တူညီသောအာဟာရခါတ်များ (အသားတော် ကိုယ်တော်များနှင့် အဆီခါတ်) နှင့်/သို့မဟုတ် အနည်းလိုအာဟာရခါတ်များ (အိုင်အိုဒင်း၊ သံခါတ်နှင့် မိတ်နှင့် မိတ်မောင်အောင်) စသည်တို့ဖြင့် အစားတိုးရှုံးအတွက် သားဖွံ့ဖြေသော သို့မဟုတ် အရန်သားဖွံ့ဖြေသော အနေဖြင့် မိခင်နှင့် စိသားစုဝင်များနှင့် ဖြစ်နိုင်သောအဖြေများကို ကူးသို့ဆွေးနွေးပေးနိုင်သည်။

ကျိန်းမာစွာ မိခင်အာဟာရပြခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် နှုတိက်မိခင်များသည် ကြယ (၄) ပွင့် စုလောင့္ဂဗွင် ထမင်းအန်ပေါ်မိတားသုံးပြီး ကျွမ်းကျင် ကျိန်းမာရေး ဝန်ထမ်းက ညွှန်ကြားထားသော ဖြည့်စွက် မီတာမင်နှင့် သတ္တုခါတ် ဆေးဝါးများသောက်သုံးခြင်းဖြင့် မိခင်နှင့်ကလေး၏ ကျိန်းမာရေးကို ကာကွယ်နိုင်သည်ကို သင်တန်းသားများ နားလည်စေရန်။

အချိန်

၂ နာရီ ၄၉ မိနစ်

သင်ထောက်ကူပွဲညွှန်းများ

- ... သောက်ရေဖန်စွက် (၂)ခွက်
- ... အိုင်အိုဒင်းဆား
- ... လက်ဖက်စားစွန်းတစ်ချောင်း
- ... စက္းစာရွက်ကြီးများ
- ... ဘောပင်များ
- ... ပင်အပ်များ (သို့) တိပ်များ
- ... ကပ်ကြားများ

သင်ထောက်ကူပွဲညွှန်းများ

... နံရံကပ်စက္းပြယ်များ
... ကြယ(၄)ပွင့် အစားအစာပြ ရုပ်ပုံကားချပ်
... မီတာမင်နှင့် သတ္တုဓာတ်များပြ ရုပ်ပုံကားချပ်
... လူထုအတွင်းရှိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှုတိက်မိခင်အာဟာရဆိုင်ရာ လွှာများသော အယူအဆဖော်ပြချက်ပါ ကတ်(၅)ကတ်

နည်းလမ်းများ

- ... ရုပ်ပုံပြသခြင်း
- ... အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း
- ... အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်း
- ... ပြန်လည်တင်ပြခြင်း
- ... ကတ်များရွေးချယ်ပြီး အုပ်စုခွဲခြင်း
- ... ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ပုံပိုးသူမှတ်စုများ

သင်တန်းသားများသည် အနည်းလိုအာဟာရ၊ အများလိုအာဟာရနှင့် မျှတသော အစာတစ်နှင့်ဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများနှင့် ရင်းနှီးကွွမ်းဝင်ရှိပြီး ဖြစ်သင့်သည်။ ထိုသတင်းအချက်အလက်များကို အာဟာရအကြောင်း လေ့လာခြင်း စာအုပ်ပါ ခေါင်းစဉ် ၁၂။ အန်းငယ် ၁-၂ တွင် ဖော်ပြထားသော အသေးစာအာဟာရ (ပီတာမင်နှင့် သ္တ္တာတော်များ)နှင့် အများလိုအာဟာရ (ကစိုပာတ်၊ အဆီနှင့် အသားစာတော်များ) ဆိုင်ရာ အခြေခံသတင်းအချက်အလက်များ၊ အခန်းငယ် ၁-၃၊ ၂-၁၊ နှင့် ၂-၂ တွင် ဖော်ပြထားသော မျှတသော အစာတစ်နှင့်ဆိုင်ရာ အခြေခံသတင်းအချက်အလက်များတွင် ဖော်ပြထားသည်။ နောက်ခံသတင်းအချက်အလက်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်ခန်းများအတွက် ထိုပေါင်းစဉ် အခန်းငယ်များမှ အကြောင်းအရာများကို ညွှန်းဆိုပါ။

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ရုပ်ပုံအသုံးပြခြင်းနှင့် ဆွဲးနွေးခြင်း

မပြင်ဆိုင်သော အနည်းလိုအာဟာရများ

၁၅ မိနစ်

- ၁။ သင်တန်းသားများထဲမှ စေတန္ဒဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ကို ခေါ်ယူပါ။ ထိုသူအား စမ်းသပ်မှု တစ်ခုပြုလုပ်မည်ဟု ပြောပါ။ ထိုနောက် သူ၏မျက်လုံးများကို မိတ်ထားပေါ်ပါ။
- ၂။ စေတန္ဒဝန်ထမ်း မျက်လုံးမိတ်နေစဉ်တွင် ရေဖန်ခွက်နှစ်ခုထဲသို့ ရေပမာဏတူညီစွာ ထည့်ပါ။ ထိုနောက် ရေခွက်တစ်ခုထဲသို့ အိုင်အိုဒင်းဆား အနည်းငယ်ကို ထည့်လိုက်ပြီး အရည်ပျော်သည်အထိ မွေပါ။ မွေပြီးသည့်အခါ စေတန္ဒဝန်ထမ်းကို မျက်လုံးပြန်ဖွင့်ပေါ်ပါ။ ထိုနောက် စေတန္ဒဝန်ထမ်းကို ရေဖန်ခွက်တစ်ခုချင်းစီကို အနည်းငယ်သောက်စေပြီး အရသာခံပေါ်ပါ။ တစ်ခွက်သည် ပုံမှန်ရေအတိုင်းဖြစ်ပြီး ကျိုးတစ်ခွက်တွင် ငံသော အရသာရှိနေလိမ့်မည်။
- ၃။ သင်တန်းသားများကို အိုင်အိုဒင်းဆားပမာဏ မည်မျှ မိမိထည့်ခဲ့ကြောင်းမေးပါ။ ပမာဏအနည်းငယ်သည် အရသာကွဲပြားစေကြောင်း ရှင်းပြပါ။ အိုင်အိုဒင်းဆားဖြင့် ဥပမာပြာသကဲ့သို့ အခြားအနည်းလိုအာဟာရများ (ပီတာမင်နှင့် သ္တ္တာတော်များ)သည်လည်း ပမာဏအနည်းငယ်သာ လိုအပ်ကြောင်းနှင့် ထိုပမာဏအနည်းငယ်သည် ကြီးမားသောကွဲပြားမှုကို ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်းနှင့် လူတစ်ဦးချင်း၏ ကျိုးမာရေးအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။
- ၄။ မိမိတို့သည် ထိုအနည်းလိုအာဟာရဓာတ်များကို လုံလောက်စွာ မရရှိသည့်အခါ အနည်းလိုအာဟာရချို့တွေခြင်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း သင်တန်းသားများကို ပြောပါ။ ထိုကြောင့် မျက်စီဖြင့် မပြင်ဆိုင်သော အာဟာရချို့တွေခြင်းဟု ခေါ်ကြောင်းပြောပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော ထိုအာဟာရချို့တွေခြင်းကို သာမန်မျက်စီဖြင့် ကြည့်ပြီး မသိရှိနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သင်တန်းသားများကို မေးပါ။
- ၅။ အနည်းလိုအာဟာရ အမျိုးအစားအမည်များကို မေးပါ။
- ၆။ အနည်းလိုအာဟာရများကို မည်သည့်နေရာမှ ရနိုင်ကြောင်း မေးပါ။
- ၇။ လူအများလိုအပ်သော အနည်းလိုအာဟာရများရရှိနိုင်သည့် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းမှာ အမျိုးအစားကွဲပြားပြီး မျှတသောအစာ တစ်နှင့်ဖြစ်သည့် ကြယ်(၄)ပွင့်ပါ

ထမင်းတစ်နပ်ဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသားများကို ရှင်းပြပါ။ ထို့နောက် ကြယ်(၄)နှင့် အစာအုပ်စုအမည်များ၊ ထိုတစ်အုပ်စုချင်းစီတွင်ပါဝင်သော အစားအစာများကို မေးပါ။

- ၈။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်နှင့် နှဲတိုက်နေချိန်အတွင်း မိခင်များသည် အာဟာရဓာတ် ပိုမိုလိုအပ် ကြောင်း သင်တန်းသားများကို ရှင်းပြပါ။

အဆင့် - J

အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်တင်ပြခြင်း

အနည်းလိုအာဟာရများကို ကြော်ငြာခြင်း

၁ နာရီ

- ၁။ သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့(၅)ဖွဲ့ခွဲပါ။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်အတွက် အရေးကြီးသော အနည်းလိုအာဟာရများ (မီတာမင်နှင့် သူ့တော်များ)ကို သင်တန်းသားများအား ရှင်းပြပါ။ ထိုအနည်းလိုအာဟာရများကို သင်တန်းသားများ သိမသိ မေးမြန်းပါ။
- ၂။ အနည်းလိုအာဟာရအားလုံးသည် အရေးကြီးသည့် အရာများဖြစ်ပြီး ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှဲတိုက်မိခင်များသည် တခါတရု သံစာတ်၊ မီတာမင်အော်၊ အိုင်အိုဒင်း၊ မီတာမင်ဘိဝမ်းနှင့် ဖော်လစ်အက်ဆစ် စသည့် ဓာတ်များကို အနည်းငယ်သာရရှိသည့် ပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင် နေရသည်။
- ၃။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ချင်းစီသည် အနည်းလိုအာဟာရတစ်ချိုးစီကို ဆွေးနွေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။ မိမိတို့အဖွဲ့တာဝန်ယူရသော အနည်းလိုအာဟာရရှိ ကြော်ငြာသည့် နည်းလမ်းတစ်နည်းနည်းဖြင့် ကြော်ငြာရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှဲတိုက်မိခင်များသည် မိမိတို့အနည်းလိုအာဟာရအမျိုးအစားကို စားသုံးလာစေရန် ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးရန်အတွက် အချိန် ၃၀ မိနစ် ရမည် ဖြစ်သည်။
- ၄။ ရုပ်မြုင်သံကြား၊ ရေဒီယိုအစီအစဉ်သို့ လက်ကမ်းကြော်ငြာစာစောင် စသဖြင့် အမျိုးမျိုးဖြစ် နှင့်ကြောင်း၊ တိထွင်ဆန်းသစ်ပြီး၊ ခွဲဆောင်နိုင်သော၊ ညီ့ယူဖမ်းစားနိုင်သော နည်းလမ်းလည်းဖြစ်ပြီး ပျော်ရွင်စရာနှင့် ပြဇာတ်သဘောမျိုးလည်းဖြစ်နိုင်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။
- ၅။ အဖွဲ့တစ်ခွဲချင်းစီသည် သူတို့၏အနည်းလိုအာဟာရအကြောင်းကို အခန်းငယ် ၁-၂၂ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှဲတိုက်မိခင်များ၏ အနည်းလိုအာဟာရလိုအပ်မှုအကြောင်းတွင် ရှာဖွေကြည့်ရှုနိုင်သည်။

၆။ အနည်းလိုအာဟာရအကြောင်း ကြော်ငြာများတွင် အောက်ပါ အမိကသတင်း အချက်အလက်များ ပါဝင်သင့်သည်။

- ဘာကြောင့် မီတာမင်နှင့် သူ့တော်များက အရေးကြီးတာလဲ။
- မီတာမင်နှင့် သူ့တော်များတဲ့လျှင် မည်သည့် အကျိုးဆက် ဖြစ်နိုင်သလဲ။
- မီတာမင်နှင့် သူ့တော်များတဲ့လျှောက် မည်သို့ ကာကွယ်နိုင်မလဲ၊ မည်သည့် အစားအစာများ စားသုံးသင့်သလဲ။

၇။ လက်ကမ်းစာစောင်ကြော်ငြာသကဲ့သို့ တိထွင်ဖန်တီးမည့် အဖွဲ့များကို သင်တန်းထောက်ကူပစ္စည်းများ စဉ်။စာရွက်ကြီးများ၊ ဘေးပင်များ၊ တိပ်များ၊ ကော်တောင့်၊ ကပ်ကြေးနှင့် အခြားလိုအပ်သော ပစ္စည်းများ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း ပြောပါ။

၈။ သင်တန်းသားများကို သူတို့၏တိထွင်ထားသော ကြော်ငြာများကို အောက်ပါမေးခွန်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ကြောင်း ပြောပါ။ မေးခွန်းများကို စဉ်။စာရွက်ကြီးတွင် ချေရေးထားခြင်း (သို့) လက်ကိုင် စာစောင်အဖြစ်ထုတ်ဝေထားပါ။

ထိရောက်သော သတင်းဆက်သွယ်ဖြန့်ဝေခြင်းအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည် မေးခွန်းများ -

- မည်သူတွေကို ဦးတည်မှုလ (သိစေချင်သည့် သူတွေက ဘယ်သူတွေလ)
- ဦးတည်သူမှုများဆိုသို့ အထိရောက်ဆုံးသော မည်သည့် သတင်းဆက်သွယ်သည့် နည်းလမ်းကို အသုံးပြုမလဲ။
- ဦးတည်အုပ်စုရှိ ဘာလုပ်စဉ်တာလဲ။
- မည်ကဲ့သို့ သတင်းအချက်အလက်များက ဦးတည်အုပ်စုရှိ သူတို့၏ ဆွဲဆောင်နိုင်မလဲ။
- ဦးတည်အုပ်စုရှိ စိတ်ကို ဘယ်လိုအဲဆွဲဆောင်မလဲ။ သူတို့ကို ဘယ်လိုလုံးဆောင်မလဲ။ အာဟာရတွေကို စားသုံးရန် သူတို့ကို ဘယ်အရာတွေက လွယ်ကူမောလဲ။
- ဦးတည်အုပ်စုရှိအတွက် ရှိုးစင်းပြီး နားလည်ရ လွယ်ကူစေတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေကို ဘယ်လိုဖန်တီး မလဲ။

၉။ ဆွေးနွေးပြီးသည့်အခါ တစ်ဖွဲ့ချင်းစီက သူတို့၏ကြော်ငြာများကို တင်ပြစေပါ။

အဆင့် - ၃

ကတ်များရွေးချယ်ပြီး အမျိုးအစားခဲ့ခြင်း

လွှဲများသော စားသောက်မှုပုံစံ အယူအဆများနှင့် အစားအစာရှောင်ရှား
ကန်သတ်ခြင်းများ

၁ နာရီ ၁၉ မိန့်

- ၁။ မြန်မာနိုင်းအနှံအပြားတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်များကို အချို့အစားအစာများရှောင်စေခြင်း၊ အစားအစာများကန်သတ်ခြင်း ပြုလုပ်စေသော မိရိုးဖလာရှေးရှိအယူအဆများ ရှိကြောင်း သင်တန်းသားများကို ပြောပါ။
- ၂။ နေရာအနှံအပြားတွင်ရှိသော လွှဲများသောအယူအဆများ၊ အစားအစာကန်သတ်ခြင်းများသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှိုတိက်မိခင်များအပေါ် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မိခင်များသည် ကျိုးမာပြီး အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာများ စားသုံးခြင်းကို တားဆီးခံ နေရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အချို့သောနေရာများတွင် အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာများ မရရှိခြင်း၊ လွှဲများသောအယူအဆများ၊ အစားရှောင်ခြင်းများက မမျှတသောအစားအစာများ၊ အာဟာရဓာတ် နည်းပါးသော အစားအစာများကို စားသုံးနေရကြောင်းပြောပါ။
- ၃။ အောက်ပါအချို့သော လွှဲများသည် အယူအဆများသည် အခြားသော အရာများထက် ပြင်းထန်သော အကျိုးဆက်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ဥပမာ-မြန်မာနိုင်ငံ၏ အချို့သော နေရာများတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များသည် အစာအများကြီး မစားသင့်ပါ။ ထို့သို့ စားလျင် ကလေးအလွန်ကြီးထွားနိုင်သည် ဆိုသော ယုံကြည်မှုဖြစ်သည်။ ထိုယုံကြည်မှုသည် ကျိုးမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနက လမ်းညွှန်ထားသော ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်ကထက် အစားပိုစားသင့်သည်ဟူသော လမ်းညွှန်ချက်နှင့် လွှဲချော်နေသည်။ အဗြားဥပမာတစ်အာအန္တဖြင့် တရုတ်ပြည့်တောင်ပိုင်း၏ အချို့နေရာများတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှိုတိက်မိခင်များသည် ပဲများစားလျင် မိဂ်အောင့်မိဂ်နာဖြစ်တတ်သည် ထိုကြောင့် ပဲအမျိုးမျိုးစားသုံးခြင်းကို ရှောင်ရှားသင့်သည်ဟူသော အယူအဆဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ပဲအမျိုးမျိုးသည် အလွန်အရေးပါပြီး ပရိတ်ငါး(အသား)ဓာတ်နှင့် သံစာတ်တို့၏ ရွေးသက်သာသော အရင်းမြစ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများသည် အသားများနှင့် အခြားပရိတ်ငါးနှင့် သံစာတ်ပါသော အစားအစာများကို မစားသုံးကြတော့ပေ ထိုကြောင့် ပဲအမျိုးမျိုးစားသုံးခြင်းကို ရှောင်ရှားခြင်းက အာဟာရဓာတ်ချို့တွဲခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။
- ၄။ အခြားသော လွှဲများတဲ့အယူအဆများသည် စားနေကျအစားအစာများ မဟုတ်ခြင်းနှင့် ပုံမှန်စားနေကျအစားအစာများတွင် မပါဝင်ခြင်းကဲ့သို့သော အစားအစာရှားပါးခြင်းနှင့် ဆက်နှုယ်နေသည်။

- ၅။ အောက်ပါ ယေားကွက်ပါဝင်သော စက္ကာစာရွက်ကြီးတစ်ခုပါကို ပြင်ဆင်ပြီး နံရံတွင်ကပ်ထားပါ။ ထို့နောက် ယေားကွက်အတွင်းမှ အပိုင်း(၄)ပိုင်းကို အောက်ပါအတိုင်း အညွှန်းတပ်ထားပါ။

ကန်သတ်မထားပါ။ → အလွန်ပြင်းထန်စွာ ကန်သတ်ထားသည်။

- ၆။ သင်တန်းသားများကို ရောင်စုံစာရွက်ပိုင်းများ (သို့) စတစ်ကာစာရွက်များနှင့် စက္ကာတိပိုင်းများ ဝေပေးပါ။ သင်တန်းသားတစ်ဦးလျှင် ပြည့်သူလူထုအတွင်းရှိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှိုတိက်မိခင်များ၏ လွှဲများသော အစားအစာအယူအဆများနှင့် အစားရှောင်ခြင်းများကို တစ်ဦးလျှင် နှစ်ချက်ရေးစေပါ။ စာရွက်ပိုင်းတစ်ဦးလျှင် တစ်ချက်ရေးရမည်ဟု ပြောပါ။
- ၇။ ရေးပြီးလျှင် သင်တန်းသားများ၏ လွှဲများသော အယူအဆများပါ စာရွက်ပိုင်းများကို နံရံပြင်းထန်စွာ ကန်သတ်မထားပါ။
- ၈။ သင်တန်းသားများ၏ စာရွက်ပိုင်းများကို ကပ်သည့်အခါ အပိုင်း(၄)ပိုင်းအတွင်းမှ မိမိတို့အချက်နှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု ထင်မြောင်ယူဆသော အပိုင်းတွင် မိမိတို့၏စက္ကာပိုင်းများကို ရွေးချယ်ကပ်စေပါ။
- ၉။ ကပ်ပြီးလျှင် အခြားသင်တန်းသားများဖြင့် သဘောတူ၊ မတူ ဆွေးနွေးစေပြီး စက္ကာပိုင်းများကို အားလုံး၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြန်လည်နေရာချေစေပါ။
- ၁၀။ ထို့နောက် သင်တန်းသားများကို ၃ ဦး သို့ ၄ ဦးပါ တစ်ဖွဲ့စီးပါ။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ချင်းစီအား ပုံမှန်စားနေကျအစားအစာများတွင် မပါဝင်ခြင်း အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆသော အယူအဆတစ်ခုကို

ရွှေးချယ်ပြီး အသေးစိတ်ဆွေးနေးစေပါ။ အဖွဲ့တိုင်းဆီမှ လူထုအတွင် အနာဂတ်ဖြစ် စေနိုင်သည်ဟု ငှေးတို့ ယုံကြည်သည့်အရာတစ်ခုကိုသာ ရွှေးချယ်စေသင့်သည်။ အဖွဲ့တို့ စီသည် မတူညီသည့် အယူအဆများကို ရွှေးချယ်သင့်သည်။ အချိန် ၁၅ မီနဲ့ ပေးပါ။

၁၁။ အဖွဲ့တစ်ခုချင်းစီအား သူတို့ရွှေးချယ်ထားသော လွှဲမှားသော အယူအဆနှင့်ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဆွေးနေးရန် ပြောပါ။

- ထိုလွှဲမှားသော အယူအဆသို့ အစားရှောင်ခြင်းသည် ဘယ်လိုအန္တရာယ်ရှိသလဲ (သို့) ဘယ်လိုအန္တရာယ် မရှိဘူးလဲ။
- ထိုလွှဲမှားသော အယူအဆသည် ဘယ်လောက်ပျုံနှံမှ ရှိသလဲ။ ခံဖန်ရုံးမှ တွေ့တတ် တာလား၊ ပုံမှန်တွေ့ရတတ်လေ့ ရှိသလား။
- ထိုလွှဲမှားသော အယူအဆသို့ အစားရှောင်ခြင်းသည် မိခင်အာဟာရအပေါ်မှာ သက်ရောက်မှု ရှိသလား။
- ထိုလွှဲမှားသောအယူအဆသို့ အစားရှောင်ခြင်း၏ ဆိုးကျိုးများကို လျှော့နည်းစေရန် အခြားအစားထိုးပို့ရမည့် အစားအစာရှိသယ်ယူလား၊ လူထုအတွင်းအစားအစာ၏ အရေးကြီးသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သလား၊ (နှစ်စဉ် သို့မဟုတ် ရာသီအလိုက်)
- ထိုအယူအဆနှင့်ပတ်သက်ပြီး လူကြီးနဲ့ လူယောက်ကြားမှာ မတူညီတဲ့ ယုံကြည်မှုများရှိသလား။
- ထိုအယူအဆနှင့်ပတ်သက်ပြီး လူထုရဲ့သဘောထားအမြင်များ၊ လုပ်ဆောင်သည့် အလေ့အကျင့်များ ပြောင်းလဲသွားစေရန် ဘာတွေကို လုပ်သင့်သလဲ။ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ် သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်းများနှင့် အခြားပတ်သက်ဆက်နှုန်းသူများ အနေဖြင့် မည့်သည့်ကဏ္ဍများမှ ပါဝင်နိုင်သလဲ။

အဆင့် - ၄

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ယူခြင်းဖြစ်စဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၅ မီနဲ့

- I။ ယခုလေ့ကျင့်ခန်းမှ မည်သည့်အရာများကို လေ့လာသင်ယူခဲ့သလဲဟု သင်တန်းသားများအား မေးမြန်းပါ။
- II။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်နှင့် သန္ဓာသားအတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်အတွင်း အများလိုအာဟာရနှင့် အနည်းလိုအာဟာရများအပါအဝင် အစားအစာမျိုးစုံလင်သည့် မျှတသော အစာတစ်နံပါးကို စားသုံးရန် ဘာကြောင့်အရေးကြီးကြောင်း ဆွေးနေးပါ။
- III။ ပြည့်သူလူထုအတွင်းတွင် အာဟာရချို့တဲ့သော ကလေးထုတ်များအား ကာကွယ်နိုင်ရန် ဘယ်လိုအမှုအကျင့်များကို လုပ်ဆောင်ရမလဲ။

အမိကသတင်းအချက်အလက်များ

- ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှိုတိကိုမိခင်များသည် ကောင်းမွန်သော အာဟာရကို ပိုမိုလိုအပ်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် နှိုတိကိုမိခင်များသည် သံပာတ်၊ အိုင်အိုဒင်း၊ မီတာမင်းဘို့၊ မီတာမင်းအက်စစ် စသည့် အနည်းလိုအာဟာရ(ချို့)မျိုးကို အမိကလိုအပ်သည်။
- ကြယ်(ချို့)မွန်ပါဝင်သော အစာတစ်နံပါးတွင် အများလိုအာဟာရ (ပရိတိန်း၊ ကာမိုဟိုက်ဒရိတ်၊ အဆီ)များနှင့် အနည်းလိုအာဟာရများ (မီတာမင်းနှင့် သွေ့ခြားတတ်များ) ပါဝင်သည်။
- ကြယ်(ချို့)မွန်ပါဝင်သော အစားအစာများစားသုံးခြင်းသည် လူအများကို အများလိုအာဟာရများနှင့် အနည်းလိုအာဟာရများကို ရရှိနိုင်သည်။
- အစားအစာများမှ သဘာဝနည်းအားဖြင့်ရရှိသော မီတာမင်းနှင့်သွေ့များသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပြီး အချို့လိုအပ်သော သူများအနေဖြင့် ဖြည့်စွက်ဆေးဝါးများ သောက်သုံးခြင်းဖြင့်လဲ ကာကွယ်နိုင်သည်။
- အချို့သမီးများအားလုံးသည် တချိန်တွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကြမည့်သူများဖြစ်ပြီး ကိုယ်ဝန်ဆောင်သေးလျင်တောင်မှ ဖောလစ်အက်စစ် ဆေးဝါးများကို သောက်သုံးသင့်သည်။ သို့မဟုတ် မိမိမွေးဖွားလာမည့် ကလေးအား လမစွေ့ပါ မွေးဖွားသောရန် မွေးဖွားသည့် ကလေးချို့ယွင်းမှုများ ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နှိုတိကိုမိခင်များသည် လိုအပ်သောဆေးဝါးလနှင့် မွေးဖွားပြီး (ချို့)လအထိ ကျိုးမာရေးဌာနမှ ပေးသော မီတာမင်းဘို့ဝါးဆေးပြားများကို သောက်သုံးသင့်သည်။ နှိုတိကိုမိခင်များသည် မီးဖွားပြီး (ချို့)ပတ်အတွင်း ကျိုးမာရေးဌာနမှ ပေးဝေသော မီတာမင်းအေးကို သောက်သုံးသင့်သည်။
- ပြည့်ဝသော အာဟာရရှိမှုကို ဟန့်တားစေသော လွှဲမှားသော စားသောက်မှုပုံး အယူအဆများကို ဖော်ထုတ်ပြီး ဖြေရှင်းနိုင်သော နည်းလမ်းများကို ဆွေးနေးဖော်ထုတ်ပါ။

အခန်း ၁-၃

ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ကျွန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ

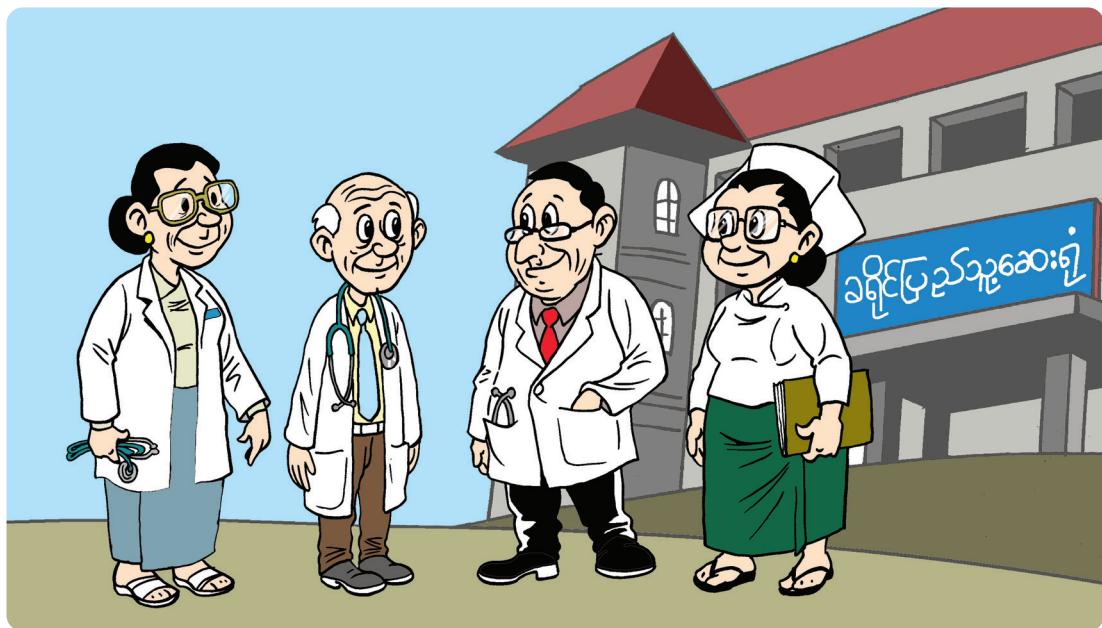
နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၁-၃

သံသရာစက်ဝန်းအလိုက် ကျွန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၇-၂၀၂၁ ခုနှစ် ကျွန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ အမျိုးသားမဟာဗူဗာစီမံခိန်းသည် မျိုးဆက်ပွားကျွန်းမာရေး၊ မိခင်၊ မွေးကင်းစကလေးနှင့် ကလေးကျွန်းမာရေးအပါအဝင် သံသရာစက်ဝန်းအလိုက် ကျွန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို အားပေးသည်။ သားဖွားဆရာမများနှင့် အရန်သားဖွားဆရာမများသည် အောက်ပါစွမ်းရည်များ လေ့ကျင့်ခံထားရသည်။ ဆက်သွယ်ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်း၊ အချို့နောက်ဆက်တွဲရောဂါများကို အစောဆုံးသိရှိ၊ ကုသ၊ လွှဲပြော်းပေးခြင်း၊ ဘေးကင်းသန်ရှင်းစွာ မွေးဖွားပေးခြင်း၊ အရေးပေါ် အခြေအနေများကို ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ မီးဖွားပြီးချိန် မိခင်များအား ပြီးပြည့်စုံသော စောင့်ရှောက်မှုများ ပေးခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ပျော်ကျပြီးသူများကို စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်းနှင့် မွေးသည့်အချိန်မှ ကလေး (၂)လ အရွယ်အထိ စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း စသည်တို့ကို လေ့ကျင့်သင်ကြားခဲ့သည်။ ထိုအပြင် မိသားစွာဘဝတွင် ဆွေးနွေးနှစ်သိမ့်ပညာပေးခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ယူရန် စိစည်ခြင်းနှင့် မိဘကောင်းများ ဖြစ်စေရန် အကြံ့ဌာဏ်ပေးခြင်း စသည်တို့ကိုလည်း သင်ကြားလေ့ကျင့်ခဲ့သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း၊ ကလေးမွေးဖွားခြင်း၊ မီးဖွားပြီးချိန်နှင့် မွေးကင်းစကလေး စောင့်ရှောက်ခြင်းအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလမ်းညွှန်တွင်လည်း ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုခုအကြောင်း အသေးစိတ်ရေးသားထားသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှု

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှုသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို ကိုယ်ဝန် စရိသည့် အချိန်မှစပြီး ကလေးမွေးဖွားသည့် အချိန်အထိ အထူးဂရုစိုက်မှုပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှု တစ်ခုဖြစ်သည် ငှံးသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများအား အောင်မြင်စွာ မွေးဖွားခိုင်ရန် ပြင်ဆင်ပေးပြီး ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကလတွင် သူမ၏ ကျွန်းမာရေးကောင်းမွန်စေရန် ကူညီထိန်းသိမ်းပေးသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှုသည် မီးဖွားအချိန် မိခင်ကျွန်းမာရေး ပြဿနာများကို

Visual Aid 1.3 မိခင်နှင့်မွေးကင်းစကလေးအား ကျွန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပေးသူများ။

ရှေ့င်လွှဲနိုင်စေရန် ကိုယ်ဝန်အဆောင်းကာလတွင် အလွယ်တကူကုသနိုင်သော ကျိုးမာရေး ပြသုနာများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးသည်။ ကိုယ်ဝန် ဆောင်မီခင်များသည် ကျမ်းကျင်သူများ၏ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စေရောက်မှုကို အနည်းဆုံး ၈ ကြိုင် ခံယူရမည်ဟု မေလ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော *Myanmar's National Guidelines for Antenatal Care for Service Provider* နှင့် ကဗျာ့ကျိုးမာရေးအဖွဲ့တိုက အကြံပြုထားသည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ကိုယ်ဝန်ရှိနေပြီဟု မိမိကိုယ်မိမိ သံသယရှိလျှင်ရှိချင်းနှီးစဉ်ရာကျိုးမာရေးဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် သားဖွားဆရာမ သို့မဟုတ် အရန်သားဖွား ဆရာမထံ သွားရောက်ပြသ သင့်သည်။ ထိုနောက် ကိုယ်ဝန် အပတ်(၂၀)၊ (၂၆)ပတ်၊ (၃၀)ပတ်၊ (၃၄)ပတ်၊ (၃၈)ပတ်နှင့် (၄၀)ပတ်တို့တွင် ပုံမှန်သွားရောက်ပြသ သင့်သည်။

မီးမွှားမီ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရောက်မှုများထဲတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သည်။

ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုများ -

- ၁။ သန္တသားအရွယ်အစားနှင့် အနေအထားကို စစ်ဆေးခြင်း။
- ၂။ နှစ်မွှားပူး သုံးမွှားစသည့် ကိုယ်ဝန်များ ဟုတ်မဟုတ် စစ်ဆေးခြင်း။
- ၃။ အန္တရာယ်များသော ကိုယ်ဝန်ဆောင်ဟုတ်မဟုတ် ဖော်ထုတ်ရန် သွေးပေါင်ချိန် တိုင်းတာခြင်း။
- ၄။ သွေးအားနည်းရောဂါနှင့် ကူးစက်ရောဂါများ ရှိမရှိ သိရှိရန် သွေးနှင့် သီးနမ်နာများ ယူခြင်း။
- ၅။ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားမှုကို စောင့်ကြည့် မှတ်တမ်းတင်ခြင်း-သန္တသားကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို အကဲဖြတ်ရန် သားအိမ်အရွယ်အစား တိုင်းတာခြင်းနှင့် ကိုယ်အလေးချိန် ချိန်ခြင်း။

အောက်ပါတို့အကြောင်း အကြံပြုဆွေးနွေးပေးခြင်း -

- ၁။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်အတွင်း အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများ။
- ၂။ အစာအုပ်စုမျိုးစုံကို စားသုံးရန်နှင့် အစားအစာ ပိုမိုစားရန်။
- ၃။ အရက်သောက်ခြင်း၊ ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်း စသည်တို့ အပါအဝင်ရှေ့ကြည့်သင့်သည့် အရာများ။
- ၄။ လုံလောက်သော အနားယူချိန်ရရှိနှာ၊ ကာကွယ်ဆေး အချိန်မှန်ထိုးနှင့်ခြင်းနှင့် သောက်သုံး ရမည်ဟု ညွှန်ကြားထားသော ဆေးဝါးများ သောက်သုံးခြင်း။
- ၅။ အိုင်အိုဒ်းဆား စားသုံးခြင်း။
- ၆။ ဆေးစိမ်ခြင်ထောင် အသုံးပြုခြင်း။

- ၇။ မိသားစုတစ်ကိုယ်ရည်သနှင့်ရေး အလေ့အကျင့်များ၊ လက်ဆေးခြင်းနှင့် သနှင့်ရေးသော အစားအစာ။
- ၈။ လိပ်မှတစ်ဆင့်ကူးစက်တတ်သော ရောဂါများနှင့် ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပညာပေးခြင်း။
- ၉။ ကျိုးမာရေးဌာနတစ်ခုခုတွင် ကလေးမွေးဖွားခြင်း(မီးဖွားခြင်း)၏ အကျိုးကျေးဇူးများ။
- ၁၀။ ကလေးမွေးဖွားသည့် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ရတ်တရက် ကျိုးမာရေးပြသုနာတစ်ခုခု ဖြစ်လျှင် အရေးပေါ်ပြသနိုင်မည့် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း။
- ၁၁။ အစိုးရအစီအစဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများရယူခြင်း။
- ၁၂။ ကလေးမီးဖွားပြီးပြီးချင်း ကလေးနှင့်မီခင်အသားချင်းထိတွေပြီး နိုဘိုတိုက်ကျွေးခြင်း၏ အရေးပါမှာ။

အောက်ပါဆေးဝါးများကိုပေးခြင်း

- ၁။ သံခါတ်/ဖော်စံအက်ဆစ်နှင့် ထောက်ခံချက်ပြုထားသောလိုအပ်သည့် ဖြည့်စွက်အာဟာရများ။

သန့်ချေဆေး။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် မှန်ကန်သော ကိုယ်အလေးချိန်ပုံမှန်တက်သည်ကို သေချာစေရန် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရောက်မှ ခံယူသည့်အခါတိုင်းတွင် ကျမ်းကျင်သော ကျိုးမာရေး စောင့်ရောက်သူတစ်ဦးမှ သူမ၏ကိုယ်အလေးချိန်ကို ချိန်တွယ်မှတ်တမ်းတင်ပေးပေးမည်။ သန္တသား ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားနေသည့် ကာလအတွင်း သန္တသား၏ ကြွက်သားများ၊ အရှုံးများ၊ အရောပြားနှင့် ကိုယ်တွေးအငါးများ၊ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မီခင်များသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်အတွင်း အမျိုးသမီးတစ်ဦးလိုအပ်သော ကိုယ်အလေးချိန်တိုးလာရန် လိုသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်အတွင်း အမျိုးသမီးသီးနှံများ ပါဝင်မီခင်များ အကဲဖြတ်ပေးခြင်း အတိုင်းအား အကဲဖြတ်ပေးခြင်း အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ကိုယ်ဝန်မရှိခင်တွင် ငါးတို့၏ ကိုယ်အလေးချိန်ကို သိရှိန် အရေးကြီးသည်။

အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ကိုယ်ဝန်မဆောင်ခွင့် (BMI) ကိုယ်အလေးချိန် မည်မှုပင် ရှိခဲ့ပါစေ ကိုယ်ဝန်ပထမသုံးလပတ်အတွင်း တစ် (သို့) နှစ်ကိုလိုက်ရမှုသာ အလေးချိန်တိုးသုံးသည်။ ကိုယ်ဝန် ၄ လလောက်မှုစတင်ကာ ပုံမှန်ကိုယ်အလေးချိန် တိုးခြင်းသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မီခင်ကျိုးမာရေး ကောင်းမွန်ခြင်းနှင့် သန္တသားကြီးထွားမှုနှင့် ပုံမှန်ဖြစ်ခြင်းကို ပြသည်။ သို့သော်လည်း ကိုယ်အလေးချိန် အလွန်အကျိုးမြင့်တက်ခြင်းကိုမှု အားမပေးပါ။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးအားလုံး အနည်းဆုံး ၂၄ ပေါင် (၁၀.၉) ကိုလိုက်ရမ် တိုးရမည်ဟု ကျိုးမာရေးနှင့် အားကတားဝန်ကြီးဌာနမှု အကြံပြုထားသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှုခံယူခြင်းကြောင့် မိမိ၏ကိုယ်ဝန်ဆောင်မှုတွင် အန္တရာယ်ရှု/မရှု သိရှိစေသည်။ အန္တရာယ်ရှုသော ကိုယ်ဝန်ဆိုသည်မှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်နှင့် မီးဖွားစဉ် မိမိကိုဖြစ်စေ ဖွံ့ဖြိုးနေသော သန္တသားကိုဖြစ်စေ နှစ်ယောက်လုံးကိုဖြစ်စေ သာမန်ထက်ပိုမို အန္တရာယ်များသော ပြဿနာများဖြစ်စေနိုင်သည့် အခြေအနေအဖြစ် ခေါ်ဆိုနိုင်သည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် မိမိ သို့မဟုတ် ကလေးနှင့် ဆက်စပ်နေသော ပြဿနာများကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ အန္တရာယ်များသော ကိုယ်ဝန်များသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှုပေးသော ကျိုးမာရေးဌာနသို့ ပုံမှန်သွားရောက်ပြီး စစ်ဆေးမှု ပုံမှန်ခံယူသင့်သည်။ မွေးခိုးအချိန်မှ ပြောယာမဆတ်စေရန် ငွောကြား သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် မည်သည့် အထူးကုသစောင့်ရှောက်မှုများ မဆိုပါဝင်သည့် မွေးဖွားခြင်း အစီအစဉ်ကို ကြိုတင်စီစဉ်ထားသင့်သည်။

ဘေးကင်းသန္တရှင်းသော မွေးဖွားမှု

မိမိနှင့် မွေးကင်းစကလေးသာဆုံးမှု အတော်များများကို ရှောင်လွှာကာကွယ်နိုင်သည်။ ကလေးမီးဖွားခြင်းသည် သဘာဝဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးအများစုတွင် ပုံမှန်တွေ့ရသော်လည်း အချို့သော ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် ကလေးမီးဖွားရာတွင် အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများ ရင်ဆိုင်နေရသည်။ အစိုးရအနေနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ ကလေးမီးဖွားရာတွင် ကျိုးမာရေးဌာန/ဆေးရုံများတွင် မီးဖွားရန် အကြံပြုထားသည်။ ကလေးမွေးဖွားခြင်းအားလုံးကို ဆေးရုံ/ကျိုးမာရေးဌာနတွင် ဆောင်ရွက်သင့်သော်လည်း ဒီမီတွင် မီးဖွားသည့်သူများလည်း ရှိနေသေးသည်။ ၂၀၁၀ ကလေး မွေးဖွားနှင့်တွင် (၃၇ ရာခိုင်နှုန်း)သည် ဆေးရုံ/ကျိုးမာရေးဌာနတစ်ခုခုတွင် မွေးဖွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး (၆၃ ရာခိုင်နှုန်း)မှာ အိမ်တွင် မွေးဖွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အိမ်တွင် မွေးဖွားခြင်းသည် ကလေးနှင့် မိမိအတွက်

အမျိုးသမီးများစွာတို့သည် ကျိုးမာရေးဌာန/ဆေးရုံများနှင့် ဝေးကွာသည့်နေရာတွင် နေထိုင်ခြင်း ဆေးဝါးဝန်ဆောင်မှုနှင့် ပစ္စည်းများအတွက် ကုန်ကျေစရိတ်များ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဓလေ့ထံ့ခိုးများနှင့် ရိုးရာအလေ့အထများကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို မရရှိနိုင်ကြပါ။ အိမ်တော်တော်များများသည် ကလေးမွေးဖွားရန်သင့်လော်သော သန့်ရှင်းမှု မရှိကြပါ။ အိမ်တွင်မီးဖွားခြင်းသည် မွေးကင်းစကလေးနှင့်မိမိအား မီးတွင်းကာလတွင် ဖျားနာခြင်းနှင့် သေဆုံးများ ပို့ဖြစ်စေနိုင်သည်။ တစ်ကယ်တော့ ကျိုးမာရေးနှင့်အားကာစားဝန်ကြီးဌာန၏ အကြံပြုချက်အရ မည်သည့်မီးဖွားမှုတွင်မဆို သန့်ရှင်းစေရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်အရာ (၆) မျိုးရှိသည်-

၁။ မွေးဖွားသည့်နေရာကို သန့်ရှင်းအောင်ထားရှုပါ။ (မွေးဖွားသည့်နေရာ-ဥပမာအားဖြင့် အိပ်ယာကြိုးပြင်စသဖြင့်)။

၂။ သားဖွားပေးသူများ၏ လက်ကိုဆေးကြာပြီး ပိုးသတ်ထားသော လက်အိတ်များကို အသုံးပြုပါ၏။

၃။ ချက်ကြိုးဖြတ်ရန်အတွက် ဘရိတ်စား သို့မဟုတ် ကတ်ကြေးများကို သန့်ရှင်းပြီး ပိုးသတ်ထားပါ။

- ၄။ ချက်ကြီးချည်သည့် ကြီးကို သန်ရှင်ပြီး ပိုးသတ်ထားပါ။
- ၅။ ကလေးအတွက် ပုဂ္ဂိုလ် အနှံးနှင့် အဝတ်အစားများကို လျှော့ဖွံ့ဖြိုးသန်စင်ထားပါ။
- ၆။ မိခင်အတွက် အဝတ်စ သို့မဟုတ် အဝတ်အစားများကို လျှော့ဖွံ့ဖြိုးသန်စင်ထားရှုပါ။

အကယ်၍ ဒိမ်တွင်မွေးဖွားသော ကလေးဖြစ်ပါက မွေးကင်းစကလေး ရောဂါးပိုးဝင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် Chlorhexidine Digluconate ရာခိုင်နှုန်း အရည်ကို ကလေး၏ ချက်တိုင် ထိုးပို့ ရှုံးရန် ပေးရမည်။ အန္တရာယ်ရှိသော ကိုယ်ဝန်များကို ဆေးရုံဆေးခန်းတွင်သာ မွေးဖွားရမည်ဖြစ်သည်။ ဆေးရုံ/ကျွန်းမာရေးဌာနတစ်ခုတွင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအကူအညီဖြင့် ကျမ်းကျင်သော ကလေးမွေးဖွားပေးသူများက မွေးဖွားပေးခြင်းအားဖြင့် ပုံမှန်ရှိရှိမှုများမှ ဖိတ်ချုပ်သော မွေးဖွားနှင့်မှု အခွင့်အလမ်းပိုမိုရသော်လည်း၊ ဆေးရုံများသည် မိခင်နှင့်ကလေးအတွက် နေ့ရော ညုပါ အကူအညီပေးနိုင်သည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာကိရိယာများ အထောက်အပံ့များနှင့် ပိုက်ခွဲမွေးဖွားပေးခြင်းကဲ့သို့သော အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များတွင် ဖြန့်ဆန်စွာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။ အကယ်၍ ပီးဖွားချိန်တွင် သွေးသွင်းရန် အရေးပေါ်လိုအပ်ခဲ့လျှင် သွေးရရှိနိုင်စေရန် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးသည် သူမ၏ ပီးဖွားမှုနှင့် အရေးပေါ် အစီအစဉ်၏အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် သူမ၏သွေးအမျိုးအစားကို ကြိုတင်သိထားသင့်သည်။

ပီးဖွားချိန်အတွင်း အန္တရာယ်ရှိသော အချက်ပြုမှုအချို့တွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်။

- ၁။ ပုံမှန်ဘဲ မြန်လွန်း (သို့) အလွန်နေ့ကွေးစွာ နှလုံးခုန်ခြင်း (fetal distress)။ ပုံမှန်နှလုံးခုန်းမှာ တစ်မီနှစ်လျှင် ၁၂၀ မှ ၁၆၀ အတွင်းဖြစ်သည်။
- ၂။ ကလေးမွေးချိန်မှာ ပုံမှန်အချိန်အတိုင်းအတာထက် ပို့မိုက္ခာမြင်ခြင်း (prolonged labour)။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျွန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ လမ်းညွှန်ထားသည်မှာ အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် အိမ်တွင် ကလေးပီးဖွားစဉ် ပိုက်နာချိန်မှာ ၁၂ နာရီကျော်ကြာမြင့်ပြီး ပီးမွားနိုင်သေးပါက ကျွန်းမာရေးစောင့်ရောက်မှုကို လျင်ဖြန့်စွာ ရယူသင့်သည်။ မွေးဖွားချိန် ကလေးရည်ခြင်းသည် ကလေးမှ တေးတတောင်းအနေအထား ကလေးမှာ တင်ဆုံးပိုင်းဖြစ်နေခြင်း၊ ကလေးထွားနေခြင်း၊ တင်ပါးဆုံးရှိုး သေးနေခြင်း (သို့) မွေးလမ်းကြောင်း မပွင့်သေးခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။
- ၃။ ခေါင်း (သို့) ပုံခုံမှာ မထွက်လာပါက obstructed labour ဟုခေါ်သည်။
- ၄။ ချက်ကြီးမှာကလေးမတိုင်မီ မွေးလမ်းကြောင်းမှ ထွက်လာခြင်းကို ချက်ကြီးကွဲပြုခြင်းဟု ခေါ်သည်။
- ၅။ ရည်မှာရည်မှာ အညီးနှံး (သို့) အပါရောင်ဖြစ်နေလျှင် (ကလေးကျင်ကြီးအရောင်ပါလာလျှင်) ပိုးဝင်ခြင်းကို ဆုံးလိုသည်။
- ၆။ အချင်းမှာ အကုန်မကြခြင်း (သို့) အချင်းကျင်ခြင်းသည် မွေးပြီး တစ်နာရီအတွင်း ဖြစ်တတ်သည်။

အကယ်၍ မွေးပြီးအချင်းမကျလာပါက ငှုံးသည် သွေးထွက်လွန်ခြင်းဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အမြန်ဆုံး ထိရောက်စွာ ဖယ်ရှားသင့်သည်။

ကလေးမွေးဖွားပြီး တစ်လအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော အန္တရာယ်ရှိသည့် လက္ခဏာများမှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်သည်။

- ၁။ မိခင်မှာမွေးပြီး ပိန်းမကိုယ်မှ သွေးဆင်းခြင်း ဖြစ်လေ့ရှုသည်။ မိခင်၏ အောက်အတွင်းခံတွင် ခံထားသော လစဉ်သုံးမှာ ၅ မိနစ် တစ်ခါ သွေးစိလွန်ပါက သွေးထွက်လွန်ခြင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုလည်း ဖြစ်သည်။
- ၂။ မိခင်မှာ မွေးပြီး ခေါင်းအလွန်အမင်းကိုကိုခဲခြင်း၊ အမြင်ဝါးခြင်း၊ တက်ခြင်း သို့မဟုတ် အလွန်အမင်းအားနည်းခြင်း။
- ၃။ ကလေးမှာ အသက်ရှုံးမြန်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အသက်ရှုံးခေါ်ခဲခြင်း။
- ၄။ ကလေးမှာ ပုံမှန်ထက် ကိုယ်အလေးချိန် နည်းနေခြင်း (ကိုယ်အလေးချိန် J.C ကိုလိုကရမ် နှင့် အောက်)။
- ၅။ ကလေးမှာ နို့ရန် ငြင်းဆန်နေခြင်း (သို့မဟုတ်) တစ်နေ့လျှင် ၅ ကြိုး ထက်နည်းပြီး နို့ခြင်း။
- ၆။ ချက်တိုင်မှ သွေးထွက်ခြင်း၊ ချက်တိုင်တစ်ပိုက် အရေးပြားများ နို့ရနေခြင်း (သို့) ချက်မှ ပြည်များထွက်နေခြင်း။
- ၇။ ကလေးမှာ အသားပါခြင်း (အရေးပြားနှင့် မျက်လုံးများ ဝါနေခြင်း) သို့မဟုတ် အရေးပြားဖြူဖျော်နေခြင်း။
- ၈။ ကလေးမှာ လျှပ်ရှားမှု၊ မလုပ်ခြင်းနှင့် လုံးဆောင်မှုသာ လျှပ်ရှားခြင်း (သို့) အားနည်းနေခြင်း၊ တောင့်တင်းနေခြင်း။

ပီးဖွားပြီးချိန်တောင့်ရောက်မှု

ပီးဖွားပြီးချိန်တောင့်ရောက်မှုခံယူရမည့် ကလေသည် မိခင်နှင့်ကလေးသေဆုံးမှု မြင်မားသည့်အတွက် အရေးကြီးသည့် ကလေတစ်ခုဖြစ်သည်။ ပီးဖွားပြီးကလေသည် ကလေးပီးဖွားပြီး ချိန်မှု ပေတ် (၄၂ ရက်) အကြား အချိန်အထိကို ညည်းဆုံးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မွေးဖွားပြီး ပထမလအတွင်း သေဆုံးနိုင်ချော်မှုသည် အရှင်မွေး ၁၀၀၀ လျှင် ၂၄ ယောက် သေဆုံးသည့်နှင့်ဖြစ်သည်။ သေဆုံးမှုနှင့်သည် တစ်နှစ်လျှင် အယောက် ၄၀ အထိ မြင့်တက်လာပြီး သေဆုံးသူအများစုံ ကျေးလက်အေသများမှ ဖြစ်သည်။

ကျွန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှာ အောက်ပါ မွေးပြီးကလေးသူငယ်ပြုစုံ စောင့်ရောက်ရေး လုပ်ငန်းများကို အကြံပြုထားသည်။

- ၁။ မွေးပြီးကလေးတိုင်း၂၄ နာရီအတွင်း မွေးကင်းစကလေး ပြုစွောင့်ရှောက်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးရမည်။
- ၂။ ကလေးမွေးပြီး မိခင်အား အနည်းဆုံး ၂၄ နာရီကြာအောင် ကျန်းမာရေးဌာန၏ စောင့်ကြည့်ပေးရမည်။
- ၃။ အိမ်တွင်မွေးသော ကလေးဖြစ်လျှင် ထိပ်ခင်နှင့် ကလေးအိပ်သို့ မွေးပြီး ၂၄ နာရီအတွင်း သွားရောက်ကာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပေးရမည်။
- ၄။ ကိုယ်အလေးချိန် ၂၁၅ ကီလိုဂရမဲ့ အနည်းဆုံးရှိသော ကလေးမွေးဖွားခဲ့လျှင် မိခင်နှင့် ကလေးအား ၃ ကြိမ်တိုင် မွေးကင်းစကလေး ပြုစွောင့်ရှောက်မှုများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် လုပ်ဆောင်ပြီး စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဆေးကုသစောင့်ရှောက်မှုများကို လုပ်ဆောင်ရမည်။
- ... ပထမအကြိမ် - မွေးပြီး ၂၄ နာရီအတွင်း စောနိုင်သမျှ အစောဆုံး
  - ... ဒုတိယအကြိမ် - မွေးပြီး ၃ ရက်အကြာတွင်
  - ... တတိယအကြိမ် - မွေးပြီး ၄ ရက်အကြာ
- ၅။ ကိုယ်အလေးချိန် ၂ ကီလိုနှင့် ၂၁၄ ကီလိုဂရမဲ့အတွင်းရှိသော ကလေးမွေးဖွားခဲ့လျှင် မိခင်နှင့် ကလေးအား ၄ ကြိမ်တိုင် မွေးကင်းစကလေး ပြုစွောင့်ရှောက်မှုများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် လုပ်ဆောင်ရမည်။

- ... ပထမအကြိမ် - မွေးပြီး ၂၄ နာရီအတွင်း စောနိုင်သမျှ အစောဆုံး
- ... ဒုတိယအကြိမ် - မွေးပြီး ၂ ရက်မှ ၃ ရက်အတွင်း
- ... တတိယအကြိမ် - မွေးပြီး ၄ ရက်မှ ၁၄ ရက်အတွင်း
- ... စတုတွေအကြိမ် - မွေးပြီး ၆ ပတ်အတွင်း တစ်ကြိမ်

၆။ သားဖွားဆရာမနှင့် အရုံသားဖွားဆရာမများမှ မွေးပြီးမိခင်၏ ဆေးကုသမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြုစွောင့်ရှောက်မှုများကို အိမ်တိုင်ရာရောက်လိုက်လဲကာ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးပြီး လိုအပ်ပါက လွှဲပြောင်းပေးရန်။

၇။ သားဆက်ခြားရန် သောက်ဆေး ထိုးဆေး လက်မောင်းအတွင်း ထည့်သော ဆေးများနှင့် မိန်းမကိုယ်အတွင်းထည့်သော နည်းလမ်းများကို အဆိုပါ အမျိုးသမီးနှင့် ငါး၏ မိသားစုမှ လက်ရှိကလေးအရေအတွက်၊ သားဆက်ခြားရန် အကြိမ်တို့ကို တိုင်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ပြီး သင့်လျော်သော မိသားစုစိမိုက်ချိန်းကို ရွေးချယ်စေရန် အကူအညီထောက်ပံ့ပေးခြင်း။

မွေးပြီးကာလ ပြုစွောင့်ရှောက်ခြင်းကာလသည် အလွန်အရေးကြီးသဖြင့် မွေးကင်းစကလေး ပြုစွောင့်ရှောက်ခြင်းကို စေားစွာ ပြုမှုရန်လိုအပ်သည်။ အိမ်တိုင်ရာရောက် သွားရောက်ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်မှုသည် မိခင်နှင့် မိသားစုဝါယူများကို ဖွေးကင်းစကလေး၏ လိုအပ်ချက်များဖြစ်သည့် ကျန်းမာရေးနှစ်းပြီး ဖုံးဖြူးကြီးထားစေရန်အတွက် နှိုက်နှင့် မှုပေးကောင်းသောက်နိုင်ရန် မှုမောင်းဖြစ်သည့် ထိန်းမှုပေးကောင်းနှင့် ထိန်းမှုပေးကောင်းတို့မှ ကာကွယ်ပေးရန် နာမကျန်းဖြစ်သည့်အခါ ကောင်းမွန်စွာ ဆေးကုသမှုရန်ရန်နှင့် ကလေးငယ်ကို ချစ်ခင်ယုယူမှုပေးမည့် လူကြီးများရှိရန် စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ကူညီပြင်ဆင်ပေးသည်။ တစ်ခေါက် သွားရောက်ကြည့်ရှုသည့်အခါတိုင်းတွင် သားဖွားဆရာမ သို့မဟုတ် အရန်သားဖွားဆရာမသည် နေ့စျော်တွေ့သန်းရမည် ကိုများနှင့် မိသားစုဝါယူများက မိခင်အသစ်နှင့် မွေးကင်းစကလေးကို မည်ကဲ့သို့ အကူအညီ ပေးရမည်တို့ကို လမ်းညွှန်ပေးနိုင်သည်။

ဤကဲ့သို့ အိမ်တိုင်ရာရောက်သွားရောက် စောင့်ရှောက်စဉ် သားဖွားဆရာမ သို့မဟုတ် အရန်သားဖွားဆရာမသည် ကလေးငယ်အား မိခင်နှီးတို့ကို အောင်မြင်စွာ တိုက်ကျွေးနိုင်ရေးအတွက် တွေ့ရမှုးသော ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းခြင်းအားဖြင့် မိခင်ကို အကူအညီပေးနိုင်သည်။ မိခင်မှုကလေးငယ်အား နှိုက်ချိန်တို့ကို ကြည့်ရှုနိုင်ပြီး မိခင်ကို မိမိကိုယ်မိမိယုံကြည့်မှုရှိစေရန် အားပေးပြီး မိခင်တွင် ကလေး၏ထိုးအားချက်အတွက် နှိုက်လောက်စွာ ထွက်သည့်အကြောင်း ပြောကြား ပေးနိုင်သည်။ ရင်သားများ နှိုက်လောက်စွာ မည်သို့သုံးထုတ်ရမည်ကိုလည်း သင်ကြားပေးနိုင်သည် သို့မဟုတ် အလုပ်ပြန်ဝင်သည့်အခါန်တွင် မည်ကဲ့သို့ပြင်ဆင်ရမည်ကိုလည်း သင်ကြားပေးနိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန်မဆောင်ခင် ကျန်းမာရေးနှင့် သားဆက်ခြားခြင်း

အမျိုးသမီးတိုင်းသည် ငါးတို့ကို ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရများကို ကိုယ်ဝန်မဆောင်ခင်ကတည်းက ကြိုတင် တွေးတော်ပြင်ဆင်ထားသင့်သည်။ အမျိုးသမီးများသည် မိမိမည်သည့်အခါန်တွင် ကိုယ်

ဆောင်မည်ကို အတိအကျ ကြိုတင်သိရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင်ရှိသော အမျိုးသမီး၏ ကျိုးမာရေးမှာ သန္တသား၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အလွန်အရေးကြီးသော သက်ရောက်မှုကို ဖြစ်စေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မိခင်မှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရန်အတွက် စဉ်းစားပြင်ဆင်ချိန်တွင် ကျိုးမာရေးကောင်းရန် မိခင်အတွက် အရေးကြီးသည်။ မိခင်နှင့် ကလေးအတွက် ရှုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျိုးမာရေးအတွက် အသင့်လော်စုံးသော ကာလမှာ အသက် ၁၈ နှစ် နှင့် ၃၅ နှစ် အတွင်းဖြစ်သည်။ အသက် ၁၈ နှစ်နှင့် ၃၅ နှစ်အထက်ဖြစ်သော မိခင်များမှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် အန္တရာယ်နှင့် ပိုမို ကံ့တွေ့ရလေ့ရှိသည်။ ကလေးရပြီးသောအခါ မိမိနှင့် မိမိအဖော်ပါ အတူတက္က သားဆက်ခြားနည်းကို လုပ်ဆောင်ရန် အရေးကြီးသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အရင်ကလေးအသက် J နှစ်နှင့် ၃ နှစ် အတောာအတွင်း နောက်ထပ်ကိုယ်ဝန်ထပ်မဆောင်ရန် လိုအပ်သည်။

- ၁။ ကလေးမှာ ၆ လအောက်ဖြစ် ရမည်။

၂။ မိခင်နှီတ်မျိုးတည်းကို မွေးစမှ ၆ လအထိ တိုက်ရမည်။

၃။ ကလေးဆာတိုင်းတိုက်ရမည်။

၄။ အမျိုးသမီးမှာ ရာသီမပေါ်ဘဲဖြစ်နေရမည်။

ငှုံးကို နှီတိုက်ခြင်းဖြင့် ရာသီထိန်ချိုင်းနည်းလမ်းဟု ခေါ်သည်။ ငှုံးနည်းလမ်းအပြင် အခြားသော သားဆက်ခြားနည်းလမ်းများကို ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့်အတူ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နှင့်သည်။

ကိုယ်ဝန်နောက်ထပ်ယူရန် မစဉ်းစားမီ အချို့သော နေထိုင်မှုပုံစံနှင့် ကျွန်းမာရေးပြဿနာများသည် မမွေးသေးသော ကလေးအတွက် အန္တရာယ်ရှိသည်ကို မှတ်သားထားပါ။ အလားတူ ကောင်းမွှု သော နေထိုင်မှုပုံစံများသည် မိခင်မှာကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း ကျွန်းမာသော ခရီးလမ်းကာလ အတွက် ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

အမျိုးသမီးသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့်ခြင်း (သို့မဟုတ်) မျိုးများနှင့်သော အသက်တွင် ကိုယ်ဝန် ဆောင်စဉ် ပြဿနာများကို ကာကွယ်ရန်၊ မသန့်စွမ်းသော ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ပြစ်စေသော အခြေအနေများ နည်းပါးစေရန်နှင့် စိတ်ချုပ်သော မွေးဖွားမှ ရရှိစေရန် အောက်ပါလုပ်ငန်းဆောင်တာများကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

၁။ ရွှေကလေး ၂ နှစ်မှ ၃ နှစ် အရွယ်ရောက်သည်အထိ စောင့်ပြီးမှ ထပ်မံကိုယ်ဝန်ဆောင် နှင့်သည့် သားဆက်ခြားနည်းလမ်းအသုံးပြုပါ။

၂။ အာဟာရစုံလင်ပြီး ညီမှုစွာ စားသုံးပြီး ကျွန်းမာသော ကိုယ်အလေးချိန်ကို ထိန်းသိမ်းပါ။

၃။ ဆေးဆန်း (သို့) ဆေးပေးဆန်းသို့ သွားရောက်ကာ ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် တိုင်ပင်ပြီး ကလေး အတွက် အန္တရာယ်ရှိသော ဦးနောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုချို့တဲ့ခြင်း၊ ကျော့ချုပ်အာရုံကြောမ ချို့တဲ့ခြင်းများ၊ နှုလုံးရောက်၊ နှုတ်ခမ်းကွဲ အာခေါင်ကွဲများနှင့် လမစော့မွေးဖွားခြင်းများမှ ကာကွယ်နှင့်ရန် အတွက် သံပါတ်နှင့် ဖောလစ်အက်ဆစ်စသည့် ပါတာမင်များကို သောက်သုံးပါ။

၄။ ဆေးလိပ်သောက်ခြင်း၊ ကွမ်းစားခြင်းနှင့် မူးယစ်ဆေးသုံးခြင်းနှင့် အရက်သောက်သုံးခြင်းများကို လုံးဝရှေ့ပို့ကြပါ။

၅။ အကယ်၍ မိမိတွင် ခုခံအားကျေစောင်းမှုရောဂါ (HIV/AIDS)၊ ဆီးချို့၊ တက်ခြင်း၊ ပန်းနာရင်ကျိုး အဝလွန်နှင့် ခံတွင်းကျွန်းမာရေးပြဿနာများရှိလျှင် (သို့မဟုတ်) ဆေးဝါးများသုံးစွဲနေရလျှင် ငှုံးတို့သည် ကိုယ်ဝန်အား အကျိုးသက်ရောက်စေနိုင်သောကြောင့် ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် ပြဿနာတိုင်ပင်ပါ။

၆။ ကာကွယ်ဆေးများ အထူးသဖြင့် မေးခိုင်ကာကွယ်ဆေးအား ထိုးဖြစ်အောင်ထိုးပါ။

ၧ။ အစိမ်းပါးမှာ အလုပ်တွင် အန္တရာယ်ရှိသော ဓာတုပစ္စည်းများ၊ အဆိပ်အတောက်များနှင့် ထိတွေ့ခြင်းမှ ရှောင်ကြည်ပါ။

ၨ။ တိရစ္ဆာန်မစင်နှင့် အညွစ်အကြေးများကို ထိတွေ့ခြင်းမှ ရှောင်ကြည်ပါ။

ၩ။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖိစီးမှုမှ နည်းပါးအောင် နေထိုင်ပါ။

သားဆက်ခြားခြင်းနှင့် မိမိ၏စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကောင်းမွန်မှုအပါအဝင် ကိုယ်ဝန်မဆောင်ခင် ဂရာတစိုက် ပြင်ဆင်ခြင်းတို့သည် အမျိုးသမီးများအား ကျိုးမာစွာ ကိုယ်ဝန်မဆောင်နိုင်ရန်အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

အစိုးရကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုများနှင့် စီမံချက်များအား ရယူခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှု ဖြန့်ဝေသည့်စနစ်တွင် ဖဖြစ်မနေလိုအပ်သည့် ဝန်ဆောင်မှု ဖြစ်သည့် မျိုးဆက်ပွားကျိုးမာရေး၊ မိခင်၊ မွေးကင်းစကလေးနှင့် ကလေးကျိုးမာရေး စောင့်ရှောက်မှု များကို သံသရာစက်ဝန်းလိုက် ကျိုးမာရေးဌာနနှင့် ပြည်သူလူထုအဆင့်အတိပါ ပုံးပိုးစောင့်ရှောက် ပေးလျက်ရှိသည်။ ပြည်သူအတွင်း လိုအပ်သည့် ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် လိုအပ်သော အဆိပဲညားသုတေသနနှင့် အရည်အသွေးများမှာ ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ သားဖွားသရာမဏေများတွင် ရရှိမှုသာလျှင် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော မိခင်ကျိုးမာရေးစောင့်ရှောက်မှု မှတ်တိုင်ဖြစ်လာ ပေးမည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရုံသားဖွားသရာမဏေများအပြင် ကျိုးမာရေးစောန္တာဝန်ထမ်းများ၊ သားဖွားသရာမဏေများ၊ သူနာပြုများသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ပြည်သူများ၏ ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှု ပေးရာတွင် အရေးကြီးသော အစိကအဆန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။

မိခင်များသည် မိမိတို့၏မျိုးဆက်များကျိုးမာရေး၊ မိခင်နှင့်မွေးကင်းစကလေးကျိုးမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို အချိန်မိန့် အရည်အသွေးပြည့်ဝစာ ရယူရာတွင်များစွာသော အတား အဆီးများ ရှိပါသည်။ အဆိပါ အတားအဆီးများမှာ အမျိုးသမီးများ၊ မွေးဖွားမှုလုပ်ငန်းစဉ်မှုများနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ဆုံးကျိုးများအကြောင်း ပဟုသုတနည်းပါးခြင်းနှင့် မိမိတို့အိမ်တွင်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချုပ်တွင်လည်း ကန္ဒာသတ်ခံထားခြင်းပါဝင်သည်။ အချို့အိမ်ခြေများတွင် အမျိုးသားများမှာ ကျိုးမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအပါအဝင် ကိုယ်ဝန်မည်သည့် အချိန်တွင်ယူလုပ် မည်သည့်အချိန်တွင် ကိုယ်ဝန်စောင့်ရှောက်မှုခံယူရန်နှင့် မည်သို့သော စောင့်ရှောက်မှုများကို ရယူမည်ကို ဆုံးဖြတ်လေ့ ရှိသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချုပ်တွင် ကန္ဒာသတ်ခြင်းသည် အမျိုးသမီးကဏ္ဍအားပေးမှုကို လေ့လာနည်းစေ သောကြောင့် အမျိုးသားများနှင့် ငါးတို့၏အေးများသည် နှစ်ဦးသဘောတူဆုံးဖြတ်ချက်များကို အတူတာကွဲ ချုပ်ပြီး ကျိုးမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော ပြဿနာများကို အတူတာကွဲဆွေးနွေးနော် အရေးကြီးသည်။

အဆိပါအချက်အလက်များသည် အမျိုးသမီးများအတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်နှင့် မွေးဖွားချိန်တွင် ကျိုးမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ၊ ရယူရာတွင် ကြံးတွေ့ရသော အခက်အခဲအတားအဆီးများကို သိရှိနားလည်စေရန် အစိကအားဖြင့် အရေးပါသည်။ အရည်အသွေးပြည့်ဝသော စောင့်ရှောက်မှု ရရှိစေရန် ကျိုးမာရေးဌာနအခြေပြု ဝန်ဆောင်မှုများမှုသည် အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ကျိုးမာ

ရေးဝန်ထမ်းများ တည်ရှိမှုသည် အရေးပါသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၊ မွေးပြီးပြီးချင်းမိခင်များ အခြား ၂ နှစ်အောက် ကလေးမိခင်များသည် မည်သို့သော ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုများရရှိသည်ကို သိရှိရန်လိုသည်။ ထိုမှတ်စိုး မည်သို့ရှေ့ချိန်လိုက် ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးအပ်နေသည်နှင့် မည်သို့ရှေ့ချိန်မည်ကို သိရှိရန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဌာနအခြေပြုကျိုးမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများ အပြင် မိမိအသေအတွင်း မည်သို့သော ကျိုးမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ ရောက်စောင့်ရှောက်မှုများ ရရှိနိုင်သည်နှင့် မည်သို့သော ပါဝင်လုပ်ဆောင်နေသည်ကိုလည်း သိရှိရန်လိုသည်။ (ဥပမာ-ကျေးရွာ စောန္တာဝန်ထမ်းများ၊ ဒေသတွင်းမိခင်အဖွဲ့များနှင့် ကျေးလက်ကျိုးမာရေး ကော်မတီများ)

ကျိုးမာရေးဌာနမှတ်စိုး မိခင်နှင့်မွေးကင်းစကလေးများ ကျိုးမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ အပါအဝင် အာဟာရပုံးကူးလိုမှုများကိုလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။ ကျိုးမာရေးနှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် လူတို့လုပ်လုပ်လုပ်မှုများ ကျိုးမာရေးစောင့်ရှောက်မှု (Universal Health Coverage 2030) ကို ပြည့်မှုရန် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ လက်ရှိတွင် မိခင်များနှင့် ငါးတို့၏မိသားစိုင်မှုများအား ကနိုးရှု ၁၀၀၀ အတွင်း အောက်ပါကျိုးမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများကို ပြည့်သူကျိုးမာရေးဌာနများတွင် ဝန်ဆောင်မှုပေးလျက်ရှိသည်။

၁။ မမွေးခံင် ကိုယ်ဝန်စောင့်ရှောက်မှု ဝန်ဆောင်မှုများ

အဆိပါအချိန်တွင် သားဖွားသရာမဏေးသည် မိခင်နှင့် သန္တသားအား ကျိုးမာစွာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နိုင် စောန္တာဝန်နှင့် ကောင်းမွန်စွာ မွေးဖွားစောင့်ရှောက်မှု မှတ်တိုင်ဖြစ်လာ ပေးမည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရုံသားဖွားသရာမဏေးအပြင် ကျိုးမာရေးစောန္တာဝန်ထမ်းများ၊ သားဖွားသရာမဏေး၊ သူနာပြုများသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ပြည်သူများ၏ ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှု ပေးရာတွင် အရေးကြီးခြင်း ဖော်လုပ်အက်ဆစ် ဖြည့်စွက်သောက်သုံးခြင်း၊ ကာကွယ် ဆေးထိုးခြင်း၊ သွေးတိုးစံဆေးခြင်းအပြင် အခြားကျိုးမာရေးပြဿနာများကို စစ်ဆေးခြင်း (ဆေးစစ်ခြင်း၊ ကိုယ်အလေးချိန်ချိန်ခြင်း၊ လိမ့်မှတ်စိုးကူးစံကိုတတ်သော ရောက်မှုများကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင် စိမ်းသပ်စံဆေးခြင်း)

၂။ ကျိုးမာရေးဌာနတွင် ကလေးအား မွေးဖွားခြင်း

ဆေးရုံ (သို့မဟုတ်) ဆေးန်းများတွင် မွေးဖွားပါက မိခင်ကော် ကလေးပါ ကလေးမွေးနေစဉ်နှင့် မွေးပြီးအတော်အတွင်း ပြဿနာတော်စံတော်ရာပေါ်ပေါ်လာပါက အရည်အသွေးပြည့်ဝစာ သင်ကြား ထားသော ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ ဆေးဝါးများ၊ ပစ္စည်းကိုရိယာများကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၃။ မွေးပြီး ကျိုးမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများ

မွေးပြီးကျိုးမာရေး စောင့်ရှောက်မှုဆုံးသည်မှာ မိခင်ကော် ကလေးပါ မွေးပြီး ၆ ပတ်အတွင်း ပြုကုသခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိပါကာလသည် မိခင်နှင့် ကလေးအတွက် အန္တရာယ်ရှိသောကာလ ဖြစ်သည်။ အဆိပါကာလအတွင်း သားဖွားသရာမဏေးမှ မိခင်နှင့်ကလေးများအတွက် ကျိုးမာရေး အခြေနေဆုံးများမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် ကလေးမွေးဖြီးချိန်တွင် စောင့်ကြည်စံဆေးပြီး

နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပေးခြင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပုံပိုးကူညီခြင်း၊ သင့်လျော်သော ကာကွယ်ဆေးများ နှင့် လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ပေးသင့်သည်။

၄။ သားဆက်ခြားခြင်းနှင့် တားဆေးအသုံးပြုခြင်း နည်းလမ်းများအကြောင်း နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း
မိခင်နှင့် ငှုံး၏ အဖော်အားသားဆက်ခြားခြင်းနှင့် ကိုယ်ဝန်တားဆေးအသုံးပြုခြင်း နည်းလမ်းများ အကြောင်း နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပါ။ ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်းမှ အထက်ပါနည်းလမ်းများ ဖြစ်သော (သန္တတားဆေး၊ ထိုးဆေး၊ သားအိမ်အတွင်းပစ္စည်းထည့်ခြင်း၊ အရေပြားအောက်တွင် ပစ္စည်းထည့်ခြင်းနှင့် အကာအကွယ် condom အသုံးပြုခြင်းစသော မတူညီသည့် ကောင်းကျိုးများအကြောင်းကို အကြံပေးပါ။)

၅။ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း

အစိုးရ၏ ထိုးချွဲကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများတွင် ကလေးများအတွက် မွေးစမ့် အသက် J လ၊ ၄ လ၊ ၆ လ၊ ၉ လနှင့် ၁၈ လများအပြင် ကလေးအသက် ၉ နှစ် နှင့် ၁၀ နှစ်တို့တွင် ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှုံပေးလျက်ရှိသည်။ မိခင်များ အတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရောက်မှု ခံယူစွဲ ပထမအကြိမ်နှင့် င့်ပတ်ပေါ်မှု များတွင်လည်း ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှုံပေးလျက်ရှိသည်။

၆။ ၅ နှစ်အောက် ကလေးများအား ကိုယ်အလေးချိန် စောင့်ကြည့်ခြင်း

ဤအစီအစဉ်အား ကျိုးမာရေးဌာနနှင့် ကျေးဇူးများတွင်လည်း လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ကလေး တစ်ဦးစီသည် ငှုံးတို့၏ အသက်အရွယ်အလိုက် ကိုယ်အလေးချိန်များနှင့် အရပ်အမောင်းများ တိုးတက်မှု အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်သော တစ်ဦးချင်းကိုယ်အလေးချိန်ပြကတ်ပြများ ရှိသင့်သည်။ ပုံမှန်မကြိုးထွားသော ကလေးများအား လိုအပ်သော အာဟာရဆိုင်ရာ နှစ်သိမ့် ဆွေးနွေးပေးခြင်းနှင့် ပုံပိုးကူညီမှုများ လုပ်ဆောင်ပေးရမည်။

၇။ အာဟာရဆိုင်ရာ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရောက်မှု ခံယူစွဲ၊ မွေးပြီးမိခင်နှင့် ကလေးပြုစွဲစောင့်ရောက်စဉ်နှင့် ကလေး ကိုယ်အလေးချိန်စောင့်ကြည့်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် မိခင်အာဟာရ၊ နှုံးတိုက်ကျွေးမှုခြင်းနှင့် ဖြည့်စွှေ့စာကွေးခြင်းအကြောင်း နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်းဖြစ်သည်။

၈။ အသင့်အတင့် (သို့) ပြင်းထန် လတ်တလောအာဟာရချို့တဲ့သော ကလေးများအား ကုသခြင်း
လက်ရှိတွင် အစိုးရမှ လတ်တလောအာဟာရချို့ခြင်း ဘက်စုံကုတ်ထုံးလမ်းဆောင်ဖြင့် အာဟာရချို့တဲ့မှ ခံစားနေရသော ကလေးများအား ကုသခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးလျက်ရှိသည်။

၉။ ဖြည့်စွှေ့စာကွေးမှုပိုးကူညီခြင်း

မြတ်မာင်အောပါအဝင် အခြားဖြည့်စွှေ့စာကွေးမှုပိုးကူညီခြင်း ပိုင်အားမွေးပြီး တစ်လအတွင်း၊ ကလေးအား ၆ လမှ ၁၁ လ အတွင်းမှ တစ်ဆင့် ကလေး အသက် ၁ နှစ်မှ ၅ နှစ်အထိ ၆ လတော်ခါ တိုက်ကျွေးမှုမည်။ မြတ်မာင် B1 ဆေးပြားကို အပျိုးသမီးများအား မမွေးခင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် ၉ လမှ ၁၅ မွေးပြီး ၃ လအတွင်း တိုက်ကျွေးမှုမည်။

၁၀။ သန္တချေားတိုက်ကျွေးခြင်း

ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်အတွက် ကိုယ်ဝန် ၃ လနောက်ပိုင်းနှင့် နှုံးတိုက်မိခင်နှင့် ကလေးများတွင် ၂ နှစ်မှ ၉ နှစ်အတွင်း ၆ လ ခြားတိုက်ကျွေးမှုမည်။

၁၁။ ကုသခြင်းနှင့် တိုင်ပင်ခြင်း

လတ်တလောအသက်ရှုလမ်းကြောင်းပိုးဝင်ခြင်းများ၊ လိုင်မှုတစ်စွဲ ကူးစက်တတ်သော ရောဂါများ အပါအဝင် ဘတ်တိုးရီးယား၊ ကပ်ပါးပိုးများနှင့် ငြက်ဖျား၊ သွေးလွန်တုပ်ကွေး၊ တိုဘီနှင့် အသည်း ရောင်အသာဝါနှင့် အခြားရောဂါများအပါအဝင် အဖြစ်နည်းသော ရောဂါများကိုပါ ကုသခြင်းနှင့် တိုင်ပင်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပါ။

အထက်ပါပြည်သူကျိုးမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများအပြင် အခြားမိခင်နှင့် ကလေးကျိုးမာရေးအပြင် အာဟာရဆိုင်ရာ ပုံပိုးမှုမှာ မိခင်နှင့်ကလေးအတွက် ငွောကြေးပုံးမှု အစီအစဉ် (Maternal and Child Cash Transfer Programme)ကို ချင်းပြည်နယ်၊ ရရှိပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်နှင့် နာဂြိုင်နယ်တို့တွင်ပါ ရရှိပိုင်ပြုဖြစ်ပြီး အဆိုပါအစီအစဉ်မှ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိခင်နှင့် J နှစ်အောက်ကလေးမိခင်များအား လစဉ် ငွောကြေး ထောက်ပုံာကြေးများ ပုံပိုးလျက်ရှိသည်။ ပုံပိုးပေးခြင်းကို ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဆိုပါရက် ၁၀၀၀ အတွင်း အာဟာရနှင့် ကျိုးမာရေး လိုအပ် ချက်များကို ပုံပိုးပေးခြင်းနှင့်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ငွောကြေးထောက်ပုံာကြေးမှုများ အပြင် မိခင်များမှ အာဟာရဆိုင်ရာ သိမ်းဆောင်ရာ အသိပညာများနှင့် ငှုံးတို့မိခင်အဖွဲ့ခြားမှုများကို ရရှိပိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အခြားသော မိခင်ကျိုးမာရေးတောင့်ရောက်မှု လုပ်ငန်းများမှ ဥပမာတစ်ခုမှ ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေး မွော်မှုနှင့် ချက် ၃ Millennium Development Goal Fund) အဖွဲ့မှု Emergency Obstetric Care scheme ကိုလည်း နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့နယ် ၃၃၀ တွင် အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပြီးဖြစ်သည်။ အရေးပေါ်အခြေအနေများကို အခြေခံကျိုးမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ၊ (သို့) ကျိုးမာရေးတောင့်ရောက်မှုပေးသူများမှ ရှာဖွေပြီး အထက်သို့ လွှဲပြောင်းပေးလျက်ရှိသည်။ ကျေးဇူးများရှိ ကျေးလက်ကျိုးမာရေးကော်မတီများမှ အရေးပေါ်ကိုယ်ဝန်ဆောင် တောင့်ရောက်မှုများ ရရှိစေရန်အတွက် လူနာနှင့်အတူ လူနာစားတုတ်းအတွက် အနီးဆုံးဆေးရုံးသွေးရောက်နိုင်ရန် ပြင်ဆင်ပေးခြင်းနှင့် ရေးစရိတ်အား ကော်မတီမှ ကြိုးတိုင်တုတ်ထားခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ပေးလျက်ရှိသည်။

မိခင်နှင့်မွေးကင်းစကလေး ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရေးကြီးပုံ

ရည်ရွယ်ချက်

သင်တန်းသားများအား ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှု မီးဖွားခြင်းနှင့် မီးဖွားပြီးချိန်စောင့်ရှောက်မှုများတွင် ပါဝင်သည့် အချက်များကို သိရှိနားလည်နိုင်စေရန်နှင့် မိခင်နှင့်ကလေး နှစ်ဦးစလုံးကျိန်းမာစေရန်အတွက် ဤဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုခြင်း၏ အရေးကြီးမှုများအကြောင်း နားလည်စေရန်။

ကြောချိန်

၂၄၁၃ ၁၉မြိန်

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ရုပ်လှန်ကားချပ်များ
- ဘေးပင်များ
- A4 စာရွက်များ
- ရပ်ပုံပြကားချပ်များ(၁.၃)
- မိခင်နှင့် မျိုးဆက်ပွားကျိန်းမာရေး လက်စွဲစာအုပ်များ မြန်မာနိုင်ငံ ကျိန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ကျိန်းမာရေး စံပြုသတ်းအချက်အလက်များ စာအုပ် အခန်း (၆)၏ လက်ကမ်းစာစောင်များ
- ဖြစ်ရပ်မှန်လေ့လာမှု အခြေအနေကတ်ပြားများ

နည်းလမ်းများ

- နှစ်ယောက်တဲ့ ဆွေးနွေးသည့် လေ့ကျင့်ခန်းများ
- ကျောက်တုံးများအား နှင့်ဖြတ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

နှစ်ယောက်တစ်တဲ့ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ကျောက်တုံးများအားဖြတ်ကျော်ခြင်း

ကျိန်းမာသောကလေးဖြစ်စေရန် ကျောက်တုံးများ (အတားအဆီးများ)အား နှင့်ဖြတ်ခြင်းအဆင့်များ

၃၀ မိနစ်

- ပါဝင်သူများအား အောက်ပါမေးခွန်းများအား မေးမြန်းပါ။
(က) အမျိုးသမီးအနေဖြင့် ငါးတို့ကလေးများအား စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် မည်သည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ပါသနည်း။
(ခ) သင်တို့ပြည်သူလူထုအတွင်းတွင် မည်သည့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်သနည်း။
သင်တန်းခန်းတွင် လိုင်းတစ်ခုခဲ့ပြီး အရေးနှင့် အနောက်ဖြစ် ၂ ပိုင်းဖြတ်ပါ။
ဂ။ သင်တန်းခန်းမအား နှစ်ခြမ်းခွဲရန် မျိုးတစ်ကြောင်းခွဲပါ။
- ပါဝင်သူများအား မျိုးကြောင်းပေါ်တွင် ရပ်ဆိုင်းပါ။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် ပတ်သက်သည့် အပြုအမှု (သို့မဟုတ်) ဝန်ဆောင်မှုအကြောင်း စာကြောင်းကို ပြောပြပါ။
- ပါဝင်သူများသည် ငါးတို့ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြံမှုများ မိမိလုပ်ဆောင်နေသော ပြည်သူ လူထုအတွင်း အမျိုးသမီးအဖြစ် ကိုယ်တိုင်ထင်မြတ်ပြီး ပြောဆိုအသုံးပြုနိုင်သည်။ ပုံပိုးသူက ဖတ်ပြန်သော ဝန်ဆောင်မှုများရရှိသည် (သို့မဟုတ်) အမှုအကျင့်ကို ကျင့်သုံးသည်ဖြစ်စေ ရှုပါက အရေးသတ်သို့ သွားပါ။
- ပါဝင်သူများအား အဆိုပါ အမှုအကျင့်များကို အသုံးမပြုပါက နောက်သို့ ခြောက်လှမ်းရွေ့ပါ။
- အကြောင်းအရာများအားလုံးဖတ်ပြီးသောအခါ ပါဝင်သူများအား ငါးတို့တစ်ဦးစီကြားကွာခြား ကွဲပြားသွားမှုနေရာကို မှတ်သားခိုင်းပါ။
- ပါဝင်သူများအား အဘယ်ကြောင့် ခြားနားချက် ဖြစ်ပေါ်သည်ကို တွေးတော့ဆွေးနွေးစေပါ။
- ပါဝင်သူများအား အကြောင်းပြုချက်များကို အချင်းချင်းမျှဝေစေပါ။

၁၁။ ပါဝင်သူများအား ယခုဖတ်ပြသော အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်များသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် ကလေးမွေးပြီးစမိခင်တို့အတွက် အေားကြီးအဆင့်များဖြစ်သောကြောင့် ကျိန်းမာသော ကလေးနှင့် ပိုင်များဖြစ်ပေါ်စေရန် လိုက်နာသင့်သည်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖော်ပြချက်များ-

- ၁။ သင်သည် ကိုယ်ဝန်ရှိလျှင်ရှိချင်း သိလျှင် အနီးဆုံးကျိန်းမာရေးဌာန၊ သားဖွားဆရာမ သို့မဟုတ် အရုံသားဖွားဆရာမများသိမှ ကျိန်းမာရေး စောင့်ရောက်မှုပရှိစေရန် သွားရောက်သည်။
- ၂။ သင့်ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန် သွားရောက်ပြသရာတွင် သွေးအားနည်းခြင်းကို စစ်ဆေးရန် သွေးနှုန်းယူခြင်းနှင့် ရောဂါးဝိုးဝင်ခြင်းကို သိရှိစေရန် ဆီးနုံမှုနာ ရယူခြင်းများကို စစ်ဆေးပေးသည်။
- ၃။ သင့်အား အစာပိမိစားသုံးရန်နှင့် အစာမျိုးစုံကို စားသုံးစေရန် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးနွေးသည်။
- ၄။ အရောက်၊ ဆေးလိပ်နှင့် မူးယဉ်ဆေးပါးများအပါအဝင် ရှောင်ကြည်ရမည့်အရာများကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးနွေးပေးသည်။
- ၅။ သင့်အား ကျိန်းမာရေးဌာနများတွင် မွေးဖွားခြင်း၏ ကောင်းကျိုးများကိုလည်းကောင်း၊ မွေးဖွားရန် အစီအစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အေားပေါ်အခြေအနေတွင် ဖြစ်ပေါ်တတ်သော နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးနွေးသည်။
- ၆။ အရေပြားအချင်းချင်းထိစပ်မှုနှင့် မွေးပြီးပြီးချင်း မိခင်နှုံကို စောစီးစွာ တိုက်ကျွေးမှုတို့၏ အေးကြီးပုံကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပေးသည်။
- ၇။ သင့်အား သံခါတ်နှင့် ဖောလစ်အက်ဆစ် ဆေးပြားများပေးဝေသည်။
- ၈။ သင့်အား သံချေဆေးတိုက်ကျွေးသည်။
- ၉။ သင့်အား တဖည်းဖည်းကိုယ်အလေးချိန် တိုးတက်လာခြင်း၏အေားကြီးပုံနှင့် သန္ဓာသား ကျိန်းမာစွာ ကြီးတွားဖွံ့ဖြိုးလာမှု၏ အေားကြီးပုံတို့ကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးနွေးပေးသည်။
- ၁၀။ သင်သည် အနည်းဆုံး ၂ ကြိမ် ကျိန်းမာရေးဌာန၊ သားဖွားဆရာမ သို့မဟုတ် အရုံသားဖွား ဆရာမတို့ထံ သွားရောက်သည်။
- ၁၁။ သင်သည် အနည်းဆုံး ၄ ကြိမ် ကျိန်းမာရေးဌာန၊ သားဖွားဆရာမ သို့မဟုတ် အရုံသားဖွား ဆရာမတို့ထံ သွားရောက်သည်။

၁၂။ သင်သည် ၈ ကြိမ်ပြည့်အောင် ကျိန်းမာရေးဌာန၊ သားဖွားဆရာမ သို့မဟုတ် အရုံသားဖွား ဆရာမတို့ထံ သွားရောက်သည်။

၁၃။ သင်သွားရောက်သည့် အချိန်တိုင်း သွေးပေါင်ချိန်ခြင်းနှင့် ကိုယ်အလေးချိန် တိုင်းတာခြင်း (ပေါင်ချိန်ခြင်း)တို့ကို လုပ်ဆောင်ပေးသည်။

အဆင့် - J

ဖြစ်ရပ်မှန်လေ့လာမှုများ

မွေးပြီးမိခင်နှင့် ကလေးစောင့်ရောက်မှု ဝန်ဆောင်မှုကို
အားပေးသော အချက်များအား ရှာဖွေခြင်း

၄၅ မိနစ်

- ၁။ မွေးပြီးကလေးအား အိမ်တိုင်ရာရောက်ပြုစုစောင့်ရောက်ပေးခြင်း ပါဝင်သော ရပ်ပုံကားချုပ်ကို ပြသပါ။
- ၂။ သင်တန်းပါဝင်သူများကို ၃ ယောက် သို့မဟုတ် ၄ ယောက်တစ်ဖွဲ့ အဖွဲ့ငယ်လေးများခွဲပါ။
- ၃။ ဖြစ်ရပ်မှန်လေ့လာမှု အခြေအနေရေးထားသည့် ကတ်တစ်ကတ်စီကို အဖွဲ့အသီးသီးအား ပေးပါ။
- ၄။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား ကတ်တွင်ရေးထားသည့် အခြေအနေကို ဖတ်ခိုင်းပြီး ငင်းတို့၏ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အောက်ပါတို့ကို ဆွေးနွေးဖောပါ။
  - (က) အဆိုပါ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ မိမိအဖော်များသို့ မိသားစုဝင်များမှ အဆိုပါ မွေးပြီး မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရောက်မှုများ မရရှိစေရန် တားဆီးထားသော ခံစားချက် ယုံကြည်မှုနှင့် လူမှုဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှုများမှာ အဘယ်နည်း။
  - (ခ) အဆိုပါ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ မိမိအဖော်များသို့ မိသားစုဝင်များမှ အဆိုပါ မွေးပြီး မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရောက်မှုများ ရရှိစေရန် ပုံပိုးကူးကို ယုံကြည်မှုနှင့် လူမှုဆိုင်ရာ လွှမ်းမိုးမှုများမှာ အဘယ်နည်း။
  - (ဂ) ပြည်သူအတွင်း မွေးပြီးမိခင်နှင့် ကလေးစောင့်ရောက်မှု ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရန် လိုအပ်ချက်များ မြင့်တင်ရန်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ မြင့်တင်စေရန် မည်သို့သော လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရမည်နည်း။
- ၅။ ၁၅ မိနစ်ခန့် ဆွေးနွေးဖောပါ။
- ၆။ ထိုနောက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား ငင်းတို့၏အမြင် ရှုထောင့်နှင့် လက်ရှုအခြေနှုံပြုပေါ် အခြားအဖွဲ့များနှင့် ဆွေးနွေးဖောပါ။ အခြားအဖွဲ့များလည်း ပါဝင်ဆွေးနွေးပါ။
- ၇။ ပုံးမှုးသူမှု အေးကြီးသော မွေးပြီးမိခင်နှင့် ကလေးပြုစုစောင့်ရောက်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော အချက်များကို အနှစ်ချုပ်ပြောပြပါ။

ဖြစ်ရပ်မှန်လေ့လာမှု အခြေအနေပြကတ်ပြားများ

ဖြစ်ရပ်မှန်-၁

ငါးရက်သားကလေးငယ်ရဲ့ ချက်ကြိုးလေးကနေ သွေးထွက်နေတာကို ရပ်တန်ဖို့အတွက် ချက်ကြိုးကို နှစ်နှစ်မှန်သိပ်လိုက်တယ်။ ဒါဟာ သူတို့ရှာမှု ရောဂါပီး မဝင်အောင် လုပ်လေ့ရှိတဲ့ လေ့ပဲဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် သွေးကတော့ တိတ်မသွားဘူး။ နောက်တော့ အဖွားက ချက်ကြိုးကို အဝတ်စန္တတင်းနေအောင် ချည့်လိုက်တယ်။ သွေးလဲ တိတ်သွားတော့တယ်။ ရက်အနည်းငယ်ကြာတဲ့အခါ ကလေးဟာ အလွန်အမင်းကိုယ်ပူလာပြီး ဖျားလာတယ်။ ချက်ကြိုးမှာလဲ ပြည်တည်လာတယ်။

ဖြစ်ရပ်မှန်-၂

မီးဖွားပြီးစ မိခင်တစ်ဦးသည် သူမ၏ကလေးကို မီးဖွားပြီးနှစ်ရက်ကြာမှသာ နှစ်တင်တိုက်ကျေး နိုင်သည်။ သူမသည် သူမ၏ကလေးကို မိခင်နှုပ်မှန်လဲ မတိုက်ကျေးပေ။ ဆယ်ရက်ကြာပြီးနောက် မိခင်၏နှစ်သားမြှတ်သည်။ နာကျင်လာသည်။ စတင်ပြီးတော့လဲ ဖျားနာလာသည်။ သူမသည် ပိုမို နာကျင်လာသည်အတွက် သူမ၏ကလေးကို နှုတိုက်ကျေးခြင်းအား ရပ်တန်လိုက်သည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်-၃

မိခင်နှုတ်မျိုးတည်း တိုက်ကျေးတာက ကလေးကို ကောင်းကောင်းမထွားစေနိုင်ဘူးလို့ ယူဆတဲ့ အတွက်ကြောင့် အဖွားဖြစ်သူက ၁၀ ရက်အရွယ် ကလေးလေးကို သကြားရည် ပျားရည် နွားနှုတိုက်ကျေးသည်။ ရက်အနည်းငယ်ကြာတဲ့အခါ ကလေးငယ်ဟာ ဝါးလျောပြီး အလွန်အမင်း အန်တာတွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီတော့ အမေက နှုတိုက်ကျေးတာ ဝါးလျောစေတယ်လို့ ယူဆတဲ့အတွက် မိခင်နှုတ်ကျေးတာကို ရပ်လိုက်ပြီး ကလေးကို သကြားရေပဲ တိုက်တော့တယ်။

ဖြစ်ရပ်မှန်-၄

မီးဖွားပြီးတဲ့နောက် မီးတွင်းမိခင်ဟာ ဆေးရုံကနေ အီမီကို ပြန်လာတယ်။ မကြာခင်မှာပဲ သူမဟာ ခေါင်းတွေကိုကိုခဲပြီး အမြင်တွေက ဝေဝါးလာတယ်။ သူမရဲ့ခင်ပွန်းက ခေါင်းကိုက်တာပျောက်အောင် ဆေးဆိုင်ကနေ ဆေးအချို့ကို ဝယ်ပေးတယ်။ သူမဟာ ခေါင်းကိုက်တာ ပျောက်သွားပေမယ့် နောက်တရက်မှာ ပြန်ကိုက်လာတယ်။ သူမရဲ့ယောကျိုးက သူမကို အရပ်ထဲမှာ ဆေးကုန်သူ တော်ဦးနဲ့ ပြသတယ်။ ထိုသူဟာ သူမကို ဘာမှမစ်ဆေး၊ မမေးမြန်ဘဲ သောက်ဆေးအချို့ကို ပေးလိုက်တယ်၊ ခေါင်းကိုက်ပျောက် လူးဆေးတွေလည်း ပေးလိုက်တယ်။ စိတ်မပူပါနှုန့်လိုလဲ ပြောလိုက်တယ်။ နောက်တနောက် သူမဟာ တက်ပြီးတော့ သတိလစ်သွားတယ်။

ဖြစ်ရပ်မှန်-၅

အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဟာ ကျိုးမာရေးဌာနမှာ ကလေးမွှေးပြီး ထိုနောက်ဘဲ ပြန်လာခဲ့သည်။ ၃ ရက် ကြောက်နောက် သားဖွားဆရာမမှ အီမီသို့လာရောက်ခဲ့သည်။ မွေးမိခင်မှာ သွေးဆင်းများသည်ဟု ပြောသည်။ သားဖွားဆရာမနှင့် အရံသားဖွားဆရာမတို့က သွေးဆင်းရပ်အောင် ကြိုးစားကြသော်လည်း မတတ်နိုင်ပြစ်နေသဖို့ ယောက်ဌာနသို့ သွားရောက်ခဲ့ပြီး ကျိုးမာရေးဆရာဝန်မှ ထိုးဆေးနှင့် သောက်ဆေးများ အသုံးပြုကုသပေးသောကြောင့် မကြာခင် သွေးဆင်းခြင်း တိတ်သွားပေသည်။

အဆင့် - ၃

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ကျိုးမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ရရှိနိုင်မှုများ

၄၅ ပိန်

- ၁။ မြန်မာ့ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှု ပုံပိုးမှုစနစ်ပြ ရုပ်ပုံကားချုပ်ကို ပြသပါ။ ကျိုးမာရေးဌာန တစ်ခုစီနှင့် ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူ တစ်မျိုးစီကို ရှင်းပြုပါ။
- ၂။ ပါဝင်သုံးများအား မိမိတို့နေရာတွင် မည်သည့် ကျိုးမာရေးဝန်ဆောင်မှုများနှင့် မည်သူတိုက ပေးနေသည်ကို ပေးမြန်းပါ။
- ၃။ အဖွဲ့ဝင်များကို ငှုံးတို့၏ နေရာအလုပ်များတူရာ အုပ်စုများဖွဲ့စွဲပါ။ ထိုနောက်အဖွဲ့တစ်ခုစီမှ ငှုံးတို့အေားများကို ကိုယ်စားပြသည့် မြေပုံများရေးဆွဲခိုင်းပါ။ ပုံပိုးသူအတွက်လမ်းညွှန် ပါဝင်သုံးများက နေရာအေားသတ်ခုတည်းမှ အတူတူလာကြသည်ဆိုပါက မြေပုံရေးဆွဲခိုင်းသင်ခန်းစာကို အဖွဲ့လိုက်ကြိုးတင်ခွဲထားပါ။
- ၄။ အဖွဲ့တစ်ခုစီကို အောက်ပါအချက်များပါဝင်သော မြေပုံဆွဲခိုင်းပါ။
  - (က) အနီးဆုံးကျိုးမာရေးဌာနမှာ မည်သည့်နေရာတွင်ရှိသနည်း။ (အမှတ်အသားနှင့် တည်နေရာကို ကျောင်း၊ လမ်းစာသည်ဖြင့် ဖော်ပြပါ။)
  - (ခ) ထိုနေရာတွင်မည်သည့် ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်းမှ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပါသနည်း။
  - (ဂ) အနီးဆုံးညွှန်းပို့ဆိုင်သော ကျိုးမာရေးဌာန မည်သည့်နေရာတွင် ရှိသနည်း။
  - (ဃ) ထိုဗြာနတွင် မည်သည့် ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်းမှ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပါသနည်း။
  - (င) ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွက် အာဟာရပုံးမှုများကို လုပ်ဆောင်ရန် အဆိုပါ ကျိုးမာရေးဌာနတွင် မည်သည့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်ပါသနည်း။ အဆိုပါ ဝန်ဆောင်မှုများကို ကိုယ်စားပြသည့် ပုံဆွဲရန်။

- (၈) ကိုယ်ဝန်ဆောင် မွေးကင်းစနှင့် ကလေးသူငယ်ကျန်းမာရေးကို ဦးတည်သော မည်သို့သော ဒေသအဖွဲ့ရှိပါသလဲ။
- (၉) ကျန်းမာရေးဌာနသို့ အမျိုးသမီးများ မည်သို့သွားရောက်ကြသနည်း။
(ဥပမာ-လျှော့ ဆိုင်ကယ်၊ ငွေ စသည်ကို ဂုဏ်ဖြတ်ဖြေရန်။)
- ၅။ မြေပုံဆွဲပြီးသောအခါ ပါဝင်သူများအား အဆိုပါဝန်ဆောင်မှုများအကြောင်း ထင်မြောင်ယူဆချက် များကို မေးမြန်းပါ။ အဆိုပါ ဝန်ဆောင်မှုများမှာ လုံလောက်ပါသလား။ ပြည်သူများအတွက် လက်လှမ်းမိန့်ရန် လွယ်ကူပါသလား။
- ၆။ အဆိုပါ ဝန်ဆောင်မှုများကို မိမိတို့ပြည်သူများမှ ရရှိကြပါသလား။ မရရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း ရရှိပါက အဘယ်နည်းဖြေား ရရှိကြပါသနည်း။

အဆင့် - ၄

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၅ မိနစ်

- ၁။ ဤလုပ်ဆောင်မှုများမှ မည်သည့်အရာကို သင်ယူရရှိခဲ့သနည်းဆိုသည်ကို မေးမြန်းပါ။
- ၂။ မျိုးဆက်ပွားခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်နှင့် ကလေးမွေးဖွားပြီးချိန်အတွက် ရရှိနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုများအကြောင်းကို သိရှိစေရန် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးသည်ကို ဆွေးနွေးပါ။
- ၃။ ရပ်စွာအသိုင်းအပိုင်းတွင် မိခင်နှင့်မွေးကင်းစကလေး နာမကျန်းဖြစ်မှုနှင့် သေဆုံးမှုကို ကာကွယ် ရန်အတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင် စောင့်ရောက်မှု၊ ဘေးကင်းသန်ရှင်းသော မွေးဖွားမှုနှင့် မီးဖွားပြီး စောင့်ရောက်မှု စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်သော ဤအသိပညာသည် မည်ကဲ့သို့ အကူအညီပေး နိုင်သနည်း။

မှတ်မိရန် အမိကအချက်များ

- ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် ကိုယ်ဝန်ရှိလျင်ရှိချင်း စောနိုင်သမျှစောစွာ ကျန်းမာရေးဌာနသို့ သွားရောက်ပြီး ကိုယ်ဝန်အပ်နှံသည်။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း အနည်းဆုံး ၈ ကြိမ် ဆေးရုံဆေးခန်းများတွင် ကိုယ်ဝန်စောင့်ရောက်မှု ခံယူကြသည်။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများ၊ ငှါးတို့၏ခင်ပွန်းများနှင့် မိသားစုဝင်များသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများကို သိရှိသွုံးပြီး ထိုလက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်လာပါက သက်ဆိုင်ရာကျန်းမာရေးလုပ်သားတံ့ အကြောင်းကြားသည်။
- မိခင်သည် မိမိ၏မွေးကင်းစကလေးပြုစုစောင့်ရောက်မှုကို ပထမ ၄၂ ရက် အတွင်း ပုံမှန်ကိုယ်အလေးချိန်ရှိသော ကလေးမွေးပါက ၃ ကြိမ်ရယူရမည်ဖြစ်ပြီး ပေါင်မပြည့်သော ကလေးမွေးပါက ၄ ကြိမ်ရယူရမည်ဖြစ်သည်။
- အနည်းဆုံး ၂၀၅ ကိုလိုရှိသော ကလေးမွေးပါက မိခင်နှင့် ကလေးအား ကျန်းမာရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာပြဿနာများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆေးစစ်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်။
- ၂ ကိုလိုနှင့် ၂၀၄ ကိုလိုအတွင်းဖြစ်ပါက ပေါင်မပြည့်မွေးသည်ဟု သတ်မှတ်ပြီး မွေးကင်းစကလေးအား အီမိတ်ပိုင်ရာရောက်ပြုစုစောင့်ရောက်ခြင်းကို ၄ ကြိမ် ရယူရမည်။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် ငှါးတို့၏ အဖော်များ မိသားစုဝင်များသည် အစိုးရမှ ပုံပိုးထားသော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို သိရှိနားလည်ပြီး မိခင်နှင့် မွေးကင်းစကလေးအတွက် လိုအပ်သည်များကို ရယူနိုင်ရန် ကူညီပေးရမည်။

မိဘားစု ဘဝတာအတွက် ကိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

သင်တန်းသားများသည် သားဆက်ခြားခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် အခက်အခဲအတားအဆီးများကို ဆွေးနွေးပြီး သိရှိသွားစေရန်။

ကြာချိန်

၁နာရီ ၂၀ မိနစ်

သင်ထောက်ကူးပစ္စည်းများ

- ၁။ စက္ကာတွေကြေး
- ၂။ ဘေးပင်
- ၃။ စက္ကာတွေများ၊ တစ်ကတ်စီတွင် အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါဝင်ပြီး တစ်ပိုင်းတွင် သရုပ်ဆောင်(က)လုပ်ဆောင် ရမည့် အတ်ညွှန်းပါဝင်ပြီး ကျွန်တစ်ပိုင်းတွင် သရုပ်ဆောင်(ခ) လုပ်ဆောင်ရမည့် အတ်ညွှန်းပါဝင်သည်။
- ၄။ ဖန်ခွက်နှင့် ခွက်အတွင်းသို့ဖြည့်ရန် ရေ
- ၅။ ရေခားအလွတ်

သင်ယူမှုနည်းလမ်း

- ၁။ နှစ်ယောက်တစ်တွဲဆွေးနွေးခြင်း
- ၂။ အမြင်ဖြင့် သရုပ်ပြခြင်း
- ၃။ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း
- ၄။ အတ်လမ်းသရုပ်ဆောင်ခြင်း
- ၅။ ဦးနောက်မှန်တိုင်းဆင် ဆွေးနွေးခြင်း
- ၆။ ပြန်လည်ဆွေးနွေးသုံးသပ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

နှစ်ယောက်တွဲ ဆွေးနွေးခြင်း

သားဆက်ခြားခြင်း - ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဆွေးနွေးပြောဆိုခြင်း

၁၅ မိနစ်

၁။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလသည် အတိမ်းအစောင်းမခံသည့် ဘဝအစ ရက် (၁၀၀၀)ကာလ၏ အစီးပိုင်းဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသားများကို ရှင်းပြပါ။ ထိုကာလသည် ကလေးတစ်ယောက်၏ ဘဝအစပိုင်း ၂ နှစ်တာ အချိန်ကာလအထိသာ မဟုတ်ပဲ သူ/သူမ၏ ဘဝတစ်လျောက်လုံးအတွက် ကျွန်းမာကြံးခိုင်သော ခနီးတစ်ခု၏ အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်သည်။

၂။ သင်တန်းသားများကို နှစ်ယောက်တစ်တွဲ တွေ့စေပါ။ သင်တန်းသားများအား အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဆွေးနွေးဖြေကြားရန် အချိန် (၅)မိနစ်ရကြောင်း ပြောပါ။

- အကောင်းဆုံးအသက်အချွဲယ်အပိုင်းအခြားသည် ဘယ်အချိန်လဲ။ဘာကြာ့လဲ။
- သားဆက်ခြားခြင်းဆိုတာ ဘာလဲ။
- သားဆက်ခြားခြင်းသည် သင်နှင့်သက်ဆိုင်ပါသလား။ ဘာကြာ့လဲသက်ဆိုင်သလဲ၊ ဘာကြာ့လဲ မသက်ဆိုင်သလဲ။

၃။ နှစ်ယောက်တစ်တွဲ ဆွေးနွေးပြီးနောက် ဆွေးနွေးချက်များကို ပြန်လည်မျှဝေရန် သင်တန်းသားများအား ပိတ်ခေါ်ပါ။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အတွက် အသက်(၁) နှစ်နှင့် (၃၉)နှစ်ကြား အသက်အချွဲယ်သည် ကလေးမွေးဖွားရန်၊ မိခင်ကိုယ်တိုင်၏ ခန္ဓာကိုယ်ကျွန်းမာရေးနှင့် ကလေး၏ကျွန်းမာရေးအတွက် အကောင်းဆုံးသော အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသားများကို ရှင်းပြပါ။

အဆင့် - ၂

ပုံဖော်သရုပ်ပြခြင်းနှင့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း

မိခင်အားအင်လျှော့နည်းခြင်းကို ပုံဖော်သရုပ်ပြခြင်း

၁၅ မိနစ်

၁။ မိခင်အားအင်လျှော့နည်းခြင်း သဘောတရားကို ပုံဖော်ရန် သင်တန်းသားကို ရေအပြည့် ထည့်ထားသော ဖန်ခွက်တစ်ခွက်ကိုပြပါ။ ထိုရေအပြည့်ထည့်ထားသော ဖန်ခွက်သည်

မိခင်တစ်ဦး၏ အာဟာရဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသားများကို ရှင်းပြပါ။ ဖန်ခွက်သည်
မိခင်ဖြစ်ပြီး ရော့မှာ ငါးမိခင်၏ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရအခြေအနေဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။

- JII သူမသည် လိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်နှင့် မွေးဖားသည့်အချိန်တွင် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းတွင်
လိုအပ်ချက်အများအပြား ရှိလာသည်။ ဖန်ခွက်ထဲမှရော့များကို ရောချားထဲသို့
သွန်ချုလိုက်ပါ။ ထိုနောက်သင်တန်းသားများကို ဖန်ခွက်အလွတ်ကို သင်တန်းသားများအား
ပြပြီး ထိုဖန်ခွက်အလွတ်သည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပြီးနှင့် မွေးဖားပြီးနောက် မိခင်၏
ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်ကြောင်း ပြသပါ။
- ၃။ အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ခန္ဓာကိုယ်သည် လိုအပ်သောအင်အားများနှင့် ကျန်းမာရေးကို
ပြန်လည်ရရှိရန် အချိန်တစ်ခု လိုအပ်သည်။ သင်တန်းပံ့ပိုးသူသည်သင်တန်းသားများကို
ရှင်းပြရင်းနှင့်ပဲ ဖန်ခွက်ထဲကို ရော့များဖြည့်ဖြည်းချင်းထည့်တိုက်ပါ။ မိခင်တစ်ယောက်
ပြန်လည် ကျန်းမာပြည့်ဖြီးလာစေရန် ကလေးမီးဖားပြီး (၂)နှစ် သို့မဟုတ် (၃) နှစ်ခန့်
အချိန်ယူကြောင်း သင်တန်းသားများကို ပြောပါ။ အကယ်၍ မိခင်သည် အချိန်အလွန်
စောစွာဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိလျှင် မိခင်၏ခန္ဓာကိုယ်သည် ရက် (၁၀၀၀) ကာလကို
ပြန်လည်စတင်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ပြင်ဆင်မှုပြည့်ဝစွာ မရရှိသေးချော်။ မိခင်၏
ကျိုးမာရေးနှင့် အာဟာရအခြေအနေကို ပြန်လည်မဖြည့်ဆည်းနိုင်သေးမီ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည့်
အချိန်ကို မိခင်အားအင်အျဉ်းနှင့်ခြင်းဟု ခေါ်သည်။ မိခင်၏ခန္ဓာကိုယ်သည် အာဟာရပြည့်ဝစွာ
ပြန်လည်ဖြည့်တင်းနိုင်ရန် ကောင်းစွာ အနားယူမှုနှင့် အချိန်လိုအပ်သည်။
- ၄။ ထိုနောက် သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့(၄)ဖွဲ့စွဲစေပြီး အောက်ပါမေးခွန်းများကို
ဆွေးနွေးလောက်ပါ။
- သားဆက်ခြားနည်းလမ်းများထဲမှ မည်သည့်နည်းလမ်းများကို သင်သိပါသလဲ။
  - သင့်နေရပ်ဒေသတွင် မည်သည့်သားဆက်ခြားနည်းလမ်းများကို အများဆုံး
အသုံးပြုကြသလဲ။
  - သားဆက်ခြားလိုသူများအတွက် သားဆက်ခြားနည်းလမ်းများကို အလွယ်တကူ
ရရှိနိုင်သလား။ သင်အလုပ်လုပ်နေသော ဒေသလူထူးအတွင်းတွင် မည်သူတိုက်
သားဆက်ခြားဝန်ဆောင်မှုကို ပေးနေပါသလဲ။
  - အကယ်၍ သင့်အနေဖြင့် သားဆက်ခြားနည်းလမ်းများအကြောင်းကို ပိုမိုသိရှိလိုပါက
မည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလောက်။
  - ဘာကြောင့် ထိုသူတို့ကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရောလဲ။ အခြား ကောင်းမွန်သော
သတင်းအချက် အလက်အရင်းမြစ်များက ဘာတွေလဲ။

အဆင့် - ၃

ဇာတ်လမ်းသရုပ်ဖော်ခြင်း

သားဆက်ခြားခြင်းအကြောင်း စကားပြောဆိုခြင်း

၂၀ မိနစ်

၁။ သင်တန်းသားများကို (ဖြစ်နိုင်လျှင်) အမျိုးသားတစ်ဦး၊ အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြင့်
နှစ်ယောက်တစ်တွဲ တွဲပေါ်။

၂။ ငါးနှစ်ယောက်တစ်တွဲသည် သားဆက်ခြားခြင်းအကြောင်းကို သူတို့၏တွဲဖော်ဖြင့် စကားပြော
ဆိုရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုပါ။ အကယ်၏ အတွဲတိုင်းအတွက် ကျားမာအချိုးမှုများက
ယခုလေ့ကျင့်ခန်းတွင် အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများအဖြစ်ဖြင့် ပြောင်းပြန်ကိုယ်စား
ပြောဆွေးနေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။ အမျိုးသားများက အမျိုးသမီးများအနေဖြင့်
ဆွေးနေးရမည်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများက အမျိုးသားများအဖြစ်ဖြင့် ဆွေးနေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း
ပြောပါ။ ပါဝင်သူများသည် မိမိတွဲဘက်ကို မမြင်စေသင့်ပါ။

၃။ သင်တန်းတွင် ပါဝင်သူအားလုံးအား သက်ဆိုင်ရာတွဲဘက်အလိုက် ဇာတ်ညွှန်းများပါသော
ကတော်ပွဲကတ်များကို ဝေပေးပါ။ (အဖွဲ့ A ကို အဖွဲ့ A အတွက်ကတ်များ၊ အဖွဲ့ B ကို အဖွဲ့ B
အတွက် ကတ်များသော်ဖြင့်)၊ အဖွဲ့ A နှင့် အဖွဲ့ B များသည် သက်ဆိုင်ရာတွဲဖော်၏
ကတ်များကို မမြင်စေရပါ။ သင်တန်းပါဝင်သူများသည် အောက်ပါဇာတ်ညွှန်းအတိုင်း
အတွဲလိုက် သရုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

- သရုပ်ဆောင် A – သင်သည် မကြာသေးခင်က ပထမဆုံး ချစ်ချို့လှုဆိုသည့် သားပြီး
သမီးငယ်ကို မွေးဖားထားသော သူဖြစ်သည်။ သူမသည် အရမ်းချစ်စရာ ကောင်းပြီး
ကျိုးမာသည်။ သားဖားသရာမက သင့်အား သားဆက်ခြားရန် အကြောက်ပေးပြီး
နောက်ထပ် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရန် အနည်းဆုံး (၂)နှစ်ကြောသည့်တိုင်း အကြောက်ပေး
ခဲ့သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရန် အနည်းဆုံး (၂)နှစ်ကြောခြင်းသည် သင့်နှင့်သင့်ကလေးအတွက်
ပိုမိုကျိုးမာစေကြောင်း သူမကပြောခဲ့သည်။ ထိုထို အချိန်ပေးခြင်းသည် သင့်ခန္ဓာကိုယ်ကို
ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေပြီး သင့်သမီးကယ် ချစ်ချို့လှုကို သူမအသက် (၂)နှစ်ပြည့်
သည်အထိ မိခင်နှစ်တို့ကိုနိုင်ပြီး သမီးငယ်ကို ပြုစောင့်ရောက်ရန်လဲ အချိန်ပိုပေးနိုင်မည်
ဖြစ်သည်။ အခြားကလေးမရခဲ့ဘူး။ အချိန်ပေးပိုက်ဆုံးနိုင်ဖြို့အတွက်လည်းအကောင်း
ဆုံးဖြစ်မည် ဖြစ်သည်။ ကလေးစံရိုက်သည် အရမ်းကြီးခြင်းသည်။ နောက်ကလေးယူရန် အချိန်
ယူရမည်ဖြစ်ကြောင်း သင့်ယောကျုံးနှင့် ဆွေးနေးတိုင်ပင်ပြီး သင့်ခင်ပွန်းအား စဉ်းစား
စေကာ သူ၏သဘောတူညီချက်ရအောင် လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ထိုနောက် သင့်ယောကျုံး
အနေဖြင့် မည်သည့်သားဆက်ခြားနည်းလမ်းကို အသုံးပြုချင်ကြောင်း သိအောင်လုပ်ပါ။
- သရုပ်ဆောင် B – သင့်အေးသည် ချစ်ချို့လှုဟုသော သမီးကလေးကို မကြာသေးခင်က
မွေးဖားပေးခဲ့သည်။ သူမသည် အရမ်းချစ်စရာကောင်းပြီး ကျိုးမာသည်။ သင့်အေးက
သားဆက်ခြားမည် အကြောင်းကို သင်နှင့်တိုင်ပင် ဆွေးနေးစေချင်သည်။

- သားဆက်ခြားခြင်းအကြောင်းကို သင်သိပါသပေ သို့သော် သင်အနေဖြင့် မသိသလိုလဲ မနေချင်ပေ။ ယောက္ယာအားဖြင့် သားဆက်ခြားခြင်းအကြောင်းကို သိပါသပေ။ သင့်သူ့ယောက္ယာအားဖြင့် သားဆက်ခြားနည်းလမ်းအချို့ကိုတော် သင်ကြားဖူးထားသည်။ သို့သော် နည်းလမ်းအားလုံးကိုတော် မသိပေ။ သင့်အနေနှင့် သားဆက်ခြားနည်းတစ်ခုချင်းစီ၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများကို ပိုမို၍ သိချင်သည်။
- ၄။ အတွဲတစ်တွဲနှင့်တစ်တွဲ အနောက်အယုက်မဖြစ်စေရန် သင်တန်းသားများကို နေရာခွဲ၍ ထိုင်စေပါ။
- ၅။ သင်တန်းသားများအား ငြင်းတို့ပြောကြားသော စကားပြောဆိုမှုကို သင်တန်းတစ်ခုလုံး၏ ရွှေ့တွင် သရုပ်ဆောင်ပြရန် ပြောပါ။
- ၆။ အတွဲတစ်တွဲချင်းစီ၏ စကားပြောသရုပ်ဆောင်မှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် သင်တန်းသား များအား အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးပေပါ။ အတွဲတစ်တွဲ နှစ်တွဲကို သင်တန်းတစ်ခုလုံး၏ ရွှေ့တွင် သရုပ်ဆောင်ပြရန် ပြောပါ။
- ၇။ သင်တန်းသားအားလုံးကို သူတို့တွေ့ဖြင့်ကြံ့တွေ့ခဲ့ရသည့်အပေါ် သူတို့၏ ထင်မြင်ချက်များကို ဆွေးနွေးပေပါ။ သင်တန်းသားများကို သူတို့တစ်တွဲချင်းစီအလိုက် သရုပ်ဆောင်ခဲ့မှုများနှင့် သင်တန်းတစ်ခုလုံး၏ရွှေ့တွင် သရုပ်ဆောင်ခဲ့မှုများကို နှိုင်းယူဉ် စေကာ ကွဲပြားခြားနားချက်များကို ဆွေးနွေးပေပါ။ သူတို့သည် တူညီသော ပြဿနာကို ဆွေးနွေးခဲ့သလား။ သူတို့၏စကားပြောသရုပ်ဆောင်မှုသည် လက်တွေကျရဲ့လား။ သူတို့အလုပ်လုပ်သော ရပ်ရွာလူထုအတွင်းရှိ လူအများ၏အမြင်များကို ကိုယ်စားပြုရဲ့လား။ ဘာကြောင့်ကိုယ်စားပြုတာလဲ၊ ဘာကြောင့် ကိုယ်စားမပြုတာလဲ။ အရေးတကြီးဖြေရှင်းရမည့် ပြဿနာများ ကျန်ရှိနေသေးပါသလား စသည်ဖြင့် မေးမြန်းပါ။

အဆင့် - ၄

ဦးနှောက်မှန်တိုင်းဆင်ဆွေးနွေးခြင်း

သားဆက်ခြားခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်များနှင့် ဆိုးကျိုးများ

၁၉ မိနစ်

- ၁။ စက္ကာစာရွက်ကြီးပေါ်တွင် အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ပိုင်းခြားပြီး အကျိုးရလဒ်များနှင့် ဆိုးကျိုးများဟူ၍ ပုံသဏ္ဌာန် ယေားတစ်ခုကို ဆွဲပါ။ သင်တန်းသားအား အောက်ပါမေးခွန်းများ မေးပါ။
- သားဆက်ခြားခြင်းအကြောင်း ဆွေးနွေးခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်များ (သို့) အကျိုးကျေးဇူးများက ဘာတွေလဲ။ သားဆက်ခြားခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်များ (သို့) အကျိုးကျေးဇူးများက ဘာတွေလဲ။
  - သင်၏အေးခံပွဲနှင့် သားဆက်ခြားခြင်းအကြောင်း ဆွေးနွေးခြင်း၏ ဆိုးကျိုးများ (သို့) အခက်အခဲများက ဘာတွေလဲ။ သားဆက်ခြားရန်အတွက် အခက်အခဲများက ဘာတွေလဲ။

- ၂။ သင်တန်းသားများ၏ ဖြေကြားချက်များကို ချရေးပါ။ မှားယွင်းသော လက်တွေ့မကျသော ဖြေကြားချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ။
- ၃။ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြားပြီးတွင် ထွက်ပေါ်လာသော လွှာများသော ယူဆချက်များ၊ မှားယွင်းသော သတင်းအချက်အလက်များကို အမှန်ပြင်ဆင်ပါ။ ဥပမာ-သားဆက်ခြားခြင်းကို အသုံးပြုသော အမျိုးသမီးများသည် ပုံမှန်မဟုတ်သော ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရလိုက်မည့် (သို့မဟုတ်) သားဆက်ခြားဆေးပြားသောက်သုံးသော အမျိုးသမီးများသည် ကိုယ်အလေးချိန်ကျသည် (စသည်ဖြင့်)။ လူတစ်ဦးချင်းသည် မတူညီကြပါ။ သားဆက်ခြားနည်းအချို့သည် လူတစ်ဦးအတွက် ကောင်းမွန်သော်လည်း တဗြားသူများအတွက် မကောင်းမွန်သည်ကို သတိပြုမှတ်သားပါ။ ထိုကြောင့် သူတို့အတွက် အကောင်းမွန်ဆုံးသော သားဆက်ခြားနည်းလမ်းကို ရွေးချယ်နှင့်ရန် အရေးကြီးသည်။

ဆိုးကျိုးများ (အက်အခဲများ)	အကျိုးရလဒ်များ (အကျိုးကျေးဇူးများ)
ဖြစ်နိုင်ချက်ရှိသော ဥပမာများ	ဖြစ်နိုင်ချက်ရှိသော ဥပမာများ
မိသားစု၏ တွေ့်အားပေးမှုများ	ကျိုးမာသော မိခင်နှင့် မိသားစု ဖြစ်စေခြင်း
ရွေးချယ်မှု အကန်အသတ်ရှိခြင်း (သို့) သားဆက်ခြားနည်းလမ်းရွေးချယ်ရန် ပုံမှန်သားနည်းပါးခြင်း	ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုင်မှုကိစ္စရရှိခြင်း
လူမှုရေး အမည်းစက်	ပိုမိုကောင်းမွန်သော လိုင်မှုကိစ္စရရှိခြင်း
အလေ့အကျင့်အသစ် ဖန်တီးရှိခြင်း	မိခင်သည် ကလေးအသက်နှစ်နှစ် ကျော်သည့်တိုင် မိခင့်ဗုံးတို့ကိုနိုင်ခြင်း
ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုင်မှုကိစ္စရရှိမှုးပြု ပြောဆိုရန် သက်တော့်သက်သာ မခံစားရခြင်း	အိုးခေါ်ပွဲနှင့်ပို့စီးရေး ရွေးချယ်နှင့်ရန် နည်းလမ်းများအကြောင်း ပုံမှန်သားနည်း
သားဆက်ခြားနည်းလမ်းများရရှိနိုင်မှု နည်းပါးခြင်း	ကလေးမွေးဖွားရန် အသိနှင့်ကောင်းဖြစ်မပြီ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း
သက်တော့်သက်သာမှုးပြု သေားဆက်ခြားနည်းလမ်းများ	နောက်ထပ်ကလေးယူရန်အတွက် ငွောက်းပိုင်းဆိုင်ရာ ကြိုက်ပြင်ဆင်နိုင်ခြင်း
သားဆက်ခြားနည်းလမ်း၏ ကုန်ကျစရိတ်	
သားဆက်ခြားရန် ပိမိန္ဒီးခင်ပွဲနှင့် သဘောမတူးအေးခံများ	

Table ၁၁၂ သားဆက်ခြားခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်များနှင့် ဆိုးကျိုးများ

အဆင့် - ၅

ပြန်လည်သုံးသပ်ဆွဲးခြင်း

သင်ယူခြင်းဖြစ်စဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၉ မိနစ်

- ၁။ ယခုလေ့ကျင့်ခန်းများမှ မည်သည့်အရာများသင်ယူခဲ့သလဲဟု သင်တန်းသားများအား ဖော်မြန်းပါ။
- ၂။ အငြင်းပွားဖွယ်ရာများ၊ အထိခိုက်မခံသည့် ခေါင်းစဉ်များပါသလား။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၃။ ယခုခေါင်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး လုံလောက်သော ဗဟိုသုတေသနများ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများ နှစ်ဖက်လုံးတွင် ရှိကြသလား။ အမျိုးသားထက် အမျိုးသမီးများက သို့မဟုတ် အမျိုးသမီးထက် အမျိုးသားများက ယခုသတ်းအချက်အလက်များရရှိနိုင်မှ နည်းပါးခြင်းများ ရှိသလား။
- ၄။ သားဆက်ခြားခြင်းအကြောင်းပြောဆိုရန် ရပ်စွာလူထုအား ပိုမိုသက်တောင့်သက်သာဖြစ်မှု ခံစားရစေရန် မည်သည့်အရာများကို ပြုလုပ်သင့်သလဲ။
- ၅။ သားဆက်ခြားခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ရပ်စွာဒေသအတွင်းရှိ လွှဲမှားသော အယူအဆများကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသွားသလား။
- ၆။ သားဆက်ခြားခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အမျိုးသမီးများက မည်သည့် အခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်သလဲ။ အမျိုးသားများကကော မည်သည့်အခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်သလဲ။
- ၇။ သားဆက်ခြားခြင်းသည် မိခင်နှင့်ကလေးကျန်းမာရေးအတွက် ဘာကြောင့် အရေးကြီးတာလဲ။

မှတ်မိရန် အမိက အချက်အလက်များ

- သားဆက်ခြားခြင်းအကြောင်းနှင့် ရရှိနိုင်သော သားဆက်ခြားခြင်းနည်းလမ်းများ၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆုံးကျိုးများကို အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများ နှစ်ဖက်စလုံးကို ပညာပေးထားသင့်သည်။
- သားဆက်ခြားသည့် နည်းလမ်းများအသုံးပြုရာတွင် အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း၊ သားဆက်ခြားခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အေး ခင်ပွန်းအချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွဲးနွေးသင့်သည်။
- အေး ခင်ပွန်းများသည် ကလေးရယူရန် အဆင်သင့်ဖြစ်ပြီဟု အပြန်အလှန်ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်သည့် အချိန်အထိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းကို စောင့်ဆိုင်းသင့်သည်။
- အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် သူမ၏ကောင်းမွန်သည့် ကျွန်းမာရေးနှင့် လုံခြုံစိတ်ချရမှုအတွက် သူမ၏ အသက်(၁)နှစ်မတိုင်မိအတွင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းကို ရှောင်ရှားသင့်သည်။
- အေးခင်ပွန်းများသည် ကောင်းမွန်သော မိခင်နှင့်ကလေးကျန်းမာရေးအတွက် ကလေး မွေးပြီးနောက် ထပ်မံကိုယ်ဝန်ဆောင်ရန်အတွက် (၂)နှစ်-(၃)နှစ် စောင့်သင့်သည်။
- မှန်ကန်စွာနှင့် ကိုက်ညီစွာအသုံးပြုလျှင် သားဆက်ခြားနည်းအများစုသည် ၉၉ ရာခိုင်နှုန်း ထိရောက်သည်။
- အောက်ပါသတ်မှတ်ချက်များအားလုံးနှင့် ကိုက်ညီလျှင် မိခင်နှီတိုက်ကျွေးခြင်းသည် သားဆက်ခြားခြင်း နည်းလမ်းတစ်ဦးဖြစ်သည်။
  - ... ကလေး၏အသက်သည် (၆)လ အောက်ဖြစ်ရမည်။
  - ... ကလေးငယ်အား မိခင်နှီတိုးတည်းသာ တိုက်ကျွေးရမည်။
  - ... ကလေးနှီးသည့်အချိန်တိုင်း မိခင်နှီတိုက်ကျွေးရမည်။ မိခင်၏ရာသီသွေး မလာရသေးခင်ဖြစ်ရမည်။ ထိသိပြုလုပ်ခြင်းကို မိခင်နှီတိုက်ကျွေးခြင်းဖြင့် ရာသီသွေးမလာခြင်း နည်းလမ်းဟု ခေါ်သည်။

အခန်း ၁-၄

ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်းတွင် မိသားစုနှင့် လူထုပတ်ဝန်းကျင်မှ ပံ့ပိုးကူညီခြင်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၁-၄

လမ်းခရီးအတွက် ကတိကဝတ်ပြခြင်း

စိတ်လျှပ်ရှားခြင်း၊ ကြောက်ရွှေ့ခြင်း၊ စိတ်ဖိစ်ခြင်း၊ ပျော်ရွင်ခြင်းစသည့် စိတ်ခံစားချက်များကို ပထမရက် တစ်ထောင်အတွင်းတွင် မိခင်များကြံတွေ့လေ့ရှိသည်။ ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အဆင်ပြေပါမလား၊ မိမိကလေးကျိုးမာရေးကောင်းပါမလားစသည့် မေးခွန်းမျိုး ကိုလည်း မိခင်များက မိမိကိုယ်မိမိမေးလေ့ရှိကြသည်။ မိဘဖြစ်လာတော့မည့် အချိန်တွင် ကလေးအတွက် ပြင်ဆင်ထားတာတွေသည် ပြည့်စုံပါမလား၊ ကလေးအတွက် ပြည့်စုံသော မိဘဖြစ်နိုင်ပါမလားဆုံးသည့် မေးခွန်းမျိုး ကိုယ်ကိုယ်ကို မေးလေ့ရှိကြသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန် သည် အမျိုးမျိုးသော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ ပြောင်းလဲနေသော အချိန်ကာလ ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့အမျိုးမျိုးသော အပြောင်းအလဲများကို နားလည်ခြင်းသည် မိဘများသည် အတွေ့အကြံကောင်းများကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မိဘတိုင်းသည် မိမိသားသမီးများအတွက် အကောင်းဆုံးကို လိုချင်ကြသည်။ ကံကောင်းစွာဖြင့် ပထမရက်တစ်ထောင်အတွင်းတွင် မိခင်နှင့်ကလေးအတွက် လိုအပ်သော ကျိုးမာရေး ပြုစုံစောင့်ရောက်ခြင်းများကို ကျွန်ုပ်တို့သိရှိထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မိခင်အတွက် အာဟာရနှင့် ကျိုးမာရေးအတွက်လုပ်ဆောင်ရမည့် အမိကအမှုအကျင့်များ ရှိသော်လည်း ထိုအလေ့အကျင့်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ခင်ပွန်း သို့မဟုတ် မိမိချုပ်ခင်သော မိသားစုဝင်များ၏ အထောက်အပံ့ရှိမှသာလျှင် မိခင်သည် ခက်ခဲသော အချိန်ကာလများ တွေ့ရှိချိန်တွင် အထိုးကျို့ခြင်းမှ ကင်းလွှတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကောင်းမွန်သော လိုက်နာရမည့် အမှုအကျင့်များကို သိရှိခြင်း အဆိုပါအမှုအကျင့်များကို အချိန်ရှိတိုင်း ခင်ပွန်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ရက် ၁၀၀၀ ခရီးအစတွင်ပင် အဆိုပါ အမှုအကျင့်များကို ပြုမှုကျင့်ကြံရန်

ကတိကဝတ်ပြခြင်းသည် အောင်မြင်သော မိသားစုဖြစ်နိုင်ရန် အကူအညီပေးသော အရာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ခရီးလမ်းမှာ အမြေချေမွှေ့နေမည် မဟုတ်ပေါ့။ တစ်ခါတစ်ရုံ မိဘများမှလည်း ပိမိတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်ပါ မလားဆုံးသည့် စိုးရိမိစိတ်များ ရှိစေနိုင်သည်။ သို့သော အကောင်းဆုံးမှာ ကောင်းမွန်သော အမှုအကျင့်များကို ဆက်လက် သင့်ယူပြီး လိုအပ်သည့် အကူအညီများကို ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်းများနှင့် မိမိချုပ်ခင်သူများထံမှ ရယူရန်သာဖြစ်သည်။

ရက်တစ်ထောင်ခရီးစဉ်ကောင်းမွန်ရန်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ လူသားများ၏အပြုအမှုအလေ့အကျင့်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး သုတေသနလုပ်သူများ၏ ပြောကြားချက်အရ လူသားများသည် သုတေသနပြုလုပ်ရမည်ဟု သံမြို့ဒြာန်ချထားသောအရာများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသော အရာများနှင့် လက်တွေ့လုပ်နေသော အရာများတွင် ပို၍ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ချင်ကြသည်။ ထိုအပြင် သူငယ်ချင်းအပေါ်များ၊ ကိုယ်ချုပ်သော သူများထံမှ အထောက်အပံ့ရုပ်ဇာုံလည်း အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နိုင်ကြသည်။ လူတစ်ဦးအတွက် အမှုအကျင့်အား ကတိကဝတ်ပြုသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ မိမိပြောင်းလိုလဲလိုသည့် စိတ်ရှိကြောင်းကို မိသားစုနှင့် သူငယ်ချင်းများအား ပြောပြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် သူမှမသည် ကလေးအသက် ၆ လတဲ့ မိခင်နှစ်တစ်ဦးကို တိုက်ကျွေးရန် အစီအစဉ် ရှိကြောင်း (သို့) ကလေးအသက် ၆ လ ပြည့်သည်နှင့် ကြယ်လေးပွင့်ပါအောင် ဖြည့်စွက်စာကျွေးရန် အစီအစဉ်ရှိကြောင်း စသည်တို့ကို ပြောပြနိုင်သည်။ အခြားနည်းလမ်းအနေဖြင့် Facebook စသည့် မိဒီယာတွင်လည်း သူမှမဖြစ်ချင်သော အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို ဖွင့်ချုပ်နိုင်သည်။ ယခုလိုမျိုး အလေ့အကျင့်များ လုပ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း ပတ်ဝန်းကျင့်တွက်တာဝန်ယူစိတ် ပိုရှိခြင်း၊ မိခင်များအတွက်လည်း အလေ့အကျင့်ကောင်းများလုပ်နိုင်ရန် တွန်းအားရှိစေခြင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင့်မှ အထောက်အပံ့များ ရနိုင်ကြောင်းကို သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

သင် (၃၅) သင့်အသိတဲ့တွင် ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ကို သိပါက ကလေးထံသို့ စာတစ်စောင်ရေးရန် စဉ်းစားပါ။ ဆန္ဒရှိပါက စာတွင် မိမိအမည်ကို ထည့်အသုံးပြုနိုင်သည်။ မိမိကတိကဝ်ပြုချက်ကို သူငယ်ချင်းနှင့် မိသားစုံများနှင့် ဝင်လိပါက စာကို Facebook တွင် တင်နိုင်ပါသည်။ ထိသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အခြားသော ကလေးအမေများအား ပိုမိုအားကျ အတုယူစေနိုင်ပါသည်။

အထိမ်းအမှတ်။ မိခင်တစ်ယောက်၏အနာဂတ်ကလေးအတွက် ကတိကဝ်ပေးခြင်း။

သို့ အနာဂတ်မှ ကလေးရေ

မေမေကလေးရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ဒါတွေကို လိုက်နာမယ်နော်၊ ဒါဟာလည်း သားသားမီးမီးလေးကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဥာဏ်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ လူမှုရေးပိုင်းဆိုင်ရာတွေမှာ အမြင့်မားဆုံး ရရှိစေချင်လိုပဲဖြစ်ပါတယ် သမီးလေးတို့၊ သားလေးတို့ရော့၊ ဒါကြောင့်လည်း မေမေတို့က ယနေ့မှစပြီး-

- ကျွန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အလေ့အကျင့်ကောင်းတွေကို သက်ဆိုင်ရာ ကျမ်းကျင်တဲ့ ကျွန်းမာရေး ဝန်ထမ်းတွေဆီက အထောက်အပဲယူပါမည်။ မီးမွားမီ ကိုယ်ဝန်ဆောင် စောင့်ရောက်မှုခံယူပြီး မွေးပြီးရင်လည်း လိုအပ်တဲ့ မွေးကင်းစ ကလေးပြုစုံ စောင့်ရောက်မှုတွေကို ကျွန်းမာရေးဌားကို သွားရောက်ရယူပါမယ်ကွယ်။
- မေမေနဲ့ သားသားမီးမီးနှစ်ယောက်လုံးကျွန်းမာရေးကောင်းမှန်နိုင်စေနဲ့ နေ့တိုင်း ကြုံလေးပွင့်ပါသော အစားအစာများကို မျှတအောင်စားပါမည်။
- လိုအပ်ရင်လည်း မိတ်ဆွေများနှင့် မိသားစုံများထံမှ အကူအညီတောင်းပါ့မယ်ကွယ်။ ပင်ပန်းနေတဲ့အချိန်၊ စိုးရိမိပုပ်နေချိန်နဲ့ ဝမ်းနည်းနေချိန်တွေမှာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီရယူပါမယ်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာသည် ကျွန်းမာရေးသည်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွန်းမာရေးလောက် အရေးကြီးတာဖြစ်ကြောင်း မေမေသိထားပါတယ်ကွယ်။
- မွေးမွားရာတွင် အိမ်မှာမမွေးဘဲ လုံခြုံစိတ်ချမှုရှိတဲ့ ကျွန်းမာရေးဌားတွေမှာပဲ မွေးပါမယ်ကွယ်။
- မွေးပြီးချင်းတွင်လည်း မိခင်နှင့်ကို ချက်ချင်းတို့ကိုမယ်။ မေ့မေ့နှင့်ရည်က အနှံးမဖြတ်နိုင် သလို သားသားမီးမီးအတွက် ရည်ရွယ်ထားတဲ့ ပထမဗြိုးဆုံး အစားလည်းဖြစ် ဆေးလည်း ဖြစ်လေ။ မေမေက ကလေးအတွက် အကောင်းဆုံးတွေကိုသာ မွေ့နှုန်းထားတာကိုး။

- ကလေးအသက် ၆ လအထိ အခြားအစား အရည်၊ ရေ၊ နှီမှုနှင့်များမပေးဘဲ မိခင်နှုတ်မျိုးကို ပဲတိုက်မယ်။ မိခင်နှုံးကို အခြားဘယ်အရာမှ အစားမထိုးနိုင်ပါ။ မိခင်နှုကနေ ကလေးကို တော်သော၊ ကျွန်းမာသော၊ သန်မာသောသူ တစ်ယောက်ဖြစ်လာစေမယ်လေ။
- သားသားမီးမီး အသက် ၆ လပြည့်သည်နဲ့ ဖြည့်စွက်စာစတင်ကျွေးပြီး မိခင်နှုံးကိုလည်းဆက်လက်တို့ကိုကျွေးမယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ ကြုံလေးပွင့်ပါအောင် အစာများကျွေးပြီး ကလေးအသက် ၂ နှစ်ပြည့်ပြီးသည်ထိ မိခင်နှုံးဆက်လက်တို့ကိုခြင်းဖြင့် သားသားမီးမီးတို့ကိုယူးနာခြင်းများမှ ကာကွယ်နိုင်မယ်လေ။

သားသားမီးမီးတို့နဲ့ တွေ့ဖို့ စိတ်လှုပ်ရှုံးနေပါတယ်။
ချစ်သော မေမေ

ဖစ်၊ အဖွဲ့နှင့် သူငယ်ချင်းများမှုလည်း အောက်ပါနည်းလမ်းအတိုင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ တူးတူးမီးပါ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအာရ မတူညီနိုင်ကြသောကြောင့် အဆင်ပြေသလို လွတ်လပ်စွာ ဖို့ငြိမ်းပြင်ဆင်နိုင်သည်။

အထိမ်းအမှတ်။ ဖစ်တစ်ယောက်၏ အနာဂတ်ကလေးအတွက် ကတိကဝ်ပေးခြင်း။

သို့ အနာဂတ်မှ ကလေးလေးရေ

ကလေးရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ဖေဖေတို့ ဒါတွေကို လုပ်ဆောင်မယ်လို့ ကတိပေးပါတယ်။ ဖစ်တစ်ယောက်အနေနဲ့ အရေးကြီးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍမှာ ပါဝင်တယ်ဆိုတာ သိပါတယ်။ အခုလို ကတိပေးတာကလည်း သားတို့သမီးတို့ မေမေ ဒီကာလအတော့အတွက်မှာ စိတ်ချမှုံးသာ ကိုယ်ကျွန်းမာ ရှိစေချင်လိုဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖေဖေပေးမယ့် ကတိတွေကတော့ –

- ဒီနောက်ပြီး မေမေကို ကျမ်းကျင်ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းတွေဆီက အကူအညီရအောင် ကူညီပေးမယ်။ မမွေးမီ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရောက်မှုနဲ့ မွေးပြီးရင်လည်း မွေးကင်းစ ကလေးပြုစုံစောင့်ရောက်မှုရရှိအောင် တို့ကိုတွေ့နှုန်းကူညီပေးမယ်။ ကျွန်းမာရေးဌားနဲ့ သွားရင်လည်း ဘယ်နှစ်ကြိမ်မြောက်ဆိုတာကို မှတ်ထားပေးပြီး ကျွန်းမာရေးဌားနဲ့ ပြည့်စွဲတဲ့ စောင့်ရောက်မှုတွေရအောင် ကူညီပေးမယ်။

- မေမွန့် သားသားမီးမီးတို့အတွက် ခန္ဓာကိုယ်မှာ လိုအပ်တဲ့ အာဟာရတွေ ရရှိအောင် နေ့စဉ် ကြယ်လေးပွင့် ပါဝင်အောင်လည်း လုံလောက်အောင် ကျွေးမွေးပြုစုံကူညီပါမယ်။
  - လိုအပ်ရင်လည်း စိတ်သက်သာရာ ရပေါ်မယ်။ မေ့မေ့ရဲ့ ကောင်းမွန်တဲ့ အဖော်အဖြစ် အထူးသဖြင့် နေမကောင်းတဲ့အခါး၊ ပင်ပန်းတဲ့အခါးမျိုးတွေမှာလည်း အိမ်မျက်စွဲတွေကို ပိုင်းစပ်နှင့်ဆောင်ပေးမယ်။ ဒီကာလတွေဟာ ရှုပိုင်းဆိုင်ရာ ပင်ပန်းလွန်းတဲ့ ကာလတွေဖြစ်တာကြောင့် ကာလတစ်လျောက်လုံး ကူညီပေးပါမယ်။
  - မေမေဟာ တစ်ယောက်တည်းမဟုတ်ဘူးဆိုတာ သိရှိလေပါမယ်။ မေမေခန္ဓာကိုယ်ဟာ ပြောင်းလဲမှုတွေ အများကြီးဖြစ်နေတာကြောင့် သူမဆုံးမှ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာမှာ သက်ရောက်မှု၊ ရှိနေနိုင်ပါတယ်။ ဒါကို ဖေဖေ စိတ်ရှုညွှာ နားထောင်ပေးပါမယ်။ သူမရဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွန်းမာရေးဟာ ရှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွန်းမာရေးလောက်အရေးကြီး တယ်ဆိုတာကို အဖော်ပါတယ်။
  - ကျွန်းမာရေးဌာနမှာ ကလေးမွေးမှာကို စီစဉ်ထားပါမယ်။ ဖေဖေသာက်ကတော့ သားသား မီးမီးလေး စိတ်အချေခွဲး မွေးနိုင်ဖို့ အကောင်းဆုံးကြီးစားပေးပါမယ်။ ဒါအတွက်လည်း လိုဂိုလ်ယ်ယယ် အရေးပေါ်အခြေနေအတွက် ငွေစုစောင်းမျှတွေ၊ ပိတ်ရက်တွေ၊ ညာဘက်မွေးမှာတွေအတွက် သွားလာရေးအတွက် အထူးစီစဉ်ရမှာမျိုးတွေပါ ရှိတယ်ဆိုတာ ဖေဖေနားလည်ထားပါတယ်။
  - မိခင်နှီးတို့က်ရာမှာလည်း ကူညီပေးပါမယ်။ သားသားမီးမီး ၆ လအထိ ရော အစာများ အတိုက်အောင် ကာကွယ်စောင့်ရောက်ပေးပါမယ်။ မိခင်နှီးအစားထိုး နှီးမှုနှီးများကိုလည်း မတိုက်အောင် ကာကွယ်ပေးပါမယ်။ ကလေး အသက် J နှစ်ထိုး မိခင်နှီးသည်သာ အကောင်းဆုံး၊ ကျွန်းမာစေဆုံး၊ အသန်မာစေဆုံးဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဖေဖေပါတယ်။ ဒါကလည်း ဘယ်သူကမှ ငြင်းလို့မရတဲ့ သိပုံနည်းကျွဲ့ အချက်ပါပဲလေ။
  - (အခြား ဖြည့်စွဲက်လိုသည်များကို ဖြည့်စွဲက်ပါ။)

သားသားမီးမီးတို့နဲ့ တွေ့စို့ စိတ်လှပ်ရှားနေပါတယ်
ချစ်သော ဖေဖေ

မွေးဖားချိန်နှင့် နောက်ပိုင်းအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း

အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ကိုယ်ဝန်ရှိပြီဟု သိရှိရသည့်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်းမာစွာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရန် နှင့် စိတ်ချွဲစွာ မွေးဖွားနိုင်စေရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းမှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင် စောင့်ရောက်မှု ၈ ကြိမ်ခံယူရန် ဖြစ်သည်။ မမွေးခင် ကျွန်းမာရေး စောင့်ရောက်မှု ခံယူမှုသည် အမျိုးသမီး တစ်ဦးအတွက် စိတ်ချွဲစွာ မွေးဖွားနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ခြင်းဟု ပြောနိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် စောင့်ရောက်မှု ခံယူခြင်းအပြင် အမျိုးသမီးနှင့် မိမိအဖော်အတွက် မွေးဖွားချိန်တွင် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ထင်ထင်ရှားရှားသိရှိစေသည်။ ငါးငါးကို မွေးဖွားရန် ပြင်ဆင်ခြင်းဟု ခေါ်သည်။ ထိုသို့ပြင်ဆင်ခြင်းသည် အမျိုးသမီးနှင့် မိမိအဖော်ကြား ဖြစ်လာနိုင်သည်များကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်နိုင်စေသောကြောင့် ကလေးမွေးဖွားချိန်တွင် စိတ်သက်သာရာရစေသည်။ ကလေးမွေးဖွားခြင်းသည် ပုံမှန်ဖြစ်ရှိနိုင်ပြီ။ သို့သော် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများစွာ ရှိနိုင်ပြီး အကောင်းဆုံးမှာ ကြို့တင်ပြင်ဆင်ထားရန် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ခြင်း၏ အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် အမျိုးသမီးနှင့် ငှုံး၏အဖော်အတွက် အမိက ဆုံးဖြတ်
ချက်ချရန်မှာ မည်သည့်နေရာတွင် ကလေးမွေးဗွားမည်ဆုံးသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သည်။
ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်အတွင်း မိခင်နှင့် သနောက်သားမှာ ကျိုးမာရေးကောင်းနေစေကာမူ
ကျိုးမာရေးဌာနတွင် မွေးဗွားရန် အမြဲအရေးကြီးသည်။ ကျိုးမာရေးဌာနနှင့် နီးသောနေရာတွင်
မနော်သော သူများမှာမူ ကျိုးမာရေးဌာနတွင် မွေးရန် လိုအပ်သည်များကို ကြိုက်ပြင်ဆင်
ထားရန် လိုအပ်သည်။ မိခင်နှင့် ငှုံး၏အဖော်သည် မွေးဗွားရန် ပြင်ဆင်ခြင်းအတွက် ဆွေးနွေးရန်
အကြောင်းရာများစွာ ရှိနေသည်။

မိခင်နှီးကို တိုက်ကျွေးရန် မိခင်အား အထောက်အပံ့ဖြစ်သော အစီအစဉ်တစ်ခု ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကောင်းသော အရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ အချို့သော မိခင်များအတွက် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးခြင်းသည် လွယ်ကူပြီး ကလေးနှင့်မိခင်အတွက် သဘာဝအတိုင်းခံစားရသည်။ အချို့သော ဖြစ်ရပ်များတွင် မိခင်များအနေဖြင့် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးရာတွင် ငါးတို့၏ပုံကြည်မှုကို လျော့နည်းစေပြီး သူတို့၏ကလေးအတွက် မိခင်နှီးရည်အလုံအလောက်ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် သူတို့၏ နှီးတိုက်နှိုင်သော စွမ်းရည်နှင့် သက်ဆိုင်သော မေးခွန်းများရှိလာနိုင်သော အခက်အခဲများကြိုတွေ့ နေရတတ်ပါသည်။ ထိုအပြင် အမျိုးသမီးများအပေါ် မိခင်နှီးမှတိုက်ကျွေးရန်နှင့် မိခင်နှီးအစားထိုးနှီးမှုနှင့် အသုံးမြှုနှင့် အသုံးပြုရန် မိအားမေးများ ရှိနေတတ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရုတွင် မိခင်နှီးအစားထိုးနှီးမှုနှင့် အသုံးပြုရန် မိအားများသည် ဆေးရုံဝန်ထမ်းများထံမှ ရောက်လာတတ်ပြီး သူငယ်ချင်များ မိအားမျိုးသားများ၊ ဖော်ဘုတ်ဓာတ်များနှင့် ကုမ္ပဏီကြော်ပြာများမှုတစ်လည်း ရောက်လာတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရုတွင် မိခင်သည် လုပ်ငန်းခွင်ပြန်ဝင်ရန် လိုအပ်ပြီး သူမတွင် ခြေးသွေ့စရာမရှိဟု ခံစားရတတ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း သူမသည် မိခင်နှီးတိုက်ရန် ကတိကဝဝတိပြုခဲ့ပါက လေ့ကျင့်ထားသော ကျိုနှီးမာရေးဝန်ထမ်း မိသားစုနှင့် ချုပ်ရသောသူများမှ

သူမျှကလေးအား ပြုစုရာတွင် အကောင်းဆုံး အကူအညီပေးပါက သူမသည် အောင်မြင်မှ အတွက် အကောင်းဆုံးအခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်သည်။

မိခင်နှုတိကြေားခြင်း သရီးစဉ်သည် မိခင်သည် သူမျှကလေးကို သူမရင်သားပေါ်သို့ စထားလိုက်သည့် အချိန်မှ စတင်သည်။ ငင်းသည် မွေးပြီးပြီးချင်း ပထမတစ်နာရီအတွင်း ဖြစ်သင့်သည်။ အချို့သော ကျို့မှာရေးဝန်ဆောင်မှုများတွင် ထိအရာများကို အလိုအလေ့ကိုလုပ်ပေးလေ မရှိပါ။ ထိုကြောင့် မိခင် သို့မဟုတ် မိသားစုဝင်များမှ မွေးပြီးပြီးချင်း ချက်ချင်း မိခင်နှုတိကြေားရန် ကျို့မှာရေးဝန်ထမ်းအား တောင်းဆုံးသင့်သည်။ ငင်းသည် ကလေးဖခင် သို့မဟုတ် အခြား သူငယ်ချင်းများနှင့် မိသားစုဝင်များမှ WHO နှင့် MoHS မှ နှုတိကြေားခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော ထောက်ခံချက်များကို သိထားလျှင် အထောက်အကူ ပိုဖြစ်သည်။ သို့မှာသာ ကလေး၏မိခင်ကို အထောက်အကူပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

တစ်ခါတစ်ရုတွင် သက်ကြီးချွဲယ်အိုနှင့် သက်ငယ်မျိုးဆက်များကြားတွင် ကလေးသူငယ်ပြုစု စောင့်ရှောက်ခြင်းအပေါ် မတူညီသော ထင်မြောက်ယူဆချက်များ ရှိနေတတ်သည်။ ကလေးမွေးဖွားခြင်း၊ ကလေးအစာကျွေးခြင်း အလေ့အထများနှင့် အခြားသော ကလေးစောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အပြုအမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အစီအစဉ်များကို ကလေးမွေးဖွားမီ မိသားစုဝင်များနှင့် ကြိုတင်ဆွေးနှင့်သည်။ အရေးကြီးသည်။ ရိုးရာအလေ့အထများလည်း ရှိနေပြီး အချို့မှာ အကျိုးရှိပြီး အချို့မှာ အကျိုးမရှိပါ။ ရေအေးမထိတွေ့ခြင်းနှင့် အချိန်အတိုင်း အတာတစ်ခုအတိ အစားအသောက်ရော်ခြင်းကဲ့သို့ အလေ့အထများသည် မိခင်နှင့်ကလေး၏ ကျို့မှာရေးကို ထိခိုက်စောင်ပါသည်။ ရေအေးမထိတွေ့ခြင်းသည် အန္တရာယ်မဖြစ်စေသော်လည်း လက်ဆေးခြင်းကဲ့သို့သော ကောင်းမွန်သော တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးအပြုအမှုကို ကျိုးသုံးခြင်းအား တားဆီးခဲ့လျှင် မိခင်နှင့် ကလေးအတွက် ပြဿနာတစ်ပို့ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင်ပင် မိခင်နှုတိကြေားခြင်း အပါအဝင် အခြားကြာရှည်စွာ ရပ်တည်နေသော ရိုးရာအလေ့အထများသည် ကလေးကို အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည်။ စေားစွာ ထိအကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးခြင်းသည် စိတ်လျှပ်ရှားခြင်း ပင်ပန်းခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်တတ်သော မိခင်၏ မီးဖွားပြီးအချိန် ပဋိပက္ခနှင့် စိတ်ဖိစ်မှုများမှ ရှောင်းရှားစေရန် အထောက်အကူ ဖြစ်စေပါသည်။

မိခင်၏စိတ်ကျို့မှာရေး

အိမ်မှုကိစ္စများနှင့် လုပ်ငန်းခွင်အလုပ်များတွင် လက်တွေ့ကျကျ ကူညီပေးခြင်းအပြင် မိခင်သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာရှုနှင့် မိသားစု လူထူးနှင့် ကျို့မှာရေးဝန်ထမ်းများမှ အားပေးစကားများ ပြောပေးရန်လည်း ထပ်တူထပ်မှုအရေးကြီးသည်။ ထိကဲ့သို့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာရှုနှင့် လူမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ပုံပိုးမှုများသည် ကလေးမွေးမီ မွေးဖွားစဉ်နှင့် မွေးဖွားပြီးကာလများတွင် အထူးလိုအပ်သည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် မိမိမှာ တစ်ဦးတည်း အထိုက်နေသည်ဟု ခံစားရခြင်း သို့မဟုတ်

ကလေးမွေးမီ ဆွေးနွေးသင့်သည်မေးခွန်းများ

- ၁။ မိမိဘယ်နွောတွင် မွေးမည့်နေ့စွဲမည်နည်း။
- ၂။ မည်သည့် ကျို့မှာရေးဌာနတွင် မွေးဖွားမည်နည်း။
- ၃။ အကယ်၍ ကျို့မှာရေးဌာနမှာ ဝေးပါက မိမိသည် ကိုယ်ဝန်လရှင့်ပြီး မွေးခါန်းအချိန် သွားရန် စီစဉ်နိုင်ပါမည်လား။ (အဆိုပါကျို့မှာရေးဌာနအနီးရှိ မိမိသို့မဟုတ် သူငယ်ချင်းနှင့်အတူ နေရနိုင်ပါသလား။)
- ၄။ ကလေးမွေးသောအခါ မိမိနှင့် မည်သူ လိုက်ပါမည်နည်း။
- ၅။ မွေးဖွားသည့်အချိန်တွင် ကျွန်ုပ်သည် ဆေးရုံအား မည်သည့်နည်းဖြင့် ရောက်မည် နည်း။ လမ်းခရီးသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးသည် နေရာညာရော အဆင်ပြေလား။ ခရီးစုရိတ် အကုန်အကျမှုများသလား။ မိမိတွင် ဆေးရုံသွားရန် ငွေကြားရှိသလား။
- ၆။ မွေးဖွားပြီး တစ်နာရီအတွင်း မိမိကလေးအား မိမိရင်သားပေါ်ထားရန် သေချာစေရန် မည်သူက ကူညီမည်နည်း။
- ၇။ အရေးပေါ်အခြေအနေအတွက် မိမိတွင် ငွေရှိသလား။ ဥပမာအားဖြင့် မိမိသို့မဟုတ် မိမိကလေးသည် မွေးဖွားချင်းနှင့် ကျို့မှာရေးပြဿနာနှင့် ကြံ့တွေ့ရပါက မိမိသည် ငွေစောင်းထားသလား။
- ၈။ မိမိအား ကျွန်ုပ်အိမ်ပြန်ရောက်ချိန်တွင် မည်သူက ချက်ပြုတို့ခြင်း အဝင်လျော့ခြင်းနှင့် အခြားကလေးများကို စောင့်ရှောက်ခြင်းကဲ့သို့သော အိမ်မှုကိစ္စများကို ကျွန်ုပ်အား ကူညီမလဲ။
- ၉။ ပထမခြားကလေးသည် မိခင်နှုတိကြေားရန် ကျွန်ုပ်သည် မည်သည့် အထောက်အပုံမှုအား လိုအပ်သလဲ။ မိမိတွင် ပြဿနာကြံ့ခဲ့ရပါက မည်သည့်နေရာတွင် အကူအညီတောင်းရမည်။
- ၁၀။ ကြယ်လေးပွင့်ပါဝင်သော အမျိုးမျိုးသော အစာအုပ်စုအားလုံးပါဝင်ရန် ကျွန်ုပ်သည် မည်သို့ စားရမည်နည်း။ ပုံမှန်ထက် အစာအရေအတွက် မြင့်မားရန် မည်သို့ စားရမည်နည်း။

ပုံးပိုးကူညီချင်းခံထားရသည်ဟု ခံစားခြင်းသည် ကလေးနှင့် မိခင်အတွက် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျိုးမာရေးရလာအုပ်ကောင်းများကို ရရှိစေသည်။

အကြောင်းမှာ မိခင်တစ်ဦး၏ စိတ်ခံစားမှု အမြင့်ဆုံးအား ဖန်တီးပေးသော ဘာဝပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ် ကြောင့်သာမက မိခင်ခန္ဓာကိုယ်သည် ကလေးမမွေးမီ မွေးဖွားစဉ် မီးဖွားပြီးအချိန်တွင် ဟော်မှန်းများ ထုတ်လွှာတ်ပေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်အတွင်း ထုတ်လွှာတ်သော ဟော်မှန်းသည် တစ်ခါတစ်ရုတွင် မဆန့်မှန်နိုင်သော နည်းများဖြင့် သူမ၏ စိတ်ခံစားမှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း သတင်းအချက်အလက်များ သက်ရောက်စေရန် ပြုမှုသည့် ခါတုပစ္စည်းများပါဝင်သော ဟော်မှန်းပမာဏသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်အတွင်း ပုံမှန်ထက် ဆယ်ခါမြင့်ထက်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှ ထုတ်လွှာတ်သော ဟော်မှန်းသည် ဆဲလိုနှင့် ကိုယ်အကျိုးတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအား မည်သို့ လုပ်ဆောင်ရမည်ကို ထိန်းချုပ်ရန် အခြားအစိတ်အပိုင်းများသို့ ရွှေလျားနေသည်။ ပရိုဂျက်စတုန်းနှင့် အီစတိဂျုံ ဟော်မှန်း နှစ်ပျိုး ပမာဏမြင့်မားခြင်းသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် ကျိုးမာရေးအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ ထိုရှတ်တရက်နှင့် သိသာစွာ မြင့်တက်လာနိုင်သော အဓိက ကိုယ်ဝန်ဆောင် ဟော်မှန်းနှစ်ပျိုးသည် ဦးနောက်အား အကျိုးသက်ရောက်သောအား မိခင်တွင် အချို့သော ယေဘုယျဖြစ်သည့် မလိုလားအပ်သော ဘေးထွက် ဆုံးကျိုးများကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းအရင်းဖြစ်သည်။ မိခင်၏ခန္ဓာကိုယ်သည် ဟော်မှန်း၏ ပမာဏပို၍ မြင့်တက်မှုအား ခံနိုင်ရည်ရှိသည်အထိတိုင်အောင် စဉ်အထိ စိတ်အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။

နိုးတိုက်စဉ်နှင့် ကလေးမွေးဖွားချိန်အတွင်း ထုတ်လွှာတ်သော အခြားဟော်မှန်းသည် အောက်စိတိစင်ဖြစ်ပြီး တစ်ခါတစ်ရုတွင် အချစ်ဟော်မှန်းဟု ရည်ရွှေနှင့်သည်။ ထိုဟော်မှန်းသည် မိခင်ဘဝနှင့် နိုင်မြွား ဆက်နေသော ခံစားချက်အား ဖြစ်ပေါ်စေရေးအတွက် ဆက်စပ်နေသည်။ ကလေးမွေးဖွားချိန်တွင် နာကျင်ဂိုက်ခဲမှု သက်သာစေသော ဟော်မှန်းများ ထုတ်လွှာတ်ပြီး မိခင်တွင်လည်း ပျော်ရွှေ့စေသော ခံစားချက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ စွမ်းအောင်ပေးသော ဟော်မှန်းဖျော်သည် (Adrenaline နှင့် Noradrenaline) တို့သည် ရုတ်တရက် အလျင်အမြန် ပေါက်ရောက်သောအားဖြင့် ကလေးမမွေးဖွားမီ ညုံအားအသန်ဆုံးအချိန်တွင် မိခင်ကို စွမ်းအားများပြားစေသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်နှင့် နိုးတိုက်စဉ်အတွင်း ဟော်မှန်းများသည် အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းတာဝန်များ လုပ်ဆောင်နေသော်လည်း ထိုမြင့်မားသော ဟော်မှန်းပမာဏသည် မိခင်၏ စိတ်ခံစားချက်ကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ မိခင်အများစု (၃၀ နှင့် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းသော မိခင်များ) သည် ဘေးသာလူးဟုခေါ်သည့် ဝမ်းနှင့်ပူဇွဲးမှ သို့မဟုတ် ခံစားချက်များကို ခံစားကြပြီး ထိုခံစားချက်သည် ရက်အနည်းငယ် သို့မဟုတ် တစ်ပတ်မှ နှစ်ပတ်အထိ ကြာမြင့်တတ်သည်။ အချို့သော အချို့များတွင် ထိုအဆင့်မြန်ဆန်တတ်သည်။ အချို့သော အချိန်များတွင် မိခင်စိတ်ကျွမ်းများ ပေါ်သော ပိုမိုဆုံးရွားသော အခြေအနေကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ မိခင်ဖော်စေသည်။

မိခင်စိတ်ရောက်ချင်းကို ဖြစ်စေသော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများ

စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းများ

ကလေးမွေးဖွားပြီးသောအား အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် အိပ်ချိန်လျှော့နည်းပြီး အိပ်ရေးလည်း ပျက်လာပေမည်။ ထိုကြောင့် မိမိကိုယ်ပို့ ယုံကြည်မှုများ ပျောက်ဆုံးခြင်းနှင့် ကလေးအား ဂရို့က်ရာတွင် စိတ်ရှုပ်ခြင်းများ ခံစားရနိုင်သည်။

လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းများ

အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် သူမ၏ခိုးစွဲအတည်းတွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ အခန်းကဏ္ဍသည် သူမကလေးရှိသည်အား ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ လူမှုစိတ်ပို့မှုများသည် မိခင်စိတ်ရောက်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ အခြားဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းအရာများအကြား သူမကိုယ်သူမ မဖော်ထုတ်နိုင်ခြင်း၊ ချစ်ရသူများထံမှ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာထောက်ပုံမှ မရခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းအတွက် မပျော်ရွှေ့ငြင်ခြင်း၊ ငွေကြေးအခက်အခဲမှုများ၊ ပဋိပက္ခမှုများနှင့် အိမ်တွင်းအကြမ်းပက်မှုများ ပါဝင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိခင်ဖြစ်သူကို အချိန်ကြာကြာ သီးသန့်ထုတ်ထားခြင်း၊ ကလေးမွေးဖွားနှုန်းနှင့် ချက်ချေးအချိုးသမီးကို မထိတွေ့ရခြင်းနှင့် အချို့သော မည်းသွေ့သည်။ အစာများကို စားသုံးခြင်းကဲသို့သော ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်ထုံးတမ်းစဉ်လာနှင့် ယုံကြည်မှုများသည် မွေးဖွားပြီး မိခင်များအား ထပ်မပို့စိတ်ပို့မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းများ

ကိုယ်ဝန်ဆောင်နေစဉ် အချိန်တွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ ဟော်မှန်းများသည် ဆယ်ဆုံးမှုများလာပါသည်။ ထိုနောက် သူမမွေးဖွားပြီးအချိန်တွင် သူမ၏ဟော်မှန်း ပမာဏသည် မောင်းမှုကို ခံစားချက်အား အချိန်တို့အတွင်း သိသာသာသာ ကျေလာသည်။ ဤခါတုပြောင်းလဲခြင်းသည် စိတ်ကျွမ်းကို စတင်ဖြစ်စေနိုင်သည်။ မိခင်နှင့် မတိုက်ကျွေးခြင်းသည်လည်း မွေးဖွားပြီး စိတ်ကျွမ်းကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းရင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု အချို့သော လေ့လာမှုများတွင် တွေ့နိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် သို့မဟုတ် ကလေးမွေးဖြီး တစ်နှစ်အတွင်းတွင် အမျိုးသမီးများတွင် အဖြစ်များသော အဓိကစိတ်ကျဝေဒနာဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် မိခင်စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းသည် ကလေးမွေးဖြီး ပထမလေးပတ်အတွင်းတွင် တွေ့ရှုပြီး ငြင်းကို ပီးဖြီးပြီး စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းဟု ခေါ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိခင်စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းအကြောင်းကို အသိရန်ည်းသည်။ သို့သော်လည်း ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက်အရ မိခင်များ၏ ၁၀ မှ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် မီးဖွားပြီး စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ WHO ၏ ဖော်ပြချက်အရ ငြင်းရာခိုင်နှုန်းသည် မြန်မာကဲ့သို့သော နိမ့်ကျသော အလယ်အလတ်ဝင်ငွေရရှိသော နိုင်ငံများတွင် ၁၈၀၅ ရာခိုင်နှုန်း ထက်တောင် ပိုမိုပြင့်မားသည်ဟု ယူဆရသည်။

မိခင်စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းသည် အကြောင်းအရာတစ်ခုတည်း မရှိပါ။ ငြင်းသည် အားနည်းချက် သို့မဟုတ် ချို့ယွင်းချက် မဟုတ်ပါ။ သို့သော အချို့သောမိခင်များအတွက် ကလေးမွေးဖြီးခြင်း၏ နောက်ဆက်တဲ့ အကျိုးဖြစ်နိုင်သည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦး မမွေးဖွားမီးနှင့် မွေးဖွားပြီးခါ့နှင့်တွေ့ရှုသော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဟော်မှန်းပြောင်းလဲခြင်းသည် ဤကာလအတောအတွင်း စိတ်ကျခြင်းကိုဖြစ်စေသော ဖြစ်နိုင်သောအကြောင်းအရာများဖြစ်သည်။ မိသားစုများနှင့် မိတ်ဆွေများသည် မိခင်များကို ပထမရက် ၁၀၀၀ ကာလအတွင်း စိတ်ချုလက်ချုနှင့် အထောက်အပံ့ပေးခြင်းဖြင့် မိခင်များကို ထောက်ပံ့နိုင်သည်။ မိသားစုများသည် မိခင်စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းတွက် သတိပေးလက္ခဏာများအပေါ် အသိပညာရှိသင့်သည်။ သို့မှာသာ လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦး အခြေအနေပုံးစွာလာရန် စောင့်ဆိုင်းခြင်းထက် စေားစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ပိုကောင်းသည်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် Baby Blues ရှိလျင် သူမသည် ထိုယာယိအချိန်အတွင်း မိသားစုထံမှ ချုပ်ခြင်း၊ အထောက်အပံ့၊ အကူအညီနှင့် စိတ်ရှည်မှုများ လိုအပ်နေနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း အခြေအနေသည် ဆိုးရွားသည်ဟု သံသယဖြစ်လျှင် မိသားစုများသည် အမျိုးသမီးအား ဆေးပါးအထောက်အပံ့ရယူရန် ကျိုးမာရေးကွမ်းကျင် အတတ်ပညာရှင်ထံ ခေါ်ဆောင်သွားသင့်သည်။

မိခင်နှုဂို့ တိုက်ကျွေးသင့်သည့် အကြောင်းအရာများထဲမှ တစ်ခုမှာ ငြင်းသည် မီးဖွားပြီး စိတ်ကျခြင်းကို ကာကွယ်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်သည်။ ငြင်းကို ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းပြချက် အပြောက်အများရှိသည့်အနက် တစ်ခုမှာ အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် မိခင်နှုဂို့ တိုက်ကျွေးသည့် အချိန်တွင် မိခင်တွင် ချုပ်ခြင်းမေတ္တာ၏ ခံစားမှုနှင့် အပန်းပြောကို လှုံးဆောင်ရွက်သော ဟော်မှန်းတစ်ဦးပါးဖြစ်သည့် အောက်စီတိုစိတ်ကို သူမသည် ထုတ်လွှတ်ပေးသည်။ မိခင်နှု တိုက်ကျွေးခြင်းသည် မိခင်အိပ်စက်ခြင်းကိုလည်း ပိုမိုကောင်းမွန်ဖော်ပြီး စိတ်ဖိစီးမှုကိုလည်း လျှော့ချေပေးသည်။ ကလေးမွေးပြီးပြီးချင်း ကလေးနှင့်မိခင် အသားချင်းထိတွေ့ခေါ်ခြင်းသည် (အခန်း ၂ တွင် ဖော်ပြထားပြီး) ကလေးမွေးပြီးပြီးချင်း မိခင်ကိစိတ်ဖိစီးမှုကို ချက်ချင်းလျှော့ချေပေးသည်။ ငြင်းသည် နှလုံးနှစ်သံကို လျှော့ချေပြီး စိတ်လှုပ်ရှားခြင်းကို လျှော့ကျကော ခုစ်ခြင်း မေတ္တာဟော်မှန်းဖြစ်သော အောက်စီတိုစိတ်ကို ထုတ်လွှတ်စေသည်။

မိခင်စိတ်ကျခြင်းအတွက် အဓိကသတိပေးလက္ခဏာများ	
Baby Blues လက္ခဏာများ:	မိခင်စိတ်ကျခြင်း၏ လက္ခဏာများ
ကာချိန်။ ၁ ပတ်မှ ၂ ပတ် အထိ	ကာချိန်။ နှစ်ပတ်အထက်
ခံစားချက် အပြောင်းအလဲများခြင်း	စိတ်ကျခြင်း (သို့) ပြင်းထန်သော ခံစားချက်အပြောင်းအလဲများ
စိုးရိမိမှု	ပြင်းထန်သော စိုးရိမိမှုနှင့် အထိတ်တလန်ဖြစ်ခြင်း
ဝမ်းနည်းမှု	ကလေးနှင့် သံယောဇ်း၊ ခင်တွယ်ရန် ခက်ခဲခြင်း
စိတ်တို့ခြင်း	အလွန်အမင်း ငိုးယိုခြင်း
အလွန်အမင်းခံစားခြင်း	မိသားစုများနှင့် သူငယ်ချင်းများနှင့် ခွာ့ခွာနေခြင်း (သို့သော်ခြင်း)
ငိုးယိုခြင်း	မျှော်လင့်ချက်များခြင်း၊ အပြစ်ရှိသည်၊ ရှုက်စရာကောင်းသည်၊ တန်ဖိုးပို့ပုံ၊ ခံစားခြင်း သို့မဟုတ် သင်သည် မိခင်ကောင်း တစ်ယောက်မဖြစ်ပုံ၊ ကြောက်ချုပ်ခြင်းစားသည်တို့ကို ခံစားခြင်း
အာရုံစိုက်မှု လျှော့ကျခြင်း	ရှင်းရှင်းလင်းလင်း စိုးစားရန်၊ အာရုံစိုက်ရန် သို့မဟုတ် ချုံးချုံရန် စွမ်းရည်လျှော့ကျခြင်း
အစားအသောက် ပြဿနာများ	အစားအသောက်ပျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပုံမှန်ထင်ပိုစားခြင်း
အိပ်စက်ခြင်း ပြဿနာများ	အိပ်မပျော်ခြင်း သို့မဟုတ် အလွန်အမင်းအိပ်စက်ခြင်း
ကဏာမပြုမဖြစ်ခြင်း	အားမရှိ မောပန်းသည်ဟု ခံစားနေရခြင်း
	ယခင်က ပျော်ရွင်ခဲ့သည့် အရာများအား စိတ်ဝင်စားမှု၊ အာနည်းခြင်း၊ မဆုံးမုင်းတော့ခြင်း
	သည်းခံနိုင်စိတ် နည်းပါးလာခြင်း၊ စိတ်တိုလွယ်လာခြင်း
	မိမိနှင့်ကလေးအတွက် အန္တရာယ်ရှိသော အတွေးများတွေးလာခြင်း
	မိမိကိုယ်ကို သေကြောင်းကြံရန်၊ သတ်သေရန် မကြာခဏတွေးလာခြင်း

Table ၁၀၄ မိခင်စိတ်ကျခြင်းအတွက် အဓိကသတိပေးလက္ခဏာများ

မိခင်များအတွက် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ရည်ရွယ်ချက်

ပါဝင်သူများအား မိဘများတွင် တွေ့ရသော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများအတွက် ပြင်ဆင်ရန်နှင့် မိဘဖြစ်လာမည့်သူများအား ငင်းတို့ကြေလေးများနေကောင်း ကျင့်မာစေရန် မိဘများမှ အမူအကျင့်များ ပြောင်းလဲစေရန် ပတ်ဝန်းကျင်ပြည်သူများမှ ဂိုင်းဝန်းကျည်းနိုင်စေရန် ဆွေးနွေးခြင်း

ကြာချိန်

၂ နာရီ ၁၀ မြန်

လိုအပ်သော ပစ္စည်းများ

- စက္ကာတွေရှုကြိုးနှင့် ရောင်စုစက္ကာပြုများ
- အပြာရောင်နှင့် အစိမ်းရောင် မာကာပင်များ
- အမြင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အကူများ Baby Blues vs. Maternal Depression ရပ်ပုံ
- ခွက်အတွင်းသို့ ဖြည့်ရန် ရေ
- ဖြစ်ရပ်မှန် ကတ်လမ်းကော်များ

သင်ကြားမှု နည်းလမ်းများ

- အုပ်စုလိုက် ဆွေးနွေးခြင်း
- ပြခန်းတွင်း လွှာ့လည့်ကြည့် ရှာခြင်း
- မြော့ခွဲခြင်းနှင့် တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း
- ဖြစ်ရပ်မှန်ကတ်လမ်း လေ့လာခြင်း
- သရုပ်ဖော်ပုံပြောခြင်းနှင့် ရပ်ပုံအသုံးပြုခြင်း
- သင်ခန်းစာအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

အဖွဲ့လိုက်လေ့လွှာခြင်းနှင့် ပြခန်းတွင်း လိုက်လုပ်ကြည့်ရှုခြင်း

လုပ်ငန်းခွဲဝေခြင်း

၂၀ မြန်

- I။ သင်တန်းသားများအား အုပ်စု(၃)ခု ခွဲပါ။ (အိမ်၊ လယ်ယာနှင့် လူထု) အဖွဲ့များအား မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာခေါင်းစဉ်အလိုက် အိမ်ထောင်စုအား ထိန်းသိမ်းရန် အိမ်ထောင်စုဝင်များ၏လုပ်ငန်းများ တာဝန်များအားလုံးစာရင်းကို ဦးနှောက်မှန်တိုင်းဆင်နည်းလမ်းဖြင့် ဆွေးနွေးမေးမြန်းပါ။
- II။ အကယ်၍ မြို့ပြုတွင် အလုပ်လုပ်ပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်း မလုပ်ကိုင်ပါက လုပ်ငန်းစဉ်များအား ချိန်ညိုပေါ်။ ဥပမာ-လယ်ယာလုပ်ငန်းအစား ဝင်ငွေပြင်ပလုပ်ငန်းများဟု အစားထိုးပေါ်။ သင်တန်းသားကို ကြည့်ရှု ဆွေးနွေးရန် အကြောင်းအရာအား ချိန်ညိုပါ။
- III။ သင်တန်းသားများအား သက်ဆိုင်ရာခေါင်းစဉ်အလိုက် ဥပမာ အနည်းငယ်ပြောပြုပါ။ (အများကြီးမပြောရ)။ အောက်ပါအကြောင်းအရာများ ပါဝင်ပေါ်။

အိမ်မှုအလုပ်များ	လယ်ယာအလုပ်များ	ရပ်စွာအလုပ်များ
သတင်းစာဖတ်ပြင်း	အာလုံးစိုက်ခြင်း	ဈေးဝယ်ခြင်း
ရေဒီယိုနာထောင်ခြင်း	ကောက်ရိတ်သိမ်းခြင်း	ဘဏ်သွားခြင်း
အိမ်သန့်ရှင်းရေးလုပ်ခြင်း	နွားနှီးညှစ်ခြင်း	အစည်းအဝေးတက်ခြင်း
မိသားစုအစာကျွေးခြင်း	ကြက်၊ ဘဲ့ ကောက်ခြင်း	ဈေးရောင်းခြင်း
အနားယူခြင်း	ပျိုးစွေများပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပျိုးစိုက်ခြင်း	ကလေးအား ဆေးခန်းပြုခြင်း
ချက်ပြုတ်ခြင်း	တိရစ္ဆားအစာကျွေးခြင်း	အဗြား
စားသောက်ပြီး ပန်းကန်းဆေးခြင်း	အဗြား	
ထင်းခွဲခြင်း		
ရောင်းခြင်း		
အိမ်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ပြပိုင်ထိန်းသိမ်းခြင်း		
မိခင်နှုတို့ကြံ့ခြင်း		
ကလေးစောင့်ရောက်ခြင်း (ရေရှိ၊ အဝတ်စာတ်ပေးခြင်းနှင့် ကလေးထိန်းခြင်း)		
အသိုးအဖွဲ့၊ ဆွေးများအား စောင့်ရောက်ခြင်း		
အဗြား		

- ၄။ ပါဝင်သူများအား စာရွက်အပိုင်းများ (sticky notes) ကို သက်ဆိုင်ရာ စာရွက်ပေါ်တွင် ကပ်ပြီး စာရွက်ထိပ်တွင် ခေါင်းစဉ်များဖြစ်သည့် အိမ်၊ လယ်ယာအလုပ်များနှင့် ရပ်စွာအလုပ်စဉ်တို့ကို ရေးမှတ်ပါ။
- ၅။ ပံ့ပိုးသူမှု အဖွဲ့များအား လိုက်လုပ်ခြင်း မပါရှိသည့်များကို မေးမြန်းပါ။ အဖွဲ့များအား ပြီးသွားပြီဆိုလျှင် မိမိလုပ်ခဲ့သော စာရင်းများကို ပြန်လည်ကြည့်ရှုပေါ်။
- ၆။ ထိုနောက် ပါဝင်သူများအား အချိန်အများစုကို မည်သူက ပြုလုပ်သည်ကို မေးမြန်းပါ။ အကယ်၍ အမျိုးသမီး သို့မဟုတ် ပို့န်းကလေးတို့က အဓိကလုပ်ရပါက အဆိုပါ အလုပ် တာဝန်ကို မှတ်နိုင် ခြစ်ပါ။ အမျိုးသမီးများ အဓိကလုပ်ပါက မှတ်နိုင်မြင့် ခြစ်ပါ။ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသမီးအတူ လုပ်ကိုရသော အခြေအနေဖြစ်ပါက မည်သူက အချိန်ရှင့် အားစိုက်ထုတ်မှ အဓိကပြုလုပ်ရသည်ကို ဦးစားပေးပြီး သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့တစ်ခုစီမှ အသီးသီးစဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်။
- ၇။ ထိုနောက်အခြားသူများအား ပြန်လည်တွင် လုပ်လည်ကြည့်သကဲ့သို့ လိုက်လုပ်ကြည့်ရှုပေးပြီး လိုအပ်သည့်များ၊ မေ့ကျန်ခဲ့သည့်များကို (အမျိုးသမီးများ လုပ်ပါက မှတ်နိုင် မှတ်သားပြီး) (အမျိုးသမီးများ အဓိက လုပ်ဆောင်ပါက မှတ်နိုင် မှတ်သားတားပါ။)

ပံ့ပိုးသူမှု အဆင့် J (အိမ်နှင့် ကလေးများ တာဝန်ယူမှုအကြောင်း)
ပြောနေစဉ်တွင် အခြားပံ့ပိုးသူမှု စာရွက်ပေါ်ရှိ ကျား၊ မ တာဝန်များကို တစ်ခြမ်းစီ သီးခြားခွဲထားပါ။ စာရွက်ပေါ်တွင် ယောက်ကျားများလုပ်ရမည့် တာဝန်များကို အစိမ်းဖြင့် ရေးမှတ်ထားပြီး၊ အမျိုးသမီးများအတွက် အနီဖြင့် ရေးမှတ်ပါ။ ထိုနောက် အဆင့် J အဆုံးတွင် ပြန်လည် လုပ်ဆောင်ပါမည်။

အဆင့် - J

မြေပုံညွှန်းများ

အိမ်နှင့် ကလေးများဆိုင်ရာ တာဝန်ပြမ်းများ

၂၀ မိနစ်

၁။ ပါဝင်သူများအား ယခုအခါ အိမ်နှင့် ကလေးစောင့်ရှောက်မှု တာဝန်ယူမှုများအကြောင်း စွေးနွေးမည်ကို ရှင်းပြပါ။ ပါဝင်သူများအား အခန်းရွှေ့သို့ ဖိတ်ခေါ်ပါ။

သင်တန်းခန်းမတွင် နေရာမလောက်ပါက အခြားကျော်သော နေရာသို့ ခေါ်သွားပါ။

၂။ ပါဝင်သူများအား မေးခွန်းများမေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြိုတင်ပြောကြားထားပါ။
ယခုဖတ်ပြသော အိမ်အလုပ်များ၊ တာဝန်များကို ပုံမှန်ပြုလုပ်ရလေ့ရှိပါက ရွှေ့သို့
တစ်လှမ်းအနည်းငယ်တက်ပါဟု ပြောပါ။ မပြုလုပ် မရင်းနှီးပါက ပါဝင်သူများအား
နေရာတွင် ဆက်လက်ရပ်နေပေါ်။

၃။ ပထမမေးခွန်းကို စတင်မေးပါ။ မိသားစုအတွက် ပုံမှန် ထမင်းဟင်းချက်ရလေ့ရှိပါသလား။
ထိုချက်လေ့ရှိသူများသာ အရွှေ့သို့ တစ်လှမ်းတိုးပေါ်ပါ။

၄။ ထိုနောက် ပုံမှန်အိမ်သန့်ရှင်းရေး လုပ်သူများအကြောင်း မေးမြန်းပါ။ နောက်တွင်
အိမ်မှုကိစ္စများ ပုံမှန်လုပ်လုပ်ရသူများအား ရွှေ့သို့ တစ်လှမ်းတိုးခိုင်းပါ။
အခြားမေးခွန်းများကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ပေါ်။
ပါဝင်သူများအနေဖြင့် မိမိတို့လုပ်ဆောင်ရမှုပေါ်မှုတည်ပြီး နေရာများ မတူညီစွာ
တည်ရှိနေပါမည်။

၅။ အိမ်အတွက် အဝတ်လျှော်ပါသလား။

၆။ ကလေးအစာကျွေးပါသလား။

၇။ အစားအစာများချက်ပြုတ်ရန်အတွက် ဈေးသွားပါသလား။

၈။ ကလေးအား ရော်ဦးပေးပါသလား။

၉။ ကလေးမစင်များအား စွဲ့ပုံပစ်သန့်စင်ပေးပါသလား။

၁၀။ ကလေးအညှစ်အကြေးစွဲ့ပုံပစ်သောအခါ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ပေးပါသလား။

၁၁။ ထိုနောက် ပါဝင်သူများအား အဖွဲ့ဝင်များ မည်သည့်နေရာတွင် ရပ်နေသည်ကို မေးမြန်းပါ။
လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသည့် ပုံစံကို သတိပြုမိပါသလား၊ ကျား/မ ညီမှုမှုရှိပါသလား။
အဘယ်ကြောင့်နည်း။ မိမိတို့လုပ်ကိုင်နေသော လူထုအတွက် ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသလား။

၁၂။ ပါဝင်သူများအား ယခင်ကပြုလုပ်ခဲ့သည့် အလုပ်အကိုင်များခွဲဝေခြင်း အကြောင်းကို
ပြန်လည်မေးမြန်းပြောဆိုပါ။ သင်အလုပ်လုပ်သော လူထုအတွင်း အလုပ်တာဝန်များ
ခွဲဝေယူခြင်းနှင့် ပက်သက်ပြီး မည်ကဲ့သို့ထင်ပါသလဲ။ ထိုနောက် အိမ်၊ လုပ်ငန်းခွင့်
လယ်ယာနှင့် လူထုအကြောင်း ရေးသားထားသော စာရွက်အား ပြသပြီး ကျား/မ
တာဝန်များကို ကြည့်ရှုစေပါ။

၁၃။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရုံးရာစလေ့အများစုတွင် အမျိုးသမီးများမှာ ပြင်ပအလုပ်များအပြင်
အိမ်မှုကိစ္စများ၊ အိမ်အလုပ်များနှင့် ကလေးထိန်းစသည်တို့ကို ပြုလုပ်ရန် တာဝန်ရှိနေကြ
သကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။

၁၄။ အမျိုးသမီးများ ကိုယ်ဝန်ရှိသောအခါ သို့မဟုတ် ကလေးရှိသောအခါ အဆိုပါ
အလုပ်တာဝန်များ ပြောင်းလဲသွားပါလား၊ အဘယ်ကြောင့် ပြောင်းလဲသွားပါသလဲ၊
ဘာကြောင့် မပြောင်းလဲတာပါလဲ။ ပြောင်းကော ပြောင်းလဲသင့်ပါသလား၊
ပြောင်းလဲသင့်ပါက အဆိုပါ ထပ်ဆောင်းတာဝန်များကို မည်သူက ယူသင့်သနည်း။

၁၅။ ပါဝင်သူများအနေဖြင့် ကျားနှင့်မအကြား မည်သို့သော အလုပ်တာဝန်များကို ဝေး
လုပ်ဆောင်ကြေားပါသလဲ။ ထိုနောက် သဘောတူသီမှုပြီးပါက ပုံးသူမှ အခြားစာရွက်
ပေါ်ရှိ အခြားကျား/မ တာဝန်များသို့ ချွေးပြောင်းပြောဆိုပါ။

အဆင့် - ၃

ဆွေးနွေးတင်ပြခြင်း

Baby blues (သို့)မိခင်စိတ်ကျရောဂါ

၁၅ မိနစ်

၁။ အားလုံးတစ်စုတော်းရှိခိုင်တွင် ပုံးသူမှ အောက်ပါမေးခွန်းများကို မေးပါ။ ကလေးရှိ
သောအခါ မိဘဖြစ်တော့မည့် ခံစားချက်မှာ အဘယ်နည်း၊ ပါဝင်ဖြေဆိုသည်များကို
စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးမှတ်ပါ။ ပါဝင်ဆွေးနွေးမှုတွင် အောက်ပါတို့ မပါဝင်ခဲ့ပါက
ထည့်သွင်းပြောဆိုပါ။

- ပျော်ရွှေ့ငွှေ့မှုနှင့် အားတက်မှု ခံစားမှု
- ကလေးအတွက် အလွန်ချစ်ခင်စိတ်များဖြစ်ပေါ်မှု
- အိပ်ခိုင်နည်းသောကြောင့် အလွန်ပင်ပန်းခြင်း
- စိတ်ဖိုးမှုအပြောင်းအလဲများဖြစ်ပေါ်ခြင်း
- မိခင်ဖောင်းများမဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း
- ဆက်တိုက်ကလေးလိုအပ်ချက်များကို ကျော်လွှားနိုင်မှု
- မွေးဖွားစဉ် နာကျင်ခဲ့မှုများ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စိတ်မသက်မသာဖြစ်မှု

- မိသားစား၊ သူ့သမီးချင်း၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ဝေးကွာလာခြင်း
- ငွေကြား အခြေအနေပူပန်လာရမှု

၂။ အမျိုးသမီးများသည် ပုံမှန်စိတ်ခံစားမှုများကို ခံစားနေရစဉ်တွင်ပင် ကလေးမွေးခင်နှင့်
မွေးဖွားပြီးနောက်ပိုင်းတို့၌ တစ်ခါတစ်ရုံ အလွန်အမင်း စိတ်ခံစားမှုများကို ကြံ့တွေ့နေရ^{၁၁}
လေ့ရှိသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ မွေးဖွားချိန်နှင့် မွေးဖွားပြီးချိန်တို့တွင် မိခင်ခန္ဓာကိုယ်သည်
ဟောမျိုးအလွန်အမင်းထုတ်လွှာ့ရှိသည်။ ငါးသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် ၁၀ ဆ
ခုံ ပိုမိုမြင့်တက်လေ့ရှုပြီး စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သက်ရောက်စေနိုင်ကာ ကြံ့တွင်မခန့်မှန်း
နိုင်ပေါ်။ အချို့သော အမျိုးသမီးများမှာ ပုံမှန်ထက်ပိုမို ခံစားရလေ့ရှိသည်။

၃။ ထိုနောက် အခန်း ၁-၄ မိခင်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျိုးမာရေးမှ စိတ်ကျရောဂါအတွက်
ရွှေ့ပြေးလက္ခဏာများမှာ မိခင်စိတ်ကျရောဂါနှင့် Baby Blues လက္ခဏာများအကြောင်း
ဆွေးနွေးပါ။ Baby Blues မှာ မိခင်စိတ်ကျရောဂါထက် ပိုမိုဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။
မိခင်စိတ်ကျရောဂါမှာ ကဗ္ဗာပေါ်တွင် အမျိုးသမီး ၁၀ ဦးတွင် ၁ ဦးနှင့် (မြန်မာနိုင်ငံတွင်
ဖြစ်ပွားရှိနိုင်မှုမှ မသိရှိရပေ) ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ မိခင်စိတ်ကျရောဂါမှာ Baby Blues
ထက် ပိုမိုပြင်းထန်ကာ ပိုမိုလည်းကြာမြှင့်တတ်ကြောင့် ပြောပြဆွေးနွေးပါ။

၄။ ပါဝင်သူများအား မိခင်စိတ်ကျရောဂါနှင့် Baby Blues တို့တွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊
လူမှုပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရင်းများရှိပြီး အချို့မှာမှ အဆိုပါ
အကြောင်းရင်းများ ပေါင်းဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်ကို ပြောပြဆွေးနွေးပါ။

အဆင့် - ၄

ဇာတ်လမ်းပုံပြင်များ

မိခင်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျိုးမာရေးဇာတ်လမ်းများ

၄၀ မိနစ်

၁။ ပါဝင်သူများအား ၂ ဦး ၃ ဦးခဲ့ပါ။ တစ်ဦးစိတ်တွင် ဇာတ်လမ်းတစ်ခုပါသော ကတ်များပေးပြီး
စာရွက်လွှာ့တွင် တစ်ခုရွက်ပါပေးပါ။ ဖြေဆိုရန် ၁၅ မိနစ် အချို့ပေးပါ။

၂။ ဇာတ်လမ်းတစ်ခုစိတ်အတွက် ပါဝင်သူများအား အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုစေပါ။

- အစိကပြသသနာမှာ အဘယ်နည်း။
- အဆိုပါကြံ့တွေ့နေရသော ပြသသနာအား ဖြေရှင်းရန် အစိကဇာတ်ကော်ပြုလုပ်ရမည့်
လုပ်ငန်းများမှာ အဘယ်နည်း။
- မည်သည့် ပုံးသူမှုများကို လိုအပ်သည်နှင့် မည်သို့ ရယူမည်နည်း။ ပါဝင်သူများအား
ငါးတို့ ဖြေဆိုမည့် အချက်များကို စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးသားစေပါ။

အတ်လမ်းကတ်ပြားများ

မည်မိုးညိုမိုးသည် ၂၆ နှစ်အချွယ် ကလေးအမေတစီးဖြစ်ပြီး ဖိုးသားအမည်ရှိ ၃ ဟတ် ကလေးကယ်လည်း ရှိသည်။ ကိုအောင်ဖော်များ သူမ၏ခင်ပွန်းဖြစ်ပြီး အိမ်ထောင်သက်မှာ ၂ နှစ်ရှုပြီ ဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်ကျစဉ်အချိန်မှစကာ မိသားစုနှင့် ဝေးသော မုံရွာတွင် အတူနေထိုင်ကြသည်။ မျှော်လင့်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်မလာသည့်မှာ မည်မိုးညိုမိုး ကိုယ်ဝန်ရှိ သည်ဟု သိရသည့်အချိန်တွင် သူမသည် အလွန်ပျော်မြှုံးခဲ့သည်။ ကိုအောင်ဖော်များမှ ဖင်ဖြစ်ရန် အဆင်သင့်မဖြစ်သေးသောကြောင့် စိတ်ဆိုးခဲ့သည်။ မည်မိုးညိုမိုးမှာ ကလေးရှိသည်ဟု ကိုအောင်ဖော်အား ပြောပြချိန်ဝယ် သူသည် အလွန်ဒေါသထွက်ကာ ပါးစပ်မှုလည်း ဆူပူကြိမ်းမောင်းပြောဆိုခဲ့သည်။ ကလေးကိုလည်း တစ်ဦးတည်း အထိုက်နှစ်စွာ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ကိုအောင်ဖော်များမှ အလုပ်တွင် ကြာမြှုံးစွာ လုပ်ကိုပြီး အိမ်ပြန်နောက်ကျလေ့ရှိကာ ကလေးအားလည်း ရုံဖန်ရုံခါမှသာ ထိတွေ့လေ့ရှိသည်။ လွှန်ခဲ့သောညာက ကလေးမှာ သူပြန်လာပြီး တံခါးဝအရောက်တွင် ငါးနောက်တွင် သူသည် မည်မိုးညိုးအား အော်ဟတ်ကာ အဲဒီကလေး မင့်အောင် ပါးစပ်ပေါက်ပိတ်ထားစမ်းဟု ကြိမ်းမောင်းပြောဆိုခဲ့သည်။

မဖြူစပ်သည် အလုပ်မှ မီးဖွားခွင့်ယူထားသူဖြစ်သည်။ အသက် ၄၁ နှစ်တွင် ပထမဆုံးကိုယ်ဝန်ဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်ဝန်အတွက် အလွန်စိတ်လျှပ်ရှားနေသည်။ နာရီ ၃၀ မွေးချင်ကြာပြီးနောက် အရေးပေါ်ခွဲမွေးလိုက်ရသည်။ စံပယ်ဆိုသည့် ကလေးအား မွေးပြီးချိန်မှတ်၍ ခွဲစိတ်ထားသောကြောင့် နာကျင်ပြီး ကောင်းစွာ မအိပ်နိုင်တော့ပေ။ ကလေးအတွက် ကျိုးမာရေး၊ မိမိကျိုးမာရေးအတွက် အလွန်စိတ်ပူပြီး သူမသာ တစ်ခုခု ဖြစ်ခဲ့ပါက ကလေးမည်သို့ ဖြစ်သွားမည်လဲဆိုသည်ကိုလည်း တွေးမှုလေ့ရှိသည်။ အိတ်တွင်းရှိ ပစ္စည်းများကိုလည်း စိတ်ခွဲလေ့ရှိသည်။ မဖြူစပ် ကလေးလိုချင်သည်မှာ အလွန်ကြာမြှုံးဖြူဖြစ်သောကြောင့် သူမ၏ ခင်ပွန်း ကိုသန္တစ်မှာ အဘယ်ကြောင့် မဖြူစပ် ပီးဖွားခွင့်ယူစုံ မပျော်မရွှင်ဖြစ်နေသည်ကို နားမလည်းနိုင်ဖြစ်ဖောက်သည်။ ကိုသန္တစ်မှာ အိမ်တွင်အနေနည်းပြီး အလုပ်တွင်သာ အချိန်ကုန်လေ့ရှိသွားဖြစ်သည်။ မဖြူစပ်များမှ ခင်ပွန်းမှာ အဝေးရောက်နေသည့်အတွက် ယူကြုံးမပေါ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ သူမသည် တစ်ကိုယ်တည်း အထိုက်နှစ်ခုခု ကလေးအတွက် အကောင်းဆုံးမိခင် တစ်ယောက်ဖြစ်စေဖို့ လုပ်ဆောင်ရန် စိတ်ပူပြီးရှိမှုများ ရှိနေသည်။

မလန်းခွန်း မှာ ၂၂ နှစ်ဖြစ်ပြီး မိုက်မိုက် ဆိုသည့် သက်ဦးကလေးအား နေ့မဖော် ၃၅ ပတ်ဖြင့် မွေးခဲ့သွားဖြစ်သည်။ သူမကိုယ်ဝန် ၄ လတွင် လားရှိုးသို့ အမျိုးသား မိသားနှင့်အတူ လိုက်လာခဲ့သည်။ မလန်းခွန်းမှာ သူတို့၏ အတူနေသည်။ သူမ၏ ယောက္ခများမှာ ငွေအနည်းငယ်ရှိပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ဂရို့ကိုလေ့ သိပ်မရှိကြပေ။ မလန်းခွန်းမှာ မြန်မာစကားမတတ်ပေ။ သူမခင်ပွန်းကို ခွန်ဂျားမှာ ကချင်ပြည်တွင်

နောက်ထပ် လအနည်းငယ်နေရန် ကျိုးရစ်ခဲ့သည်။ မိုက်မိုက်ကို အထူးကုသေးခန်းတွင် လွန်ခဲ့သော ရက်အနည်းငယ်က မွေးဖွားခဲ့သည်။ ကံမကောင်းစွာ ကလေးမှာ စောမွေး သောကြောင့် မိခင်နိုးမှုလည်း ကောင်းစွာ မထွက်ပေါ့ မလန်းခွန်းမှာ သေးငယ်သော ကလေးအတွက် အလွန်ရရှိကို စိတ်ပူပြန်နေရပေသည်။

အသက် ၃၀ အချွယ် ဒေါ်အေးအေးသည် အဖေမရှိတစ်ကိုယ်တည်း ကိုကို အမည်ရှိ ၂၂ နှစ်အချွယ်ကလေးကို စောင့်ရောက်နေသွားဖြစ်သည်။ သူမသည် ဒုတိယကလေး မောင်မောင်ကို ရှိုးရှိုးမွေးပြီး နောက်ဆက်တွဲပြသောမားများ မရှိသဖြင့် မွေးပြီး ၂၄ နာရီတွင် အိမ်ပြန်လာခဲ့သည်။ မွေးပြီးပြုးချင်းပင် မောင်မောင်အား မိခင်နိုးစတင်တိုက်ကျွဲး နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း မောင်မောင်မှာ အသက်ရှုံးရာက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ ဆာလောင်း အလွန်အမင်းငါးနေသော်လည်း နှိမ့်စွဲပေ။ ဒေါ်အေးအေး စတင်ပူပြန်လာပြီး သူမ၏ နှိုးအုံမှုလည်း နာကျင် ရောင်ကိုင်းနေကာ နှိုးခေါင်းများမှာ အက်ကွဲပြီး သွေးထွက်နေသည်။ သူမ၏ နာကျင်မောပန်းသော ဒုက္ခာကြောင့် စိတ်ပူပြန်ကာ တစ်နေ့လုံး ငါးနောက်တွင် သူမ၏ နောက်တွင် စိတ်ပူပြန်ကာ တစ်နေ့လုံး ငါးနောက်တွင် ဖြစ်သည်။

နောက်လုလေသည် ၁၆ နှစ်ရှုပြီဖြစ်ပြီး စောလာမှာ၏ ကျိုးမာသော ၄ ပတ်သားအချွယ် ကလေးတစ်ဦး ရှိသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် သူမသည် ကျောင်းထွက်လိုက်ရပြီး မိမိနေထိုင်ရန်အတွက် အိမ်ငှားရန် ငွေထွက်ရှားရသည်။ ကိုယ်ဝန်ရှိုစုံအတွင်း သူမအမော အိမ်တွင် လိုက်နေခွဲခြုံပြုသော်လည်း ယခုခါ အမြန်ဆုံးပြော်းရွှေ့ရန် သူမအား တွန်းအားပေးနေပြီ ဖြစ်သည်။ မလုလေ၏ အမျိုးသားမှာ ကိုယ်ဝန်ရှိုစုံ အချိန်မှတ်၍ ကလေးမွေးသည်အထိ အားပေးရပေ။ သူမသည် ကျောင်းပြန်တက်ချင်သော်လည်း အိမ်ငှားခန်းရှင် ကလေးတော်ရောက်ရန်အတွက် မသွားသွားခဲ့ပေ။

မန်းခံမ်းမှာ ၂၂ နှစ်ရှုပြီဖြစ်ပြီး သူမကိုယ်ဝန် ၈ လအချွယ်တွင် မူဆယ်သို့ ဒုက္ခာသည် အဖြစ်ရောက်ရရှိခဲ့သည်။ သူမအမျိုးသား စိုင်းလင်းမှာ မီးကုတ်တွင် ကျိုးရစ်ခဲ့ပြီး သူမ မူဆယ်တွင် ဒုက္ခာသည်အဖြစ် စာရင်းသွေးခံရပြီးလွှဲ လိုက်မည်ဟု မျှော်များထားကြသည်။ သူမတွင် ဆွဲမျိုးများ မူဆယ်တွင် မရှိသောကြောင့် ဒုက္ခာသည်စေနိုင်သွားတွင် နေထိုင်ရသည်။ လွန်ခဲ့သော ၂ ပတ်အကြာက သူမမှ ကျိုးမာသော နှုန်းဟုနှင့် စိုင်းတို့ အော်အား အိုးဖွားခဲ့သည်။ သူတို့ ၃ ဦးစံလုံး ဆေးရုံးမှာ အော်အား အိုးဖွားခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှတ်၍ မိမိဘာသာ စားသောက်ရန် ပြင်ဆင်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း ကလေးနှစ်ဦးအတွက် စားစရာ၊ နေရေး၊ ထိုင်ရေးနှင့် လိုအပ်သည်များအတွက် စိုးရိမ်ပူပြန်လျက်ရရှိသည်။

၃။ ပါဝင်သူအဖွဲ့များအား ငှင့်တို့ ဆွဲးနွဲးထားသည်များကို ဝင်းဆွဲးစေပါ။

အဆင့် - ၅

ပုံပြေခြင်းနှင့် ပုံပြခြင်း

စိတ်ကျွန်းမာရေးဆိုင်ရာ အတွေ့အကြံများ

၂၀ မီနစ်

- I။ ပါဝင်သူများအား Plenary ပုံစံဖြင့် ငှုံးတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြံများအကြောင်းနှင့် ေတာ်လမ်းများအကြောင်း ပြောဆိုရန် တိုက်တွန်းပါ။ သင့်လူထုအတွင်းတွင် စိတ်ကျွန်းမာရေးကို မည်သို့ မြင်ကြပါသနည်း။ မိခင်မှ စိတ်ကျေရောကို ခံစားနေရသော သူတစ်ဦးဦးအား သိပါသလား။ မိမိဂါရစိုက်နေသော သူတစ်ဦးဦး စိတ်မကျွန်းမာရာဖြစ်နေပါက မိမိအနေဖြင့် မည်သည့်အရာများကို လုပ်ဆောင်ပေးမည်ကို မေးမြန်းဆွေးနွေးပါ။
- II။ အခန်းရှုံးသို့ ထိုင်ခံတစ်လုံးယူလာပါ။ ထိုင်ခံအား မြှုပြုစွာ ရပ်တည်နှင့်ရန် ခြေထောက်မည်မျှရှိသည်ကို မေးမြန်းပါ။ အကယ်၍ ခြေထောက်တစ်ဘက်မရှိပါက မည်သို့ ဖြစ်သွားမည်ကို မေးမြန်းပါ။ အဆိုပါ ခြေထောက်များသည် စိတ်ကျွန်းမာရေး အကြောင်းအရာမှ မည်သည့်တိုက် ကိုယ်စားပြုသနည်း မေးမြန်းပါ။ (အဖွဲ့များတွင် ခြေထောက်တစ်ခုစီသည် သူငယ်ချင်း၊ မိသားစုံ၊ ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် အခြားအရာများ ပါဝင်နိုင်သည်။)
- III။ လူသားများသည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပုံပိုးမှုကို အခြားသောသူများထံတွင် နှိမ့်နေရသည်ကို ပါဝင်သူများအား ထပ်မပြောကြားသတိပေးပါ။ အဆိုပါ လိုအပ်ချက်သည် ပထမ ရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ငှုံးတို့ကြော်တွေ့ရသည့် ပြောင်းလဲမှုများအတွက် အမိက အရေးပါကြောင်း ဆွေးနွေးပါ။

အဆင့် - ၆

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ခန်းစာအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၀ မီနစ်

- I။ ပါဝင်သူများအား ငှုံးတို့လေ့လာခဲ့ရသည့်များကို ပြန်လည် မေးမြန်းပါ။
- II။ ပထမ ရက် ၁၀၀၀ အတွင်း အမျိုးသမီးများအတွက် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပုံပိုးမှုများသည် ငှုံးတို့၏ ကျွန်းမာရေးနှင့် အာဟာရကို မည်သို့သက်ရောက်စေသည်ကို ဆွေးနွေးပါ။ ထို့မှ ကလေးကျွန်းမာရေးနှင့် အာဟာရကို မည်သို့ ဆက်စပ်နေသည်ကို ဆွေးနွေးပါ။
- III။ သင့်လူထုအတွင်း စိတ်ကျွန်းမာရေးအကြောင်း ပြောဆိုရန် အခက်အခဲရှုပါသလား။ အဆိုပါ ပြသနာအား နားလည်စေရန် မည်သို့သော ကူညီပုံပိုးမှုများ ပြုလုပ်ရမည်နည်း။

မှတ်မိရန် အမိကအချက်အလက်များ

ကလေးမွေးဖွားခြင်း၊ အစာကျွန်းခြင်း အလေ့အကျင့်နှင့် ကလေးကျွန်းမာရေး စောင့်ရောက်မှုစာသည် အပြုအမှုများအတွက် မိသားစုံမှုနှင့် တိုင်ပင်ရန် အရေးကြီးသည်။

မိခင်ခန္ဓာကိုယ်သည် ဟောမှန်များကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ မွေးနေစဉ်နှင့် မွေးပြီးအချိန်တို့တွင် များစွာ ထုတ်လွှာတ်လျက်ရှိသည်။ ငှုံးတို့သည် သူမှု၏ စိတ်ကို သက်ရောက်စေပြီး ခန့်မှန်း၍ လည်းမရပေ။ မိခင်ခန္ဓာကိုယ်မှ အဆိုပါ ဟောမှန်းများအား နေသားတကျ ဖြစ်သွားသည်အထိ စိတ်ပြောင်းလဲမှုများသည်မှားစွာ ဖြစ်လေ့ရှိသည်။

မိခင်အများစုံမှာ ဝမ်းနည်းမှု၊ စိတ်မချမ်းသာမှုတို့ကို ကြံ့တွေ့ရလေ့ရှိပြီး ရက်အနည်းငယ်မှ တစ်ပတ် နှစ်ပတ်အထိ ကြာမြင့်တတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ ပြင်းထန်ပြီး စိတ်ကျေရောက်ပါ ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။

သူငယ်ချင်းနှင့် မိသားစုံမှုများမှ သိရှိပြီး သက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် ပြန်လည် ပြသကာ သက်ဆိုင်ရာ ဆေးဝါးမှုများကို ပုံပိုးခြင်း၊ စိတ်ရှည်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့် ပုံပိုးမှုများကို ကူညီပေးခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းတွင် မွေးဖွားခြင်းကို အားပေးကူညီခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

သင်တန်းသားများသည် အိမ်တွင် မွေးဖွားခြင်းသည် စိတ်မချ ရသောလည်း အချို့သောမိမ်များသည် ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းတွင် မွေးဖွားခြင်း မပြုလုပ်ကြသည် အကြောင်းအရင်များကို ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ကြပြီး သင်တန်းသားများအလုပ်လုပ်ကိုင်လျက် ရှိသော နေရာဒေသမှ မိခင်များ ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းတွင် မွေးဖွားမှုကို အားပေးမြှင့်တင်နိုင်ရန် နည်းလမ်းတစ်ခုအား ရရှိသွားစေရန်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ ၄၀ မိန့်

သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ... တိပ်များ
- ... စက္ကာတူရွက်ကြီးများ
- ... ဘောပင်များ

သင်ယူမှုနည်းလမ်း

- ... ပြင်ဆင်ကြခြင်း
- ... သံလိုက်အိမ်မြောင်နည်းလမ်း
- ... ပြန်လည်သုံးသပ်ဆွေးနွေးခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ပြင်ဆင်ခြင်း

စိတ်ချရသော မီးဖွားခြင်း-လက်မောင်းလှုခြင်း လေ့ကျင့်ခန်း

၃၀ မိန့်

- ၁။ သင်တန်းသားအားလုံးကို နှစ်ယောက်တစ်တွဲစီ တွဲဖော်။ ထိုနောက် စားပွဲ၏တစ်ဖက်စီတွင် ထိုင်ဖော်။ သင်တန်းသားများသည် လက်မောင်းလှုသည့် လေ့ကျင့်ခန်းကစားနည်းတစ်ခုကို ကစားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။ ယခုကစားနည်းသည် လက်မောင်းအားသန်မှုကို စမ်းသပ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။ အတွဲတစ်တွဲစီသည် သူတို့၏လက်များကို တွဲကာ တံတောင်ဆစ်ကို စားပွဲပေါ်တွင်ထားကာ ထောင်ထားဖော်။
- ၂။ အတွဲတစ်တွဲစီတွင် မည်သူက အိတ်ချုံအက်စ် ဖြစ်သည့်၊ မည်သူက အိတ်ချုံတိ ဖြစ်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ဖော်။ အိတ်ချုံအက်စ်နှင့် အိတ်ချုံဘီဆိုသည့် စကားလုံးများကို မရှင်းလင်းရသေးပါ။
- ၃။ သင်တန်းခန်းမ၏ရွှေ့တွင် လုပ်ဆောင်ပြရန် စေတန္ဒုဝန်ထမ်း တစ်တွဲကို ၌၌ယူပါ။ စားပွဲပေါ်တွင် သူတို့၏လက်များကို ချိတ်ဆက် ထားစေပြီး တံတောင်ဆစ်ကို စားပွဲပေါ်တွင် ထားကာ ချိတ်ထားသောလက်ကို ထောင်ထားဖော်။ မိမိ၏ပြင်းသက် တဖက်သင်တန်းသား၏ လက်ကို စားပွဲနှင့်ထိသွားစေရန် ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။ တဖက်သင်တန်းသား၏ လက်အား စားပွဲနှင့် ထိသွားအောင် ပြုလုပ်နိုင်သည့်သူက အနိုင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။
- ၄။ သင်တန်းသားများအားလုံးကို မှန်ကန်သော လက်မောင်းလုံး အနေအထားတွင် ရှိမရှိ လိုက်လုပ်စစ်ဆေးပါ။ ထိုနောက် အသင့်ပြင် အနေအထားတွင်ရှိပြုဆိုပါက ကစားနည်းအား စတင်ပါ။
- ၅။ ကစားပွဲကို တစ်ကြိမ် (၇၅) နှစ်ကြိမ် ကစားဖော်။
- ၆။ ကစားပွဲပြီးလျှင် အိတ်ချုံအက်စ် ဆိုသည်မှာ ဆေးရုံတွင် မွေးခြင်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် အိတ်ချုံတိဆိုသည်မှာ နေအိမ်တွင်မွေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။ ဘယ်သူအနိုင်ရသွားလဲ ဆိုသည်ကို မေးပါ။ ယခုလို ပြုင်ဆိုင်စေခြင်းသည် မည်သည်ကို ဆိုလိုသလဲဟု မေးပါ။
- ၇။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နေရာအနုံအပြားတွင် ဆေးရုံတွင် မွေးဖွားခြင်း (၇၅) နေအိမ်တွင် မွေးဖွားခြင်း နှစ်ခုသည် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် မိသားစုအပြုံးအဆိုင် လက်မောင်းအား လှုသည့် ပြဿနာဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသားများကို ရှင်းပြပါ။ နေအိမ်တွင် မွေးဖွားခြင်းကို အားပေးသော မိသားစုများ၏ တန်ပြန်တိုက်တွန်းအားပေးမှုများ ရှိသည်။ ထိုသို့ဖြစ်စေသော အခက်အခဲများက ဘာတွေလဲ၊ ထိုအက်အခဲများကို ဘယ်လိုကော်လွှားနိုင်မည်လဲ။

- ဘယ်အရာတွေက အမေများကို နေအိမ်တွင် မွေးဖားစေရန် တွေ့နှံးအားပေးနေသလဲ ဘယ်အရာတွေက အမေများကို ဆေးရုံတွင် မွေးဖားစေရန် တွေ့နှံးအား ပေးနေသလဲ ဆိုသည်ကို သင်တန်းသားများအား ဖော်ပြန်းပါ။ သင်တန်းပုံးကူညီသူသည် သင်တန်းသားများထံမှ အဖော်များကို စက္ခာဗျာကြီးပေါ်တွင် လိုက်လုပ်ချေရေး မှတ်ထားပါ။
- ၈။ မိမိ၏လက်ရှိ ပြည်သူလူထု (၇၅) ရပ်ရွာဒေသအတွင်းရှိ မိခင်အများစုသည် ဆေးရုံတွင် မွေးဖားကြသလား၊ (၇၆) နေအိမ်တွင် မွေးဖားကြသလား ဆိုသည်ကို မေးပါ။
- ၉။ နေအိမ်တွင် မွေးဖားခြင်း၏ အန္တရာယ်များက ဘာတွေလဲ။ မိခင်များကို ဆေးရုံတွင် မွေးဖားစေရန် အားပေးသော အရာများက ဘာတွေလဲ။
- ၁၀။ ယခုလို ပြိုင်ဆိုင်ကစားပွဲ ကစားခြင်းသည် ယခုအချက်အလက်များကို ဆွေးနွေးရန် နည်းလမ်းကောင်းတစ်ခု ဟုတ်မဟုတ် မေးပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုသည်ကို ထပ်မံမားမြန်းပါ။

အဆင့် - J

သံလိုက်အိမ်ပြောင်နည်းလမ်း

မီးဖားခြင်းအစီအစဉ်အား ရေးဆွဲခြင်း

၁ နာရီ

- ၁။ စီမံချက် ရပ်ရွာတွင် ကလေးမွေးဖားဖို့ရန် မည်သို့ပြင်ဆင်ကြသလဲဆိုသည်ကို မေးမြန်းပါ။ မည်သည့်နည်းလမ်းများ အသုံးပြုကြသလဲ။ ယခုလေ့ကျင့်ခန်းတွင် မီးဖားမည့် အစီအစဉ်အား ရေးဆွဲခြင်းဖြင့် ရပ်ရွာ ဒေသအတွင်းရှိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းတွင် လုပ်ခြုံ စိတ်ချွောဖြင့် မွေးဖားနိုင်ရန် မည်သို့ ပုံးပုံးကူညီရမည်၊ မည်သို့ ပြင်ဆင်ရမည်ဆို သည်ကို ဆွေးနွေးမှာဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသားများကို ပြောပါ။
- ၂။ မီးဖားအစီအစဉ်တစ်ခုကို မည်သို့ရေးဆွဲရသလဲဟု သင်တန်းသားများကို မေးပါ။ အဖော်မရလျှင် မီးဖားမည့် အစီအစဉ်ရေးရွဲခြင်းသည် မီးသားစုအားများစွာ အကူညီရသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။ မီးဖားအစီအစဉ်တစ်ခုသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း၏ သီးခြားလိုအပ်ချက်၊ အခြေအနေပေါ်တွင် မူတည်ကာ ပေါင်းစပ်ရေးဆွဲထားခြင်း ဖြစ်သည်။
- ၃။ ရေးဆွဲသည့် နည်းလမ်းသည် ရပ်ရွာဒေသ၏နောက်ခံအခြေအနေကို ထည့်သွင်းရသည် ဖြစ်ကြောင်းပြောပါ။ ထိုကြောင့် သင်တန်းသားများကို သက်ဆိုင်ရာတူညီသော စီမံချက် ဒေသအလိုက် အဖွဲ့ဝင်များခွဲစေပါ။ တူညီသော စီမံချက် ရပ်ရွာဒေသအလိုက် (၇၇) အနီးစပ် ဆုံးတူညီသော ရပ်ရွာဒေသအလိုက် သင်တန်းသားများကို အတူတက္ခရာရန် ခွဲစေပါ။
- ၄။ အဖွဲ့ဝင်များ ခွဲပြီးသည့်အား သင်တန်းသားများအား အောက်ပါအချက် (၂၂)ချက်ကို ဆွေးနွေးစေပါ။

- စီမံချက်ရပ်ရွာဒေသနှင့် ဒေသခံလူများ၏ လက္ခဏာ၊ အခြေအနေ အချက်အလက်များ-ယခုအချက်အလက်များသည် ရပ်ရွာဒေသ၏ ရှင်းပိုင်းဆိုင်ရာအချက်များနှင့် ဆက်စပ်သည် (ဥပမာ-တော့တော်ထူထပ်သည်၊ အခြေခံဆောက်အုပ်း လမ်းတံတားအခြေအနေ ဆိုးရွားသည်။ ကျေးလက်တဝက်၊ မြို့ပြေတဝက် စသဖြင့်) (၇၈) ရပ်ရွာအတွင်းရှိလူများ (ဥပမာ-လူအများစုသည် မူစလင်လူမျိုးများ၊ အများစုသည် ကရင်စကား ပြောသည်၊ အမိမိထောင်သည် ခင်ပွန်းအများစုသည် အခြားဒေသများသို့ အလုပ်သွားလုပ်ကြသည် စသဖြင့်)။
- ရပ်ရွာဒေသအတွင်းရှိ ကလေးမီးဖားခြင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများ-မိခင်များသည် ယောက္ယာအားဖြင့် မည်သို့ မွေးဖားကြသလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။ ပြီးခဲ့သော လေ့ကျင့်ခန်းတွင် အတားအသီးများတွေ့ခဲ့ပါက ယခုလေ့ကျင့်ခန်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားလိုချာသည်။ (ဥပမာ-အမျိုးသမီးအများစုသည် မမွေးဖားချင်ကြပေး။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဆေးရုံနှင့်ထုပ်းထုပ်းတွင် မမွေးဖားချင်ကြပေး။ အမျိုးသမီးအများစုသည် အမိမိထောင် မွေးဖားသည့်အပါ ကျွမ်းကျင်သော ကျွန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဖြင့် မွေးဖားကြသည် စသဖြင့်)။

ရပ်ရွာဒေသလူထု၏ လက္ခဏာရပ်များ
(ဥပမာ-ရပ်ရွာအုပ်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ၊ ဒေသခံလူများ၊ ယဉ်ကျေးမှုမှုလေ့လားတံ့တားများ)

ရပ်ရွာဒေသလူထု၏ လက္ခဏာရပ်များ
(ဥပမာ-ရပ်ရွာအုပ်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ၊ ဒေသခံလူများ၊ ယဉ်ကျေးမှုမှုလေ့လားတံ့တားများ)

ဥပမာ-

- အခြေခံဆောက်အုပ်း လမ်းတံတား အားနည်းတိုင်း (အထူးသာဖြင့် ပိုးရာသီတွင်)
- လူအများစုသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ
- အမိက ဘာသာစကားမှာ ကရင်ဘာသာစကား
- အမျိုးသမီးအများစုသည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အလုပ်သွား လုပ်ကြသည်။

ရပ်ရွာဒေသအတွင်းရှိ မီးဖားသည့်
အချက်အလက်များ

ဥပမာ-

- အမျိုးသမီးအများစုသည် ဆေးရုံတွင် ပိုးများ ချင်ကြ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆေးရုံနှင့် ပိုးများက လူနာများအပေါ် ရှင်းပြော ဆက်ဆံကြဟု ကြားမူးထားကြသည်။
- အမျိုးသမီးအများစုသည် နေအိမ်တွင် ပိုးများသည်။ အခါ အရှင်လက်သည်ဖြင့် မွေးဖားကြသည်။
- အမျိုးသမီးအများစုသည် ပိုးများမည့် ပိုးများမည့် နေရာရှင်အတိုင်း အလုပ်အတိုင်းလုပ်ကြရသည်။

Table ၁၀.၄ ရပ်ရွာဒေသလူထု၏ လက္ခဏာရပ်များ

၅။ စက္ကာစာရွက်တိုးပေါ်တွင် အောက်ပါသတင်းအချက်အလက်များကို အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် ပုံစံဖြင့် ရေးဆွဲရန် ပြောပါ။

သလိုက်အိမ်မြောင်ပုံစံ မီးဖွားမည့် အစီအစဉ်

မီးဖွားမည့် အစီအစဉ်

(အရှေ့) ဖြစ်နိုင်သော အားသာချက်များ အကျိုးကျော်များ

ဥပမာ—မီးပွားဆင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် မိခင်ကြီးစိတ်လုံခြုံမှု ဖြိုအားများ စိတ်ကျော်ရာများကို လျှော့ချိုင်သည်။

(မြောက်) နည်းစနစ်တွင် ပါဝင်ရမည့် အရောက်တိုးသော သတင်းအချက်အလက်များ

(ဥပမာ—မွေးဖွားမည့်နေ့ရက်၊ သားဖွားဆရာတ်၏ ဖုန်းနံပါတ်၊ နေ့ဘက်ညာက်နှစ်မျိုးလုံး အသုံးပြုနိုင်မည့် ဆေးရုံသွားရန် ယာဉ်၊ မွေးပြီးပြီးချင်း နှိပ်းရည်တိုက်ကျွေးနိုင်ရန် လိုအပ်သောအခြေအနေ၊ မွေးဖွားပြီးသည့် အခါ မီးဖွားပြီးမိခင်အား အနီးကပ် အကူအညီပေးမယ့်သူ၊ စသည်ဖြင့်)

(တောင်) ပြည်သူလှုထုတေသွားရှိ မိခင်များအတွက် မွေးဖွားမည့် အစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် လမ်းညွှန်ချက်၊ တောက်ခံချက်များ

(ဥပမာ—အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနည်းလမ်းသည် စာမဖတ်သူများအတွက် အဆင်ပြေစေနိုင်သော နည်းလမ်း ဖြစ်သင့်သည်။)

(အနောက်) ဖြစ်နိုင်သော အားနည်းချက်များ

(ဥပမာ—ခင်ပွန်းယောက်ရား အချိန်မီ မရောက်နိုင်ခြင်း၊ ဂင်းတို့ အတူပါဝင်ဖြော်ရန် နည်းလမ်းရှာဖို့လို့၊ နည်းလမ်းရှာဖို့လို့)

Table ၁၁၄ မီးဖွားမည့် အစီအစဉ်

၆။ သူတို့၏ကိုယ်ပိုင် သလိုက်အိမ်မြောင်နည်းလမ်းဖြင့် စီမံချက်ဒေသအတွင်း အသုံးပြု ရလွယ်ကူသော မီးဖွားအစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲစေပါ။ သင်တန်းသားများအား ရေးဆွဲချိန် ၃၀ မိန့် ပေးပါ။ မီးဖွားအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ပြီးခဲ့သော လေ့ကျင့်ခန်းမှ ဆွေးနွေးရရှိခဲ့သည့် အချက်အလက်များသည် ယခုလေ့ကျင့်ခန်းအတွက် အကူအညီဖြစ်နိုင်ကြောင်း သင်တန်းသားများပါ ပြောပါ။

၇။ သက်ဆိုင်ရာ ရပ်စွာဒေသအပေါ်မှုတည်ပြီး အရေးကြီးသတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်သင့်သည်။ ဥပမာ—ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်းများ၏ ဖုန်းနံပါတ်များ၊ မွေးဖွားမည့်

ရက်အတိအကျား မွေးဖွားရန် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်၊ အရေးပေါ်အခြေအနေအတွက် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်၊ ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းသို့ သွားရန် သွားရေးလာရေး (နေ့သာက်၊ ညာဘက်)၊ မီးဖွားပြီး တစ်နာရီအတွင်း မိခင်နှီးရည်ရှိရန်နှင့် မိခင်နှင့်ကလေး အသားချင်း ထိကပ်ထားနိုင်ရန် စိစဉ်ထားရှိမည့် ပုံစံ။

၈။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ချင်းစိတ် မီးဖွားအစီအစဉ်ကို အနီးရှိ နံရုံတွင် ကပ်ထားစေပြီး အခြားအဖွဲ့များသို့ လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်မည့် ပြခန်းတွင်း လှည့်လည်ကြည့်ရှုသည့် နည်းလမ်းကို အသုံးပြုပါ။ ထိုနောက် တစ်ဖွဲ့ချင်းစိတ် မီးဖွားအစီအစဉ်အပေါ် မေးခွန်းများမေးရန် ဖိတ်ခေါ်ပါ။

အဆင့် - ၃

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ယူခြင်းဖြစ်စဉ်အား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၀ မိန့်

၁။ ယခုလေ့ကျင့်ခန်းမှ မည်သည့်အရာများ သင်ယူခဲ့ရသလဲ ဆိုသည်ကို သင်တန်းသားများအား ဖေးပါ။

၂။ လုံခြုံစိတ်ချုပြီး ကျိုးမာစွာ မီးဖွားခြင်းနှင့် အာဟာရ မည်သို့ ဆက်နွယ်နေသည်ကို ဖေးမြှုန်းပါ။

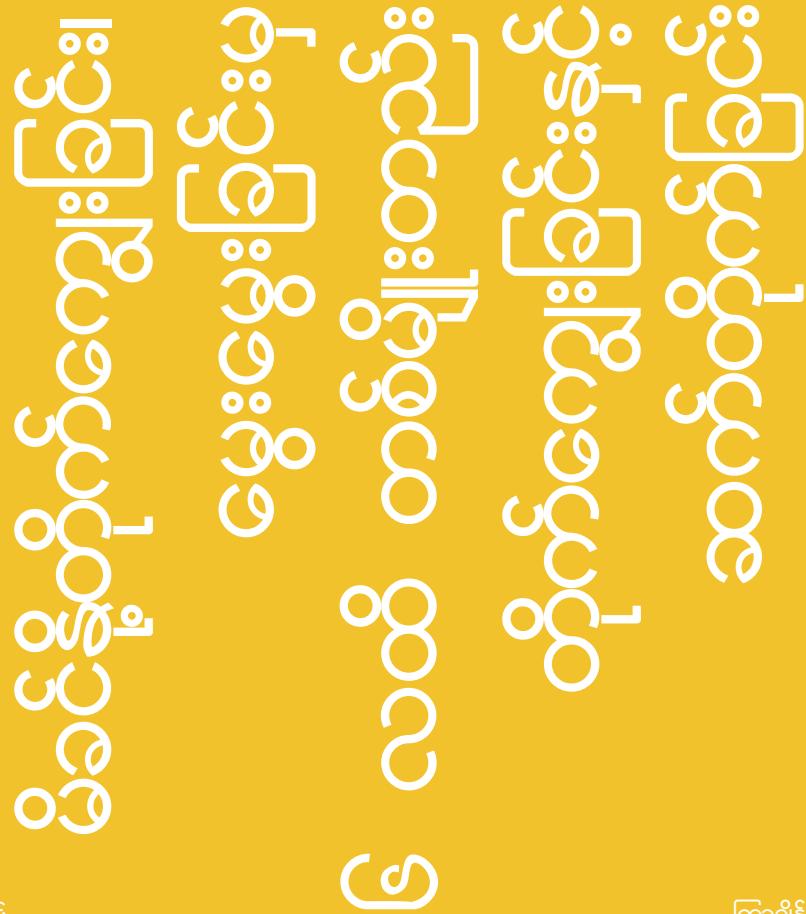
မှတ်မိရန် အစိကအချက်အလက်များ

မီးဖွားအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းသည် မိခင်များနှင့် သူတို့၏အိမ်ထောင်ဖက်များကို မီးဖွားသည့်အခါ ကြုံတွေ့ရနိုင်သော ပိအားများအား လျှော့ကျစေသည့် အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ကြုံတွေ့ရနိုင်သော အမျိုးမျိုးသော အခြေအနေတို့အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်အတွင်းတွင် မိခင်ကော် သနော်သားပါ ကျိုးမာရေး ကောင်းမွန်နေလျှင်တောင်မှ ဆေးရုံတွင် မွေးဖွားရန်အတွက် မီးဖွားအစီအစဉ် ရေးဆွဲထားရန် အရေးကြီးသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

အောင်မြင်စွာ ပိုမိုတိုက်ကျွေးမြင်း၏ ဒီဝကမ္မာဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာရှုထောင်များအကြောင်းကို သင်တန်းပါဝင်သူများ နားလည်သာဘောပါက်စေရန်။

ခေါင်းစဉ်အကျဉ်းချုပ်

ကြာချိန်

အခန်း J-၁	၁၄၇	မိခင်းနှီးရည်ထုတ်လုပ်ပုံ	၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၁	၁၄၆	မိခင်းနှီးရည်အကြောင်း	
အခန်း J-၂	၁၄၀	ကလေးအား မိခင်းနှီးစောနိုင်သမျှဘောကွဲစတင်တိုက်ကျွေးမြင်း	
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၂	၁၈၀	အကောင်းဆုံးစတင်မှု	၁ နာရီ ၂၅ မိနစ်
အခန်း J-၃	၁၈၈	မိခင်းနှီးသည်သာ အကောင်းဆုံး။	
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၃	၁၉၆	မိခင်းနှီးတိုက်ကျွေးမြင်း၏ အကျိုးကျွေးဇူးများ	၁ နာရီ ၃၀ မိနစ်
အခန်း J-၄	၂၀၂	၆ လထိ မိခင်းနှီးတစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးမြင်း	
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၄	၂၁၀	(အနေအထားနှင့် ထိကပ်မှုမှန်ကုန်)မြင်း	၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်
အခန်း J-၅	၂၁၈	မိခင်းနှီးရည်အား ညွစ်ထုတ်ခြင်း	
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၅	၂၂၂	နှုပ်ခြင်း	၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်
အခန်း J-၆	၂၂၈	မိခင်းနှီးတိုက်ကျွေးမြင်းအတွက် မိသားစုနှင့် လူထုမှုပုံးကူညီခြင်း	
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် J-၆	၂၃၆	ရွှေကလေးအကြောင်းပုံးပြင်	၁ နာရီ ၃၀ မိနစ်

ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူအတွက် မှတ်စုများ

- အချက်အလက်အားလုံးနှင့် ရင်းနှီးကျမ်းဝင်မှုရှိလာစေရန် အခန်းတစ်ခုစိုက် စတင်ခြင်း မပြုမဲ့ နောက်ခံအကြောင်းအရာကို ဖတ်ပါ။
- အတူတက္က လေ့လာသင်ယူမှု လေ့ကျင့်ခန်းများတွင် ပါဝင်သူများနှင့်အတူ မည်သည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ရမည်ကို ဖော်ပြသည်။ အဆင့်များသည် သင်တန်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက် တစ်ခုဖြစ်ပြီး ပါဝင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် သင်တန်းပတ်ဝန်းကျင်အလိုက် သင့်တော်သလို ပြောင်းလဲနိုင်သည်။
- သင်တန်းတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သိရှိစေရန် မိတ်ဆက်လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ပေးသည့် လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်း ရင်းနှီးကျမ်းဝင်မှု တည်ဆောက်သည့် လေ့ကျင့်ခန်းများနှင့် အားသစ်လောင်းလေ့ကျင့်ခန်းများကို အသုံးပြုပါ။
- ပုံပိုးသူများသည် သင်တန်းပါဝင်သူများ တက်ဖြေပြီး မိတ်ဝင်စားမှုရှိနေစေရန် ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် နည်းလမ်းများကို များများအသုံးပြုသင့်သည်။
- ပါဝင်သူများပြောသော သတင်းအချက်အလက်များများကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ အမှန်ပြင်ပေးပါ။
- လေ့ကျင့်ခန်းအဆုံးသတ်တွင် ပါဝင်သူများသည် လေ့လာခဲ့ပြီးသည်များအပေါ် ပြန်လည် စဉ်းစားပြီး အစိကအပြုအမှုများအားလုံးကို ပြန်လည်သုံးသပ်စေပါ။

အခန်း J-1

မိခင်နှုန်းရည်ထုတ်လုပ်ပုံ

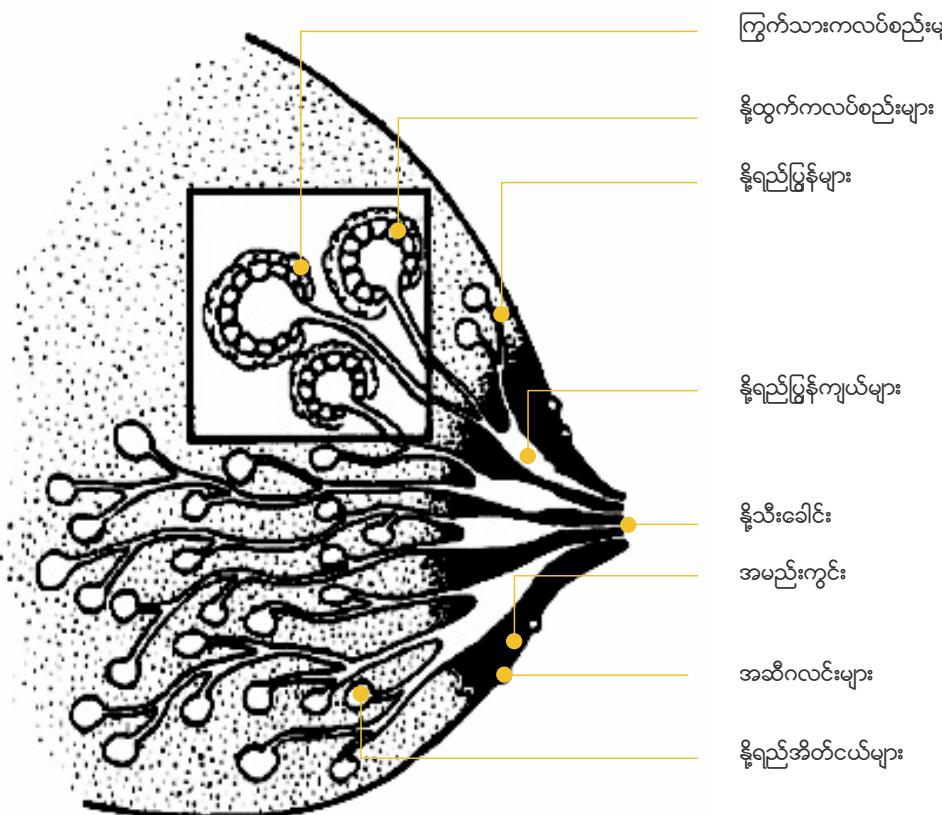
နောက်ခံအကြောင်းအရာ J-1

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အာဟာရအပြည့်ဆုံး အစားအစာကို သိပါသလား။ တစ်ပြားမျှမကုန်ကျသောကြောင့် အဆင်းခဲ့ဆုံးမိသားစုပင် ရရှိနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးစရာလည်းမလုံး တင်သွင်းစိုလည်းမလုံး ရာသီမရွေး ဘယ်နေရာမှာမဆို ရနိုင်သည်။ အေးခဲစရာ၊ ထုပ်ပိုးစရာလည်းမလုံးသောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း မထိနိုက်ပါ။ မှန်ကန်တဲ့အပူချိန်မှာ အမြန်ပြီး ဆေးကြော၊ လိုဖြတ်၊ ချက်ပြုတဲ့အတွက် ပြင်ဆင်ဖို့ အချိန်လည်းမကုန်ပါ။ ရောဂါတွေကို ကာကွယ်ပေးတဲ့အတွက် ဆေးဝါးတစ်မျိုးလည်း ဖြစ်သည်။ ဦးဇော်ကိုဖွံ့ဖြိုးစိုး အားပေးပြီး မိတ်ခံစားချက်သက်သာမှုကိုလည်း လှုံးဆောင်ရွက်ပေးသည်။

ဒီအံ့ဖွယ်အစားအစာကတော့ မိခင်နှုန်းရည်ဖြစ်ပြီး အစားတိုးစိုး ထပ်တူမရှိပါ။

မိခင်နှုန်းတို့ကိုကျော်ခြင်းဟာ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ လွယ်ကူစွာ ရရှိနိုင်ပြီး ကလေးများ၏အသက်ကို ကယ်တင်ရာမှာ ထိရောက်မှုရှိပြီး အကျိုးကျေးဇူးမားသည့် ဖြေရှင်းမှု ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးရှင်သန်ရေးအတွက် အနီးက်ဆုံး အံ့ဖွယ်ဆေးစွမ်းတစ်လက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ မိခင်နှုန်းတို့ကိုကျော်ခြင်းဟာ ကလေးကို အစာကျော်ခြင်းများမဟုတ်၊ ကလေး၏ ရှင်းပိုင်၊ စိတ်ပိုင်၊ လူမှုရေးပိုင်း၊ ဥာဏ်ပညာပိုင်း အကောင်းဆုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် သဘာဝဖြစ်စဉ် တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ မိခင်နှုန်းတို့ကိုကျော်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုကျိုန်းမာသော ကလေးများကို ဖြစ်ထွန်းစေပြီး ထိုကလေးများသည် လူမှုရေး၊ ထိုးစားမှု၊ ဥာဏ်ပညာတို့တွေကို ပိုမိုကောင်းမွန်ကြပြီး သင်ယူမှု စွမ်းရည်ပိုမိုမြင့်မားကာ လူထုနှင့် နိုင်ငံကို ပိုမိုအကျိုးပြုနိုင်ကြသည်။

မိခင်နှင့်ကလေးအတွက် မိခင်နှုန်းတို့ကိုကျော်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးမား အကြိုးမားဆုံးရရှိနိုင်ဖို့ မွေးပြီး ချက်ချင်း မိခင်နှုန်းတို့ကိုကျော်ခြင်းကာ ကလေးအသက် ၆ လအထိ မိခင်နှု တစ်မျိုးတည်းတို့ကိုကျော်ခြင်းအသက် J နှစ်နှင့်ကျော်တဲ့အထိ မိခင်နှုန်းဆက်လက်တို့ကိုကျော်ခြင်းဖို့ ကျိုးမာရေးပညာရှင်များက ထောက်ခံအားပေးသည်။ ကလေးများကို မိခင်နှုန်းတို့ကိုကျော်ခြင်းဖြင့် ကလေးဘဝကို အကောင်းဆုံးအပြုစေပါသည်။

Visual aid J.၁၁၁ မိခင်နှဲရည်တွင် ပါဝင်ပစ္စည်းများ

မိခင်နှဲရည်တွင် ပါဝင်ပစ္စည်းများ

မိခင်နှဲရည်တွင် ရေ ပရီတိန်းဓာတ်၊ အဆီဓာတ်နှင့် ကစီဓာတ် စသည့် အဓိကအာဟာရဓာတ် ပျိုးစုံနှင့်တက္က ပိတ္တာမ်နှင့် သတ္တာဓာတ် ကဲ့သို့သော အနည်းလိုအာဟာရဓာတ်များလည်း ပါဝင်သည်။ မိခင်နှဲရည်တွင် ကလေးများကို ရောဂါကူးစက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးသော ဓာတ်ပစ္စည်းများ ပါဝင်သည်။ ငါးတို့မှာ -

- ဘက်တီးရီးယားနှင့် ပိုင်းရပ်စိုက်နှင့် တိုက်နိုက်နိုင်သော သွေးဖြူဥများ။
- ကလေး၏အုံအတွင်းသို့ သေးငယ်သောအဏုစိုက်ပိုးများ ဝင်ရောက်ခြင်းမှ ဟန့်တားနိုင်ရန် ကူညီပေးသော ရောဂါတိုက်ဖျက်သောဓာတ်နှင့် အော်လီဂိုဆပ်ကရိုက်ဓာတ်များ။
- အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော ဘက်တီးရီးယားများ ကြီးထွားမှုကို တားဆီးပေးနိုင်ရန် ဓာတ်တစ်မျိုး (Bifidus factor)။

၄။ ဘက်တီးရီးယားများကို နှိမ်နှင့်ရန် သို့မဟုတ် ငင်းတိုကြီးထွားမှုကို ဟန့်တား ပေးနိုင်သော (Lactoferrin)။

၅။ ကလေး၏ အစာအိမ့်ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အစာအာဟာရရှုံးယူမှု ပိုမိုတိုးတက်ရေးတွင် ထောက်ပံ့ပေးပြီး ကလေး၏ခွဲနှုန်းကိုယ်အတွင်းသို့ ပိုးများဝင်ရောက်ခြင်းကို ဟန့်တားပေးနိုင်သော ဓာတ်ပစ္စည်း။

ကနိုးနှဲရည်နှင့် နှောင်းပိုင်းနှဲရည်ဟူ၍ ပုံမှန်နှဲရည် အမျိုးအစားနှစ်မျိုးရှိသည်။ ကနိုးနှဲရည်သည် နှဲရည်တိုက်ကျွေးခြင်း အစိုင်းတွင် ထွက်ရှိပြီး ရေ ပိတ္တာမ်င် အသားဓာတ်နှင့် အဆီဓာတ် (၁.၇) တို့ ပါဝင်သည်။ ဤကနိုးနှဲရည်သည် ကလေး၏ရေဆာမှုကို ဖြေဖျောက်ပေးနိုင်ပြီး ကလေး၏ အရည်လိုအပ်ချက်အားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည်။ ပထမ ၆ လသား အရွယ်အတွင်း ပူသော ရာသီဥတ္တုပ်ပင် တဗြားအရည်များ ထပ်တိုက်ရန် မလိုအပ်ပါ။ နှောင်းပိုင်းနှဲရည်သည် နှဲရည်တိုက်ကျွေးခြင်း၏ အဆုံးပိုင်းတွင် ထွက်လာပြီး အဆီဓာတ် ၅၀၅၂ ပါဝင်သဖြင့် ကလေး၏ဆာလောင်မှုကို ဖြေဖျောက်ပေးနိုင်သည်။

အတော်ပိုင်းနှဲရည်ရော၊ အနှောင်းပိုင်းနှဲရည်ပါ နှစ်မျိုးလုံးရှိနိုင်ဖို့ မိခင်ဟာ ကလေးကို မိမိသားမြတ်တစ်ဖက် လုံးဝကုန်စင်အောင် တိုက်ပြီးမှ ကျွန်တစ်ဖက်ကို ပြောင်းစိုးစေသင့်သည်။

မိခင်သားမြတ်မှ နှဲရည် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

မိခင်နှဲရည်အပြင်ပိုင်းနှင့် အတွင်းပိုင်းတို့သည် မိခင်မှုရင်သွေးကို အောင်ပြင်စွာ နှဲတိုက်ကျွေးခိုင်ရန် ပုံစံပြုထားသည်။ နှဲအုံ၏ အပြင်ပိုင်းတွင် နှဲသီးခေါင်း သားမြတ်နှင့် မွန်ဂိုလယ်ရီအဆီဓာတ်တို့ ပါဝင်သည်။ နှဲအုံ၏အတွင်းပိုင်းတွင် နှဲရည်ပြောလင်းများ တစ်သူဗျားမျှင် အဆီ၊ အာရုံကြာ သွေးကြာနှင့် ပြန်ရည်ကြာစနစ်များ ပါဝင်သည်။ မိခင်ရင်သားပုံစံနှင့် အရွယ်အစားအမျိုးမျိုး ရှိကြသည်လည်း မိခင်နှဲရည်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းသည် ထိုရင်သားပုံစံနှင့် အရွယ်အစားပေါ်တွင် မမူတည်ပါ။

နှဲသီးခေါင်းတွင် နှဲရည်စီးဆင်းရန်အတွက် ပြန်ပေါက် ၅ ပေါက်မှ ၁၀ ပေါက်ထိ ပါဝင်သည်။ ရင်သားကဲ့သို့ပင် နှဲသီးခေါင်းပုံစံနှင့် အရွယ်အစားများ (ဥပမာ-သေးငယ်သော၊ ကြီးမားသော ရည်သော၊ ပြားသော၊ ဝင်နေသော (အတွင်းဘက်သို့ ဝင်နေသော) သို့မဟုတ် ကဲ့ထွက်နေသော (နှစ်ခုကဲ့ထွက်နေသော) စသဖြင့် ပုံစံအမျိုးအစားအပြားရှိသည်။ နှဲသီးခေါင်းပုံစံသည် ကိုယ်ဝန်ရိုစ်နှင့် နှဲတိုက်ကျွေးခိုင်တွင် ပြောင်းလဲတတ်သောကြာင့် နှဲတိုက်ကျွေးရန် အောင်မြင်ခြင်း မအောင်မြင်ခြင်းတို့ကို နှဲသီးခေါင်း၏ အပြင်ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ဖြင့် အကဲဖြတ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ နှဲတိုက်ကျွေးနေစဉ်တွင် နှဲသီးခေါင်းများသည် ငါးတို့အရှည်အား ၂ ဆု ၃ ဆု ဆန်ကားနိုင်သည်။

အနေအထားမှန်ကန်စွာ တိုက်ကျွေးမြင်းနှင့် ထိကပ်ပေးခြင်းကြောင့် မိခင်တိုင်းနီးပါး အောင်မြင်စွာ မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးမြင်ကြသည်။ သေးငယ်သော နှီးရဲ့သီးခေါင်းရှိသည့် မိခင်နှင့် ကြီးမားသော နှီးရဲ့သီးခေါင်းရှိသည့် နှီးတိုက်မိခင်တိုအား ထိကပ်ပုံ မှန်ကန်စေရန် နားလည် သဘောပေါက်အောင် အထူးသင်ကြားပေးနိုင်သည်။ နှစ်ခုကဲ့တွက်နေသော နှီးရဲ့သီးခေါင်းများ မှလည်း နှီးရည်များ ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ စီးဆင်းနိုင်သည်။ အတွင်းသို့ ဝင်နေသော နှီးရဲ့သီးခေါင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဝင်နေသည့် ဒီဂါရိအနည်း/အများအပေါ်မှတည်ပြီး ကျွဲ့ပြား နိုင်သည်။ အတွင်းသို့ ဝင်နေသော နှီးရဲ့သီးခေါင်းအမျိုးအစားသည် လျှော့ဆော်မှုအရ ပုံမှန် နှီးရဲ့သီးခေါင်းကဲ့သို့ ပြန်ဖြတ်တတ်ပြီး အချို့မှာမူ ပုံမှန်ကဲ့သို့ ပြန်မထွက်လာသောကြောင့် ထိုမိခင်များ နှီးတိုက်ကျွေးရာတွင် အကူအညီ လိုအပ်နိုင်သည်။

နှီးရဲ့သီးခေါင်းပတ်လည်ရှိ အရောင်ပို့ရင့်သော အရေပြားနေရာသည် အမည်းကွင်းဖြစ်သည်။ ထိုအမည်းကွင်းသည် သေးငယ်နိုင် ကြီးမားနိုင် အစိုင်းပုံ သို့မဟုတ် ဘဲဥပုံဖြစ်နိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် အမည်းကွင်းသည် အချွေထိုကြီးလာနှင့်ပြီး ကလေးမွေပြီးချိန်တွင် တစ်ခါတစ်ရုံ အချွေထိုကြီးလျက် အရောင်ပို့ရင့်လျက် ကျွန်ခဲ့နိုင်သည်။ အမည်းကွင်းပေါ်ရှိ အဖွင့်များသည် မောင့်ပို့မှုမာရီအဆိုကြီးတို့မှာ ဖြစ်ပြုနိုင်ပြီး အရေပြားမှုက်နှာပြင်အောက်တွင် ကပ်လျက်ရှိသည်။ ထိုအဆိုကြီးမှာ အနုံသည် နှီးရဲ့သီးခေါင်းအပ်ကဲ့ခြင်းကို ကာကွယ်သည့် အဆိုကို ထုတ်ပေးပြီး ထိုအဆိုကြီး အနုံသည်လည်း ကလေးအား နှီးရဲ့စေရန် ဆွဲဆောင်ပေးသည်။

ရင်သားရှိ အဆီတစ်သူဗီးထဲတွင် မိခင်နှီးရည်ထုတ်လုပ်ပေးသော နှီးရည်အိတ်ငယ်များရှိကြသည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်ရှိ မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးစဉ် ထိနှီးရည်အိတ်ငယ်များသည် ဗွားများ၏ ကြီးမားလာပြီး အဖွဲ့ထိုက်ဖြစ်လာသည်။ နှီးရည်အိတ်ငယ်များကို ကြွက်သားမျှင်များက ဝန်းရံလျက်ရှိပြီး ကလေးနှီးရံချိန်တွင် ထိုကြွက်သားမျှင်များက အိတ်ငယ်အတွင်းမှ နှီးရည်ကို ညွှတ်ထုတ်ပေးသည်။ နှီးရဲ့သီးခေါင်းရှိ ပြန်တစ်ခုစီသည် နှီးရဲ့သီးခေါင်းရှိ အနီးဆုံးရှိ အကြော်ဆုံးပြန်များမှစ၍ နှီးရည်အိတ်ငယ်များသို့ အကြော်ဆုံးပြန်များသို့ ဆက်သွယ်ထားသည့် အသေးဆုံးပြန်များအထိ ချိတ်ဆက်ထားသည်။ ကလေးက နှီးရဲ့လိုက်သောအခါ နှီးရဲ့သီးခေါင်းရှိ ရင်သားအတွင်းရှိ အာရုံကြာများမှ ဦးနှောက်ဆီသို့ အချက်ပြလိုက်သည်။ ထိုအခါ ဦးနှောက်မှ အောက်စီးတိုင်စဉ်၏ အချက်ပြဟန်များကို ထုတ်လွှတ်လိုက်ပြီး ကြွက်သားမျှင်များကို ညာစွမ်းကော် နှီးရည်ကိုပြန်ငယ်များမှ တစ်စင်းပြန်ကြီးများ၊ ထိုမှတ်စွမ်းဆင့် နှီးရဲ့သီးခေါင်းရှိ ပြန်ပေါက်များသို့ တွေ့နှုန်းပို့၍ နှီးရည်ကို ထွက်ပေါ်သည်။

ရင်သားအတွင်းရှိ အဆီထုအတွင်း နှစ်မြှုပ်နေသော နှီးရည်အိတ်ငယ်များကို အမျှင်များက ထောက်မထားသည်။ အချွေထိုအစားကြီးမားသော ရင်သားတွင် အဆီနှင့် သို့လောင်နိုင်စွမ်းပို့များသည်။ နှီးရည်ထုတ်လုပ်သော ဆဲလ်များလိုအပ်သော လောင်စာအရင်းအမြစ်များကို အဆီထုမှ ထောက်ပုံပေးသည်။ ကလေးက နှီးရဲ့လိုက်သောအခါ အာရုံကြာစနစ် လျှော့ဆော်ခံရသဖြင့် မိခင်နှီးရည်

နှီးရည်ထုတ်လုပ်ခြင်း အဆင့်များ

ပါးဖွားပြီး ပထာဏနှစ်ပတ်အတွင်း မိခင်နှီးရည်သည် နှီးရည်၊ ကြားကာလနှီးရည်၊ ပုံမှန်နှီးရည်ဟူ၍ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲသွားသည်။ နှီးရည်သည် ပထာဏဆင့်ဖြစ်ပြီး ပုံမှန် အဝါရောင်သန်းကာ မိုးဖွားပြီး J-4 ရက်အထိ ထွက်လေ့ရှိသည်။ နှီးရည် အဝါရောင်သန်းခြင်းမှာ မိတာမင်အောတ် ပါဝင်မှုများသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နှီးရည်သည် အာဟာရအလွန်ပြည့်ပြီး ကျွန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သည့်အတွက် နှီးရည်ကို ကလေး၏ ကန်းကိုယ်ခံစွမ်းအားဖြော်တင်သည့်အရာဟု ဒေါ်ဆိုကြသည်။ နှီးရည်တွင် အသားတာတ် မိတာမင်နှင့် သတ္တုရာတ်၊ ရောဂါတိက်ဖျက်ပေးသော ကိုယ်ခံအားတာတ်များ မြင့်မားစွာ ပါဝင်ပြီး ဘက်တီးရီးယားနှင့် ပိုင်းရပ်စိုးမွားများကြောင့် ဖြစ်သူဗီးရုံးပိုင်းမှာ ကာကွယ်ပေးသည်။ နှီးရည် လက်ဖက်ရည်စွန်းတစ်စွန်းတာတွင် ဘက်တီးရီးယားနှင့် ပိုင်းရပ်စိုးမွားကို သတ်သော ဆဲလ် ၄ ဘီလျှေး ပါဝင်နေသည်။ နှီးရည်သည် မွေးကင်းစကလေးအတွက် ပြီးပြည့်စုံသော အစားအစာဖြစ်သည်။ မိခင်များတွင် အများအားဖြင့် နှီးရည်အနည်းငယ်သော ထွက်လေ့ရှိပြီး အလွန်သေးငယ်လျက်ရှိသော ကလေး၏အစာအဖိမ်အတွက် လုံလောက်ပြီး ဖြစ်သည်။ မွေးပြီး ပထာဏရက်အနည်းငယ်အတွင်း ကလေးများသည် မိမိ၏အစာအဖိမ် ပြည့်နေစေရန် နှစ်နာရီမှ သုံးနာရီခြားတစ်ခါ မိခင်နှီးရဲ့သည့်သည်။

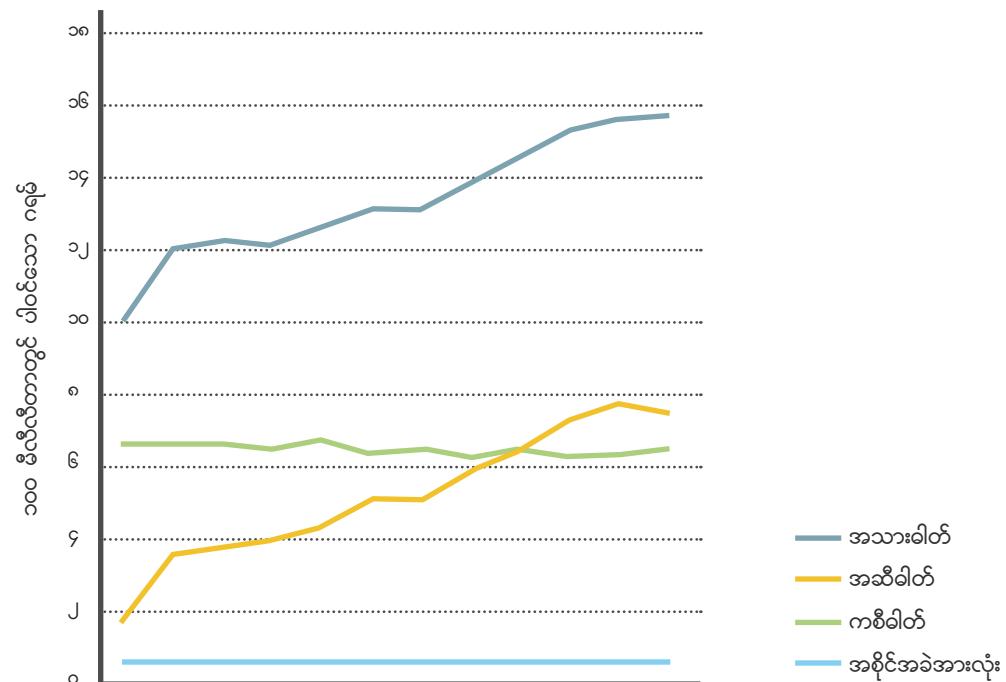

အစားပိုင်းနှီးရည်

နှောင်းပိုင်းနှီးရည်

Visual aid J.O.6 အစားပိုင်းနှီးရည်နှင့် နှောင်းပိုင်းနှီးရည်

Visual aid J.၁၀၅ နိုးရှို့ယူနစ် အစုံ အဆုံးအထိ မိခင်နှုတ် ပါဝင်သည့် အရာများ

နိုးရှို့ယူနစ် ကလေးအတွက် ဝမ်းနှတ်ဆေးသဖွယ်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ သွေးနိုးများ၏ သာမဏ်ပြီးကြုံနှိုင်တွင် ထွက်ပေါ်လာသော အဝါရောင်ခြုံစာတ်ပစ္စည်းသည် ကလေး၏မစင်တွင် စုံနှုတ်ခြင်းမရှိပါက ကလေး၏ ကိုယ်တွင်းစနစ်တွင် ပြန်လည် လွှားပတ်လေ့ရှိသည်။ ဝမ်းမကြာခကာသွားခြင်းဖြင့် အဝါရောင်ခြုံစာတ်ပစ္စည်းပမာဏကို လျော့နည်းစေသည့်အတွက် မွေးကင်းစအသားပါခြင်း မဖြစ်စေရန် ကူညီပေးသည်။

မီးဖွားပြီး J-၄ ရက်အတွင်း နိုးရှို့ယူနှုန်းတွက်လာ လေ့ရှိသည်။ ကြားကာလနှုံးရှို့ယူနစ် J ပတ်နေ့ ထွက်လေ့ရှိသည်။ မလိုင်နှင့်တူသော ကြားကာလနှုံးရှို့ယူနစ် အဆိုပါတ်၊ နှုံးကြားရာတ်၊ ပိတေသနပါတ်များစွာ ပါဝင်နေပြီး နိုးရှို့ယူနစ်ထက် ကယ်လိုရိုးရာတ် ပိုမိုပါဝင်သည်။ နှုံးရှို့ယူနစ် အဆိုပါတ်ပါဝင်မှုကြောင့် အဖြူရောင်ဖြစ်နေပါသည်။ ယခုအချို့ယူနစ်တွင် ကလေး၏အစာအမြတ်သည့် အချို့ယူနစ်အား ကြားကာလနှုံးရှို့ယူနစ်ထက် ကြားကာလနှုံးရှို့ယူနစ်အား ပမာဏပိုမိုထုတ်လုပ်သည်။

မီးဖွားပြီး J ပတ်ပြည့်ခါနီးအချို့ယူနစ် ပုံမှန်နှုံးရှို့ယူနစ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ပုံမှန်နှုံးရှို့ယူနစ် ပို၍ကျွဲ့ပြီး ရေပမာဏ ၉၀၊ ကစီပါတ်၊ အသားဓာတ်နှင့် အဆိုပါတ် ၁၀ ပါဝင်သော်လည်း ငါးကို

ကျော်လည်း ရေများသည်ဟု မထင်သင့်ပါ။ ပုံမှန်နှုံးရှို့ယူနစ်တွင် ကလေးကြားထွားမှုအတွက် လိုအပ်သော စွမ်းအင်အားလုံး ပါဝင်နေသည်။ ကလေး၏ အစာအမြတ်အချို့ယူနစ်အား ကြီးမားလာသောကြောင့် မိခင်သည် ကြားကာလနှုံးရှို့ယူနစ်ထက် ပုံမှန်နှုံးရှို့ယူနစ်ကို ပမာဏပိုမိုထုတ်လုပ်သည်။

မိခင်နှုံးရှို့ယူနစ်ထောက်ပံ့မှု = ကလေး၏လိုအပ်ချက်

နှုံးရှို့ယူနစ်ထောက်ပံ့ပေးခိုင်မှုကို နည်းပါးစေသော၊ ဆေးပညာအရ ပုံမှန်မဟုတ်သော အခြေအနေ အချို့ယူနှိုင်တ်သော်လည်း မိခင်အများစုံသည် အောင်မြင်စွာ နှုံးတိုက်ကျေးနိုင်ကြသည်။ မိခင်တစ်ဦး၏ စားသောက်ပံ့စံး၊ အရည်သောက်သည့် ပမာဏ သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားထားသော စောက်သုံးမှုသည် နှုံးတို့မှုပို့ယူနစ်ထောက်ပံ့ပေးခိုင်မှု မရှိပါ။ နှုံးတို့မှု ထုတ်လုပ်သည့် နှုံးရှို့ယူနစ်ပမာဏပေးခိုင်မှု လွှမ်းမိုးမှုရှိသော တစ်ခုတည်းသော အချက်မှာ နှုံးတို့မှု ထွက်သွားသည် နှုံးရှို့ယူနစ်ပမာဏပေးခိုင်မှု ဖြစ်သည်။ ကလေး နှုံးများစုံလေ မိခင်နှုံးရှို့ယူနစ်ပမာဏပေးခိုင်မှု ထုတ်လုပ်ပေးလေဖြစ်သည်။ အမွှာကလေးမိခင်တွင် နှုံးရှို့ယူနစ်ပမာဏကို ကလေးနှုံးလိုးမှ ပိုမိုတောင်းဆိုသည့်အတွက် မိခင်မှ နှုံးရှို့ယူနစ်ပမာဏ ပိုမိုထုတ်လုပ်ပေးရန် လွှားခံသော်လည်း ထို့ကြောင့် ပိုမိုထုတ်လုပ်ပေးလေဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိခင်မှ ထို့ကြောင့်လို့အပ်ချက်နှင့် ညီမျှသည်။

ကလေးအတွက် လုံလောက်သော မိခင်နှုံးရှို့ယူနစ်ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် မိခင်တစ်ဦးသည် အောက်ဖော်ပြု ကလေး၏စားသော်လုပ်မှု အရိပ်အမြှော်တိုက်တိုကို ဂရိုစိုက်ကျေးချို့ယူနှိုင်သော်လည်း နှုံးတိုက်ကျေးချို့ယူနှိုင်တိုးကို နာရီကြော်ပြုခြင်းဖြင့် မသတ်မှတ်သင့်ပါ။ ကလေးအများစုံကို တစ်နှုန်းလျှင် အနည်းဆုံး ၁၄၀ မိနစ် နှုံးတိုက်ကျေးလေရှိသည်။ ပျော်မှုအားဖြင့် နှုံးတိုက်ကျေးခြင်းသည် တစ်ကြိမ်လျှင် ၁၀-၃၀ မိနစ်ခန့် ကာမြင့်သည်။ မိခင်တစ်ဦးသည် ကလေးကိုယ်တိုင် နှုံးသီးခေါင်းအား အလိုအလေ့ကြောက် ချွတ်လိုက်ခြင်းစသည်း အချက်ပြုလက္ခဏာများအား ကြည့်ရှုရောင်းဖြင့် ပထမနှုံးတို့မှု နှုံးကို ကုန်ဆုံးသည်အထိ ကလေးအား ထို့စေသင့်သည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ကလေးအား နှုံးနှုံးနှုံးရှို့ယူနစ်ပြုခြင်း ရှို့ယူနှိုင်ပြီး အာဟာရနှင့် အဆိုပါတ်အားလုံး လက်ခံရရှိရန် နောင်းပိုင်းနှုံးရှို့ယူနစ်ကိုလည်း ရရှိစေနိုင်ပါသည်။ ပထမနှုံးတို့မှု နှုံးရှို့ယူနစ်ကိုယ်သွားပြီးချို့ယူနှိုင်တွင် မိခင်သည် ဒုတိယုံးနှုံးတို့သို့ ပြောင်းခွဲ့ပေးသင့်ပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် တစ်ခါတစ်ရုံတွင် ကလေးသည် နှုံးတို့တစ်ဖက်တည်းကိုသာ ဖို့ပါက အခြား တစ်ဖက်သည် နှုံးရှို့ယူနစ်ပြုလုပ်ခြင်း ရပ်သွားပည်ဖြစ်ပြီး တစ်ဖက်တည်းမှသာ ဆက်လက်၍ နှုံးရှို့ယူနစ်ထုတ်မည် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ နှုံးရှို့ယူနစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းကို နှုံးရှို့ယူနစ်ထက် တားဆီးသော ပါတ်တစ်မျိုးဖြင့် နှုံးတို့တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ ကလေးသည် နှိမ်အုံမှ နှိမ်ရည်အားလုံးကို နှိမ်ယူခြင်းမရှိခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ မစိယူနိုင်၍သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ခဲ့လျှင် နှိမ်ရည်ထုတ်စရာမလိုဟု ဦးနောက်မှ သတ်မှတ်လိုက်သောကြောင့် နှိမ်ရည်ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ရပ်တန်လိုက်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် နှိမ်အုံအတွင်း အလွန်ပြည့်တင်းနေခြင်း သို့မဟုတ် နှိမ်ရည်များဖြင့် ပြည့်ဝနေခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးသည်။ အကယ်၍ နှိမ်ရည်များအားလုံး မရှိတော့ပါက ထိုကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်မှ နှိမ်ရည်မထွက်ရန် ထိန်းချပ်ထားသော စနစ်သည်လည်း ပျက်ပြေယေားပြီး နှိမ်ရည်ပြန်လည် ထုတ်လုပ်မည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ကလေးမှ နှိမ်ခြင်းကို ငြင်းဆန်လျှင်သော်လည်းကောင်း နှိမ်စိနိုင်လျှင်သော်လည်းကောင်း လက်ဖြင့် သို့မဟုတ် နှိမ်ရည်စက်ဖြင့် နှိမ်ရည်များအား ညျှစ်ထုတ်ဖုန်ရှားပေးရမည်။

အကယ်၍ မိခင်တစ်ဦးသည် မွေးကင်းစကလေးအား နေ့ရောညာပါ နှစ်နာရီ သို့မဟုတ် သုံးနာရီ ခြားတိုင်း နှိမ်ရည်တိုက်ကျွေးပါက ကလေး၏ အစာအိမ်အချယ်အစားနှင့်အညီ လုံလောက်သော နှိမ်ရည်ကို ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ မိခင်နှိမ်ရည် တစ်မျိုးတည်းသာ တိုက်ကျွေးခံရသော ကလေး၏ ပျော်များသုံးမှ ပမာဏမှာ ပထမနှစ်လတွင် တစ်နေ့လျှင် (၈၀၀) ကရမ် မှ ၉-၁၁ လ အချယ်တွင် တစ်နေ့လျှင် (၉၀၀) ကရမ်ထိ ဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထွားမှုသည် ခန့်မျှန်းချက်အားဖြင့် င ပတ်မှ ၆ ပတ်တွင်း၊ ကလေးအသက် ၃ လနှင့် ၆ လ တွင် အမိကဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်သည် ကလေးမှာ လျှင်မြန်စွာ ကြီးထွားလာပြီး နှိမ်သည့် အကြိမ်ရောလည်း များလာပြီ ဖြစ်သည်။

မိခင်နှီးရည်အကြောင်း

ရည်ရွယ်ချက်

ခန္ဓာပေဒအရ နှီးအံ့၏ တည်ဆောက်ပုံ၊ နှီးမှု နှီးရည်များ ဖြစ်ပေါ်လာပုံအဆင့် သုံးဆင့်၊ ပါဝင်ပစ္စည်းများ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပုံနှင့် လိုအပ်ချက်အရ နှီးရည် ထုတ်လုပ်ပုံတိုကို သင်တန်းပါဝင်သူများ နားလည်စေရန်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်

ထောက်ကူဗုပ္ပစ္ည်းများ

- ရုပ်လှန်ကားချပ်များ
- ဘောပင်များ
- မိခင်နှီးရည်နှင့် နှီးမှုနှင့် ပါဝင်သော ပစ္စည်းများ ယေား လက်ကမ်းစာစောင်
- ကလေးအသက်နှင့် ဆီးသွားမှုပမာဏပြက် ၃ ခု
- မိခင်နှီးရည်အမျိုးအစာ လက်ကမ်းစာစောင်
- ဂေါ်လီများ (၅ မီလီမီတာ)
- ပင်ပေါင်သောလုံး (၂၅ မီလီမီတာ)
- ပလတ်စတစ် ကြိုက်ညာများ (၄၅-၆၀မီလီမီတာ)
- သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းများ (၂.၁.၁ - ၂.၁.၄)

နည်းလမ်းများ

- အုပ်စုလိုက်လေ့ကျင့်ခန်း
- ယူဌာနီးမှု
- ရုပ်ပုံသက်စတုရက်
- မြင်ယောင်ပုံဖော်မှု
- ဆွေးနွေးခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

သင်တန်းသားများလုပ်ဆောင်ရန်

ခန္ဓာပေဒအရ နှီးအံ့၏ တည်ဆောက်ပုံ

၃၀ မိနစ်

- မျက်နှာစုံညီအဖွဲ့များအား အဖွဲ့ကယ်များ ဖွဲ့ပါ။
- အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား ကတ်ထူ အလွတ်နှစ်ချက်နှင့် ဘောပင်များ ပေးပါ။
- အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ ရွှေတည့်တည့်မှ တွေ့မြင်ရသော နှီးအံ့ပုံစံတစ်ပုံ ဆွဲခိုင်းပါ။
- ထိုနောက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား မိန်းမတစ်ယောက်၏ နှီးအံ့အားဘေးမှ မြင်ရသော ပုံစံ (ထောင်လိုက်ဖြတ်ပိုင်းပုံ)နှင့် နှီးအတွင်းပုံစံတိုကို ဆွဲခိုင်းပါ။
- မိနစ်၂၀ကြားနောက်တွင် သင်တန်းခန်းမရှေ့တွင် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီကို တစ်ဖွဲ့ပြီးတစ်ဖွဲ့ ရှင်းတို့ ဆွဲထားသည့် ပုံများအား ပြသစေပြီး မည်သည့်အရာကို ဆွဲထားအကြောင်း ရှင်းပြနိုင်းပါ။
- အဖွဲ့အားလုံး၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များ ပြီးဆုံးချိန်တွင် ထိုဆွေးနွေးတင်ပြချက်များကို အကျဉ်းချုပ် ရှင်းပြပါ။
- သင်ထောက်ကူပစ္စည်းဖြစ်သော မိခင်နှီးအံ့၏ နှီးသီးခေါင်း၊ သားမြတ်နှင့် ပြန်ကြာများ ပြသထားသော ထောင်လိုက်ဖြတ်ပိုင်းပုံတစ်ပုံ (ပုံ-၂.၁.၁) ကို ပြသပါ။
- သင်တန်းပါဝင်သူများ ဆွဲထားသောပုံများအား သင်ထောက်ကူပစ္စည်းနှင့် နှီးယူဌာန်းတူညီသောအချက်များနှင့် ကဲ့ပြားသောအချက်များကို မှတ်သားပါ။
- နှီးသီးခေါင်းပတ်လည်ရှိ အမည်းကွင်း၏ အောက်တွင်ရှိသော ပြန်ကျယ်များဖြစ်သည့် ပြန်ကြာများ၏ လုပ်ဆောင်ပုံများကို ရှင်းပြပါ။
- သားမြတ်ပေါ်ရှိ မွန်ရိုမယ်ရိုအဆီကျိုတ် (Montgomery's Glands) အကြောင်း အမိကထားပြောပြပါ။ ထိုအကျိုတ်များမှ နှီးသီးခေါင်းအက်ကဲ့ခြင်းကို ဟန်တားပေးသော အဆီများထုတ်လုပ်သည်။ ထိုအဆီ၏ အနုံသည်လည်း ကလေးအား မိခင်နှီးစိုးစေရန် ဆွဲဆောင်ပေးသည်။
- ရုပ်ပုံများအသုံးပြု၍ နှီးရည်ပြန်စီးပုံနှင့် ပြန်ကျယ်အတွင်း ထိန်းသီမီးခံရသော နှီးရည်သည် နှီးရည်ထုတ်လုပ်ပေးသော ဟော်မှန်းများကို မည်သို့ တားဆီးပေးပုံကို ရှင်းပြပါ။
- မိခင်တစ်ပို့၏ နှီးဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ဗဟိုသုတေသန၏ မြင်သို့ အတောက်အပုံဖြစ်သည်ကို မေးမြန်းပါ။

အဆင့် - J

ယုံးပြုခြင်း

မိခင်နှီးရည်၏ ပါဝင်ပစ္စည်းများအကြောင်း ယုံးပြုခြင်း

၂၀ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား မိခင်နှီးရည်နှင့် နှီးမှုနှင့်တွင် ပါဝင်သော ပစ္စည်းများ၊ ယေား လက်ကမ်း စာစောင်ကို ကြည့်စေပါ။ မိခင်နှီးရည်တွင် ပါဝင်သော ပစ္စည်းများကို ယေားတွင် ဖော်ပြထားသည်။ မိခင်နှီးရည်တွင် ပါဝင်သော အဘယ်ပစ္စည်းသည် နှီးမှုနှင့်တွင် မပါဝင်ကြောင်း ရှာဖွေ မှတ်သားစေပါ။
- ၂။ မိခင်နှီးရည်တွင် ပါဝင်သော ပစ္စည်းအားလုံးသည် ကလေးကို ကျွန်းမာရေးကြောင်း ပြောပါ။
- ၃။ မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်းရရှိသော အသက် ၆ လ အောက်ကလေး၏ အူနံရုံပုံနှင့် အသက် ၆ လ အထက် ကလေး၏ အူနံရုံပုံ (သင်ထောက်ကူ ၃၀၁၀၂ က၊ ၃၀၁၀၂ ခ) ကို ပြောပါ။
- ၄။ ပုံ J ပုံ၏ ကွာခြားချက်ကို မေးပါ။
- ၅။ ပထမပုံတွင် ရောဂါပိုးမဝင်ရောက်နိုင်အောင် အူနံရုံကို မိခင်နှီးရည်၏ Oligosaccharide သံကြားလွှာက ကာကွယ်ထားသည်။ အူနံရုံ၏ ဆဲလ်များသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မထိကပ်သေးပါ။
- ၆။ နွားနှီးမှ ပြုလုပ်ထားသော နှီးမှုနှင့် အူနံရုံကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သော Oligosaccharide သံကြားမရှိသောကြောင့် ရောဂါပိုးများက အူနံရုံကို ဖောက်တွင်းဝင်ရောက်နေကြသည်။ ဒုတိယပုံတွင် အသက် ၆ လ ပြုလုပ်သောအခါ အူနံရုံရဲလဲများသည် တစ်ခုတစ်ခု ထိကပ်သွားပြီ ဖြစ်၍ ပြည့်စွက်စာကို စတင်ကျေးနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။
- ၇။ မိခင်နှီးသည် ရောဂါများမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်သဖြင့် အသက် ၆ လ အောက်ကလေး အတွက် တစ်ခုတည်းသော အသင့်တော်ဆုံး အစားအစာဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။
- ၈။ ယခု ပြီးခွဲတစ်ခုအတွက် အသင့်ပြင်စေပါ။ ၄ ယောက်မှ ၅ ယောက်ပါဝင်သော အုပ်စုများဖွံ့ဖြိုးပါ။ အုပ်စုအလိုက် အဖွဲ့ဝင်များကို အတူထိုင်စေပါ။ ခေါင်းလောင်း သို့မဟုတ် အသံပြုကိုရိယာတစ်ခုခုကို အဖွဲ့တိုင်းအား ပေးထားပါ။
- ၉။ သင်က မေးခွန်းများမေးမည်ဖြစ်ပြီး အဖွဲ့များက အဖြေသိလျင်သိချင်း ခေါင်းလောင်း သို့မဟုတ် ကိုရိယာတစ်ခုခုဖြင့် အသံပြုရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။
- ၁၀။ ပုံပိုးသူမှ မေးခွန်းများမေးပြီး ပထမဆုံးအသံပြုသော အဖွဲ့က မှန်ကန်စွာ ဖြေနိုင်လျှင် ၂ မှတ်ရမည်။ အဖြေများလျှင် အမှတ်မရပါ။

၁၁။ ပြီးခွဲပြီးလျှင် အမှတ်အများဆုံးအဖွဲ့ကို သိရရန် ရမှတ်များကို တာလိုချိုးပါ။ ပုံပိုးသူက မိမိနှစ်သက်ရာ မည်သည့်မေးခွန်းမဆို မေးနိုင်သည်။ မေးခွန်းနမူနာအချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ပုံပိုးသူက မိမိနှစ်သက်ရာ မည်သည့် မေးခွန်းမဆို မေးနိုင်သည်။ မေးခွန်းနမူနာအချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

မေး ၁။ ကင်ဆာဆဲလွှာတွေကို တိုက်ခိုက်တဲ့ မိခင်နှီးထဲက ပစ္စည်းက ဘာလဲ။

ဖြေ ၁။ အကျိုတ်ကို ဖျက်ဆီးသော ပစ္စည်း (HAMLET cells)

မေး ၂။ မိခင်နှီးထဲမှာ ဘယ်လိုအသီအမျိုးအစားတွေ တွေ့ရသလဲ။

ဖြေ ၂။ Triglycerides, Cholesterol နှင့် DHA ကဲ့သို့ မပြည့်ဝသီအပါအဝင် Fatty Acids (ဦးနောက်ဖွံ့ဖြိုးရန် အရေးကြီးသောအရာများဖြစ်သည်။)

မေး ၃။ ကလေးအချို့ကို စာတ်မတည့်စေမှုတွေ ဖြစ်စေတဲ့ ဘယ်လိုအရာတွေကို နှီးမှုနှီးထဲမှာ တွေ့ရသလဲ။

ဖြေ ၃။ နွားနှီးရှိ အသားဓာတ် (ရှင်းသည် စာတ်မတည့်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပြီး ကိုယ်ခံအားစနစ်ကို လျှော့ဆောင်ကာ အမျိုးအစား-၁ ဆီးချို့ကဲ့သို့ ရောဂါများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။)

မေး ၄။ မိခင်နှီးထဲက နှီးမှုနှီးထဲမှာ ပမာဏများစွာ ပိုမိုပါဝင်တဲ့ အရာက ဘာလဲ။

ဖြေ ၄။ သတ္တုဓာတ်များ အပိုဆုံးမှတ်တစ်မှတ်အတွက် အပိုဆုံးမေးခွန်းတစ်ခု မေးပါ။ (အဖြေများလျှင် အမှတ်တစ်မှတ်နှုတ်မည်။)

အပိုဆုံးမေးခွန်း။ နှီးမှုနှီးထဲမှာ မိခင်နှီးထဲမှာထက် သတ္တုဓာတ်တွေ ပမာဏပိုများနေတာ ဘာလို့ မကောင်းတာလဲ။

အပိုဆုံးအဖြေား။ ကလေး၏ကျောက်ကပ်မှ စွန်းထုတ်ရခဲ့ခြင်း အူထဲတွင် ဘက်တီးရီးယားဆီးများ ပေါက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အားပေးသည်။

မေး ၆။ နှီးမှုနှီးမှာ မရှိပဲ မိခင်နှီးမှာသာရှိတဲ့ ပါဝင်ပစ္စည်း ၁၂ ခုကို ပြောပြပါ။

ဖြေ ၆။ Melatonin, ကိုယ်ခံအားပစ္စည်းများ (immune factors), သွေးဖြားရောဂါကာကွယ်သော ပဋိပစ္စည်း prebiotics, HAMLET cells, prolactin, lactoferrin, မိခင်နှီးရည် ပင်မဆဲလ်များ (human milk stem cells), beta-endorphins, erythropoietin and Human Milk Growth Factors (I, II and III)

မေး ၈။ မိခင်နှီးရည်တဲ့ကလေးတွေဟာ ရောသောက်ဖို့ဘာကြောင့် မလိုတာလဲ။

ဖြေ ၉။ မိခင်နှီးရည်ထဲမှာ ရောက ပါဝင်ပြီးသားဖို့လိုပါ။

မေး ၁။ မိခင်နှီးရည်ထဲမှာရှိတဲ့ အနည်းလိုအဟာရအဖျိုးအစားနှစ်ခုက ဘာတွေလဲ။

ဖြေ ၁။ မိတာမင်များနှင့် သတ္တုဓာတ်များ

အပိုဆုမေးခွန်းတစ်ခု မေးပါ။ (အဖြေများလျှင် အမှတ်တစ်မှတ်နှုတ်မည်။)

အပိုဆုမေးခွန်း။ မိခင်နှီးနှီးမှန်ဘယ်တစ်ခုလဲမှာပါတဲ့ မိတာမင်နဲ့ သတ္တုဓာတ်တွေကို ကလေးခဲ့အောက် ပိုစိုပူနှင့်တာလဲ။

အပိုဆုအဖြေ။ မိခင်နှီးရည်

မေး ၉။ မိခင်နှီးရည်ထဲက ဘယ်ပစ္စည်းက ကလေးခဲ့မိုးကို ပျော်စေတာလဲ။

ဖြေ ၉။ အသားဓာတ်

မိခင်နှီးရည်နှင့် ဖော်မြှုလာနှီးမှန်တွင် ပါဝင်သော ပစ္စည်းများ

ပါဝင်ပစ္စည်းများ	မိခင်နှီးရည်	ဖော်မြှုလာ (နှီးမှန်)
Industrial Chemicals စက်ရုံသုံး ဓာတ္ထပစ္စည်းများ	မရှိ	အများအပြား
DHA(Docosahexaenoic Acid)	ကလေးအဖြင့် သင်ယူမှု နှင့် ဦးနောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် လိုအပ်သော သဘာဝအဆီ	တုပ္ပန်တိုးထားသော အရာ၊ အဆီ (ပင်လယ်ရေညီ/မြှိုတို့မှ ပြုလုပ်ထားသော အဆီ)
ARA (Arachidonic Acid)	တစ်နှစ်အောက်ကလေး ကျွန်းမာရွှေ့ပြီး ကြိုးထွားစေရန်လိုအပ်သော သဘာဝအဆီ	တုပ္ပန်တိုးထားသော အရာ၊ အဆီ (ပင်လယ်ရေညီ/မြှိုတို့မှ ပြုလုပ်ထားသော အဆီ)
Melatonin	ကလေးအိပ်ပျော်အောင် ကူညီပေးသော ခါတ်တစ်မျိုး	မရှိ
Immune factors (ကိုယ်ခံအားကောင်းစေသော အရာများ)	ဘက်တီးရီးယား၊ ပိုင်းရပ်စိ၊ နှီး က်ပိုး ရောဂါများကို တိုက်ထုတ်ရန်အတွက် ကလေး၏ ကိုယ်ခံအားစနစ်ကို ကောင်းစေသောအရာများ ဖြစ်သည်။ Cytokines နှင့် Leucokines တို့သည် ကိုယ်ခံအားစနစ်ကို ထောက်ပံ့ပေးသည်။	မရှိ
Antibodies (ရောဂါကာကွယ်စေသော ပဋိပစ္စည်းများ)	ဖျားနာခြင်းနှင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများမှ ကာကွယ်သည်။	မရှိ
Secretory immunoglobulin A	ရောဂါဖြစ်ပွားစေသော ဘက်တီးရီးယား များကို တိုက်ဖျော်ပြီး ကလေးကို ဖျားနာခြင်းနှင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများမှ ကာကွယ်ပေးသော ပဏိပစ္စည်း	အနည်းငယ် (သို့သော် လူမှုရရှိသော ပစ္စည်းမဟုတ်သဖြင့် ထိရောက်မှု မရှိနိုင်ပါ)
White Blood Cells (သွေးဖြား)	အနောယ်ရှိသော ဘက်တီးရီးယားများကို တိုက်ထုတ်ပေးသည်။	မရှိ
Prebiotics	မိခင်နှီးတွင်သာ ပါဝင်သော Oligosaccharide အမျိုးပေါင်း ၁၀၀ကျိုးပါဝင်ပြီး ကောင်းမွန်သော အကျိုးပြု ဘက်တီးရီးယားများ ပေါက်ပွားခြင်းကို အားပေးသည်။	မရှိ

ပါဝင်ပစ္စည်းများ	ပိုင်နိုဂည်	ဖော်မြှုလာ (နိမ့်)
Probiotics	အနရာယ်ရှိသော ဘက်တီးရီးယားများ ပေါက်ပွားမှုကို ဟန်တားပေးပြီး ကိုယ်ခံအားစနစ်ကို ကောင်းစွန်စေသည်။	အတုအပပြုလုပ်ထားသည်။
Antioxidant Properties	ဆလ်နှင့်တစ်ရူးများ ပျက်စီးမှုမှ ကာကွယ်သည်။	ပိုင်နှုတ် ပါဝင်သည့် ပမာဏထက် သိသောသာ နည်းပါးသည်။
HAMLET cells, Tumour Necrotizing factors	ကင်ဆာဆဲ်များကို တိုက်ထုတ်ပေးသည်။	မရှိ
Prolactin	ပိုင်နှင့် ကလေးရင်းနှုံးမှုကို ပို့ပို့ရရှိရန် ပြုလုပ်ပေးသော ဟော်မှုန်းတစ်မျိုး	မရှိ
Lactoferrin	သွေးအားနှုန်းခြင်းနှင့် ဘက်တီးရီးယား ပေါက်ပွားခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးသော ပရှုတ်းတစ်မျိုး	မရှိ
Human Milk Stem cells	ကလေး၏ဦးနှောက်၊ အသည်း ကျောက်ကပ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အကျိုးပြုသည်။	မရှိ
Beta-endorphins	သဘာဝ အတိုင်း အကိုက်အခဲ ပျောက်စေသော ပါတ်တစ်မျိုး	မရှိ
Erythropoietin	မွေးကင်းစကလေးတွင် သွေးနှုပ် ထုတ်လုပ်မှုကို အားပေးသော ပါတ်တစ်မျိုး	မရှိ
Insulin	ဤဗွားမှု နှင့် အူကျိုးမာရေးအတွက် ကောင်းမွန်သော ပါတ်တစ်မျိုး	မရှိသလောက် နည်းပါးသည်။
Carrageenan	မရှိ	အချို့တွင် ပါဝင်သည်။ ကလေးတွင် အူရောင်ရိုးခြင်းနှင့် အူမြှေးကင်ဆာ ဖြစ်ပွားခြင်း၏ အကြောင်းရင်း တစ်ခုဖြစ်သည်။
Artificial colours, flavours, thickeners, preservatives	မရှိ	ခန္ဓာကိုယ်အတွက် အဆိုပါတောက် ဖြစ်စေသည်။

ပါဝင်ပစ္စည်းများ	ပိုင်နိုဂည်	ဖော်မြှုလာ (နိမ့်)
Minerals (သတုရဲ့များ)	သင့်လေ့ရှိသော ပမာဏအတိုင်း ပါရိုးသည်။	လိုအပ်သည်ထက် အများအပြား ပါဝင်သည်။ ထိုကြောင့် ကျောက်ကပ်မှ စွန်ထုတ်ရန် ခက်ခဲပြီး ကျိုးမာရေးကို တိနိုက်စေသည်။ သံခါ်များစွာ ပါဝင်သော နှီမှုများသည် အူတွင်း မကောင်းသော ဘက်တီးရီးယားများကို ပေါက်ပွားစေသည်။
Vitamins (မီတာမင်များ)	သင့်လေ့ရှိသော ပမာဏအတိုင်း ပါရိုးသည်။ ကလေး၏ ခန္ဓာကိုယ်မှ အလွယ်တကူ စုပ်ယူအသုံးပြုနိုင်သည်။	အတုအပပြုလုပ်ထားသော အရာများသာ ပါဝင်သည်။
Fat (အသီ)	ဤဗွာက်ဖွံ့ဖြိုးရန် လိုအပ်သော Fatty Acid ၁၆၈ မျိုး၊ Cholesterol နှင့်Triglycerides တို့ပါဝင် အလွယ်တကူ ချေဖျက်နိုင်ပြီး ဤဗွားမှုကို အားပေးသည်။	သဘာဝမဟုတ်သော ပြုပြင်ထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွှေ့ခံများ ပါဝင်သည်။ အချို့နှီမှုများတွင် ပါဝင်သော အုန်းသီးသည် calcium ကယ်လ်စိယ် စုပ်ယူမှုကို လျော့ကျေစေသည်။
Carbohydrates (ကာစီ)	ဤဗွာက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် Lactose များပါဝင်ပြီး အနံရုံအတွင်း အနရာယ်ရှိသော ဘက်တီးရီးယား များ ပေါက်ပွားမှုကို လျော့ကျေစေသော ကစိဝ်များ ပါဝင်သည်။	သဘာဝမဟုတ်ပဲ ပြုပြင်ထားသော ကစိဝ်တစ်မျိုး (Maltodextrin) ပါဝင်ပြီး အချို့နှီမှုများတွင် သက္ကားနှင့်ပြောင်းရှု ရရှိသော ကစိဝ်များပါဝင်သည်။
Protein (အသားခါ်တို့)	သင့်လေ့ရှိသော ပမာဏအတိုင်းပါဝင်သည်။ ကလေးကြီးထွားမှုကို ဖြစ်စေပြီး ဝမ်းမှုန်စေသည်။	နွားနှီးတွင် ပါဝင်သော ပို့တင်းသည် ပါတ်မတည်မှုကို ဖြစ်စေပြီး Type I Diabetes ကဲသို့သော ရောဂါများကို ဖြစ်စေသည်။
Water	မိဇ်ခန္ဓာကိုယ်မှ သဘာဝအတိုင်းရရှိသည်။	ရေမသန်ရှင်းမှု ပြစ်ပွားနိုင်ချေများသည်။
Epidermal Growth Factors	အူ့ခုံးရီးယားကို ဖွံ့ဖြိုးသန်စွမ်းစေရန် အားပေးသည်။	သဘာဝမဟုတ်ပဲ တုပထားသော အရာများသာ ပါဝင်သဖြင့် အချို့ကလေးများတွင် အူ့ခုံးရီးယားကို တိနိုက်စေသည်။
Human Milk Growth Factors I, II, III	အမေနှီးတွင် ပါဝင်သည်။	မရှိ

ပါဝင်ပစ္စည်းများ	မိခင်နှုန်း	ဖော်မြှုလာ (နှုန်း)
Digestive Enzymes	အစားအစာများကို ချေဖျက်ခြင်းနှင့် စုပ်ယူခြင်းကို ပိုမိုဂွယ်ကူးစေသော အစာချေပါတ်တစ်မျိုးပါဝင်သည်။	မရှိ။ ထိုကြောင့် နှုန်းဖော်မြှုလာ များသည် ကလေးများအတွက် အစာချေဖျက်စုပ်ယူမှု ပိုမိုခက်ခဲစေသည်။

Table J.၁ မိခင်နှုန်းပြည့်စွက်စာများ (ဖော်မြှုလာ)တွင် ပါဝင်သည့် ပစ္စည်းများ။

အဆင့် - ၃

သင်တန်းသားများလုပ်ဆောင်ရန်

မိခင်နှုန်းပြည့်အမျိုးအစားများ

၁၅ မိန်

- ၁။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား မိခင်နှုန်းပြည့်အမျိုးအစား မည်မျှရှိကြောင်း သူတို့ သိပါသလားဟု မေးမြန်းပါ။
- ၂။ သင်တန်းမနေ့မှ မိခင်နှုန်းပြည့်အမျိုးအစားသုံးမျိုး၏ ရပ်ပုံကို ပြသပါ။ (ငါ ၃၀၁၃)
- ၃။ မည်သည့် ကွဲပြားခြားနားချက်များ တွေ့ရှိသလဲဟု မေးမြန်းပါ။ ။
- ၄။ ကလေး၏အသက်အချယ် ရွှေတစ်နောက် အချိန်အပိုင်းအခြားနှင့် နှုတိက်ကျေးမှု ကြာချိန် စသည်တို့အပေါ် မူတည်၍ နှုန်းပြည့်အမျိုးအစား သုံးမျိုးရှိကြောင်း ရှင်းပြပါ။ မိခင်နှုန်းပြည့်၏ ပါဝင်ပစ္စည်း ပြောင်းလဲမှု၏ အသိသာဆုံးအချိန်မှာ ပထမဦးဆုံးနှစ်ပတ်တွင် ဖြစ်သည်။
- ၅။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား အဖွဲ့သုံးဖွဲ့ ဖွဲ့ခိုင်းပါ။
- ၆။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ချင်းစီအား နှုန်းရည်၊ ကြားကာလနှုန်းပြည့်နှင့် ပုံမှန်နှုန်းပြည့်ဟူ၍ မိခင်နှုန်းပြည့်အမျိုးအစားတစ်မျိုးစီ သတ်မှတ်ခဲ့ပေ ပေးပါ။
- ၇။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား မိခင်နှုန်းပြည့်အမျိုးအစားပြ ယေားတစ်ခုစီ ပေးပါ။
- ၈။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား သတ်မှတ် ပေးထားသော မိခင်နှုန်းပြည့်အကြောင်းကို ငှုံးတို့ရရှိ ထားသော ယေားကို ကြည့်၍ ငြုံးစားဆွေးနွှေးခိုင်းပါ။
- ၉။ ငါးမိန်ကြားပြီးနောက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီမှ ဆန္ဒရှုသူတစ်ဦးအား ဖိတ်ခေါ်၍ မိခင်နှုန်းပြည့်အမျိုးအစားတစ်မျိုးအကြောင်း ဖော်ပြခိုင်းပါ။
- ၁၀။ ကလေး၏အသက် မိခင်နှုန်းပြည့်၏ အသွင်အပြင်နှင့် တိကျသော အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ပတ်သက်၍ ပါဝင်သူအားလုံး အကြံပြုရန်၊ မှတ်ချက်များပေးရန် ပြောပါ။ အဓိကကောင်းကျိုးတို့ကို အာရုံစိုက်၍ အကြံပြုချက်နှင့် မှတ်ချက်များပေးခိုင်းပါ။
- ၁၁။ မရှင်းပြုရသေးသော မေးခွန်းများနှင့် မှတ်ချက်များကို အကျဉ်းချုပ်၍ ရှင်းလင်းပေးပါ။

အသက်	အမျိုးအစား	ပုံသဏ္ဌာန်
မွေးခါစ မှ ၂-၃ ရက်	နှီးရည်	အကြည်ရောင်မှ အဝါ၊ လိုပြောရောင်ပထမနေ့တွင် ၂၅ မီလီအောက်
၃-၅ ရက်	ကြားကာလနှီးရည်	အမိန့်ဖျော်ရောင် တတိယနေ့မှစ၍ ၅၅ မီလီခန့်
၅ ရက်နောက်ပိုင်း	ပုံမှန်နှီးရည်	ပို့ခြုံပြုလာပြီး ကလေး၏ လိုအပ်ချက်အရ ပမာဏပို့များလာသည်။

Table J-1 မိခင်နှီးရည် အမျိုးအစား

အဆင့် - ၄

အမြင်နှင့် ဆွေးနွေးခြင်း

ထောက်ပံ့မှုနှင့် လိုအပ်ချက်

၂၀ မိနစ်

- ၁။ လူသားတစ်ဦး၏ နှီးခုံမှ နှီးရည် မည်မျှထုတ်နိုင်ကြာင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားခိုင်းပါ။
- ၂။ မိခင်တစ်ဦးသည် အစားများပိုစားပြီး အရည်များများသောက်လျှင် နှီးရည် ပို့ခြုံထုတ်လုပ်နှင့်မလားဟု သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစား ဆွေးနွေးခိုင်းပါ။
- ၃။ နှီးရည်ထုတ်လုပ်ခြင်းသည် နှီးခုံမှ နှီးရည် မကြာခကာ ဖယ်ရှားခံရသည့်အပေါ်တွင်သာ မူတည်ကြာင်း မိခင်နှီးရည်သည် နှီးခုံမှ များများဖယ်ရှားခံရလေ နှီးရည်များများ ပြုလုပ်လေဖြစ်ကြာင်း သင်တန်းပါဝင်သူများ ဖြေကြားခြင်း မရှိမချင်း မေးမြန်းပါ။
- ၄။ မိခင်နှီးရည်တစ်ဦးတည်းသည် ကလေး၏သာလောင်မှုကို ဖြေဖျောက်နိုင်ပြီး ကလေးကြီးထွားမှုကို ထောက်ပံ့ပေးရန် လုလောက်ပါသလားဟု သင်တန်းပါဝင်သူများကို မေးမြန်းပါ။
- ၅။ မွေးဖားပြီး တစ်ရက်အကြာတွင် ကလေး၏ အစာအမိမ်အရွယ်အစားသည် မည်မျှရှိကြာင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။
- ၆။ အဖွဲ့များအား ဂေါ်လီတစ်ဦး၏ ရုပ်ပုံပြုခြင်းသော်လည်းကောင်း (၅ စီစီအရွယ်) ဂေါ်လီအချို့ ဖြန့်ဝေပေးခြင်းသော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ပါ။ (ပုံ ၃၁.၄)

၇။ ငါးသည် မွေးဖားပြီး တစ်ရက်အကြာတွင် ကလေးအစာအမိမ်၏ ခန့်မျှန်းအရွယ်အစား ဖြစ်ကြာင်း ရှင်းပြပါ။

၈။ မိခင်မှ ထုတ်လုပ်သော နှီးရည်၏ပမာဏသည် ကလေးမွေးဖားပြီး တစ်ရက် သို့မဟုတ် နှစ်ရက်တွင် ဂေါ်လီအရွယ် အစာအမိမ်တစ်ခုအတွက် လုလောက်မှုရှိမရှိကို သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားသုံးသပ်ပြီး ဆွေးနွေးခိုင်းပါ။

၉။ မွေးကင်းစကလေးအား အခြားအစားအစာ ကျွေးခဲ့ပါက မည်သို့ဖြစ်မည်ကို သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။ ကလေး၏ သေးငယ်သော အစာအမိသည် နှီးရည်မှလွှဲ၍ အခြားအစာများကို လက်ခံနိုင်မလား။

၁၀။ ကနဦးး ရက်အနည်းငယ်အတွက် နှီးရည်၏ပမာဏသည် ကလေးအတွက် လုလောက်ကြာင်းနှင့် အခြားမည်သည့် အရည် သို့မဟုတ် အစာမှ မလိုအပ်ကြာင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား သေချာရှင်းပြပါ။

၁၁။ မွေးဖားပြီး သုံးရက်အကြာတွင် ကလေး၏ အစာအမိမ်အရွယ်အစားသည် မည်သည့် အရွယ်ဖြစ်ကြာင်း သင်တန်းပါဝင်သူများကို စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။

၁၂။ အဖွဲ့အား ပင်ပေါင်ဘာလုံးတစ်ဦး၏ ရုပ်ပုံကိုပြခြင်းသော်လည်းကောင်း ပင်ပေါင်ဘာလုံးအချို့၊ ဝေပေးခြင်းသော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ပါ။ (ပုံ ၃၁.၄)

၁၃။ မိခင်မှ ထုတ်လုပ်သော ကြားကာလနှီးရည် ပမာဏသည် ကလေးမွေးဖားပြီး သုံးရက် သို့မဟုတ် လေးရက်တွင် ပင်ပေါင်ဘာလုံးအရွယ် အစာအမိမ်တစ်ခုအတွက် လုလောက်မှု ရှိမရှိကို သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။

၁၄။ ကလေးအား အခြားအစားအစာ ကျွေးခဲ့ပါက မည်ကဲ့သို့ဖြစ်မည်ကို သင်တန်း ပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။ ကလေး၏ သေးငယ်သော အစာအမိသည် ကြားကာလ နှီးရည်မှလွှဲ၍ အခြားအစာများကို လက်ခံနိုင်မည်လား။

၁၅။ ကြားကာလနှီးရည်ပမာဏသည် ကလေးအတွက် လုလောက်ကြာင်းနှင့် အခြားမည်သည့် အရည် သို့မဟုတ် အစာကိုမှု မလိုအပ်ကြာင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား သေချာအောင် ရှင်းပြပါ။

၁၆။ မွေးဖားပြီး ဆယ်ရက်အကြာတွင် ကလေး၏ အစာအမိမ်အရွယ်အစားသည် မည်မျှကြီးကြာင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။

၁၇။ အဖွဲ့များအား (၄၅-၆၀ စီစီအရွယ်) ကြက်ဥပုံတစ်ဦး၏ ရုပ်ပုံပြုခြင်းသော်လည်းကောင်း ပလတ်စတ်ကြက်ဥပုံအချို့ ဝေပေးခြင်းသော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ပါ။ (ပုံ ၃၁.၄)

၁၈။ မိခင်မှ ထုတ်လုပ်သော ပုံမှန်နှိပ်ရည်၏ ပမာဏသည် ကလေးမွေးဖွားပြီး ဆယ်ရက် နောက်ပိုင်းတွင် ကြက်ညာအချယ် အစာအီမိတစ်ခုအတွက် လုံလောက်မှုရှု/မရှုကို သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။

၁၉။ ဆယ်ရက်သား ကလေးအား အခြားအစာကျွေးခဲ့ပါက အဘယ်သို့ဖြစ်မည်ကို သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။ ကလေး၏ သေးငယ်သော အစာအီမိသည် ပုံမှန်မိခင်နှိပ်မှုလွှဲ၍ အခြားအစာများကို လက်ခံနိုင်မလား။

၂၀။ ပုံမှန်မိခင်နှိပ်မှုလောက်သည် ကလေးအတွက် လုံလောက်ကြောင်းနှင့် အခြား မည်သည့်အပြည့် သို့မဟုတ် အစာကိုမျှ မလိုအပ်ကြောင်း သင်တန်းသူများအား သေချာအောင်ရှင်းပြပါ။

အဆင့် - ၅

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၀ မိနစ်

- ၁။ အထက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်များမှ မည်သည့် အကြောင်းအရာများကို လေ့လာသင်ယူပြီးကြောင်းသင်တန်းပါဝင်သူများကို မေးမြန်းပါ။
- ၂။ မိခင်နှိပ်ရည် ထုတ်လုပ်ပုံ၊ ငှုံး၏ပါဝင်ပစ္စည်းများနှင့် ကလေး၏ ရေဆာမှုနှင့် ဆာလောင်မှုကို ဖြေဖျောက်ပေးရန် အချိန်နှင့်အညီ နှိပ်ရည်မည်မှုထုတ်လုပ်ကြောင်းစသည့် အချက်တို့ကို သိရှိရန် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးကြောင်းကို ဆွေးနွေးပါ။
- ၃။ ရပ်စွာအံ့အစည်းအတွင်းတွင် ၆-လအောက် ကလေးများအား မိခင်နှိပ်ရည်တစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးရေးကို ဤဗဟိုသုတေသနများမှ မည်သို့ကူညီထောက်ပံ့နိုင်သနည်း။

မှတ်မိရန် အဓိကသတင်းစကားများ

- နှိပ်ရည်တိုက်ကျွေးခြင်းမပြုပါ မိခင်၏နှိပ်သီးခေါင်းများအား သုတေခြင်း သို့မဟုတ် ဆေးကြာခြင်းသည် နှိပ်သီးခေါင်း၏ အရေးပါသော သဘာဝအဆောင်များကို ဖယ်ရှားသွားနိုင်သည့်အတွက် ထိုသို့ မဆေးကြာပါနှင့်။
- ကလေးမွေးဖွားပြီး ပထမတစ်နာရီအတွင်း နှိပ်းရည် စတင်တိုက်ကျွေးပါ။
- ပထမခြားက်လတွင် မည်သည့်ရေး မိခင်နှိပ်အစားထိုးနှုန်း သို့မဟုတ် အစာများကို မကျွေးပါနှင့်။
- ကလေး၏လိုအပ်ချိန်၊ ကလေးမှ ဆာသော အရိပ်အမြှောက်ပေးသည့် အချိန်တိုင်းတွင် မိခင်နှိပ်ရည် တိုက်ကျွေးပါ။
- အခြားနှုန်းအံ့အစည်းတွင် နှိပ်ရည်တိုက်ကျွေးခြင်းပြုရန် ကလေးအား မရွှေ့ပြောင်းခင် သောက်လက်စ နှုန်းအုတစ်ဖက်အား ကုန်အောင် စို့ဝေပါ။
- ရင်သွေးကို မိခင်နှိပ်ရည် တိုက်ကျွေးနိုင်ရန် မိခင်တစ်ဦး၏ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ပေးပါ။ မိခင်တစ်ဦးသည် ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ နှိပ်ရည်မတိုက်ကျွေးနိုင်ခြင်းမှာ ရှားပါးဖြစ်စဉ်များတွင်သာ ဖြစ်တတ်သည်။
- အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် နှိပ်ရည်တိုက်ကျွေးရန် အခက်အချိန်ပါက သူမအား အရည်အချင်းပြည့်မိသည့် လေ့ကျင့်ပေးထားသော ကျိုးမားရေးဝန်ထမ်းထံ ညွှန်းပေးပါ။

အခန်း J-J

ကလေးအား မိခင်နှုန်း စောနိုင်သမျှ စောစော စတင်တိုက်ကျွေးခြင်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ J-J

မိခင်နှုန်းရည်သာ အကောင်းဆုံး

မိခင်နှုန်းကို စောစော စတင်တိုက်ကျွေးခြင်းဆိုသည်မှာ မွေးပြီး ၁ နာရီအတွင်း ကလေးကို မိခင်၏ ရင်သားပေါ် တင်ထားပြီး မိခင်နှုန်းတိုက်ကျွေးခြင်းဖြစ်သည်။ မိခင်နှုန်းချက်ချင်းတိုက်ကျွေးခြင်းဟုလည်း သိကြသည်။ ဤအပြုအမူကို ကမ္ဘာ့ကျိုးမာရေး အဖွဲ့မှ ထောက်ခံပြီး ကျိုးမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ထောက်ပံ့သည်။

မိခင်နှုန်းကို ကလေးအား စောနိုင်သမျှစောစော စတင်တိုက်ကျွေးခြင်းသည် ရောဂါကာကွယ်စေသော ပေါ်များကြွယ်ဝသော နှီးရည် သို့မဟုတ် ‘ပထမဆုံးနှု’ အား ကလေး သောက်သုံးရစေသည်။ ပထမဆုံးဆုံး တစ်နာရီအတွင်း နှီးရည်တိုက်ကျွေးခြင်း မခံရသော ကလေးများသည် သေဆုံးနိုင်ခြင်း၊ ရောဂါကူးစက်ခံခြင်းနှင့် ရောဂါဖြစ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်နိုင်သော ပိုမိုမြှင့်မာပြီး မိခင်နှုန်းတိုက်ကျွေးရာတွင် အခက်အခဲများလည်း ပိုမိုရှိနိုင်သည်။ ကျိုးမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနသည် မိခင်နှုန်းရည် စတင်တိုက်ကျွေးခြင်းတွင် အသားချင်း ထို့တွေ့ တိုက်ကျွေးခြင်းကဲ့သို့သော မိခင်နှင့်ကလေးရင်းနှီးစေသည့် အပြုအမူများကို ကမ္ဘာ့ကျိုးမာရေးအဖွဲ့အစည်း၏ ဆေးရုံများတွင် အားပေးထောက်ခံခဲ့သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင် နောက်ဆုံးအဆင့်များမှ စတင်၍ မိခင်၏ကိုယ်ခွဲနာသည် နှီးရည်၏ ပထမဆုံးနှုန်းရည်ကို စတင်ထုတ်လုပ်ပါသည်။ ထိုနှီးရည်ကို ကလေးအား မွေးဖြီးပြီးချင်း တိုက်ကျွေးသုံးပါသည်။ နှီးရည်သည် ပုစ်ပြီး ဝါကျင့်ကျင့်အရောင်ရှိသည်။ မိခင်က ရွှေကဲ့သို့တန်ဖိုးရှိသည့် နှီးရည်ကို အလွန်နည်းသော ပမာဏသာ ထုတ်လုပ်သော်လည်း ထိုနှီးရည်သည် ကလေး၏ကျိုးမာရေးနှင့် အာဟာရအတွက် မရှိမဖြစ်အရေးကြီးပါသည်။ ရောဂါကာကွယ်သော ပဋိပစ္စည်းများ အလွန်သိပ်သည်ဗျာ

ပါဝင်သောကြောင့် ကလေး၏ပထမဆုံးနှင့် အရေးကြီးဆုံး ကာကွယ်ဆေးဟု အချို့က ခေါ်ဆိုသည်။ ကလေး၏ အစာအီမိမာည် သေးငယ်လှသောကြောင့် မွေးပြီး J ရက်အတွင်း မိခင်မှထွက်သော နှီးရည်အနည်းငယ်သည် ကလေးအတွက် လုံလောက်ပါသည်။

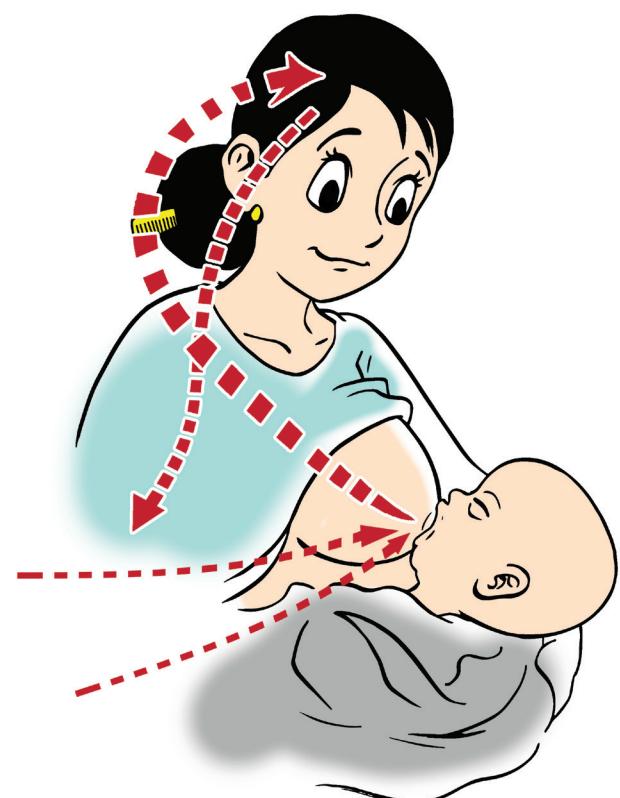
အသားချင်းထို့တွေ့ခြင်း

မွေးဖွားပြီးချက်ချင်း ကလေးများအား အနည်းဆုံးတစ်နာရီခန့်များ သူတို့၏ မိခင်များနှင့် အသားချင်းထို့တွေ့ရန် ထားပေးသင့်သည်။ အသားချင်းဆိုရာတွင် ကလေးကို အနှုံးဖြင့် မပတ်ထားရဘဲ အဝတ်မပါသော အနေအထားဖြစ်ရမည်။ မွေးပြီးပြီးချင်း ကလေးကို ချက်ချင်း မဆေးကြောပဲ ခြောက်သွေ့အောင် သုတိပြီး မိခင်၏ကိုယ်ပေါ်သို့ တင်သင့်သည်။ ကလေးကို မဆေးကြောပါ J ငါ နာရီ စောင့်ရန် ကမ္ဘာ့ကျိုးမာရေးအဖွဲ့မှ အကြံပေးသည်။ ကလေးအား မိခင်၏ဝမ်းလိုက် သို့မဟုတ် ရင်ဘတ်ပေါ်တွင် ဒေါင်လိုက်အနေအထား ထားပေးပြီး မိခင်၏ နှီးအုံကို နှီးစိုးရန် ရှာဖွေနေစဉ် မိခင်မှ လိုအပ်သော အထောက်အပံ့ကို ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ ပြင်ပလောကတွင် ကလေး၏ပထမဆုံး အတွေ့အကြံဖြစ်ပြီး မိခင်နှင့်ကလေး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရင်းနှီးမှုရရှိစေရန် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးသင့်သည်။

အသားချင်းထို့တွေ့ခြင်းသည် မွေးကင်းစကလေးတစ်ဦးအတွက် သဘာဝနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု ဖြစ်စေရန် ပြုလုပ်ပေးသည်။ မြန်မာ့လေးတုံးတမ်းများအရ ကလေးများအား တင်းကျပ်စွာ ထုပ်ပိုးထားပြီး လက်များကိုပါ အနှုံးထဲတွင် ထည့်ရှုံးပုံးအပ်ထားလေ့ရှိသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ကလေးအား တင်းကျပ်စွာ ထုပ်ပိုးထားလျှင် သို့မဟုတ် ကလေး၏ လက်များအား လက်အိတ်များဖြင့် စွပ်ထားလျှင် ထိုကလေးသည် သူ၏မိခင်ကို သဘာဝနှင့်လမ်းများနှင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ အသားချင်းထို့တွေ့ခြင်းသည် မိခင်နှင့် ကလေးတို့အား မိခင်၏နှီးအုံရှာဖွေခြင်းနှင့် နေရာမှန်သတ်မှတ်ခြင်းကဲ့သို့သော ကလေး၏ အပြုအမူများကို လုံဆောင်ပေးနိုင်သည့် အာရုံစာနှင့်လည်းကောင်းမာရေးနှင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် မွေးဖွားပြီးပြီးချင်း အသားချင်းထို့တွေ့ခြင်းသည် မိခင်ဆီမှ ကောင်းသော ဘက်တိုးရီးယားများ ကလေးဆီသို့ ရောက်လာလေ့ရှိသောကြောင့် ကလေး၏ကိုယ်ခံအားစနစ်ကို လုံးဆောင်ပေးသောကြောင့် ရောဂါကာကွယ်နိုင်မှ ရရှိစေသည်။ ဤသို့ အသားချင်းထို့တွေ့ခြင်းနှင့် နှီးရည်တိုက်ကျွေးခြင်းတို့ ပေါင်းစည်းလိုက်ပါက ဖူးနာခြင်း ရောဂါးများနှင့် ပာတ်မတည်သည့် တုံးပြန်မှုများကို ဟန်တားပေးနိုင်သည်။

အသားချင်းထိတွေ့ခြင်းသည် လစေ့ချိန်တွင် ရုံးရှုံးမွေးဖွားခဲ့သည့် ကလေးများ
ကျိုးမာစေရန်အတွက်သာမက ပိုက်ခွဲမွေးဖွားသော ကလေးများနှင့်
လမစွေ့ကလေးများအတွက်လည်း ကောင်းကျိုးပြုသည်။ လမစွေ့သော
ကလေးများအတွက် အသားချင်းထိတွေ့ခြင်းသည် အသက်ရှာမှု မြန်ဆန်ခြင်းကို
ပုံမှန်အသက်ရှာနှင့်ဖြစ်အောင် လျော့ချပေးနိုင်သကဲ့သို့ သွေးတွင်းသွေားခါတ်
အဆင့်ကိုလည်း ပုံမှန်ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကလေးများအတွက် အသားချင်း
ထိတွေ့ခြင်းသည် ကြားခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ အနှစ်ခြင်း၊ ထိတွေ့ခြင်းနှင့် အရသာခံခြင်း
စသည့် အာရုံငါးပါးကို လုံးဆော်ပေးသည်။

၁။ **အကြား** - မိခင်၏ နှုလုံးခုန်သံကို ကလေးပေါ်ကြားနေရခြင်းသည် ကလေး၏
နှုလုံးခုန်နှင့်ကို ပုံမှန်ဖြစ်စေရန် လုပ်ဆောင်ပေးသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကလေးသည်
လျှော့မှုကို ခံစားပြီး စိတ်ဖိစ်းမှု လျော့နည်းစေသည်။

Visual aid J_၂၂ မိခင်နှုတိုက်ကျွေးမှု ဖြစ်စဉ်။

၂။ **အမြင်အာရုံနှင့်ဆိုင်သော စွမ်းရည်** - မိခင်နှင့်ကလေးအပြန်အလှန် မျက်လုံးချင်းဆုံး
ကြည့်ခြင်းသည် ကလေး၏အမြင်အာရုံကို လုံးဆော်ပေးသည်။

၃။ **အနုံ** - မိခင်၏နှုန်းသံးခေါင်းမှု အနုံနှင့် ဆင်တူသော ရေ့မြှာရည်၏ အနုံကို
ထိန်းသိမ်းထားရန် မွေးဖွားပြီးချိန်တွင် ကလေး၏လက်များကို မဆေးကြာသင့်ပါ။
မိခင်၏ နှုန်းပေါ်ရှိ မွန်ဂိုမာရီအဆီကျိုတ်မှ အသိ၏အနုံသည် ကလေးပယ်
နှုန်းစေရန် ဆွဲဆောင်နိုင်သည်

၄။ **အထိအတွေ့** - မိခင်၏ နှုန်းများသည် ကလေး၏ ကိုယ်အပူချိန်ကို အာရုံခံစားနိုင်သော
အပူချိန်တိုင်းကိုရိုယာအဖြစ် လုပ်ဆောင်ပေးပြီး ပတ်ဝန်းကျင်၏ အပူချိန်နှင့် ညီပြီး
ကလေး၏ ကိုယ်အပူချိန်အား ပုံမှန်အခြေအနေတွင် ထိန်းထားပေးသည်။

၅။ **အရသာ** - ကလေး၏ အရသာနှစ်သက်မှုသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း မိခင်
စားသောက်မှုအပေါ် မူတည်သည်။ မိခင်နှုရည်၏ အနုံအရသာသည် သားအိမ်အတွင်းရှိ
ရေ့မြှာအိတ်အရည်၏ အရသာနှင့် ဆင်တူသည်။

Visual aid J_၂၃ မိခင်နှုတိုက်ကျွေးမှု နှုပ်နယ်ခြင်း။

မွေးပြီးတစ်နာရီအတွင်း မိခင်နှုံး စော်စွာ စတင်တိုက်ကျွေးခြင်း

မိခင်နှင့်ကလေး အသားချင်းထိကပ်ထားခြင်းအားဖြင့် မိခင်နှုံး စော်စွာ တိုက်ကျွေးနှင့်ချေတိုးများစေသည်။ မိခင်နှင့်ကလေး အသားချင်းထိကပ်ထားခြင်းအားဖြင့် ကလေးကို ရောက်များမှ ကာကွယ်ပေးသော ဝါကျင့်ကျင့် ပျုစ်သော ပထားဆုံး နှိမ်းရည်ကို ထွက်စေသည်။ ကလေးက နှိမ်းပြီး နှိမ်းခေါ်စော်စွာ အာရုံးများကို လုံးဆော်လိုက်သည်၍ စက္ကန်ပိုင်းအတွင်း မိခင်၏ ဦးနှောက်မှ သူမ၏ ကိုယ်ခန္ဓာအတွက် အချက်ပြဟော်မှန်းနှစ်မျိုးကို ထုတ်ပေးသည်။ နှိမ်းရည်ထုတ်လုပ်စေသော အချက်ပြဟော်မှန်းတစ်မျိုး (prolactin) က နှိမ်းရည်ပြုအိတ်များမှ နှိမ်းရည်ကို ထုတ်လုပ်စေပြီး နောက်အချက်ပြ ဟော်မှန်း (oxytocin) က နှိမ်းရည်ပြုအိတ် ပတ်လည်ရှိကြောက်သားများကို ညုံစေပြီး နှိမ်းရည်ကို အရှေ့သို့တွန်းပိုကာ ပန်းထွက်စေသည်။

မွေးဖွားပြီး တစ်နာရီအတွင်း ချက်ချင်း မိခင်နှုံးတိုက်ကျွေးခြင်းသည် အချင်းမြန်မြန်ကျစေရန်နှင့် မွေးဖွားနောက် သွေးသွေးနှင့် လျော့ချရန် ကူညီပေးသည်။ နှိမ်းရည်စီးဆင်းမှုကို သက်ရောက်မှုရှိစေသော အချို့အကြောင်းအရာများမှာ-ပင်ပန်းနှင့်နှုပ်မှု စိတ်ဖို့မှု၊ နာကျင့်မှု၊ ကသိကအောက်ဖြစ်မှု၊ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းနှင့် အားပေးတိုက်တွန်းမှုနှင့် ပုံပိုးမှုမရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် မိခင်သည် အနားယူပြီး ပေါ့ပေါ့ပါးပါး နေဖို့ အကူအညီလိုတိုင်း တောင်းဆိုဖို့ အရေးကြီးသလို ချစ်ရသူများ၏ အကူအညီနှင့် အားပေးမှု ရရှိရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။

မိခင်နှုံးရည်ထွက်ကောင်းမှန်လာစေရန် နှိမ်းအုံအားနိုင်နယ်ပေးခြင်းကို မိခင်တိုင်း လေ့ကျင့် သင့်သည်။ နှိမ်းရည်ကို လက်ဖြင့် ညုံစုတ်သကဲ့သို့ နှိမ်းအုံကို နှိမ်နယ်ခြင်းသည် နှိမ်းအုံတင်းခြင်းနှင့် နှိမ်ကြောင်းပိတ်ခြင်းကို လျော့ချနိုင်သည်။ နှိမ်းအုံနိုင်နယ်ပေးခြင်း မပြုလုပ်ခင်တွင် မိခင်များသည် ငင်းတို့၏လက်များကို ဆင်ပြာနှင့် စင်ကြယ်အောင်ဆေးကြောသင့်သည်။ မိခင်နှုံးအုံအား နှိမ်နယ်ရာတွင် နည်းလမ်းများစွာရှိသော်လည်း ရွှေးချယ်သောနည်းလမ်းသည် ဝေဒနာ သက်သာစေပြီး အညာင်းအညာပြစ်စေသောနည်းလမ်းသာ ဖြစ်သင့်ပြီး နာကျင်ရသော သက်တောင့်သက်သာ ဖဖြစ်သော နည်းလမ်းမဖြစ်သင့်ပါ။

မွေးဖွားချင်တွင် ကိုယ်အလေးချိန် J·G ကိုလိုကဗိုလ်အောက် လျော့နည်းသော ကလေးများသည် ပေါင်မပြည့်သော ကလေးများဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ကြီးထွားမှု နေးကျွေးခြင်း၊ ဥာဏ်ရည်မပိုခြင်း၊ ရောဂါများကူးစက်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှောင့်နှေးခြင်းနှင့် သေဆုံးခြင်း စသည့်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ချေ အန္တရာယ် ပိုမိုမြင့်မားသည်။ မိခင်နှုံးသောက်နိုင်သော ပေါင်မပြည့်သည့် ကလေးများအား စိတ်ချရသော ကျိန်းမာရေးအခြေအနေမျိုးဖြစ်ပါက နှိမ်းရည်တိုက်ကျွေးခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်ရန် မွေးပြီးပြီးချင်း စော်နိုင်သမျှစောဘေး မိခင်၏နှုံးအနီးသို့ ထားပေးရမည်။ ထိုသေးငယ်သော ကလေးများ၏ အစာအမိမ်သည် အလွန်သေးငယ်သောကြောင့် နေရာ ညာပါ အကြိမ်ရေများများ နှိမ်းရည်တိုက်ကျွေးရန် လိုအပ်သည်။ တိုက်ကျွေးသည် အကြိမ်တိုင်းတွင် ကလေးအချို့ (မည်မျှကြောကြောသောက်သုံး) သည်ကို သတိထားရန်မှာ အရေးကြီးပါသည်။

အလိုက်သင့် တုံပြန်၍ မိခင်နှုံးတိုက်ကျွေးခြင်း

အလိုက်သင့် တုံပြန်၍ မိခင်နှုံးတိုက်ကျွေးရာတွင် ကလေးက နှိမ်တောင်းတိုင်း၊ ကလေးက နှိမ်းရှင်တိုင်း တိုက်ကျွေးရပါသည်။ မွေးပြီးပြီးချင်း J·G နာရီအတွင်း အနည်းဆုံး ဂ ကြိမ်မှ ၁၂ ကြိမ်၊ ကလေးနှိမ်းရှင်တိုင်း မိခင်နှုံးတိုက်ရန် လိုအပ်သည်။ မိခင်နှုံးလုံးလောက်စွာ ထွက်ပြီး ကလေးဝလင်စွာ နှိမ်းရှင်စေရန် နေရာညာပါ မိခင်နှုံးတိုက်ကျွေးသင့်သည်။ ကလေးတောင်းတိုင်း နှိမ်းတိုက်ခြင်းသည် မိခင်နှုံးထွက်ရန် အားပေးသည်။ ကလေးစိုးလေ မိခင်နှုံးထွက်လေဖြစ်သည်။ ကလေးတောင်းတိုင်း မိခင်နှုံးတိုက်ခြင်းအားဖြင့် ကလေးက စိုးဆောင်သည့် အလိုက်သင့်ကျွေးမွေးခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ကလေးက သူလိုအပ်ချက်ပေါ် မှတည်ပြီး နှိမ်းယူမှုကို ထိန်းညိုသွားစေပါသည်။ ဆုံးလိုသည်မှာ နာရီကြိုကြည့်ပြီး နှိမ်းတိုက်၊ နှိမ်းပြုတို့ခြင်း မဟုတ်ပဲ ကလေးနှိမ်ဆာသည်အချိန်တွင် နှိမ်စတင်စိုးစေကာ ကလေးနိုဝင်ဆာ အချိန်တွင် သူဘာသာသူ နှိမ်းပြုရပါမည်။

ဆာလောင်မှူး လက္ခဏာများ

ကလေးတိုင်းသည် ကွဲပြားခြားနားကြပြီး မတူညီသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်တိုင်းတွင် မတူညီသော လိုအပ်ချက်များ ရှိကြသည်။ အချို့ကလေးများသည် ပို၍မကြာခကာ နှစ်ချင်ကြပြီး မိမိဆာလောင်နေသည် မိခင်သိရှိစေရန် ပို၍ ငါးပြေတတ်သည်။ ကလေး စမင်ခင်ကတည်းက နှစ်တိုက်သင့်သည်။ ကလေးတစ်ယောက် နှစ်ဆာသည်။ အစောင့်းလက္ခဏာများမှာ ကနာမြင့်ဖြစ်ခြင်း၊ ပါးစပ်ဟခြင်း၊ ဦးခေါင်းဘယ်ညာ လုညွှန်ခြင်း၊ လျှောတစ်လစ်ထုတ်ခြင်း တို့ဖြစ်သည်။ နှစ်ဆာသည့် ဒုတိယအဆင့် လက္ခဏာများမှာ လက်ချောင်း၊ လက်သိုးစုံများကို ပါးစပ်နှင့် စုံနေခြင်း၊ နှစ်သကဲ့သို့ နှုတ်ခမ်းစူထားခြင်း၊ ပါးစပ်ကို အထိခံရသည့်ဘက်သို့ ရွှေ့ပြေားခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ငါးခြင်း၊ မိတ်ဆိုးခြင်းတို့သည် နှစ်ဆာသည့် နောက်ဆုံးအဆင့် လက္ခဏာများဖြစ်သည်။

နှစ်တိုက်ကျွေးခြင်းသည် မိခင်ရော ကလေးကိုပါ မေတ္တာ၊ သက်တောင့် သက်သာဖြစ်ခြင်း၊ မိတ်ချေစေရန် အာမခံချက်အပါအဝင် ရုပ်ဂိုင်း၊ မိတ်ဂိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များတွင် ကျေနှင်ရောင့်ရဲစေသည်။ အလိုက်သင့် တွဲပြန်၍ မိခင်နှစ်တိုက်ကျွေးရာတွင် ကလေး၏အရိပ်အကဲကို တွဲပြန်ခြင်းနှင့် မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်နှစ်တိုက်ချုပ်စိတ်ကို တွဲပြန်ခြင်းပါဝင်သည်။ နှစ်တိုက်နေစဉ် ကလေး၏ မျက်လုံးများကို နီးကပ်စွာကြည့်ခြင်း၊ ကလေးကို ပြုးပြခြင်း၊ ချို့သာစွာ စကားပြောခြင်း၊ သိချင်းဆိုပြခြင်းတို့ကို မိခင်ကလုပ်ပေးသင့်သည်။ ဤကဲ့သို့ နီးကပ်စွာထိတွေ ဆက်သွယ်ခြင်း၊ နေ့ထွေးစွာ ဂရုစိုက်ခြင်းအားဖြင့် ကလေးတွင် လုံခြုံစိတ်ချုပ်းနှင့် အချစ်ခံရခြင်း ခံစားမှု ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုခံစားမှုများသည် ကြီးထွားမှုနှင့် လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် အရေးပါသည်။ ကလေးနှင့် နှောင်ကြိုးဖွဲ့ခြင်းဟု ဆိုရာတွင် မိခင်နှစ်တိုက်ကျွေးခြင်းအားဖြင့် ကလေးကို အဆာပြေစေရုံမှုသာ မဟုတ် ကလေးကို ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာစေခြင်း ဖြစ်သည်။

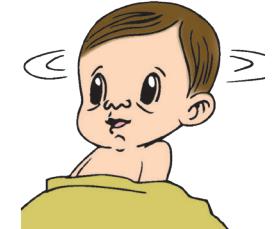
ကနိုးလက္ခဏာများ ("ပိုက်ဆာနေပြီ")

အနည်းငယ်လူးလွန်သည်

ပါးစပ်ဟသည်

ခေါင်း ဘယ်/ညာလှည့်သည်

အလယ်အဆင့် လက္ခဏာများ ("တကယ်ပိုက်ဆာနေပြီ")

အကြောဆန်သည်

လူပ်ရှားသည်

လက်ကို ပါးစပ်ထဲထည့်သည်

နှောင်းပိုင်းလက္ခဏာများ ("မိတ်ဆိုးလာပြီနောက် ကျွေးဇူးပြုပြီးကျွေးပါတော့")

နှုသည်

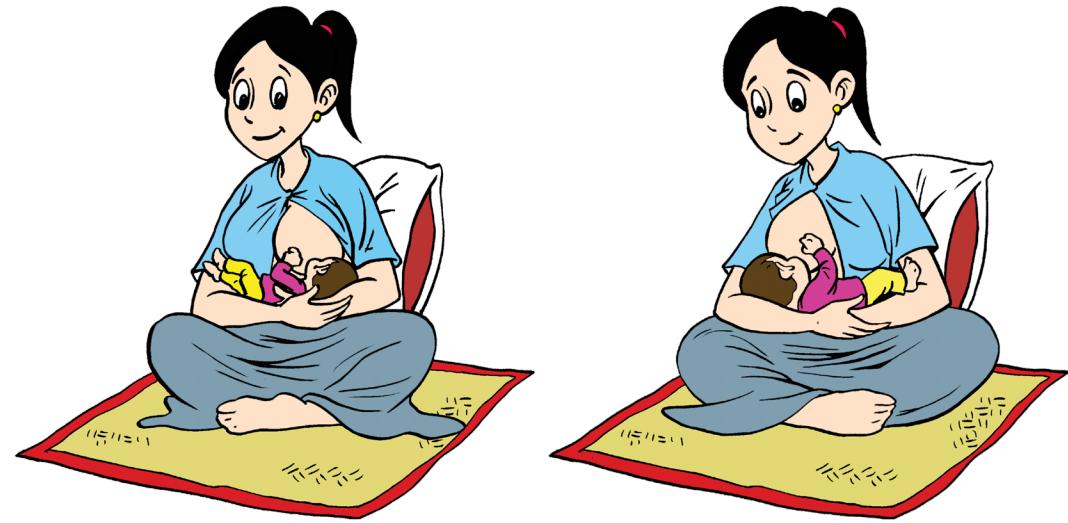
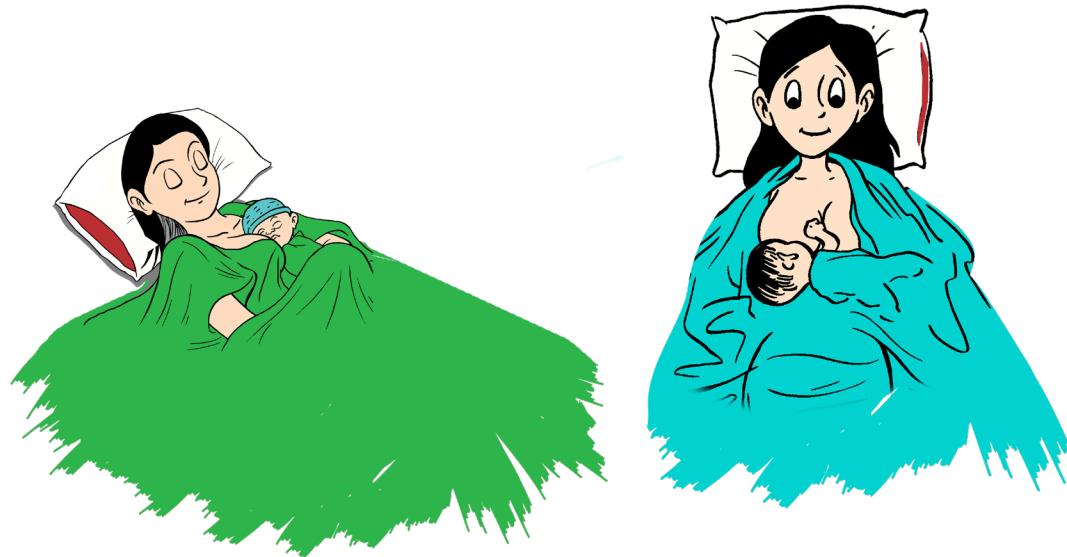
ဒေါသထွေက်သည်

မျက်နှာနှုန်းရဲတာသည်

Visual aid 2.2.4

ကလေးငယ်၏ ဆာလောင်ခြင်း လက္ခဏာများ

Visual aid ၂၂၀၈ မိခင်နှုတိကိုကျွေးခြင်း အလေ့အထများ

မှတ်မိရန်အစိကသတ်းစကားများ

မိခင်၏ကျွေးမာရေးအရ လိုအပ်မှသာ ဗိုက်ခွဲမွေးရန် ကမ္ဘာ့ကျွေးမာရေးအဖွဲ့မှ တိုက်တွန်းပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံတွင် ဗိုက်ခွဲမွေးသူ မိခင်များသည် ရှိုးရှိုးမွေးသူမှုမိခင်များ ထက် မိခင်နှုတိကိုကျွေးရာတွင် ပိုမိုခက်ခဲနိုင်သည်။ ခက်ခဲခြင်း အကြောင်းရင်း အမျိုးမျိုး ရှုပါသည်။ မိခင်မသက်မသာ နာကျင်နေခြင်း၊ စိတ်ဖိစ်းနေခြင်း၊ ကလေးမှ နှုနိုရ ခက်နေခြင်း၊ မိခင်နှုတ်အထွက်နောက်ကျေနေခြင်း၊ ခွဲစိတ်ပြီးနောက် မိခင်နှင့် ကလေး နေရာသက်သက်စိတ် ရှုံးနေခြင်း စသဖြင့် အကြောင်းရင်းအမျိုးမျိုးရှုံးနိုင်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်ပါစေ၊ ဗိုက်ခွဲမွေးသော မိခင်သည် မိခင်နှုတ်မျိုးတည်း တိုက်နိုင်ပါသည်။

ဗိုက်ခွဲမွေးသောမိခင်များ မိခင်နှုတ်အောင်မြင်စွာ တိုက်ကျွေးနိုင်ရန် ကူညီသည် အချက်အချို့ကို ဖော်ပြုလိုက်ပါသည်။

- ဆရာဝန် သို့မဟုတ် သားဖွားဆရာမကို သင်မိခင်နှုတ်သာ တိုက်ကျွေးမည့်အကြောင်းကြိုတင် ပြောထားပါ။

- နှုံးရည်ထွက်လာအောင် လုံးဆော်ရန် မွေးပြီးပြီးချင်း မိခင်နှင့်ကလေး အသားချင်းထိထား ပေးပါ။
- ကလေး အိပ်ချင်နေလျှင်တောင်မှ နှုနိုပေါ်။ ကလေးက မိခင်နှုတ် စောစောစိုးလေဖြစ်သည်။
- ဗိုက်ခွဲမွေးပြီးပြီးချင်း နှုံးရည် မထွက်လျှင်တောင်မှ ကလေးကို ဆက်လက်၍ နှုနို ပေါ်။ ဆက်လက်နှုနိုခြင်းဖြင့် အချက်ပြော်မှန်း ထွက်လာပြီး နှုံးရည် ထွက်လာ စေရန်၊ နောက်ပိုင်း ပုံမှန်နှုနို ဆက်လက်ထွက်လာစေရန် လုံးဆော်လို့ပါ။
- မိခင်နှုတိကိုရန် သက်တောင့်သက်သာ အနေအထားကို ရှာဖွေပါ။ သင့်မိုက်သည် နာကျင်နေသောကြောင့် သက်တောင့်သက်သာ အနေအထားတစ်ခုကို တွေ့ရှုရန် မတူညီသော ပုံစံအနေအထား အချို့ကို စမ်းသပ်ကြည့်ပါ။
- ကောင်းကောင်းအနားယူပြီး အရည်များများ သောက်ပါ။
- သင် သို့မဟုတ် သင့်ကလေးအနေနှင့် မွေးပြီးပြီးချင်း မိခင်နှုတိကိုကျွေးရာတွင် အခက် တွေ့နေလျှင် (နှစ်နာရီတစ်ကြိမ်) လက် သို့မဟုတ် ကိရိယာဖြင့် ကြိုးစားညှစ်ထုတ်ပါ။
- အကူအညီလိုအပ်လျှင် တောင်းပါ။

အကောင်းဆုံးစတင်မှု

ရည်ရွယ်ချက်

မိခင်နှီးကို ကလေးအား စောနိုင်သမျှစောစော
စတင်တိုက်ကျွေးခြင်းအား မည်သည့်အခါန်တွင်၊
အဘယ်ကြောင့်နှင့် မည်ကဲ့သို့ အောင်မြင်စွာ
တိုက်ကျွေးနိုင်မည့် အကြောင်းကို သင်တန်းပါဝင်သူများ
နားလည်သောပေါက်စေရန် ဖြစ်သည်။

ကြောခံနှုန်း

၁ နာရီ ၂၅ မိန့်

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

... ရုပ်လုန်ကားချပ်များ
... ဘောပင်များ
... သေးငယ်သော စက္ကာကတများ
... အရောင်မတူညီသော ကပ်ခွာမှတ်စုစာရွက်များ
... အကြံပြုထောက်ခံထားသော အစာကျွေးခြင်းနှင့်
ပြုစောင့်ရောက်ခြင်းပြကတ်များ
... အမေးအဖြေ ဂိမ်းစာရွက်ကိုးချက်
... သင်ထောက်ကူ (ပ.၂.၁ မှ ပ.၂.၇ အထိ)

နည်းလမ်းများ

... ပျယောက်အဖွဲ့များ
... အုပ်စုဖွဲ့လုပ်ဆောင်မှု
... ဂိမ်းကစားခြင်း
... ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း
... ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ရုပ်ပုံသက်တရာ်ကိန္ဒု အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

အသားချင်းထိတွေ့ခြင်း

၁၅ မိန့်

- ၁။ 'အသားချင်းထိတွေ့နေသည့်' မိခင်နှင့်ကလေး၏ စာတို့ကို ပြပါ။ (ပုံ ပ.၂.၁)
၂။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား သူတို့တွေ့ဖြင့်ရသောအရာကို ပုံဖော်ပြောနိုင်းပါ။
၃။ အာရုံးပါးဆိုသည့်မှာမည်သည့်အရာဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသားများကိုမေးပါ။
၄။ ထိအာရုံးပါးကို သင်တန်းခန်းမာ်အရှေ့တွင်ရှိသော ရုပ်လုန်ကားချပ်ပေါ်တွင်
ချရေးပါ။ (ရှင်းတို့မှာ အမြင်၊ အကြား၊ အနုံ၊ အထိနှင့် အရသာ တို့ဖြစ်သည်။)
၅။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား အဖွဲ့ပါးဖွဲ့ ခွဲပေးပါ။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား အာရုံးတစ်ဦးစီ
သတ်မှတ်ပေးပြီး နှိုရည်တိုက်ကျွေးခြင်းကို စောစိုးစွာ စတင်ခြင်းဖြင့် မိခင်နှင့်ကလေး အသားချင်း
ထိတွေ့ခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အာရုံးပါးအနက်မှ သတ်မှတ်ပေးထားသော အာရုံး
တစ်ဦးစီအကြောင်း စဉ်းစားသုံးသပ်စေပြီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခိုင်းပါ။
၆။ ပါးမိန့်ခန်းကြာပြီးနောက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား တစ်ဖွဲ့ပြီးတစ်ဖွဲ့ သူတို့၏ အတွေးများကို
ဝေမျှခိုင်းပါ။
၇။ သင်တန်းပါဝင်သူများအားလုံးကို ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များအပေါ် အကြံပြုချက်များနှင့်
မှတ်ချက်များ ပေးခိုင်းပါ။
၈။ ပေါ်ပေါက်လာသောမေးခွန်းများနှင့် မှတ်ချက်များအား အကျဉ်းချုပ်ပြီးရင်းပြပါ။

အဆင့် - ၂

တင်ပြခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း

မိခင်နှီးစောစောတိုက်ကျွေးခြင်းကို လွယ်ကူချောမွှေ့စွာ လုပ်ဆောင်ပုံ

၃၀ မိန့်

- ၁။ ကလေးတစ်ဦးအား မည်သည့်အခါန်မှစတင်၍ နှိုရည်တိုက်ကျွေးသင့်ကြောင်းကို
သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။
၂။ ကလေးဓမ္မဗွားပြီး မိန့် ၃၀ မှ ၁ နာရီအတွင်း နှိုရည်စတင်တိုက်ကျွေးသင့်ကြောင်း
ရှင်းလင်းတင်ပြပါ။

- ၃။ နှဲရည်တိုက်ကျွေးခြင်းအား စောင့်စွာစတင်ခြင်းသည် ကလေးအတွက် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးကြောင်းကို သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။
- ၄။ ကိုယ်ဝန် (၁၂) ပတ်မြောက်မှစ၍ မိခင်၏နှဲရည်တိုတ်လုပ်ရန် ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား ပြောပြပါ။ ထိုကြောင့် ကလေး စတင်၍ နှဲရည်နှင့် မိခင်၏နှဲရည်သည် အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါ။
- ၅။ သင်တန်းခန်းမအရှေ့မှ ပရီလက်တင်ကို ပြသသည့် ပါတ်ပုံကို ပြပါ။ (ပုံ J.P.၂)
- ၆။ စောင့်စွာ နှဲရည်တိုက်ကျွေးခြင်းသည် နှဲရည်ဖြစ်စေသော ဟောမျန်းပရီလက်တင်ဓာတ်ကို တိုးမြှင့်ပေးကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြပါ။ ပထမအကြိမ် နှဲရည်တိုက်ကျွေးခြင်း နှောင်နှေး နေပါက မိခင်နှဲရည်တိုတ်လူပူး လျော့နည်းသွားနိုင်သည်။ မွေးဖွံ့ဖြိုးချိန်နှင့် ပထမနေ့တွင် နှဲရည်တိုက်ကျွေးခြင်းသည် ကလေးအတွက် လုံလောက်သော နှဲရည်ကို ထုတ်လုပ်စေနိုင်သည်။ ဒုတိယနေ့နှင့် နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ဆက်လက်၍ မိခင်နှဲ တိုက်ကျွေးပါက ပရီလက်တင်ဓာတ်သည် ညီမျှစွာ တိုးပွားလာပြီး မိခင်နှဲရည်ကို ပိုမို ထုတ်လုပ်ပေးသည်။

အဆင့် - ၃

တင်ပြခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း

နှဲရည်စီးဆင်းမှုနှင့် ဆာလောင်မှုလက္ခဏာများ

၁၉ မိနစ်

- ၁။ နှဲရည်စီးဆင်းပုံကို ပြသထားသော ပုံကို ပြသပါ။ (ပုံ J.P.၃)
- ၂။ ပရီလက်တင်ဓာတ် (နှဲရည်ဖြစ်စေသောဂလင်းအား နှဲရည်တိုတ်လုပ်စေသည်) နှင့် အောက်လိုပိုစင်ဓာတ် (နှဲရည်ဖြစ်စေသော ဂလင်းပတ်လည်တွင်ရှိသော ကြွက်သားများကို နှဲရည်အား ရှေ့သို့တွန်းထုတ်ရန် ညုံးထုတ်စေသည်) စသည် ဟောမျန်းချိန်း၏ ဖြစ်စဉ် နှဲရည်ထွက်လာသောဖြစ်စဉ် သို့မဟုတ် နှဲရည်စီးဆင်းခြင်း ဖြစ်စဉ်တို့အား ရှင်းပြပါ။
- ၃။ နှဲရည်စီးဆင်းမှုကို မည်သည့်အချက်အလက်များက အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ကြောင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးခိုင်းပါ။
- ၄။ မိခင်အသစ်သည် သူတို့ကလေးအား မြင်ချိန်၊ ကလေး၏အသံကိုကြားချိန် သို့မဟုတ် ကလေးကို စတင်နှဲတိုက်ကျွေးချိန် စသည်အချိန်များတွင် တုံ့ပြန်မှုအား ခံစားရစမြှုပ်ဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား ပြောပြပါ။
- ၅။ အချို့ကလေးများသည် မိခင်အား သူ/သူမ ပိုက်ဆာနေကြောင်း သိရှိစေရန် အရိပ်အမြှက်အချို့ပေးတတ်ကြောင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား ပြောပြပါ။

- ၆။ ကလေးတစ်ယောက် ပိုက်ဆာနေကြောင်း ပြသော အရိပ်အမြှက်များမှာ မည်သည့် အရာများ ဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။

- ၇။ ရုပ်လှန်ကားချပ်ပေါ်တွင် အောက်ပါ အမည်များဖြင့် ကော်လုံးတိုင် ဆွဲပါ။

... ကန်းများ အရိပ်အမြှက် = ပိုက်ဆာနေပြီ။

... အလယ်ဆင့် (ဒုတိယအဆင့်) အရိပ်အမြှက် = အရေးပိုက်ဆာ နေပြီ။

... နောက်ဆုံးအရိပ်အမြှက် = ပိုက်အရမ်းဆာပြီး စိတ်ဆုံးနေပြီ။

- ၈။ ကလေးမှပြနိုင်သော မတူညီကွဲပြားသော အရိပ်အမြှက်များကို ဖော်ထုတ်ခိုင်းပါ။

- ၉။ အကြံပြုချက်များအားလုံးကို ကော်လုံးတိုင်ထဲတွင် ချရေးပါ။

- ၁၀။ အကြံပြုချက်အားလုံး ရေးပြီးချိန်တွင် ထိုအရိပ်အမြှက်များကို ပုံဖော်ထားသည့် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများကို ပြသပေးပါ။ (ပုံ J.P.၄)

... ကလေးအား နှဲရည်တိုက်ကျွေးနေစဉ် မိခင်အစာစားနေပုံကို ပြသပါ။ (ပုံ J.P.၅)

၁၁။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား သူတို့မြင်ရသော အရာများကို ဖော်ပြနိုင်းပါ။

၁၂။ ကလေးငယ်ကို မိခင်နှဲတိုက်ကျွေးရင်း မိခင်က နှောလည်စာစားသုံးခြင်းသည် မိသားစုနှင့် အတူ ထမ်းလက်ဆုံးစုံပုံးနှင့် ဆင်တူကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြပါ။ မိခင်သည် နှဲတိုက်ကျွေးရန်အတွက် သူမ၏ခွန်အားကို ပြန်လည်ဖြည့်တင်းနေခြင်းဖြစ်သည်။

အဆင့် - ၄

တင်ပြခြင်း

တိုက်နေသည့်ဖက်မှ နှဲရည်ကို အခြားတစ်ဖက်သို့ပြောင်းမတိုက်မိ ကုန်အောင်တိုက်ခြင်း ၅ မိနစ်

၁။ ကန်းများနှဲရည်နှင့် နှောင်းပိုင်း နှဲရည်တို့၏ ရုပ်ပုံ (ပုံ J.P.၆) နှင့် တိုက်ကျွေးခြင်း စတင်ချိန် မှ ပြီးဆုံးသည်ထိ နှဲရည်တို့၏ ပါဝင်ပစ္စည်းများပြု ရရမ်ပုံ (ပုံ J.P.၇) တို့ကို ပြသပါ။

၂။ သင်တန်းပါဝင်သူများ မည်သည့်အရာကို လေ့လာမိကြောင်းနှင့် ထိုပုံနှင့်ပုံးကြားရှိ ဆက်သွယ်ချက်ကို မေးမြန်းပါ။

၃။ နှဲရီးရည်(ကန်းများနှဲရည်)နှင့် နှောင်းပိုင်းနှဲရည်တို့၏ ပါဝင်ပစ္စည်းများအကြောင်း ထိုရုပ်ပုံများကို အသုံးပြုခြင်းရှင်းပြီး နောက်တဖက်သို့ မရွှေ့ပြောင်းမိ ပထမနှဲအုံတစ်ခုအား ပြီးဆုံးအောင် ရှင်းလင်းခြင်း၏ အရေးကြီးပုံကို ရှင်းပြပါ။

၁၈၄

၁၈၅

အဆင့် - ၅

ဂိမ်းကတားခြင်း

အမေးအဖြော် ဂိမ်းကတားခြင်း

၂၀ မီနဲ့

- ၁။ လုပ်ငန်းစဉ် မစတင်မီ သင်တန်းခန်းမ၏ မတူညီသောနေရာများ၏ ရပ်လှန်ကားချုပ်သုံးချုပ် ထောင်ထားပါ။
- ၂။ ရပ်လှန်ကားချုပ်ပေါ်တွင် မေးခွန်းသုံးခုစီ ချရေးပါ။ သို့သော ဂိမ်းကတားခြင်း မစတင်ခင်အထိ ဖုံးအုပ်ထားပေးပါ။
- ၃။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား အဖွဲ့ဝါးဖွဲ့ ခွဲပေးပါ။
- ၄။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား အရောင်တူညီသော ကပ်ခွာမှတ်စုစွဲ။ ကိုးချက်စီပေးပါ။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီတွင် အရောင်မတူညီသော ကပ်ခွာမှတ်စုစွဲများ ရှိနေရမည်။
- ၅။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား မေးခွန်းကိုးခုကို လျှင်လျင်မြန်မြန် ဖြေနိုင်သမျှဖြေဆိုရမည်ဟု ပြောပြပါ။ ထိုမေးခွန်းများအား ငြင်းတိုက်စုစွဲ အစီစဉ်အတိုင်း အဖြေအား ကပ်ခွာမှတ်စုစွဲပေါ်တွင်ရေးခြင်းဖြင့် ဖြေဆိုနိုင်ပါသည်။ ထိုနောက် ထိုကပ်ခွာမှတ်စုစွဲများအား သင့်တော်ရာ ရပ်လှန်ကားချုပ်၏ သင့်တော်ရာမေးခွန်း၏ ဘေးတွင် ကပ်ထားသင့်ပါသည်။
- ၆။ ထိုကပ်ခွာမှတ်စုစွဲများ ရပ်လှန်ကားချုပ်ပေါ်တွင် ကပ်ထားချိန်တွင် အခြားအဖွဲ့မှ ထိုအဖြေများကို မဖြင့်စေရန်အတွက် အဖြေကို ကပ်သည့်ဘက်တွင် ချရေးရန်ပြောပါ။
- ၇။ မေးခွန်းကိုးခုလုံးအား အမြန်ဆုံးဖြေဆိုနိုင်သည့်အဖွဲ့သည် အပိုမှတ် ၄ မှတ် ရမည်၊ ဒုတိယအမြန်ဆုံးအဖွဲ့သည် အပိုမှတ် ၃ မှတ် ရမည်၊ တတိယအမြန်ဆုံးအဖွဲ့သည် အပိုမှတ် ၂ မှတ် ရမည်ဖြစ်ပြီး စတုတွေအဖွဲ့သည် အပိုမှတ် ၁ မှတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း သင်တန်းသားများကို ပြောပါ။ မှန်ကန်သောအဖြေများသည်လည်း ဂိမ်းလေားအတိုင်း အမှတ်ရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါ။
- ၈။ ရပ်လှန်ကားချုပ်ပေါ်ရှိမေးခွန်းများ အားလုံးကိုဖွင့်လိုက်ပြီး သင်တန်းပါဝင်သူများအား ထိုမေးခွန်းကိုးခုကို ဖြေဆိုချိန် ၁၀ မီနဲ့ ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။
- ၉။ ၁၀ မီနဲ့ ကြားပြီးနောက်တွင် သင်တန်းသားအားလုံး စာရေးသားနေသည်ကို ရပ်ရန်ပြောပါ။
- ၁၀။ မေးခွန်းတစ်ခုစီအား ပြန်လည်စစ်ဆေးပါ။ လက်ထောက်ပုံးသူမှ အဖြေများကို စစ်ဆေး အမှတ်ပေးလိမ့်မည်။

၁၁။ အမှတ်အားလုံးကိုပေါင်း၍ အနိုင်ရရှိသောအဖွဲ့အား ချီးကျိုးစကား ပြောကြားပါ။

နမူနာ ဂိမ်းမေးခွန်းများ

- မိခင်ကိုယ်ခန္ဓာတွင်ဖြစ်ပေါ်သော နှိုးရည်စီးဆင်းခြင်းကိုပြသည့် အချက်(၂) ချက်ကိုဖြပ်ပါ။
- နှိုးရည်တိုက်ကျွေးခြင်းအား စောစီးစွာစတင်ခြင်းသည် မွေးဖွားပြီးချိန် သွေးသွန်ခြင်းအား မည်သိုက်ကာကွယ် ဟန့်တားပေးသနည်း။
- အသားချင်းထိုးစွာစွဲခြင်း၏ အကျိုးကျွေးဇူး (၃) ချက်မှာ မည်သည်များ ဖြစ်သနည်း။
- ကလေးအား စောစီးစွာနှိုးရည်တိုက်ကျွေးခြင်း စတင်ရန် ကူညီထောက်ပုံးပေးသည့် အရာ (၃) ခုသည် မည်သည့်အရာများဖြစ်သနည်း။
- နှိုးရည်တိုက်ကျွေးစဉ် မိခင်မှ အစာစားသုံးခြင်း၏ အကျိုးကျွေးဇူးသည် မည်သည့်အရာ ဖြစ်သနည်း။
- ကလေးတစ်ဦး၏ ဆာလောင်မှုပြ အချက် ၃ ချက် ကို ဖော်ပြပါ။
- ကလေးအား မိခင်နှိုးကို စောနိုင်သမျှစောစော စတင်တိုက်ကျွေးခြင်း၏ အကျိုးကျွေးဇူးများအား ဖော်ပြပါ။
- ကလေးသည် အဘယ်ကြောင့် နှိုးအုံတစ်ဖက်ကို ကုန်စင်အောင်စိုးသင့်ပြီးမှ အခြားနှိုံးအုံ မပြောင်းချွဲမိုး သူ/သူမကိုယ်တိုင် ချွဲတ်သင့်သနည်း။
- မိခင်နှိုးရည်တွင်ပါဝင်သော ပါဝင်ပစ္စည်း ၅ မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဤအမေးအဖြော်မိုးကို သင်ယူခဲ့ရများအား ပြန်ဆွေးရန် မိခင်နှိုးတိုက်ကျွေးခြင်း သင်ခန်းစာအပြီး အနှစ်ချုပ်လေ့ကျင့်ခန်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။

အဆင့် - ၆

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ယူလေလာမှ လုပ်ငန်းစဉ်အား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၀ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား ထိုသင်ယူလေလာမှုလုပ်ငန်းစဉ်များမှ မည်သည့်အရာများ လေ့လာသင်ယူပြီးကြောင်း ဖော်ပြန်ပါ။
- ၂။ အကြံပြုထောက်ခံထားသော အစာကျွေးမြင်းနှင့် ပြုစောင့်ရောက်ခြင်းနည်းလမ်းများကို သိရှိရန် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးသည်ကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပါ။
- ၃။ မိခင်နှုတေသီးစွာ စတင်တိုက်ကျွေးမြင်းကို အောင်မြင်စွာပြုလုပ်နိုင်ဖို့ ဒီပဲဟုသုတက ဘယ်လို ကူညီနိုင်သလဲ။ မွေးဖွားရန် အစီအစဉ်ဆွဲခြင်း လေ့ကျင့်ခန်းကို ပြန်စဉ်းစားပါ။ မိခင်နှု အောင်မြင်စွာ စောစေားစီး စတင်တိုက်ကျွေးမြင်းကို မွေးဖွားရန် အစီအစဉ် ထဲမှာ ဘယ်လို ထည့်လို့ရသလဲ။

မှတ်မိမိ အဓိကသတင်းစကားများ

- မွေးဖွားပြီးပြီးချင်း မိခင်နှင့် ကလေးကို အသားချင်းထိကပ်ထားပါ။ ကလေးကို မိခင်နှင့် နီးကပ်စွာထားပြီး ခွဲမထားပါနှင့်။
- မွေးဖွားပြီးပြီးချင်း ပထမတစ်နာရီအတွင်း မိခင်နှု စတင်တိုက်ကျွေးပါ။
- မိခင်နှုတိုက်ကျွေးမြင်း တိုးတက်စွဲဖို့ ကလေးကို အနှုံနှင့်ထုပ်ပိုးထားခြင်း၊ လက်အိတ် စွပ်ပေးခြင်းတို့ကို လျှော့ချပ်ပါ။
- အလိုက်သင့် တွဲပြန်သော ဂရုစိုက်မှုများကို လုပ်ပါ။ နှုတိုက်နေစဉ် ကလေး၏ မျက်လုံးများကို နီးကပ်စွာကြည့်ပါ။ ကလေးကို ပြီးပြပါ။ ချို့သာစွာ စကားပြောပါ။ သိချင်းဆိုပြပါ။ နီးကပ်စွာ ပွဲချိုပါ။
- အလိုက်သင့် တုန်ပြန်၍ နှုတိုက်ကျွေးပါ။ ကလေးတွင် နှုနာသည့် လက္ခဏာပြတိုင်း နှုတိုက်ပါ။ နှုတောင်းတိုင်း တိုက်ပါ။ မကြာခဏ တိုက်ပါ။ (အနည်းဆုံး တစ်ရက်လျှင် ၈-၁၂ ကြိမ်) နေ့ရောညာပါ နှုတိုက်ပါ။
- တစ်ဖက်ပြီးမှ တစ်ဖက်ကုန်အောင်တိုက်ပါ။ နှုတ်ဖက်မကုန်ခင် တစ်ဖက်သို့ မပြောင်းပါနှင့်။

အခန်း J-၃

မိခင်နှုန်းတို့သည်သာ အကောင်းဆုံး မိခင်နှုန်းတို့ကျေးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

နောက်ခံအကြောင်းအရာ J-၃

၆ လထိ မိခင်နှုန်းတို့ကျေးခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့သည် အသက်ခြောက်လ အရွယ်ကလေး အာဟာရနှင့် ပတ်သက်ပြီး စကားပြောသောအခါ ကျွန်ုးမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ကမ္ဘာကျွန်ုးမာရေးအဖွဲ့အစည်း၊ ကမ္ဘာကလေးများနှင့်ပွဲ့စွဲအဖွဲ့နှင့် ကမ္ဘာဘဏ်၊ သိပ်ပညာရှင်များအပါအဝင် အခြားသော အလှုပြင်များက ရှင်းလင်းသော အကြံပြုချက်တစ်ခုကို ထောက်ခံထားကြသည်။ င်းမှာ ကလေးခြောက်လအရွယ်အထိ မိခင်နှုန်းတို့သည် တို့ကျေးရန် အကြံပြုချက်ကို ဖြစ်သည်။ ၆ လထိ မိခင်နှုန်းတို့သည် တို့ကျေးခြင်းဆိုသည့်မှာ ကလေးတစ်ဦးအား သူ၏အသက် ၆ လအရွယ်ရောက်သည်အထိ ရေ သို့မဟုတ် အခြားအရည်မပါဘဲ မိခင်နှုန်းတို့သည် တို့ကျေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ကလေးတစ်ဦးသည် အသက် ၆ လမပြည့်ပါ မိခင်နှုန်းအစားထိုး နှုန်းများကို သုံးစွဲလိုက်မိသည်ဆိုပါက ၆ လထိ မိခင်နှုန်းတို့သည် တို့ကျေးသည့်ဟု မဆိုနိုင်ပေါ့။ ထိုကဲ့သို့ နှုန်းအစားထိုး သံ့ဗျားများ၊ နှုန်းထုပ်များနှင့် နှုန်းယဉ်လျဉ်လည်း မိခင်နှုန်းသည် ကလေးများတွက် အကောင်းဆုံးသာဖြစ်သည်။ ကျွန်ုးမာရေး ဝန်ထမ်းများမှ လမ်းညွှန်ထားသော ဆေးဝါးများမှာ အကျိုးဝင်သည်။

မြန်မာအမျိုးသားမဟာဗျာဗျာ ၂၀၁၁-၂၀၁၇ မှ မွေးကင်းစနှင့် ကလေးသူငယ် အစာကျေးမွေးခြင်း လမ်းညွှန်တွင် ကလေးအား ရော အခြားအရည်များနှင့် အစာများကို မကျေးသဲ ကလေးအသက် ၆ လတိုင်အောင် မိခင်နှုန်းတို့တို့ကျေးရန် အားပေးသည်။ အဆိုပါ အမူအကျင့်သည် WHO မှ လမ်းညွှန်ထားသော မရှုမဖြစ်အရေးပါသည့် လိုအပ်သော အာဟာရလှပ်ရှားမှာ ၅ ချက် အနေက် တစ်ချက်ဖြစ်ပြီး အာဟာရချို့တဲ့မှာကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ကလေးကျွန်ုးမာရေးနှင့်

ဖွံ့ဖြိုးတို့တက်မှုတို့ကို အားပေးသည်။ အာဟာရအကြောင်းလေ့လာခြင်း ပုံးပုံးသူလမ်းညွှန်မှ အခန်း J-၃ တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကလေးများအား အသက်ပါးလအရွယ်၏ နောက်ဆုံးရက်တိုင်အောင် မိခင်နှုန်းပြည် တစ်မျိုးတည်းသာ နှုန်းပြည်တို့ကျေးသွေးသွေးသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ကလေး၏ ခြောက်လပြည့် မွေးနေ့ကျောက်သောနေ့သည် မိခင်နှုန်းအပြင် အခြားအစာနှင့်အရည်တို့ကို စတင်ကျေးမွေးရပည့်အချိန်ပင် ဖြစ်သည်။ ကလေးခြောက်လ အရွယ်အထိ ကလေးတစ်ဦး လိုအပ်သော အာဟာရအားလုံး မိခင်နှုန်းပြည်တွင် ပါဝင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မွေးပြီးစ ပထမမြောက်လအတွင်း ကလေးများ၏ ၅၁ ရာခိုင်နှုန်းသည် မိခင်နှုန်းပြည်တွင်မျှ လိုအပ်သော အာဟာရအားလုံး မှုပ်းမှု ကြာချိန်မှာ J-၃ လအထိ ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိကလေးများမှာ အသက် J လခွဲပြည့်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် မိခင်နှုန်းတစ်မျိုးတည်းကို ၆ လထိ ဆက်လက်တို့ကျေး ခံရခြင်းမရှုသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ င်းသည် အကြံပြုထားသည့် ၆ လဆီသို့ရောက်ရှိရန် အလွန်ပင်လိုအပ်သေးသည်။

မိခင်နှုန်းတစ်မျိုးတည်း ၆ လထိတို့ကျေးခြင်းနှင့်

ဆက်လက်တို့ကျေးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

မြင်မှ မိမိကလေးအား ပေါ်နိုင်သော အကောင်းဆုံးလက်ဆောင်မှာ နှုန်းတို့ကျေးခြင်းဖြစ်သည်။ ကုံးကျောင်းတို့လည်းမရှု ကလေးအတွက်လည်း အကောင်းဆုံးအစာဖြစ်သည်။ ထိုအချက်ကို နှစ်ပေါင်းများစွာ နှင့်တာကာ သက်သေသာစကမ္ဘား ရှိသောကြောင့် ငြင်းပယ်မရနိုင်ပေါ့။ မိခင်နှုန်းတွင် လိုအပ်သော အစာ၊ ရေ နှင့် ရောဂါးများကို တို့ကျောင်းပေးမည့် ကိုယ်ခံစွမ်း အားများ အပြင် ပထမ ၆ လအတွင်း ကိုယ်ခံနွှေ့ဖွံ့ဖြိုးတို့တို့ကျေးရန် မရှုမဖြစ်လိုအပ်သည့် အခြားသော အရာများစွာလည်း ပါဝင်သည်။ ၆ လပြည့်ပြီးနောက်တွင် ကလေးအား ဖြည့်စွဲကြောင်း စတင်ကျေးနေ့ချိန်ဝါး မိခင်နှုန်းတို့သည် အသက် J နှစ် ရောက်သည်ထိုး အရေးပါ သည်အခန်းမှ ပါဝင်လျှက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ သွေးကဲ့သို့ပင် မိခင်နှုန်းသည် အသက်တမ္မာအရေးပါးအားထိုးမှု အစားထိုးမရပေါ့။ လက်ရှိအချိန်ထိုး အခြားသော ကုမ္ပဏီများမှ မိခင်နှုန်းအစားထိုး နှုန်းများကို ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်စေရန် မည်သို့ပင် ရောင်းချေနေကော်မူ မည်သို့ပြုလုပ်ထားသည်။ နှုန်းများမှ မိခင်နှုန်းထက် သာလွန်အောင် ဖုန်တိုးနိုင်မည် မဟုတ်၊ တုပါနိုင်မည် မဟုတ်။ ထိုအပြင် သိပ်ပညာရှင်များမှာ မိခင်နှုန်းတွင် ပါဝင်သော အရာများအားလုံးကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်း မရှုသေးပေါ့။ လက်ပွဲများကဲ့သို့ မိခင်နှုန်းသည် င်းတို့ကလေးတစ်ဦးစီအတွက် သီးသန့်ဖြစ်နေ တတ်သည်။ ထိုမှုသာမဟုတ် မိခင်နှုန်းပြည်သည် ကလေးတစ်ဦးစီအတွက် သီးသန့်မတူညီသည် သာမဟုတ် နှုန်းတို့ကျေးနေစဉ်အတော်အတွင်လည်း အချိန်နှင့်တပြီးညီ ကလေး၏ အသက်အရွယ်၊ ကျား/မပေါ်မှုတည်ပြီး ပြောင်းလဲမှုများအမြဲ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။

၆ လထိ မိခင်နှီးရည်တစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးခြင်းသည် ကလေးအတွက် ကောင်းမွန်သော ကျွန်းမာရေး၊ ပိုကောင်းသော အသက်ရှင်မှုနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်နှုန်းနေသည်။ ထိုသို့ တိုက်ကျွေးမှုသည် ရောဂါများနှင့် ရောဂါကူးစက်မှုကို ကာကွယ်ပေးသည့် ကလေး၏ ကိုယ်ခံအားစနစ်ကို အားကောင်းလာစေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်နှစ်အောက်ကလေးများ အဖြစ်များသည့် ဖျားနာမှုများထဲမှ နှစ်မျိုးဘာ ပြင်းထန်သော အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်း ပိုးဝင်ရောဂါ (ARI) နှင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ တို့ဖြစ်သည်။ မိခင်နှီးရည်တစ်မျိုးတည်းသာ တိုက်ကျွေးခြင်းမခံရသော ကလေးများသည် ARI ထက်ပို၍ ရှုပ်ထွေးသော အဆုတ်ရောင် ရောဂါဖြင့် သေဆုံးနိုင်ခြေ ၁၇ ဆ ပိုများပါသည်။

ကလေးများနှင့် ငှုံးတို့၏ မိခင်များသည် မိခင်နှီးတို့ကိုကျွေးခြင်း အကျိုးကျွေးမှုများစွာကို မိခင်နှီးတို့ကိုခြင်း ဖြတ်လိုက်သည့်တိုင် ခံစားနေရပေါ်သည်။ ယခုသင်ခန်းစာတွင် မိခင်နှီးတို့ကိုကျွေးခြင်းသည် မိခင်ကလေးမွေးပြီး အနာကျောက်မြင်စေရန် အရေးပါမျှ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ကျွန်းမာရေးအတွက်လည်း ကောင်းမွန်မှုစသည်တို့ ပါဝင်သည်။ ငှုံးသည် မွေးပြီး သွေးသွေးခြင်းကိုလည်း လျှော့နည်းစေပြီး အချို့သော ကင်ဆာများဖြစ်ပွားခြင်းမှ လျှော့ချပေးသည်။ မိခင်နှီးတို့ကိုကျွေးခြင်းသည် မိခင်နှင့် ကလေးကြား သံယောဇ် ခိုင်မာစေပြီး စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဥာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ နာကျင်မှုသက်သာခြင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သက်သာမှုများကို ရရှိစေသည်။ မိခင်များအတွက် မိခင်နှီးတို့ကိုခြင်းသည် စိတ်ဖိစည်းမှု လျှော့နည်းခြင်း၊ မွေးပြီး စိတ်ကုမ္ပဏီ နည်းပါးခြင်းနှင့် မကောင်းသည် စိတ်များလည်း လျှော့နည်းစေသည် ဖြစ်သည်။

မိခင်နှစ်တိုက်ကျွေးခြင်း၏ အရေးပါမှုသည် ၆ လကော်သည်ထိ ဆက်လက်တည်ရှိနေသည်။
ကလေးသည် နှစ်ရည်မှ အစာများကို စတင်ပြောင်းလဲကျွေးမွေးသိန်းတွင် မိခင်နှစ်သည်
အရေးပါသည့် အာဟာရအရင်းမြတ်အဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေသည်။ မိခင်နှစ်တိုက်ကျွေး
ခြင်းသည် ကလေးအတွက် လိုအပ်သည့် အာဟာရများအားလုံး ရရှိနိုင်ပြီး အဆိုပါ
အပြောင်းအလဲကာလအတွင်း ကလေးအား ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် လူမှုပိုင်းဆိုင်ရာ
ဖွံ့ဖြိုးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွန်းမာရေးကောင်းများကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ မိခင်နှစ်တိုက်ကျွေးခြင်းသည်
ကလေးအတွက် ကိုယ်ခံစွမ်းအားကို ဆက်လက်တိုက်ကျွေးသကဲ့သို့ နှစ်တိုက်နေစဉ်အတွက်
ကလေးအား ကျွန်းမာနေစေရန် ကာကွယ်ပေးနေသည်။ မိခင်အတွက်မှာမူ မိခင်နှစ်ဆက်လက်
တိုက်ကျွေးခြင်းသည် ရင်သားကင်ဆာ၊ သားဥပ္ဇာနက်ဆာနှင့် အိုးလေးဘက်နာရောဂါများ၊
သွေးတိုးနှင့် နှလုံးရောဂါအပြင် သီးသီးဖြစ်ပွားနိုင်ချေများမှုလည်း လျော့နည်းစေသည်။
မိခင်နှစ်တိုက်သည့် ကာလကြားလေ မိခင်အတွက် အကျိုးပိုရှိလေဖြစ်သည်။ ထိုအပြင် မိခင်နှင့်
ကလေးကောင်းကျိုးအပြင် မိခင်နှစ်တိုက်ကျွေးခြင်းကြောင့် မိသားစာ၊ လူထုနှင့် တိုင်းပြည်အတွက်
ကာလတို့၊ ကာလရော် ကောင်းကျိုးများလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။

ကလေးအတွက်ကောင်းကျိုးများ

ရေတိပုဂ္ဂန်အဖြစ် မွေးပြီးပြီးချင်းမိခင်နှင့်တိက်ကျွေးခြင်းသည် ကလေးနှင့်မိခင်ကြား အသားချင်း ထိက်မှုကို ဖြစ်ဖော်မှုတစ်စံ စိတ်သက်သာရာရစေသည်။ ပထမဆုံးတိက်သည် နှီးရည်သည် ပထမဆုံး ကာကွယ်ဆေးဟု၏ဆိုပြီး ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါ၊ အသက်ရှုပူလမ်းကြောင်းပုံးပေါင်ခြင်း စသည့် ရောဂါများမှ ကာကွယ်နိုင်ရန် အာဟာရနှင့် ကိုယ်ခံစွမ်းအား အမြာက်အမြား ပါဝင် လေ့ရှိသည်။ မိခင်နှုန်းရည်သည် အစာမြေရလွယ်ကူပြီး ကလေးအတွက် လိုအပ်သည့် ရေခါတ လုံလောက်စွာ ပါဝင်သည်။ နှီးစုံယဉ်မြင်းမှ ကလေးအား မေးရှုံး၊ သွားနှင့် ပျက်နှာများ ဖွံ့ဖြိုး စေသည်။ မိခင်နှုန်းရည်သည် ကလေးအသက် ၆ လအထိ လိုအပ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကြီးတွားမှု အတွက် လုံလောက်ဖော်း အာဟာရချို့တဲ့မှုများမှလည်း ကာကွယ်ပေးသည်။ ရေရှည်ရလဒ် အဖြစ် ကလေးတွင် ဆီးချို့၊ နှုလုံး၊ ကင်ဆာ၊ ပန်းနာရင်ကြပ်၊ အဝလွန်ခြင်းနှင့် နောက်ဂိုင်းတွင် သွားပိုးစားခြင်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ လျော့နည်းစေသည့်အပြင် လူမှုဆက်ဆံရေးနှင့် အတန်းပညာ တွင်လည်း ရလဒ်ကောင်းများ ရရှိနိုင်ပေါ်မည်။ အထူးသဖြင့် လမစွေမွေးသော ကလေးများတွင် မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်းသည် ကလေးကုန်းမာရေးအတွက်များစွာ အရေးပါသည်။

မိခင်အတွက် ကောင်းကိုးများ

မိခင်နှီတိက်ကျွေးမြင်းသည် မိခင်ကျွန်းမာရေးအတွက်များစွာ အထောက်အကူပြုသည်။ နှီတိက်နေစဉ် ထုတ်လွတ်သော အောက်ဆီတိစင်ခေါ် ဟောများသည် သားအီမိကျေးမြင်းစေရန် အကူအညီပေးပြီး အချင်းကျော်မြန်စေသည့်အတွက် သားအီမိမှာ မူလအချယ်အစားသို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်ရှုပြီး မွေးပြီးသွေးဆင်းခြင်းကိုလည်း လျော့ကျေစေသည်။ အဆိုပါ အောက်ဆီတိစင်သည် မိခင်အား စိတ်ဖိစီးမှု လျော့ကျေစေသည်။ ကလေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆက်စပ်မှုသည် နှီတိက် နေစဉ်အတွင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်ပြီး မွေးပြီး စိတ်ကျေရောဂါဖြစ်ပွားမှုကိုလည်း လျော့ကျေစေသည်။ ရေရှည်အနေဖြင့် မိခင်နှီတိက်ကျွေးမြင်းသည် သားဥအိမ်ကင်ဆာ၊ သားအိမ်ကင်ဆာ၊ ရင်သား ကင်ဆာနှင့် လည်ပင်းကင်ဆာ ဖြစ်ပွားနိုင်ခြေများ လျော့နည်းရုံသာမက အမျိုးအစား J ဆီးချိုး အရှိုးပွဲရောဂါများ ဖြစ်ပွားနိုင်မှု နည်းပါးသည်။ ထိုအပြင် နှီတိက်ရန် လိုအပ်သည့် နှီပူးများ ပြင်ဆင်ရန် မလိုအပ်ဘဲ အချိန်မရွေး ကလေးအား တိုက်ကျွေးနိုင်သောကြောင့် အဆင်ပြေ လွယ်ကြုံစေသည်။

မိသာ:စုအတွက် ကောင်းကြီးများ

မိသားစုအတွက် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးခြင်းသည် အကုန်အကျသက်သာပြီး အလုပ်လည်းမရှုပ်ပေါ်နို့များထဲတော်လုပ်ရန် မလိုအပ်မှု၊ နှီးမှုပြုရန် ရေခါသတ္တာများ၊ နှီးမှုပြုတွင်ရန် ရေနေးကျိုရန် လောင်စာများ၊ မလိုအပ်မှုများကြောင် ငွေကုန်သက်သာပေါ်မည်။ ရွှေ၊ လောင်စာနှင့်

ရွှေးဝယ်ရများ မလိုအပ်သောကြောင့် အချိန်ကုန်လည်းသက်သာသည်။
မိခင်နှစ်တိုက်သောကြောင့် ပြန်လည် ဆေးကြာရမည့် အရာများလည်း မလိုအပ်ပေ။
ကလေးမှာလည်း ကျွန်းမာသောကြောင့် ဝစ်းလျှော့နှင့် အသက်ရှုလမ်းကြောင်း
ပိုးဝင်ခြင်းကြောင့် ကုန်ကျွေ့မည့် ဆေးကုသစရိတ်များလည်း သက်သာပေမည်။

လူထုအတွက် နိုင်ငံအတွက် ကောင်းကျိုးများ

မိခင်နှစ်တိုက်ကြေးခြင်းကြောင့် ကလေးမှာလည်း ကျွန်းမာသောကြောင့် ဆေးကုသစရိတ်များနှင့် ကျွန်းမာရေးတောင်ရောက်မှု ကုန်ကျွေ့ရိတ်များလည်း သက်သာပေမည်။ မိခင်နှစ်တိုက်ကြေးခြင်းသည် ကလေးနှင့် မိခင်အတွက် ရေရှည်အကျိုးရလဒ်များ ရရှိစေသောကြောင့် ကျွန်းမာရေးစနစ် တွင်လည်း ကုန်ကျွေ့ရိတ်အလွန်သက်သာမည် ဖြစ်သည်။ မိခင်နှစ်သည် သဘာဝအရ ဖြစ်ပေါ်သော အရင်းမြစ်ဖြစ်သောကြောင့် ရေနှေးကျိုးရန် မီးသွေး၊ ထင်းလိုအပ်မှု အခြားသော စွဲနှုပ်ပစ္စည်းများ လိုအပ်မှုလည်း မရှိသောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ကာကွယ်ရာရောက်သည်။ မိခင်နှစ်း၊ အစားထိုးပစ္စည်းများအား နိုင်ငံခြားမှ တင်သွင်းရမှုများ မရှိသောကြောင့်လည်း နိုင်ငံငွေငွေကိုလည်း တိုးတက်စေသည်။ ကလေးမှာလည်း ကျွန်းမာပြည့်ဝြီး ဥာဏ်ရည်ဥာဏ်သွေးထက်မြှုက်သော နိုင်ငံသားကောင်းရတနာများအဖြစ် မွေးဖွားရောက်ရှုလာမည်ဖြစ်သောကြောင့် တိုင်းပြည်ကုန် ထုတ်လုပ်မှုလည်း တိုးတက်လာမည်ဖြစ်သည်။

မွေးပြီးစုံ ၆ လတိ မိခင်နှစ်တစ်မျိုးတည်းတိုက်ကြေးခြင်းဆိုသည်မှာ ဝါးလအရွယ်၏ နောက်ဆုံးရက် တိုင်အောင် မိခင်နှစ်ရည် တစ်မျိုးတည်းသာ နှစ်ရည်တိုက်ကြေးသင့်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ကလေး၏ ခြောက်လပြည့် မွေးနှေ့ကျေရောက်သောနှေ့သည် မိခင်နှစ်အပြင် အခြားအစာနှင့် အရည်တို့ကို စတင်ကြေးမွေးရမည့် အချိန်ပင် ဖြစ်သည်။ ကလေးခြောက်လအရွယ်အထိ ကလေးတစ်ဦး လိုအပ်သော အာဟာရအားလုံး မိခင်နှစ်ရည်တွင် ပါဝင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မွေးပြီးစုံ ပထားခြောက်လအတွင်း ကလေးမှား၏ ၅၁ ရာခိုင်နှုန်းသည် မိခင်နှစ်တည်းသားလုံး မီးတွေ့ခြင်းသည် မိခင်နှစ်ရည်တွင် ပါဝင်သည်။ ကလေး၏ အူအတွင်းနှင့် အစာအိမ်သို့ ဘက်တိုးရှုံးယုံးထည့်ပေါ်ခြင်းဖြစ်ပြီး ကလေးအား ပိုကြောင့် တစ်နောက်အတွင်း ကလေးနှစ်ဦးတည်း မိခင်အား နှစ်ရည်အနည်းငယ်သာ ထုတ်လုပ်စေသည်။ မိခင်နှစ်ရည်အစားထိုးအစာများ (ကျွန်းမာရေးနှင့် (၁၃၂) မိခင်နှစ်ရည် အစားထိုးနှုန်းများ)နှင့် ရောနောကြေးမွေးခြင်းသည် ကလေးမှားတွင် အာဟာရပြတ်လပ်ခြင်းအပါအဝင် ဖျားနာခြင်း၊ လူမှုရေးနှင့် သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ ယဉ်ယွင်းပျက်စီးခြင်းစသည် နာမကျွန်းမှုများ ဖြစ်နိုင်ချေ မြင့်မားစေသည်။

မိခင်နှစ်ရည်တစ်မျိုးတည်း တိုက်ကြေးခြင်းသည် ကလေးအတွက် ကောင်းမွန်သော ကျွန်းမာရေး၊ ပိုးကောင်းသော အသက်ရှုင်မှုနှုန်းတို့နှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်နှုပ်ဖောက်နှုပ်ဖောက်သောနှုပ်ဖောက်သည်။ ထိုသို့တိုက်ကြေးမှုသည် ရောဂါးမှားနှင့် ရောဂါးစက်မှုကို ကာကွယ်ပေးသည့် ကလေးကိုယ်ခံအားစနစ်ကို အားကောင်းလာစေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်နှစ်အောက်ကလေးမှား အဖြစ်များသည် ဖျားနာမှုများတဲ့မှ နှစ်မျိုးမှာ ပြင်းထန်သော အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်း ပိုးဝင်ရောဂါး (ARI) နှင့် ဝစ်းပျက်ဝစ်းလျှော့ရောဂါး တို့ဖြစ်သည်။ မိခင်နှစ်ရည်တစ်မျိုးတည်းသာ တိုက်ကြေးခြင်းမှံရသော ကလေးမှားသည် ARI ထက်ပို၍ ရှုပ်ထွေးသော အဆုတ်ရောင်ရောဂါးပြင် သေဆုံးနိုင်ချေ ၁၅ ဆု ပိုးများပါသည်။

မိခင်နှစ်တိုက်ကြေးခြင်း၏ ဆိုးကျိုးများ

မိခင်နှစ်တိုက်ကြေးခြင်းသည် မိခင်နှင့်တကွ ကလေးမှားအတွက် ကျွန်းမာရေးအနွောယ်များ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းနှင့် ဆက်နှုပ်နေသည်။ နှစ်ရည်တိုက်ကြေးခြင်းမရှိသော အမျိုးသမီးများသည် ရင်သားက်ဆာနှင့် သားအိမ်ပေါ်ခြင်းက်ဆာရောဂါးများ ဖြစ်နိုင်ချေ ပို့မြှင့်မားသည်။ ကိုယ်ဝန် ဆောင်နေစဉ် အမျိုးသမီးများ၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင် စုဆောင်းမိနေသော အဆီးတော်များကို မိခင်နှစ်တိုက်ကြေးသော မိခင်များသည် မိခင်နှစ်ရည်အစားထိုးနှုန်းများကို ဖြည့်စွဲကိုစာအသုံးပြုသော အမျိုးသမီးများထက် ပို့မြှင့်ဆန်စွာ ချေဖျက်အသုံးချုန်းသည်။ ထိုအဆီးများကို အသုံးမချပါက နှုလုံးရောဂါးအနွောယ်ရှုံးနှင့်ပြီး အခြားရောဂါးနှင့်လည်း ဆက်နှုပ်နေသည်။ ထိုတိန်းသမီး ထားသော အဆီးများအား မဖြေဖျက်ခြင်း၏ အခြားပုပ်စုရာအချက်မှာ အသက်ကြီးသည် အချိန်တွင် ဆီးချိုးရောဂါး ဖြစ်နိုင်ချေ မြင့်မားစေသည်။

ကလေးတစ်ဦးအား မိခင်နှစ်ရည်အပြင် ရေ (၁၃၂) အရည်နှင့်/သို့မဟုတ် အစာများ တိုက်ကြေးပါက ငါးကို ရေနှေ့ကြေးမွေးခြင်း ဟုခေါ်သည်။ ခြောက်လအရွယ်မတိုင်ခင် ရေနှေ့ကြေးမွေးခြင်းသည် မလိုအပ်သကဲ့သို့ ထောက်ခံခြင်းသည်း မပြုပါ။ မိခင်နှစ်ရည်တွင် ရေပေမာဏာ ၈၇ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်သဖြင့် မွေးက်းစကဗေးတစ်ဦး၏ ရောတ်လိုအပ်မှုအားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည်။ ခြောက်လအရွယ်မတိုင်မိ ရေတို့က်ခြင်းသည် ကလေး၏ အူအတွင်းနှင့် အစာအိမ်သို့ ဘက်တိုးရှုံးယုံးထည့်ပေါ်ခြင်းဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် တစ်နောက်အတွင်း ကလေးနှစ်ဦးတည်း အကြိမ်ရေနည်းစေပြီး မိခင်အား နှစ်ရည်အနည်းငယ်သာ ထုတ်လုပ်စေသည်။ မိခင်နှစ်ရည်အစားထိုးအစာများ (ကျွန်းမာရေးနှင့် (၁၃၂) မိခင်နှစ်ရည် အစားထိုးနှုန်းများ)နှင့် ရောနောကြေးမွေးခြင်းသည် ကလေးမှားတွင် အာဟာရပြတ်လပ်ခြင်းအပါအဝင် ဖျားနာခြင်း၊ လူမှုရေးနှင့် သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ ယဉ်ယွင်းပျက်စီးခြင်းစသည် နာမကျွန်းမှုများ ဖြစ်နိုင်ချေ မြင့်မားစေသည်။

မိခင်နှစ်တိုက်ကြေးခြင်းကြောင့် ကျွန်းမာရေးနှင့်ကြီးထွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွေမြှင့်နိုင်သည့် ဆိုးကျိုးများ

နာမကျွန်းဖြစ်နိုင်ချေ မြင့်မားခြင်း

- ကလေးသည် နှီးရည်မှု ကန်းကိုယံ့ခွဲမှုများကို မရရှိခြင်း။
- မိခင်နှစ်ရည်အစားထိုးနှုန်းများ ဖြည့်စွဲကိုစာတို့တွင် ဖျားနာခြင်း အတူးသဖြင့် အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်း ပိုးဝင်ခြင်းကို ကာကွယ်ပေးမည့် ပဋိနီးဝပ်စီးမှုများ မပါရှိခြင်း။
- ကလေးအူ၏ အတွင်းနံရုံးသည် အစားထိုးအစာများကြောင့် ဖျက်ဆီးခံရနိုင်ခြင်း။

- မိခင်နှုန်းရည်အစားထိုးနှုန်းမှုန်၊ ဖြည့်စွက်စာတိုက်ကျွေးခြင်းသည် အသားချင်းထိကပ်ခြင်း မရှိသည့်အတွက် မိခင်ထံမှ ကောင်းမွန်သော အရော့ပြားဘက်တိရီးယားကို ကလေးဆီ ရောက်စေရန် ပုံပိုးပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။
- မိခင်နှုန်းရည်အစားထိုးနှုန်းမှုန် ဖြည့်စွက်စာကို ပြင်ဆင်ရာတွင် ဖျော်စပ်ပြင်ဆင်မှု မလေ့လာခြင်း (သို့) သိမ်းဆည်းမှု အားနည်းခြင်းတို့ကြောင့် ပြင်းထန်သော ဖျားနာခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။
- မိခင်နှုန်းရည်အစားထိုးနှုန်းမှုန် ဖြည့်စွက်စာအား မသန့်စင်သောရေဖြင့် ဖျော်စပ်ပြင်ဆင်ခြင်းကြောင့် မကြာခဏ ဝါးပျက်ဝမ်းလျှောခြင်း။
- မသင့်လျော်သော အစားထိုးအစာကြောင့် မကြာခဏဝမ်းပျက်ခြင်း။
- မိခင်တွင် ပို့ရှိပါက အစားထိုးအစာများကြောင့် ပျက်စီးနေသော ကလေး၏ အူအတွင်းသား နံရုံသို့ ထို့ပိုင်းရပ်စိုး ဝင်ရောက်သွားနိုင်ပါသည်။
- နောင်းပိုင်းတွင် နှလုံးရောဂါ၊ သီးချို့ရောဂါ၊ က်င်ဆာရောဂါ၊ ပန်းနာရင်ကြပ်ရောဂါနှင့် သွားများ ပျက်စီးခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် အလားအလာရှိသည်။

အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းအန္တရာယ် ပို၍မြင့်မားခြင်း

- ကလေးနှုန်းရည်သောကြောင့် မိခင်သည်လည်း နှုန်းရည်ထုတ်လုပ်ခြင်း ပို၍နှုန်းသည်။
- ဆန်ပြုတ် သို့မဟုတ် ယာဂါ အစရှိသော အစားထိုးအစာတွင် အာဟာရတန်ဖိုး အနည်းငယ်သာရှိသည်။
- မိခင်နှုန်းရည်အစားထိုးနှုန်းမှုန် ဖြည့်စွက်စာသည် မိခင်နှုန်းထက်ချေဖျက်ရန် ပို၍ခက်ခဲသည်။
- အာဟာရချို့တဲ့များ မရရှိသည့်အတွက် ကြီးထွားမှုနောင့်နေ့ခြင်း၊ ပေါင်မပြည့်ခြင်း၊ ကြီးထွားမှုကိုနေးစေခြင်း၊ ပိုနှုန်းတို့ ဖြစ်စေနိုင်သည်။
- နောက်ပိုင်းတွင် ပေါင်ချိန်လွန်ကဲခြင်းနှင့် အဝလွန်ခြင်းဖြစ်လာရန် အလားအလာကြီးမားခြင်း။

လူမှုရေးသီမြင်ခြင်းနှင့်ဆိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ပညာရေးတို့တွင် အားနည်းနိုင်ချေး မြင့်မားခြင်း

- မိခင်နှင့် မွေးကင်းစကလေးကြားတွင် သံယောဇ်တွယ်မှု အားနည်းခြင်း။
- ညာတ်ရည်စစ်ဆေးသော စာမေးပွဲများတွင် အမှတ်များ နည်းပါးခြင်း။
- ကျောင်းတွင် သင်ယူလေ့လာနိုင်စွမ်း နည်းပါးခြင်း။

မိခင်ဖျားနာနေစဉ် နှုတိက်ကျွေးခြင်း

မိခင်၊ ကလေးစောင့်ရောက်သူ၊ မိသားစုဝင်များက မိခင်ဖျားနာလျှင် နှုတိက်ခြင်းကို ရပ်တန်သင့်သည်ဟု ထင်ကြသည်။ သို့သော် မိခင်နှုတိက်ခြင်းကို ရပ်တန်သင့်သည့် အလွန်အသည်းအသန်ဖြစ်သော ဖျားနာမှု အနည်းအကျင်းသာရှိသည်။ မိခင်အအေးပါ နှာစေး၊ ချောင်းဆိုး၊ သာမာန်ပိုင်းရပ်စိုးကြောင့် ဖျားနာခြင်း ဖြစ်ခဲလျှင် ကလေးအား မိခင်နှုန်းဆက်လက်တိုက်ကျွေးခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ မိခင်ဖျားနာသည်နှင့် သူမ၏ကိုယ်ခန္ဓာတ် ကလေးကို ကာကွယ်သည့် ပဋိပစ္စည်းများ စတင်ထုတ်လုပ်နေပြီး ဖြစ်သည်။ ဖျားနာခြင်းကို မိခင်နှုန်းရည်က ကလေးဆီသို့ မသယ်ဆောင်သွားပါ။ ထိုသို့ဖြစ်မည်အစား မိခင်၏ဖျားနာခြင်းကို သတ်သတ်မှတ်မှတ် တိုက်ထုတ်သည့် ပဋိပစ္စည်းများသည် မိခင်နှုန်းရည်တွင် ပါဝင်လျက်ရှိသောကြောင့် မိခင်နှုန်းရည်ရှိ ထိုပဋိပစ္စည်းများသည် ကလေး၏ကိုယ်ခံအားစနစ်ကို သန့်စွမ်းစေကာ ကလေးကို မဖျားနာအောင် ကာကွယ်ပေးသည်။ မိခင်နှုန်းတိုက်ကျွေးစဉ် ဆေးဝါးအများစုဝင်းကိုလည်း အန္တရာယ်ကင်းစွာ သောက်သုံးနိုင်သည်။ သောက်သုံးရန် မည္တ်ကြားယားသော ဆေးဝါးများအတွက်ပင် အန္တရာယ်ကင်းစွာ သောက်သုံးနိုင်သော အခြားအစားထိုး ဆေးဝါးများ အမြဲတမ်းလိုလိုရှိသည်။ မိခင်ဖျားနာလျှင် အများအားဖြင့် မိခင်နှုန်းရည်လုပ်ကြားထွက်သည်။ မိခင်နှုန်းတွေကို နှုတ်နှုတ်အတွက် ဖြစ်ပေါ်ရအောင် မကြာခဏ နှုန်းဆက်လက်တိုက်ကျွေးသင့်ပြီး ကိုယ်ခန္ဓာအရည်စာတို့ မဆမ်းခြောက်စေရန် အရည်များများသောက်သင့်သည်။

၆ လအထိ မိခင်နှုတစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

ကလေးအသက် ၆ လအထိ မိခင်နှုတစ်မျိုးတည်း
တိုက်ကျွေးခြင်း၏ အကျိုးကျွေးဇူးများနှင့် မိခင်နှုတစ်မျိုးတည်း
မတိုက်ကျွေးခြင်း၏ အန္တရာယ်များကို နားလည်စေရန်

ကြောချိန်

၁ နာရီ ၃၀ မီနဲ့

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ... ရုပ်လှန်ကားချပ်များနှင့် ဘောပင်များ
- ... မိခင်နှုတ်တစ်မျိုးတည်း မတိုက်ကျွေးခြင်း၏
ဆိုးကျိုးများရေးထားသည့် လက်ကမ်းစာစောင်
- ... ပုလင်းသုံးပုလင်း
- ... မိခင်နှုတ်ကိုယ်စားပြု အဖြူရောင်ပဲစေ့ ပုလင်း-၁
- ... ၈၅ (၂၅) မိခင်နှုတ်အစားထိုးနှင့်၊ ဖြည့်စွက်စာ ရောနော
ကျွေးရာမှုရသော ဘက်တိရိုးယားပိုးများကို ကိုယ်စားပြု
အမည်းရောင်ပဲစေ့ ပုလင်း-၁
- ... အဖြူရောင်နှင့် အမည်းရောင်ပဲစေ့များ
ရောနောထည့်ထားသော ပုလင်း-၁
- ... သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းများ (၂၃.၁ ၂၃.၂)

နည်းလမ်းများ

- ... ရုပ်ပုံသက်တွက် ကိုယ်ရန်
- ... အုပ်စုလိုက်လေ့ကျင့်ခန်း
- ... မြင်ထောက်ကူ
- ... ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ထွန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ရုပ်ပုံသက်တွက်

မိခင်နှုတ်တစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးခြင်း၏ အကျိုးကျွေးဇူးများ

၄၅ မီနဲ့

- ၁။ ကလေးတစ်ဦး၏ ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများကို အဆွဲန်းများသာ ထိုးပြထားသော ရုပ်ပုံကို
ပြသပါ။ (ပုံ J.၃.၁)
- ၂။ သင်တန်းပါဝင်သူများ တစ်ဦးစီအား ထို့ရှုပ်ပုံပါ စာစောင်တစ်ခုစီပေးပါ။
- ၃။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား အဖွဲ့ ၄ ဖွဲ့ ခွဲပါ။
- ၄။ မိခင်နှုတ် တိုက်ကျွေးခြင်းကြောင့် ကလေး၏ကျိုးမာရေးအပေါ် ကောင်းကျိုးများကို သင်တန်း
ပါဝင်သူများအား ဖော်မြန်းပါ။ ကောင်းကျိုးများမှာ အဘယ်နည်း၊ မည်သည့် ကိုယ်ခန္ဓာ
အစိတ်အပိုင်းသည် မည်သည့်အကျိုးကျွေးဇူးရရှိနိုင်သနည်း။ အကျိုးကျွေးဇူးမှာ အစိတ်အပိုင်း
တစ်ခုစီတွင် သီးခြားရှိနေပါက သင့်လော်သောပုံ၏ နေရာပေါ်တွင် ရေးသားခိုင်းပါ။
- ၅။ (၁၅) မီနဲ့ခန့်ကြာပြီးနောက် တစ်ဖွဲ့ခွင့်းစီအား ငှင်းတို့၏အတွေးအမြင်များကို ဝေမျှခိုင်းပါ။
ထို့နောက် နောက်တစ်ဖွဲ့အား ထပ်မံထည့်သွင်းလိုသော အချက်များကို မျှဝေခိုင်းပါ။
ထိုကဲ့သို့ ကျိုးအဖွဲ့များအား လုပ်ဆောင်ပါ။
- ၆။ အဖြေအားလုံးအား ရှင်းပြပြီး မိခင်နှုတ်တစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးခြင်းသည် ကလေး
အားလုံးအား အကျိုးပြုကြောင်း အလေးထားပြောကြားပါ။
- ၇။ လမ်းလျှောက်တတ်ခါစ ကလေး၏ ရုပ်ပုံ (ပုံ J.၃.၂)ကို ပြသပါ။
- ၈။ ပုံပုံသူတွင် အဆိုပါ ကလေးထုံးအတွက် ကောင်းကျိုးများကို ရေးထားသောစာရွက်
ကြိုတ်ရှိသင့်သည်။ ယခုအခါ ပုံပုံသူမှ အဆိုပါ မိခင်နှုတ်ကျွေးခြင်း၏ ကောင်းကျိုးများ
ရေးသားထားသော စာရွက်ကို ပါဝင်သူများအား ကျရာဖြန်ပေါ်ပါ။ ထို့နောက် ပါဝင်သူများအား
မိမိတို့ကျသော စာရွက်များအလိုက်တစ်ဦးစီ ပုံပေါ်တွင် သင့်လော်သော နေရာများတွင်က်ပါ။
ထို့နောက် အဖွဲ့တစ်ခုစီအား အဆိုပါ ကောင်းကျိုးတစ်ခုစီအလိုက် ဆွေးနွေးပါ။
- ၉။ မေးမြန်းထားသော မေးခွန်းများနှင့် မှတ်ချက်များအား ရှင်းလမ်းပြောဆိုပါ။ အကျိုးချုံး
ပြန်ပြောပါ။ လေထိမိခင်နှုတ်တစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးခြင်းသည် ကလေး၏ကျိုးမာရေးကို
ပထမရက် ၁၀၀၀ ထွေး ကောင်းစွာ အကျိုးရှိစေသည့်သာမကဘဲ နောက်ကလေးသာ။
တစ်လျှောက်လုံးအတွက်လည်း အရေးပါပုံကို ထပ်လောင်းပြောဆိုပါ။

အဆင့် - J

အဖွဲ့လိုက် လေ့ကျင့်ခန်းပြုလုပ်ခြင်း

- မိခင်နှုန်းရည်တစ်မျိုးတည်း မတိုက်ကျွေးခြင်း၏ ဆိုးကျိုးများ**
- ၃၀ မိန့်
- ၁။ မိခင်နှုန်းတစ်မျိုးတည်း မတိုက်ကျွေးခံရသော ကလေးများနှင့် မိခင်နှုန်းတို့က်ကျွေးသော မိခင်များအတွက် ဆိုးကျိုးအချို့သည် မည်သည့်အချက်များ ဖြစ်နိုင်သနည်းဆိုသည်ကို သင်တန်းပါဝင်သူများအား မေးမြန်းပါ။
  - ၂။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား အဖွဲ့လေးဖွဲ့စွဲပေးပြီး အောက်ပါခေါင်းစဉ်တစ်ခုစီ ပေးပါ။
    - ... များနာခြင်းနှင့် သို့မဟုတ် သေဆုံးခြင်း ဖြစ်နိုင်ချေမြင့်မားခြင်း
    - ... အာဟာရချို့တဲ့မှုဖြစ်နိုင်ချေ မြင့်မားခြင်း
    - ... လူမှုရေးနှင့် သိမြောင်မှုဆိုင်ရာတိုးတက်မှု ယိုယွင်းနိုင်ချေမြင့်မားခြင်း
    - ... နှုန်းရည်မတိုက်ကျွေးသော မိခင်များ၏ ဆိုးကျိုးများ
  - ၃။ နှုန်းရည်တစ်မျိုးတည်း မတိုက်ကျွေးခံရသော ကလေးများ၏ ဆိုးကျိုးများ ရေးသားထားသော လက်ကမ်းစာစောင်များကို ဖြန့်ဝေပေးပါ။
  - ၄။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား ထိုမှတ်စုတို့များကို ကြိုတင်ဖတ်ရှုခြင်းပြီး ထိုဆိုးကျိုးများကို သူတို့၏ ခေါင်းစဉ်များနှင့် ဆက်စပ်စဉ်းစားသုံးသပ်ပြီး ထိုမှတ်စုတို့ပေါ်တွင် ရေးသား ထားသော သတင်းအချက်အလက်များအသုံးပြုကာ သိချင်းတစ်ပုဒ် ရေးသားခိုင်းပါ။
  - ၅။ ၁၅ မိနစ်ခန့်ကြာပြီးနောက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား တစ်ဖွဲ့ပြီးတစ်ဖွဲ့ သူတို့ရေးသားထားသော သိချင်းကို သိခို့ခိုင်းပါ။
  - ၆။ အခြားအဖွဲ့များအား မှတ်ချက်ပေးရန်နှင့် အကြံပြုချက်များပေးရန် တို့က်တွန်းပါ။

၆ လတိ မိခင်နှုန်းရည်တစ်မျိုးတည်း မတိုက်ကျွေးခြင်း၏ ဆိုးကျိုးများ

လေထိ မိခင်နှုန်းရည်တစ်မျိုးတည်း မတိုက်ကျွေးခံရသော ကလေးများတွင် –

- ကလေးသည် မိခင်၏နှီးရည်မှ ‘ကနိုး ကိုယ်ခံစွမ်းအား’ ကို ရရှိမည်မဟုတ်ပါ။
- ကလေးအူ၏ အတွင်းနံရုံသည် အစားထိုးအစားကြောင့် ထို့ကိုပျက်စီးမည်။
- မိခင်နှုန်းအစားထိုးနှုန်း တို့က်ကျွေးခြင်းသည် မိခင်နှင့်ကလေး အသားချင်းထိတွေ့ခြင်း မရှိသည့်အတွက် မိခင်ထံမှ ကောင်းမွန်သော အရောင်းဘက်တိရီးယားကို ကလေးနှင့် အတူယူဉ်တွဲမိစေရန် ပုံပိုးမည် မဟုတ်ပါ။

- မိခင်နှုန်းအစားထိုးနှုန်းရည်ကို ကောင်းမွန်စွာ ပြင်ဆင်ထားခြင်း သို့မဟုတ် ထားသို့ခြင်း မရှိသည့်အတွက် ပြင်းထန်သောများနာခြင်း ဖြစ်စေနိုင်သည်။
- မိခင်နှုန်းအစားထိုးနှုန်းအား မသန့်ရှုံးသောရေဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသောကြောင့် မကြာခဏ ဝင်းပျက်ခြင်း။
- အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်းပိုးဝင်ခြင်း
- နောင်းပိုင်းဘဝတွင် နှုလုံးရောဂါ၊ ဆီးချို့ရောဂါ၊ ကင်သာရောဂါ၊ ပန်းနာရင်ကြပ်ရောဂါနှင့် သွားများပျက်စီးခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ပုံမိုအလားအလာရှုံးသည်။
- ဆီးချို့ရောဂါ အမျိုးအစား (၁%)နှင့် (၂%) ဖြစ်နိုင်ချေ တိုးမြှင့်လာခြင်း။ (၆၄%)
- အဝလွန်နိုင်ချေ တိုးမြှင့်လာခြင်း (၂၀%)
- နားအတွင်း ရောဂါပိုးဝင်နိုင်ချေ တိုးမြှင့်လာခြင်း (၁၀၀%)
- နှုန်းခူးရောဂါ ဖြစ်နိုင်ချေ တိုးမြှင့်လာခြင်း။ (၄၇%)
- ပန်းနာရင်ကြပ်ရောဂါ ဖြစ်နိုင်ချေတိုးမြှင့်လာခြင်း။ (၃၉-၆၇%)
- မိခင်ကိုယ်တွင်း HIV ပိုးရှုံးပါက အစားထိုးအစားများကြောင့် ပျက်စီးနေသော ကလေး၏ အူအတွင်းသားနံရုံသို့ ထို့မြိုင်းရပ်စိုးဝင်ရောက်နိုင်ပါသည်။
- နောက်ပိုင်းတွင် နှုလုံး၊ ဆီးချို့၊ ကင်သာ၊ ပန်းနာရင်ကျပ်နှင့် သွားပိုးစားခြင်းများ ဖြစ်နိုင်ချေပို့များသည်။
- အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းအန္တရာယ် ပို့၍မြှင့်မားသည်။
- ကလေးမှ နှုန်းနည်းသောကြောင့် မိခင်သည်လည်း နှုန်းရည်ထုတ်လုပ်မှု ပို့နည်းသည်။
- ဆန်ပြုတ် သို့မဟုတ် ယာဂုဏ်ရှုံးသော အစားထိုးအစားတွင် အာဟာရတန်ဖိုးအနည်းငယ်သာရှုံးသည်။
- မိခင်နှုန်းအစားထိုးနှုန်းသည် မိခင်နှုန်းရည်ထက် ချေဖျက်ရန် ပို့၍ခေါ်ခဲ့သည်။
- အာဟာရရှုံးသော အစားအစားများ မရရှိခြင်းသည် ကြီးထွားရန် နောင့်နေားခြင်း။
- ပေါင်မပြည့်ခြင်း၊ ကြီးထွားမှုကိုတန်စေခြင်း၊ ပို့နှုံးခြင်းတို့ ဖြစ်စေနိုင်သည်။
- နောင်းပိုင်းဘဝတွင် ပေါင်ချိန်လွန်ကဲခြင်းနှင့် အဝလွန်ခြင်းဖြစ်လာရန် အလားအလာပို့များခြင်း။
- လူမှုရေး၊ သိမြောင်းနှင့်ဆိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ပညာရေးတို့တွင် အားနည်းနိုင်ခြင်း။
- မိခင်နှင့် မွေးကင်းစကလေးကြား နောင်တွေ့ယူနှုန်းပါးနိုင်ခြင်း။
- ဥာဏ်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာ စာမေးပွဲများတွင် အာမှတ်များနည်းပါးခြင်း။
- ကျောင်းတွင် သင်ယူလေ့လာနိုင်စွမ်းမှု နည်းပါးခြင်း။

မိခင်နှစ်တိုက်ကျော်ခြင်းမရှိသော မိခင်အတွက် ဖြစ်နိုင်ချေများသောအရာများ

- မွေးပြီးသွေးသွေးခြင်း
- စိတ်ပိစီးခြင်း
- မွေးပြီးကာလ စိတ်ကျရောဂါဖြစ်ခြင်း
- ရင်သားကင်ဆာ
- သားအိမ်ကင်ဆာ
- သားဥအိမ်ကင်ဆာ
- သားအိမ်နံရုကင်ဆာများ
- လည်ပင်းကင်ဆာ
- အရိုးပွဲရောဂါ
- နှုတုံးရောဂါ
- လေဖြတ်ခြင်း
- ဆီးချို့ရောဂါအဆင့် (၂)

အဆင့် - ၃

ရပ်ပြခြင်း

မိခင်နှစ်တိုက်မျိုးတည်း မတိုက်ကျော်ခြင်း၏ ဆိုးကျိုးများကို ရုပ်လုံးပေါ်စေခြင်း ၁၅ မိနစ်

- ၁။ မိခင်နှစ်တိုက်မျိုးတည်းသော အဖြူရောင် ပဲစွဲများထည့်ထားသည့် ပုလင်းတစ်ပုလင်း၊ ရောက်နှစ်အစားတိုးနှုံးမှု သို့မဟုတ် ရောနောကျွေးမွှေးခြင်းမှ ဘက်တိုးယားပိုးများကို ကိုယ်စားပြုသော အမည်းရောင်ပဲစွဲများ ထည့်ထားသော ပုလင်းတစ်ပုလင်း၊ အဖြူရောင်နှင့် အမည်းရောင်နှင့် ရောနောထည့်ထားသော ပုလင်းတစ်ပုလင်း စသဖြင့် ပုလင်းသုံးပုလင်းအား ပြင်ဆင်ထားပါ။
- ၂။ အဖြူရောင်ပဲစွဲများ ထည့်ထားသောပုလင်းအားပြ၍ မိခင်နှစ်တိုက်မျိုးတည်းသော တိုက်ကျော်ခြင်းသည် မည်သို့ ဖြေစင်ပြီး ဘက်တိုးယားပိုး ကင်းရင်းသည်ကို ကိုယ်စားပြုကြောင်း သင်တန်းသူ သင်တန်းသားများအား ပြောပြပါ။
- ၃။ အဖြူရောင်နှင့်အမည်းရောင် ပဲစွဲများထည့်ထားသောပုလင်းအားပြ၍ ဤအရာသည် မိခင်နှစ်အစားတိုးနှုံးမှု တိုက်ကျော်ခြင်း သို့မဟုတ် ရော၍ကျွေးမွှေးခြင်းဖြင့် ရောနောလိုက်ပါက ငြင်းသည် ဘက်တိုးယားပိုးများဖြင့် မည်မျှညားပြုမည်ကို ကိုယ်စားပြုကြောင်း သင်တန်းသားများအား ပြောပြပါ။
- ၄။ အမည်းရောင်ပဲစွဲများထည့်ထားသော ပုလင်းအားပြသ၍ ဤအရာသည် မိခင်နှစ်

တစ်မျိုးတည်းသာ တိုက်ကျော်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ရော မိခင်နှစ်အစားတိုးနှုံးမှု တိုက်ကျော်ခြင်း သို့မဟုတ် ရောနောကျွေးမွှေးခြင်းခံရသော ကလေး၏အစာကို ကိုယ်စားပြုကြောင်း သင်တန်းသူ သင်တန်းသားများအား ပြောပြပါ။

- ၅။ သူတို့သည် ကလေးတစ်ဦးအား ခြောက်လအရွယ်ရောက်သည်အထိ မည်သည်အစာ အမျိုးအစားကျွေးလိုကြောင်း သင်တန်းသားများအား ဖော်ပါ။
- ၆။ ခြောက်လအရွယ်ရောက်သည်အထိ ကလေးတစ်ဦးအား မိခင်နှစ်ရည်တစ်မျိုးတည်းသာ တိုက်ကျော်ခြင်းသည် ကလေးအား အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် သေဆုံးခြင်း ဖြစ်စေနိုင်သော ရောဂါများမှ ကာကွယ်ပေးကြောင်း သင်တန်းသူသင်တန်းသားများ နားလည်အောင် ပြုလုပ်ပါ။

အဆင့် - ၄

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

လေ့လာသင်ယူခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၅ မိနစ်

- ၁။ အထက်ပါ လုပ်ငန်းစဉ်များမှ မည်သည့်အကြောင်းအရာများကို လေ့လာသင်ယူ ခဲ့ပြီးကြောင်း သင်တန်းသားသင်တန်းသူများကို ဖော်မြန်းပါ။

- ၂။ မိခင်နှစ်ရည်တစ်မျိုးတည်းသာတိုက်ကျော်ရန် အဘယ်ကြောင်း အရေးကြီးကြောင်း ဆွေးနွေးပါ။

- ၃။ ကလေးတစ်ဦးအား ခြောက်လအရွယ်ရောက်သည်အထိ မိခင်နှစ်ရည်တစ်မျိုးတည်းသာ တိုက်ကျော်စေကြောင်း ဤအာဟာရတွင် မည်သို့ သေချာစေနိုင်သနည်း။

မှတ်မိရန် အဓိက သတင်းစကားများ

ကလေးတစ်ဦးအား ခြောက်လအရွယ်ရောက်သည်အထိ မိခင်နှစ်ရည်မှာ အခြားမည်သည့်အရာမှ မတိုက်ကျော်ရ။

အခန်း J-၄

အနေအထားနှင့် ထိကပ်မှုမှန်ကန်ခြင်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ J-၄

မှန်ကန်သော အနေအထား

မိခင်နှုတေသိတိက်ကျွေးခြင်းဆိုသည်မှာ အမျိုးသမီးများအတွက် သာမန်လုပ်ရှိမှုများဖြစ်သဖြင့် မသက်မသာဖြစ်ခြင်းနှင့် နာကျင်ခြင်းများမဖြစ်သင့်ပါ။ ယဉ်ကျွေးမှုနှင့် မိသားစုအစွဲအလာ များသည် မိခင်မှုရင်သွေးထော်ကို နှုတေသိတိက်ကျွေးခြင်းနည်းလမ်းအပေါ် လွမ်းမိုးမှု ရှိစေနိုင်သည်။ ဦးခေါင်းနှင့် ခန္ဓာကိုယ်အနေအထားအား အနည်းငယ်စောင်းနေခြင်းနှင့် ကလေး၏ ပါးစပ် ကျယ်ကျယ်ဟနေခြင်းသည် မိခင်အတွက် သက်တောင့်သက်သာ ဖြစ်စေရှုသာမက မိခင်နှုအား ကလေးစုံယဉ်ယူနိုင်မှုကိုလည်း ကြီးမားသော ကွဲပြားမှုကို ဖြစ်စေသည်။ ဤလမ်းညွှန်ချက်သည် မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်းအတွက် မှန်ကန်သော နေရာပေးခြင်းကို ထိရောက်စွာ ရှင်းလင်းပြု သော်လည်း ထိုလမ်းညွှန်ချက်များသည် ပညာရေးဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက်သာဖြစ်ပြီး မိခင်နှုတေသိတိက်ကျွေးခြင်းတွင် သင်တန်းသားများကို အကြံဝင်ပေးနိုင်ရန် ခွင့်ပြုထားပါ။ မိခင်တစ်ဦးမှ နှုတေသိတိက်ကျွေးရာတွင် အကြံဥ္ဓာဏ် လိုအပ်နေပါက အပေါ်အချင်းပြည့် ကျိုးမာရေးဆိုင်ရာ ကျမ်းကျင်ပညာရှင်ထံသို့ သွားရောက်သင့်ကြောင်း အကြံပြုထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြင်နေကျဖြစ်သည့် ကလေးဦးခေါင်းကိုကိုင်ကာ မိခင်ရင်ခွင့်လဲတွင် ပက်လက် ထားပြီး နှုတေသိတိက်ခြင်းသည် ကလေး၏နှုတေသိခြင်းတွင် အနေအထားကို ပြောင်းလဲစေသည်။

ဤပုံစံသည် နှုနိခြင်း၏ ထိရောက်မှုနှင့် နှုတေသိတိနှုတေသိတိမှုကို လျော့ကျစေနိုင်သည်။ ကလေးသည် လိုအပ်သော နှုတေသိပမာဏကို မရရှိပါ။ ထိုအခါ ကလေး၏ကိုယ်အလေးချိန် တက်နှုန်း နည်းပါး စောင့်ပြီး တစ်ချိန်ချိန်တွင် မိခင်သည် နှုတေသိအနည်းငယ်သာ ထုတ်လုပ်တော့သည်။ ဤပုံစံသည် မိခင်၏လက်၊ လက်ကောက်ဝတ်၊ လက်မောင်း၊ ပခုံးနှင့် နောက်ကျောတွင် နာကျင်မှု ဖြစ်စေနိုင်ပြီး မိခင်နှုတေသိတိက်ကျွေးခြင်းအား သက်တောင့် သက်သာမရှိသော လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခု ဖြစ်စေသည်။

မိခင်နှုတေသိတိက်ကျွေးခြင်းတွင် မှန်ကန်သော နေရာပုံစံ ရှာဖွေရန်မှာ အရေးကြီးသည်။ မိခင်နှင့် ကလေးသည် မှန်ကန်သောပုံစံတွင်ရှုနေပါက မိခင်၏နှုန်းခေါင်းသည် ကျိုးမာရေးမည်ဖြစ်ပြီး နာကျင်မှုက်ငံးမဲ့နေ၍ ကလေးအား ထိရောက်စွာ တိုက်ကျွေးနိုင်သည်။ နှုတေသိတိက်ကျွေးရန်အတွက် မိခင်တစ်ဦးရွေးချယ်နိုင်သော နေရာပုံစံ အများအပြားရှိသည်။ မည်သည့်နေရာပုံစံတွင်မဆို သူမသည် ကလေးပေါ်သို့ အမျိုးပြုခြင်းထက် မွေးကင်းစကလေးအား သူမဘက်သို့ ဆွဲထားသင့်သည်။ အကယ်၍ ကလေးသည် ကောင်းစွာနေရာကျောနေပါက ကလေး၏ခန္ဓာကိုယ်တစ်ဖက်တစ်ချက်ထိရောက်ချက်များအတွက် မှန်ကန်သောက်သွေးချုပ်ပေးပြီး နှုန်းခေါင်းအား ကိုင်ထားခြင်းလည်းကောင်း ကလေး၏ဦးခေါင်းအား နှုန်းအုံဘက်သို့ သို့မဟုတ် အတွင်းသို့ တွန်းပိုခြင်းသော်လည်းကောင်း လုံးဝပြုလုပ်သင့်ပါ။

လက်ကို အဂ်ပိုပ်အကျော် (C) ပုံစံထား၍ နှုတေသိတိက်ကျွေးခြင်းသည် မိခင်များအတွက် ရင်သားများအား ထောက်ပုံမှုပေးနိုင်ပြီး အများဆုံးအသုံးပြုသော လက်အနေအထားဖြစ်သည်။ ဤသို့ကိုင်ဆောင် မှုသည် မိခင်နှုအုံ၏လှပ်ရှားမှုကို ထိန်းချုပ်ပေးပြီး နှုန်းခေါင်းအား ကလေး၏ပါးစပ်ခံခြင်းသို့ မှန်မှန် ကန်ကန်ရောက်နိုင်အောင် လမ်းညွှန်ပေးနိုင်ပါသည်။

(C) ပုံစံထား၍ နှုတေသိတိက်ကျွေးခြင်းအဆင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်

- နှုန်းကို လက်ဖတ်ပေါ်တွင် ထားပါ။
- လက်မအား နှုန်း၏ထိုင်ပိုင်းတွင်ထားပါ။
- လက်ချောင်းများကို ခွက်ပုံပြုလှပ်ပြီး နှုန်းအောက်ပိုင်းကို ထိုလက်ချုပ်ပေါ်တွင်ထားပါ။ လက်သည် (C) ပုံစံဖြစ်နေရမည်။
- လက်မနှင့်လက်ချောင်းအား နှုန်းခေါင်းအားကို နှုန်းတွင်ထားခြင်းဖြင့် လက်များ ကလေး၏ပါးစပ်ခံခြင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်မည့်မဟုတ်ပါ။

အချို့လှသိများသော အနေအထားများမှာ-

ပုံချက်ပုံစံအနေအထား

- အတွေ့ရအများဆုံး အနေအထား
- မိခင်သည် နှုန်းကိုင်ထားခြင်းဖြင့် ကလေး၏ဦးခေါင်းကို နှုန်းခေါင်းဆီသို့ ပုံချက်များဖြင့် ရောက်ရှိစေနိုင်သည်။
- မိခင်သည် ကလေး၏လည်ပင်းနှင့် နောက်ကျောက်စွာ ထိန်းထားပေးရမည်။
- မိခင်သည် သူမလက်မောင်း၊ တံတာ်ဆောင်ကွေးများဖြင့် ကလေး၏ဦးခေါင်းကို ထိန်းထားပေးရမည်။

- မိခင်ဗိုက်ကို ကလေးပိုက်နှင့်ထိထားပါ။
- ကလေး၏ နားရွက်၊ ပခုံးနှင့် တင်ပါဆုံးရှိသည် တဖြောင့်တည်းဖြစ်နေသည်ကို မိခင်မှ တွေ့နှိုင်ပါသည်။
- မိခင်သည် ကလေး၏မျက်နှာကို အပြည့် သို့မဟုတ် ဝမ်းပိုက်ကိုတွေ့မြင်နိုင်လျှင် ထိုအနေအထားမပုန်ကန်ပါ။

ပုခက်ပုံကြက်ခြေခံတဲ့ အနေအထား

- ပုခက်ပုံစံအနေအထား၏ အဆင့်မြင့်ပုံစံ
- မိခင်သည်လက်တစ်ဖက်ဖြင့် နှီးအုံကိုကိုင်ထားပြီး ကျွန်းတစ်ဖက်ဖြင့် ကလေးကို ထိန်းကိုင်ထားရမည်။
- ပို၍သေးငယ်သော ကလေးများအား နှီးအုံနှင့်အတူထိန်းထားရန် ကူညီပေးနိုင်သည်။

ဘေးလုံးပိုက်ထားသကဲ့သို့ ဖက်ထားသည့် ပုံစံအနေအထား

- ပိုက်ခွဲမွေးပြီးချိန်၊ နှီးသိုးခေါင်းနှာကျော်နေချိန် (၇၅)အမွှာကလေးများနှီးတိုက်ကျွေးရန်နှင့် လမစွေ့သောကလေးငယ်များကို တိုက်ကျွေးရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည်။
- ထိုပုံစံအနေအထားသည် ကလေးငယ်များမီခင်မှ နှီးရည်စီးဆင်းမှုမြန်ခြင်း သို့မဟုတ် နှီးပေါ်များစွာတွက်ခြင်းတို့ကို ထိန်းချုပ်ရာတွင် ကူညီပေးသည်။
- မိခင်သည် သူမ၏ လက်မောင်းအောက်တွင် ကလေးကိုထားပြီး သက်သာစွာထိုင်ရမည်။

မိခင်ရင်ခွင့်တွင်
သမဂ္ဂီးကျော်ချိန်သို့

မိခင်က ကလေးငယ်ကို သားမြတ်နှင့်
ဆန်ကျွော်လက်နှင့် ပွဲချိခြင်း

မိခင်က ကလေးငယ်ကို လက်မောင်း
အောက်အနေအထားတွင် ပွဲချိခြင်း

Visual aid 2.2.5 အနေအထားအမျိုးမျိုးဖြင့် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးခြင်း

- ကလေး၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် မိခင်၏ဘေးမှထွက်နေပြီး ကလေး၏ခေါင်းသည် နှီးအုံနေရာတွင် ရှိနေရမည်။
- မိခင်သည် ကလေး၏ ဦးခေါင်းနှင့်ခန္ဓာကိုယ်ကို သူမ၏ လက်နှင့်လက်ဖျံပေါ်တွင် ထိန်းချုပ်သားရမည်။
- ကလေးသည် မိခင်ကို မျက်နှာမူထားရမည်။

လဲလျောင်းနေသည့် ပုံစံအနေအထား

- မိခင်သည် နားနားနေနေ နှီးတိုက်ကျွေးနိုင်သည်။
- ကလေးနှင့် မိခင်သည် အချင်းချင်း မျက်နှာမူ၍ ဘေးတစ်စောင်း လဲလျောင်းရပါမည်။
- မိခင်သည် သူမ၏လက်မောင်းပေါ်တွင် သူမျိုးခေါင်းကို တင်၍ ထိန်းထားရမည်။
- ကလေးကျွော်ဘက်တွင် ခေါင်းအုံး၊ စောင်တို့ ခုထားပေးခြင်းအားခြင့် နေရာမရွှေ့စေပေ။

ဒီဝကာမအနေအထား (လဲလျောင်းခြင်း/ အမျို့ပြုနေခြင်း)

- မိခင်ကို သက်တောင့်သက်သာ အနားယူစေသည်။
- ကလေး၏ အစာအိမ်သည် မိခင်၏အစာအိမ်ပေါ်တွင် ရှိနေသည်။
- မိခင်သည် ကလေး၏ကိုယ်ကို အလိုက်သင့် ထိန်းထားနိုင်သည်။
- ကလေးနှင့် အကြည့်ခြင်းဆုံးစွေးနှုံးနေခြင်းသည်။
- သဘာဝအကျွေးနှီးတိုက်ခြင်း အနေအထားဖြစ်သည်။

မိခင်က လဲလျောင်းလျှော် အနေအထားဖြင့်
ကလေးငယ်ကို မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးခြင်း

အမွှာကလေးကို လက်မောင်းအောက်
အနေအထားတွင် ပွဲချိခြင်း

ထိကပ်မှု

မိခင်နှင့်ကလေးသည် သင့်တော်သော အနေအထားတွင်ရှိနေပါက နောက်တစ်ဆင့်အနေဖြင့် ကလေးမှ မိခင်နှင့်အုံဆီသို့ စနစ်တကျရောက်နိုင်အောင် လမ်းပြေးရန်ဖြစ်သည်။ ထိုအရာသည် နှုံသီးခေါင်း အနာဖြစ်ခြင်းကို တားဆီးခြင်း၊ လုံလောက်သော နှဲ့ရည်ထောက်ပုံမှုနှင့် လုံလောက်သော နှဲ့ထုတ်လုပ်မှုကို လုံးဆော်ရန် အရေးကြီးသည်။

ကလေးသည် သဘာဝအလျောက် အစားအစာအရှင်းအမြတ်အား ယူးတွဲလိုသည်။ အဆိုပါ နှုံသီးခေါင်းပတ်လည် သားမြတ်အပေါ်ရှိသော အကျိုတ်များသည် ကလေးအား နှုံသီးခေါင်းပေါ်သို့ ရောက်လာစေရန် ဆွဲဆောင်နိုင်သော အနုံရှိသည့် အဆီတစ်မျိုး ထုတ်လုပ်ပေးသည်။ ထို့ကြောင့် မိခင်သည် ကလေးနှဲ့ထုတ်မကျွေးမီ နှဲ့အုံကို မဆေးကြောသင့်ပါ။ ထို့အဆီသည် နှုံသီးခေါင်းကို ချောမွှဲစေပြီး ခြောက်သွေ့ခြင်း၊ အက်ကွဲခြင်း သို့မဟုတ် အနာဖြစ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးသည်။

မိခင်သည် သူမ၏နှဲ့အုံကို လက်ချောင်းများဖြင့် (C)ပုံစံကိုင်ထားသင့်ပြီး နှဲ့အုံ (သားမြတ်) အပေါ်ဘက် အမဲရောင်နေရာလေးတွင် လက်မကိုထားရှိကာ ကျဉ်းလက်ချောင်းများကို နှဲ့အုံအောက်တွင် ထားသင့်သည်။ မိခင်၏ လက်ချောင်းများသည် နှုံသီးခေါင်းအား ကတ်ကြေးပုံစံမကိုင်ထားသင့်ပါ။ (ဆိုလိုသည့်မှ လက်ချောင်းနှစ်ချောင်းသည် နှုံသီးခေါင်း၏ တစ်ဖက်တစ်ချက် စီတွင်ရှိခြင်း) ထိုကတ်ကြေးပုံကိုင်ခြင်းနည်းလမ်းသည် နှဲ့ပြန်ကို ဖိအားပေးနိုင်ပြီး နှီးဆင်းမှုကို ရပ်တန်းစေကာ နှုံသီးခေါင်းအား ကလေးပါးစပ် အပြင်ဘက်သို့ ဆွဲချုပ်သည်။

ကလေးပါးစပ် ကျယ်ကျယ်ဟနိုင်ရန် မိခင်သည် ကလေး၏ အောက်နှဲ့ထုတ်ခမ်းကို သူမ၏ နှုံသီးခေါင်းဖြင့် ထိပေးရမည်။ အကယ်၍ ကလေးပါးစပ် ပါးစပ်ပိတ်နေလျှင် နှုံသီးခေါင်းဖြင့် ကလေး၏ အောက်နှဲ့ထုတ်ခမ်းကို ထပ်မံထိပေးပြီး ကလေး၏ ပေးစွေးအား မိခင်၏လက်ညွှေးဖြင့် ညွှေးသွားပေးပါ။ ကလေး၏ ပါးစပ်ကျယ်ကျယ်ဖွင့်လာချိန်တွင် ကလေးကို ပိုမိုနှီးကပ်စွာ အလျင်အမြန်ဆွဲပြီး နှုံသီးခေါင်းအပေါ် သားမြတ်သို့ အပြည့်အဝပါးစပ်ဖွင့်ထားခိုင်းပါ။ ကလေးကို နှဲ့အုံဆီသို့ဆွဲယူရန် သတိရပါ နှဲ့အုံကို ကလေးပါးစပ်နားသို့ မတွန်းပါနှင့်။ ကောင်းမွန် သော ထိကပ်မှု၏ အမိကအချက်မှာ ကလေး၏ ပါးစပ်အတွင်းသို့ နှုံသီးခေါင်း အခြေမှ သားမြတ်တစ်လက်မ သို့မဟုတ် နှစ်လက်မခန့် တင်နိုင်ရန် လုံလောက်အောင် ပါးစပ်ကျယ်ကျယ်ဟနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ နှုံသီးခေါင်းသည် ကလေးပါးစပ်၏ အနောက်ဘက်အတွင်းတွင် ရှိသင့်ပြီး ခံတွင်း၏ အပေါ်ဘက်ကို ညွှန်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သင့်သည်။ ကလေး၏သွားဖုံးနှင့် လျှောသည် သားမြတ်ကို ဖိထားသည်။ ဤသို့ နှဲ့မြို့ခြင်းလှုပ်ရှုံးမှုသည် ကလေး၏ ပေးရှိုးကြောင့် နှဲ့အုံမှုနှဲ့ရည် ထွက်လေးစေပြီး ကလေး၏လျောသည် နှုံသီးခေါင်းအောက်တွင် လှုပ်နေကာ နှဲ့သီးခေါင်း

အတွင်းရှိ အပေါက်ငယ်များကိုဖြတ်ပြီး မိခင်နှဲ့ရည် စီးဆင်းလာစေသည်။ အဆိုပါ သားမြတ်အောက်ရှိ ကျယ်ပြန့်သောပြန်တွင် ကလေးပါးစပ် အနေအထားမှန်စွာ ရှိနေခြင်းမှာ ကလေးများအတွက် အကောင်းဆုံး မိခင်နှဲ့ရည်ပတ်စီးဆင်းမှုမှာ ရရှိနိုင်ရန် သေချာစေနိုင်ပါသည်။

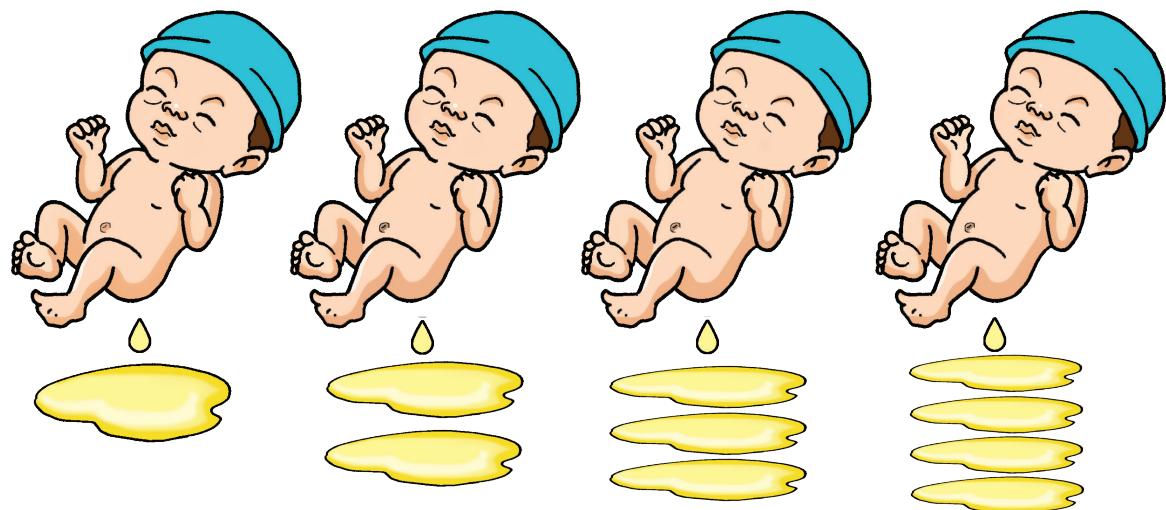
ကောင်းမွန်သော ထိကပ်မှုလက္ခဏာများ

ကလေး၏ပါးစပ်သည် နှုံသီးခေါင်းအမည်းကွင်းအထိ ငုံမိစေရန် ရရှုထားရမည်။ မိခင်သည် ကလေးပါးစပ်အောက်ဘက် ရှိယာထက် အပေါ်ပိုင်းမှုနေခြား သားမြတ်၏ ပိုမဲ့သီးနှဲ့နှင့် ထိနေသင့်သည်။ ကလေးနှဲ့ထုတ်ခမ်းမှု နှဲ့အုံနှင့် ထိနေသင့်သည်။ ကလေးနှဲ့ထုတ်ခမ်းမှု နှဲ့အုံနှင့် လုံနေသင့်သည်။ မိခင်သည် နိုင်မြစ္စာ ဆုပ်ကိုင်ဆုံးထားရသော ခံစားချက်များသည်။ ကလေး၏ပါးများသည် အထဲသို့ချင့်ဝင်မနေသင့်ပါ။ ကလေးအား နှဲ့ရည်တိုက်ကျော်များမှာ နှဲ့သီးခေါင်းကို စက်ရှာရမစေနိုင်ပြီး သားမြတ်အောက်မှ နှဲ့ရည်များအား ကလေးဆီသို့ရောက်ရှိရန် ဟန့်တားခြင်း ဖြင့် နှဲ့ရည်စီးဆင်းမှုကို ပိတ်ပင်သည်။

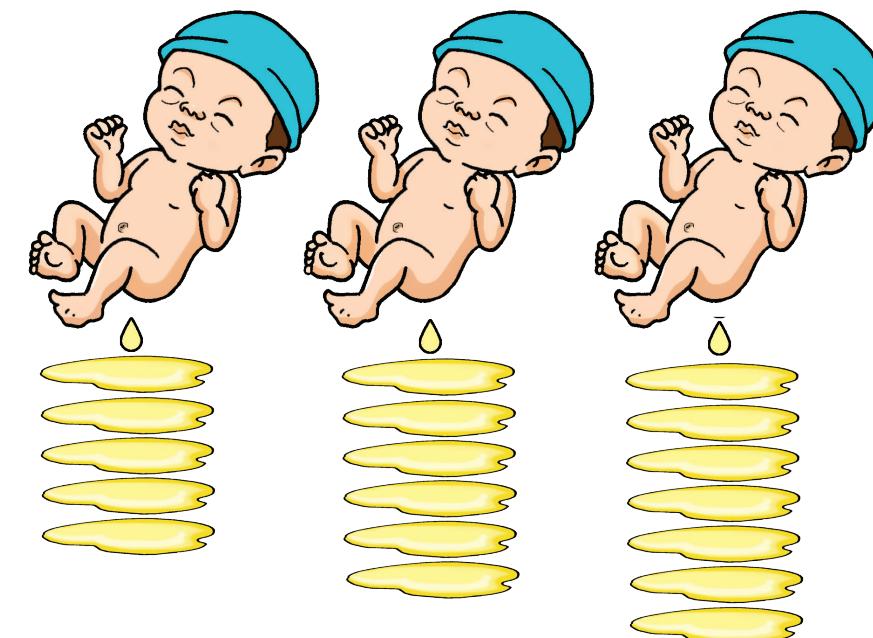
မိခင်သည် တစ်ခုခုမှုမှုနှင့်ခြင်းကို ပြင်လျှင်၊ ကြားလျှင် သို့မဟုတ် ခံစားရလျှင် နှဲ့ရည်စုံပို့မှု နှဲ့ရည်တိုက်ရှိရန် ကလေး၏ပါးစပ်အတွင်းသို့ လက်ညွှေးကို အနည်းငယ်ထည့်သွင်းပြီး ကလေးအား နှဲ့အုံမှုချွဲတို့စေပါ။ မိခင်သည်တည်းပြုမြတ်နေပြီး စိတ်အေးလက်အေး ဖြစ်ပြီးမှသာ နောက်တစ်ကြိမ် စတင်သင့်ပါသည်။

မမှန်ကန်သော ပုံစံအနေအထားသည် နှဲ့သီးခေါင်းကို အက်ကွဲခြင်း/ထိခိုက် ပျက်စီးခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်ပြီး နှဲ့အုံရောက်ပို့ပို့ဝင်စေနိုင်သည်။ အပေါ်ယံပြခြင်းသည် တစ်ရက် သို့မဟုတ် နှစ်ရက်အတွင်း ပျောက်ကောင်းနိုင်သောလည်း နောက်နှဲ့ရောသော အက်ကွဲရာသည် အရှင်းပျောက်ကောင်းရန် တစ်ပတ်သို့မဟုတ် တစ်ပတ်အထက် ကြားသည်။ မိခင်နှဲ့ရည်၊ ကြားကာလနှဲ့ရည် သို့မဟုတ် ပုံမှန်နှဲ့ရည်တို့တွင် ပုံးမွှားကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သည့် အရာများနှင့် အရေးပျောက်ကောင်းရန် ပြုပြင်ရာတွင် ထောက်ပုံးပေးသော ပိတ်အေးမှုများ ပါဝင်သဖြင့် ငှံးတို့သည် အက်ကွဲရာသော နှဲ့သီးခေါင်းများကို ပျောက်ကောင်းစေနိုင်သည်။ နှဲ့ရည်တိုက်ကျော်များမှာ ပျောက်ကောင်းရန် ပြုပြင်ရာတွင် ထို့ကြောင့် နှဲ့သီးခေါင်းတွင် ပေးနိုင်ပြီး သားမြတ်အောက်မှ နှဲ့ရည်များအား ကောင်းမွန်စုံပို့မှု ပြုပြင်ရန် ထို့ကြောင့် နှဲ့သီးခေါင်းများကို ပျောက်ကောင်းစေနိုင်သည်။ နှဲ့ရည်အနည်းငယ်ထည်အား ဥုံစုံထုတ်ပြီး နှဲ့သီးခေါင်းရေးရှိယာကို သုတ်လိမ်းပေးနိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်နေစဉ် နှဲ့သီးခေါင်းတွင် ကူးစက်ရောက် ဖြစ်ခြင်းမှာ ရှေ့ကြေရားရန် လက်များကိုစင်ကြယ်စွာ ဆေးကြောရပါမည်။ နှဲ့အုံကို ဖုံးအုပ်ခြင်းမပြုမဲ့ နှဲ့သီးခေါင်းကို ခြောက်သွေ့အောင်ထားပါ။

မမှန်ကန်သော နှဲ့တိုက်ခြင်းပုံစံအနေအထားသည် နှဲ့အုံထဲတွင် နှဲ့ရည်ကျော်ခြင်းများ ပြစ်စေနိုင်ပြီး နှဲ့ရည်များပြည့်တင်းကာ ရင်သားတင်းခြင်းနှင့် နာကျင်မှုများ ပြစ်စေနိုင်သည်။

Visual aid 2.4.1 မွေးပြီးတစ်ပတ်အတွင်း ပုံမှန်ကလေးတစ်ယောက်၏ ဆီးသွားသည့်
ပျမ်းမျှအကြိမ်ရော်

နို့ထွက်အားကောင်းအောင် ပူဇ္ဈိုးသောလက်ဖြင့် ရင်သားကို နှိပ်နယ်ပေးပါ။ ထိုသို့ နှိပ်နယ်ပေးရာတွင် အေးသောလက်ဖြင့် နှိပ်နယ်ပေးခြင်းကိုလည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။ မိခင်သည် ဖျော်နာခြင်း၊ ချမ်းတုန်ခြင်း၊ ရင်သားနာကျင်ခြင်း ဖြစ်လာလျှင် ရင်သားတွင် ရောဂါး၊ ဝင်ရောက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ချုပ်သောကြောင့် ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဆေးကုသစစ်ဆေးခြင်းများ ချက်ချင်း ပြုလုပ်သင့်သည်။

ကလေးထိုးတစ်ပတ်တွင် နှိပ်ယူသောအခါန်တွင် ကလေးသည် နှစ်ခါစိုပ်ယူပြီး တစ်ခါမြို့ချ ခြင်းကို တစ်ခါတစ်ရုံတွင် ရပ်တန်ပြီး ဖြေားဖြည့်လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ထိုအခါန်တွင် မိခင်သည် ကလေးဆီးမှုမြို့ချသံကို ကြားသင့်သော်လည်း ကလေးနာခေါင်းနှင့် နှုတ်ခမ်းကိုနှိပ်ခြင်း မပြုလုပ်သင့်ပါ။ မိခင်သည် နှုတ်စတင်တိုက်ကျွေးသည့် ပထမရက် အနည်းငယ် (သို့) ရက်သတ္တုပတ်အတွင်း မသက်မသာဖြစ်ခြင်း၊ ရင်သားများဆွဲခံရသော ခံစားချက်၊ နာကျင်မှုများကို ခံစားရနိုင်သည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် နှုတ်ခြင်းသည် သက်တောင့်သက်သာရှိပြီး နာကျင်မှုမရှိပါ။ တိုက်ကျွေးပြီး နောက် မိခင်၏ရင်သားသည် နှုံးညွှေပြီး နာကျင်မှုမရှိစေသင့်ပါ။ ကလေးသည် အပြည့်အဝနှုတ်ပြီး သောအပါ နှုတ်ခြင်း နှုံးကွွဲးလာပြီး သူ့ဆန္ဒအလျောက် ရင်သားကို ကိုင်ဆောင်ထားခြင်း လွှတ်ပေးပါလိမ့်မည်။ သူတို့ရင်သားကို ကိုင်ထားခြင်းကို ဖြေားပေးပြီးနောက် မကြာခင် အိပ်ပျော်သွားပါလိမ့်မည်။

ကလေးသည် လုံလောက်စွာနှုတ်ယူခြင်းကို သိနိုင်သည့်အချက်များ

ကလေးသည် နှုတ်လုံလောက်စွာရရှိပါက နှုတ်ပြီးတိုင်း စိတ်ကျေနှုပ်လေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရလေ့ရှိသည်။ နှုတ်လုံလောက်စွာရရှိသော ကလေးများသည် ကျော်မာပြီး ပထမနှုတ်ပတ်အတွင်း ကိုယ်အလေး

ချိန်လည်း ထိုးပေမည်။ မွေးပြီးပထမအပတ်အတွင်း ကလေးများသည် ငါးတို့၏ကိုယ်အလေးချိန်၏ ၅ ရာခိုင်ချိန်းခန့် ကျဆင်းလေ့ရှိသည်မှာ ပုံမှန်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ကလေးများသည် မွေးသောအပါ အရည်များ ပိုပါသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မွေးပြီး ပထမတစ်ပတ်အတွင်း ကိုယ်အလေးချိန်ကျဆင်းခြင်းမှာ လိုအပ်သည့် အာဟာရများပြည့်စွာ မရရှိခြင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ ကလေးအသက် ၁၀ ရက်နှင့် ၁၄ ရက်အတွင်းတွင် ကိုယ်အလေးချိန်ပြန်လည် တက်လာမည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ကလေးများအတွက် နှီးအားထိုး အစာများ၊ အရည်များမလိုအပ်ပေ။

သို့သော် ကလေးအသက် ၂ ပတ်အတွင်း ကလေးသည် ကဏ္ဍမပြုမြို့ဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် မကျေမချမ်းဖြစ်ခြင်းနှင့် ကိုယ်အလေးချိန် မတက်လာလျှင် နှုတ်သံဃားမှုနှင့်ကန်စွာ မရောက်ရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပြီး မှန်ကန်သောနည်းလမ်းဖြင့် ထို့က်ရောက်ရောက် နှုတ်တိုက်ကျွေးမာခံရခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ အဆိုပါအခြေအနေတွင် မိခင်နှုတ်တိုက်ကျွေးမာခြင်း ပုံပိုးနိုင်ရန်အတွက် ကျော်မာရေး ဝန်ထမ်းဆီးမှ အကြံ့ဌာဏ်များ ရယူသင့်သည်။

လုံလောက်သော နှုတ်ကို ကလေးရခြင်း ရှု/မရှု သိချင်လျှင် နောက်ထပ် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ ကလေး၏ ဆီးနှင့်မစင်ရလဒ်ကို စောင့်ကြည့်ခြင်းဖြစ်သည်။ နှုတ် အလုံအလောက်ရရှိသော ကလေးသည် ဆီးနှင့်မစင်ကို မကြာခကာ စွဲနှုန်ပါသည်။ ကလေးတို့၏သည် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မတူညီသော်လည်း ကလေးကြီးတွားလာသည်နှင့်အမျှ ဆီးနှင့်မစင်ရလဒ်ကို ယေားဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်း (အနေအထားနှင့် ထိကပ်မှု)

ရည်ရွယ်ချက်

သင်တန်းသားများကို မှန်ကန်သော ပွဲချိုင်းနှင့်
နှုတိက်ကျွေးသည့် ပုံစံများကို နားလည်နိုင်စေရန်
ဖော်ထုတ်နိုင်စေရန်နှင့် သရုပ်ပြနိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။

ကြာချိန်

၁နာရီ ၄၅မိနစ်

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ရုပ်လှန်ကားချပ်များ
- ဘောပင်များ
- ဆီးနှင့်မစင်ရလဒ်ယေားပြ ရုပ်ပုံကားချပ်များ
- သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ

နည်းလမ်းများ

- ရုပ်ပုံများ
- သရုပ်ပြမှု
- လေ့ကျင့်ခြင်း
- အုပ်စုလိုက်လုပ်ဆောင်ခြင်း ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ရပ်ပုံသက်တွက်

လုံလောက်စွာ နှုတိက်နိုင်ရန် ကလေးအား ကိုင်တွယ်ခြင်း

၃၀ မိနစ်

- သင်တန်းသားများ၏ ရပ်ရွှာအသိပိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် မိခင်အသစ်များသည် မည်သည့် စိန်ခေါ်မှုများရှိသနည်းဟု သင်တန်းသားများကိုဖော်ပါ။
- ဥပမာများပေးခိုင်းပြီးနောက် အဖွဲ့၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ အတွေ့အကြံများကို အသုံးချဖြီးထိနိုင်ခေါ်မှုများကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပါ။
- ကလေးအား ထိထိရောက်ရောက် အစာကျွေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းကို သင်တန်းသားသင်တန်းသားများအား စဉ်းစားသုံးသပ်ပြီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခိုင်းပါ။
- မိခင်နှုတိက်ကျွေးရန် မိခင်မှ ကလေးကို မှန်ကန်စွာ ပွဲချိုင်းသားသောပုံနှင့် မှားယွင်းစွာ ပွဲချိုင်းသားသောပုံ (ပုံ J-၄-၃) ကို ပြသပါ။
- ထိပုံနှစ်မျိုးကို သင်တန်းသားများအား အနီးကပ်ကြည့်ရှုခိုင်းပါ။
- နှစ်မိနစ်ခန်းအကြာတွင် ထိပုံနှစ်ပုံကွာခြားမှုကို သင်တန်းသားများအား မေးကြည့်ပါ။
- အကယ်၍ လိုအပ်ပါက ကလေးသည် မိခင်မျက်နှာကို ကြည့်သင့်သလား သို့မဟုတ် ကလေး၏ခန္ဓာကိုယ်ကို ထောက်ပုံပေးထားရဲ့လားစာည်း မေးခွန်းများကို မေးကြည့်ပါ။
- ကွဲပြားခြားနားမှုများကို မေးမြန်းပြီး မှတ်ချက်ရေးပါ။
- ကလေးကို ထိထိရောက်ရောက်ကျွေးနိုင်မည့် အကောင်းဆုံးပုံစံ အနေအထားအား သင်တန်းသားများကို မေးမြန်းပြီး သရုပ်ပြနိုင်းပါ။
- သင်တန်းသား၏ တုပြန်မှုများမှ အကောင်းဆုံးအနေအထား အားလုံးကို ရုပ်လှန်ကားချပ် ပေါ်တွင်ချေရေးပါ။
- ကလေးကို ထိထိရောက်ရောက်အစာကျွေးနိုင်မည့် အကောင်းဆုံး အနေအထား သို့မဟုတ် ကလေးသည် မိခင်နှုတိက်လောက် ရရှိအောင် နှုနိုင်မည့် အကောင်းဆုံး အနေအထားကို သင်တန်းသားများအား သိ/မသိ မေးကြည့်ပါ။
- မှန်ကန်သော နှုတိက်နှင့် မှားယွင်းသား နှုတိစိုးပုံ (ပုံ J-၄-၄) ကို ပြသပါ။

၁၃။ ထိတူညီသော အဆင့်များအား ထပ်ခါတလဲလေ့ကျင့်ခြင်းပါ။ သူတို့၏ တွဲပြန်မှုများကို ရှုပ်လှန်ကားချပ်ပေါ်တွင် မှတ်သားထားပါ။

၁၄။ ကောင်းမွန်သော ကလေးချိခြင်းအနေအထားနှင့် နှုတ်ကိုခြင်းအနေအထားများကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြပါ။

အဆင့် - J

သရုပ်ပြခြင်း

အနေအထားမှန်ကန်သော လက္ခဏာရပ်များ

၃၀ မိနစ်

၁။ ဖြစ်နိုင်လျှင် မိခင်အစစ်နှင့် ကလေးအစစ်ကို သုံးပြီး ကောင်းသောပုံစံ အနေအထား လေးမျိုးကို ရှင်းပြပါ။

- ... ကလေးခန္ဓာကိုယ်သည် ဖြောင့်တန်းစွာ ရှိသင့်သည်။
- ... ကလေး၏ခန္ဓာကိုယ်သည် သားမြတ်နှင့်မျက်နှာချင်းဆိုင် ရှိသင့်သည်။
- ... ကလေး၏ဗိုက်သည် မိခင်ဗိုက်နှင့်ကပ်လျက် ရှိသင့်သည်။
- ... မိခင်သည် ကလေး၏ခန္ဓာကိုယ်ကို ထောက်ပုံပေးသင့်သည်။

၂။ အကယ်၍ မိခင်နှင့် ကလေးအစစ် မရှိလျှင် ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူနှင့် သင်တန်းသားတစ်ဦးကို အရန်သားဖွားဆရာမတစ်ယောက်နှင့် မိခင်တစ်ယောက်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ပြပြီး အရှင်တစ်ရုပ်အား ကလေးအဖြစ်သုံးကာ သင့်လျော်သော နှုတ်ကိုခြင်းပုံစံ အနေအထားများကို သရုပ်ပြနိုင်ပါသည်။

၃။ သင်တန်းနည်းပြသည် အောက်ပါ နှုတ်ကိုယ်သည် ပုံစံ ၅ မျိုး ဖြစ်သည့် ပုံခက်ပုံစံ အနေအထား၊ ပုံခက်ပုံ ကြက်ခြေခတ်အနေအထား၊ ဘောလုံးပိုက်ထားသကဲ့သို့ ဖက်ထားသည့် ပုံစံအနေအထား၊ လဲလျောင်းနေသည့် ပုံစံအနေအထားနှင့် ဒိုဝင်ကာမအနေအထား (လဲလျောင်းခြင်း/အမျို့ပြုနေခြင်း)ကို သရုပ်ပြပါ။

၄။ ထိနောက် ကူညီပုံးသူသည် သင့်လျော်သောဆက်နွယ်မှုပုံစံ ၄ မျိုး CALM ကို ရှင်းပြပါ။

- ကလေး၏မေးစွဲ (Chin) သည် သားမြတ်နှင့် ထိနေသင့်သည်။
- သင်သည် သားမြတ်ဘေးရှိ အပိုင်းကွင်းအား (Areola) ကလေးပါးစပ်အောက်ကထက် အပေါ်မှုနေ၍ မြင်ရသင့်သည်။
- ကလေး၏ နှုတ်ခေါ်အောက်ပိုင်းသည် (Lip) အပြင်ဘက် ထွက်လျက်ရှုပြီး
- ကလေးသည် ကျယ်ကျယ်ဟထားသော ပါးစပ်ဖြင့် (Mouth) သားမြတ်ဆီသို့ နီးနီးကပ်ကပ် ရှိနေသင့်သည်။

၅။ နှုတ်ကိုရန်ကောင်းသော ပုံစံအနေအထားကို မြင်သာစေသည့် ရုပ်ပုံအကူအညီဖြင့် တင်ပြပါ။

၆။ သင်တန်းသားများကို မေးစရာမေးစွန်းရှိ/မရှိ မေးမြန်ပါ။

၇။ သင်တန်းသားများကိုအုပ်စု နှစ်စုခွဲပါ။

၈။ အခန်းကလ္လာ ရွေးချယ်ရန် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးစီကို မေးမြန်ပါ။ (၁) သည် မိခင်အနေဖြင့် သရုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ကလေးအဖြစ်အရှင်ကို အသုံးပြုပါ။ (၂) သည် သားဖွားဆရာမအဖြစ် သရုပ်ပြပါ။

၉။ မိခင်နှင့် သားဖွားဆရာမ နေရာတွင် သရုပ်ဆောင်သူအား သင့်လျော်သည့် နှုတ်ပုံစံနှင့် ကလေးချိသည့် ပုံစံအနေအထားကို လေ့ကျင့်ရန်ပြောပါ။

၁၀။ ထိပုံစံနှစ်မျိုးကို သင်တန်းသူသင်တန်းသားများအား တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်အလွန်ကျ သရုပ်ဆောင်ပြနိုင်းပါ။

အဆင့် - ၃

ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခြင်း

ထိရောက်သော နှုတ်ခြင်း လက္ခဏာရပ်များ

၃၀ မိနစ်

၁။ လုံလောက်ကောင်းမွန်သော ဆီးနှင့်ဝိုးသွားခြင်းသည် မိခင်နှုတ်ကောင်းကောင်း ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းနှင့် မိခင်နှုတ်လုံလောက်စွာရရှိခြင်းကိုပြောပါ။

၂။ ကျွန်းမာပြီး လုံလုံလောက်လောက် နှုတ်ရသောကလေးသည် ဆီးနှင့်ဝိုးမှုကြာခဏ မည်မျှ စွန်းကြားသေားများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခြင်းပါ။

၃။ ကလေးမွေးဖွားပြီး ပထားရက်မှစတင်ကာ အညှစ်အကြေးစွန်းထားသော ကလေးအနီး အရေအတွက်ကို သင်တန်းသူ သင်တန်းသားထဲမှ ဆန္ဒရှိသူတစ်ဦးပါးမှ ငါး၏အတွေ့အကြားကို ဝေမျှမလားဟု မေးမြန်ပါ။

၄။ ကလေးမွေးပြီး နောက်တစ်နှုတ် ကလေးဆီးအရောင်သည် မည်သည့်အရောင်ဖြစ်သော်လည်း ထိနေသင့်သားများကို မေးမြန်ပါ။

၅။ ကလေးသည် မစင်မည်နှုန်းကြားသော်လည်း မစင်အရောင်သည် မည်သည့်အရောင်ဖြစ်သော်လည်း ထိနေသင်တန်းသား/သူကို မေးမြန်ပါ။

- ၆။ ထိုနောက် အုပ်စုလယ်များဖွဲ့ရန် သင်တန်းသားများအား ပြောပါ။
- ၇။ အုပ်စုတစ်စုချင်းစီကို ပြင်ဆင်ထားသော စားပွဲပေါ်တွင် ရုပ်လှန်ကားချပ်များကို ဖြန့်ထားပေးပြီး ဖြည့်ရန် သောပင်များပေးပါ။
- ၈။ အုပ်စုတစ်စုချင်းစီကိုလေ့ကျင့်ရန် အခန်းရှေ့တွင် သူတို့၏ ရုပ်လှန်ကားချပ်များကို ကပ်စိုင်းပြီး ဆယ်မြိမ်နှစ်ခန့်မေးမြန်းပါ။
- ၉။ သင်တန်းသားများအား သူတို့၏ အဖွဲ့များကို အုပ်စုတစ်ခုနှင့် ယုံ့ပြပါ။
- ၁၀။ သင်တန်းနည်းပြသည် ကလေးသီးနှံမစင် လုံလောက်စွာ သွားရန်နှင့် ဆက်စပ်သော အဖွဲ့များကို အနှစ်ချပ်များနှင့် သေချာရှင်းပြပါလိမ့်မည်။
- ၁၁။ သင်တန်းနည်းပြသည် စယားတွင် ပုံမှန်သွားရမည့် ဆီး၊ ဝမ်းပမာဏနှင့် အကြိမ်အရေ အတွက်ကို အဓိကပြသပါလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ခြောက်ရက်အကြာတွင် ကလေးသည် သီးသွားသည်မှာ လေးကြိမ်ထက်နည်းနေလျှင် ဆေးရုံသွားပြသင့်ပါသည်။ ထိုခြောက် ရက်နောက်ပိုင်းတွင် ကလေး၏မစင်သည် အညီရောင် သို့မဟုတ် အမည်းရောင် ဖြစ်နေ လျှင်လည်း အနီးဆုံးဆေးရုံသို့ သွားပြသင့်သည်။ (ပုံ J.၄.၁၊ J.၄.၂)

အဆင့် - ၄

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

သင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်များ

၁၅ မိနစ်

- ၁။ ဤလုပ်ရားမှုမှ မည်သည့်အရာများ သင်ယူရရှိသနည်းဆိုသည်ကို သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများအား မေးမြန်းပါ။
- ၂။ ကလေးကယ် ထိထိရောက်ရောက် နှုန်းစိနိုင်ရန် မှန်ကန်သောနည်းလမ်းများဖြင့် ကလေးချို့ နှုတိက်နည်းကို အဘယ်ကြောင့်သိရန်လိုအပ်သနည်းဟု ဆွေးနွေးပါ။
- ၃။ ထို့ဟုသုတေသနည်းလမ်းများသည် မိခင်များကို ထိထိရောက်ရောက် နှုန်းတိုက်ခြင်း အတွေ့အကြာရရှိစေရန် မည်သို့ကြည့်ပေးသနည်း။

ဆီးသွားသည့်အကြိမ်ရေး (တစ်ရက်လျှင်)	ဝမ်းသွားသည့်အကြိမ်ရေး (တစ်ရက်လျှင်)
ပထမနေ့ (ပထမ J.၄ နာရီ)	၁-၂ ကြိမ် ၁-၂ နာရီ
ဒုတိယနေ့ (ဒုတိယ J.၄ နာရီ)	၂-၃ ကြိမ်နှင့်အထက်
တတိယနေ့ (တတိယ J.၄ နာရီ)	၃ ကြိမ်နှင့်အထက်
စတုတွေ့နေ့ (စတုတွေ့ J.၄ နာရီ)	၄ ကြိမ်နှင့်အထက်
ပဋိမနေ့မှ ရက်(၃၀) အတွင်း	၅ ကြိမ်နှင့်အထက် (၂၂)ပတ်ကြေားပြီးသည့်အပါ မကြာခဏသွားမည်။ တစ်ခါအစားပြီးတိုင်း။
ဆရာဝန် (သို့) ကျိုးမာရေးဝန်ထမ်းကို ခေါ်ရန်	ကလေးသည် (၆)ရက် ကြာပြီးသည် အထိ တစ်နေ့လျှင် ဆီး (၄)ကြိမ်နှင့် အောက်သာ သွားခဲ့လျှင် (၆)ရက်ကြာပြီးသည်အထိ ကလေးဝမ်းသည် အညီရောင်ရောင် (သို့မဟုတ်) အမည်းရောင် ဖြစ်နေလျှင်

Table 2.4 ရက် (၃၀)အတွင်း ကလေးကယ်၏ သီးနှံဝမ်းသွားသည့် အကြိမ်ရေး

မှတ်မိရန် အဓိက သတင်းစကားများ

မိခင်သည် အောက်ပါမှန်ကန်သော ကလေးချီသည့်ပုံစံများကို လေ့ကျင့်ထားသင့်သည်။

- မိခင်သည် သက်သာစွာထိုင်ပြီး ကလေးကို သူမ၏ရေ့ဘွင်ထားပြီး မိခင်သည် ကလေးဆီးသို့ မအုပ်စိုးပါစေနှင့်။
- ကလေး၏ဦးခေါင်း နောက်ကျောနှင့် တင်ပါးသည် တစ်ဖြောင့်တည်းဖြစ်နေ သင့်သည်။
- ကလေး၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် မိခင်ရင်သားနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ဖြစ်နေရမည်။
- ကလေး၏ဗိုက်သည် မိခင်၏ဗိုက်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေသင့်သည်။
- မိခင်သည် ကလေး၏ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးကို ထောက်ပုံပေးထားသင့်သည်။
- သင့်လျှော့မှန်ကန်သည့် ဆက်နှုပ်မှုပုံစံများကို သတိရပါ။
- ကလေးမေးစွေသည် သားမြတ်နှင့် ထိနေသင့်သည်။
- သင်သည် ကလေးပါးစပ်အောက်မှတ် အပေါ်မှနေ၍ နှီးသီးခေါင်းအပြင်ဘက် အဝန်းအပိုင်းကို မြင်ရသင့်သည်။
- ကလေး၏ နှုတ်ခမ်းအောက်ပိုင်းသည် အပြင်ဘက် ထွက်လျက်ရှိပြီး
- ကလေးသည် ကျယ်ကျယ်ဟထားသော ပါးစပ်ဖြင့် သားမြတ်ဆီးသို့ နီးနီးကပ်ကပ် ရှိနေသင့်သည်။

အခန်း ၂-၅

မိခင်နှုံရည်အားညွစ်ထုတ်ခြင်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၂-၅

မိခင်နှုံရည်အား ညွစ်ထုတ်ခြင်း

မိခင်နှုံမှ ကလေးအား နှုံတိုက်ကျွေးခြင်းသည် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းဖြစ်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရုံ မဖြစ်နိုင်ပေ။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် နောက်ထပ်အကောင်ဆုံး နည်းလမ်းမှာ ကလေးအား နှုံညွှန်ပြီး တိုက်ကျွေးသည် နည်းပင်ဖြစ်သည်။ မိခင်အများစုသည် နှုံရည် တိုက်ကျွေးချိန်တွင်မှ နှုံရည်ညွစ်ထုတ်လေ့ရှိကြသည်။ ခြောက်လမှ နှစ်နှစ်အထိ မိခင်နှုံရည် တစ်မျိုးတည်းသာ တိုက်ကျွေးရန်နှင့် လုပြောစိချေသည့် နှုံရည် ညွစ်ထုတ်ပုံများကို သင်ကြားပေးခြင်းသည် မိခင်များကို မွေးစမှ (၆)လအထိ မိခင်နှုံ သီးသန်တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် ကလေးအသက် (၂)နှစ်နှင့် (၂)နှစ်အထက်အထိ တိုက်ကျွေးနိုင်ရန် အကူအညီပေးသည်။

မိခင်သည် အောက်ပါအခြေအနေများတွင် နှုံရည်ညွစ်ထုတ်ရန် လိုအပ်သည်။

- ၁။ မိခင်နှင့် ကလေးသည် ခဏာတာဝေးကွာနေချိန်၊
- ၂။ မိခင်အလုပ်သွားချိန်၊
- ၃။ ပေါင်မပြည့်သည့်ကလေး မွေးဖွားလာသည့်အချိန် သို့မဟုတ် ကလေးဖွားနေချိန်၊
- ၄။ မိခင်ဖွားနေချိန် သို့မဟုတ် နှုံထပ်မံထွက်ရန် လိုအပ်ချိန်တွင် နှုံရည်များကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်း၊
- ၅။ နှုံရည်တိုက်ကျွေးခြင်း၏ အခက်အခဲများ (နှုံသီးသောင်းဝင်နေခြင်း၊ ပြောင်းပြန်လန်းနေခြင်း၊ နှုံအုံများရောင်နေခြင်း သို့မဟုတ် ပိုးဝင်နေခြင်း)၊

နှုံရည်ညွစ်ထုတ်ခြင်းသည် အလုပ်လုပ်ရသော မိခင်များကဲ့သို့ နေစဉ် ကလေးနှင့် အချိန်ကြားခွဲနေရသော မိခင်များအတွက် အထူးအသုံးဝင်သည်။ တရီးအလုပ်လုပ်ရသော မိခင်များသည် အပြင်အလုပ်လုပ်ရသောကြောင့် ကလေးကို မိခင်နှုံရည်ဆက်လက်တိုက်ကျွေးဖို့ ဖြစ်နိုင်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ မိခင်အချို့သည် နှုံတိုက်ရန်အဆင်မပြေသော အလုပ်ချိန်များ နှုံညွှန်ပြီး

သိမ်းထားရန် နေရာမရှိခြင်းနှင့် အလုပ်တွင် ကလေးစောင့်ရောက်ပေးမည့်သူ မရှိခြင်းကြောင့် မိခင်နှုံဆက်မတိုက်နိုင်ကြပါ။ မိခင်များနှင့်မိသားစုဝင်များသည် ကလေးကို မိခင်နှုံ ဆက်လက်တိုက်ကျွေးရန်နှင့် အလုပ်သို့ပြန်သွားရန် အောက်ပါအစိအစဉ်များ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

- အလုပ်ချိန်ညိုရန်အကြောင်းကို သူဇ္ဈိုးနှင့် ဆွေးနွေးပါ။
- ကလေးကို အလုပ်သို့ပေါ်လာလျှင် အဆင်ပြောမပြော အလုပ်ရှင်နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပါ။
- အလုပ်တွင် မည်သည့်အချိန် မည်သည့်နေရာတွင် နှုံတိုက်ကျွေးနိုင်မည်ကို အလုပ်ရှင်နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပါ။

အကယ်၍ မိခင်သည် တစ်နေ့တာအတွင်း ကလေးနှင့်အချိန်ကြာခွဲနေရလျှင် အောက်ပါအရာများကို လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

- လက်ဖြင့် သို့မဟုတ် နှုံညွှန်စက်ဖြင့် နှုံညွှန်တတ်ရန် သင်ယူပါ။
- နှုံညွှန်ပန်ဖြင့်ညွှန်ထားသောနှုံကို
  - ... ရေခဲသေတ္တာထဲတွင်လည်းကောင်း
  - ... အခြားတစ်နေရာတွင်လည်းကောင်း မည်သို့ဘေးကင်း စိတ်ချုပ္ပာတားရမည်ကို သင်ယူပါ။
- မိသားစုဝင်တစ်ယောက်ယောက် သို့မဟုတ် ကလေးထိန်းမှ ကလေးကိုနှုံတိုက်ကျွေးပေးရန် နှုံညွှန်သိမ်းထားသော ကလေးများအတွက် မိခင်အလုပ်သွားနေစဉ် ညွစ်ထုတ်ထားခဲ့သော နှုံကိုတိုက်ကျွေးရာတွင် ခွက်တစ်ချုပ် တိုက်ကျွေးရပည်။ နှုံးဖြင့် မတိုက်ကျွေးရပါ။
- နှုံးဖြင့်တိုက်ကျွေးလျှင် သေချာသန်စင်မထားပါက ကလေးကို နာမကျိန်းဖြစ်စေနိုင်သည်။
- ပြောင်းအထက် ကလေးသေား မိခင်အလုပ်သွားချိန်အတွင်း ခွက်ထဲမှုနှုံနှင့် အစားအစာ တစ်ခုခုကို အစားထိုးတိုက်ကျွေးနိုင်ပါသည်။ နှုံကို တိုက်ကျွေးရာတွင် ခွက်တစ်ချုပ် တိုက်ကျွေးရပည်။ နှုံးဖြင့် မတိုက်ကျွေးရပါ။ နှုံးဖြင့်တိုက်ကျွေးလျှင် သေချာသန်စင် မထားပါက ကလေးကို နာမကျိန်းဖြစ်စေနိုင်သည်။

မိခင်နှုံကြားမွန်စွာဆက်လက်တွက်နေစဉ် မိခင်အလုပ်ပြန်မဝင်ဆင် ရက်သတ္တာပတ်အတွင်း ကလေးနှင့်မိခင်အတူတူရှိနေစဉ် မိခင်နှုံတိုက်ကျွေးခြင်းကို စဉ်ဆက်မပြတ်ပြုလုပ်သင့်သည်။ အလုပ်မသွားရသည့်အချိန်တွင် မိခင်သည် ညွှန်နှုံးဆက်လက်တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် ရုံးပိတ်ရက်များတွင် တိုးပြီး တိုက်ကျွေးသင့်ပါသည်

နိုညှစ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့်နည်းလမ်း ၃ များရှိပါသည့် လက်ဖြင့်ညှစ်ခြင်း၊ လက်သုံးနှင့်စက်ဖြင့် ညှစ်ခြင်း (သို့) လျှပ်စစ်နိုညှစ်စက်ကို အသုံးပြု၍ ညှစ်ခြင်းတို့ဖြစ်ပြီး နည်းလမ်းရွေးချယ်မှုသည် ကုန်ကျစရိတ်၊ ကြာချိန်နှင့် မိမိကြိုက်နှစ်သက်သည့်ပုံစံပေါ် မှတ်ည်သည်။

မိမင်နှင့်ကလေး အရေပြားချင်းထိစပ်ခြင်းသည် နှိုတုတ်လုပ်မှုကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေသောကြောင့် လက်ဖြင့်နှိုညှစ်ခြင်းသည် အဆင်ပြေသောနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ လက်ညှစ်စက်သည် အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်သောပစ္စည်းဖြစ်ပြီး ရွေးလည်းမကြိုးပါ။ အမျိုးအစားလည်း အမျိုးမျိုး ရရှိနိုင်သည်။ လျှပ်စစ်ညှစ်စက်သည် ရွေးကြီးသော်လည်း အချိန်ကုန်သက်သောကြောင့် ရေရှည်အသုံးပြုရန်သင့်တော်သည်။ လက်ညှစ်စက်နှင့် လျှပ်စစ်ညှစ်စက်သည် ရွေးကြီးသော်လည်း အချိန်ကြုလာသည့်နှင့်အမျှ မိမင်နှင့်အစားထိုး ကုန်ကျစရိတ်ထက် သက်သာစေရကြာင့် တွေ့ရသည်။ လက်ဖြင့် အသုံးပြုရသော သို့မဟုတ် လျှပ်စစ်အားဖြင့် အသုံးပြုရသော နိုညှစ်စက်များသည် အကုန်အကျများနိုင်သော်လည်း တစ်ခါဝယ်ထားရုံဖြင့် အချိန်ကြာမြင့်စွာ နှိမ်နှင့်ဝယ်ရသည်ကုန်ကျစရိတ်ထက် များစွာသက်သာပါသည်။ UNICEF နှင့် Alive and Thrive တို့က ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိမင်နှင့်မတိုက်ကျော်သောကြောင့် ကုန်ကျသော ကုန်ကျစရိတ်များကို တွက်ချက်၍ သုတေသနလုပ်ခဲ့သည်။

စီးပွားဖြစ်ရောင်းတမ်းဝင် တံ့သိပ်ရှိသော ဖော်စပ်နှိမ်များကို ဝယ်ယူရသော ကုန်ကျစရိတ်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပုံမှန်လုပ်ငန်းခွင်ဝင် လုပ်ခန်းအလုပ်သမားများ၏ လစဉ်ဝင်ငွေ၏ သုံးပုံးတစ်ပုံ (၃.၂၂၄) အထိရှိကြောင့် တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် မိမင်သည် နိုညှစ်စက်ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ငွေကြားသက်သာသည်သာမက ကလေးကလည်း မိမင်နှင့်အကျိုးကျေးဇူး အားလုံးကို ရှိနိုင်သည်။ မိမင်နှုန်းသည် မည်သည့်နှိမ်နှင့်ထက်မဆို များစွာသာလွန်၍ အာဟာရရှိပါသည်။

မိမင်သည် နိုညှစ်ခြင်းမပြုလုပ်မီ အသက်ကိုမှန်မှန်နှင့် ခပ်ပြင်းပြင်းရှားပြီး ရေနေးလေးသောက် သိချင်းနားထောင်ကာ အနားယူသင့်ပါသည်။ သူမ၏ မိတ်ဆွေ သို့မဟုတ် အကူအညီပေးသူကို နောက်ကျော်နှင့်ပုံးကို ညင်သာစွာနိုင်ပိုင်းပြီး ပူနေးသောပဝါကို သားမြတ်ပေါ် မိန်အနည်းငယ် တင်ထားသင့်သည်။ ကလေး၏အသံ၊ အနုံနှင့်ထိတွေ့ခြင်းသည် နိုညှစ်နေစဉ် နှိုတုတ်လုပ်လာမှု များအောင် အကူအညီဖြစ်ပေါ်သည်။ အကယ်၍ နိုညှစ်ချိန်တွင် ကလေးသေးနားမှာ မရှိသောအခါ ကလေး၏ပုံးရို့ပို့ သို့မဟုတ် ပေါ်ပုံးကို မြင်ယောက်ကြည့်ခြင်းက နှိုတုတ်လုပ်ခြင်းကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

သားမြတ်ကို အောက်သို့ခွဲချိန်နယ်ပေးခြင်းကလည်း နှိုတုတ်လုပ်ခြင်းကို လုံးဆော်ပေးနိုင်ပါသည်။ သားမြတ်အပေါ်ပိုင်း နှိမ်သိုးခေါင်းသိုး လက်ဝါးစောင်း (သို့) လက်ချောင်းဖြင့် သင်ချောင်းပေးပါ။ လက်ချောင်းများကြားတွင် နှိုးသိုးခေါင်းကိုထည့်၍ ညင်သာစွာလိမ့်ပေးပါ။ သားမြတ်၏ အတွင်းပိုင်းကိုလည်း ထိနည်းတူနိုင်နယ်ပေးပါ။ ထိနည်းဖြင့် ရင်သားတစ်ခုလုံးကို ကြိမ်ဖန်များစွာ နှုပ်နယ်ပေးနိုင်ပါသည်။

ညှစ်ထုတ်ထားသောနိုရည်ဖြင့် အစာကျော်ခြင်း

ညှစ်ယူထားသော နှိုရည်ကို ခွက်ထဲထည့်ပြီး ကလေးကို တိုက်ကျော်နိုင်ပါသည်။ သင့်လော်သော သန်ရှင်းရေးနှင့် သန်ရှင်းသော ရေကို မရနိုင်လျှင် နှိမ်းအစား ခွက်ကိုသုံးချို့ အစာကျော်ခြင်းက သင့်လော်သည်ဟု ကျိုးမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကမ္ဘာကျိုးမာရေးအဖွဲ့အစည်းက အကြံပြုထားပါသည်။

ပုလင်းများသည် သန်ရှင်းရေးလုပ်ရန် ခက်ခဲသောကြောင့် ဘက်တီးရီးယားများ ပါက်ဖွားနိုင်ပြီး ကလေးကိုနေ့မကောင်း ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ထိုကြောင့် ပုလင်းထက် မတ်ခွက်သည် ကလေးအတွက် ပိုမိုသင့်လော်ပါသည်။ သဘာဝအရ ကလေးသည် ထိထိရောက်ရောက် နှိုးနိုင်ရန် ပါးစပ်ကို ကျယ်ကျယ်ဖွင့်ဟာထားလေ့ရှိပါသည်။

ကလေးမွေးပြီး ပထမဆုံးနှစ်ပတ်အတွင်း နှိမ်းဖြင့်တိုက်ခြင်း သို့မဟုတ် ချိုလိမ်တစ်ခုခုဖြင့် နှိုတိုက်ခြင်းသည် နှိမ်သိုးခေါင်းရောထွေးသည် ပြဿနာဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော ကလေးသည် မိမင်နှစ်ရန် ချိုလိမ်နှင့် ရောထွေးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ရှောင်ရှားသင့်သည်။

ညှစ်ယူထားသောနှိုကို သိမ်းဆည်းနည်း

ညှစ်ထုတ်ထားသောနှိမ်းကို အလုံပိတ်ထားသောဖန်ခွက် (သို့မဟုတ်) ပလက်စတစ်ခွက်ထဲထည့်ပြီး ရေခဲသော်လဲထည့်သိမ်းဆည်းကာ နှစ်ရောက်အတွင်း အသုံးပြုရပါမည်။ နှိမ်းကို နှစ်ရောက်အတွင်း အသုံးမပြုနိုင်ပါက အပူချိန် ၀ ဒီဂရီဖောရင်ဟိုက် (သို့မဟုတ်) ၁ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြင့် အများဆုံး ၃ လကဗော် ၆ လအထိ အခဲခံထားရှုရသည်။ ထပ်မံရှုရသည့် နှိမ်းကို အရင်အအေးခံ အခဲခံထားသည့်နှိမ်းနှင့် ပေါင်းစည်းမည့်အစား ခွက်အသစ်တစ်ခုနှင့် အအေးခံရမည်။ ခွက်ပေါ်တွင် နှိုးစတ်ယူသည့်နောက် ရေးမှတ်ထား၍ ဦးစွာယူထားသည့် နှိမ်းကို အရင်အသုံးပြုရမည်။ ရေခဲသော်သုံးရန် အဆင်မပြုပါက မြေအုံးကဲ့သို့ အအေးခံရမည်။ အအေးခံရမည်။ ရေခဲသော်သုံးရန် အဆင်မပြုပါက မြေအုံးကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ပူပြုးသော ရာသီးတွင်ပင် ခြောက်နှုန်းထိန်းဆုံး အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

နိုညှစ်ခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

မိခင်နှီးအား မည်ကဲ့သို့ ညွှန်ထုတ်နိုင်မည်ကို ဖော်ပြပေးနိုင်ရန် (လက်ဖြင့်ညွှန်ထုတ်ခြင်း၊ ပစ္စည်းအကူအညီဖြင့် ညွှန်ထုတ်ခြင်း) ကလေးအား နှိုးတိုက်ပုံတိုက်နည်းနှင့် နှိုးရည်သိမ်းဆည်းနည်းတို့အား သိရှိစေရန်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ရုပ်လုန်ကားချပ်များ
- ဘောပင်များ
- လက်ဖြင့်နိုညှစ်စက်
- မိခင်နှီးနမူနာပုံစံ
- သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ (ပုံ J.၉.၁ မှ ပုံ J.၉.၆ အထိ)

နည်းလမ်းများ

- ဆွေးနွေးခြင်း
- ပါဒီယိုဖိုင်ဖြင့်တင်ဆက်ခြင်း
- အုပ်စုရွှေ့ခြင်း
- ပုံနှုပ်ပါတ်
- ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

စိစဉ်ခြင်း၊ နိုညှစ်ခြင်း၊ တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် သိုလောင်ခြင်း

၃၀ မိနစ်

- ၁။ အဖွဲ့ဝင်များကို ၄ ဖွဲ့ခွဲပါ။ ထိုနောက် ၁၀ မိနစ်အချိန်ပေးပြီး မိမိတို့အဖွဲ့လိုက်အောက်ပါအကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးပေါ်။
- ၂။ အဖွဲ့ ၁ မှ မိခင်သည် နိုညှစ်ထုတ်ရန် လိုအပ်သည့်အကြောင်းရင်းများ ကို ဆွေးနွေးပေါ်။ အဖွဲ့ ၁ မှုပါဝင်သူများအား အဘယ်ကြောင့် နိုညှစ်ထုတ်ရန် လိုအပ်သည့် အကြောင်းရင်းများကို စဉ်းစားပြီး ပြောဆိုပေါ်။ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ပြီးနောက် စာရွက်ပေါ်တွင် အချက်များကို ရေးသားပေါ်။

အဖွဲ့ ၂ မှ လတ် မိခင်နှီးတော်းတိုက်ရန်အတွက် နိုညှစ်ပြင်ဆင်ခြင်း အကြောင်းကို ဆွေးနွေးပေါ်။ ထိုနောက် လက်တွေ့အကြောင်းအကြောင်းအရာများနှင့် မည်သို့ ညွှန်ထုတ်သူးရမည်နှင့် သို့မှာ အလုပ်သွားရသော မိခင်များအနေဖြင့် ငင်းတို့၏ကလေးများကို ၆ လတ် မိခင်နှီးတော်းတိုက်ရန် ဆွေးနွေးပေါ်။ ထိုသို့နိုညှစ်ရာတွင် မည်သို့သော လက်တွေ့ အဆင့်များကို လုပ်ဆောင်ရမည်နည်း။ မြို့ပြန်နှင့် ကျေးလက် အလုပ်အနေအထားများမှာ မည်သို့ ရှိသနည်း။ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ပြီးနောက် စာရွက်ပေါ်တွင် အချက်များကို ရေးသားပေါ်။

အဖွဲ့ ၃ မှ ခွက်ဖြင့် ညွှန်ပြီး မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးခြင်း အမျိုးအစားများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးပေါ်။ ထိုနောက်ပါဝင်သူများအား ညွှန်ထုတ်သူးသော မိခင်နှီးမှ မည်သို့ တိုက်ကျွေးရမည်ကို ဆွေးနွေးပေါ်။ စွန်း၊ ခွက်နှင့် နှိုးမှုး အသုံးပြုခြင်းတစ်ခုစီ၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများ နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးပါ။ မည်သည်က အကောင်းဆုံးဖြစ်သနည်း။ ပါဝင်သူများအား ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများအပါအဝင် မိမိတို့သိသည်ကို စာရွက်ပေါ်တွင်ချရေးခိုင်းပါ။

အဖွဲ့ ၄ မှ ညွှန်ထုတ်သောနှီးအား သိုလောင်ခြင်းအကြောင်း ဆွေးနွေးပေါ်။ အဖွဲ့ဝင်များအား ညွှန်ထုတ်သော နှီးအား မချင်း မသိုးသွားစေရန် မည်သို့ သိုလောင်ရမည်နှင့် မည်မှုကြာအောင် သိုလောင်နိုင်သည်ကို မေးမြန်းဆွေးနွေးပေါ်။ ထို့အပြင် ရေးသေ့တွေ့မရရှိနိုင်သော နေရာများ တွင် မည်သို့သိုလောင်ရမည်ကိုလည်း မေးမြန်းပါ။ မိခင်အနေဖြင့် မိမိနှိုးရည်ကို မည်သို့ သိုလောင်နိုင်သနည်း။ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီး စာရွက်ပေါ်တွင် ချရေးသားပေါ်။

- ၃။ အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနှေးပြီးသောအခါ အဖွဲ့ ၁ အား ပိတ်ခေါ်ပြီး ငှုံးတို့ဆွေးနှေးထားသော အကြောင်းအရာများကို တင်ပြစေပေါ်။ အကြောင်းရင်း ဥပမာများတွင် မိခင်နှင့်ကလေး ဆေတ္တာခွဲခြင်း၊ မိခင်မှာ လုပ်ငန်းခွင့်ပြန်ဝင်ရခြင်း၊ မိခင်ဖျားနာသောအခါ ကလေးအား နှုန်းညွှတ်တိုက်ရန်အကြောင်းနှင့် မိခင်နှုန်းလိုအပ်မှု ပိုမိုများပြားလာခြင်းတို့ ပါဝင်စေပေါ်။
- ၄။ အဖွဲ့ ၂ အား ပိတ်ခေါ်ပြီး ငှုံးတို့ ဆွေးနှေးထားသည်များကို တင်ပြစေပေါ်။
- ၅။ အဖွဲ့ ၃ အား ပိတ်ခေါ်ပြီး ငှုံးတို့ ဆွေးနှေးထားသည်များကို တင်ပြစေပေါ်။ ပုံပိုးသူမှ ခွက် အသုံးပြုခြင်းသည် နွေးနှင့် နှုံးအသုံးပြုခြင်းထက် ကောင်းကျိုးများရသည်ကို ပေါ်လွင်စေပေါ်။ ပါဝင်သူများမှ ခွက်ဖြင့် တိုက်ကျွေးမြင်း အတွေ့အကြုံရရှိကို ဖော်မြန်းပါ။ ထိုနောက် ရှိပါက အတွေ့အကြုံကို မျှဝေပါ။
- ၆။ အဖွဲ့ ၄ အား ပိတ်ခေါ်ပြီး ငှုံးတို့ ဆွေးနှေးထားသည်များကို တင်ပြစေပေါ်။ ရေခဲသေတ္တာမရှိသောအခါ မည်သို့ သို့လောင်ရမည်ကို ဆွေးနှေးထားခြင်းမရှိပါက အောက်ပါနည်းလမ်းများကို ဆွေးနှေးတိုင်ပင်စေပေါ်။
- နှုံးသို့လောင်ရန် ရေအိုး မြေအိုးအသေးတစ်လုံးဝယ်ရန်
  - ညွှတ်ထားသောနှုံးကို သန့်ရှင်းသော ခွက်ဖြင့် ထည့်ထားပြီး မြေအိုးတွင်းထားရှိရန်
  - မြေအိုးအား အပုံးပိတ်ပြီး အေးပြီးမောင်သော နေရာတွင် ထားရှိရန်
- ထိုနည်းလမ်းသည် စိတ်ချေရပြီး ၆ နာရီကြာခံသည်ကို ပြောပြပါ။ မြေအိုးနှင့် အပုံးပုံးထားသော ပုံပါသော ကားချုပ်ကို ထုတ်ပြပါ။

အဆင့် - J

တင်ပြဆွေးနှေးခြင်း

နှုန်းညွှတ်ခြင်း နည်းလမ်းများ

၁ နာရီ

- ၁။ မိခင်နှုန်းညွှတ်ထုတ်ခြင်းသည် ၆ လအထိ မိခင်နှုတစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးနိုင်ရန်အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေကြောင်း ပါဝင်သူများအားပြောဆိုပါ။
- ၂။ ပါဝင်သူများအား ငှုံးတို့သိသော နှုန်းညွှတ်ထုတ်နည်းလမ်းများကို မျှဝေစေပေါ်။
- ၃။ နည်းလမ်းများအား စာရွက်ပေါ်တွင် ချရေးပါ။
- ၄။ ပါဝင်သူများအား လက်ဖြင့်နှုန်းညွှတ်ခြင်းနည်းလမ်းကို ရွှေးဌားပြောဆိုပါ။
- ၅။ လက်ဖြင့်နှုန်းညွှတ်နည်းလမ်း ပီဒီယိုဖြင့်ပြပါ။ ပါဝင်သူများအား ငှုံးတို့ တွေ့ဖြင့်ရသည်များကို ဖော်မြန်းပါ။
- ၆။ သင့်လျော်သော သန့်ရှင်းမှာ မိခင်နှုံးအား နှုပ်နယ်ခြင်းနှင့် လက်ဖြင့် ညွှတ်ထုတ်ခြင်း ပုံများကို ပြသပါ။ Visual aid J.၅.၁ J.၅.၂ J.၅.၃ J.၅.၄ J.၅.၅
- ၇။ ထိုနောက် အခြားသော နှုန်းညွှတ်နည်းလမ်းများကို ဖော်မြန်းပါ။
- ၈။ အခြားသော စက်အသုံးပြုမှု (လက်ညွှတ်စက်နှင့် လျှပ်စစ် နှုန်းစက်အပါအဝင်)များကိုပါ ပြောဆိုပါ။
- ၉။ ပါဝင်သူများအား အဆိုပါ စက်နှစ်မျိုးစလုံးကို စစ်ဆေးစေပေါ်။
- ၁၀။ ထိုနောက် လက်ညွှတ်စက်ဖြင့်မည်သို့ ညွှတ်ရမည်ကို ပီဒီယိုပြသပါ။
- ၁၁။ လက်ညွှတ်စက် (သို့) စက်ဖြင့် ညွှတ်သောစက်၊ သင့်လျော်သော သန့်ရှင်းမှုနှင့် မိခင်နှုံးအား နှုပ်နယ်ခြင်းနှင့် ညွှတ်ထုတ်ခြင်း နည်းလမ်းများကို ကားချုပ်များ အသုံးပြုကာ ပြသပါ။ အဆင့်အားလုံးပါဝင်ပါစွဲ။
- ၁၂။ အဆိုပါနည်းလမ်း ၃ မျိုးစလုံး၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးများကို ဖော်မြန်းဆွေးနှေးပါ။
- ၁၃။ ကုန်ကျရောင်း၊ ညွှတ်ရန်ကြာချိန်နှင့် တစ်ဦးစီကြိုက်နှစ်သက်မှုများကို ပေါ်လွင်အောင် ပြောဆိုအနှစ်ချုပ်ပါ။

အဆင့် - ၃

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ခန်းစာအားပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၅ မိနစ်

- ၁။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်များမှ မည်သည်တိုကို လေ့လာသင်ယူခဲ့သည်ကို မေးမြန်းပါ။
- ၂။ နှီးညှစ်ခြင်းနှင့် မည်သို့ ညွှန်ရခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်အရေးကြီးသည်နှင့် မည်သို့ ကလေးအား သိလောင်ကျွေးမွေးရမည်ကိုပါ မေးမြန်းဆွေးနွေးပါ။
- ၃။ အဆိုပါ အသိပညာ ဗဟိုသုတမ္မ မိခင်များအား မိမိတို့နေထိုင်မှုဘဝတွင် ၆ လထိ မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးနိုင်ရန် ကူညီထောက်ပံ့ပေးသနည်း။

မှတ်မိရန်အစိကအချက်များ

- မိခင်သည် ကလေးနှင့် ခဏ္ဍာခွာရသောအခါ ဥပမာ အပြင်ထွက် အလုပ်လုပ်ရသောအခါ နှီးညှစ်ထားခဲ့ပါ။
- အိမ်တွင် မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်းကို နေ့ရော ညပါ တိုက်ကျွေးပါ။
- ကလေးနှင့် ခွဲခွာရသောအခါ နှီးတင်းခြင်းကို ကာကွယ်ရန်နှင့် နှိုတွက်ကောင်းစေရန် အတွက် နှိုက် ညှစ်ထုတ်ပါ။
- ညှစ်ထုတ်ထားသော နှိုက် သိလောင်ပြီး ကလေးအား မိခင်နှင့် ဝေးနေစဉ် တိုက်ကျွေးပါ။
- ကလေးထိန်းသိမ်းစောင့်ရောက်သူအား မည်သို့ သန့်ရှင်းသော ခွက်ကို အသုံးပြုရမည်ကို သင်ကြားပြုသပေးပါ။
- အသုံးပြုရသေးသော ညှစ်ထားသော နှိုက် ရော့သေတ္တာတွင် အချိန်ကန့်သတ် သိလောင်ပါ။
- ရော့သေတ္တာမရှိပါက နှိုက်အေးပြီး မှာ်ငိုက်သော နေရာတွင် မြေအိုးဖြင့် သိလောင်နိုင်သည်။

အခန်း J-၆

မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်းအတွက် မိသားစုနှင့် လူထုမှ ပုံပိုးကူညီခြင်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ J-၆

မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်းသည် ပုံမှန်လုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်သည့် အားလုံးသော သူများမှ လိုအပ်သည့် အကုအညီများကို ပုံပိုးကူညီပြီး အဆိုပါအမူအကျင့်ကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် လိုသည်။ မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်းနှင့် ပက်သက်၍ သံသယကင်းစေခြင်း၊ လိုအပ်သည့် အချက် အလက်များပေးခြင်းနှင့် ပြဿနာများအား ဆွဲးနွေးဖြေရှင်းပေးခြင်းစသည့် ပုံပိုးကူညီမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် မိခင်နှုဆက်လက် တိုက်ကျွေးနိုင်ရန် ကူညီပေးသင့်သည်။ အဆိုပါ ပုံပိုးမှုများကို လူအများစုလုပ်ရန် တတ်နိုင်ပေသည်။

အမျိုးသမီးတစ်ဦးမှ မိခင်နှုတိက်ကျွေးရန် ဆုံးဖြတ်ထားပါက ငါး၏ သူငယ်ချင်းများနှင့် မိသားစုများကို မိမိဆုံးဖြတ်ချက်ကို သိရှိပါစေ။ သူမသည် ကျွန်းမာရေးဌာနမှ ဝန်ထမ်းကိုလည်း ပြောသင့်ပြီး ထိသူမှာ မွေးဖွားစဉ် ကူညီပေးပြီး မိခင်နှုတိမျိုးတည်းကို ၆ လထိ ဆက်လက် တိုက်ကျွေးနိုင်စေရန် ကူညီပေးရုံသာမက၊ မွေးပြီးပြီးချင်း ပထမ ၁ နာရီအတွင်းတွင်လည်း အခြားသော မိခင်နှုအစားထိုး နှုမှန်များကို မတိုက်စေဘဲ နှီးရည်ကိုသာတိုက်ရန် ကူညီပေးမည် ဖြစ်သည်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်းကို အားပေးကူညီသည် ကျွန်းမာရေးဌာနတွင် မွေးဖွားရန် ကြိုးစားသင့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အချို့သော ဆေးရုံများသည် နှုချို့တိုက်ကျွေး ပြည့်ရင်သွေး မိခင်နှုတိက်ကျွေးမှုကို အားပေးသည်။ အချို့သော မိခင်ပြုလုပ်နိုင်သည့် အချက်များမှာ -

- မိမိသည် မိခင်နှုတိမျိုးတည်းသာ တိုက်လိုကြောင်း ကြိုတင်အကြောင်းကြားထားခြင်း။
- သူငယ်ချင်းနှင့် မိသားစုဝင်များအား မိမိလုပ်ဆောင်လိုချက်ကို စိုင်းဝန်းကူညီပေးစေရန်နှင့် အားပေးရန် ပြောပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ငါးသည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပုံပိုးကူညီမှုနှင့် အီမ်လုပ်ငန်း ဆောင်တာများတွင် စိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်ပေးမှုများ ပါဝင်သည်။
- မိမိတွင် မိခင်နှုတိက်ကျွေးနေစဉ် အခက်အခဲတွေ့ပါက ကူညီဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ အကြံပေးခြင်း လုပ်ဆောင်ပေးမည့်သူအား ကြိုတင်ရှုံးဖွေထားခြင်း။

ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် သားဖွားဆရာမတို့မှ ပုံပိုးကူညီမှု

မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်းသည် ကောင်းမွန်သော ရွှေးချယ်မှုဖြစ်သင့်သည်။ ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းမှ မိခင်အား မိခင်နှုတိက်ကျွေးသည့်အတွက် အားပေးချို့ပြောက်ပေးခြင်း၊ မည်သို့ တိုက်ရမည်ကို ကူညီပြောပေးခြင်းနှင့် မိခင်နှုတိက်ကျွေးခြင်း၏ ကောင်းကျိုးများကို ပြောပြပေးခြင်းဖြင့် ပုံပိုးကူညီ နိုင်သည်။ ငါးတိုက်ယိုပ်ပင် မြန်မာနိုင်ငံ ၂ နှစ်အောက်ကလေးသူလွှားအတွက် မိခင်နှုအစားထိုး နှုမှုနှုများအကြောင်း ဥပဒေများကို သိရှိသင့်သည်။ ဥပဒေအားဖြင့် ၂ နှစ်အောက် ကလေးများ အတွက် မိခင်နှုအစားထိုး နှုမှုနှုများကို ရွေးကွက်တွင် ကြော်ခွင့်မရှိပေး။ ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ အနေနှင့် အဆိုပါ ဥပဒေကို သိရှိနားလည်ပြီး ချိုးဖောက်သော ကုမ္ပဏီများကိုလည်း အထက်သို့ တင်ပြ တိုင်ကြားမှုများ လုပ်ဆာင်သင့်သည်။ အဆိုပါ မိခင်နှုအစားထိုး ကုမ္ပဏီများမှ ငွေကြားလက်ဆောင်များ မယူသင့်ပေး။ မြန်မာနိုင်ငံ ကျွန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ UNICEF နှင့် ကဗျာကျွန်းမာရေး အဖွဲ့များက အကြံပြထားသော မိခင်နှုတိက်ကျွေးမှုအားပေးရန် အထူးသီးသန့် လုပ်ဆောင်ရမည့် အချက်များမှာ -

- မွေးပြီးပြီးချင်း တစ်နာရီအတွင်း ကလေးနှင့် အသားချင်းထိကပ်ပေးခြင်းနှင့် နှီးရည်တိုက်ကျွေးခြင်း။
- အရေးပေါ်ခွဲမွေးရသော အခြေအနေတွင် မိခင်မှာ ကလေးအား မချို့နိုင်သောကြောင့် မိခင်၏ ရင်သားပေါ်သို့ ကလေးအား တင်ပေးပြီး နှီးရည် သောက်စေခြင်း။ ကလေးဆာတိုင်း တိုက်နိုင်စေရန် မိခင်အား ပုံပိုးကူညီပေးခြင်း။
- မိခင်နှင့် ကလေးအား တစ်ခန်းတည်းထားခြင်း။ ထိုမှတ်စွင့် လိုအပ်သလို သူနာပြုဆရာမှုတာဆင် လိုအပ်သလို ကူညီပေးခြင်း။
- နှီးရည်တွင် ကလေးအသက် ၆ လအထိ လိုအပ်သည့် အာဟာရနှင့် ရခါတ်လုပ်လောက်စွာ ပါသောကြာင့် ကလေးအား ဆာလောင်မှုနှင့် ရောတ်ပြေစေသည်ဆိုသည့် အချက်ကို မိခင်အား သေချာစွာ ရှင်းပြပေးခြင်း။
- မိခင်အား ရေနှင့် အခြားအစားအစားများအပြင် မိခင်နှုအစားထိုး နှုမှုနှုများကို ပထမ ၆၈ အတွင်း မတိုက်ရန် အကြံပေးခြင်းနှင့် ငါးတိုက်ကို အစာခြေစနစ်က ကောင်းစွာ မခြေဖျက်နိုင်ကြောင်း ပြောပြပေးခြင်း။
- မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရမှ ချမှတ်ထားသော Order of Marketing of Formulated Foods for Infant and Young child ချိုးဖောက်သူများအား အစီရင်ခံခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

အိမ်ထောင်ဖက်နှင့် မိသားစုဝင်များမှ ပုံပိုးမှုပေးခြင်း

မိခင်နှင့် ကလေးအိမ်ပြန်ရောက်ပြီးနောက် လူတော်တော်များများသည် ကလေးကို မိခင်နှဲ
တစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးရန် မိခင်ကို ပုံပိုးမှုပေးနိုင်ပါသည်။ ဖောင်တစ်ယောက်သည်
ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ သူ၏ကလေးကို နှဲမတိုက်နိုင်သော်လည်း တိုဖောင်သည် ကလေးမိခင်ကို
ပုံပိုးမှုပေးခြင်းတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နောက်ဖြစ်သည်။ သူတော်နာအရ
အိမ်ထောက်ဖက်မှ ပုံပိုးမှုပေးသည်ဟု ခံစားရသော မိခင်များသည် မိခင်နှဲတိုက်ကျွေးနိုင်သည်
ဟူသော ငှါးတို့၏ စွမ်းရည်တွင် ပိုမိုယုံကြည်မှုရှိကြသည်။ ထိုအပြင် မိခင်နှဲတွက်နည်းသည်
ဟူသော လက်ခံမှုကို နည်းပါးကြသည်။ အမျိုးသားများနှင့် မိသားစုဝင်များအတွက် တိကျသော
လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ပါဝင်သည်။

- မိခင်နှဲတိုက်ကျွေးခြင်းအကြောင်း ဖတ်ရှုခြင်း၊ ကျွန်းမာရေးပညာရှင်တစ်ယောက်နှင့်
ဆွေးနွေးခြင်း (၃၅) ကျွန်းမာရေးဌာနတစ်ဦးတွင် သတင်းအချက်အလက်ပေးသော
ဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်ခြင်းဖြင့် မိခင်နှဲတိုက်ကျွေးခြင်းကို လေ့လာသင်ယူခြင်း။
- နှဲတိုက်မိခင်သည် ကြယ်လေးပွင့် အစားအစားများနှင့် အစာအုပ်စုများမှ မတူကွဲပြားပြီး
ညီညွတ်မျှတော် အစာကို စားစေခြင်း၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နှဲတိုက်မိခင်သည်
ကလေးအား နှဲတိုက်ရန်အတွက် မိခင်နှဲတွက်ရန် လိုအပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
ထိုအပြင် မိခင်သည် ကျွန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော် အစာ (၂) နှင့် (၃၅) သရေစာများ
ပုံမှန်စားနေကျော်ပြင် ပိုစားသင့်သည်။
- မိခင်အနားယူနိုင်ရန် နောက်နောက်အတွင်း အလုပ်လုပ်ရမည့် ပမာဏကို ချိန်ညွှေ့ပေးပါ။
အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မိခင်သည် နှဲတိုက်ရန် နှဲတိုက်ချိန်နှင့် ခွန်အားရရှိစေရန် ဖြစ်သည်။
- မိခင်သည် ကလေးနှဲတိုက်ခြင်းတွင် လုံလောက်သော အချိန်ရရှိစေရန် မွေးကင်းစကလေးနှင့်
မသက်ဆိုင်သော အိမ်အလုပ်များ အထူးသဖြင့် အိမ်သန့်ရှင်းရေး၊ လျှော့ဖွံ့ဖြိုးခြင်း၊
ချက်ပြော်ခြင်းတို့ကို ကူညီလုပ်ကိုင်ခြင်း။
- အစားအစားကျွေးခြင်းပေါ်တွင် အလုပ်များ အထူးသဖြင့် ကလေး၏ စိစစ်သော် (၃၅)
ညွစ်ပေသော အောက်ခံဘောင်းသီများကို လဲပေးခြင်း၊ အညွစ်အကြေးစွမ်းပြီးသော်အပါ
ကလေးကို သန့်ရှင်းပေးခြင်း၊ ကလေးကို ရေချိုးပေးခြင်း၊ ကလေးကို
လေထုတ်ပေးခြင်းနှင့် သက်သောင့်သက်သာဖြစ်စေခြင်း တို့ကို ကူညီလုပ်ကိုင်ခြင်း။
- အိမ်ရာတွင်ရှိသော မိခင်ထံသို့ ကလေးအားယူဆောင်ခြင်းဖြင့် မိခင်ကို
ညာက်နှဲတိုက်ချိန်တွင် ပုံပိုးပေးခြင်းနှင့် နှဲတိုက်ချိန်တွင် မိခင်နှင့်အတူ ရှိနေခြင်း
အကယ်၍ မိခင်သည် နှဲညွတ်ထားလျှင် မိခင်ကိုအပိုင်းစေခြင်းနှင့် ကလေးပညာရေးအဆင့်အတန်းမြင့်မားခြင်း၊
မိခင်တွင် အချို့သော ကင်ဆာများ ဖြစ်ပွားနိုင်ခြေကို လျှော့နည်းစေခြင်း စသဖြင့်(တို့ကို
ပြောပြခြင်းဖြင့် မိခင်အား အားပေးလုံးဆော်ခြင်း။
- မိခင်တွင် လုံလောက်သော နှဲရည်ရှိသည်ဟု မိခင်အား အားပေးခြင်း (ကလေးများများစိုလော
မိခင်သည် နှဲရည်များများပိုထုတ်လေ ဖြစ်သည်)။
- မိခင်နှဲတိုက်ကျွေးချင်စိတိရှိသော အခြားအသစ်အသစ်သော မိခင်များ (၃၅) မိခင်နှဲ
တိုက်ကျွေးခြင်းတွင် အတွေ့အကြံရှိရှိသော မိခင်များကို ရှာဖွေရန် မိခင်အား တို့က်တွန်းခြင်း။

- မိခင်သည် ကောင်းမွန်သော လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုကို လုပ်ဆောင်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း
သူမကို သိစေခြင်း၊ လိုအပ်သော အကူအညီများကို မေးမြန်းခြင်းဖြင့် မိခင်အား
စိတ်ခွန်အားပေးခြင်း။
- တစ်စုံတစ်ယောက်သည် မိခင်နှဲတိုက်ကျွေးခြင်းအား မကောင်းဟု သင်ကြားသောအခါ
ခြောဆို ဆွေးနွေးခြင်း။

အရုံသားဖွားများနှင့် လူထုကျွန်းမာရေး စောနာ့ဝန်ထမ်းများမှ ပုံပိုးမှုပေးခြင်း

မိခင်နှဲတိုက်ခြင်းကို ကောင်းစွာ စတင်ပြုလုပ်နိုင်ပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ရှိသော မိခင်များသည်
(၂) လထက်ပိုပြီး မိခင်နှဲကို ဆက်လက်တိုက်ကျွေးရန် စိန်ခေါ်မှုများကို ကြိုတွေ့ရပါသည်။
မိခင်များသည် ပြဿနာများကို ဆွေးနွေးရန် အခွင့်အလမ်းများ လိုအပ်သည်။ ထိုအခွင့်အလမ်း
များမှာ မေးခွန်းများ မေးခိုင်ခြင်းနှင့် အလုပ်ပြန်လုပ်ခြင်း၊ ကြီးထားမှုနှုန်းမြင်ခြင်း၊ အစားအစား
ကျွေးမွေးရာတွင် လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ အကူအညီပေးနိုင်သော အဖြေများ
ရရှိနိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ တိကျသော လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းပါဝင်သည်။

- မိခင်နှဲဆက်လက်တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မိခင်တစ်ဦး၏ မေးခွန်းများကို ပြန်လည်
ဖြောကားခြင်းနှင့် နှုန်းသိမ်းဆွေးနွေးခြင်း။
- မိခင်နှဲအစားထိုးနှဲမှုနှဲများသည် ဈေးကြီးပြီး မိခင်နှဲတိုက်ကျွေးခြင်းတွင် ရရှိသော
အကျိုးကျွေးမှုများကို မရရှိခြင်းကြောင့် အစားထိုးနှဲမှုနှဲများအစား မိခင်နှဲတိုက်ကျွေးခြင်းကို
ဦးစားပေးကျွေးချယ်မှုအဖြစ် တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း။
- မိခင်နှဲတစ်ဦးတို့တိုက်ခြင်းကြောင့် မိခင်နှင့် ကလေးတွင် လတ်တလောနှင့် ရေရှည်
အကျိုးကျွေးမှုများ (ကလေးတွင် အနည်းငယ်သော ကျွန်းမာရေးပြဿနာများသာ
ဖြစ်စေခြင်း၊ အထူးသဖြင့် ဝစ်းပျက်ဝစ်းလေ့လာရောက်၊ အသက်ရှုပူလမ်းကြောင်းရောဂါန်း
နားပိုးဝင်းခြင်း၊ ရောဂါများဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးခြင်း၊ ကလေးပညာရေးအဆင့်အတန်းမြင့်မားခြင်း၊
မိခင်တွင် အချို့သော ကင်ဆာများ ဖြစ်ပွားနိုင်ခြေကို လျှော့နည်းစေခြင်း စသဖြင့်(တို့ကို
ပြောပြခြင်းဖြင့် မိခင်အား အားပေးလုံးဆော်ခြင်း။)
- မိခင်တွင် လုံလောက်သော နှဲရည်ရှိသည်ဟု မိခင်အား အားပေးခြင်း (ကလေးများများစိုလော
မိခင်သည် နှဲရည်များများပိုထုတ်လေ ဖြစ်သည်)။
- မိခင်နှဲတိုက်ကျွေးချင်စိတိရှိသော အခြားအသစ်အသစ်သော မိခင်များ (၃၅) မိခင်နှဲ
တိုက်ကျွေးခြင်းတွင် အတွေ့အကြံရှိရှိသော မိခင်များကို ရှာဖွေရန် မိခင်အား တို့က်တွန်းခြင်း။

အလုပ်ရင်မှ ပံ့ပိုးမှုပေးခြင်း

နေအိမ်ပြင်ပတွင် အလုပ်လုပ်နေကြရသော အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ကလေးမွေးပြီးနောက် မကြာမိတွင်ပင် လုပ်ငန်းခွင်တွင် အလုပ်ပြန်လုပ်ကြရမည်။ ကလေးမွေးပြီးနောက် အလုပ်ပြန် သွားခြင်းသည် ကလေးထောက်အား မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးခြင်းကို ရပ်တန်စေနိုင်သည့် အခွင့်အရေး ပိုများစေသည်။ အကယ်၍ လုပ်ငန်းခွင်ဝင် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးသော အမျိုးသမီးများအား ပုံပိုး ပေးနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ရရှိပါက ကလေးထောက်အား မိခင်နှီးဆက်လက် တိုက်ကျွေးနိုင်မည် ဟူသော ခြားနားမှုကို ရရှိစေနိုင်ပါသည်။ လုပ်ငန်းခွင်တွင် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးခြင်းကို ပုံပိုးမှု ပေးပါက ဝန်ထမ်းအားဆက်လက်ထိန်းထားနိုင်ခြင်းနှင့် ဝန်ထမ်းအား စိတ်ကျွေးနှုန်းမှုရရှိစေခြင်း တိုကို ဦးတည်စေသဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားများ ပိုမိုတိုးတက်စေနိုင်သည်။ မိသားစုများအတွက် အဆင်ပြေသော လုပ်ငန်းခွင်နှင့် ကျင့်ဝတ်များ ထားရှုသော မူဝါဒများရရှိပါက မိမိ၏ဝန်ဆောင်မှု ပေးနေသော ဖောက်သည်များနှင့် အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များအတွက် စံနမူနာကောင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အသေအခြားသတ်မှတ်ထားသော လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ-

- ඔබගේ මූල්‍ය සංස්කරණ පිළිබඳ පෙන්වනු ලබයි
  - ඔබගේ මූල්‍ය සංස්කරණ පිළිබඳ පෙන්වනු ලබයි
  - ඔබගේ මූල්‍ය සංස්කරණ පිළිබඳ පෙන්වනු ලබයි

- ညှစ်ထုတ်ထားသော မိခင်နှီးများ သိမ်းထားရန် အအေးခန်း (သို့မဟုတ်) ရေခဲသေတ္တာ ထားရှုပေးခြင်း။
  - မိခင်၏ လုပ်ငန်းခွင်သို့ နှီးစဉ်ကလေးငယ်ကို ခေါ်ဆောင်လာခွင့်ပြုခြင်း။
  - ခွင့်ပြုထားသော အချိန်တွင် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးနိုင်ဖြစ်အတွက် မိသားစုဝင်များ (သို့မဟုတ်) လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များက ကလေးအား လုပ်ငန်းခွင်သို့ ခေါ်ဆောင်လာခွင့်ပြုခြင်း။
  - ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်သော အလုပ်ချိန်များကို နှီးတိုက်မိခင်များအတွက် သတ်မှတ်ပေးထားခြင်း။

အစိုးရမ ပံ့ပိုးမှများပေးခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိခင်နှီတစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးမှုနှင့် နည်းပါးနှိမ့်ကျေနောင်းသည် မျှော်မှုန်းလူသက်တစ်မျိုးနှင့် ဘဝနေထိုင်မှုအရည်အသွေးတို့အတွက် အမှုန်တကယ် ကုန်ကျေမှုပင်ဖြစ်သည်။ သုတေသနစစ်တပ်းများအာရ ကလေးအသက် (၆)လအထိ မိခင်နှီတစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးမှုနှင့် ခြင်းသည် ကလေးငယ်များစွာတို့၏အသက်ကို ကယ်တင်နိုင်ခြင်း၊ ပြင်းထန်အဆုတ်ရောင်နှမိုနီးယားရောဂါရိနှင့် စင်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါရိများကို ကုသုသွေးလုပ်ရန် မိသားစုများ၏ အိတ်စိုက်ထုတ်သုံးရသည့် အသုံးစရိတ်များကို လျှော့ချိန်းခြင်း၊ မိခင်နှီတစ်မျိုးတော်းထိုးပစ္စည်းများ ဝယ်ရန်မလိုသည့်အတွက် မိသားစုလစဉ်ဝင်ငွေ၏ သုံးပုံတစ်ပုံကို ပိုမိုစုဆောင်းနိုင်ခြင်းကို သုတေသနစစ်တပ်းများကဖော်ပြန်ပေါ်သည်။

- မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရမှ တိကျသေချာစွာ သတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ အမျိုးသား အဆင့် (နိုင်ငံတော်အဆင့်)မှ မိခင်နှီးတည်းတိုက်ကျွေးခြင်းကို ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ မြှင့်တင်ပေးခြင်းခွင့် ပုံးပိုးမှုများပေးခြင်းတို့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံစေခြင်း၊ မူဝါဒချုပ်ဖော်ဆောင်သူများအနေဖြင့် မိခင်များအားလုံး မိခင်နှီးတည်းတိုက်ကျွေးနိုင်ရန် ကမ္ဘာကျိုးမာရေးအဖွဲ့ (WHO)၏ ထောက်ခံလမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း မူဝါဒများချုပ်တာ အားပေးလိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်သည်။
  - မိခင်များအားလုံး မိခင်နှီးတည်းတိုက်ကျွေးနိုင်ရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သောကဏ္ဍ၊ အခြားကဏ္ဍများတွင် မီးဖွားခွင့် အပြည့်အဝ အလုံအလောက်ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ အပြည့်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း၏ အကြော်ပြုချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရက အစိုးရဝန်ထမ်းများအား မီးဖွားခွင့် (၆) လအတွက် တိုးမြှင့်သံသုတေသနမှတ်လိုက်ပြီဖြစ်သော်လည်း ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် အခြားကဏ္ဍများတွင် မီးဖွားခွင့် (၁၂)ပတ်ခန့်သာ ရရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။

- မီးဖွားခွင့်ပြောန်းချက်များကို လိုက်နာစေရန် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သင့်သည်။ လူမှုဖူလုံရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရောက်ရေး မဟာဗုဒ္ဓဘာတွင် ဖော်ပြပါအချက်ဖြစ်သော မိခင်နှင့်ကလေး ငွေကြေးထောက်ပုံမှုအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံအနွေးအပြားတွင် တိုးခွဲအကောင် အထည်ဖော်ခြင်းနှင့်အတူ မိခင်နှီးတစ်ဦးတိုက်ကျွေးခြင်းဟူသော အာဟာရဆိုင်ရာ အပြုအမှုပြောင်းလဲခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်များကို တပါတည်းပါဝင်စေရန် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။
- ကုမ္ပဏီများကို ငြင်းတိုက် ထုတ်ကုန်များကို တရားဥပဒေ မလိုက်နာပဲ ရောင်းဝယ်နော်များကို ရပ်တန်စေခြင်း၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ပြောန်းထားသော (National Food Law) အမျိုးသား အစားအသောက်များ ကာကွယ်စောင့်ရောက်မှု ဥပဒေပါအချက်ဖြစ်သော မိခင်နှီးအစားတိုးကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် ဖော်စားအစားအသောက်များ ဈေးကွက်တင်ခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်အရ ဥပဒေချိုးဖောက်သူများ-အထူးသဖြင့် ဥပဒေကို အကြိမ်ကြိမ်ချိုးဖောက်သူများကို အပြစ်ပေး အရေးယူရန် ပြောန်းထားပြီးဖြစ်သည်။ ထိုချိုးဖောက်မှုများကို အစိုးရ၏ စောင့်ကြည့် လေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အရပ်သက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကုန်ယက်များ၏ အားဖြည့် ကူညီခြင်းများ လိုအပ်ပေသည်။

လုပ်ငန်းခွင်းမြတ်စွာ မိခင်များအတွက် မိခင်နှီးညှစ်ထုတ်ခြင်း လမ်းညွှန်ချက်များ

မိခင်တစ်ဦးသည် မိမိကလေးနှင့် နာရီပေါင်းများစွာ ဝေးကွာနေရပြီး ပုံပိုးမှုမပေးသော ပတ်ဝန်းကျင်လုပ်ငန်းခွင်းတွင် အလုပ်လုပ်နေရခြင်းသည် မိခင်နှီးဆက်လက်တိုက်ကျွေးခြင်းကို ရပ်တန်ရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပေါ့။ မိခင်သည် သူမ၏ကလေးနှင့်အတူ ရှိနေချိန်များတွင် မိခင်နှီးမြတ်ကြာခကာ တိုက်ကျွေးသင့်သည်။ ကလေးနှင့်အတူမရှိသော အချိန်များတွင် မိခင်နှီးညှစ်ထုတ်ထားခြင်းနှင့် သင့်လောက်စိတ်ချိန်းသိမ်းထားပြီး ကလေးငယ်အား ပြန်လည်တိုက်ကျွေးနိုင်ရန် လေ့လာသင်ယူထားသင့်သည်။ အကယ်၍ မိခင်သည် လုပ်ငန်းခွင်းတွင် မိခင်နှီးညှစ်ထုတ်ရမည်ဆိုလျှင် သူမသည်-

- အလုပ်မသွားမဲ့ မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးရန် အချိန်ပိုပေးရမည်။
- အိမ်မှ မထွက်ခွာမဲ့ မိခင်နှီးကို ညှစ်ထုတ်ထားခဲ့ပြီး သို့လောင်ထားခဲ့ပါက ကလေးငယ်ကို ပြုစုစောင့်ရောက်သူများက မိခင်မရှိချိန်တွင် ကလေးငယ်အား တိုက်ကျွေးထားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- လုပ်ငန်းခွင်းတွင် သို့လောင်ထားရန် ဖြေစိန်းသော်လည်း မိခင်သည် လုပ်ငန်းချိန် အတွင်း မိခင်နှီးညှစ်ထုတ်သင့်သည်။ သို့မှသာ မိခင်နှီးအပြတွက်ရှိနေမည်ဖြစ်ပြီး နှီးအုံရောင်ရမ်းခြင်းကိုပါ ကာကွယ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- ကလေးငယ်ကို ပြုစုစောင့်ရောက်ပေးသူများအား ညှစ်ထုတ်ထားသော မိခင်နှီးကို သို့လောင်ခြင်း၊ ကလေးသည်မိခင်ဖြစ်သူနှင့် ဝေးကွာနေချိန်တွင် နှီးမှုးမဟုတ်သော သန့်ရှင်းသောခွက်ဖြင့် ကလေးငယ်အား မည်သို့တိုက်ကျွေးရမည်ကို သင်ကြားပေးထားရမည်။
- မိခင်သည် အလုပ်မှပြန်လာပြီးချိန်တွင် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးရန် အချိန်ပိုပေးပါ။
- အလုပ်ချိန်မဟုတ်သော အချိန်များနှင့် ညဖက်အချိန်များတွင် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးချိန်များကို တိုးမြှင့်ပါ။

ရွာကလေးအကြောင်းပုံပြင်

ရည်ရွယ်ချက်

ပါဝင်သူများအား ၆ လထိ မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးစဉ် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် လိုအပ်သော အကူအညီအထောက်အပံ့များ ရရှိအောင်မြင်စေရန်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ ၃၀ မိန့်

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ... ပစ္စည်းများ
- ... စာရွက်များ
- ... ဘောပင်များ
- ... စက်ပိုင်းပုံ စာရွက်များ
- ... ကတ်ခွာ အပိုင်းများ (Sticky dots)
- ... ကားချုပ်များ

နည်းလမ်းများ

- ... ခေါင်းချင်းရှိက်အဖြောခြင်း
- ... ဆွေးနွေးခြင်း
- ... လူမှုစက်ဝန်းပြချက်
- ... ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ခေါင်းချင်းရှိက်အဖြောခြင်း

၃၀ မိန့်

မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်းတိုက်ရာတွင်အခက်အခဲများ

- ၁။ သင်တန်းခန်းမရှေ့ရှိ စာရွက်လွှတ်ကို နှစ်ခြိမ်ဖြစ်အောင် ဘောပင်ဖြင့်ခြမ်းပါ။ ဘယ်ဘယ်တွင် မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးရာတွင် တွေ့ရသည့် အခက်အခဲများဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ပါ။
- ၂။ ပါဝင်သူများအားအချင်းချင်းတိုင်ပင်ပြီး မိမိတို့အတွက်ထင်ထားသည့် မိခင်အားကလေးအသက် ၆ လပြည့် သည်အထိ မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်းတိုက်ရာတွင် တားဆီးထားသည့် အကြောင်းအရာများကို မေ့မြန်းပါ။
- ၃။ အကြောင်းအရာတစ်ခုစိတိုင်းကို စာရွက်ပေါ်တွင် ချေရေးပါ။ ဆွေးနွေးမှုမပြုပါနှင့်။
- ၄။ အားလုံးအကြုံပြုချက်များကို မှတ်သားရာတွင် အောက်ပါစာရင်းများပါသည်အထိ များနိုင်သမျှ များများမေးပါ။

- မိခင်အား အတားရောင်ခိုင်းခြင်း
- မိခင်နှီးတွက်နည်းခြင်း
- ခွဲမွေးပြီးမှ နှုတိုက်ရခြင်းကြောင့်
- လုပ်ငန်းခွင်ပြန်ဝင်ရခြင်း
- ညာဘက်နှုတိုက်ရန် အခက်အခဲဖြစ်ခြင်း
- အခြားသောနှုန်းကုမ္ပဏီများမှ နှုန်းများသည် မိခင်နှီးတက်သာလွန်သည်ဟု ဆွဲဆောင်ခြင်း

- ၅။ အဖွဲ့အား အဆိုပါ အတားအဆီးများမှ မည်သည်တို့သည် မိခင်မှ ငါး၏ကလေးအသက် ၆ လထိ မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးမှုမှ အများဆုံးတားဆီးစေသည်ကို တိုင်ပင် ဆွေးနွေးလေပါ။

အဆင့် - J

ခေါင်းချင်းရှိက်အဖြောခြင်း

၃၀ မိန့်

အခက်အခဲများကျော်လွန်ရန် ပုံးကူညီမှု

- ၁။ ပထမအဆင့်တွင် သုံးခဲ့သည့် စာရွက် ညာဘက်တွင် ပုံးကူညီခြင်းဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်တပ်ပါ။
- ၂။ ပါဝင်သူများအား ဘယ်ဘက်တွင် ရေးသားထားသော မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးရာတွင် တွေ့ရသည့် အတားအဆီးများကို ပြန်လည် ဖတ်ရှုစေပါ။
- ၃။ ပါဝင်သူများအား ၆ လထိ မိခင်နှီးတစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးနိုင်ရန် အခက်အခဲများအား ကျော်လွှားရန်အတွက် မိခင်သည် မတူညီသော လူ၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖိုးရနှင့် မိတ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများမှ အကူညီများ လိုအပ်သည်။

- ၄။ ပါဝင်သူများအား မည်သည့် အထက်ပါ မတူညီသော လူ၊ အဖွဲ့အစည်း အစိုးရနှင့်မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများမှ မည်သည့်အကူအညီများ ရယူရမည်ကို အသေးစိတ် မေးမြန်းပါ။
- ၅။ စာချက်ဘဏ်အခြမ်းရှိ အခက်အခဲတစ်ခုစီအတွက် မည်သူက မည်သို့သော ပုံးပိုးမှုများကို ပေးမည်အကြောင်းကို မေးမြန်းပါ။
- ၆။ အတွေးအမြင်တိုင်းအား ရေးချပါ။
- ၇။ ပါဝင်သူများအား အထက်ပါ လူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများသည့် လုံလောက်သော ပုံးပိုး ကူညီမှုများ ပေးနိုင်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ မထင်ပါက အခြားမည်သည့် နေရာများမှ ရရှိနိုင်သည်ကို မေးမြန်းပါ။

အဆင့် - ၃

အဆင့်များစုစည်းခြင်း

- ပုံးမှုအား အဆင့်စီခြင်း** ၁၅ မိနစ်
- ၁။ အဆင့် ၂ တွင် ရေးထားသော ပုံးပိုးမှုတာရင်းအား စာချက်အပိုင်းတစ်ခုပေါ်တွင် ပြန်ကူးပါ။ (ဥပမာ-မိခင်နှင့် ကလေးတစ်နာရီအတွင်းထိကပ်မှု၊ မိခင်အိမ်အလုပ်များ လျောကျစေရန် နှုတိကိုမိခင်အား ကူညီပေးပြီး စသည်ဖြင့်)။
- ၂။ အဆိုပါ စက်ပိုင်းပုံစံအား ကြမ်းပြင်တွင် ဖြန့်ကြော်ပေါ်။
- ၃။ ပါဝင်သူတစ်ဦးစီအား ကတ်ခွာအပိုင်း (sticky dots) သုံးခုပေးပြီး စာချက်ပေါ်ရှိ အကြောင်းအရာများအား ဖတ်ခိုင်းပါ။
- ၄။ ထိနောက် ၆ လတိ မိခင်နှုတ်မျိုးတည်းတိုက်နိုင်စေရန် မိမိအရေးကြီးဆုံးထင်သည့် အချက် ၃ ခုကို ရွှေးချယ်ကာ ကတ်ခွာအား ကပ်ခိုင်းပါ။
- ၅။ ထိနောက် ပါဝင်သူများအား ၆ လတိ မိခင်နှုတ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးနိုင်စေရန် မိမိထိနောက် ထားသည့် ၃ ခုအနက်မှ အရေးကြီးဆုံးဟု ထင်သည့် စက်ပိုင်းတစ်ခုကို ရွှေးချယ်ခိုင်းပါ။
- ၆။ စက်ပိုင်းပေါ်ရှိ အစက်အရေအတွက်ကို ရောပါ။ ထိနောက် ရလဒ်စုစုပေါင်းကို အဆိုပါ စက်ပိုင်းပေါ်တွင် ရေးချပါ။
- ၇။ အဖွဲ့တစ်ခုစီအား ဘာကြောင့် အဆိုပါစက်ပိုင်းသည့် အရေးကြီးသည်ဟု ထင်သည်ကို မေးမြန်းဆွေးနွေးပြီးပါ။
- ၈။ အကြောင်းအရာအား ပြန်လည်ခြုံငံပြောဆိုပြီး နားမလည်မှုများ၊ မှတ်ချက်များအား သေချာစွာ ရှင်းလင်းပါ။

အဆင့် - ၄

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၀ မိနစ်

သင်ခန်းစာအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

- ၁။ ပါဝင်သူများအား မိမိတို့ လေ့လာခဲ့ရသည့်များကို ပြန်လည်မေးမြန်းပါ။
- ၂။ အဘယ့်ကြောင့် ၆ လတိ မိခင်နှုတ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးနိုင်ရန် ရရှိနိုင်သည့် ပုံးကူညီမှုများကို ဦးတည်ရန်အရေးကြီးသည်ကို မေးမြန်းပါ။
- ၃။ အခြားသောမည်သည့် ပုံးပိုးမှုများရှိသည်ကို စဉ်းစားမေးမြန်းပါ။

မှတ်မိရန် အပိုက အချက်အလက်များ

ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်း-မွေးပြီးတစ်နာရီအတွင်း မိခင်နှုတ်မျိုးရည်ကို တိုက်နိုင်ရန်အတွက် အသားချင်းထိကပ်မှုကို အားပေးလုပ်ဆောင်ပါ။

မိသားစုစုပေါင်းများ-မိခင်နှုတ်တိုက်ကျွေးနိုင်ရန်အတွက် အာဟာရပြည့်ဝသော အစာများနှင့် အကြိမ်ရောက်တိုးကြေးပါ။

- နှုတ်တိုက်နေစဉ် မိခင်အစားပိုမိစားစေရန် တိုက်တွန်းပါ။
- အိမ်အလုပ်များအား မိခင်နှုတ်တိုက်နေစဉ် စိုင်းကူလုပ်ပေးပါ။
- မိခင်မှ ညာက်နှုတ်တိုက်ရာတွင် အဆင်ပြောစွာရန် စိုင်းကူညီပေးပါ။
- စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကူညီပုံးမှုပေးပါ။

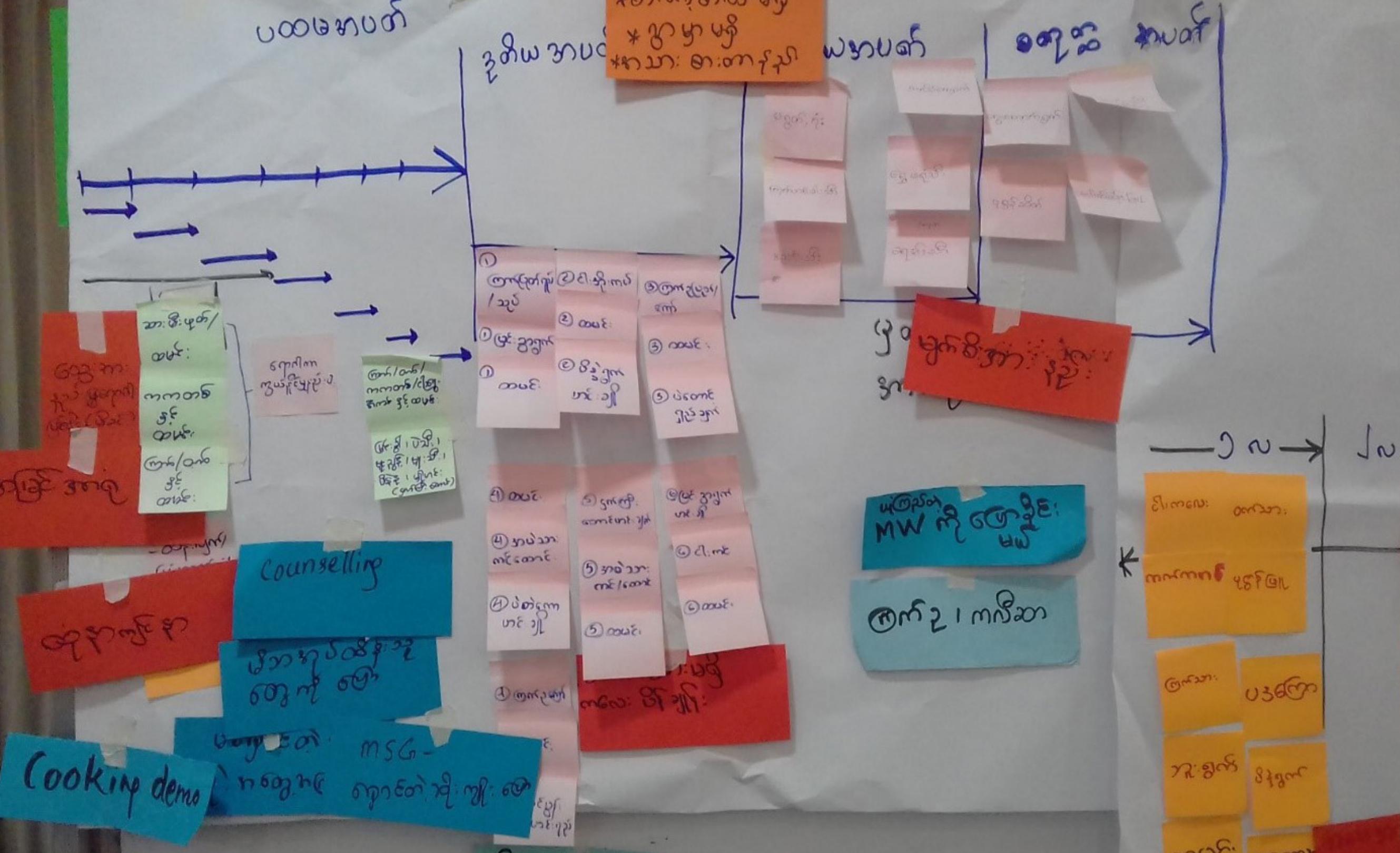
အရုံးသွားဆရာများနှင့် စောနာစုစုပေါင်းများ-မိခင်အား နှစ်သိမ့်ဖြောင်းဖျောင်း စိတ်တက်ကြစေခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များပေးခြင်း၊ ညွှန်းပို့ခြင်းများဖြင့် ပုံးလုပ်ဆောင်ပေးပါ။

ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းများနှင့် မိသားစုစုပေါင်းများ-မိခင်မှာ လုပ်နေးခွင်ပြန်ဝင်ရသို့ နှုန်းသွားဆရာများနှင့် သတင်းအဲပြီး ကလေးအားတိုက်နိုင်ရန် ကူညီပေးပါ။

အလုပ်ရှင်များ-လုပ်ငန်းခွင်းသို့ ကလေးအား ၏ဆောင်လာခွင့်ပြုပါ။

- မိခင်နှုတ်ရန် အတွက် နားနေချိန်ပေးပါ။
- နားနေချိန်တွင် မိသားစုစုပေါင်းမှ ကလေးအား မိခင်ဆီ ၏လာခွင့်ပြုပါ။
- မိခင်နှုတ်ရန် သီးသန့်နေရာ စီစဉ်ထားပေးပါ။
- မိခင်နှုန်းသွားဆရာများနှင့် နေရာစီစဉ် ပေးရန်။

မွေးစုံမှ ၆ လတိ မိခင်နှုတ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးနိုင်ရန် အစိုးရမှု ပုဂ္ဂလိက၊ အခြားသောကလွှာများတွင် လုံလောက်သော မီးဖွားခံစားခွင့်မှုများရရှိစေရန် ကူညီပေးခြင်း။

Visual aid 3.6 වර්ණතක්සිඩ්වුමුවා: පෙනීමේ තුළ ප්‍රිතියාවෙන් ගැනීම් කුඩා නොවා

ပြောပိန်အိမ်ပိုင်

ရည်ရယ်ချက်

MOHS မှ ထောက်ခံထားသော ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွေးခြင်း
အလေ့အထများကို သင်တန်းသားများ သိရှိစေရန်။
ထိုအလေ့အထများတွင် ကောင်းမွန်သည့် တစ်ကိုယ်ရည်သန်ရှင်းမှ
အလေ့အထများ၊ ကလေး၏ပြုမှုပုံပေါ် ရရှိက်တဲ့ပြန်ကျွေးမွေးခြင်း
စသည်တိုကို ကျင့်သုံး၍ ကြယ်လေးပွင့်အတားအတာမှ
အမျိုးမျိုးသောအတများကို ကလေးအားကျွေးမွေးခြင်းနှင့် ပိုင်နိုင်
ဆက်လက်တိုက်ကျွေးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

ခေါင်းစဉ်အကျဉ်းချုပ်

ကြာချိန်

အခန်း ၃-၀	၂၄၅	အသက် ၆-၂၃ လ ကလေးအတွက် အာဟာရ ^{လိုအပ်ချက်များ}	
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၃-၀	၂၄၈	ရာသီအလိုက် ကျိုးမာစာ စားသောက်ခြင်း	၂ နာရီ ၄၅ မိနစ်
အခန်း ၃-၂	၂၆၂	အတားအတာအမျိုးအတား စုံလင်မှု-သက်တဲ့ရောင်စုံ အတားအတာကို စားသောက်ခြင်း	
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၃-၂	၂၆၆	အရောင်စုံလင်သော ဖြည့်စွက်စာကို ကျွေးမွေးခြင်း	၁ နာရီ ၃၀ မိနစ်
အခန်း ၃-၃	၂၇၂	ကျိုးမာရေးနှင့်အညီ စားသောက်ခြင်းအလေ့အထ အာဟာရပြည့်ဝသော အတားအတာနှင့် အရည်များအား	
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၃-၃	၂၇၈	ကလေးများအတွက် ရွှေးချယ်မှု	၁ နာရီ
အခန်း ၃-၄	၂၈၂	ကလေး၏ပြုမှုပုံအပေါ် ရရှိက်တဲ့ပြန်ကျွေးမွေးခြင်း	
လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၃-၄	၂၈၈	ကလေး၏ပြုမှုပုံအပေါ် ရရှိက်တဲ့ပြန်ကျွေးမွေးခြင်း	၁ နာရီ

ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူအတွက် မှတ်စုများ

- ပါဝင်သော အကြောင်းအရာနှင့် ရင်းနှီးစေရန် အခန်းတစ်ခုစိုက် သေချာနှင့်စပ်စွာ ဖတ်ရှုပါ။
- အတူတက္ကလေ့လာသင်ယူမှု လေ့ကျင့်ခန်းများတွင် ပါဝင်သူများနှင့်အတူ မည်သည်ထိုကို လုပ်ဆောင်ရမည်ကို ဖော်ပြသည်။ အဆင့်များသည် သင်တန်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက် တစ်ခုဖြစ်ပြီး ပါဝင်သူများ၏လိုအပ်ချက်များနှင့် သင်တန်းပတ်ဝန်းကျင်အလိုက် သင့်တော်သလို ပြောင်းလဲနိုင်သည်။
- သင်တန်းတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးသိရှိစေရန် မိတ်ဆက်လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ပေးသည့် လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်း ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု တည်ဆောက် သည့် လေ့ကျင့်ခန်းများနှင့် အားသစ်လောင်း လေ့ကျင့်ခန်းများကို အသုံးပြုပါ။
- ပုံပိုးသူများသည် သင်တန်းပါဝင်သူများ တက်ကြွပြီး စိတ်ဝင်စားမှုရှိနေစေရန် ပူးပေါင်း ပါဝင်သည့်နည်းလမ်းများကို များများအသုံးပြုသင့်သည်။
- ပါဝင်သူများမှ ပြောသော အမားများကို လေ့လာ၍ အမှန်ပြင်ပေးပါ။ အဖြေမသေချာပါက သင့်အဖြေမှာမသေချာကြောင်း ပါဝင်သူများကို အသိပေးပြီး အဖြေမှန်ကို ရှာဖွေပြီးမှ ပြန်ပြောပါ။ သို့မဟုတ် ပါဝင်သူတစ်ဦးအား အဖြေရှာဖွေရန် အားပေးပြီး အဖွဲ့ကို ပြန်လည်ဝေမျှစေပါ။
- လေ့ကျင့်ခန်းအဆုံးသတ်တွင် ပါဝင်သူများသည် လေ့လာခဲ့ပြီးသည်များအပေါ် ပြန်လည် စဉ်းစားပြီး အမိကသတင်းစကားများနှင့် အပြုအမှုများကို များအားလုံးကို ပြန်လည်သုံးသပ်စေပါ။

အခန်း ၃-၁

အသက် ၆-၂၃ လ ကလေးအတွက် အာဟာရလိုအပ်ချက်များ

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၃-၁

ဖြည့်စွက်စာ စတင်ကျွေးမွှေးခြင်း

ကလေးတစ်ယောက် မွေးဖွားချိန်မှ ခြောက်လပြည့်သည့်အချိန်အထိ ထိုကလေး၏ အာဟာရ လိုအပ်ချက်များအားလုံးကို မိခင်နှီးမှ ထောက်ပံ့ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ သို့သော်ပြားလည်း အသက် ခြောက်လထက်ကြော်သော ကလေးများ၏စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်သည် ထိုးများလာသည်။ ၆ လ မှ ၂၂ လ အရွယ် ကလေးထိုကလေးတစ်ယောက်လိုအပ်သည့် စွမ်းအင်ပမာဏ၏ ၆၀% ခန့်နှင့် ၁၂ လ မှ ၂၄ လ အရွယ် ကလေးထိုကလေးတစ်ယောက်လိုအပ်သည့် စွမ်းအင်ပမာဏ၏ ၄၀% ကိုသာ မိခင်နှီးမှ ထောက်ပံ့ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ ထိုးကြော် ကလေးတစ်ယောက်၏ စွမ်းအင်လိုအပ်ချက် လက်ကျိုးပမာဏကို ဖြည့်စွက်စာများဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရမည်။ ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွှေးခြင်းဆိုသည်မှာ ကလေးတစ်ယောက်၏ အာဟာရလိုအပ်ချက်များကို မိခင်နှီးတစ်ဦးတည်းမှ ထပ်မံဖြည့်ဆည်းရန် မလုံလောက်သောအပါ ထိုကလေးအား မိခင်နှီးအပြင် အခြားသောအစားအစာများနှင့် အရည်များ တိုက်ကျွေးပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အသက် ၆ လပြည့်ချိန်တွင် ကလေး၏အစာချေစနစ်သည် အစာအမျိုးမျိုးကို စတင်ချေဖျက်ရန် အသင့်ဖြစ်လာပြီဖြစ်သည်။ ထိုအစာများသည် မိခင်နှီးကို အားဖြည့်ပေးပြီး ထပ်လောင်းစွမ်းအင်များကို ဖြည့်စွက်ပေးသည်။ ထပ်ဆင့်အကြောင်းအရာနှင့် လေ့ကျင့်ခန်းများကို အာဟာရအကြောင်းလေ့လာခြင်း လက်ခွဲစာအုပ်မှ အခန်း J-၄ တွင် ကြည့်ရှုပါ။

သင့်တော်သော ဖြည့်စွက်စာ ကျွေးမွှေးနိုင်ရန် ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်သူများကို ပုံပိုးကုည်ခြင်းသည် ကလေးအာဟာရဖံ့ဖိုးတိုးတက်စေသော အထိရောက်ခံး နည်းတစ်နည်းဖြစ်သည်။ အသက် ၆-၂၄ လ ကလေးမိခင်များသည် ကလေးဆက်လက်သန္ဓုံးကျိန်းမာနေစေရန် မိခင်နှီးဆက်လက်တိုးတက်ကျွေးမှုရမည်။ ကလေးနှီးချိန်သည်အခါတိုင်း နှီးတောင်းတိုင်း နောက်သာပါ ၁ ရက်လျှင် အနည်းဆုံး ၈ ကြိမ် နှီးတိုးတက်ကျွေးပါ။

အသက် ၆ လတွင် မိခင်နှုကို ဆက်လက်တိုက်ကျွေးနေစဉ် အစာပျော်ပျော်များကို စတင်ကျွေးမွေးပြီး ကလေးအသက်ကြီးလာသည့်နှင့်အမျှ ပမာဏ၊ အပျော်မှာမာ၊ အကြိမ်ရေတိကို တစ်ဖြည့်းဖြည့်းတိုး၍ ကျွေးမွေးသင့်ပါသည်။ ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွေးသည့် အချိန်ကာလသည် ကလေးကြီးထွား ဖွံ့ဖြိုးသည့်အချိန်ကာလတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤအခန်းတွင် သိရှိခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွေးခြင်းသည် ကလေး၏လတ်တလော အာဟာရလုပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရှု သာမက ကလေး၏ဘဝတစ်ခုလုံးတွင် ကျင့်သုံးရမည့် စွမ်းရည်သစ်၊ အမှုအကျင့်သစ်များကို ပျိုးထောင်ပေးနေခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

မန်မာနိုင်ငံလူဦးရေအခါးအစားနှင့် ကျိုးမာရေး (MDHS) ၅၂ ၂၀၁၉-၂၀၁၆ စစ်တမ်းတွင် ၆ လမှ ၂၃ လအရွယ် မိခင်နှုတိုက်ကျွေးသောကလေးများ၏ ၆၂% နှင့် မိခင်နှုမတိုက်ကျွေးသော ကလေးများ၏ ၉၈% တို့ စားသုံးသော ဖြည့်စွက်စာများကို နှိုင်းယူဉ်ဖော်ပြထားသည်။ ယေဘုယျ အားဖြင့် စပါးကဲ့သို့ အစွေအဆန်များမှပြုလုပ်ထားသော အစားအစာများကို အဓိကစားသုံးကြပြီး အသား ဝါး ကြက်၊ ဘဲ၊ ပိတ္တမ်င်အောကြွယ်ဝသော သစ်သီးဝလံများနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ ကိုလည်း စားသုံးကြသည်။ စစ်တမ်းမကောက်ခင် ၂၄ နာရီအတွင်း ၆ လမှ ၂၃ လ အရွယ် မိခင်နှုတိုက်ကျွေးခြင်းခံရသော ကလေးများ၏ ၄၂% သည် အသား ဝါးနှင့်/သို့မဟုတ် ကြက်၊ ဘဲများစားသုံးထားကြောင်း၊ ၃၈% သည် သစ်သီးဝလံနှင့် ပိတ္တမ်င်အောကြွယ်ဝသော ဟင်းသီး ဟင်းရွက်များကို စားသုံးထားကြောင်းနှင့် ၃၀% သည် ဥများကို စားသုံးထားကြောင်း သိရှိရသည်။

မန်မာနိုင်ငံတွင် ထိုအသက်အရွယ်အုပ်စုရှိ အလွန်နည်းပါးသော ကလေးများသာ အစာအမိုး အမယ်စုံလင်စွာ စားသုံးနေကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကလေးများစွာသည် အစွမ်းကုန်ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားရန် လိုအပ်သော အာဟာရအားလုံးကို မရရှိနေကြကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။

အသက် ၆ လအထိ မိခင်နှုတ်မျိုးတည်း သောက်သုံးချိန်မှ ဖြည့်စွက်စာ စတင်စားသုံးသည့် အချိန်ကာလအကူးအပြောင်းသည် ကလေးများ အာဟာရချို့တဲ့နိုင်ခြေများသော အချိန်ကာလဖြစ်သည်။ ၆-၂၃ လ ကလေးများသည် လျင်မြန်စွာ ကြီးထွားနေသည့်အတွက် သူတို့၏အာဟာရလုပ်ချက်များသည် ပိုများလာသည်။ အစားလုံးလောက်စွာမရရှိနိုင်ခြားဖြစ်စေ ဖျားနာသောကြောင့်ဖြစ်စေ ပြုစောင့်ရောက်သူများမှ ကောင်းမွန်စွာ မကျွေးမွေးသောကြောင့် ဖြစ်စေ ကလေး၏အာဟာရလုပ်ချက်ကို မပြည့်မီသောအပါ ကလေးများသည် လျင်မြန်စွာ အာဟာရချို့တဲ့နိုင်သည်။ ထိုသို့မဖြစ်စေရန် ပြုစောင့်ရောက်သူများသည် ကြယ်လေးပွင့်လုံး ပါသော အစားအစာအမိုးမျိုးကို လုံးလောက်သော အကြိမ်ရော ပမာဏ၊ သင့်တော်သော အပျော်အမာဖြင့် ကလေးအားကျွေးမွေးရမည့်။ အစာကို သန့်ရှင်းစွာပြင်ဆင်ပြီး ကလေးပျော်ရွင်သော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တက်ကြွား ချော်မြား ကျွေးမေည်း။

ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွေးခြင်း လမ်းညွှန်ချက်များ (4 FATHER)

ကြယ်လေးပွင့်အစားအစာ (4****) – အသက် ၆ လပြည့်ချိန်မှ စတင်၍
ကြယ်လေးပွင့်လုံးပါဝင်သော အစာအမျိုးမျိုးကို စားသုံးရန်လိုအပ်သည်။
ကြယ်လေးပွင့်လုံးပါဝင်သော အစာအမျိုးမျိုးကို ကလေးအား နေ့တိုင်းကျွေးမွှေးသင့်သည်။
အာဟာပြည့်သောအစာများသည် ရွှေးကြီးရန် မလိုအပ်သလို နိုင်ပြေားမှလာရန်လည်း
မလိုအပ်ပါ။ ဒေသထွက်အစာများသည် လတ်ဆတ်သောအချိန်တွင်
အရသာအကောင်းဆုံးရှိပြီး အာဟာဇာများဆုံးရှိကြသည်။

အကြိမ်ရေ (Frequency) – အသက် J နှစ်အောက်ကလေးများ၏ အစာအိမ်သည် သေးငယ်သောကြောင့် အစာမကြာခဏကျွေးရန် လိုအပ်သည်။ အသက် U လတွင် တစ်နေ့ကြိမ်၊ သုံးကြိမ် (သွားရေစာ ၁ ကြိမ်နှင့်အတူ) မှ အသက် J နှစ်ပြည့်သောအခါ တစ်နေ့သုံးကြိမ်မှ လေးကြိမ်အထိ (သွားရေစာ ၁-၂ ကြိမ်နှင့်အတူ) အစာကျွေးသည်အကြိမ်ရေ တိုးသွားရပါမည်။ ကလေးအသက်နှင့် သင့်တော်သော အကြိမ်ရေကို နေ့စဉ် တစ်ဖြည့်ဖြည့်တိုး၍ ကျွေးမှုမည်။

လုံလောက်သောပမာဏ (Adequate amount) – ကလေး၏အစာအမိမ်အပြင် ကိုယ်ခန္ဓာသည် အချိန်နှင့်အမျှ ကြီးထွားနေသည်။ သူတို့၏လျင်မြန်သောကြီးထွားမှာကို လိုက်မိရန် မိခင်နှီးအပြင် အစားအစာပမာဏ ပိုများပြားစွာ စားသောက်လာသည်။ ထိုကြောင့် ကလေးအသက်နှင့် သင့်တော်သော အစားအစာကို တစ်ဖြူည်းဖြူည်း တိုးရှု ကျေးဇူးရမည်။

သန်ရှင်းမှု (Hygienic) – ဤအချယ်ကလေးများတွင် ဖျားနာနိုင်ချေများပြီး ဖျားနာခြင်းကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာမှု အာဟာရများ ကုန်ခမ်းသွားနိုင်သကဲ့သို့ အာဟာရများ မစုစုပေါင်းရန်လည်း အတားအသီးဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုကြောင့် ကလေးစားသော အစာနှင့်ရေများ သန်ရှင်းစိတ်ချုပြီး ညစ်ညမ်းမှုကင်းစင်စောင့် ပြုစုစောင့်ရှောက်သူများသည် တစ်ကိုယ်ရေနှင့် မိသားစာသန်ရင်းရေးကို ဂလစ်ကုပ်သံးပေးသည်။

ပျော်ရွင်ဖွယ် (Enjoyable) - ကလေးမှ ပျော်ရွင်စွာနှင့် ပူပင်မှုကင်းစွာ အစားစားနိုင်ရန် ပြုစုစောင့်ရောက်သူမှ အားပေးရမည်။ ဤသို့အားပေးခြင်းဖြင့် ကလေးတွင် စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ လုံခြုံမှု၊ အစားအတာနှင့် ရင်းနှီးတွယ်တာမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

ချေမြှုပ်ငြိန်: (Responsive) – ကလေး၏သာလောင်မှု/ဝလင်မှုလက္ခဏာများကို အနီးကပ် သတိထား ကြည့်ရှုကာ အလိုက်သင့်တုံ့ပြန်၍ ချေမြှုပ်ကျွေးမွေးရမည်။ ကလေးမှ တစ်ဖြည့်းဖြည့် မိမိဘာသာ စားသုံးတတ်လာသည်အထိ စိတ်ရှည်စွာ ချေမြှုပ်ကျွေးမွေးရမည်။ ၂၅၁။ ချေမြှုပ်ကျွေးမြင်းသည် ကလေးအတွက် အရေးကြီးသော သင်ယူမှုအတွက်ကြိုတစ်ခြဖြိုး ကလေး၏လှပ်ရှားမှဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးစွမ်းရည်များတိုးတက်လာစေရန် ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။
ထိုပြင် မိခင်နိုဆက်လက်တိုက်ကျွေးပါ။

အစာကျွေးသောအကြိမ်ရော ပမာဏနှင့်အပြောအမာ
အပြောင်းအလဲ

၆-၈ လအရှယ် ကလေးများကို အစားအစာကျွေးမွှေးခြင်

၆-လနှင့် ၈-လ ကြား ကလေးငယ်များအတွက် လိုအပ်သော အမိကအာဟာရများသည်
မိခင်နှီးတွင် ပါဝင်နေသေးသည်။ သို့သော်လည်း ကလေးငယ်သည် သံဓာတ်ကဲ့သို့သော
အနည်းလိုအာဟာရများနှင့် စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်များ လွန်စွာ မြင့်မားသည်။ အစာအုပ်စု****
လေးစုလုံးမှ အစာပျော်ပျော်များကို ကလေးအား မိတ်ဆက်ကျွေးမွှေးခြင်းအားဖြင့် လိုအပ်သော
အာဟာရများကို ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

နိစိကလေးတစ်ယောက် အစာအိမ်သည် အလွန်သေးငယ်သေးသောကြောင့် ဖြည့်စွက်စာပောက်
အများအပြားစားသုံးနိုင်ခြင်း မရှိသေးသော်လည်း ထိုအစားအစာပျော့ပျော့များနှင့် အရာဘာ
အသစ်အဆန်းများသည် သူတို့ကြီးပြင်းလာသောအခါ အစားအစာအမြဲးမြဲးကို လက်ခံ
စားသုံးနိုင်စွမ်းရှုပေါ်ရန် အကူအညီပေးပါသည်။ အစာပောက်နည်းနည်းချင်းစိကို အကြိမ်ရေ
များများစားသုံးခြင်းသည် ကလေးငယ်၏အစာချေဖျက်ခြင်းအတွက် ပိုမို ကောင်းမွန်သည်။
အသက် ၆ လပြည့်ခါန်တွင် ကလေးသည် ဖြည့်စွက်စာများကို တစ်ရက်လျှင် နှစ်ကြိမ်အနည်းဆုံး
စားသုံးသင့်သည်။ ထိုနောက် အသက်ရှုစ်လရောက်ပြီဆိုပါက တစ်ရက်လျှင် အစားအစာ
အနည်းငယ် သုံးကြိမ်နှင့် တစ်ခါတစ်ရုံ သရေစာတို့ကိုပါစားသုံးနိုင်စေရန် စားသုံးသော
အကြိမ်ရောက်နှင့်ပောက်ကို တိုးပြုင့်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ကလေးငယ်တိုင်းသည်
တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူညီနိုင်ပဲ ကလေးတစ်ယောက်ချင်း၏ အစာစားလိုပိုတ်သည်
ကွဲပြားခြားနားသည်ကို သတိရပါ။ အချို့ကလေးများသည် အချိန်တိုင်း ပိုက်ဆာနေပုံ
ပေါက်သော်လည်း အခါးမှာမ အစာစားရန်အတွက် ပိုရှင်အားပေးတိုက်တန်းရန် လိအပ်သည်။

ကလေးကို မိခင်နှီးကို ဦးစွာတိုက်ကျွေးပြီးမှသာ ဖြည့်စွက်စာများကို ကျွေးမွှေးသင့်သည်။
မိခင်နှီးရသုတေသနကို ညုစွမ်းရှုတိုက်ပါက ဗုံးနှင့်မဟုတ်ပဲ ခွက်ကို အသုံးပြု၍ တိုက်ကျွေးသင်ပါသည်။

ကလေး၏အစားအစာများကို ပိုမိုအာဟာရပြည့်ဝစေသည့်နည်းလမ်းများ

အစားအစာများကို အင်အားဓာတ်ပိုမိုပြည့်ဝစေရန်နှင့် အာဟာရပိုမိုပြည့်ဝစေရန်နည်းလမ်းအချို့အချို့ဖြင့် ပြင်ဆင်နိုင်သည်။

ဆန်ပြုတ်

- ဆန်ပြုတ်ကို ရေနည်းနည်းဖြင့် ပြင်ဆင်ပါ။ အရည်အရမ်းမကျွဲသင့်ပါ။
- ဆန်ပြုတ်ထဲတွင် မိမ်နှင့်ရည်ညွှန် ထည့်ပါ။
- နှစ်း၊ ခမြဲပဲကဲ့သို့ အစွေအဆန်မှုရသော အနှစ်များနှင့် ရောပါ။
- ဆီကို လက်ဖက်စားနှစ်းတစ်ဝက် ထည့်ပါ။
- ဆန်ပြုတ်ထဲသို့ ကြက်ပြုတ်ရည်ကို ထည့်မည့်အစား အာဟာရပိုမိုပါဝင်သည့် ကြက်သားကို ချေပြီးထည့်ပါ။ ကြက်ဥျာ၊ ပါး သို့မဟုတ် ပဲစင်းငံတို့ကိုလည်း ရောထည့်နိုင်သည်။

ဟင်းချို့ သို့မဟုတ် ဟင်းလျာတစ်မျိုးကို ချက်ပြုတ်လျှင်

- ဟင်းအရည်သောက်ကို ကလေးအားတိုက်မည့်အစား ပဲ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ပဲပြား၊ အသားစသော ဟင်းချို့ သို့မဟုတ် ဟင်းလျာများမှ ဟင်းဖတ်အစိတ်အပိုင်းများကို ဆယ်ယူကာ ပုစ်ပျော်နှစ်နှစ်ဖြစ်အောင် ချေ၍ ကလေးကို ကျွေးပါ။
- ဟင်းချို့ သို့မဟုတ် ဟင်းလျာထဲသို့ ထောင်းထားသောပဲအမှုနှင့်များကို ထပ်ပေါင်းထည့်ပါ။
- ဆီ လက်ဖက်စားနှစ်းတစ်ဝက်ကို ကလေး၏အစာထဲသို့ ထည့်ပါ။
- ကလေးကောင်းမွန်စွာ ကြီးထွားနေသူ၏ ကလေး၏အစာထဲသို့ အပိုဆီများကို ထပ်ထည့်ရန် မလိုကြောင်းမှတ်သားပါ။

သို့မှသာ မိခင် (သို့) ကလေးပြုစွာစောင့်ရောက်သူသည် ကလေးမည်များသုံးသည်ကို သိရိုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကလေး ခြောက်လအချုပ် ဖြည့်စွာကဲ စကျွေးချိန်တွင် အစားအစာ တစ်နှစ်လျှင် ပျော်သွားသည်အထိ ကြိုတ်ချေထားပြီး အတော်အသင့်ပျော်သည့် အစားအစာ လက်ဖက်ရည် နွေးနှစ်နွေး (သို့) သုံးနွေးသာ ပါဝင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ခြောက်လမှ ရှစ်လ ကာလအတွင်း တစ်နှစ်လျှင် ပါဝင်သောအစာပမာဏကို ၂၅၀ မီလီလီတာဆန့် ခွက် (သို့) ပန်းကန်ထုံးတစ်ဝက် ပမာဏအထိ တစ်ပြည့်းဖြည့်းတိုးပြောင့်သင့်ပြီး အစားအစာကိုလည်း တဖြည့်းဖြည့်း ပို၍ပျော်သည့် အနေအထားသို့ တိုး၍ကျွေးနိုင်သည်။

အစာအသစ်သည် ကလေးနှင့်အဆင်ပြေနေသူ၏ မည်သည့်အစာအသစ်ပြီးလျှင် မည်သည့်အစာ အသစ်ကို မိတ်ဆက်ကျွေးရမည်ဆိုသည် အစီအစဉ်သည် အရေးမကြီးပါ။ လျှင်မြန်စွာကြီးထွားနေသည့် ဤအချိန်အခါတွင် သံစာတိလိအပ်မှု ပိုမိုများလာသည့်အတွက် ပထမဆုံးကျွေးသည် အစာပျွေးပျွေး တို့တွင် သံစာတိကြွယ်ဝသော အစားအစာများ ပါဝင်နေရန် အရေးကြီးပါသည်။ မိခင်နှစ်း အနုံအရသာသည် ကလေးအတွက်ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသား ဖြစ်နေသောကြောင့် အစာသစ်များတွင် မိခင်နှင့်ရည်ထည့်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကလေးကို အစာသစ်များစားချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်ရန် ဆွဲဆောင်နိုင်သည်။ ပန္နိလေး၊ မီတာမင်အေကြွယ်ဝသည့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များဖြစ်သော မှန်လာဦးနှင့် ရွှေဖရုံး မိခင်နှစ်းရည်အနည်းငယ် ထည့်ကာ ကျွေးမွှေးနိုင်သည်။ ငါ်ပျော်သီး၊ ထောပတ်သီး၊ သရက်သီးစသော သစ်သီးဝလ် အမှည့်တို့ကို မိတ်ဆက်ကျွေးမွှေးနိုင်သည်။ ထိုသစ်သီးများသည် သဘာဝအတိုင်းချို့ပြီး အရသာရှိသုံးပါသည်။ အနုံအရသာ ပိုမိုကောင်းမွန်စေသော သကြား၊ ပျားရည်၊ အမွှေးအကြိုင်၊ အပိုထည့်သောဆား စသည်တို့ကို ထည့်ရန် မလိုအပ်ပါ။ ဆန်ပြုတ်သီးသန့်သာ ကျွေးမည့်အစား ဆန်ပြုတ်ထဲသို့ အပိုဆောင်းအာဟာရများကို ထပ်ပေါင်းထည့်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေပါ။ အောက်ပါယော်တွင် နှမူနာအကြံပေးချက်အချို့ကို ကြည့်ပါ။

မနက်စာ	သွားရည်စာ	ညနေစာ
ဝါးဆန်ပြုတ် (ထမင်းစားနှစ်း) ၂ နှစ်း	ခြေထားသော သဘောသီး (ထမင်းစားနှစ်း) ၁-၂ နှစ်း	ဆန်ပြုတ် (ထမင်းစားနှစ်း) ၂ နှစ်း
ခြေထားသောင်းပျော်သီး (ထမင်းစားနှစ်း) ၁ နှစ်း	ကြက်/ဗျားသီး နှင့် ပန္နိလေး ဟင်းချို့ (ထမင်းစားနှစ်း) ၁-၂ နှစ်း	

Table 3.1 ၆-၈ လ ကလေးတစ်ယောက်အတွက် စားသောက်ဖွောင်စာရင်း နှမူနာ။

၉-၁၁ လအရွယ် ကလေးများကို အစားအစာကျွေးမွှေးခြင်း

၉ လနှင့် ၁၁ လကြား ကလေး၏စွမ်းအင်နှင့် အာဟာရလိုအပ်ချက်များသည် ဆက်လက် တိုးတက်လျက်ရှိသည်။ ကောင်းမွန်သေချာစွာ နှပ်နှပ်စင်းထားသော(သို့) ကြိုတ်ခြေထားသော (သို့) နှီးညံ့ပျော်ပြောင်းသော အစားအစာများကို ၂၅၀ မီလိမီတာဆန့် ခွက်(သို့)ပန်းကန်လုံး တစ်ခု၏ တစ်ဝက်စာခန့်ကို ကလေးအား တစ်ရက်လျှင် ၃-၄ ဖြူမဲ့ အနည်းဆုံး ကျွေးမွှေးရမည်ဖြစ်သည်။ ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်သူသည် ထပ်တိုးအနေဖြင့် ကလေးအား သွားပြော်စာများကိုလည်း တစ်နေ့တွင် တစ်ကြိမ် (သို့) နှစ်ကြိမ်ခန့် ကျွေးမွှေးနိုင်သည်။

မနက်စာ	နေလည်စာ	ညနေစာ	သွားရည်စာ
ပြုတ်နှင့်ထမင်း ပျော်ပျော် (ထမင်းစားနှင့်) ၄ နှစ်း	ထမင်းပျော်ပျော် (ထမင်းစားနှင့်) ၂ နှစ်း	ငါး (ထမင်းစားနှင့်) ၁ နှစ်းပါသော ငါးဆန်ပြုတ် (ထမင်းစားနှင့်) ၄ နှစ်း	ဖဲ့သီး (ထမင်းစားနှင့်) ၁-၂ နှစ်း
ကြို့ကြို့ ခက့်တစ်လုံး	ကြို့သာနှင့် ခရားဆျုံးသို့ ပါသော ပဲကြားဆင်းသို့ (ထမင်းစားနှင့်) ၂ နှစ်း	ဟင်းနှုန်း (ထမင်း စားနှင့်) ၁ နှစ်း/ မှန်လာဦးလက်စား နှစ်း ၁ နှစ်း/သီးလက် စားနှင့် ၁ နှစ်း/ ငုတ်ပျော်သီး (ထမင်းစားနှင့်) ၂ နှစ်း	ဟင်းနှုန်း (ထမင်း စားနှင့်) ၁ နှစ်း/ မှန်လာဦးလက်စား နှစ်း ၁ နှစ်း/သီးလက် စားနှင့် ၁ နှစ်း/ ငုတ်ပျော်သီး (ထမင်းစားနှင့်) ၂ နှစ်း

Table 3.1 ၉-၁၁ လ ကလေးတစ်ယောက်အတွက် စားသောက်ဖွှေ့ယ်စာရင်း နှမူနာ။

အသက် ၉ လနှင့် ၁၁ လကြားတွင် ကလေးလိုအပ်သော စွမ်းအင်နှင့် အာဟာရပုံမှဏ ဆက်လက်မြှင့်တက်လာသည်။ နှီးညံ့ကလေးကို နှီးညံ့ပျော်ပျော်သော ခြေထားသော တောက်တောက်စင်းထားသော တိရစ္ဆာန်ထွက် အသားဓာတ် (အသား၊ ငါး၊ ကလိစာ၊ ဥာ နှီးထွက်ပစ္စည်း)၊ အပင်ထွက်အသားဓာတ် (ပုံအဖျိုးမျိုး၊ တို့ဖူးနှင့် မီတာမင်အောက်ယ်ဝက်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလ်တို့ကို ကျွေးပါ။

ဤအသက်အရွယ်၌ ကလေးများသည် ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်သူများမှ သူတို့အား အစာကျွေးသောအပါ ၄နှစ်း (သို့) ပန်းကန်လုံးကို လုမ်းဆွဲခြင်းမျိုး စတင်ပြုလုပ်လာလေ့ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းမျိုးသည် ကလေးအနေဖြင့် သူဗုံသာသူ အစာစာရှုနှင့် အဆင်သုတေသနဖြောက်ပြီး ဖော်ပြုသော လက္ခဏာရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ အထောက်အပံ့မပါဘဲ ကောင်းမွန်လွတ်လပ်စွာ ထိုင်နိုင်ခြင်းသည်လည်း ကလေးအနေဖြင့် သူတို့၏လက်ဖြင့် အစားအစာများကို

ကောက်ယူ ကိုင်တွယ်နိုင်ပြီး လက်ဖြင့်ဂိုင်စားနိုင်သော အစားအစာများကို စားသုံးရန် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ အဆင်သင့်ဖြစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြသော အချက်အလက်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထိုအစားများကို မျိုးချုပ်လွယ်ကူအောင် ပြင်ဆင်ပေးသင့်သည်။ မာသော အစာများ (သစ်သီးဝလ်အိမ်းနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ အစွေအဆန်၊ စပျစ်သီး၊ အသား) တို့ကို ကလေး အစာနင်ခြင်းမရှိပဲ စားနိုင်သည်အထိ သေးငယ်သောအစိတ်အပိုင်းများဖြစ်စေရန် ဖြတ်တောက်ရမည်။ အသား၊ ငါးတို့သည် ကလေးအတွက် အကောင်းဆုံး အစာများဖြစ်သည်။

သို့သော် အပိုးမပြုစေရန် ကလေးကို မကျွေးမိ အရိုးများကို ဖယ်ထုတ်ပစ်ရမည်။ လွယ်ကူစွာချေဖျက်နိုင်သော အန္တရာယ်ကင်း၍ အာဟာရပြည့်ဝသည် အစာပျော်များ စတင်ကျွေးခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုသို့ စတင်ကျွေးရာတွင် အပိုင်းပိုင်း ဖြတ်ထားသော ပျော်ပျော်းသည်၏ သစ်သီးဝလ်မျိုး (ငုတ်ပျော်သီး၊ သရက်သီးနှင့် သို့မဟုတ် သဘော်သီး) ဖြစ်စေ ထောပတ်သီးဖြစ်စေ၊ ကျက်ရုံချက်ထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ (ကန်စွမ်းဥာ၊ မှန်လာဦး၊ သို့မဟုတ် ပန်းကိုပါ) ဖြစ်စေကျွေးနိုင်သည်။ ကလေးတစ်ယောက်အား အစားအစာများကို သူ/သူမ ကိုယ်တိုင် ကိုင်တွယ်စားသုံးခွင့် ပြုခြင်းသည် မြှိုခိုမှုကင်းပြီး ကျော်မာရေးနှင့် ညီညွတ်သော အစာစားခြင်း အလေ့အကျင့်ကို တိုးတက်စေရာတွင် အရေးပါသော အဆင့်တစ်ဆင့် ဖြစ်သည်။

၁၂-၂၃ လအချယ် ကလေးများကို အစားအစာကျွေးမွေးခြင်း

ရက် ၁၀၀၀ ကာလအတွင်း ၁၂-၂၃ လအသက်အချယ်တွင် ဖြည့်စွက်စာများသည် မိခင်နှီးနှင့်စာလျှင် အာဟာရများနှင့် စွမ်းအင်များ ပိုမိုထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။ သို့သော် မိခင်နှီးကို အထူးသဖြင့် ညာက်တွင် ဆက်လက်တိုက်ကျွေးသင့်သေးသည်။ ၂၄၀ မီလီလီတာဆန့် ခွက်၏ လေပုံသုံးပံ့ခွန်မှ ခွက် အပြည့်ခန့် အစားအစာကို တစ်ရက်လျှင် အနည်းဆုံး ၃-၄ ကြိမ်နှင့် ကျွန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော သွားရည်စာ ၁-၂ ကြိမ် ဆက်လက်ကျွေးရမည် ဖြစ်သည်။ အောက်ပါ အစားအစာများကို ကျွေးကြည့်ပါ။

မနက်စာ	နေ့လည်စာ	ညနေစာ	သွားရည်စာ ၁	သွားရည်စာ ၂
ဘိန်းမှန် လေးပုံသုံးပုံမှ တစ်ခုလုံး	ကြိုက်ဥကြား (ထမင်းစားစွန်း) ၄-၆ စွန်း	ထမင်း (ထမင်းစားစွန်း) ၄-၆ စွန်း	ရွှေဖရံသီး (ထမင်းစားစွန်း) ၃ စွန်း	ကောက်ညှင်း ရွှေထမင်း(ထမင်း စားစွန်း) ၂-၃ စွန်း
ပါးပါးလှိုးထား သော သရက်သီး အမှုပြု(ထမင်းစား စွန်း) ၃-၄ စွန်း	ခေါက်ဆွဲနှင့် မှန်လာပြန် (ထမင်းစားစွန်း) ၂ စွန်း	ကြိုက်သား ဟင်း		
သခွားသီး (ထမင်းစားစွန်း) ၂ စွန်း	ကန်စွန်းချက် (ထမင်းစားစွန်း) ၂ စွန်း			
သသေားသီး (ထမင်းစားစွန်း) ၃-၄ စွန်း				

Table 3.1 ၁၂-၂၃ လ ကလေးတစ်ယောက်အတွက် စားသောက်ဖွယ်စာရင်း နမူနာ။

၁။ ပိုးသတ်ထားသောနွားနှီးသည် သို့မဟုတ် ဆီအနည်းငယ်နှင့် ချေထားသောထမင်း

၂။ ဒိန်ချဉ်း ပိုးသတ်ထားသော နွားနှီး

၃။ ပြုတ်ထားသော သို့မဟုတ် မွှေ့ကြော်ထားသော ကြက်ဥ သို့မဟုတ် ငံးဥ

၄။ လတ်ဆတ်သော သစ်သီးဝလံနှင့် ဟင်းသီးဟင်းချက်

အသက် ၁၂ လမှစတင်၍ မိသားစုစားသော အစာများကို လွယ်ကူစွာပါးနိုင်လောက်အောင် ပျော်ပျောင်းစေကာ နှုတ်နှုတ်စင်း၊ ခြော်းသေးငယ်သော အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်အောင် ဖြတ်တောက်ပြီး ကလေးအား ကျွေးနိုင်ပါပြီ။

ရွှေ့ကြည်ရမည့် အစားအစာများ

အောက်ပါအစားအစာများကို ၁၂ လအောက် ကလေးများအားမကျွေးရ။

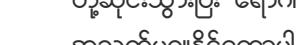
၁။ ပျားရည် - ပျားရည်သည် Botulism ခေါ်များနာမူကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။

ထိုဖျားနာမူကို ဖြစ်ပေါ်စေသော ဘက်တီးရိုးယား ပိုးမှုန်များကို ဖုန်မှုန်နှင့် အသေစာကြေားများတွင် တွေ့ရပြီး ပျားရည်ထဲတွင် ဝင်ရောက်နေနိုင်သည်။ မျိုချလိုက်

မိသောအခါ မျိုးမှုန်များမှ အဆိပ်တစ်မျိုးကို ထုတ်လိုက်သည်။ အသက် ၁၂ လအောက် ကလေးများ၏ ကိုယ်ခံအားစနစ်သည် ထိုအဆိပ်ကို ကာကွယ်နိုင်လောက်အောင်

မဖွံ့ဖြိုးသေးပါ။ Botulism အဆိပ်ကို အူများမှ စုံယဉ်လိုက်သောအခါ ထိုအဆိပ်သည် အာရုံးကြောစနစ်ကို ထိနိုက်စေသည်။ ကလေးများတွင် အတွေ့ရခုံး ရောဂါလက္ခဏာမှာ

ကြိုက်သားအားနည်းခြင်းဖြစ်သည်။ အန္တရာယ်အကြီးခုံး ထိနိုက်မှုမှာ ရင်ခေါင်းခြားကြိုက်သား တုံ့ဆိုင်းသွားပြီး ရောဂါလပျောက်မချင်း ကလေးသည် အသက်ရှုံးစွက်မပါပဲ အသက်မရှုံးနိုင်တော့ပါ။

အကြံပြုချက် - ပိုးသတ်ထားသောနွားနှီးသည် အသားဓတ်၊

ကယ်လစီယမ်နှင့် အခြားအာဟာရဓာတ်များ သာလွန်ကောင်းမွန်စွာ

ပါဝင်သည် အရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် အသက် ၁၂ လအောက်

ကလေးများကို မတိုက်ကျွေးသင့်ပါ။

- ၂။ ပိုးမသတ်ထားသော နွှေးနှဲ၊ ဆိတ်နှဲ သို့မှာ အစိမ်းများ - ငါးတို့တွင် အစာအဆိပ်သင့် စေနိုင်သော Salmonella, E. coli နှင့် Listeria ကဲ့သို့ အန္တရာယ်ဖြစ်သော ဘက်တီးရိုးယားပိုးများများ ပါဝင်နိုင်သည်။

- ၃၁ နွားနှဲ ဆိတ်နှဲ အာဟာရမပြည့်စုံသော ပဲနှဲ စသည်တို့မှ ရသော မည်သည့် နှဲထွက်ပစ္စည်းကိုမျှ မိခင်နှဲအစား မတိုက်ကျွေးသင့်ပါ။ ထိုနှဲအမျိုးမျိုးတွင် မိခင်နှဲရှိ အာဟာရများမပါဝင်သောကြောင့် သင့်တော်သောအစားထိုးမှ မဟုတ်ပါ။

အောက်ပါအစားအစာများကို ၂၃-လ အောက် ကလေးများကို မကြွေးရ၏

- ၁။ အဆိုနည်းသော၊ အဆိုလျော့ချုထားသောနှစ်များ - အသက် ၂ နှစ်အောက်ကလေးအတွက် မြတ်နိုင်သည့် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ သို့သော န္တားနှစ်ကို သောက်ပါက မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အဆိုဓာတ်နှင့် ထပ်ပေါင်း ပိတာမင်္ဂလာကို ရရှိစေလေ၏ အသီအပြုံ့အဝပါဝင်သော နှစ်ကို သောက်ခြင်းသည်။ ကလေးများအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။

- JII ကော်မီ၊ လက်ဖက်ပြည့်ကြစ်း၊ အချို့ရည်၊ စွမ်းအားဖြည့်အချို့ရည်ကဲသို့ ကဖိန်းဓာတ်ပါဝင်သည့် မည်သည့်အရည်မဆို - ကဖိန်းဓာတ်သည် ကိုယ်ခန္ဓာတ်သို့ လျင်မြန်စွာ စုပ်ယူခြင်းခံရပြီး ပင်မအာရုံကြောစနစ် (central nervous system) သို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ကဖိန်းဓာတ်သည် အစာစားချင်စိတ်ကို လျော့ကျွန်ုပ်ပြီး ဆီးပါကြာခက သွားစေ၍ အိပ်ပျော်ရန် အခက်တွေခြင်း၊ အထွန်တက်ကြေားသော အပြုအမှုများနှင့် စိုးရိမ်ကြာင့်ကြမှုများကို ဖြစ်ပွားစေသည်။ အကယ်၍ ကလေးတစ်ယောက်သည် ခန္ဓာကိုယ်အလေးသို့တစ်ပေါင်လျင် ကဖိန်းဓာတ် ၄.၅ မီလိုက်ရမ်တက် (၁၂ အောင်စ ကော်ဖီတစ်ခွက် = ကဖိန်းဓာတ် ၁၀၀ မီလိုက်မီ) ကျော်လွှန်စားသုံးခဲ့ပါက ပျို့အန်ခြင်း၊ ကတုန်ကရင်ဖြစ်ခြင်းနှင့် ကြွက်သားများ ကြွက်တက်ခြင်းစသည့် အဆိုင်သင့်သော အကျိုးဆက်များဖြစ်ပွားနိုင်သည်။ ကဖိန်းအဆိုင်သင့်မှုပြင်းထန်လျင် တက်ခြင်း၊ နှလုံးခုန်းနှင့် မြန်ခြင်းနှင့် ပုံမှန်မဟုတ်သော နှလုံးခုန်းခြင်း (သို့) ရင်တုန်ခြင်းတို့ ဖြစ်စေနိုင်သည်။

- ၃။ လက်ဖက်ရည်ကဗ္ဗာမီးကို သောက်ခြင်းဖြင့် အပင်မှုရရှိသော သံစာတိစုပ်ယူမှုကို နှောင့်ယူက်ပြီး သွေးအားနှစ်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

- ၄။ ကလေး၏ကျောက်ကပ်များသည် ကောင်းကောင်းမဖွံ့ဖြိုးသေးပါ။ ထိလျှော့သားများကိုလည်း မစွန်ထုတ်နိုင်သေးပါ။ ထိုကြောင့် ကလေး၏အစားအစာတွင် ဆားအပိုများ မထည့်သင့်ပါ။ လက်ဖက်နှင့် ပုဇွန်ခြောက်၊ ပါးခြောက်၊ ပါးပို၊ ပါးပုတ်ခြောက်ကဲ့သို့ ဆားများစွာပါဝင်သော အစားအစာများကို အသက်။ | နှစ်အောက် ကလေးများ မစားသင်ပါ။

- ၅။ အခါးရည်နှင့် သက္ကားဓာတ်များစွာပါဝင်သော ဖျော်ရည်များသည် သွားပိုးစားခြင်း၊ ကိုယ်အလေးချိန်အလွန်အမင်းတက်စေခြင်းနှင့်အတူ အဆော့လွန်ကဲခြင်းနှင့် အာရုံးစိုက်မှုဆိုင်ရာ

- ပြသသနာများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ ကြာရည်သောက်သုံးလျှင် သီးချို့ရောက်အမျိုးအစား:- နှင့် နလုံးသွေးကြာဆိုင်ရာ ရောက်များဖြစ်နိုင်ခြေများစေသည်။

- ၆။ ဖျော်ရည်များစွာသည် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သယောင်ရှုသော်လည်း သက္ကားဓာတ်များစွာ ထပ်ပေါင်းပါနေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများကို သစ်သီးဝလ်ဖျော်ရည်များ ထိုက်သည့်ထက် သစ်သီးဝလ်ကိုသာ ကျေးဇူးပိုကောင်းသည်။

- ၧ။ အစာဓားချင့်စိတ်ကို လှုံးဆော်သည့် ဂျာ့ကားကဲ့သို့ ဆေးရီးများ သက္ကားများစွာပါဝင်သော အရုံသင့်စား ထုပ်ပိုးအစားအစာများစွာ အာလူးကြော်၊ ချိုသောဘီစက်ပ်၊ ကိတ်မျှို့ သက္ကားလုံးကဲ့သို့ စီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်ပြီး အာဟာရပါဝင်မှုနည်းပါးသော အစားအစာများတွင် အဆို၊ ပြည့်စုံဆို၊ သက္ကား၊ ဆား၊ ဆိုးဆေးနှင့် ရေရှည်ခံစာတုပစ္စည်းများ များစွာပါဝင်လျက် ရှိသောကြောင့် ထိုအစားအစာများကို မကျေးသုံးပါ။

ဖြည့်စွက်စာကို အချိန်စောလွန်းစွာ စတင်ကျွေးမြင်း၏ အန္တရာယ်များ

ဖြည့်စွက်စာကို အသက် ၆ လ အတိအကျပြည့်မှသာ စတင်ကျွေးရန် အရေးကြီးသည်။
ကလေးများ၏ကိုယ်ဆွဲသည် အသက် ၆ လပြည့်မှသာ အစားအစာ စတင်စားရန်
သင့်တော်သည်။ အချိန်စောလွန်းစွာ စတင်ကျွေးမိလျင် ဖြည့်စွက်စာက မိခင်နှုန်းအစား
နေရာယူသွားပြီး ကလေး၏အာဟာရဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်မိစေစွဲ ခက်ခဲသွားနိုင်သည်။
အရည်ကျေသော စွဲပြုတ်၊ ဆန်ပြုတ်များကို ကျွေးမိလျင် ပိုမိုပြဿနာဖြစ်နိုင်သည်။
အကြောင်းမှာ ငါးတို့တွင် အာဟာရအလွန်နည်းပါးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ မိခင်နှုန်းဘို့
ရောဂါကာကွယ်ပေးသော အရာများမရှိသောကြောင့် ကလေးများနာနိုင်ချေ ပိုများလာနိုင်သည်။
ဖြည့်စွက်စာများသည် မိခင်နှုန်းကြောင့် သန့်ရှင်းမှုမရှိသောကြောင့်
ကလေးဝမ်းလျော့နိုင်ချေ ပိုများလာသည်။ အသက် ၆ လမပြည့်မိ မိခင်နှုန်းမဟုတ်သော
အစာများမှ အသားတတ်များကို အစာမချော်နိုင်သေးသောကြောင့် အသက်ရှုံးကြပ်ခြင်းနှင့်
အခြားတတ်မတည့်မှုများ ဖြစ်နိုင်ချေ ပိုများသည်။ အသက် ၆ လမပြည့်မိ မိခင်နှုန်းမတစ်ပါး
အခြားမည့်သည့်အစာနှင့် အရည်များကိုမဆို တိုက်ကျွေးမိပါက မိခင်နှုတစ်မျိုးတည်း
တိုက်ကျွေးခိုင်းမှ ရရှိသော အကြိုးကျေးဇူးအပြည့်အဝကို မရရှိနိုင်တော့ပါ။

ဖြည့်စွက်စာကို အခါန်စောလွန်းစွာ စတင်၍မကျွေးရန် အရေးကြီးသကဲ့သို့
အခါန်နောက်ကျလွန်းစွာ မကျွေးမိရန်လည်း အရေးကြီးသည်။ အသက် ၆ လပြည့်ချိန်တွင်
ကလေးယဉ်လိုအပ်သော စွမ်းအင်အားလုံးကို မိခင်စိမ့်မှ မပေးစွမ်းခိုင်တော့သောကြာ့၏
ဖြော့စွက်စာ စတင်မကျွေးမိသော ကလေးသည်။ အာဟာရရှိ၍တဲ့နိုင်ခြေများသည်။

ကလေးအသက် ၆ လတင်းတင်းပြည့်သောနေ့သည် ဖြည့်စွှေကုစာစတင်ရန် အကောင်းဆုံး အချိန်ဖြစ်သည်။

ရာသီအလိုက် ကျန်းမာစွာ စားသောက်ခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

ပါဝင်သူများမှ နှစ်ပတ်လုံးရရှိနိုင်မည့် အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာများကို ကြယ်လေးပွင့်အာဟာရမှ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပြီး သင့်လောက်သော အစားအစာ၊ အမျိုးအစားစုံလင်မှုများနှင့် ပြင်ဆင်တတ်စေရန်။

ကြောချိန်

၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ရုပ်လှန်ကားချပ်များ
- သောပင်များ
- ကပ်သည့်တိပိုင်
- သင်ထောက်ကူ ရုပ်ပုံများ

နည်းလမ်းများ

- အဖွဲ့လိုက် လုပ်ရှားမှု
- ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း
- တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

သင်တန်းသားများလုပ်ဆောင်ရန်

ရာသီလိုက် ပြက္ဗီဒိန်

၄၅ မိနစ်

- အစိကြော်လေးပွင့်အစားအစာကို သင်တန်းခန်းမ၏ ရွှေ့တွင် ပြသထားပါ။
- ရုပ်လှန်ကားချပ်ပြေား ရေးဆွဲထားသော ရာသီပေါ်အစားအစာ ပြက္ဗီဒိန်အလွတ် တစ်ခုကို သင်တန်းခန်းမရွှေ့တွင် ငါးကျင်းပြသထားပါ။
- သင်တန်းပါဝင်သူများအား မည်သည့်အရပ်ဒေသမှ လာသည်ကို မေးမြန်းပြီး သူတို့နေထိုင်သည့် အရပ်ဒေသအလိုက် အဖွဲ့ဖွဲ့ခိုင်းပါ။ အကယ်၍ အားလုံး၏နေထိုင်ရာအရပ်ဒေသ တူညီနေလျှင် အဖွဲ့သုံးဖွဲ့ခွဲပါ။
- ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသော ရာသီအလိုက် ပြက္ဗီဒိန်အလွတ်များနှင့် မာကာပင်များကို အားလုံးကို မျှဝေပေးပါ။
- သင်တန်းပါဝင်သူများကို သူတို့၏ နေရပ်ဒေသမှ မည်သည့်ရာသီတွင် ကြယ်လေးပွင့် အစားအစာ****မှ မည်သည့် အစားအစာများ ရရှိနိုင်သည်ကို စဉ်းစားပေါ်ပါ။
- သူတို့၏ ရပ်ကြော်အတွင်းရှိ ဈေး(သို့) ဒေသတွင်းရှိဈေး (သို့) အလေ့ကျပေါက်သည့် အရင်းအမြတ် များမှ ရရှိသည့် အစားအစာများကို ရာသီပေါ် အစားအစာ ပြက္ဗီဒိန်ထဲတွင် ဖြည့်ပေါ်ပါ။
- မိနစ်နှစ်ဆယ်ကြေားနှင့်နောက် အုပ်စုတစ်ဖွဲ့ချင်းစီအား သူတို့၏ပြက္ဗီဒိန်ကို တင်ဆက်ရှင်းလင်းပြသခိုင်းပြီး သူတို့၏ နေရပ်ဒေသတွင်းရရှိနိုင်သော ရာသီပေါ်အစားအစာများ အကြောင်း မျှဝေပြောကြားနိုင်းပါ။
- ရှင်းလင်းတင်ပြမှ ပြီးစီးလျှင် ရာသီအလိုက် ပြက္ဗီဒိန်များကို သင်တန်းခန်းမ၏ နံရုံများပေါ်၍ တိပိဋက္ကာ ကပ်ထားပါ။

အဆင့် - J

အဖွဲ့လိုက်လေ့လာခြင်း

ရာသီအလိုက်အစားအစာများ ပြင်ဆင်ခြင်း

၄၅ မိနစ်

- သင်တန်းပါဝင်သူများအား အဆင့် (၁) နှင့် (J) မှ အဖွဲ့များအတိုင်း ပြန်လည်ဖွဲ့ခိုင်းပါ။
- အဆင့်(၁)တွင် ရေးဆွဲခဲ့သော ရာသီအလိုက်ပြက္ဗီဒိန်များအားလုံးကို အခန်းထဲတွင် လှည့်ပတ် ကြည့်ရှုခိုင်းပြီး အစိကအစာအုပ်စု****လေးစုံမှ အသင့်ရရှိနိုင်သော အစားအစာများကို ပြန်လည် အမှတ်ရပေါ်ပါ။

- ၃။ ၆-၈ လအချယ်၊ ၉-၁၁ လအချယ်နှင့် ၁၂-၂၃လ အချယ် ကလေးတစ်ယောက်အတွက် တစ်ရက်စာစားဖွယ်စာရင်း နူးနားပုံစံကို သင်တန်းခန်းမရှေ့တွင် ခင်းကျင်းပြသပါ။
- ၄။ ၆-၂၃လ အချယ်ကလေးငယ်အား အစားအစာအစုံအလင်ကျွေးမွေးခြင်းအပြင် အကောင်းဆုံး ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွေးခြင်း အလေ့အထများကိုလည်း ပြောပြပါ။ ထိုဖြည့်စွက်စာကျွေးမွေးခြင်း အလေ့အထတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်။
- ... အစားအသောက်ပြင်ဆင်မှု - အစားအစာအပျော်အကျွေးကို တဖြည့်ဖြည့်တိုးမြှင့်ခြင်း။
  - ... အစာကျွေးသည့်အကြိမ်ရော် - အစာကျွေးသည့်အကြိမ်ရောကို တဖြည့်ဖြည့်တိုးကျွေးခြင်း။
  - ... အစာကျွေးသည့် ပမာဏ - အစာပမာဏကို တဖြည့်ဖြည့်တိုးကျွေးခြင်း။
- ၅။ ရုပ်လှန်ကားချပ် စာရွက်နှင့်မာကာပင်များကို အုပ်စားလုံးကို ဝေမျှပေးပါ။
- ၆။ အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ချင်းအား အောက်ပါအသက် အချယ်များထဲမှ တစ်ခုစီကို တာဝန်ခွဲပေးပါ။
- ... အဖွဲ့ ၁ - ၅ ၈
  - ... အဖွဲ့ ၂ - ၁၀ ၈
  - ... အဖွဲ့ ၃ - ၁၃ ၈
- ၇။ အဖွဲ့တစ်ခုစီအား အကြောင်းရင်းတစ်ခုစီ ကောက်ယူစေပါ။ (ဥပမာ န္တာ မြေး မြို့၊ ဆောင်းစသည်ဖြင့်) ထိုနောက် အဆိုပါရာသီအတွင်း အာဟာရရုံးလင်စွာ တစ်နှစ်ပြင်ဆင်ရနိုင် အသက်အချယ် လိုက်သင့်လျော်သော အစားအစာများ ပြင်ဆင်ရန်၊ အသက်အချယ်လိုက် သင့်လျော်သော အစာကျွေးချိန်နှင့် အသက်အချယ်လိုက် သင့်လျော်သော ကလေးအတွက် အကြိမ်ရော်တို့ကို အသုံးပြုကာ ပြင်ဆင်ရှင်းပါ။

နေရာသီ	မြို့ရာသီ	ဆောင်းရာသီ
ကြယ်တစ်ပွဲ (အင်အား ဖြစ်စေသည့် အစားအစာများ)		
ကြယ်တစ်ပွဲ (ရောဂါ ကာကွယ်စေသည့် အစားအစာများ)		
ကြယ်တစ်ပွဲ (သတ္တဝါများမှ ရရှိနိုင်သည့် ပထမတန်းစား အသားဓာတ်)		
ကြယ်တစ်ပွဲ (ပတောင်ရှုံးများ နှင့် ပဲသီး များမှ ရရှိနိုင်သည့် ဒုတိယတန်းစား အသားဓာတ်)		

Table 3.1 ရာသီအလိုက်ရရှိနိုင်သောအစားအစာပြ ပြက္ဗီဒို

- ၈။ မိနစ်နှစ်စာယ် ကြာပြီးနောက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ချင်းစီအား သူတို့၏ တစ်ရက်စာ စားဖွယ်စာရင်းကို တင်ဆက်ပြသခိုင်းပါ။
- ၉။ တင်ဆက်ပြသမှု ပြီးစီးလျှင် ထိုတစ်ရက်စာ စားဖွယ်စာရင်းများကို သင်တန်းခန်းများ နံရုပ်တွင် တိုင်ဖြင့်ကပ်ထားပါ။
- ၁၀။ ပုံးပိုးဆောင်ရွက်သူသည် အစာအမျိုးအစားစုံလင်မှု၊ အစားအစာပြင်ဆင်မှု၊ အကြိမ်ရော်နှင့် ပမာဏ စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်များအားလုံးကို အကျဉ်းချုပ်၍ ရှင်းလင်း ပြောကြားရမည် ဖြစ်သည်။

အဆင့် - ၃

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ယူခဲ့သည့်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၅ မိနစ်

- ၁။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား ဤလုပ်ငန်းစဉ်များမှ မည်သည့်အရာများ သင်ယူတတ်မြောက် ခဲ့သည်ကို ဖော်ပြန်းပါ။
- ၂။ အခြားသော အစားအစာမျိုးစုံစွာရရှိနိုင်သော ရာသီရှိ/မရှိ မေးပါ။ သင်တို့ဒေသတွင်း အစားအစာများကို တာရှည်ခံအောင် ပြုလုပ်ထားခြင်းမျိုးရှိ/မရှိ မော်ပြန်းပါ။

မှတ်မိရန် အဓိက အချက်အလက်များ

- ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွေးနှင့် မှန်ကန်သောအချိန်သည် ၆ လပြည့်ပြီးသည့် အချိန်ဖြစ်သည်။
- ၆ လမတိုင်မိ ကလေး၏ အစာခြေစနစ်သည် မိခင်နှုန်းမှုအပ အခြားအစာနှင့် အရည်များကို ခြေဖြတ်ရန် မရင့်ကျက်သေးပေး။
- ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးစေရန်အတွက် သံခါတ်ကြွယ်ဝသော ဥာ ငါး၊ အသားနှင့် ပဲအမျိုးမျိုးကို ထည့်သွင်းကျွေးမွေးပါ။
- ချို့သော သွားရည်စာများနှင့် အသင့်စား အစာများ၊ အချို့ရည်များဖြစ်သည့် အာလုးကြော်၊ ဘီစက်အချို့၊ ကိုတ်နှင့် သက္ကားလုံးများသည် အာဟာရပါဝင်မှု နည်းပါးသောကြောင့် ရှောင်ကြော်ပါ။
- ကြယ် ၄ ပွဲပို့သော အစားအစာများထဲမှ အေသွောင်းရရှိနိုင်သော လတ်ဆတ် သန်ရှင်းသည့် အစာများကို ဦးစားပေး ရွှေးချုပ်ပါ။

အခန်း ၃-၂

အစားအစာအမျိုးအစား စုလင်မှူ-
သက်တုရောင်စု အစားအစာကို
စားသောက်ခြင်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၃-

အစားအစာအမျိုးအစား စုလင်မှုနှင့် မျှတသော အစာတစ်နှစ်စားသုံးခြင်းအကြောင်းကို ဤစာအုပ်ရှိ အခန်း ၁၂ နှင့် အာဟာရအကြောင်း လေ့လာခြင်းစာအုပ်ရှိ အခန်း ၁၂ တို့တွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်။ မျှတသော အစာတစ်နှစ်၊ အစားအစာ အပျိုးအစားစုလင်မှုနှင့် ကြယ်လေးပွင့်အစာများအကြောင်း ပိုမိုသိရှိလိုလျင် ထိအခန်းများကို ကြည့်ရပါ။

အရောင်စုလင် ကွဲပြားသာအစားအစာ

အစားအစာ အမျိုးအစား စုလဲလ်မှုအကြောင်း စဉ်းစားလျှင် သက်တဲ့ရောင်စုအစားအစာကို စားသုံးနေသည်ဟု ပြင်ယောင်ကြည့်နိုင်သည်။ အရောင်စုလဲလ်သောအစားအစာကို စားသုံးခြင်းဖြင့် ကျိုးမာရေးအကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိနိုင်သည်။ အကြောင်းမှာ ကြယ်လေးပွု့အစာများမှ အရောင်စုလဲလ်သော အစားအစာများသည် ကိုယ်ခန္ဓာမူလိအပ်သော အများလိအာဟာရ (အသားဓာတ်၊ ကစိဓာတ်၊ အဆီ)များစွာနှင့် အနည်းလိအာဟာရ (မြတ်မင်နှင့် သတ္တုဓာတ်အနည်းယ်)ကို ပေးစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သဘာဝအတိုင်း အရောင်စုလဲလ်နေသော ထိုအစားအစာများသည် အသက် ၆ လပါ်နှုံးသော ကလေး၏ကျိုးမာရေးအတွက် အမိကကျေပါသည်။

ကြယ်လေးပွင့်အစာများမှ အစားအစာအများစုကို အနီး လိမ္မာ်/အဝါ၊ အစိမ်း၊ အပြာ/ခရမ်း၊ အဖြူနှင့် အညီဟျှေး အရောင် ၆ မျိုးဖြင့် ခွဲခိုင်ပါသည်။ အစားအစာရှိ သဘာဝအရောင်များသည် ငါးတို့တွင် မည်သည့်အနည်းငါးအာဟာရ အမိကပါဝင်နေကြားငါး ဖော်ပြသည်။ ဥပမာ—အနီးရောင် အစားအစာများတွင် မြတ်မြတ်ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ အဝါနှင့်လိမ္မာ်ရောင်အစားအစာများတွင် မြတ်မြတ်ပါဝင်အောင် ကြယ်ဝသည်။ အစိမ်းရောင်အစားအစာများတွင် မြတ်မြတ်အောင် ကေနှင့် သံဓာတ်ပါဝင်မှ မြင့်မားသည်။ ခရမ်းရောင်အစားအစာများတွင် မြတ်မြတ်နှင့်ကေ

ထိုအပြင် သဘာဝအတိုင်း အရောင်တောက်ပသော သစ်သီးဝလနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်တို့တွင် phytochemicals နှင့် antioxidants များ မြင့်မားစွာပါဝင်ပြီး ငင်းတို့သည် ရောဂါကို တိုက်ခိုက်ရန် ကိုယ်ခံအားမြင့်တင်ပေးသော ကင်ဆာရောဂါကို တိုက်ခိုက်သော ရောင်ရမ်းမှုကို လျော့ချသော မှတ်ဉာဏ်နှင့် သီမြင်နိုင်သော စွမ်းရည်ကို ထောက်ပံ့သော အမြင်အာရုံကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရောက်သော ကျွန်းမာရေး ဂုဏ်သွေးမှုး ရီကြံသည်။

အရောင်အသွေးစုံလင်သော သစ်သီးဝလံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ အနွဲမှာသီး အဖွဲ့အဆဲ၊
ပဲအမျိုးမျိုးနှင့် ဆန်လုံးညီး၊ အုတ်ဂျား၊ အညီရောင်ဂျား များစွာတို့တွင် အမျှင်တာတ် ကြွယ်ဝသည်။
အမျှင်တာတ်သည် အစာသွေစနစ်ကို ကျိန်းမာရပြီး အူလမ်းကြောင်းလှပ်ရှားမှ ကျိန်းမာအောင်
အားပေးကာ ကြောဆာအမျိုးအစားအခါး လျောက်အောင် ကာကွယ်ပေးသည်။

အကောင်းဆုံးကြီးထွားရန်အတွက် တိရစ္ဆာန်ထွက်အစားအစာများ

(ချက်ပြုတဲ့ကိုသောအခါ) အဖြူရောင် သို့မဟုတ် အညီရောင်ရှိသော တိရစ္ဆိုနွှေးတွက် အစားအစာများသည် ကြယ်တစ်ပွဲအစားအစာဝင်ဖြစ်ပြီး ကလေးငယ်၏ အစားအစာရှိ အရေးကြီး အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ ငါးကို ကလေးငယ်သည် နွေဦးတိုင်း စားသောက်သင့်သည်။ အသားနှင့် တိရစ္ဆိုနွှေးကလိုစာများ (ဥပမာ အသည်း၊ နှုလုံး စသည်)၊ ငိုက်သား၊ ငါး၊ နွားနှီး ဒီဇိုင်ချုပ်၊ ဥတ္တု တွင် ကလေးငယ်၏ အရိုးနှင့် ကြွက်သားများကို သန်စွမ်းစေသည့် အများလိုက် အနည်းလိုအာဟာရ များစွာ ပါဝင်သည်။ ကလေးငယ်တို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာသည် အလွန်လျဉ်မြန်သောအရှိန်အဟုန် ဖြင့် ကြီးထွားနေရာ ထိုကြီးထွားမှုအရှိန်အဟုန်ကို အားဖြည့်ပေးရန် အစားအစာများ လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ကလေးငယ်သည် တိရစ္ဆိုနွှေးတွက်အစာများကို မတာဘုံးသောအခါ အထူးသဖြင့် သံဃာတ်ကဲသို့ ကလေးလိုအပ်သော အာဟာရများကို ရရှိနိုင်ရန် ခက်ခဲတိမ့်မည်။

ကြယ်တစ်ပွင့်အစာရိ အရေးကြီးအာဟာရအချိမှာ သတ္တုရေတ်များဖြစ်သော သံစာတ်၊ ကယ်လိပ်ယမ်၊ ငွေ့ရေတ်၊ အနည်းလိုအာဟာရရေတ်ဖြစ်သော ပါတာမင်အေနှင့် အများလိုအာဟာရရေတ်များပြုသော အသားဓာတ်၊ အဆီရေတ်တို့ ဖြစ်သည်။

တိရစ္ဆိုနှင့် ကလိစာများတွင် သံပေတ်နှင့် ၇၆၈ပါတ်ကြော်ဝွာ ပါဝင်သည်။ အသည်းတွင် မီတာမင်အေ အလွန် မြင့်မားလွန်းစွာ ပါဝင်နေသောကြောင့် အသည်းကို အနည်းငယ်သာစားပြီး နေထိုင်းမစားလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ အခန်း ၁၁၂ တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မီတာမင်အေသည် မျက်လုံး၊ သွားနှင့်အရိုး၊ အရေပြား၊ ခန္ဓာကိုယ်

အတွင်းပိုးအလွှာနှင့် အဂါများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်အတွက် အရေးကြီးသည်။ ကိုယ်ခံအား၊ သန္တသားကြီးထွားမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက်လည်း အရေးကြီးသည်။ ဥအနှစ်တွင်လည်း (အခြားသဘာဝအတိုင်း အဝါရောင် ရှိသော အစားအစာများကဲ့သို့) ပိတာမင်အေနှင့် အခြားအာဟာရဓာတ်များ ကြွယ်ဝစာပါဝင်ပြီး ကလေးထောင်များကို ကျော်သင့်သည်။ နှဲထွက်အစားအစာနှင့် (ငါးအခြောက်ထောင်း ကဲ့သို့) အရှုံးပါဝင်သော မည်သည့်အစားအစာမဆိုတွင် အရှုံးကိုသန်မှာစေသော ကယ်လိုစီယမ်စာတ် ကြွယ်ဝသည်။

တိရစ္ဆာန်ထွက်အစားအစာများသည် ကလေးထောင် အတွက်လိုအပ်သကဲ့သို့ ကလေးထောင်အားကျော်မွေးရာတွင် သင့်တော်သော အပျော်အမာရှိရန် အရေးကြီးသည်။ ကလေးထောင်များ အစာနှင့်မှုမဖြစ်အောင် သွားပေါက်ချိန်ရောက်သည်အထိ ထိုအစာများကို ကြိတ်ချေကျော်သင့်ပြီး သွားပေါက်သောအခါ ညုက်နေအောင် နှပ်နှပ်စင်းသင့်သည်။ အရှုံးမြှုပူရန်လည်း အသား၊ ငါးများမှ အရှုံးအားလုံးကို သေချာစွာနှစ်ပြီး ဖယ်ရှားသင့်သည်။

အထူးလိုအပ်ချက်များ

ကလေးထောင်အား ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော အစားအစာကျော်မွေးရန် အခက်အခဲရှိပါက ကလေးအတွက် လိုအပ်သောအာဟာရနှင့် စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်မိစွာရရှိစေရန် အသက်နှစ်နှစ်ကျော်သည်အထိ မိခင်နှီး ဆက်လက်တိုက်ကျော်ရန် အကြံပြုပါသည်။ အကယ်၍ မိခင်သည် သက်သက်လွတ်သူ သို့မဟုတ် အသားမထားသူဖြစ်ခဲ့လျှင် ကလေးထောင်၏ ဦးနောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက်မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော သံဓာတ်၊ ဇုန်နည်နှင့် ဘီ(၁၂)

စသည်တို့ကို ကလေးထောင်မှ လုံလောက်စွာရရှိစေရန် သေချာပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့သောကိစ္စရပ်များအတွက် မိခင်ဖြစ်သူသည် ကလေးထောင်အနေဖြင့် ငါးအတွက် လိုအပ်သည့်အာဟာရများ ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိကြောင်းသေချာစေရန် အရည်အခင်းပြည့်ဝသော ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း တစ်ဦးပါးထံသို့ သွားရောက်အကြံ့ဗြာ့ရယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အချို့သော ဆန်၊ ဂျို့၊ ဆီနှင့် အရန်သင့် အစားအစာများတွင် အနည်းလိုအာဟာရများ အားဖြည့်ထားကြသည်။ ထိုအစားအစာများတွင် ထိုသို့အားဖြည့်ထားကြောင်း အမှတ်တံဆိပ်များ တပ်ထားသင့်သည်။ ထိုအစားအစာများသည် အာဟာရအချို့ကို လုံလောက်စွာမရရှိသော ကလေးများကို ကူညီပေးနိုင်သည်။ သံဓာတ်ပါဝင်သော အစားအစာများကို လုံလောက်စွာမထားသော ကလေးများ သို့မဟုတ် သံဓာတ်လိုအပ်မှ မြင့်မားသောအချို့ရှိ ကလေးများအတွက် အပိုဆောင်း ဖြည့်စွှောက်အာဟာရများ လိုအပ်နိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပိတာမင်အေကို အသက် ၆-၁၁ လ ကလေးများကို ပုံမှန်ပေးလေ့ရှိပြီး အသက် ၁-၅ နှစ်ကလေးများကို ၆ လတစ်ကြိမ်ပေးပါသည်။ ထိုသို့ပေးခြင်းသည် ပိတာမင်အေချို့တဲ့မှု၊ ညာက်အမြင်အာရုံချို့တဲ့မှု၊ မျက်ကြည်လွှာနှင့် မျက်သားခမ်းခြောက်ရောင်ရမ်းမှုတို့ကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ဖြစ်သည်။

ကလေးများ အာဟာရချို့တဲ့ဖျားနာသောအခါ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းမှ အပိုဆောင်းဖြည့်စွှောက်အာဟာရတစ်ချိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ၊ အားဖြည့်အစာတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ စားသောက်ရန် ညွှန်ကြား နိုင်သည်။ ဥပမာ-ဇုန်နည်နှင့် ဖြည့်စွှောက်ပေးခြင်းဖြင့် ဝမ်းလျှောက်မ်းပျက် ကြာမြင့်ချိန်နှင့် ပြင်းထန်မှုကို လျှော့ချိန်ပြီး နောက်ထပ်မဖြစ်ပွားအောင် ကာကွယ်ပေးနိုင်ကြောင်း သက်သေ သာခက်ရှိသည်။ အသင့်အတင့်နှင့် ပြင်းထန်အာဟာရချို့တဲ့သော ကလေးများကို ကုသမှု တစ်စီတ်တစ်ပိုင်းအနေနှင့် အသင့်စား ကုသရေးရုံကြာခြောက် (RUTF) များကို ပေးပါသည်။

အရောင်အသွေးစုံလင်သော ဖြည့်စွက်စာကို ကျွေးမွှေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

သင်တန်းပါဝင်သူများမှ အစားအစာ အမျိုးအစား အစုံအလင်ကို စားသုံးပြင်း၏ အရေးပါပုံကို နားလည်သောပေါက်စေရန်နှင့် အစာတစ်နှင့်တွင် ကျိုးမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော အရောင်အမျိုးမျိုးပါဝင်သည့် အစားအစာများထည့်သွင်းခြင်းဖြင့် မည်သည့်အာဟာရများ ထပ်ပေါင်းထည့်နိုင်ကြောင်း သိရှိစေရန်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ ၃၀ မိန့်

ထောက်ကူးပစ္စည်းများ

- ရုပ်လှန်ကားချပ်များ
- ဘောပင်
- ကပ်ခွာပါ မှတ်စုစာရွှေက်များ
- A-4 အရွယ်အစား စာရွက်
- အနည်းလိုအာဟာရများ အစားအစာများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များပါဝင်သော လက်ကမ်းစာစောင်
- ရုပ်ပုံများ

နည်းလမ်းများ

- အုပ်စုလိုက်လေ့လျှင်ခန်း
- ပိုင်းဝန်းတွေးတောာအဖြေရှာခြင်း
- ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

အုပ်စုလိုက်လေ့လျှင်ခန်း

အရောင်စုံလင်သည့် ကျိုးမာရေးနှင့်ညီညွတ်သောအစားအစာများ ဖော်ထုတ်ခြင်း ၃၀ မိန့်

- သင်တန်းသား အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ချင်းစီအား ဤသင်ခန်းစာသင်ကြားမည်နဲ့ မတိုင်ခင် သတ်မှတ်ထားသည့် ငွေပမာဏတစ်ခုကိုပေးလိုက်ပါ။ ထိုငွေကိုအသုံးပြု၍ အရောင်အမျိုးမျိုး၏ အပင်မှုရသော အစားအစာများ များနှင့်သမျှများများ ဝယ်ခိုင်းပါ။
- ရုပ်လှန်ကားချပ်ထဲတွင် အနီး လိုမွေ့ဗျား/အဝါး၊ အစိမ်း၊ အပြာ/ခရမ်းနှင့် အဖြူဗျား/ခရမ်းနှင့် တိုင်ငါးတိုင်ပါဝင်သော ယေားတစ်ခုရေးခွဲ ပြင်ဆင်ပါ။
- အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အား အစားအစာများကို အရှေ့သိယူလာရန်ဖိတ်ခေါ်ပါ။ ယေားကို အသုံးပြု၍ အစားအစာ အရောင်ဘယ်နှစ်မျိုးပါရှိသည်ကို ဆုံးဖြတ်ပါ။
- အရောင်ငါးရောင်လုံး ပါဝင်ယူဆောင်လာနိုင်သောအဖွဲ့အား ဆုံးဖြောင့်ပါ။
- ထိုအရောင်အသွေးစုံလင်သော အစားအစာများသည့် သူတို့၏ လူမှုအသိုင်းအဝန်းတွင် ရရှိနိုင်မှု ရှိ/မရှိကို မေးမြန်းပါ။
- အနီး လိုမွေ့ဗျား/အဝါး၊ အစိမ်း၊ အပြာ/ခရမ်းနှင့် အဖြူဗျား/ခရမ်းနှင့် အဖြူဗျား/ခရမ်းနှင့် ခေါ်ယူယူမြှင့်ပြု၍ စသည်ဖြင့် အဖွဲ့ငါးခွဲ ခွဲလိုက်ပါ။
- ကပ်ခွာပါမှတ်စုစာရွှေက်များကို တာဝန်ခွဲထားခံရသည့်အရောင်အတိုင်း တစ်ဖွဲ့စီ ခွဲပေးပါ။
- အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီအား သူတို့၏ရရှိထားသောအရောင်အလိုက် သူတို့၏လူမှုအသိုင်းအဝန်းတွင် ရရှိနိုင်သော အစားအစာများကို ပိုင်းဝန်းတွေးတောာစဉ်းစားခိုင်းပါ။ ကပ်ခွာပါမှတ်စုစာရွှေက်မှ ထိုနောက် သင်တန်းခန်းမရှုရှိ သက်ဆိုင်ရာ ရုပ်လှန်ကားချပ်တွင် ထိုမှတ်စုစာရွှေများကို ကပ်ပါ။
- ၁၀။ သရုပ်နစ် ကြားပြီးနောက် ပုံးပိုးဆောင်ရွက်သူသည် ရုပ်လှန်ကားချပ် အားလုံးကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ပည်ဖြစ်ပြီး ထိုရုပ်လှန်ကားချပ်များထဲတွင် ပပါဘဲကျိုးနေသော အစားအစာများကို အဖွဲ့များအား မှတ်ချက်ပေး ပြောကြားခိုင်းပါ။
- ပုံးပိုးဆောင်ရွက်သူသည် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော လုပ်ရောင်စုံသောအစားအစာများ အားလုံးဖြင့် ကျိုးမာရေးနှင့်အညီ စားသောက်မှုပုံးစုံတစ်ခုပြုလုပ်နိုင်ကြောင်း ပြောပြပါ။

အဆင့် - J

ပြန်လည်တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း

ကျိုးမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော အစားအစာများ၏အကျိုးကျေးဇူးများ

၂၀ မိနစ်

- ၁။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား အဆင့် ၁ တွင် ဖွဲ့ခဲ့သောအဖွဲ့အတိုင်း ပြန်လည်ဖွဲ့ခိုင်းပါ။
- ၂။ သင်တန်းခန်းမ၏ အရှေ့တွင်ရှိသော အဆင့် ၁တွင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် ကျိုးမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော အစားအစာများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခိုင်းပါ။
- ၃။ အုပ်စုတူညီသော အစားအစာများ၏ အရောင်အဆင်း တူညီနေသည့် အကြောင်းရင်း တစ်ချို့နှင့် ထိုအစားအစာများတွင်ပါရှိသည့် ထူးကဲသောအာဟာရအကျိုးကျေးဇူးများကို တစ်ဖွဲ့ချင်းစီအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။
- ၄။ ရည်ညွှန်းနိုင်ရန်အတွက် အနည်းလိုအာဟာရများ၊ အစားအစာများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်သည့် လက်ကမ်းစာစောင်များကို သင်တန်းသားတိုင်းအား မျှဝေပေးပါ။
- ၅။ သူတို့အား မိနစ်အနည်းငယ်ပေးပြီး ယေားများကိုကြည့်ရှုစေ၍ သင်တန်းခန်းမရှေ့တွင် ပြသထားသော အစားအစာများတွင်ပါဝင်သော မီတာမင်နှင့်သတ္တုဓာတ်များကို ဖော်ထုတ်ခိုင်းပါ။
- ၆။ မိနစ်အနည်းငယ်ကြောငြီးနောက် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့မှတစ်ယောက် တာဝန်ယူ၍ သူတို့အဖွဲ့၏ အရောင်ရှိ အစားအစာများတွင်ပါဝင်သော အာဟာရအကျိုးကျေးဇူးများကိုရှင်းပြနိုင်းပါ။
- ၇။ အမိက အစာအုပ်စု****လေးစုမှ အစားအစာများကို အရောင်ငါးမျိုး ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ပြီး ထိုအရောင်များသည် အစားအစာတစ်ခုတွင် မည်သည့်အနည်းလိုအာဟာရများ အမိက ပါဝင်သည်ကို ဖော်ပြသည်။
- ... အနိုင်ရောင် အစားအစာများတွင် (ရောဂါကာကွယ်ပေးသည့်) မီတာမင်စီပါဝင်သည်။
  - ... အဝါရောင်နှင့် လိမ္မာ်ရောင်အစားအစာများတွင် (အမြင်အာရုံအတွက် ကောင်းမွန်သည့်) မီတာမင်အေနှင့် မီတာမင်စီတို့ ပေါ်များကြယ်ဝသည်။
  - ... အဝိမ်းရောင်အစားအစာများတွင် မီတာမင် ဘီ၊ ဒီး၊ ကော်နှင့် သံဓာတ်တို့ ပါဝင်မှုမြင့်မားသည်။
  - ... ခရမ်းရောင် အစားအစာများတွင် မီတာမင် စီနှင့် ကေ ပါဝင်မှု မြင့်မားသည်။
  - ... အဖြူရောင် အစားအစာများတွင် ကယ်လ်စီယမ်းနှင့် မီတာမင်စီတို့ ပါဝင်သည်။
- ၈။ ကလေးတစ်ယောက်၏ အစားအစာအစုံအရသာခံနိုင်စွမ်း တိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကြံ့ဖြစ်စေရန် အသီးအနှံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်သစ်တစ်ခုကို အပတ်စဉ် ကလေး၏အစားအစာ စာရင်းတွင် မိတ်ဆက်ထည့်သွင်းသွင်းကြောင်းကို သင်တန်းသားများအား ပြောပြပါ။

- ၉။ ရေတိနှင့်ရေရှည်တွင် အရောင်စုလင်ပြီး စားချင့်စစ်ယူယ်အစားအစာပန်းကန်းပြား တစ်ချို့သည် ကလေးအား ကျိုးမာရေးနှင့်ညီညွတ်စွာ ရွေးချယ်စားသောက်စေရန် ထွမ်းမိုးသောက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။

အနည်းလိုအာဟာရများ	အစားအစာများ	လုပ်ဆောင်ချက်
မီတာမင်ဘီ	အစိမ်းရောင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ အစွေအဆန်များ၊ နှိုတ်ပစ္စည်းများနှင့် အသားများ။	ခန္ဓာကိုယ်ကျိုးမာသနစွမ်းမှုကို အထောက်အကြံပြုပြီး လေဖြတ်နိုင်ခြင်းများကို လျှော့ချေပေးသည်။
မီတာမင်ဘီ (၁)	ကောက်ပဲသီးနှံများ၏ အစွေနှင့် အပြင်လွှာများ၊ တဆေား အမဲသား၊ ဝက်သား၊ အခွံမာသီး၊ အစွေ အသားများနှင့် ပဲမျိုး၊ ပန်းကိုယ်စီး၊ အသည်းလိမ္မာ်သီး၊ လိမ္မာ်သီး၊ ဥများ၊ အာဇားများ၊ ကည့်တူများနှင့် ကိုက်လန်း။	အာရုံကြား ကြိုက်သားနှင့် နှုလုံးလုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် အရေးပါသည်။
မီတာမင်ဘီ (၂)	နှိုများ၊ ဥများ၊ ကြိုက် အသည်းများ၊ အမဲသား၊ မုန်လညာ၊ ဟင်းနှိုက်ယ်၊ ကန်စွမ်းဥျာ၊ အစိမ်းရောင်ပဲအမျိုးမျိုး၊ ကုလားပဲ၊ ငှုံးပျောသီး၊ ထောပတ်သီး။	ဦးနောက်၏ ပုံးစွဲစွဲပြီးမှုအတွက် အရေးပါပြီး အာရုံကြားစနစ်အတွက် ကောင်းစွန်သည်။
မီတာမင်ဘီ (၁၂)	သတ္တုဝါများ၏ အသည်းနှင့် ကျောက်ကပ်၊ အမဲသား၊ နှိုနှင့် နှိုတ်ပစ္စည်းများ၊ ဥများ၊ သတ္တုဝါများ၊ အသည်းနှင့် အားနည်းမှု၊ ထံကျင်မှုနှင့် ခြောက်ပဲအားများ၊ လက်မှုများ၊ ကာကွယ်ပေးရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်။	အာရုံကြားလုပ်ဆောင်ချက်အတွက် ကောင်းမွန်ပြီး သွေးအားနည်းရောက်၊ ကြိုက်သား အားနည်းမှု၊ ထံကျင်မှုနှင့် ခြောက်ပဲအားများ၊ ကာကွယ်ပေးရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်။
ဖောလတ်	အစိမ်းရောင်အရွက်များစွာပါသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ ပဲတော့၊ ရှည်များ၊ မြေပဲနှင့် အခြားပဲများနှင့် အသီးများ။	ဖောလီးစွာကိုယ်ဝန်ဆောင်ချက်အတွက် ဦးနောက်နှင့်ကျော်မှုများတွင် မွေးရောပါ၊ ခိုးယွင်းချက်များ၊ ဖြစ်မှုများခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်။
သံဃာတ်	အားမာသည့် ရေသတ္တု၊ ဟင်းနှိုက်ယ်၊ အသည်းနှင့် အခြားကလ်တာများ၊ ပဲမျိုး၊ အနိုင်ရောင်အသီးများ၊ ဖျော်စီး၊ တိုဗုံး၊ အဖြူရောင်ပဲတော့၊ ပန်းကလေး၊ ကုလားပဲ၊ ခရမ်းခြင်းသီး၊ သံဃာတ်တို့ ပါဝင်သည်။	သံဃာတ်ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချက်အတွက် တိုးတက်စေသည်။ သွေးအားနည်း ရောဂါကာကွယ်ပေးရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်။

အနည်းငါးအာဟာရများ	အစားအစာများ	လုပ်ဆောင်ချက်
ပိတာမင်အေ	အမဲ အသည်း၊ ထောပတ်၊ ကြက်ခြပြတ် အကျက်၊ ကန့်စွန်း၊ ကိုက်လန်၊ ဟင်းနှုန်း၊ သရော်သီး၊ ဖရဲသီး၊ သဘော်သီး၊ မှန်လာဉာဏ်၊ မာလကာသီး၊ နှိုတွက်ထုတ်ကုန်များ။	ကင်ဆာဖြစ်ပွားနိုင်သော လျော့ကျ စောင့်း အရပ်ပြား၊ အရိုး၊ သွားနှင့် အမြင်အရှုံး ကောင်းမွန်မှုအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။
အိုင်အိုဒင်း	ကျောက်စွဲ၊ ပင်လယ်ဝါး၊ ပုဇွန်၊ အိုင်အိုဒင်းသား။	ပြီးနောက်ဖွံ့ဖြိုးမှာ၊ အရိုးကျန်းမာရေး ရောဂါကာကွယ်ပေးသည်။
ပိတာမင်စီ	မာလကာသီး၊ ကိုက်လန်၊ ပန်းကိုး၊ ရရှိသီး၊ လိုက်ချိုးသီး၊ သဘော်သီး၊ စတော်ဘယ်ရုံ၊ လိမ္မားသီး။	ကိုယ်ခံအားကို မြှင့်တင်ပေးပြီး ရောဂါကို တိုက်ဖျက်ပေးသည်။

Table 3.2 အရောင်အသွေးစုံလင်သော အစားအစာများ၏ အကျိုးကျွေးဇူးများ

အုပ်စုလိုက်လေ့ကျင့်ခန်း	အဆင့် - ၃
သက်တဲ့ရောင်စုံ အစားအစာများစာရင်း	၃၀ မိနစ်
၁။ သင်တန်းပါဝင်သူများကို အပိုင်း (၁)တွင် သူတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲခဲ့ပြီး နံရံတွင် တိပိဋက္ခိ ကပ်ထားသော တစ်ရက်စာ စားဖွယ်စာရင်းများကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခိုင်းပါ။	၁၁၁
၂။ ယနေ့သင်ကြားခဲ့သော ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော အစားအစာများမှတစ်ဆင့် သူတို့၏ စားဖွယ်စာရင်းများတွင် အစာအုပ်စု*** လေးစုလုံးမှ အရောင်စုံလင်သော အစားအစာများ ပိုမိုစုံလင်များပြားစွာပါဝင်စေရန် မည်သည့်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်လိုကြောင်း မေးပါ။	၁၁၁
၃။ ၁၅ မိနစ် ကြားပြီးနောက် တစ်ဖွဲ့ချွဲးစီအား သူတို့၏ တစ်ရက်စာ စားဖွယ်စာရင်း အပြောင်းအလဲများကို တင်ဆက်ပြသခိုင်းပါ။	၁၁၁
၄။ တင်ဆက်ပြသမှုပြီးနောက် ပြန်လည်စစ်ဆေးတည်းဖြတ်ထားသော တစ်ရက်စာ စားဖွယ်စာရင်းများကို သင်တန်းခန်းပန်းရံရံတွင် ကပ်ထားပါ။	၁၁၁
၅။ ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူသည် ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော အစားအစာများအကြောင်းနှင့် ထိကျန်းမာရေးနှင့်အညီစားသုံးခြင်းအလေ့အထမ် ပေးစွမ်းနိုင်သောအကျိုးကျွေးဇူးများ စသည်တို့ကို အကျိုးချုပ်၍ ရှင်းလင်းပြောကြားပါ။	၁၁၁

အဆင့် - ၄ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ယူခဲ့သည့်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ၁၀ မိနစ်

- ၁။ သင်တန်းပါဝင်သူများကို ကြုံလုပ်ငန်းစဉ်များမှ မည်သည့်အရာများ သင်ယူတတ်မြောက်ခဲ့သည်ကို မေးမြန်းပါ။
- ၂။ ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော အစားအစာများနှင့်ပြည့်စုံသော ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွှေးမှုကို ရရှိရန် ထိုအစားအစာများ၏ပါဝင်ထောက်ပုံမှုကို သိရှိနားလည်ရန် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် အရေးပါသည်ကို ခွေးနွေးပါ။

မှတ်မိရန် အမိန္ဒရာကြေား

- ၆-၈ မှ ၂၃-၈ အချို့ယ်ထိ ဖြည့်စွက်စာ ကျွေးမွှေးချိန်ကာလအတွင်း အနီးလိမ္မား/အဝါး၊ အစိမ်း၊ အပြား/ခရမ်းနှင့် အဖြူစသည့် အရောင်ငါးမျိုးကို အခြေခံ၍ အစားအစာအစုံအလင် စတင်ကျွေးမွှေးပါ။
- ရေးသုတေသန အစားအစာအစုံအလင်ကိုယ်ယူပြီး လိုအပ်သော အနည်းငါးအာဟာရများအားလုံး သေချာစွာပါဝင်မှုရှိစေရန် ရေးခြင်းတောင်းထဲတွင် ကျန်းမာရေးနှင့်သို့ တော်စုံအစားအစာများ ထည့်သွင်းပါဝင်ပါ။
- ကလေး၏အစားအစာအစုံမျိုးမျိုးကို အရာသာခံနိုင်စွမ်း တိုးတက်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် အပတ်စဉ်တိုင်း ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော အစားအစာတစ်မျိုး (သို့) နှစ်မျိုးကို မိတ်ဆက်ကျွေးမွှေးပါ။
- ကျန်းမာရေးအကြောင်းပြချက်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ မိခင်သည် သားသတ်လွတ် အစားအစာကိုသာ စားသုံးလျှင်သော်လည်းကောင်း အစားအစာရေးချုပ်စားသုံးခြင်း အကျိုးမှုကို ကျန်းသတ်ခြင်းခံထားရလျှင် သင့်လျော်သော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းထံမှ အကြံရယ်ပြီး သံစာတ်၊ ငွေ့စာတ်နှင့် ပိတာမင်ဘို့ (၁၂)များ ထောက်ပုံပေးခြင်းဖြင့် ကလေး၏အာဟာရနှင့် စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်များကို လုံလောက်စွာ ဖြည့်ဆည်းနိုင်စေရန် သေချာပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပါ။

အခန်း ၃-၃

ကျွန်းမာရေးနှင့်အညီ စားသောက်ခြင်း အလေ့အဝ

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၃-၃

ကျွန်းမာရေးနှင့်ညီသော စားသောက်မှုပုံစံများကို ပျိုးထောင်ခြင်း

သက်တဲ့ရောင်စုံအစားအစာကို စားသောက်ခြင်း နည်းလမ်းသည် အရောင်အသွေးစုံလင်သော အစားအစာအမျိုးမျိုးကို ကလေးထောင်အား ကျွေးမွှေးဖို့ ကလေးထောင်ကျွန်းမာရ် လိုအပ်သော မီတာမ်နှင့် သတ္တုဓာတ်အားလုံး စားသောက်နောက်ခြင်း သေချာစေဖို့ လွယ်ကူသော နည်းလမ်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ ကလေးထောင်အား ရောင်စုံသစ်သီးဝလ်နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်အမျိုးမျိုးကို စတင်ကျွေးမွှေးစေဖို့ ပျော်ဆွင်ဖွယ်နည်းလမ်းသည်း ဖြစ်ပါသည်။

သက်တဲ့ရောင်စုံအစားအစာများ၏ ကျွန်းမာရေးအကျိုးကျွေးဇူးများအကြောင်း မိခင်နှင့် ကလေးပြုစုံစောင့်ရောက်သူများကို ပညာပေးခြင်းသည် အစသာရှိသေးသည်။ သူတို့သည် ကလေးအသက် ၆ လပြည့်ချိန်မှစ၍ ကြယ်လေးပွင့်အစာအားလုံးမှ အစားအစာအမျိုးမျိုးကို ကလေးအား ကျွေးသည့် အလေ့အထက် လိုလိုလားလား စတင်ချင်စိတ် ရှုရပါမည်။ အသက် ၆ လမှ ၂ နှစ်အတွင်း ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွှေးသောကာလအတွင်း အရသာကြိုက်နှစ်သက်မှ စတင်ဖွံ့ဖြိုးချိန် အသက် ၆ လ တင်းတင်းဖြည့်ချိန်သည် ကျွန်းမာရေးနှင့်ညီသော စားသောက်မှ ပုံစံများကို ပျိုးထောင်ရန် အကောင်းဆုံးအချိန်ကွက်တိဖြစ်သည်။

တစ်ခါတစ်ရုံ ကလေးများသည် အစားအစာတစ်မျိုးကို ပထမဆုံးအကြိမ် စကျွေးချိန်တွင် ထိုအစာကို ကြိုက်နှစ်သက်မှ မရှိဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုအခါ မိခင်နှင့်ကလေးပြုစုံစောင့်ရောက်သူများသည် ဆက်လက်ကြိုးစား၍ ကျွေးသင့်သည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ ကလေးထောင်သောက်သည် အစားအစာတစ်မျိုးကို ကြိုက်နှစ်သက်ရန် ၅-၁၀ ကြိမ် ကြိုးစားကျွေးဖို့ လိုအပ်နိုင်သည်။ သဘာဝ အတိုင်းချို့ပြုး စွမ်းအင်သိပ်သည်းစွာပါဝင်သော မိခင်နှုန်းရည်၏ အရသာမှ မချို့သော၊ ကျွန်းမာရေးနှင့်

ညီညွတ်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် ပဲအမျိုးမျိုးတို့ကဲ့သို့ အစားအစာများ၏ အရသာသို့ အကူးအပြောင်းတွင် အရသာခံမှု မဖွံ့ဖြိုးသေးသောကလေးထောင်များသည် ကျွန်းမာသော စားသောက်မှုပုံစံများကို ပျိုးထောင်ရန် ရန်းကန်ရနိုင်သည်။ အစားအစာအသစ်များကို ကလေးထောင်သံစုံစားသုံးနှင့်ဖို့ကဲ့ပေးရာတွင် ထပ်ခါထပ်ခါကျွေးခြင်းနှင့် စိတ်ရည်မှု လိုအပ်သည်။

အစားအစာအမျိုးမျိုးအတွက် အရသာခံနိုင်စွမ်းဖွံ့ဖြိုးရန် ကလေးအား ကူညီပေးရာတွင် ကလေး၏ စားသောက်ဖွယ်စာရင်းထဲသို့ အစားအစာအရောင်သစ်တစ်မျိုးကို ပတ်တိုင်းထည့်သင့်ပါသည်။ ရေတို့ရော ရေရှည်ပါ ကျွန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော အစားအစာရွေးချယ်တိုင်း အရောင်အသွေး စုံပြီး စားချင်ဖွယ် အစားအစာပန်းကန်ဖြစ်အောင် အမြေစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

မှန်ဆိုင်မှ အာဟာရမှုပြောက်သော သွားရေစာနှင့် အချို့ရည်များကို ကန်သတ်ခြင်း

မှန်မှုနိုင်ငံရှိကလေးများစွာသည် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း ခံစားနေရသော်လည်း အကယ်၍ မှန်မှုနိုင်ငံသည် အခြားအာရှရနိုင်ငံများ၏ စားသောက်မှုပုံစံအတိုင်း လိုက်မည်ဆိုလျင် အနာဂတ်တွင် ကလေးအာဟာရလွန်ကဲခြင်း (ကိုယ်အလေးချိန်လွန်ကဲခြင်းနှင့် အဝလွန်ခြင်း)သည် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်လာနိုင်သည်။ မည်သည့်နိုင်ငံမေးဆို စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးလာသည့်အမျှ အာဟာရလွန်ကဲခြင်းနှုန်းများ မြင့်တက်လာလေ့ရှိသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် အာဟာရလွန်ကဲခြင်းနှင့် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း ဒွန်တွဲလာပါက အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းဝန်ထုပ်နှစ်ဆ ပါနေခြင်းဟု သိထားကြသည်။ အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းဟူသည် အသုံးအနှုန်းတွင် အာဟာရဓာတ်ချို့တဲ့ခြင်းနှင့် ပိုလုံခြင်းလုံး နှစ်မျိုးလုံး ပါဝင်သည်။ အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းအပေါ် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းနှင့် အာဟာရလွန်ကဲခြင်းကြောင့် ကိုယ်အလေးချိန်လွန်ကဲမှုကို မှန်မှုနိုင်ငံရှိ အသက် ၅ နှစ်အောက်ကလေး၏ ရာခိုင်နှုန်းတွင်သော တွေ့ရသော်လည်း အသက် ၁၉-၄၉ နှစ် အမျိုးသမီးများတွင်မှု ၂၂ ရာခိုင်နှုန်း တွေ့ရသည်။ အဝလွန်ခြင်းဖြစ်ရခြင်းမှာ အစိကအားဖြင့် အာဟာရမှုပြောက်သော သွားရေစား မှန် စားသုံးမှုမြင့်မားလာခြင်းကဲ့သို့ အစားအသောက် ပြောင်းလဲလာခြင်းနှင့် ကာယလေ့ကျင့်ခန်းပြုလုပ်မှုအနည်းအများတို့ကြောင့် ဖြစ်ရသည်ဟု ယုံကြည်ရပါသည်။

ဆိုးဆေးများဖြင့် အရောင်ခြယ်ထားသော သို့မဟုတ် ရောင်စုံလှပသော အိတ်များနှင့် ထုပ်ပိုးထားသော အာဟာရမမြောက်သည့် သွားရေစာ၊ မုန့်နှင့် အချို့ရည်များကြောင့် ကလေးပြုစွဲကျွေးသူများ အလုပ်စားမံသုတေသနပါ။ ထိုအစားအစာများသည် အရသာ ကောင်းမွန်သောကြောင့် ကလေးများစွဲမှတ်တတ်ကြသည်။ သို့သော် ထိုအစားအစာများသည် အထူးအခါသမယတို့တွင် ကောင်းမွန်သော တည်ခင်းညွှန်ခြင်းကောင်းဖြစ်နိုင်သော်လည်း သကြားလုံး၊ အာလူးဆီကြော်၊ ကိတ်မျိုး၊ ဘီစက်ပုံ၊ အချို့ရည်နှင့်အခြား စက်ရုံထုတ် မုန့်မျိုးစုံတို့တွင် အာဟာရပါဝင်မှု အလွန်နည်းပါးသောကြောင့် ထိုအစားအစာများကို အမြှုန်မျိုး မစားသောက်သုတေသနပါ။ ထိုအစားအစာတို့တွင် ထပ်ပေါင်းထားသော အခါ ဆားနှင့် သကြားပါဝင်မှု အလွန်များနေနိုင်သည်။ ထိုအစားအစာများတွင် အာဟာရပါဝင်မှု နည်းနေသည့်တိုင် ပေးဝယ်ရသော ငွေကြေးနှင့်လည်း မတန်ပါ။ ထိုအပြုံး ကလေးထံများ၏ အစာအမိမ်သည် သေးထံသောကြောင့် အာဟာရမမြောက်သော သွားရေစာ၊ မုန့်၊ အချို့ရည်များနှင့် အဖြည့်ခံရပါက ကျိုးမာရေးနှင့်ညီသော သဘာဝအစားအစာများကို စားနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပါ။ မုန့်နှင့်အချို့ရည်များကို အလွန်အကျိုးမှုနှင့်မှုန် စားသုံးနေခြင်းသည် ကိုယ်အလေးချိန်လွန်ကြခြင်းနှင့် အဝလွန်မှုဖြစ်ခြင်း အကြောင်းရင်းတစ်ခု ဖြစ်နိုင်သည်။

တစ်ခါတစ်ရုံ သွားရေစာနှင့် အချို့ရည်များသည် ကလေးကျိုးမာရေးနှင့် ညီညွတ်သည်ဟု ပြုစောင့်ရောက်သူများ ယုံကြည်စေရန် အိတ်အခွံပေါ်ဖော်ပြချက်များကို သုံး၍ ကျိုးမာရေး အစားအစာများဖြစ်သယောင် ပုံဖမ်းတတ်ကြသည်။ ဥပမာ ကလေးများအတွက် ရောင်းချသော အချို့ချေကလက် အချို့ရည်များတွင် ပိတာမင်များ အားဖြည့်ထားသော်လည်း အဓိကပါဝင်ရာများမှာ သကြားများသာဖြစ်နေသည်။ ကလေးများအတွက် ရောင်းချနေသော သနပြုတဲ့၊ ချို့သောနှင့် အခြားအစားအစာများသည်လည်း အလားတူပင်ဖြစ်သည်။ ထုပ်ပိုးထားသော အစားအသောက် များတွင် မည်သည့်အရာများ ပါဝင်နေကြောင်း သိရှိနိုင်သည့် နည်းတစ်နည်းမှာ အဖုံး၊ အခွံပေါ်ရှိရေးသားထားသော ပါဝင်ရာများကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြစ်သည်။ ယေဘုယျ စည်းကမ်းချက်တစ်ရပ်အနေနှင့် ပိတာမင်နှင့် အခြားအာဟာရများ သဘာဝအတိုင်းကြယ်ဝစ္စပါဝင်နေသော အစားအစာများကို စားသုံးခြင်းသည်သာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

ဖြည့်စွက်စာကို သန့်ရှင်းစွာ ကျွေးမွှေးခြင်း

အာဟာရအကြောင်းလေ့လာခြင်း စာအုပ်ပါ အခန်း ၄.၃ ရှိ အစားအစာများကို ပိုးမွှားများ ကင်းစေရန် မည်သို့ပြင်ဆင်၊ စားသုံး၊ သို့လော်ရမည့် နည်းလမ်းများအကြောင်း ပြန်စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အသက်အချွေယ်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားမှုအဆင့် မည်မျှပင်ရှိနေပါစေ လူတိုင်းအတွက် သန့်ရှင်းမှုက အမြှုတမ်းအရေးကြီးပါသည်။ အထူးသဖြင့် ရက်တစ်ထောင် ကာလအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးများရှိသည့် မိသားစုံများအတွက် ကောင်းမွန်သော သန့်ရှင်းခြင်း အလေ့အထားကို ကျင့်သုံးရန် အရေးကြီးသည်။ ကလေးထံမှု ကိုယ်နောင်နှင့် နှိုတိုက်မိခင်များသည် ဤအရေးကြီး အချို့ချေကလအတွင်း ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးဖို့ လိုအပ်သော စွမ်းအင်များလုံလောက်စွာရရှိစေရန် ရောဂါများမှ ကာကွယ်ပေးခံရရန် လိုအပ်သည်။ အထူးသဖြင့် ဖြည့်စွက်စာ စတင်ကျွေးမွှေးခံရသော ကလေးထံများသည် ဝမ်းလျှောဝမ်းပျက် ဖြစ်လွယ်ပြီး ဝမ်းလျှောဝမ်းပျက်ကြောင့် လက်တလောလျင်မြန်စွာ အာဟာရချို့တဲ့နိုင်သည်။ ဝမ်းလျှောဝမ်းပျက်ရောဂါသည် လက်တလောမဟုတ်သည့်တိုင် ထပ်ပါထပ်၏ ဝမ်းလျှောခြင်းဖြင့် အစားအစာတွင်ပါဝင်သော အာဟာရများစွာကို ကိုယ်ခွဲ့ခွဲ့မှု စုံပို့နိုင်စွမ်း နှောက်ယုက်ခံ ရလောကြောင့် ဤပြဿနာကို ရှောင်ရှားရန် ကာကွယ်မှုများလုပ်ဖို့ အရေးကြီးသည်။

အသက် ၆-၂၉ လ ကလေး ပြုစွဲကျွေးမွှေးသူများ မှတ်မိသုင့်သော အမိုက သန့်ရှင်းရေး အပြုအမှုအချို့မှာ-

- ပြုစောင့်ရောက်သူများသည် အစားအစာ မပြင်ဆင်မီ အမြှုတမ်း လက်ကို ဆပ်ပြာ၊ ရေတို့ဖြင့် ဆေးကြောရမည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ရခြင်းမှာ ပြုစွဲကျွေးမွှေး၏ လက်မှ ပိုးမွှားများ ကလေး စားသုံး အစားအစာနှင့် မည်သည့်အစာတူပင် မရောက်ရရှိစေရန် ဖြစ်သည်။ ကလေးစားသောက်သည် အစားအစာနှင့် (မည့်ကြားထားသော) ပုလင်းများကို မသင့်တော့စွာကိုင်တွယ်ခြင်းသည် ကလေးဝမ်းလျှော ခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းများဖြစ်သည်။ လက်ဆေးခြင်း၏အရေးကြီးမှုနှင့် မစင်မှ ရောဂါကူးစက်ပုံအကြောင်းကို အခန် ၄.၄ တွင် ဖော်ပြထားသည်။
- ပြုစောင့်ရောက်သူများသည် မိမိကိုယ်တိုင်းလက်နှင့် ကလေး၏လက်ကို အမြှုတမ်း လက်ကို ဆပ်ပြာ၊ ရေတို့ဖြင့် ဆေးကြောရမည်။ မိမိအားသာ အစားအစာသော ကလေးများသည် ပိုးမွှားကူးစားသုံး အစားအစာနှင့် မည်သည့်ပင် မိမိ၏အစာတူပင် လက်သန့်ရှင်းရန်လိုအပ်သည်။ မိမိအားသာ အစားအစာသော ကလေးများသည်ပင် မိမိ၏အစာတူပင် လိုအပ်သည်။ ယူတို့လောက်ကို ကောင်းမွန်စွာ မဆေးကြာထားလျှင် ပိုးမွှားများသည် လက်မှတ်ဆင် အစာသို့ ထိုမှတ်ဆင် ကိုယ်ခွဲ့ခွဲ့ထဲသို့ ရောက်ရရှိသွားနိုင်သည်။ ကလေးများကို ငယ်ရှုယ်သော အသက်အချွေယ်မှ စတင်၍ လက်ဆေးသည် အမူအကျင့်ကို ပိုးထောင်ပေးရန် အရေးကြီးသည်။

- အသက် ၆-၂၃ လ ကလေးယော်များကို အစာကျွေးတိုင်း ပြုစောင့်ရောက်သူများသည် သန့်ရှင်းသောခွက်၊ ပန်းကန်လုံးနှင့် စွန်းကို အသုံးပြု၍ ကျွေးရမည်။ ပိုးသတ်ရခက်သော ဗူး၊ ပုလင်းနှင့် ကလေးကို မကျွေးပါနဲ့။ ဗူး၊ ပုလင်းရှိ နိုင်သော်ကြောင့် ပိုးများများ နိုအောင်းနေနိုင်သည်။ ထိုကြောင့် ဗူး၊ ပုလင်းများအစား စွန်းနှင့်ခွက်ကို အသုံးပြုသင့်ခြင်းဖြစ်သည်။
- ပြုစောင့်ရောက်သူများသည် ကလေးရေသောက်တိုင်း ကလေးယော်အား တိုးတက်ကောင်းမွန်သော သောက်ရေအရင်းအမြစ်မှ သန့်ရှင်းသောရေကို တိုက်ရမည်။ တိုးတက်ကောင်းမွန်သော သောက်ရေအရင်းအမြစ်ဆိုသည်မှာ ပြင်ပအညွစ်အကြော်း အထူးသဖြင့် မစင်နှင့် မထိ မတွေ့အောင် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ကာကွယ်ထားသော ရေတွက်အရင်းအမြစ်ကို ဆိုလိုသည်။ ငှုံးတို့တွင် (အိမ်၊ ခြီးတွင်းရှိ ရေပိုက်ခေါင်း သို့မဟုတ် ဘုံးပိုင်းရေပိုက်ခေါင်း ကဲ့သို့) ရေပိုက်မှ ရေများ၊ (အပိမိတွင်း၊ ကာရုတားသော ရေတွင်းနှင့် စမ်းရေများ၊ ပိုးရေနှင့် ပါကင်ပိတ်ရေ့များ ကဲ့သို့) ရေပိုက်မှ မဟုတ်သော ရေများပါဝင်သည်။ မြစ်၊ ချောင်း၊ ရေကန်ကဲ့သို့ မတိုးတက် မကောင်းမွန်သော ရေရင်းမြစ်မှ ရေကို မသောက်သင့်ပါ။

သန့်ရှင်းသောချက်ပြုတ်မှု၊ မိသားစာ၊ တစ်ကိုယ်ရေနှင့် အိမ်သန့်ရှင်းမှုတို့ အကြောင်းကို အာဟာရအကြောင်းလေ့လာခြင်း စာအုပ်ရှိ အခန်း ၄.၁ မှ ၄.၃ တွင် ကြည့်ရှုပါ။
ဤစာအုပ်ရှိ အခန်း ၄.၄ တွင်လည်း ကြည့်ရှုပါ။

အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာနှင့် အရည်များအား ကလေးများအတွက် ချေးချော်မှု

ရည်ရွယ်ချက်

ပါဝင်သူများအနေဖြင့် မတူညီသော အာဟာရပြည့်ဝသည့်
အစားများနှင့် အာဟာရမရှိသော အစားအစာများကို
ခွဲခြားတတ်စေရန်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

... စာရွက်များ
... ဘောပင်များ
... ကားချုပ်များ

နည်းလမ်းများ

... ခေါင်းချင်းရှိက်အဖြော်ခြင်း
... ဖြန့်ကျက်အကြံပြုချက်များ
... ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ညန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ခေါင်းချင်းရှိက်အဖြော်ခြင်း

အာဟာရပြည့်ဝသောအစာများ/မပြည့်ဝသောအစားအစာနှင့် အရည်များ ၁၅ မိနစ်

- I။ စာရွက်ပေါ်တွင် ပုံစံ ၂ ခြော်ခွဲပါ။ ထိုနောက် တစ်ဖက်တွင် အာဟာရပြည့်ဝသော
အစားအစာနှင့် အရည်များဟု ရေးသားပြီး တစ်ခြားတစ်ဖက်ခြော်တွင်လည်း
အာဟာရမပါဝင်သောအစားအစာနှင့် အရည်များဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ထားပါ။
- II။ ထိုနောက်ပါဝင်သူများအား အာဟာရဖြစ်သည့် အစာများနှင့် အရည်များကို မည်သို့သိရှိ
ကြောင်းအောက်ပါတို့ကို မေးမြန်းပါ။ အာဟာရပြည့်ဝသောအစားအစာများနှင့်အရည်များ၏
ထူးခြားသော လက္ခဏာများမှာ အဘယ်နည်း၊ ငှုံးတို့တွင်ပါဝင်သည့်အရာများ၊ အာဟာရ
ပြည့်ဝသောအစာများမှာ အမြဲတမ်း သဘာဝအတိုင်းဖြစ်သောအရာများဖြစ်ပါသလား
စသည်ဖြင့် ပါဝင်သူများ၏ အကြံ့ဗြာဏ်များကို ရေးချပါ။
- III။ ထိုနောက်တွင် အခြားတစ်ဖက် ကျိန်းမာရေးနှင့် မညီညွှတ်သော အသင့်စားအစာများအကြောင်း
မေးမြန်းပါ။ အသင့်စား အစာများဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း၊ အဘယ်ကြာင့် Junk Food
ဟုခေါ်သနည်း၊ ငှုံးတို့၏ထူးခြားချက်များမှာ အဘယ်နည်း၊ ငှုံးတို့မှာ ကျိန်းမာရေးနှင့်
မညီညွှတ်အောင်အမြဲ ထုပ်ပိုးထားပါသလား၊ အဆိုပါ အာဟာရမပါဝင်သော အစာများတွင်
မည်သည့်အရာများ ပါဝင်သနည်း၊ ပါဝင်သူများ၏ အကြံ့ပြုချက်များကို ရေးသားပါ။
- IV။ ထိုနောက် ပါဝင်သူများအား Junk Food အကြောင်းမေးမြန်းပါ။ ငှုံးတို့သည်
အာဟာရမပါဝင်မှုအနေဖြင့် ဝယ်ယူစားသုံးရသည်မှာ တန်ပါသလား။

အဆင့် - J

ဖြန့်ကျက်အကြံပြုချက်များ

အာဟာရပြည့်ဝသော သွားရည်စာများနှင့် အချို့ရည်များ ၂၀ မိနစ်

- I။ သင်တန်းခန်းမ၏ တစ်ဖက်စွဲးတွင် အာဟာရမပြည့်ဝ/မပါဝင်ဟူရေးထားသော စာရွက်ကပ်ထားပါ။
ထိုနောက်အခြားတစ်ဖက်တွင် အာဟာရတန်းမြင့်မားသည်ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာရွက်တစ်ခု
ထားပါ။ ထိုနောက် တိပ်ကိုအသုံးပြုပြီး ကြမ်းပြင်တွင် သက်တန်းပုံစံ အမှတ်များပြုလုပ်ပါ။
- II။ မည်သည့်သွားရည်စာများနှင့် အချို့ရည်များသည် ပိမိတို့ဒေသတွင် အများဆုံးတွေ့ရသနည်း၊
သင့်ကလေးအားမည်သို့သော သွားရည်စာကျွေးလေ့ရှိသနည်း။

- ၃။ ပုံစံသူမှ အဆိုပါ အစားအစာနှင့်အချို့ရည်များအား စာချက်ပေါ်တွင် စာရင်းပြုပါ။ ဥပမာအားဖြင့် သွားရည်စာနှင့်အချို့ရည်များမှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်သည်။
- နွားနှီး - ရှိုးရှိုး၊ သဘာဝ
  - နွားနှီး - ပြုပြင်ထားသော၊ အရသာပြင်ထားသော
  - ပုံစံ
  - မှုယာမှုရသော ချောကလက်အရသာပါပစ္စည်းများ (အိုဟာတင်း၊ မိုင်လိုနှင့် ဟောလုပ်စံသည်ဖြင့်)
  - အာလူးကြော်
  - မှန်ကြုံ့များ
  - ထုပ်ပိုးထားသော ကလေးသွားရည်စာများ
  - Pediasure
  - မှန်ဟင်းခါး
  - သရက်သီး
  - သရက်သီး ဖျော်ရည်
  - အားဖြည့်သီးစက်
- ၄။ ပါဝင်သူများအား ဖြည့်ထားသော အကြောင်းအရာတစ်ခုအားပြုသပါ။ ငါးအား အာဟာရပြည့်ဝသည်၊ မပြည့်ဝသည်ကို စဉ်းစားခိုင်းပါ။ ထိုနောက် ငါးတို့ ယုံကြည် ထားသော အဆိုပါ အစာ၏အာဟာရပါဝင်မှုအခြေအနေအဆင့်ကို ဖော်ပြုစေရန် (၀ မှ ၁၀၀ ထိ) ဆွဲထားသော မျဉ်းကြောင်းပေါ်တွင် ရပ်ဆိုင်းပါ။
- ၅။ ထိုနောက် ငါးတို့အား နေရာတစ်ခုရွေးချယ်စေပါ။ ပါဝင်သူတစ်ဦးစီအား မည်သို့ကြောင့် ရွေးချယ်ရပ်ရသည်ကို ပေးမြန်းပါ။
- ၆။ အခြားသောအစာများနှင့် အရည်များအတွက်လည်း လုပ်ဆောင်ပါ။
- ၇။ ဆွေးနွေးစဉ် ပါဝင်သူများအား အခြားသော အချက်များအား အမိကမပြောမိ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် အာဟာရပြည့်ဝသည်/မပြည့်ဝသည်ကို ငါးတို့၏ အကြိုပြုချက်များ ရယူပါ။ ဥပမာ-
- အဆိုပါအစားအစာ အရည်တွင် မည်သည်တို့ပါသနည်း။
  - မိမိတို့စားသော အစာများအတွင်း မည်သည်များပါဝင်သည်ကို မည်သူကြည့်သနည်း။
  - ပါဝင်သောအရာများမှာ အမိကအားဖြင့် အဆီလား၊ သက္ကားလား၊ ဆားလား စသည်ဖြင့် သင်္မိက်ပြည့်သွားချိန်တွင်ပင် အဆိုပါ အစာကို စားချင်သေးပါသလား။
  - အာဟာရမပြည့်သောအစာများမှာ ထုပ်ပိုးထားလေ့ရှိပါသလား။ အာဟာရပြည့်သော အစာများမှာ အမြေသဘာဝ အစာများဖြစ်ပါသလား။
  - အချို့သော အစာများမှာ အသက်ရှုပ်တစ်စုအတွက် ကျွန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်ပြီး တစ်ခြားသူများတွက် မညီညွတ်ပါစသည်များ ရှိပါသလား။ (ဥပမာ-နွားနှီးသည် မိခင်နှီး အစားတိုး မဖြစ်နိုင်ခြင်း)

- အဆိုပါ ဆွေးနွေးမှုမှ အာဟာရမျှတသော အစားတစ်နံပါတ်နှင့် မည်သို့စ်ပေါ်နေသည်ကို ပြောဆိုမေးမြန်းပါ။
- အဘယ့်ကြောင့် အဆိုပါသင်ခန်းစာကို သက်တန်းပုံစံဖြင့် အသုံးပြုပါသနည်းစသည်ကို ပေးမြန်းပါ။

အဆင့် - ၃

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ယူမှုအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၅ မိန့်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား အဆိုပါ သင်ခန်းစာမှ မည်သည်တို့ကို လေ့လာခဲ့သည်ကို ပေးမြန်းပါ။
- ၂။ မည်သည့်အစာက အာဟာရပြည့်ဝသည် မပြည့်ဝသည်ကို ရွေးချယ်ခြင်းမှာ အဘယ့်ကြောင့် အရေးကြီးပုံကို ဆွေးနွေးပါ။
- ၃။ ပါဝင်သူများအား အစာများအား ကောင်းသည်/ဆိုးသည်ဟု ခါးစိုးစိုးတပ်ခြင်းသည် အမြေအထောက်အကူမရပါ။ အချို့သော အစာများမှာ အာဟာရတန်းမျိုးများပါဝင်သော်လည်း စားသုံးသူအားလုံးအတွက် အဆင်မပြောလျှင် ကျွန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်ဟု စဉ်းစားရမည်။
- ၄။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အဆိုပါ အချက်များကို မည်သိမျှဝေမည်နည်း။ သင့်မိသားစုနှင့် မည်သိမျှဝေမည်နည်း။

မှတ်မိရန် အမိကအချက်များ

- သက္ကားလုံး၊ အာလူး၊ ကိတ်မှန်း သီစက်နှင့် အချို့ရည်များအပြင် စက်ရှုံးထုတ်အစား အစာများသည် အာဟာရတန်းမျိုး နည်းပါးစွာပါဝင်သောကြောင့် ပုံမှန်မစားသုံးသင့်ပေါ်။
- ကလေးငယ်၏ အစာအိမ်သည် သေးငယ်ပြီး အဆိုပါ အချို့ရည်များနှင့် အစာများ စားသုံးလိုက်ပါက အခြားသောအာဟာရမြင့်မှုများသော အစာများ စားသုံးရန် နေရာ နည်းသွားပေလိမ့်မည်။
- တစ်ခါတစ်ရုံ Junk Food အသင့်စား အစာများနှင့် အချို့ရည်များမှာ ကျွန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်သော်လည်း ထုပ်ပိုးမှုပုံစံဖြင့် ကလေးစောင့်ရောက်သူ များအား ကျွန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သွေ့ယ် အယုံသွင်းထားကြသည်။

အခန်း ၃-၄

ကလေး၏ ပြုမှုပုံအပေါ် ကရာစိက်တုံပြန်ကျွေးမွေးခြင်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၃-၄

ပြုစုကျွေးမွေးသူ၏ ကဏ္ဍ

အစာကျွေးမွေးစဉ် မိခင် သို့မဟုတ် ပြုစုကျွေးမွေးသူ၏ ကဏ္ဍသည် ကျွေးမွေးသောအစားအစာ ကဲ့သို့ပင် အရေးကြီးသည်။ အတင်းတိုက်တွန်းကျွေးမွေးခြင်းမဟုတ်ပဲ ချော့မြှော် ညွင်သာစွာ၊ စိတ်ရှုပ်စွာ အားပေးကျွေးမွေးခြင်းသည် ကလေးအတွက် ကျိန်းမာပြီး ပျော်ရွှင်ဖွံ့ဖြိုးကောင်းသည့် ပတ်ဝန်ကျင်ကို ဖန်တီးရာတွင် သော့ချက်ဖြစ်သည်။ ချော့မြှော်ကျွေးမွေးရာတွင် ကလေးအစားစဉ် ကြပ်မတ်ပေးခြင်းနှင့် အပြုသော တုံးပြန်ကျွေးမွေးခြင်းပါဝင်သည်။ ကလေးအစားသိန်းတွင် တစ်ယောက်တည်း ပစ်ထားလျှင် ကလေးလုံလောက်စွာ အစာမစားခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ကလေးလုံလောက်စွာ အစာမစားလျှင် အာဟာရချို့တဲ့သွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးလုံအပ်သော အာဟာရလိုအပ်ချက်များကို ပြည့်ပါရန် ပြုစုစောင့်ရောက်သူ၏ အခြေခံ ချော့မြှော်ကျွေးမွေးခြင်း စွမ်းရည်သည် အရေးကြီးသည်။

ချော့မြှော်ကျွေးရာတွင် ကလေး၏ဆာလောင်မှုနှင့် ဗိုက်ဝမှုပြ လက္ခဏာများကို ကရာစိကြည့်ရှုရန် လည်း လိုအပ်သည်။ အသက် ၂ နှစ်အောက် ကလေးများသည် စကားမပြောတတ်သေး သို့မဟုတ် စကားပြောစွမ်းရည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ ဖြစ်နေသောကြောင့် ပြုစုကျွေးမွေးသူကို စကားလုံးများဖြင့် မဆက်သွယ်နိုင်သေးပါ။ ထို့ကြောင့် ပြုစုကျွေးမွေးသူသည် ကလေးအစားချင်ကြောင်း သို့မဟုတ် စားသောက်ပြီးစီးပောင်းအားရာများကို နားလည်ရန် လိုအပ်သည်။ ချော့မြှော်ကျွေးမွေးခြင်းသည် ကျိန်းမာသောအစားပုံ အမှုအကျင့်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ပြီး ကလေးအား အစားသောက်ခြင်းကို ပိမိဘာသာ မည်သို့ ထိန်းညိုမည်ကို နားလည်စေရန် ကူညီပေးသည်။

ကလေး၏ပြုမှုပုံအပေါ် ကရာစိက်တုံပြန်ကျွေးမွေးခြင်း လမ်းညွှန်

အတင်းအကျိုး တိုက်တွန်းကျွေးမွေးခြင်းမပြုရ

- အတင်းအကျိုးတိုက်တွန်း ကျွေးမွေးခြင်း(သို့) ကလေး၏ပါးစပ်ထ အစာများသိပ်ထည့်ခြင်းဖြင့် ကလေးသည်အစားခြင်းကိုစိတ်ပျက်ပြီး ဆိုးရွားစွာ တုံပြန်နိုင်သောကြောင့် အစားသိန်း ရှုပ်ဆိုးအကျဉ်းတန်သော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ အချို့ကလေး ပြုစုစောင့်ရောက်သူများသည် ကလေး၏အစာအိမ်ထဲသို့ အစာများများ ထည့်နိုင်သမျှ ထည့်သွင်သည်ဟု စွဲမြှုပ်ကြည်ထားကြသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်မျိုးတွင် ကလေးများကို တပြီးညီဖြစ်နေသော မျက်နှာပြင်တစ်ခုပေါ်တွင်သော်လည်းကောင်း၊ မိခင်၏ ပေါင်ခြင်း(သို့) ခြေထောက်ပေါ်တွင် သော်လည်းကောင်း၊ ပက်လက်လှန်ထားပြီး ထိုကလေး၏ လက်များကို အောက်သို့ဆုပ်ကိုင်ထားရှုဖြစ်စေ ခေါင်းကိုတင်းကျိုးစွာ ထိန်းကိုင်ထားရှုဖြစ်စေ အတင်းအကျိုးအစာကျွေးမြှင်း ပြုလုပ်ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကလေးအတွက် အစားခြင်းမှာ ဆိုးဝါးသော အတွေ့အကြံဖြစ်သွားပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အစားရန် စိတ်ဝင်စားမှု လျော့နည်းသွားနိုင်သည်။
- အစာအိမ်ပို့ကြီး၏ ကျိန်းမာရေးနှင့်ညီညွှတ်သောအစားအစာ တစ်ရက်သုံးနှပ်စားသုံးခြင်းဖြင့် အာဟာရလုံးလောက်စွာရရှိသည် အရွယ်ရောက်သူများကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ ၆-၂၃ လ ကလေးများ၏အစာအိမ်သည် သေးငယ်ပြီး အစားအစာနည်းနည်း သုံးနှပ်နှင့် သရေစာ နှစ်ကြိမ် (သို့) သုံးကြိမ် စသည်ဖြင့် အစာနည်းနည်းအကြိမ်များများစားရန် လိုအပ်သည်။
- ကလေးသည် သူ/သူမှ ဗိုက်မဆာကြောင်း အချက်ပြပြောဆိုမှုကို စောင့်ကြည့်နားထောင်ပါ။
  - ... မျက်နှာလွှဲခြင်း (သို့) ခေါင်းယမ်းခြင်း
  - ... အစားအစာများနှင့် ဆော့ကာစားခြင်း (သို့) လွှဲပဲခြင်း
  - ... မျက်နှာ (သို့) ပါးစပ်ကို သူ၏လက်များဖြင့် ပိတ်ကာထားခြင်း
  - ... အစား ထပ်မစားလိုကြောင့်း လက်ကာပြခြင်း
  - ... အစာဝါးမှု နေးကွေးခြင်း
  - ... အစားအစာပေါ် အာရုံမရှိတော့ခြင်း
  - ... သူ/သူမှ ကြိုက်လေ့ရှိသော အစာကို ထွေးထွေးဖြစ်ပြီး
  - ... အကယ်၍ ကလေးသည်အစားရန် ပြင်းဆန်ပါက စောင့်ဆိုင်းပြီး နောက်တစ်ကြိမ် ကြိုးစားကျွေးပါ။

စိတ်ရည်ပါ

- ကလေးနှင့် တူတူထိုင်၍ စိတ်လျှော်ထားပါ။
- နာရီဖြင့်မဟုတ်ဘဲ ကလေးအား သူ (သို့) သူမ လိုသလောက် အချိန်ယူ၍ ကုန်စင်ပြီးစီးသည်အထိ စားသုံးပါစေ။
- အကယ်၍ ကလေးသည် အစာစားရိုက်ပြုးဆန်ပါက စိတ်ရည်စွာ ထပ်ပါထပ်ပါ ကြိုးစားကျေးပါ။
- ကလေးသည် အစားအစာအသစ်အဆန်းကို ကနိုးပိုင်းတွင် ကြိုက်နှစ်သက်မည် မဟုတ်နိုင်သောကြောင့် (၅-၁၀ ကြိမ်) ကြိုးစားကျေးမွေးပါ။
- ကလေးသည် အသံနှင့် မြင်သာသော လုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် လွယ်ကူစွာ စိတ်အာရုံးရောက်နိုင်သောကြောင့် စိတ်ပြန့်လွှင့်စေနိုင်သော အရာများကို လျှော့ချပါ။
- ကလေးသည် စွဲ့ဗုံးပန်းကန်စသည် အစာစားသည့်အသုံးအဆောင်များကို ဘယ်ကို ကျွေးဇူး (သို့) ဘာသံ ထွက်သလဲ (သို့) ဘယ်သူက လာကောက်မလဲကိုကြည့်ရန် ထပ်ပါထပ်ပါပစ်ချေလျှင် စိတ်မဖြောင်ရပါ။

တက်ကြွေ့စွာ တိုက်တွေ့းအားပေးပါ

- အစာကျေးချိန်တွင် ကလေးကို သင်၏ပေါင်ခွင့်ထဲတွင် ထိန်းကိုင်ထားပါ (သို့) အခြား တစ်ယောက်ကို ကလေးကိုထိန်းကိုင်ခိုင်း၍ ထိုကလေးနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် နေပါ။
- အစာစားချိန်တွင် အစာစားခြင်း အတွေ့အကြုံသာမက သင်ကြားနာယူမှု အတွေ့အကြုံလည်း ရရှိပါစေ။
- ကလေးအစာစားသောအပါ ချိုးမွမ်းပါ။
- ကလေး၏ အသံ/လက်ဟန်ခြေဟန်များကို လိုက်လဲတုပ္ပါဒ်းဖြင့် စကားပြောဆိုခြင်းကို တိုက်တွေ့းအားပေးပါ။
- မိသားစုဝင်များအား စံနှုန်းအနေဖြင့်လုပ်ဆောင်စေပြီး ကလေးနှင့်အတူ အရသာများ စူးစမ်းဖော်ထုတ်ပြုးအားဖြင့် ကလေးအား အစာအစုံလင်နှင့်ထိတွေ့စားသုံးစေပါ။
- စကားပြောခြင်း၊ ရယ်ချွင်ဖွံ့ဖြိုးအသံများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ပြီးပြခြင်းနှင့် ထိတွေ့ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ကလေးနှင့်အပြန်အလှန် ပြုမှုဆက်သွယ်ပါ။

အစာစားချိန်ကို ပျော်ရွှင်ဖွံ့ဖြိုးကောင်းသောအချိန်အဖြစ် ဖန်တီးပြုလုပ်ပါ။

- အစာစားခြင်းကို အစာစားခြင်းအတွေ့အကြုံသာမက ပျော်ရွှင်ဖွံ့ဖြိုးကောင်းသော အတွေ့အကြုံအဖြစ် ဖန်တီးပြုလုပ်ပါ။
- ကလေးသည် သူ၏ပါးစပ်ကိုဖွံ့ဖြိုး အစာတစ်စွဲ့ဗုံးအပြည့်ကိုစားစေရန် ဂိမ်းကစား၍ သွေးဆောင်ပါ။

- ကျွေးသော အစာအားလုံးကိုစားစေရန် သိချင်းဆိုပြီး တိုက်တွေ့းအားပေးပါ။
- မိဘတစ်ပြီးဦး ကလေးအား အစာကျေးချိန်တွင် ကျွေးချိန်တစ်ပြီးလည်း သီးသန့်ပန်းကန်ဖြင့် တစ်ချိန်တည်း တူတူစား၍ ကလေးမှ သူတစ်ယောက်တည်းစားနေရသည်ဟု မခံစားရ စေရန် ပြုလုပ်ပါ။
- ကလေးများ ငိုကြွေးသောအခါနှစ်သိမ့်ပါ။ သူတို့ အသစ်အဆန်းတစ်ခုခုကို ကြိုးစားပြုလုပ်သောအပါ တိုက်တွေ့းအားပေးပြီး သူတို့အောင်ပြင်လျှင် ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်ပုံပြုပါ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားကိုးတတ်စေရန် တိုက်တွေ့းအားပေးပါ

- ကလေးအား သူ၏ကိုယ်ပိုင်ပန်းကန်ဖြင့် အစာစားပါစေ။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြုစေကျေးမွေးသူအချို့သည် ကလေးအား ကိုယ်တိုင်တိုက်ရှိကို အစာမကျေးပေးလျှင် ကလေးလုံလောက်စွာ အစာမစားမည်ကို စိုးရိမ်တတ်ကြသည်။ ကလေးအား မိမိအစာကို ကြည့်ရှုစွဲ့ဗုံးမြှင့်မပေးလျှင်၊ မိမိအစာကို တို့ထိခွဲ့ဗုံးမပေးလျှင်၊ မိဘကဲ့ ကျွေးနေလျှင် ကလေး၏အစားအစာနှင့်ပတ်သက်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တားဆီးထားရာကျပါသည်။ ၆-၂၃ လ ကလေးယောက်များသည် မိမိဘာသာ အစာစားတတ်အောင် သင်ယူဖို့ လိုအပ်သည်။ မိမိဘာသာ အစာစားခြင်းအားဖြင့် (အစာကို မိမိ၏ ပါးစပ်သို့ ယူဆောင်လာစဉ်) လက်နှင့် မျက်လုံး ဟန်ချက်ညီအောင် ညို့နှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း၊ သေးငယ်သောအရာများ (သေးငယ်သောအစာအစုံတိတ်အပိုင်းများ၊ အသုံးအဆောင်များ)ကို ကောက်ယူနိုင်စွမ်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာအောင် ကူညီပေးသည်။
- ကလေး မိမိဘာသာအစာစားနေစဉ် အစာအားစုံစပ်လဲသို့ ရောက်ရှိစေရန် ကူညီပေးပါ။ သို့သော် ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့ အစာကျော်သွေးလျှင် ကောက်ပြီး မကျေးပါနှင့်။

အစာစားသည် ကောင်းသောအမှုအကျင့်ကို ပျိုးထောင်ပါ

- ကလေးအတွက် ကောင်းမွန်သောအစာစားသည် အလေ့အထဖြစ်စေဖို့ ဖြစ်နိုင်သည့်အခါတိုင်း ကလေးသည် တူညီသောအခန်းတစ်ခုအတွင်း၊ တူညီသော ထိုင်ခုတွင်လုံးပေါ်တွင် အမြဲ အစာစားသုံးသည်။ ယင်းသည် ကလေးအစာစားရာတွင် သက်တောင့်သက်သာ ဖြစ်စေသည်။
- မိသားစုဝင်များနှင့် အတူတူတွေ့ဗုံး ထိုင်၍ စားသောက်စေခြင်းဖြင့် ကလေး၏ လူမှုရေးစွမ်းရည်နှင့် အမှုအကျင့်များ ဖွံ့ဖြိုးလာစေသည်။
- အစာမစားမီ ကလေးနှင့်အတူတူတွေ့ဗုံး အမြဲလက်ဆေးခြင်းအားဖြင့် တစ်ကိုယ်ရောသနနှင့်ခြင်း၏ အရေးကြီးမှုကို ကလေးအား သင်ယူစေရပါမည်။
- အစာမစားခင် အတူတူတွေ့ဗုံး လက်ဆေးပါ။

အသက်	ကလေး၏စွမ်းရည်နှင့်တတ်နိုင်စွမ်း	ဆာလောင်မှုပြုလက္ခဏာ	ဗိုက်ဝမှုပြုလက္ခဏာ	ကျွေးမွှေးသု၏တာဝန်	ကလေးယောက်ယူနေသောအရာ
၆ လအထိ	ဆာကြောင်း၊ ဗိုက်ပြုလွှာကြောင်း၊ အသံ၊ မျက်နှာအမှုအယာ၊ နှုတ်ခံမှု၊ တစ်ခြားဖြစ်ခြားစိုင်ခြင်းတို့ဖြင့် ပြုသည်။	လက်သီးဆုပ်ကို ပါးစပ်ဖြင့် စပ်သည်။ နှုတ်ခံမှု။ နှုတ်လျှင် ပါးစပ်ဖွင့်သည်။ ပြုစောင့်ရောက်သူကို ပြီးပြီး ငေးကြော်သည်။	နှုတ်ခမ်း စွဲထားသည်။ ခေါင်းကို မိခင်နှုန်းမှု လွှာဖော်လိုက်သည်။ နှုတ်ခြင်း နှေးကွေးလာသည်။ သို့မဟုတ် ရပ်လိုက်သည်။ နှုန်းခေါင်းကိုထွေးထွေးထွေးထွေးသည်။ (သို့) အိုဝ်ပျော်သွားသည်။ အာရုံး သွားသည်။	ဗိုက်ဆာလျှင် (နှုတ်တောင်းတိုင်း) နှုတ်ကြုံ ဗိုက်ဝလျှင် နှုတ်ကိုခြင်း ရပ်ခြင်းဖြင့် နှုန်း ကလေး၏အချက်ပြုမှုတို့ တွဲပြန်သည်။ ကလေးသက်တောင့်သက်သာ အနေအထား ရှိစေသည်။ အာရုံး သွားသည်။	ပိမိ၏ လိုအပ်ချက်ကို မိခင်က အလိုက် တသိ တွဲပြန် ပြန်ဆည်းနေမည်ဟု ယုံကြည်ချက်ရှိရန်၊ အာရုံနှင့် စိတ်ခံစားမှု ဆိုင်ရာလုံခြုံမှု အားကောင်းလာရန် သင်ယူနေသည်။ ငှုံးသည် ကလေး၏ ရေရှည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စွဲဖြီးမှုအတွက် အရေးကြီးသည်။
၆-၁၁ လ	ထိုင်သည်၊ ပံ့ပျော်ပျော် အစာများကို ဝါး၍ ဖြေချေသည်။ လက်ဖြင့် ပိမိဘာသာအစာစားသည်။	နှုံး သို့မဟုတ် အစာကို လှမ်းယူသည်။ အစာကို လက်ညီးထိုးသည်။ အစာကို ပြလျှင် စိတ်လှုပ်ရှားသည်။ အစားတစ်မျိုးကို စားချင်ကြောင်း စကားလုံး၊ သို့မဟုတ် အသံဖြင့် ဖော်ပြုသည်။	နောက်ထပ် မစားချင် တော့ကြောင်း ခေါင်းခါ ပြသည်။ ကလေး ပုံမှန် ကြိုက်လေ့ ရှိသော အစာကို ထွေးထုတ်သည်။	ပိသားစုထမင်းစားချိန်ကို အချိန်မှန် စေသည်။ ကလေးကို ကြုံမတ်၍ အလိုက်သင့် တွဲပြန်သည်။ ကလေးအစာစားရန် ည်င်သာစွာ အားပေး သည်။ အာရုံး သွားလျှင် အစာဆီသို့ အာရုံးပြန်ရောက်ရန် လုပ်သည်။ အစားအစာအသစ် အမျိုးမျိုး၊ အရာသာ အမျိုးမျိုးကို တစ်ခြားတစ်ခု တစ်ဖြည်း ဖြည်း စကျေးသည်။ အပျော့မှ အမာသို့ တစ်ဖြည်းဖြည်း တိုးကျေးသည်။ ကလေး ပိမိဘာသာ ကြိုးစား၍ အစာစား ခြင်းကို စိတ်ရှည်စွာနှင့် အပြုသဘောပါစွာ တွဲပြန်သည်။	ပိမိဘာသာ အစာစတင် စားခြင်းပြင့် သေးငယ်သော အစာအစိတ်အပိုင်းများ၊ အသုံးအဆောင်များကို ကောက်ယူခြင်း၊ အစာကို ပိမိ၏ပါးစပ်တွင်းသို့ ယူဆောင်ခြင်းကဲ့သို့ အနှစ်တ် လှပ်ရှားမှု စွဲးရည် တိုးတက်ဖွဲ့ဖြီးလာစေရန်။ အရာသာသစ်နှင့် အပျော့အမာသစ်များကို အတွေ့အကြံယူရန်။ အစာစားခြင်းနှင့် အစာစားချိန်သည် ပျော်ရွှေ့စွဲဖွဲ့ဖြုတ် ကြောင်းသယ်ယူရန်။ အစာနှင့် ရင်းနှီးကျေမ်းဝင်မှုကောင်း ပိုးထောင်ရန်။
၁၂-၁၃ လ	ပိမိဘာသာ အစာစားသည်။ ကလေးအတွက် စိတ်ချေရော်သော အသုံးအဆောင်များကို အသုံးပြုသည်။ စကားလုံးများသုံးပြီး တောင်းဆိုမှု များပြုလုပ်သည်။	အထက်ပါအတိုင်း အစာတောင်းစားသော အခါ ငော်ရရှိကြုံယ်လာသည်။	နောက်ထပ် မစားချင် တော့ကြောင်း ခေါင်းခါ ပြသည် သို့မဟုတ် ပြောပြုသည်။	ကလေးကို ကြုံမတ်၍ အလိုက်သင့် တွဲပြန်သည်။ ကလေးအစာစားရန် ည်င်သာစွာ အားပေး သည်။ အာရုံး သွားလျှင် အစာဆီသို့ အာရုံးပြန်ရောက်ရန် လုပ်သည်။ ကလေးကို ပိမိဘာသာ စားခွွှုံးပေးသည်။	အစာအသစ်များကို စမ်းစားကြည့်ရန်။ ကလေးအား ပိမိဘာသာဆောင်ရွက်ခွင့် ပြခြင်းပြင့် အမိုအစိုကင်းစွာ ရပ်တည်နိုင်မှု များလာရန်။ အနှစ်တ် လှပ်ရှားမှု စွမ်းရည်များကို ပိုးထောင်ရန်။ အကူအညီတောင်းရန်။ ပိမိ၏တောင်းဆိုမှုများကို ပြုစောင့် ရောက်သူမှ တွဲပြန်မည်ကို ယုံကြည်ရန်။ အခြားသူများနှင့် အတူစားသောက်နေစဉ် လူမှုရေးစွဲးရည်များကို ပိုးထောင်ရန်။

Table 3.3 အသက် J နှစ်အောက် ကလေးများအား ချောမြေကျွေးမွှေးခြင်း

ကလေး၏ပြုမှုပုံအပေါ် ဂရုစိုက်တုပြန်ကျွေးမွှေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

ကလေး၏ပြုမှုပုံအပေါ် ဂရုစိုက်တုပြန်ကျွေးမွှေးခြင်းတွင် အကောင်းဆုံး အလေ့အထများကို သင်တန်းပါဝင်သူများမှ ဖော်ထုတ်သိရှိစေရန်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ... ရုပ်လှန်ကားချပ်များ
- ... ဘောပင်များ
- ... ထောင့်မှန်စတုဂံပုံ ကတ်ထူးစက္ကာများ
- ... စက်ဝိုင်းပုံ ကတ်ထူးစက္ကာများ
- ... ကားချပ်များ

နည်းလမ်းများ

- ... ပိုင်းဝန်းတွေးတော့ အဖြော်ခြင်း
- ... ကတ်ထူးစက္ကာများ စုစုပေါင်းနှင့် အပ်စတူရာ စီစဉ်ထားရှိခြင်း
- ... သရုပ်ဟန်ဆောင်ခြင်း
- ... ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ကတ်များရွေးချယ်ပြီး အမျိုးအစားခွဲခြင်း

အလိုက်သင့်ကျွေးမွှေးခြင်း

၅၀ မိနစ်

- ၁။ သင်တန်းသားများကို အသက်(၆)လမှ (၂၃)လအတွင်းရှိ ကလေးထောက်များကို ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွှေးသည့် လမ်းညွှန်ချက်များကို မေးမြန်းပါ။ ထို့နောက် အခန်းငယ် ၃-၁ တွင် ပါဝင်သော 4FATHER ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွှေးသည့် လမ်းညွှန်ချက်ကို ပြန်လည်ဆွေးနွေးပါ။ ကယ်(၄)ပွင့်အစာအုပ်စုများကို ၄ ဗွဲဗွဲ ပြောဆို မည့်အစား သင်တန်းပုံးသူက လက်ခုပ်လေးချက်တိုးကာ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ (လက်ခုပ် ၁၊ လက်ခုပ် ၂၊ လက်ခုပ် ၃၊ FATHER စသဖြင့်)။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင် သင်တန်းသားများကို ပါဝင်လက်ခုပ်တိုးစေခြင်းဖြင့် အတိုကောက်အမှတ်အသားကို ပြန်လည် မှတ်မိစေနိုင်သည်။
- ၂။ ထို့နောက် FATHER စကားလုံးထဲမှ R (R ဆိုသည်မှာ အလိုက်သင့်ကျွေးမွှေးခြင်းကို ကိုယ်စားပြုသည်)။ သင်တန်းသားများကို အလိုက်သင့်ကျွေးမွှေးခြင်း၏ အဓိပ္ပာဇူးဆိုချက်ကို သင်တန်းသာများကို နှစ်ယောက်တစ်တွဲဆွေးနွေးစေပါ။
- ၃။ ဖြေကြားချက်များမှတစ်ဆင့် အလိုက်သင့်ကျွေးမွှေးခြင်း (သို့) တက်ကြွောကျွေးမွှေးခြင်း (အတင်းကျွေးမွှေးခြင်းမဟုတ်ခြင်း)ကို ဖော်ပြသည့် အခြေခံဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာဇူးကို ဖော်ထုတ်ပါ။
- ၄။ ထိုအဓိပ္ပာဇူးသတ်မှတ်ချက်ကို သင်တန်းခန်းမရှေ့ရှိ ဖလစ်ချပ်တစ်ခုပေါ်တွင် ရေးပါ။
- ၅။ ကလေးတစ်ယောက်ကို မည်ကဲ့သို့ သွက်လက်စိတ်ပါလက်ပါ တိုက်တွန်းကျွေးမွှေးရမည်ကို သင်တန်းပါဝင်သူများအား စဉ်းစားဆွေးနွေးခြင်းပါ။
- ၆။ ကတ်ထူးစက္ကာ။ သုံးခု (သို့) လေးခုကို သင်တန်းသူ/သင်တန်းသား အယောက်စိတိုင်းအား မျှဝေးပေးပါ။
- ၇။ မိခင်(သို့)ကလေးပြုစောင့်ရောက်သူတစ်ယောက်သည် ကလေးတစ်ယောက်အစာစားအောင် သွက်လက်ဖျက်လတ်စွာ တိုက်တွန်းနိုင်သော နည်းလမ်းများကို များများရေးခိုင်းပါ။
- ၈။ ၁၀ မိနစ်ကြာလျှင် ကတ်ပြားများကို ပြန်သိမ်းလိုက်ပါ။
- ၉။ ကတ်ပြားများကို ရောနေ့ပြီး သင်တန်းခန်းမ၏ အရေးကြမ်းပြင်ပေါ် ချထားပါ။
- ၁၀။ လုပ်အားပေးသူတစ်ယောက်အား ကတ်ပြားတစ်ခုကို ရွေးချယ်စေပြီး ထိုကတ်ပြားကို အခြားသင်တန်းပါဝင်သူများ မြင်သာအောင် ကိုင်စေပြီးနောက် ဖတ်ပြနိုင်းပါ။

အကြံပြုချက်-ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူသည် ကတ်ပြားကို မည်သူရေးသည်
ဆိုသည်ကို လုံးဝမမေးသင့်ပါ။ အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်သာ ရှင်းလင်း
ပြောကြားခိုင်းရမည်။ သို့သော် ကတ်ပြားကိုရေးသူသည် သူရေးခဲ့ကြား
ထုတ်ဖော်ပြုလျှင် ထိုကတ်ပြားကို ပြန်ရေးခိုင်းပါ။

၁၁။ လူတိုင်းအား အစိုးပြုယ်ရှင်းလင်းမှ ရှိ/မရှိ မေးမြန်းပါ။ အစိုးပြုယ်မရှင်းလျှင် ပုံပိုး
ဆောင်ရွက်သူသည် အဖွဲ့အား ရှင်းလင်းပြောကြားခိုင်းပါ။ လိုအပ်လျှင် ကတ်ပြားကို
ပြန်လည်ရေးသားခိုင်းပါ။

၁၂။ ရုပ်လှန်ကားချပ်ပေါ်တွင် ကတ်ပြားများကို အစီအစဉ်ကျနစရာမလိုဘဲ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုကြား
နေရာလွှတ်အများကြီးထားရှိစေ၍ ကပ်လိုက်ပါ။

အကြံပြုချက်-အစိုးပြုယ်တူညီသော ကတ်ပြားများရှိလျှင် အခြားကတ်ပြားများ၏
အပေါ်တွင် ကပ်ထားပါ။ ကတ်ပြားတစ်ခုစီတိုင်းသည် သက်ဆိုင်ရာ
အဖွဲ့အတွက် အတွေးအမြင်များ၏အရေးပါမှိုက် ဖော်ပြသောကြောင့် အစိုးပြုယ်
တူညီသော ကတ်ပြားနှစ်ခုကို စွန့်ပယ်ခြင်းမပြု၍။

၁၃။ လုပ်အားပေးသူများအား ကတ်ပြားတစ်ခုကို ရွေးစောင်အခြား သင်တန်းပါဝင်သူများ
မြင်သာအောင် ကိုင်ခိုင်းပြီးနောက်ဖတ်ပြခိုင်းပါ။ အစိုးပြုယ်ရှင်းပြခိုင်းပါ။
ထိုနောက် ရုပ်လှန်ကားချပ်၏ ကြံ့ရာနေရာပေါ်တွင် ကပ်ခိုင်းပါ။

၁၄။ ကတ်အားလုံး ရုပ်လှန်ကားချပ်ပေါ်ရောက်သွားသည်နှင့် သင်တန်းသားများအား
အကြံပြုခဲ့သော လုပ်ငန်းစဉ်များကြား ဆက်စပ်မှုများ (သို့) အချိတ်အဆက်များကို
မြင်တွေ့ခြင်း ရှိ/မရှိကို စဉ်းစားဆွေးနွေးခိုင်းပါ။

၁၅။ အောက်ပါ ခေါင်းစဉ်များပါဝင်သော အခြားဖလစ်ချပ်တစ်ခုကို ပြသပါ။

- ... အတင်းအကျပ် တိုက်တွန်းကျွေးမွှေးခြင်း မပြု၍။
- ... စိတ်ရှည်ပါ။
- ... သွက်လက်ဖျက်လတ်စွာ တိုက်တွန်းအားပေးပါ။
- ... အစာဓားခြင်းကို ပျော်ခွင့်ဖွံ့ဖြိုးကောင်းသောအချိန်အဖြစ် ဖန်တီးပြုလုပ်ပါ။
- ... ကိုယ့်ကိုယ်ကိုအားကိုးလုံးလောက်မှုရရှိစေရန် တိုက်တွန်းအားပေးပါ။
- ... အစာဓားခြင်းကို အပြုသဘောဆောင်သော အမူအကျင့်တစ်ခုအနေဖြင့် ပြုလုပ်ပါ။

၁၆။ သင်တန်းပါဝင်သူများအား ဖလစ်ချပ်အသစ်ပေါ်ရှိ မှန်ကန်သော ခေါင်းစဉ်တံ့ဆိပ်
အောက်တွင် ကတ်ပြားများကို ထားရှိခိုင်းပါ။

၁၇။ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အကောင်းဆုံးအချက်များအားလုံးကို အကျဉ်းချုပ်ပြီး ရှင်းလင်း
ပြောကြားပါ။ ကလေးအား အစာဓားအောင် တိုက်တွန်းနိုင်သော နည်းလမ်းများ
ကျိန်နေသေးလျှင် ထပ်မံထည့်သွေးပြောကြားပါ။

၁၈။ ထိုနောက်သင်တန်းသားများကို ကလေးထံ့အား အလိုက်သင့်ကျွေးမွှေးခြင်း၏ အကျိုး
ကျွေးဇူးများကို မေးမြန်းပါ။ အလိုက်သင့်ကျွေးမွှေးခြင်းနှင့် ကလေးဖွံ့ဖြိုးမှု မည်သို့
ဆက်စပ်နေသလဲ။ အာဟာရနှင့်ကော ဘယ်လိုဆက်စပ်နေသလဲဆိုတာကို မေးမြန်းပါ။

၁၉။ သင်တန်းသားများ၏ ဆွေးနွေးချက်များ၊ အလိုက်သင့်ကျွေးမွှေး ခြင်းသည် ကလေးဖွံ့ဖြိုး
မှုနှင့် အာဟာရအပေါ် ထောက်ပံ့ကူညီပေးနေသည့်အချက်များ၊ မျှဝေချက်များကို
အကျဉ်းချုပ်ဆွေးနွေးပါ။ ယခုလေ့ကျင့်ခန်းအတွက် အခန်းထံ ၃-၄ တွင် ဖော်ပြထားသော
အလိုက်သင့်ကျွေးမွှေးခြင်းအယားသည် ကောင်းမွန်ထိရောက်သော ကိုးကားစရာဖြစ်သည်။

အဆင့် - J

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း

သင်ကြားရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသင်ပါ။

၁၀ မိနစ်

၁။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်များမှ မည်သည့်အရာများ သင်ယူတတ်ဖြောက်ခဲ့သည်ကို မေးမြန်းပါ။

၂။ ကလေးပြုမှုပံ့ပေါ် ဂရိုက်တုံ့ပြန်ကျွေးမွှေးခြင်း (သို့) စိတ်ပါလက်ပါ စောင့်ကြည့်
ကျွေးမွှေးခြင်းကို သိရှိရန် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် အရေးပါသည်ကို ဆွေးနွေးပါ။

၃။ ဤအသိပညာပညာသည် လူမှုအသိုင်းအဝန်းအတွင်းရှိ ၆ လူမှု၏ လ ကလေးများအား
အောင်မြင်စွာ ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွှေးရန်အတွက် မည်ကဲ့သို့ အထောက်အပံ့ဖြစ်ပေါ်သနည်း။

မှတ်မိရန် အစိကအချက်များ

ကလေးအစာဓားအောင် ညွှန်သွားနှင့် သွက်လက်ဖျက်လတ်စွာ တိုက်တွန်းအားပေးပါ။

- အတင်းအကျပ် တိုက်တွန်းမကျွေးရဲ့
- စိတ်ရှည်ပါ။
- အစာဓားခြင်းကို ပျော်ခွင့်ဖွံ့ဖြိုးကောင်းသောအချိန်အဖြစ် ဖန်တီးပြုလုပ်ပါ။
- ကိုယ့်ကိုယ်ကိုအားကိုးလုံးလောက်မှုရရှိစေရန် တိုက်တွန်းအားပေးပါ။
- အစာဓားခြင်းကို အပြုသဘောဆောင်သော အမူအကျင့်တစ်ခုအနေဖြင့် ပြုလုပ်ပါ။

ပံ့ဖြတ်ကြော်ခံပွဲ ကိုယ်ခံပွဲ ပံ့ဖြတ်ကြော်ခံပွဲ

ရည်ရွယ်ချက်

သင်တန်းသားများသည် ကလေးငယ်များတွင် အဖြစ်များသော
ဖျားနာများအကြောင်းသိရှိစေရန် ထိဖျားနာများအား မည်သို့
ကာကွယ်ရမည်ကို နားလည်စေရန်၊ ကလေးငယ်များတွင်
ဖြစ်ပွားသောဖျားနာခြင်းနှင့် အဆိုရာယ်လက္ခဏာများတွေရှိပါက
မည်သို့ လုပ်ဆောင်ရမည်ကို သိရှိစေရန်။

ဒေဝါဒီ

ကြောချိန်

အခန်း ၄-၁	၂၈၉	ဖျားနာသော ကလေးအားပြုစနစ်း လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၄-၁	၃၀၈	အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများအား ကြိုတင်သိရှိစေခြင်း	၁ နာရီ ၄၀ မိနစ်
အခန်း ၄-၂	၃၁၄	ကာကွယ်ဆေးဖြင့်ကာကွယ်နိုင်သော ရောဂါများ လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၄-၂	၃၁၈	ကာကွယ်ဆေးထိုးကာကွယ်နိုင်သော ရောဂါများမှ ကာကွယ်ခြင်း	၁ နာရီ
အခန်း ၄-၃	၃၂၄	ကလေးကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို အကဲဖြတ်ခြင်း လေ့လာသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ် ၄-၃	၃၃၀	အာဟာရချို့တဲ့မှုအား စမ်းစစ်ခြင်း	၁ နာရီ ၁၅ မိနစ်
အခန်း ၄-၄	၃၃၆	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အာဟာရပြည့်စံ ကျိုးမာရေး အတွက် ရေမိလွှာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှု	၃၄၀	ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ရေမိလွှာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှု	၁ နာရီ ၂၅ မိနစ်

ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူအတွက် မှတ်စုများ

- ပါဝင်သည့်အကြောင်းရာများကို ရင်းနှီးစေရန် ခေါင်းစဉ် တစ်ခုစီကို သေချာနှုန်းစဉ်စွာ ဖတ်ရှုပါ။
- အတူတက္ကလေ့လာသင်ယူမှု လေ့ကျင့်ခန်းများတွင် ပါဝင်သူများနှင့်အတူ မည်သည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ရမည်ကို ဖော်ပြုသည်။ အဆင့်များသည် သင်တန်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက် တစ်ခုဖြစ်ပြီး ပါဝင်သူများ၏ဝါအားချက်များနှင့် သင်တန်းပတ်ဝန်းကျင်အလိုက် သင့်တော်သလို ပြောင်းလဲနိုင်သည်။
- သင့်လျှော်သော အဖွဲ့အစွဲယူမှု ၁၅ ယောက်မှ ၂၀ အထိဖြစ်ပြီး ၂၅ ယောက်ထက် မဂိုရပါ။
- သင်တန်းတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးသိရှိစေရန် မိတ်ဆက်လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ပေးသည့် လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်း ရင်းနှီးကျမ်းဝင်မှု တည်ဆောက်သည့် လေ့ကျင့်ခန်းများနှင့် အားသစ်လောင်း လေ့ကျင့်ခန်းများကို အသုံးပြုပါ။
- ပုံပိုးသူများသည် သင်တန်းပါဝင်သူများ တက်ကြွပြီး မိတ်ဝင်စားမှုရှိစေရန် ပူးပေါင်း ပါဝင်သည့် နည်းလမ်းများကို များများအသုံးပြုသင့်သည်။
- ပါဝင်သူများမှ မှားယွင်းသော သတင်းအချက်အလက်များကို ပြင်ဆင်ပေးပါ။ အဖြော်များနှင့် ပက်သက်ပြီး မသေချာပါက မိမိကိုယ်တိုင်မသေချာသည့် အကြောင်းပြောပြုပေးပြီး အဖြော်ရှာဖွေပြီးပါက ပြန်လည်ပြောပြုမည့်အကြောင်းရှင်းလင်းစွာ ပြောပြုခြင်း သို့မဟုတ် ပါဝင်သူများမှ အဖြော်ရှာဖွေပြီး အဖွဲ့အားပြန်လည်ရှင်းပြရန် ပြောဆိုပါ။
- သင်ခန်းစာအဆုံးတွင် ပါဝင်သူများမှမိမိတို့ သင်ယူမှတ်သားခဲ့သည်များကို ပြန်လည်ပြောဆိုပြီး အမိက သော့ချက်များနှင့် အမှုအကျင့်များကို ပြန်လည်ပြောဆိုပါ။

အခန်း ၄-၁

ဖျားနာသောကလေးအား ပြုစုနည်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၄-၁

ဖျားနာသောကလေးနှင့် ကိုယ်အလေးချိန်မပြည့်သော ကလေးအား အစာကျွေးခြင်း

ပထမအသက် ၂၈ ရက်သားအရွယ်အတွင်း သို့မဟုတ် လသားအရွယ်အောက် ကလေးငယ် အရွယ်သည် သေဆုံးမှုအန္တရာယ်အမြင်မားဆုံး အချိန်ဖြစ်သည်။ ဤအချိန်ကာလအတွင်း သင့်လျှော်သော ကျွေးမွှေးပြုစုစွဲများနှင့် ကလေးငယ်၏ ရှင်သနနိုင်မှုအခွင့်အရေးများနှင့် ကျွန်းမာရေး အခြေခံပိုင်စေရန်အတွက် ကန်းရက် ၁၀၀၀ တစ်လျှောက်လုံးသည် လွန်စွာအရေးပါသည်။

ကလေးငယ်တိုင်းသည် မွေးဖွားပြီး ပထမတစ်နာရီအတွင်း မိခင်နှီးရည် တိုက်ကျွေးရန် လိုအပ်ပြီး ဖျားနာသော ကလေးငယ်များနှင့် ပေါင်မပြည့်သော ကလေးငယ်များ (၂၀၅ ကီလိုဂရမ်အောက်) အတွက် ကြံ့နိုင်မှုရှိစေရန် မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးပြီး ကလေးငယ်သည် သုံးနာရီထက်ပို၍ အိပ်ပျော်နေပါက နှီး၍ တိုက်ကျွေးရပေမည်။ အကယ်၍ ကလေးငယ်သည် ဖျားနာခြင်း (၇၅) ပေါင်မပြည့်ခြင်းကြောင့် မိခင်နှီးမစိနိုင်ပါက မိခင်သည် ကလေးငယ် နှဲရရှိနိုင်ရန် နှဲညွှဲထုတ်၍ စွာနှုန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ခွက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း တိုက်ကျွေးသင့်ပေသည်။ ကလေးငယ် သောက်သုံးနိုင်သောအချိန်တွင် သောက်နိုင်ရန်အတွက် မိခင်နှီးကို ပုံမှန်နို့ညွှဲထုတ်ထားသင့်ပေသည်။ အကယ်၍မိခင်သည် နှဲမထွက်တော့ ပါက ပြန်လည်နှဲရည် လိုက်လာစေရန် မိခင်အား အားပေး တိုက်တွန်းရပေမည်။

မိခင်သည် နှဲတိုက်ကျွေးခြင်း သို့မဟုတ် မိခင်နှဲညွှဲထုတ်ခြင်းကို ရပ်လိုက်သည်နှင့် မိခင်နှဲထွက်နှုန်း လျော့နည်းခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်တန်ခြင်းဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

မိခင်နှဲထွက်နှုန်းလျော့နည်းခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်တန်ခြင်းဖြစ်ခဲ့လျှင် မိခင်နှဲကို တဖန်ပြန်လည် တိုက်ကျွေးနိုင်ပါသည် သို့မဟုတ်လျှင် ပိုမိုခက်ခဲသွားနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နှဲထွက်လုပ်မှုများစေရန် နှဲညွှဲခြင်းကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။

ဖျားနာချိန်တွင်းနှင့် ဖျားနာပြီးနောက် အစာကျွေးခြင်းအလေ့အထများ

ဖျားနာနေသာ ကလေးတစ်ဦးသည် အစာစားချင်စိတ်မရှိပါ။ ထိုအပြင် ဖြန့်မာနိုင်းအတွင်း အချို့ဒေသများတွင် ဖျားနာနေသာကလေးများသည် အစာကောင်းစွာ ချေဖျက်နိုင်မည်မဟုတ်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ငါးသည် အမှန်မဟုတ်ပါ။ အမှန်တွင် အစာမစားခြင်းသည် နလန်ထမ္မာကို နေးကွေးစေသည်။ ဖျားနာခြင်းကို တိုက်ထဲတိနိုင်ရန် ကလေးသည် အစာကို စားရမည်။ ကလေးအစာစားပါက လျင်မြန်စွာ နလန်ထစေနိုင်သည့်အပြင် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကိုပါ ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ဖျားနာနေသာ ကလေးသည် အချို့ကြာမြင်စွာ အစာလုံလောက်စွာ မစားပါက ကလေးသည် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းနှင့် ဆက်နှုန်းနေသာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဦးနောက်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းမှုများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ငါးကိုကာကွယ်ရန် ဖျားနာချိန်နှင့် ပြန်လည်အားဖြည့်ချိန်တွင် ကလေးကို အစာစားရန် တိုက်တွန်းအားပေးခြင်းဖြင့် ကလေးအား ခွန်အားနှင့် ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို ပြန်လည်ရရှိစေသည်။

အကယ်၍ ခြောက်လအရွယ်အောက် ကလေးငယ်ဖျားနာပါက မိခင်သည် ဆက်လက်၍ မိခင်နှုန်းတစ်ဦးတည်းတိုက်ကျွေးရန် လိုအပ်ပြီး မကြာခဏ အကြိမ်တိုး၍ တိုက်ကျွေးပါ။ မိခင်နှုန်းတွင် ပါးပွဲပွဲ့ဗျား၊ ရေနှင့် အာဟာရများ လုံလောက်စွာ ပါဝင်၍ ကလေးငယ်ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာ စေရန် ထောက်ပုံပေးနိုင်သည်။ နှီးရည်ကို ကလေးငယ်သောက်နိုင်သလောက် တိုက်ကျွေးပါ။ အကယ်၍ ကလေးငယ်၏အခြေအနေ တိုးတက်မှုမရှိခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ရေခါတ်ခန်းခြောက်ခြင်း သော်လည်းကောင်း ဖြစ်လာပါက မိခင်သည် ပုံမှန်ဆက်လက်၍ နှီးတိုက်ကျွေးပြီး ကျွေးမာရေး ဆေးခန်းသို့ သွားရောက်ကုသမှု ခံယူသင့်ပေးပေါ်သည်။

နာလန်ထကာလအတွင်း မိခင်နှုန်းတိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် ဖျားနာပြီးနောက် ၂ ပတ်ကြာ သည်အထိ မိခင်နှုန်းမကြာခဏ ပိုမိုဆက်လက် တိုက်ကျွေးရမည်။ ကလေးများအတွက် ဆုံးရုံး သွားသော ခွန်အားနှင့် ကိုယ်အလေးချိန်ပြန်လည်ရရှိရန်အတွက် မိခင်နှုန်းတွင် လိုအပ်သော အာဟာရများအားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ ဖျားနာပြီးနောက် ကလေးအား ပြန်လည်ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးစေရန် အစားအစား ပိုမိုကျွေးမွေးရမည်။

အကယ်၍ ကလေးငယ်အသက်သည် ခြောက်လသားအရွယ်ထက် အသက်ကြီးပါကလည်း ကလေးငယ် ရေခါတ်ခန်းခြောက်ခြင်းနှင့် အာဟာရချို့တဲ့မူ မရှိစေရန် မိခင်သည် မကြာခဏ နှီးတိုက်ကျွေးရပေမည်။ မိခင်သည် ကလေးငယ် ကြိုက်နှုန်းသက်သော အစားပမာဏ အနည်းငယ်ကို ကလေးငယ် မဆာသော်လည်း မကြာခဏ ကျွေးရပေမည်။

အကယ်၍ ကလေးငယ်သည် အခြေအနေ မတိုးတက်လာသော်လည်းကောင်း၊ ရေခါတ်ခန်းခြောက်လာသော်လည်းကောင်း ဖြစ်လာပါက မိခင်သည် ပုံမှန်ဆက်လက်၍ နှီးတိုက်ကျွေးပြီး ကျွေးမာရေးဆေးခန်းသို့ အကြံ့ဗားနှင့် ကုသမ္မာခံယူရန် သွားရောက်သင့်ပေးပေါ်သည်။

ကလေးသည် ဖျားနာခြင်းမှ နာလန်ထချိန်အတွင်း မိခင်နှုန်းတိုက် ကျွေးခြင်းနှင့် ဖျားနာပြီး ၂ ပတ်ကြာသည်အထိ အစားအစာ ပိုမိုကျွေးမွေးခြင်းကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည်။ ကလေးနာလန်ထပြီး ပုံမှန်အနေအထားအထိ ခံတွင်းပြန်ကောင်းလာပါက ကလေးကို အစားအစာ ပိုမိုဆက်လက်ကျွေးခြင်းဖြင့် ဆုံးသွားသော ကိုယ်အလေးချိန်အား ပြန်လည်ဖြည့်တွင်းနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်းအတွင်း ကလေးသူငယ်များတွင် အဖြစ်များဆုံးသော ဖျားနာခြင်းများ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါနှင့် ရုတ်တရက်အသက် ရှုလမ်းကြောင်းပိုးဝင်ခြင်း

ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါနှင့် ရုတ်တရက် အသက်ရှုလမ်းကြောင်း ပိုးဝင်ခြင်း ရောဂါများသည် ချက်ချင်းမကုသလျှင် ကလေးငယ်များ သေဆုံးသည်အထိ ပြင်းထန်သော ရောဂါများဖြစ်ပါသည်။

၂၀၄ ခုနှစ် ကျွေးမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ ကလေးများတွင် အဖြစ်များသည် ရုတ်တရက်အသက်ရှုလမ်းကြောင်း ရောဂါတ်ခုဖြစ်သော နှိုးနှီးယားပြင်းထန် အဆုတ်ရောင်ရောဂါသည် ၅ နှစ်အောက်ကလေး တတိယသေဆုံးမှ အကြောင်းရင်းဖြစ်သည်။ ငါးရောဂါဖြစ်ခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ အိမ်တွင်းအိမ်ပြင် လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ကျွေးမားရေးအဖွဲ့အစည်း၏ လေ့လာချက်အရ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါသည် ကမ္ဘာ့ပေါ်ရှိ ၅ နှစ်အောက်ကလေးသေဆုံးမှ ခုတိယအကြောင်းရင်းဖြစ်သည်။

ထိုရောဂါ ၂ မျိုးလုံးသည် ကာကွယ်ကုသနိုင်သော ရောဂါများဖြစ်ပါသည်။

ပြင်းထန်သည့် အသက်ရှုလမ်းကြောင်းရောဂါပိုးဝင်ခြင်း (ARI) သည် အပေါ်ပိုင်း အသက်ရှုလမ်းကြောင်းကို ရောဂါပိုးဝင်ခြင်းဖြစ်ပြီး နာခေါင်း၊ လည်ချောင်း၊ အာခံတွင်း၊ လည်မျိုးနောက်ပိုင်း၊ လေ့ပြန်နှင့် အဆုတ်၏ အဓိကအလမ်းကြောင်းတို့ကို ထိခိုက်စေသည်။

ကလေးငယ်တစ်ယောက်တွင် အသက်ရှုလမ်းကြောင်းရောဂါပိုးဝင်ခြင်း (ARI) ဖြစ်နေသည်ဟု သံသယရှိပါက ကလေးငယ်ကို ပြုစုစောင့်ရောက်ရန် ကျွေးမာရေးဆေးခန်းသို့ ချက်ချင်း ပို့ဆောင်သင့်သည်။

ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါသည် ကလေးများတွင် အဖြစ်များသော အခြားရောဂါတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှေ့ထဲတွင် ဝမ်းအရည် သုံးကြိမ်ထက်ပို၍ သွားပါက ဝမ်းပျက်ရောဂါဖြစ်သည်ဟု အမို့ယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။

ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါသည် မိုင်းရပ်စ်ကပ်ပါးပိုး (သို့မဟုတ်) ဘက်တီးရီးယားပိုးများကြောင့်ဖြစ်ပြီး ငှုံးတို့သည် မသန့်ရှင်းသော ရေနှင့် အစားအစာများစားသုံးခြင်း ရလဒ်များကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကလေးငယ်များသည် မသန့်ရှင်းသောအီမိမ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အရာဝတ္ထု၊ များကို ငှုံးတို့၏ လက်ချောင်းဖြင့် ကိုင်တွယ်ကာပါးစပ်ထဲသို့ ထည့်တတ်ကြသည်။ ပြင်းထန်သော ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါသည် ခန္ဓာကိုယ်မှ ရေနှင့်အီလက်ထရုလိုက်ပါတ်များ လျင်မြန်စွာ ဆုံးရုံးတတ်ပြီး ရေခါတ်ခမ်းခြားကို ဖြစ်စေသည်သာမက ချက်ချင်းမကုသလျှင် သေဆုံးနိုင်ပါသည်။ ဝမ်းလျှောရောဂါ သုံးမျိုးရှုံးသည်။

- ၁။ ၁၄ ရက်အောက် အနည်းဆုံးကြာသည့် စီးရိမ်ရသော အရည်ပါသည့် ဝမ်းလျှောရောဂါ။
- ၂။ မစင်တွင်မြင်နိုင်သည့် သွေးပါသော ဝမ်းကိုက်ဝမ်းလျှောရောဂါ။
- ၃။ ပြင်းထန်စွာ စတင်ဖြစ်သည့် ဆက်တိုက်ဖြစ်သော ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ သို့သော် ၁၄ ရက်ထက် ပိုကြာသည်။

ဝမ်းလျှောရောဂါကြောင့် သေဆုံးမှု၏ အမိကအချက်မှာ ရေခါတ်ခန်းခြားခြင်း သို့မဟုတ် ရေနှင့် သတ္တုခါတ် ဆုံးရှုံးခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

- မွေးကင်းစကလေးငယ်များတွင်ဖြစ်သော ရေခါတ်ခန်းခြားခြင်း လက္ခဏာများတွင်
- ၁။ ပါးစပ်နှင့် လျှောခြားခွေ့ခြင်း
- ၂။ ငါသောအချိန်၌ မျက်ရည်မထွက်ခြင်း
- ၃။ ကလေးသေးခံများ စိတိုင်းမှုနည်းခြင်း
- ၄။ မျက်လုံးနှင့် ပါးများချိုင်းဝင်နေခြင်း
- ၅။ ပင်ပန်းနှုန်းနယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဒေါသထွက်လွယ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

ခြားကိုလသားအရွယ်အောက် ကလေးငယ်သည် ဝမ်းလျှောပါက မိခင်သည် မိခင်နှုတစ်မျိုးတည်းတိုက်ကျွေးရန် လိုအပ်ပြီး ရေခါတ်မခန်းခြားစေရန် မကြာခဏ တိုးရှုံးတိုက်ကျွေးရပေးမည်။ အကယ်၍ ခြားကိုလသားထက်ကြီးသော ကလေးငယ်သည် ဝမ်းလျှောပါက နှုန်းတိုက်ကျွေးခြင်းကို မကြာခဏ ပိုမို၍ လုပ်ဆောင်ရပေးမည်။ အကယ်၍ ကလေးငယ်သည်

အခြားသောအစာများ စတင်စားသုံးပါက အစာကြော်လွယ်သော အစာများကို ပမာဏအနည်းငယ် ဆက်၍ ကျွေးသွားရမည်။

ကလေးငယ်တစ်ယောက်သည် ဝမ်းလျှောရောဂါဖြစ်ပါက မိခင်သည် အရည်အချင်းပြည့်မြို့သော ကျွန်းမာရေးဝန်ထမ်းတံ့မှ အကြံ့ဗာဏ်များ တောင်းယူရပေးမည်။ ဝမ်းလျှောရောဂါအတွက် အချွေ့ရောက်သူများ သောက်သုံးသော ဆေးများသည် ကလေးငယ်များအတွက် အန္တရာယ်များပေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများစီမံခန့်ခွဲမှု (CCM) မှ အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်းရောဂါပိုးဝင်ခြင်း (ARI)နှင့် ဝမ်းလျှောရောဂါများအတွက် နိုင်ငံတော်အဆင့် အကြံ့ပြုချက်များသည် ဖွံ့ဖြိုးပေါ်ထွန်းပြီး ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ရေခါတ်ခန်းခြားကိုပါက ကလေးငယ်အား ဓာတ်ဆားရည်(ORS) တိုက်ကျွေးသင့်ပြီး ငွေ့ဆာလမ်းတို့ (ZnSO₄) ဆေးပြားများကို ဖြည့်စွက်စာ အနေဖြင့် တိုက်ကျွေးသင့်သည်။ ငွေ့ခါတ်သည် ဝမ်းလျှောခြင်းကို လျှော့နည်းစေပြီး ထပ်မံ ဝမ်းလျှောခြင်းကို တားမြစ်ပေးနိုင်သည်။ မိခင်တစ်ယောက်သည် ဝယ်၍ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်၍ ဖြစ်စေ ဓာတ်ဆားရည် (ORS)ကို အောက်ပါအတိုင်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ဝယ်ယူထားသောဓာတ်ဆားရည် (ORS)ကို ပြုဆင်ခြင်း	အမြစ်လုပ်ဓာတ်ဆားရည် (ORS) ကို ပြုဆင်ခြင်း
၁။ မိမိလက်ကို လက်ပြာဖြင့် ဆေးပါ။	၁။ သောက်ရေတစ်ခွက် (၂၀၀ မီလီမီတာ) ကိုယူပါ။
၂။ ဓာတ်ဆားမှုနှင့် များ အားလုံးကို တစ်လီတာဆန်းမူးထဲသို့ ထည့်ပါ။	၂။ ဓာတ်ဆားလက်သည်း တစ်စီတော်ထည့်ပါ။
၃။ ကြိုချက်ပြီး အအေးခံထားသော သောက်သုံးရေတစ်လီတာကို လောင်းထည့်ပါ။	၃။ သက္ကားတစ်နှုန်းထည့်ပါ။
၄။ အမှုနှင့်များ လုံးဝပျော်ဝင်သွားသည်အထိ သမအောင်မွေ့ပါ။	၄။ အမှုနှင့်များ လုံးဝပျော်ဝင်သွားသည်အထိ သမအောင်မွေ့ပါ။

အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း

အာဟာရအကြောင်းလေ့လာခြင်းမှ လေ့ကျင့်ခန်း (၁-၁) ခေါင်းစဉ် (၁)ကို ပြန်လှန်စဉ်းစားပါ။ သင်တန်းပုံးသူများအတွက် အခြေခံအာဟာရချို့တဲ့ရဲခြင်း အကြောင်းရင်းများနှင့် နောက်ဆက်တဲ့ ဆိုးကျိုးများ၊ အာဟာရချို့တဲ့မှ အမျိုးအစားများပါရှိသည်။

ငှုံးလေ့ကျင့်ခန်းတွင် အာဟာရချို့တဲ့မှုကို ချက်ချင်းဖြစ်စေသော အကြောင်းများ၊ နောက်ခံ အကြောင်းရင်းများနှင့် အခြေခံအကြောင်းတရားများအကြောင်း အဆင့်အလိုက် ပါဝင်ပါသည်။ ခေါင်းစဉ် (၁) အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း လကဗောများ (လေ့ကျင့်ခန်း ၁-၄)၊ မျိုးရိုးလိုက်သော အာဟာရချို့တဲ့မှု သံသရာစက်ဝန်း (လေ့ကျင့်ခန်း ၁-၅)။ ခေါင်းစဉ် (၂)တွင် အာဟာရနှင့် အစာအုပ်စုများ (လေ့ကျင့်ခန်း ၁-၂)နှင့် မျှတေသာ အစာတစ်နှစ် စားသုံးခြင်း (လေ့ကျင့်ခန်း ၁-၃)ထိုသည် အာဟာရချို့တဲ့မှုကို တိုက်ရှိချက်ချင်းဖြစ်စေသော အကြောင်းရင်းများသည် အစားအစာ လုံလောက်စွာ မရရှိခြင်းကို ကာကွယ်ပေးရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

အာဟာရချို့တဲ့မှုအမျိုးအစားများကို ပြန်လည်စဉ်းစားစေရာတွင် ပိုန်လိုခြင်း၊ ပုညှက်ခြင်း၊ ပေါင်မပြည့်ခြင်းနှင့် အကျေအာဟာရခါတ်များ ချို့တဲ့ခြင်းများအပါအဝင် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း အမျိုးအစားများ အကြောင်းကို ပါဝင်စေပါ။

အကျေအာဟာရခါတ်များချို့တဲ့ခြင်းသည် ပိုတော်များ ချို့တဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းလကဗောများသည် မြင်သာလေ့မရှိသဖြင့် အလွယ်တကူ မသိရှိနိုင်ပေ။ အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းသည် ဆိုးဝါးပြုးထန်သော နောက်ဆက်တွဲ အချက်အလက်ဖြစ်သည်။ ၄၉ ရာခိုင်နှုန်းသော ၅၅၆၇အောက်ကလေးသေဆုံးမှုနှင့် ဆက်နွယ်နေသည်။ အာဟာရချို့တဲ့နေသောကလေးများ အထူးသဖြင့် ရုတ်တရက်ပြင်းထန် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းဖြစ်ပါက ကလေးဘဝတွင် အဖြစ်များပြီး သေစေနိုင်သော ရောဂါများဖြစ်ပွားနိုင်ချေ အလွန်များပါသည်။

အခြားအာဟာရချို့တဲ့မှု အမျိုးအစားတစ်ခုမှာ အာဟာရလွန်ကဲခြင်းဖြစ်သည်။ လူတို့သည် ပိုမိုခန္ဓာကိုယ်လိုအပ်ချက်ထက် ပိုမို စားသုံးပါက အာဟာရလွန်ကဲခြင်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ လူတစ်ဦးသည် ကိုယ်အလေးချိန်များခြင်း၊ အဝလွန်ခြင်း ဖြစ်နေပါက ထိုသူသည် အာဟာရလွန်ကဲခြင်းဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ အာဟာရလွန်ကဲခြင်းကို အမိန့်ကဲခြင်း၊ မနေသော်လည်း ကျွန်းမာရေးထိခိုက်နိုင်မှုနှင့် ကူးစက်ခြင်းမဟုတ်သော ရောဂါများဖြစ်ပွားခြင်း နှင့်သွေးကြောရောဂါများ၊ သွေးတွင်းအဆီများခြင်း၊ သွေးတိုးခြင်း၊ ဆီးချို့ဖြစ်ခြင်းစသည်တို့ကို အသက်အချုပ်အလိုက် ဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကလေးသူ့ယောက်များတွင် ယခုအာဟာရချို့တဲ့မှု အမျိုးအစားသည် ရှားပါးသော်လည်း အာဟာရလွန်ကဲခြင်းသည် ဒေသတွင်း နိုင်ငံများကဲသို့ပင် တိုးများလာနိုင်ပါသည်။ လူတို့၏ စားသောက်နေထိုင်မှု အလေ့အကျင့်များသည် လူဗုံရှားမှုနည်းပြီး သက္ကားစားသုံးမှုနှင့် အသင့်သုံး စီမံထားသော အစာများနှင့် ဖျော်ရည်၊ အရည်များသည် နိုင်ငံအတွင်း တိုးပွားများပြားလျက်ရှိရာ အာဟာရလွန်ကဲမှုနှင့်သည်လည်း မြင့်တက်လာလျက်ရှိသည်။

အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းနှင့် ငှုံးတို့၏ အကျိုးဆက်များသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းကို သက်ရောက်စေသည်သာမက ငှုံးတို့၏ ကလေးသူ့ယောက်များအပ်တွင်လည်း သက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ အာဟာရအကြောင်းလေ့လာခြင်း စာအုပ်တွင် ပါဝင်သော

မျိုးရိုးလိုက်သည် အာဟာရချို့တဲ့မှု သံသရာစက်ဝန်းအကြောင်း ဆွေးနွေးထားသည်။ လေ့ကျင့်ခန်း ၁-၅ တွင်လည်း အာဟာရချို့တဲ့သော အမျိုးသမီးများသည် ပေါင်မပြည့်သော သေးငယ်သောကလေးများကို ပေါင်မပြည့်သောကလေးများသည်။ အသက်ကြိုးလာသည်နှင့် အမျှ အာဟာရချို့တဲ့ရန် ပိုဖြစ်နိုင်ချေရှိသည်။ ပေါင်မပြည့်သောကလေးများသည် ၂၁၅ ကိုလိုက်မဲ့အောက်ရှိသော ကလေးများကို ခေါ်သည်။

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုတ်ဝေထားသော ယခုသင်ရိုးနှုန်းတမ်းတွင် ၂၂၅ ရာခိုင်နှုန်းသော ကလေးသူ့ယောက်များသည် ရေရှည်အာဟာရချို့တဲ့မှုကို ခံစားနေပြီး သို့မဟုတ် ပုညှက်နေကြခြင်းသည်။ ကလေးအစားအစာလုံးလောက်စွာ မရရှိခဲ့ခြင်းတို့ကြောင်းဖြစ်ပြီး လတ်တလောနှင့် နာတာရည်ဖျားနာမှုများကြောင့်လည်း အာဟာရချို့တဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၁၇ ရာခိုင်နှုန်းသော ၅၅ နှစ်အောက်ကလေးများသည် ကြံ့လိုလျက်ရှိပြီး အစားအစာ မလုံလောက်ခြင်းနှင့် လတ်တလောဖျားနာခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဖျားနာမှု၏ အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများ

အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများကို စောလျှင်စွာ သိရှိခြင်းနှင့် ဖျားနာသောကလေးကို စောလျှင်စွာ ကရိုစိုက်ခြင်းသည်။ ကလေးအချုပ်အချုပ် အသက်သောဆုံးခြင်းနှင့် ရောဂါစွဲကပ်ခြင်းကို လျှော့ချာရာတွင် ပထမဆုံးသော ခြေလှမ်းဖြစ်သည်။ ကလေးအတွက် အရေးမကြီးသော ဖျားနာမှုကို အိမ်၌ ကုသာရမည်ဖြစ်စေ ကျော်လျှင်စွာ ကုသာရမည်ဖြစ်စေ စောလျှင်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသည်။ ကလေးယောက်ချိန်းသော လက္ခဏာများကို သိရှိထားခြင်းသည် စောလျှင်စွာ ကရိုစိုက်နိုင်မှုအပ်တွင် သက်ရောက်မှုရှိသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ မည်သည့်လက္ခဏာရပ်များမဆို ဖြစ်လာပါက ကလေးငယ်အား နီးစပ်ရာ ကျွန်းမာရေးဆေးခန်းနှီးချက်ချင်ပါသည်။ သံသယရှိဖွယ်ရာ တစ်ခုခုကြံ့တွေ့ရပါက ကျွန်းကျင်ဆရာဝန် တစ်ယောက်ဖြင့် ကလေးငယ်ကို ပြသ၍ကုသာခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာ ၁၁ ချက်ရှိသည်။ ပထမ ၅ ချက်မှာ အရေးကြီးသည်။

၁။ အသက်ရှားရ ခက်ခဲနေခြင်း

၂။ နိုမစိုနိုင်ခြင်း

၃။ ခန္ဓာကိုယ်အပူရှိနိုင်တက်ခြင်း သို့မဟုတ် အပူရှိနိုင်ကျခြင်း

၄။ ထိုင်းမိုင်းနေခြင်း သို့မဟုတ် သတိလစ်ခြင်း

၅။ ရောက်ဆုံးရုံးသော လက္ခဏာများပြခြင်း၊ (ဝိုးပျက်ဝိုးလျော့ခြင်း သို့မဟုတ် ဝိုးပျော်ခြင်း၊ အရည်ဝိုးသွားခြင်းတို့မှ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိ)

- ၆။ ပုံမှန်အတိုင်းသွားလာမှုမရှိခြင်း သို့မဟုတ် ကလေးယ်၏ ခြေထောက်လှပ်ရှားမှုသည်
မှန်ကန်တူညီမှုမရှိခြင်း၊
- ၇။ အသားရေအဝါရောင် ပြောင်းလဲလာခြင်း၊
- ၈။ ချက်နှီမြန်းခြင်း၊
- ၉။ အရေပြားပေါ်၍ ရေကြည်ဖုံများ သို့မဟုတ် အဖွားအပိန့်များဖြစ်ခြင်း၊
- ၁၀။ ပါးစင်တွင် အဖြူကွက်များဖြစ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။
- ၁၁။ ရှေ့ငယ်တိပ်ဘေးခြင်း (ကလေး၏ဦးခေါင်းအရှေ့ဘက် အထက်ရှိ ပျော်ပျော်းသော
နေရာငယ်)

ကလေးငယ်များအတွက် အရေးကြီးသော အဆွဲရာယ် ၅ ချက်

နံပါတ်-၁ အသက်ရှုရန် ခက်ခဲခြင်း

မွေးကင်းစကလေးများ အသက်ရှုရန်းသည် အသက်ပိုကြီးသည့် ကလေးများနှင့်
အရွယ်ရောက်သူများထက် ပိုမြန်သည်။ မွေးကင်းစ ကလေးတစ်ယောက်၏ သာမန်
အသက်ရှုရန်းသည် တစ်မိန့်တွင် အကြိမ်ရေ ၄၀ မှ ၅၀ အတွင်းရှိသည်။
ကလေးငယ်အိပ်နေချိန်၌ တစ်မိန့်တွင် အကြိမ်ရေ ၃၀ အထိ နေးသွားပေသည်။
ကလေးများအသက်ရှုသော ပုံစံသည်လည်း အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ကလေးတစ်ယောက်သည်
အချိန်ကြောမြင့်စွာ မြန်မြန်ဆန်ဆန် အသက်ရှုခြင်းကို ပြုလုပ်ပြီးနောက် ၁၀ စက္ကန့်ခဲန်
ခေတ္တပ်နားပြီး ပြန်လည် အသက်ရှုသည်။ ငါးဖြစ်စဉ်သည် သာမန်ဖြစ်သည်။
ကလေးငယ်များသည် သာမန်အားဖြင့် အသက်ရှုရန် ငါးတို့၏ ဝမ်းပိုက်ကြောက်သား၊
အဆုတ်အောက်ရှိ ကြောက်သားကြီးကို အသုံးပြုသည်။

ကလေး၏ အသက်ရှုရန်းကို တိုင်းတာရေတွက်ရာတွင် ကလေးသည် အိပ်ပေါ်နေခြင်း၊
ဌီးမြှောင်းနေခြင်း နှင့်သောကလေး၏ အကြံ့ကို ပင့်တတ်လျက် ဝမ်းပိုက် သို့မဟုတ် ရင်ဘတ်ကို
ကြည့်ကာ တစ်မိန့်ပြည့်သည့်အထိ နာရီစက္ကန့်တံကို အသုံးပြုလျက် ရေတွက်နိုင်သည်။

အသက်ရှုလမ်းကြောင်း ပြသယနာများ၏ လက္ခဏာများတွင် ကလေးငယ်၏ အသက်ရှုရန်း၊
ပုံသဏ္ဌာန်၊ အသက်ရှုရန်အတွက် အခြားသောကြောက်သားများ (သို့) ရင်ဘတ်၏ အခြားသော
အစိတ်ပိုင်းများကို အသုံးပြုခြင်း၊ သို့မဟုတ် အရောင်ပြောင်းလဲခြင်းများ ပါဝင်နိုင်သည်။

- ၁။ အလျင်အမြန် သိမဟုတ် တစ်မိနစ်တွင် အကြိမ် ၆၀ အထက် အသက်ရှာခြင်းကဲ့သို့ ပုံမှန်မဟုတ်သော အသက်ရှာခြင်းဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ် အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း သိမဟုတ် စိတ်ရှုပ်၍ ငါယိုခြင်းသည် အသက်ရှာခြင်းကို ဖြန့်စေသော်လည်း ကလေးကယ်ခန္ဓာကိုယ် မပူတော့သည့်အခါန် သိမဟုတ် ငါယိုပြီးချိန်၍ အသက်ရှာခြင်းသည် ပြန်လည်နေးသွားသင့်သည်။ အဆက်မပြတ် လျှင်မြန်စွာ အသက်ရှာခြင်းသည် အန္တရာယ်များသော လက္ခဏာဖြစ်သည်။
- ၂။ နှာခေါင်းပေါက်များ ပွဲခြင်း-လုံလောက်သော လေရှုံးမှု ခက်ခဲပါက အသက်ရှာချိန်တိုင်းနှာခေါင်းပေါက်များ ပွဲယောင်းလာသည်။
- ၃။ ရင်ဘတ်ချိန်ဝင်ခြင်း-အသက်ရှာချွ်းရာတွင် ခက်ခဲသော အခြားလက္ခဏာတစ်ခုမှာ ကလေးကယ်သည် ရင်ဘတ်ကို နံရုံးများကြား၊ ရင်ညွှန်ရုံးအောက် သိမဟုတ် ညျှပ်ရှုံး အပေါ်သို့ ဆွဲသွေးချိန်၍ ချိန်ဝင်သွားခြင်းဖြစ်သည်။
- ၄။ ကလေးအီခြင်း-အောက်စီဂျင် လုံလုံလောက်လောက်ရရှိရန်အတွက် အဆုတ်အတွင်းသို့ လေကို ထိန်းထားရန် ကြိုးစားချိန်တွင် ကလေးအီသည်။ နောက်ထပ် အသံတစ်မျိုးမှာ အသက်ရှာထုတ်ချိန်၍ ညာဉ်းတွားခြင်းဖြစ်သည်။
- ၅။ အပြာရောင်-သွေးအတွင်း အောက်ဆီဂျင်ပါတ်ချို့တဲ့မှုကြောင့် အရေပြား ပြာနှစ်းသွားခြင်း ကလေးတွင် အောက်စီဂျင် လုံလောက်စွာ မရရှိသော လက္ခဏာတစ်ရိုင်ဖြစ်သည်။

နံပါတ်-၂ နှုန်းနှုန်းခြင်း

ကျွန်းမာသော ကလေးကယ်များသည် နှုတိက်ကျွေးချိန်၍ နှုံးကို စုပ်ယူနိုင်သည်။ အကယ်၍ ကလေး၏ နှာခေါင်းသည် ပိတ်နေပါက နှုတိစုပ်ယူနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ အကယ်၍ ပိတ်နေသည်ကို ဖယ်ရှားလိုက်ပါက ကလေးကယ်အား ပြန်လည်နှုတိက်နိုင်သင့်သည်။ မဖယ်ရှားနိုင်ပါက ကလေးကယ်သည် နှုတိနှုင်မည် မဟုတ်သည့်အတွက် အန္တရာယ်များသည် လက္ခဏာဖြစ်ကြောင်း မှတ်သားထားရမည်။ ငါးမှာ ရောဂါးဝင်ရောက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ ကလေးကယ်ကို အနီးဆုံး ကျွန်းမာရေးဆေးရုံဆေးသို့ ပို့ဆောင်ပေးရမည်။

နံပါတ်-၃ ဖျားနာခြင်း

ကိုယ်အပူရှိန်တက်ခြင်းသည် ဖြစ်လေ့ရှိသော နေထိုင်မကောင်းခြင်း၏ အန္တရာယ်ရှိသည့် လက္ခဏာဖြစ်သည်။ ဖျားနာခြင်းသည် ခန္ဓာကိုယ်အပူချိန် သာမန်ထက်မျှ သာမန်ချိန်များ သိမဟုတ် ငါက်ဖျားနာခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၀၀.၄ ဒီဂီးယာဉ်ပိုက် (၃၈ ဒီဂီးစုစုတိဂီးတိ) ထက် မြင့်မားခြင်းဖြစ်သည်။ ဖျားနာခြင်းသည် သာမန်အဖျားမျိုးကဲ့သို့သော ပြင်းထန်သည့် ဖျားနာမှုများ သိမဟုတ် ငါက်ဖျားနာရေး၊ တုတေသနရေးရောဂါများကဲ့သို့သော ပြင်းထန်သည့် ရောဂါများကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

ဖျားနေသောကလေးကယ်သည် ကိုယ်ပူခြင်း၊ မျက်နှာနီပြန်ခြင်း၊ သာမန်ထက် ချွေးထွက်ခြင်း သိမဟုတ် ရောင်ခြင်းများ ဖြစ်နိုင်သည်။ များစွာသောကလေးကယ်များတွင် နားကိုက်ခြင်း လည်ချောင်းနာခြင်း၊ အဖူပိုန့်ထွက်ခြင်း၊ သိမဟုတ် ပိုက်အောင့်ခြင်းသည် ဖျားနာခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော လက္ခဏာများဖြစ်သည်။ ကလေး၏ကိုယ်အပူချိန်သည် ယခင်ကထက် လျော့နည်းနေပါက ယင်းသည် ပြ နာတစ်ခုကို ရည်ညွှန်းနေပြီး တတ်ကျမ်းသော ကျမ်းမာရေး ပညာရှင်နှင့် ပြသသင့်သည်။

နံပါတ်-၄ နှုန်းခြင်း သိမဟုတ်ခြင်း

မွေးကင်းစကလေးများသည် အချိန်တော်တော်များများတွင် အိပ်နေလေ့ရှိပြီး နှီးလာပါကလည်း လန်းဆန်းနေကြပါသည်။ နှီးနေသော ကလေးကယ်သည် လန်းဆန်း၍ သွေ့က်လက်မနေဘဲ အိပ်ငိုက်နေမည်ဖြစ်သည်။ မျက်လုံးသေများဖြင့် စိုက်ကြည့်နေပြီး အနီးနား၍ ဖြစ်ပျက် နေသည်များကို သတိမထားမိသော ကလေးကယ်သည်လည်း နှီးနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သတိလိမ့်နေသော ကလေးကယ်သည် လုံးဝ နှီးကြားခြင်းမရှိ၍ ထိကိုင်ခြင်း၊ ဆူညံခြင်း၊ သိမဟုတ် နာကျင်ခြင်းများကို မတဲ့ပြန်နိုင်ပေါ်။

နံပါတ်-၅ အရည်ခါတ်ခံမြောက်ခြင်း (ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောကြောင့်ဖြစ်သော)

ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောကြောင့်နေသောကလေးတွင် အရည်ခါတ်ခံမြောက်ခြင်းသည် အရေးကြီးသော အန္တရာယ်လက္ခဏာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ငါးသည်လျှင်မြန်စွာ အရည်ခါတ်ခံမြောက်ပြီး သေဆုံး စေနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် လျှင်မြန်စွာ အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ၁ နှစ်အောက် ကလေးကယ်များတွင် ဖြစ်ပွားသော ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောက်အရာများကို ပြန်လည် စဉ်းစားစေပါ။

- နှုတ်ခံမြှင့်လျှောက်သွေးခြင်း
- မျက်ရည်ခံမြောက်ခြင်း (ငါးသည်အပါ မျက်ရည်မရှိခြင်း)
- မျက်တွင်းချိန်ခြင်းနှင့် ပါးချိန်ခြင်း
- မှတ်ယူနိုင်မှုနည်းခြင်း
- စီးရိမ်စိတ်ပူတော်ခြင်း

အရည်ခါတ်ခံမြောက်မှုကို ကလေး၏ ချက်နှင့်ဝမ်းပိုက်တော်သားသားရှိ အရေပြားကို လက်မနှင့် လက်ညီးဖြင့် နှစ်စက်နံခန့် ဆွဲမကြည့်ပါ။ (သင်ထောက်ကူ ၄.၁.၁၁) ထို့နောက်လွှာတိလိုက်ပါ။ အရေပြားသည် မူလအနေအထားသို့ ပြန်ကျသွားသည့် ကြာချိန်ကို မှတ်ပါ။

မူလအနေအထားသို့ ချက်ချင်းပြန်ကျသွားပါက ကလေးသည် အရည်ခါတ်ခံမြောက်မှု မရှိပါ။ ၂ စက်နံခန့်ကြာသောအခါမှ မူလအနေအထားသို့ ပြန်ကျသွားပါက အရည်ခါတ်ခံမြောက်မှု

အတော်အသင့်ရှိသည်။ ၂ စက္ကန်ထက် ပိုကြာမြင့်ပြီး အရေပြားသည် မူလအနေအထားသို့ ပြန်ကျပါက ပြင်းထန်အရည်ပါတ်ခမ်းခြားခြင်း အဆင့်ဖြစ်သည်။

ကလေးသည် အရည်ပါတ်ခမ်းခြောက်မှုရှိသည်ဟု သံသယရှိပါက မိခင်နှစ်တိုက်ကျွေးနေသော ကလေးကို မိခင်နှစ်နှင့် အစားအစာ အကြိမ်တိုးကာ ပိုကျွေးရမည်။ မိခင်နှစ်တိုက်ကျွေးနေသော ကလေးဖြစ်လျှင် နှစ်တိုက်ကျွေးခြင်းကို အကြိမ်ရေ တိုးတိုက်ခြင်းအပြင် တတ်ကျွမ်းသော ကျွမ်းမှာရေးဝန်ထမ်းနှင့် ချက်ချင်းပါသင်သည်။

ထပ်လောင်း အနဲ့ရှုယ်ရှိသော လက္ခဏာများ

ကလေး၏ခြေထောက်များ မလုပ်ရားနိုင်ခြင်း (သို့) ပုံမှန်မဟုတ်သော လုပ်ရားမှဖြစ်နေခြင်း

ကျေန်းမာရော ကလေးသည် သာမန်အားဖြင့် တစ်မိန့်လျှင် ခြေလက်များကို အကြိမ်များစွာ လှပ်လေ့ရှိသည်။ မိခင်နှီးတိုက်ကျွေးမြှို့ချိန်တွင် လှပ်ရှားမှုနေးသွားခြင်းသည် သာမန်ပင် ဖြစ်သည်။ ခြေလက်လှပ်ရှားမှုများသည် သာမန်အကြိမ်ရေထက် လျော့နည်းနေခြင်း သို့မဟုတ် ပုံမှန်မဟုတ်သော လှပ်ရှားမှုဖြစ်နေပါက ပြင်းထန်ဘက်တီးရီးယားပိုးဝင်ခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ကလေးကို အနီးဆုံးကျေန်းမာရေးဌာနသို့ ပြသသင့်သည်။

အသာဓိခြင်း

အသားပါခြင်းသည် မွေးကင်းစအရွယ်တွင် ဖြစ်တတ်သည်။ အသားအရေဝါခြင်းသည် မျက်နှာမှစတင်ကာ ရင်ဘတ်၊ ဝမ်းပိုက်၊ ပေါင်၊ ခြေထောက်၊ ခြေချောင်းနှင့် လက်ဖဝါးသို့ ပြန်နှံသည်။ ကလေးသည် မွေးပြီးပြီးခင်း ၂၄ နာရီအတွင်း အသားပါခြင်းကို ခံစားရ သော်လည်းကောင်း၊ ခြေချောင်းနှင့် လက်ဖဝါးတွင်အပါးရောင်အစက်များ ပေါ်လာခဲ့လျှင် သော်လည်းကောင်း၊ ၁၄ ရက်ထက်ပို၍ အသားပါခဲ့သော် လည်းကောင်း အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာဖြစ်သည်။ ကလေးကို အနီးဆုံးကျန်းမာရေးဌာနသို့ အမြန်ဆုံးသွားရောက်ပြသရမည်။

ချက်နှစ်ပိုင်း

ချက်တိုင်သည် သာမန်အားဖြင့် တစ်ပတ်အတွင်း ခြောက်လေ့ရှိသည်။ သာမန်အားဖြင့် ချက်တိုင် တိုက်ရှိ အရော်သည် နီမြန်းလေ့မှုပါ (မြင်ထောက်ကူ ၉၁၈၈၈)။ ချက်တိုင်မှ ပြည်ရည်ထွက်ခြင်း သည်လည်း သာမန်ပ်ဖြစ်သည်။ ချက်တိုင်ရင်းနှင့် ဝေးသော နီမြန်းခြင်း ဖြစ်လေ ရောဂါးဝင်ခြင်း ပြင်းထန်လေဖြစ်သည်။ ချက်တိုက်ရှိ ဝါးပိုက်အရော်များ နီမြန်းနေခြင်းသည် ပြင်းထန်ရောဂါး ဝင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ချက်ကြီးမှ ပြည်ထွက်ခြင်းသည်လည်း ပြင်းထန်ရောဂါးဝင်ခြင်း လက္ခဏာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ကလေးကို အနီးဆုံးကျွန်းမာရေးဌာနသို့ ပြသသင့်သည်။

ရေကည်ဖလေးများ (သို့) အဖအပိန့်များ

အရေပြားပေါ်တွင် ပြည့်ဖွေလေးများ (၁၀)ခုထက် ပိုပါက ငါးသည် အနှစ်ရာယ်
လက္ခဏာဖြစ်သည်။ ပြည့်ဖွေတစ်ခုတည်းသာရှိပြီး အရွယ်အစားကြီးပါကလည်း အနှစ်ရာယ်
လက္ခဏာပင်ဖြစ်သည်။ ပြည့်ဖွေအရွယ်အစားသည် ကြီးသည့်အပြင် အနီးတစိုက်
အရေပြားများနဲ့ရဲနေပါက ပြင်းထန် ဘက်တီးရီးယားပိုးဝင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကလေးကို
အနီးဆုံးကျွေးမာရေးဌာနသို့ ပုသသင့်သည်။

ပါးစပ်အတွင်း အဖြူရောင်အဖတ်များ

ကလေး၏ပါးစင်အတွင်းနှင့် လျှောပိုတွင်အဖြူရောင်အဖတ်များ သို့မဟုတ် အနာများရှိခြင်းသည် အန္တရာယ် လက္ခဏာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ သင်၏လက်ရွောင်းတွင် သန့်ရှင်းနှုံးပွဲသော အဝတ်စ သို့မဟုတ် ဂုပ်းစဖြင့် ငင်းအဖြူဖတ်ကို ဖယ်ရှားကြည့်ပါ။ မိခင်နှင့်ကြောင့်ဖြစ်သော အဖြူရောင်နှီး ဖတ်များကို ဖယ်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း မိုးပိုးကြောင့်ဖြစ်သော မှတ်ခရာနာများကို ဖယ်ရှားနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ကလေးကို အနီးဆုံးကျိုးမာရေးဌာနသို့ အမြန်ဆုံးသွားရောက်ပြသရမည်

ცენტრული დაცვის მინისტრის მიერ გადაწყვეტილი დოკუმენტის მიხედვით

ရွှေက ငယ်ထိပ်ဆိုသည်မှာ ကလေး၏ ဦးခေါင်းအပေါ်အရွှေပိုင်းရှိ ပျော်နေသောနေရာကို ခေါ်ပါသည်။ သာမဟန်အားဖြင့် ငယ်ထိပ်သည် ပြားနေပါသည်။ ကလေးကို ထောင်မတ် အနေအထားနှင့် မပို့သောအချိန်တွင် တွေ့ပြင်ခံစားနိုင်သည်။ ငယ်ထိပ်ဖောင်းနေပါက ငှါးသည် အန္တရာယ်လက္ခဏာဖြစ်သည်။ ဦးနှောက်အဖြေးပါးရောင်ရောဂါ ဖြစ်နိုင်သည်။ ကလေးကို အနီးဆုံးကျန်းမာရေးဌာနသို့ ပြသသင့်သည်။

ပိုးရွာတုန်းရော်

ကျွန်ုပ်တိအနေဖြင့် ဖျားနာခြင်းကို မည်သည့်အခါန် မည်သို့ဖျားမည်ကို မမျှော်မှန်းထားနိုင်ပါ။
ကျွန်ုပ်တိဖျားနာလာမည့်အခါန်ကို မသိရသော်လည်း လူတို့သည် တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ်
အခြားအတွေ့အကြံဖျားမှ သိရသည်။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် အပြောအဖြင့်ရှိသော မိသားစုများသည်
ငွေကြေးစုဆောင်းထားကြပီး ကလေးဖျားနာခြင်း၊ ထိနိုက်ဒဏ်ရာခြင်းစသည့် အရေးပေါ်
ကျိုးမာရေးစောင့်ရှေ့ကိုမှုခံယူရန် လိုအပ်သော လမ်းခေါ်စရိတ်များအတွက် ငွေကြေးစုဆောင်း
ကြသည်။ ငွေကြေးနည်းသော မိသားစုအနေဖြင့်လည်း ငွေပမာဏနည်းနည်းဖြင့် မှန်ယှဉ်စုဆောင်းသွား
ပါကလည်း အရေးပေါ်ကျိုးမာရေးနှင့် ဖျားနာခြင်းများအတွက် အထောက်အကြံဖြစ်စေပါသည်။

အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများအား ကြိုတင်သိရှိစေခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

ဖျားနာခြင်း၊ သင့်လျော်စွာ ကျေးဇူးခြင်း၊ စောလျှင်စွာ ကုသခြင်းတို့သည် ပြန်လည်ကျန်းမာချိန်ကို မြန်ဆန်စေရာတွင် မည်ကဲ့သို့ဆက်စပ်မှုရှိပေါ်ပေါ်။ သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် အန္တရာယ်များသော လက္ခဏာများနှင့် အဖြစ်များသော ဖျားနာမှုများကို သင်တန်းသားဖျား ခွဲခြားသိရှိစေရန် ဖြစ်သည်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ ၄၀ မိနစ်

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ... ရုပ်လှန်ကားချပ်များ
- ... ပြန်ဖျက်မရသောမှင်ပါသည့် ဘောပင်များ
- ... အသက်ရှူးနှုန်းနှင့် ပုံစံဖော်ပြချက်များ
- ... အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာပြပုံကားချပ်

နည်းလမ်းများ

- ... ပုံများ
- ... Chalk Talk များ
- ... ဆွေးနွေးမှုများ
- ... ရုပ်ပြများ
- ... ဆရာမထံသို့ပေးစာ

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ပုံများများ (Pictionay)

အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများအား ကြိုတင်သိရှိစေခြင်း

၄၀ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား ကျွန်ုပ်တို့သည် ကလေးများဖျားနာခြင်းမှ မကာကွယ်နိုင်သော်လည်း မိမိတိုက်ယိုက် အသိပညာများနှင့် ကာကွယ်မှုများမှ ထိသိရောဂါဖြစ်ပွားမှ နည်းပါးစေခြင်း သို့မဟုတ် ကလေးအား ဖျားနာမှု ဖြစ်ပွားမှု အကြိမ်အရေအတွက် နည်းပါးစေခြောင်း ရှင်းပြပါ။ ကလေးများအားလည်း ရောဂါများ၏ နောက်ဆက်တွဲ သေဆုံးစေခြင်း၊ ကလေးသာဝတစ်လျောက်လုံးနောက်ဆက်တွဲဆိုင်ရာကျိုးများ ခံစားရမှုများကို မည်သို့ ကာကွယ်နိုင်သည်ကို လည်းသိရှိစေနိုင်သည်။
- ၂။ ကလေးများအတွက် အရေးကြီးသော အချိန်မှာ မွေးပြီး ပထမတစ်လျောက်သည်။
- ၃။ အဖွဲ့အား ၂ ဖွဲ့ခွဲပါ။ (သရက်သီးအဖွဲ့နှင့် ကြက်ဥအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အခြားနာမည်များဖြင့်)။ အသင်များမှာ တစ်လျောက်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ပထမအဖွဲ့မှ စေတနာ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးရှေ့သို့ ထွက်စေပါ။ ပုံပိုးသူမှ စေတနာ့ဝန်ထမ်း၏ နားမှကပ်ပြီး အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာ ၁၁ ချက်မှ တစ်ချက်ကို တိုးတိုးပြောပါ။ ထိုနောက်တစ်ဦးလို့မှ အဆိုပါ လက္ခဏာကို ပိမိတို့ အဖွဲ့ရှေ့တွင် ထွက်ကာ စာချက်ပေါ်တွင် ဆွဲပါ။ စကားမပြောရ။ မရောတွက်ရပါ။ ထိုနောက် အဆိုပါလက္ခဏာအား ပိမိအဖွဲ့ဝင်များမှ ခန့်မှန်းရန် တစ်မိနစ် အချိန်ပေးပါ။ အဖွဲ့တွင်းပါဝင်သူများမှ ခန့်မှန်းထားသော အဖြောက် အော်ဖြောပါ။ ခန့်မှန်းမှုမှန်ပါက တစ်မှတ်ပေးပါ။ တစ်မိနစ်ကျော်ပါက အဆိုပါအဖွဲ့မှု မဖြောဆိုရတော့ပါ။
- ၄။ တစ်မိနစ်ပြီး၍ အဖြောက်ကို မခန့်မှန်းနိုင်ပါက အဆိုပါအဖွဲ့မှု အမှတ်မရပါ။ ထိုနောက်အခြားအဖွဲ့မှ အဖြောက် ခန့်မှန်းရန် အခွင့်အရေးပေးပါ။ ခန့်မှန်းနိုင်ပါက တစ်မှတ်ရပေါ်။ မရပါက ပုံပိုးသူမှ အဖြောက် ပြောပြပါ။
- ၅။ နောက်အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာတစ်ခုအတွက် အခြားအဖွဲ့ကို မနှိုက်ခိုင်းပြီး ပုံဆွဲကာ အဖြောက် ခန့်မှန်းခိုင်းပါ။ အဆိုပါ လေ့ကျင့်ခန်းကို ၁၁ ချို့သည်အထိ လုပ်ပါ။ ငှုံးတို့မှာ-
  - ... အသက်ရှူးခေါ်ခြင်း
  - ... နှီးမှုစိန်းနိုင်ခြင်း
  - ... ဖျားခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်အေးစက်နေခြင်း
  - ... နှီးခြင်း သို့မဟုတ် သတိလစ်ခြင်း
  - ... ရေခါတ်ခမ်းခြောက်သော လက္ခဏာပြလာခြင်း (ဝစ်းပျက်ဝစ်းလျောရောဂါ

- ၁။ ဝင်းအရည်များသားခြင်းတွင် ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ ထိုအပြင် အလွန်အမင်းအနဲ့ခြင်းနှင့် နှီးမံ့ချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတို့လည်း ဖြစ်စေနိုင်သည်။)
- ၂။ ပုံမှန်ထက်လှုပ်ရှားမှုနည်းခြင်း သို့မဟုတ် ကလေး၏ခြေထောက် ပုံမှန်မရွေ့လျားခြင်း
၃။ အသားအရောင် ဝါခြင်း
၄။ ချက် နှီးမံ့ခြင်းခြင်း
၅။ အပြေားပေါ်အရည်ကြည်မှ သို့မဟုတ် အနီးရောင်အဖူများပေါက်ခြင်း
၆။ ပါးစပ်အတွင်း အဖြူရောင် အဖတ်အကွက်များထွက်ခြင်း
၇။ ငယ်ထိပ်ဖောင်းခြင်း
- ၆။ အရေးကိုးသော ပထမ ၅ ချက်ကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သော်လည်း အခြားသော လက္ခဏာများ ပေါ်ပေါက်လာပါက ကျိုးမာရေးဌာနသို့ ချက်ချင်းသားရောက်ရမည် ဖြစ်သည်။
- ၇။ အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာ ၁၁ ချက်ပြ ရပ်ပုံများကို ပြန်လည်ပြသပြီး လိုအပ်သော အချက်များကို ဖြည့်ပေးခြင်းနှင့် နားမလည်သည့်အရာများကို ပြန်လည်ဆွေးနွေးပါ။

အဆင့် - J

Chalk Talk

ဝမ်းလျော့ခြင်းအကြောင်းသိကောင်းစရာ

၄၅ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား ယခုသင်သည် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ပြောဆိုမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါ။ သို့သော် စကားမပေါ်ဘဲ စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးသားကာ ဆက်သွယ်မှု ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်ကို ရှင်းပြပါ။
- ၂။ ပါဝင်သူများအား အောက်ပါ မေးခွန်းများပါသော A-4 စာရွက် တစ်ခုစီပေးပါ။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါနိသည်မှာ အဘယ်နည်း။ အကယ်၍ ကလေးတစ်ဦးတွင် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါဖြစ်ပါက မည်သို့ပြုလုပ်မည်နည်း။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ဖြစ်သော် အကြောင်းအရာများမှာ အဘယ်နည်း။ ငှုံးသည် အာဟာရချို့တဲ့မှုနှင့် မည်သို့ ဆက်စပ်သနည်း။
- ၃။ ပါဝင်သူများအား ငှုံးတို့အမည်များကို စာရွက် နောက်တွင် ရေးခိုင်းပါ။ ၅ မိနစ် အချိန်ပေးပြီး အဆိုပါ မေးခွန်းများ၏ အဖြောက်တို့ တတ်နိုင်သလောက် တစ်ဦးချင်းစဉ်းစား ဖြောဆိုခိုင်းပါ။

- ၄။ ၅ မိနစ်ပြည့်ပါက စာရွက်များကို ပုံးပိုးသူအားအပ်ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် ပါဝင်သူများအား ပြန်လည် ဝင်ပါ။ မည်သူစာရွက်ဖြစ်သည်ကို ပုံးပိုးသူနှင့် ပါဝင်သူအားလုံးမှ နာမည်များအား လုန်မကြည့်ရပါ။
- ၅။ ထိုနောက် ငှုံးတို့ရထားသော စာရွက်များမှ အဖြောက်တို့ ၅ မိနစ်ဖတ်ပြီး အကြိုပြုချက်များဖြစ်စေ၊ အဖြောက်များဖြစ်စေ၊ ထပ်ဆောင်းထည့်ချင်သော အချက်အလက်များဖြစ်စေ အဆိုပါ စာရွက်ပေါ်တွင် ထပ်မံဖြည့်စွက်ပါ။
- ၆။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်ကို နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်မံလုပ်ဆောင်ပါ။ သို့မှ ပါဝင်သူနှစ်ဦးသည် တစ်ဦး၏စာရွက်ကို ကြည့်ရှုနိုင်ပေမည်ဖြစ်သည်။
- ၇။ ပုံးပိုးသူမှာ စာရွက်များကို တစ်ဖန်လှည့်ပြီး နာမည်၏ကာ သက်ဆိုင်ရာ အလိုက်ပြန်လည်ပေးဝေပါ။ ထိုနောက် ငှုံးတို့ရရှိထားသော အကြိုပြုချက်များကို ပြန်လည်ကြည့်ရှုပေပါ။
- ၈။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့အား အမျိုးအစား ၃ မျိုးကို ပြန်လည် ပြောဆိုပါ။ လက်တလော ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ဖြစ်ခြင်း-ငှုံးသည် ၁၄ ရက်အောက်သာ ဖြစ်ရမည်။ ဝမ်းကိုက်ခြင်း-ငှုံးသည် မစ်တွင် သွေးများပါသော ဝမ်းရောဂါဖြစ်သည်။ နာတာရှည်ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျော့ဖြစ်ခြင်း-ငှုံးသည် ၁၄ ရက်အထက် ကြာမြင့်သည်။
- ၉။ ပါဝင်သူများအား မေးခွန်းများရှုံးမှုပေးမြန်းပါ။ ထိုနောက်ပုံးပိုးသူမှ ပါဝင်သူများအား ငှုံးတို့အနေဖြင့် မည်သည့်အရာများလေ့လာသင်ယူရသည်ကို မေးမြန်းပါ။ မျှဝေပါ။ မှားယွင်းသော အချက်များအား ပြန်လည်ပြင်ဆင်ပေးပြီး လိုအပ်သည့်များကိုလည်း ပြည့်စွက်ပြောဆိုပါ။

အဆင့် - ၃

ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း

အန္တရာယ်လက္ခဏာပါ ကတ်များဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်း

၃၀ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား အဖွဲ့ငယ်များဖွဲ့ဝေပါ။
- ၂။ အန္တရာယ်လက္ခဏာပါသော ကတ်ပြားများကို ဝေပါ။
- ၃။ ပုံးပိုးသူမှာ စာကြောင်းဖတ်ပြုမည့်အကြောင်း ရှင်းပြပါ။ ထိုနောက်အဖွဲ့တစ်ခုစီမှ သက်ဆိုင်သည့် အန္တရာယ်လက္ခဏာပုံးပါသော ကတ်ပြားများကို ရွေးချယ်ပြီး မြန်နိုင်သမျှ အမြန်ဆုံး ထောင်ပြရမည်။ အမြန်ဆုံးနှင့် မှန်ကန်သော အဖွဲ့က တစ်မှတ်ပြရမည်။

- ၄။ အားလုံးအသင့်ဖြစ်သောအခါ စာကြောင်းအား စတင်ဖတ်ပါ။
- ၅။ ပုံမှာမျန် မမှန်စစ်ဆေးပါ။
- ၆။ အဖွဲ့အား အဘယ်ကြောင့် ထိုပုံကို ရွှေးချယ်ကြောင်းမေးမြန်းပါ။
- ၇။ အခြားအဖွဲ့များအားလည်း သဘောတူ/မတူနှင့် အခြားထပ်ထည့်ချင်သော အရာများရှိ မရှိကို မေးမြန်းပါ။
- ၈။ စာကြောင်းအားလုံး ကုန်သည်အထိ ဆက်လက်ဖတ်ပါ။
- ၉။ အဆိုပါ အန္တရာယ်လက္ခဏာရှိသည့် ကလေးအား နီးစပ်ရာ ကျွန်းမာရေးဌာနသို့ အမြန်ဆုံး ပို့ရမည်ကို သေချာစွာ ရှင်းပြေပြေဆိုပါ။

အဆင့် - ၄

ပြန်လည်ခြုံငါးသုံးသပ်ခြင်း

သင်ခန်းစာအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁၀ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား အဆိုပါလေ့ကျင့်ခန်းမှ မည်သည်တိုကို သင်ယူရရှိသည်ကို မေးမြန်းပါ။
- ၂။ ပါဝင်သူများမှာ အားနည်းသော ရော်နှင့် အညစ်အကြေးများ သန့်ရှင်းမှုနှင့် ဝမ်းရောဂါ၊ အာဟာရချို့တဲ့မှုများမှာ ဆက်စပ်နေသည့်အကြောင်း သိရှိပါစေ။

မှတ်မိရန် အပိုကအချက်များ

- များနာပြီး ပေါင်မပြည့်သည်ကလေးအား မွေးပြီး တစ်နာရီအတွင်း မိခင်နှုန်းတိုက်ကျွေးပါ။
  - ကလေးဖျားနာနေစဉ် အဖျား မရှည်ကြာစေရန်နှင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှ ကာကွယ်ရန် မိခင်နှုန်းတိုက်ကျွေးပါ။
  - ကလေးပြန်လည် နာလန်ထလာသောအခါ ပြန်လည်အားပြည့်စေရန်နှင့် ဆုံးရှုံးသွားသော ကိုယ်အလေးချိန်များပြန်လည် ရရှိအောင် မိခင်နှုန်းတိုက်ကျွေးပါ။
  - အောက်ပါ အန္တရာယ်ရှိသော လက္ခဏာများတွေ့နှုပါက နီးစပ်ရာ ကျွန်းမာရေးဌာနသို့ အမြန်ဆုံး သွားရောက်ပါ။
- ... အသက်ရှာခေါ်ခဲခြင်း
... နှုန်းခြင်း
... ဖျားခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်အေးစက်နေခြင်း
... နှုံးခြင်း သို့မဟုတ် သတိလစ်ခြင်း
... ရေခါတ်ခမ်းခြောက်သော လက္ခဏာပြလာခြင်း (ဝမ်းယျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါ ဝမ်းအရည်များသွားခြင်းတွင် ဖြစ်လေ့ရှုံးသည်)
... ပုံမှန်ထက်လှုပ်ရှုံးမှုနည်းခြင်း သို့မဟုတ် ကလေး၏ခြေထောက်ပုံမှန်မရွှေ့လွှားခြင်း
... အသားအရောင် ဝါခြင်း
... ချက် နှုန်းခြင်း
... အရေပြားပေါ်အရည်ကြည်ဖူ သို့မဟုတ် အနီရောင်အဖျားပေါက်ခြင်း
... ပါးစပ်အတွင်း အဖြူရောင် အဖတ်အကွက်များထွက်ခြင်း
... ငယ်ထိပ်ဖောင်းခြင်း (ကလေး၏ဦးခေါင်းအပေါ်အရှေ့ပိုင်း ပျော့သောနေရာ)

အခန်း ၄-၂

ကာကွယ်ဆေးဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သော ရောဂါများ

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၄-၂

ကာကွယ်ဆေး၏ အရေးပါပံ့

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရောဂါများမြှောက်များစွာရှိသော်လည်း ကလေးထော်အား ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးထားပါက အချို့သောရောဂါများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်မည့်ဖြစ်သည်။ ထိုရောဂါများကို ကာကွယ်ဆေးဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သောရောဂါများ (VPDs) ဟုခေါ်သည်။ ကလေးထော်တစ်ယောက်သည် ဆေးကုသနိုင်မှုအားနည်းသောဒေသများတွင် ဖျားနာသည်ဖြစ်စေ ခရီးလွန်၍ အဝေးသို့ ရောက်နေသည်ဖြစ်စေ ရောဂါမြှောက်မြှင့်စီ ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းအားဖြင့် ကလေးထော်၏ အသက်ကို ကယ်တင်နိုင်ပေးသည်။

ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သော ရောဂါတစ်မျိုးမှာ ဝက်သက်ရောဂါ ဖြစ်သည်။ ဝက်သက်ရောဂါသည် နာချေခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်းနှင့် နီးကပ်စွာ ထိတွေ့ခြင်းမှာတဆင့် လူတစ်ဦးထံမှ တစ်ဦးသို့ ကူးစက်သော ရောဂါဖြစ်ပါသည်။ ဝက်သက်ပိုင်းရုပ်စိုးသည် အစောပိုင်း ကလေးဘဝတွင် ကာကွယ်ဆေးနှစ်ကြိမ်ထိုးခြင်းအားဖြင့် ကာကွယ်ဆေးဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သော ရောဂါဖြစ်သည်။ ကံဆိုးစွာဖြင့်၂၀၁၄-၅ မှ ၂၀၁၇-၈ အတွင်း ကာကွယ်ဆေးကို မရရှိသော ကလေးအရေအတွက် မြင့်တက်လာသောကြောင့် ဝက်သက်ရောဂါခံစားနေရသော ကလေးအရေအတွက် မြင့်တက်လာသည်။ ဂျိုက်သိုးရောဂါကာကွယ်ဆေးနှင့် ပေါင်းစပ်ကာ ဝက်သက် ဂျိုက်သိုးကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းသည် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အားကစားနှင့် ကျိုးမာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ပုံမှန်တိုးခွဲကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

ဝက်သက်ရောဂါခံစားနေရသော ကလေးများသည် နောက်ဆက်တွဲရောဂါဆိုးကျိုးအနေဖြင့် ပြင်းထန်အဆုတ်ရောင်ရော့၊ ပြင်းထန်ဝါးပျက်ဝါးလျှော့၊ ရခါတ်ခိုးခြောက်ခြင်း၊ နားပိုးဝင်ခြင်းနှင့် ဦးနောက်ရောင်ရမ်းခြင်း ဖြစ်နိုင်ချေများပါသည်။ ဝက်သက်ရောဂါသည် သေစောင့်သော အန္တရာယ်ရှိသည့် ရောဂါတစ်မျိုးဖြစ်သည်။

အသက်

အသက်	ကာကွယ်ဆေးများ		ကာကွယ်ပေးသည့်ရော်များ
	ဓမ္မပြည့်စုံများ	ဆေးနည်စုံများ	
(၂) ၈	ဆိုး*	ဆိုး*	ပြုလေ့စားရော်
	ဆိုး*	ဆေးနည်စုံများ	ဆေးလျှော့စားရော်
	ဆိုး*	ပြုလေ့စုံများ	ပြုလေ့စုံများရော်
(၉) ၈	ဆိုး*	ပြုလေ့စုံများ	ပြုလေ့စုံများရော်
	ဆိုး*	ပြုလေ့စုံများ	ပြုလေ့စုံများရော်
	ဆိုး*	ပြုလေ့စုံများ	ပြုလေ့စုံများရော်
(၆) ၈	ဆိုး*	ပြုလေ့စုံများ	ပြုလေ့စုံများရော်
	ဆိုး*	ပြုလေ့စုံများ	ပြုလေ့စုံများရော်
	ဆိုး*	ပြုလေ့စုံများ	ပြုလေ့စုံများရော်
(၁၀) ၆	ဆိုး*	ဆိုး*	ဝက်သက်ရော်
	ဆိုး*	ဆိုး*	ဝက်သက်ရော်
	ဆိုး*	ဆိုး*	ဝက်သက်ရော်
(၁၁) ၄	ဆိုး*	ဆိုး*	ဝက်သက်ရော်
	ဆိုး*	ဆိုး*	ဝက်သက်ရော်

*ဆိုးဆိုးဆိုးဆိုးဆိုးဆိုးဆိုးဆိုးဆိုးဆိုးဆိုးဆိုးဆိုး

Table 4.2: မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပုံမှန်ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ တိုက်ခြင်းအစီအစဉ်

ကာကွယ်ဆေးအလုပ်လုပ်ပုံ

ကာကွယ်ဆေးသည် ဆေးတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး အများအားဖြင့် အပ်ဖြင့်ထိုးသွင်းခြင်း၊ ပါးစပ်အတွင်း အစက်ချုပ်ကိုကျွေးမှုပြင်း၊ ပပေးသူနှင့် တိုက်ကျွေးခြင်းကို ပြုလုပ်ကြသည်။ ကလေးငယ် တစ်ယောက်အား ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းဆိုသည်မှာ သတ်မှတ်ထားသော ဘို့မဟုတ် အားနည်းသော အကုန်စိုးကို ကလေးငယ်အား ထိုးသွင်းပေးထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ငါးသည် ရောဂါကာကွယ်ရန်အတွက် ကလေးငယ်ရောဂါခုခံကာကွယ်သည့်စနစ်ကို လုံးဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ခံစွမ်းအား မြင့်တင်ခြင်းအားဖြင့် လုံတစိုးသည် ရောဂါမှ ကာကွယ်မှုကို ရရှိစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ခံစွမ်းအား မြင့်တင်ခြင်းသည် ကလေးဘာဝ၌ ရောဂါဘယ်ဖြစ်ခြင်းနှင့် သေဆုံးစေနိုင်သော ရောဂါများကို ကာကွယ်ရှင်းလင်းရှု၍ လူသိများ၏ ငွေကုန်ကျမှု သက်သာအကျိုးရှိသော နည်းလမ်းများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။

ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းသည် အန္တရာယ်ကင်း၏ ထိရောက်မှုရှိသည်။ ကာကွယ်ဆေးများအားလုံးကို သိပ္ပါပညာရှင်များ၊ ဆရာဝန်များနှင့် အစိုးရက အန္တရာယ်ကင်းစေရန် အချိန်ကြာရည်စွာ ကရာတစိုက် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြသည်။ ကာကွယ်ဆေးများကို အသက်အရွယ်မှန်မှန်၊ ပမာဏမှန်မှန်၊ အချိန်မှန်မှန် ထိုးရန်လိုအပ်ပြီး ကလေးငယ်အားရောဂါများမှ အတတ်နိုင်ခုံး ကာကွယ်မှုရရှိစေရန် အစအဆုံး အပြည့်အဝပြီးစီးအောင် ထိုးပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ကာကွယ်ဆေး တစ်ခုစီတိုင်းအတွက် မည်သည်အချိန်နှင့် မည်သည်ပမာဏ ထိုးပေးရမည်ကို ဖော်ပြသောအစီအစဉ်ကို ကာကွယ်ဆေးထိုး အချိန်ယေားဟုခေါ်သည်။

အကယ်၍ ကာကွယ်ဆေးတိုက်/ထိုးခြင်း အစီအစဉ်ထဲမှ တစ်ခုကို လွှဲချော်သွားပါက မိခင်ကဖြစ်စေ စောင့်ရောက်ပေးသူကဖြစ်စေ နီးစပ်ရာကျိုးမာရေးဆေးခန်း၌ အချိန်မှု တိုက်ကျွေးထိုးရမည်။ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးရသည့် ကျိုးမာရေးဆရာမများသည် ကာကွယ်ဆေးထိုးအစဉ်များကို ကြိုတင်ရေးဆွဲထားရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုးနှုံးပြီးနောက် ကလေးငယ်၏ ကာကွယ်ဆေးထိုးမှတ်တမ်းတွင် ချက်ချင်မှတ်တမ်းတင်ရမည်။

ကိုယ်ခံစွမ်းအားလျော့နည်းခြင်းသည် ရောဂါဖြစ်စေနိုင်သော အမိကအချက်ဖြစ်သည်။ လူ့အွှေ့အစည်းတစ်ခု၏ ရောဂါကာကွယ်နိုင်စွမ်း အနည်းအများသည် ငါးလူ့အွှေ့အစည်းအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးထားသည် လူအရေအတွက်ပေါ်တွင် မူတည်သည်။ အကယ်၍ ကလေးငယ်များသည် ကာကွယ်ဆေးမထိုးပါက ငါးကလေးငယ်များမှတစ်ဆင့် အခြားသော ကာကွယ်ဆေး မထိုးနိုင်သေးသော ကလေးငယ်များကိုဖြစ်စေ၊ ခုခံနိုင်စွမ်းနည်းပါးသော အခြားသူများကိုဖြစ်စေ ရောဂါပျုံနှုံးကူးစေနိုင်သည်။ ငါးဖြစ်စဉ်သည် ရေရှည် နောက်ဆက်တဲ့ ပြဿနာများကို ဖြစ်စေနိုင်ပြီး ထိုကဲ့သို့ အားနည်းချက်ရရှိသူများကို သေဆုံးသည်အထိ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကာကွယ်ဆေးထိုးနိုင်သောရောဂါများ ပုံးပွားခြင်းသည် အများအားဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုံးသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို မရရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် သွားလာရခိုက်ခဲ့သောဒေသများနှင့် ပို့ပက္ခများဖြစ်ပွားနေသော ဒေသများ၌ နေထိုင်ကြသူများတွင် ဖြစ်ပွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ရောဂါအများအပြားအတွက် လုံလောက်သော လူဦးရေပမာဏတွင် ရောဂါခုခံနိုင်စွမ်းရှုပါက ရောဂါပျုံနှုံးမှု ကွင်းဆက်ပြတ်တော်ကိုနိုင်၍ ကာကွယ်ဆေးမထိုးထားသူများကို အမှန်တကယ် ကာကွယ်နိုင်သည်ခြင်းကို အပိုဆုတစ်ခုအနေဖြစ်-ခုခံကာကွယ်နိုင်စွမ်းရရှိသူများဟု ခေါ်သည်။ သူ့၏ရှုက်ချက်မှု လုံလောက်သော ပမာဏရှိသည့် လူများကို ကိုယ်ခံစွမ်းအားရှုံးစေခြင်း အားဖြင့် ရောဂါပျုံနှုံးကူးဆက်ခြင်း အရှိန်အဟန်ကို မရရှိစေခြင်း ဖြစ်သည်။

ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းဖြင့်ကာကွယ် နှင့်သော ရောဂါများမှ ကာကွယ်ခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

ကာကွယ်ဆေးတိုက်ခြင်း/ထိုးခြင်းနှင့် ရောဂါခုခံနိုင်စွမ်းရှိစေခြင်းတို့အကြား ကွဲလွှဲမှုများအကြောင်းနှင့် ရောဂါကာကွယ်နှင့်သော ဆေးများကို မှန်ကန်သော အသက်အရွယ်၊ မှန်ကန်သော အကြိမ်အရေအတွက်၊ မှန်မှန်ကန်ကန် အခါန်ခြားနားခြင်းနှင့် ဆေးအပြည့်အဝ တိုက်ခြင်း၊ ထိုးသွင်းခြင်းသည် မည်မျှတဲ့ အရေးပါကြောင်းသင်တန်းသားများ သိရှိနားလည်းရောန်ဖြစ်သည်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

- ရုပ်လှုန်ကားချပ်များ
- သောပင်များ
- စက္က္ကား (သို့) ပင်အပ်များ
- သင်ထောက်ကူ (ပုံ ၄.၂.၁ မှ ၄.၂.၆ အထိ)

နည်းလမ်းများ

- စဉ်းစားညာတော်ကွန်းမြှား ဆွေးနွေးခြင်း
- သင်ကြားပို့ချနည်း
- လူမှုရေးကွင်းဆက်
- စကားစစ်ထိုးခြင်း
- ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

ဆွေးနွေးခြင်း

ကာကွယ်ဆေးအကြောင်း

၁၅ မီနဲ့

- ပါဝင်သူများအား ဘာကြောင့်ကာကွယ်ဆေးထိုးရသည်ကို မေးမြန်းပါ။
- ကာကွယ်ဆေး ထိုးဆေး၊ သောက်ဆေးများသည် ရောဂါများမှဖြစ်စေရန် မည်သို့ ကာကွယ်ပေးပါသနည်း။ ပါဝင်သူများအား ကာကွယ်ဆေးဆိုသည်မှာ ကိုယ်ခံစွမ်းအား စနစ်အတွက် သင်တန်းတစ်ခုဖြစ်သည်ကို ရှင်းပြပါ။ သင်လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သောအခါ ပင်ပန်းသည်။ သို့သော အဆိုပါ လေ့ကျင့်ခြင်းမှ ခန္ဓာကိုယ်ကြံ့ခိုင်စေရန် တည်ဆောက်ပေးသည်။ ကာကွယ်ဆေးများသည် ကိုယ်ခန္ဓာမှ ရောဂါများအား ထိုက်ထိတ်ရန် ကိုယ်ခံစွမ်းအား စနစ်ကောင်းမွန်စေရန် ကူညီပေးသည်။
- ပါဝင်သူများအား ကာကွယ်ဆေးထိုးနှင့်သော ရောဂါများမှာ မည်သည်တို့ ဖြစ်သည်ကို မေးမြန်းပါ။
- ထို့နောက် မည်သူတို့ကကာကွယ်ဆေးထိုးသင့်သနည်း။ အစိုးရမှု ကလေးများ၏ အသက်အရွယ်လိုက်ကာကွယ်ဆေးထိုးသင့်သော ကာကွယ်ဆေးထိုး လမ်းညွှန်ကို မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ချမှတ်ထားသည်ကို မေးမြန်းပါ။ အဆိုပါ အစီအစဉ်ကို မည်သည့်နေရာတွင် ရရှိနိုင်ပါသနည်း။
- နောက်ဆုံးတွင် ပါဝင်သူများအား မည်သည့်ကာကွယ်ဆေးများမှ အများအပြားထိုးနှံရန် လိုအပ်သည်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် ကုသဆေးထိုးမှာ အကြိမ်ရေ ပြည့်ဝရန် အရေးကြီးသည်တို့ကို မေးမြန်းပါ။ ဆေးထိုးမှာ အကြိမ်ရေ မပြည့်ခဲ့လျှင် မည်သည်တို့ ဖြစ်တတ်သည်ကို မေးမြန်းပါ။

အဆင့် - J

ပုံဖော်ဆွဲနှင့်ခြင်း

အုပ်စုလိုက် ကိုယ်ခံစွမ်းအား ဖြစ်ပေါ်မှုပြုသခြင်း

၁၅ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား သင်သည် ကာကွယ်ဆေးများသည် လူထုအတွင်း မည်သို့ အလုပ်လုပ်ပုဂ္ဂိုလ်ဆောင်လမ်းညွှန်မည်ကို ရှင်းပြုပါ။
- ၂။ စေတန္ဒုဝန်ထမ်းတစ်ဦးအား ရောဂါအဖြစ် သရုပ်ဆောင်စေပါ။ ငှါးအား သင်တန်းခန်းမှ ခဏာတာ ထွက်သွားခိုင်းပါ။
- ၃။ လူ ၉ ဦးခန့်အား ပြည်သူလူထုအတွင်း အရေးကြီး၊ ထိနိက်လွယ်သော လူများအဖြစ် ကိုယ်စားပြု သရုပ်ဆောင်စေပါ။
- ၄။ ကျွန်းမာသော လူများအဖြစ် ကိုယ်စားပြုစေပါ။
- ၅။ ကျွန်းမာသောသူ တစ်ဝက်အား ကပ်ခွာများပေးဝေပါ။ ငှါးတို့အား အဆိုပါ ကပ်ခွာများသည် ကာကွယ်ဆေးများကို ကိုယ်စားပြုပြီး ရောဂါကာကွယ်မည့်အကြောင်း ပြောပြုပါ။ အဆိုပါကတို့များကို ဖိနစ် အောက်တွင်ကပ်ထားပြီး ရောဂါအဖြစ် သရုပ်ဆောင်သူ မဖြင့်နိုင်စေရန် ပြောဆိုပါ။
- ၆။ ကျွန်းမာသော ပြည်သူများအား စက်ပိုင်းပုံစံ လက်ချင်းချိတ် ပိုင်းပြီး ထိနိက်လွယ်သော လူများအား ကာကွယ် ဝန်းရုံထားစေပါ။
- ၇။ ရောဂါအဖြစ်သရုပ်ဆောင်သူအား အခန်းအတွင်း ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်ပါ။ ထို့နောက် အဆိုပါ ရောဂါသည် အခြားသူတစ်ဦးဦး၏ ပုံချို့ကို ထိရုံနှင့် ရောဂါကူးစက်သည်။ ထို့နောက် ရောဂါသရုပ်ဆောင်သူအား တစ်ဦးဦး၏ ပုံချို့ကို ထိနိုင်းပါ။ ငှါးသည် မည်သူက ကာကွယ်ဆေးထိုးကပ်ခွာရှိသည် မရှိသည်ကို မသိပါ။ စတစ်ကာရှိသော လူကို ထိမိပါက ထိုသူသည် ဆက်လက်မြှုမြေစွာ ရပ်တည်ပြီး ရောဂါကို တိုက်ထုတ်သည်။ ငှါးသည် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းကို ဖော်ပြသည်ကို ပြောဆိုပါ။
- ၈။ အကယ်၍ ရောဂါသည် စတစ်ကာ မရှိသော သူအား ထိမိပါက ထိုသူသည် အောက်သို့ ထိုင်ချေပြီး ငှါးသည် ဖျားနာသည်ကို ဖော်ပြသည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ရောဂါအား စက်ပိုင်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခွင့်ပြုပြီး ထိနိက်လွယ်သော လူများအား ဆက်လက်ထိစေပါ။ ထို့နောက် အဆိုပါအထိခံသူများမှာ ထိုင်ချေရပါမည်။
- ၉။ စက်ပိုင်းဆုံးသည်ထိ ရောဂါအား ပါဝင်သူများအား ဆက်လက်ထိစေပါ။
- ၁၀။ ထို့နောက် ရောဂါအား အခန်းအတွင်းမှ ထွက်စေပါ။

၁၁။ ယခုအကြိမ်တွင် ကျွန်းမာသော ပါဝင်သူများအား (ထိနိက်လွယ်သော လူများမှအပါ) စတစ်ကာများပေးပါ။ ရောဂါအားပြန်လည်ခေါ်ဆိုပါ။ နောက်တစ်ကြိမ်ကြိုးစားရန် ပြောပါ။ စတစ်ကာရှိသောသူများနှင့် ကာကွယ်ထားသောကြောင့် ရောဂါမှာ စက်ပိုင်းအတွင်းသို့ ဝင်မရပေါ်။

၁၂။ ပါဝင်သူများအား ယခုလေ့ကျင့်ခန်းသည် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၏ အရေးပါပုံကို ဖော်ပြကြောင်းရှင်းပြုပါ။ ထိုကဲ့သို့ လူအများစုအား ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းသည် အခြားသော ထိနိက်လွယ်သည့် ပြည်သူများရောဂါဖြစ်ခြင်းမှ ကာကွယ်သည်ကို ရှင်းပြုပါ။ ထိနိက်လွယ်သည့် သူများဆိုသည်မှာ ကိုယ်ခံအားစနစ်နည်းသူများ၊ ကာကွယ်ဆေးပြည့်ဝစ္စာ ထိုးနှင့်မရှိသေးသည့် ကလေးများကို ဆိုလိုကြောင်းရှင်းပြုပါ။ ပြည်သူလူထုအတွင်း ကျွန်းမာသော သူများမှ ကာကွယ်ဆေးမထိုးနိုင်သော သူများအား ကာကွယ်ရန် တာဝန်ရှိကြောင်းနှင့် ငှါးကို အုပ်စုလိုက်ကိုယ်ခံအားစနစ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းပြောဆို ရှင်းပြုပါ။

အဆင့် - ၃

ဆရာမထံသို့ပေးစာ

သားဖွားဆရာမထံသို့

၂၀ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား ၂ ယောက်တစ်တွဲတွဲပါ။ တစ်တွဲစီအား မစံပါယ်မှ ဆရာမထံသို့ ပေးသောစာအား ပေးပါ။
- ၂။ တစ်ဖွဲ့စီမှ မစံပါယ်ထံသို့ ပြန်စာရေးပေးရန် ပြောဆိုပါ။

သို့ ဆရာမ

ကျွန်းမာသည် လက်တလော မွေးကင်းစကလေးမွေးထားသော မိခင်ဖြစ်သည်။ အရုံသားဖွား ဆရာမထံမှ ကြားသည်မှာ ကလေးမွေးပြီးသည်နှင့် ကာကွယ်ဆေးစတင်ထိုးရမည်ဟု ကျွန်းမာသည်။ သို့သော် ကလေးအားကာကွယ်ဆေးထိုးရန် အလွန်ကြောက်မိပါသည်။ ကျွန်းမာသည်မှာ ကလေးများတွင် ကာကွယ်ဆေးထိုးပါက အဖျားတက်တတ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ မှန်ပါသလားဆရာမ၊ ကျွန်းမာညီမလည်း သူ့ကလေးကို ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးတာ နှစ်ရက်လောက်ဖျားတယ် ပြောပါတယ်။ ကလေးက နာလည်းနာတော့ ကာကွယ်ဆေးထိုးတဲ့ နေ့တစ်ညာလုံး ကလေးက ဆက်တိုက်ငါးနေလို့ မိသားစုတစ်ခုလုံး အိပ်မရဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ သူလည်းဘာလုပ်ရမလဲဆိုတာ မသိဖြစ်ခဲ့တယ်။

ကျွန်မသူငယ်ချင်းလည်း သူ့ကလေးကိုကာကွယ်ဆေးသွားထိုးတာ ထိုးတဲ့နေရာဘေးက အရေပြားမှာ ရောင်ပြီး ဖောင်းတက်လာတယ်ပြောတယ်။

ကျွန်မမိမင်ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ချင်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ကာကွယ်ဆေးထိုးလိုကလေး သက်တောင့်သက်သာမဖြစ်မှာ ဖျားမှာကိုတော့ စိတ်ပူမိပါတယ်ဆရာမ။ ပြီးတော့ ကျွန်မကအလုပ်လည်းများတော့ ကလေးကို ကျွန်းမာရေးဌာနခေါ်သွားဘို့ အချိန်ပေးဖို့ခက်နေပါတယ်။ ကလေးကို အကောင်းဆုံးဖြစ်စေချင်ပါတယ် အခုထိတော့ ကျွန်မမြင်တာ မကောင်းတာတွေဘဲဖြစ်နေတော့ ကလေးကို ကာကွယ်ဆေးမထိုးဘဲ နေရင်ကောင်းမယ်လို့ ထင်တယ်။ ကျွန်မကို အကြံပေးပါပြီး ဆရာမရယ်။

လေးစားစွာဖြန့်

မစံပါယ်

- ၃။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အား စေတန္ဒဝန်ထမ်းအဖြစ် မိမိတို့အဖွဲ့မှ ပြန်လည်ဖွေဆိုသည်များကို မေးမြန်းစေပါ။
- ၄။ အခြားအဖွဲ့များအား ထပ်လောင်း အကြံပြုချက်များကို မေးမြန်းပါ။ ငှါးတို့တွင် အခြားသော အချက်များပါဝင်ပါသလား၊ ပါပါက အဆိုပါအချက်များကို ဝင့်စေပါ။

အဆင့် - ၄

ပြန်လည်ခြောင်းသပ်ခြင်း

၁၀ မိနစ်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား မိမိတို့ မည်သည့်အရာများသင်ယူမိသည်ကို မေးမြန်းပါ။
- ၂။ အဘယ့်ကြောင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းသည် အရေးကြီးသည်ကို မေးမြန်းပြီး ငှါးတို့ပြည်သူလူထုအတွင်းရှိ ပြည်သူများမှာ အဆိုပါ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၏ အရေးကြီးပုံကို သတိပြုမိခြင်း ရှိ/မရှိကို မေးမြန်းပါ။
- ၃။ ငှါးတို့အနေဖြင့် အဆိုပါ အချက်အလက်များအား ပြည်သူလူထုအတွင်း မည်သို့ ဝင့်နိုင်မည်ကို မေးမြန်းပါ။

မှတ်မိရန် အဓိကအချက်များ

- အခြေခံကာကွယ်ဆေးများကို ကလေးအသက် ပထမတစ်နှစ်အတွင်း ဆေးတိုက်(သို့)ထိုးပေးရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပုံမှန်ကာကွယ်ဆေးတိုက်၊ ဆေးထိုးခြင်း အစီအစဉ် ယေားပါအတိုင်း လိုက်နာပါ။
- ကလေးငယ်ကို ဆေးတိုက်၊ ဆေးထိုးပါက မှန်ကန်သော အသက်အချက်၊ ပမာဏ၊ အချိန်ဖြင့် ထိုးရန်လိုအပ်ပြီး ကာကွယ်ဆေး၍ ကာကွယ်နိုင်သောရောဂါများ (VPDs) ကို ကာကွယ်နိုင်စေရန် ဆေးအပြည့်အဝ တိုက်ကျွေးနိုင်စေပါ။

အခန်း ၄-၃

ကလေးကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို အကဲဖြတ်ခြင်း

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၄-၃

ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို စမ်းစစ်ခြင်း

တောက်ပသော မျက်လုံး၊ ဆံကေသာနှင့် အင်အားပြည့်ဖွံ့ဖြိုးမှုများသည် များသောအားဖြင့် အာဟာရပြည့်ဝသော ကလေးထိတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း ပြသခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရုတွင် ကလေးထိ၏ အသွင်အပြင်သည် အမြင်များစေနိုင်သည်။ ကလေးထိ၏ ကြီးထွားမှုကို စောင့်ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကလေးထိတစ်ဦးစီတိုင်း၏ လက်ရှိ သို့မဟုတ် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော အာဟာရမပြည့်ဝမှ အန္တရာယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ လူ့အဖွဲ့စည်းအတွင်း လက်ရှိဖြစ်နေသော ကြီးမားသည်အာဟာရပြသနာ တစ်ရပ်ကိုသော်လည်းကောင်း သိသာ ထင်ရှားစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို စောင့်ကြည့်ခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးမှု တိုင်းတာခြင်းနည်းလမ်းများဖြင့် တိုင်းတာခြင်း ပြုလုပ်ထားသော အသက် ၆ လ မှ ၅၉ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ တစ်ယောက်၏ အချွေယ်အစားကို ပုံမှန်တိုင်းတာခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချွေယ်သည် ကိုယ်နှင့်စိတ်ကျိုးမာရေး၏ ရေရှည်အကျိုးဆက်များအတွက် အေးပါသောကာလတစ်ခုဖြစ်သည်။ ကလေးထိ၏ အသက်၊ လိပ်၊ အရပ်နှင့် အလေးချိန်စွဲသော အချက်အလက်များကို အရည်အခင်းပြည့်ဝသော ပညာရှင်တစ်ဦးမှတိုင်းတာ စုစည်းပြီး ကလေးထိ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အကဲဖြတ်ရပေမည်။

င်းကို ကိုယ်ခန္ဓာအချိုးအစား ပမာဏအား စမ်းစစ်ခြင်းဟုခေါ်သည်။လတ်တလောအာ ဟာရချို့တဲ့ခြင်းနှင့်သည် အရေပေါ်အခြေအနေ သို့မဟုတ် ပဋိပက္ခအခြေအနေများတွင် မြင့်မားတတ်သည်။ ကလေးများ၏လက်မောင်းကို တိုင်းတာသော လျင်မြန်စွဲဆန်းစစ်ခြင်း

နည်းလမ်းသည် လတ်တလောအာဟာရချို့တဲ့ခြင်း ပြင်းထန်နှုန်းကို တိုင်းတာရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။ င်းကို လက်မောင်းအလည် လုံးပတ်တိုင်းခြင်းဟု ခေါ်သည်။ ဖောရှင်နေသော သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသော လက်မောင်းပတ်တိုင်းတာခြင်း စံနှုန်းအောက်ရောက်နေသော ကလေးများအား အစာကျွေးမွှေးထောက်ပံ့ခြင်းဆိုင်ရာ ကုတ်းခံယူရန် ညွှန်းပို့ရမည်။

လူ့အဖွဲ့စည်းများတွင် ပြုစောင့်ရောက်သူများသည် မိမိတို့၏ ကလေးထိများ ကောင်းမွန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးမှုရှိ/မရှိ သိရှိသောချာစေရန် လစဉ် ခန္ဓာကိုယ်ဖွံ့ဖြိုးမှု တိုင်းတာသော အစီအစဉ်များသို့ တက်ရောက်သင့်သည်။ ကောင်းမွန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးမှုရှိသော ကျိုးမာသည့် ကလေးထိသည် လစဉ် အလေးချိန်တက်ရောရမည် ဖြစ်သည်။ ကြီးထွားမှု စောင့်ကြည့်သော အစီအစဉ်များသို့ တက်ရောက်ခြင်းအားဖြင့် အထူးပြုလုပ်ထားသော် အရေးပေါ် အစာအာဟာရများဖြင့် ကုသရန် လိုအပ်သော ကလေးတစ်ယောက်တွင် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် အာဟာရပြသနာများကို ဖော်ထုတ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးများသည် ပြုစောင့်ရောက်သူများကို ကလေးထိ၏ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကျိုးမာရေးနှင့် အာဟာရများအကြောင်း ဖေးမြန်းနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ပေးထားရမည်။

ကလေးသူငယ် အစာကျွေးမွှေးပြုစွဲခြင်း လမ်းညွှန်

သင့်ကလေးကျိုးမှုဖွံ့ဖြိုးစွဲခြင်း မိမိနှုန်းတော်လိုက်ကြေးပါ

Save the Children

စာလုံး	ကျော်မှုပြုခြင်း	တိုင်းတာခြင်း
၆ လ	သိရှိပြု၊ နွှေ့စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၆ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အတွက်အတွက် အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၁ ၁၁	အသက် ၁၁ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၁၁ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၈-၁၁ လ	အသက် ၈-၁၁ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၈-၁၁ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၃-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၀-၀၁ လ	အသက် ၀၀-၀၁ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၀-၀၁ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၂ လ	အသက် ၀၂ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၂ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၂-၀၃ လ	အသက် ၀၂-၀၃ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၂-၀၃ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၃ လ	အသက် ၀၃ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၃ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၄ လ	အသက် ၀၄ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၄ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၅ လ	အသက် ၀၅ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၅ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၆ လ	အသက် ၀၆ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၆ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၇ လ	အသက် ၀၇ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၇ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၈ လ	အသက် ၀၈ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၈ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၀၉ လ	အသက် ၀၉ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၀၉ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၁၀ လ	အသက် ၁၀ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၁၀ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၁၁ လ	အသက် ၁၁ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၁၁ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၁၂ လ	အသက် ၁၂ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၁၂ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၁၃ လ	အသက် ၁၃ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၁၃ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၁၄ လ	အသက် ၁၄ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၁၄ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၁၅ လ	အသက် ၁၅ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်များများအား အသက် ၁၅ လ အတွင်းရှိ ကလေးထိ၏ အမြင်များစေနိုင်သည်။	၂-၄ ရက်ခဲ့ကို အကျိုးဆုံး ကျော်မှုပြုခြင်း
၁၆ လ	အသက် ၁၆ လ ပြုခြင်း၊ မြန်စွဲ၊ အမျှအမှု စာလုံးနှင့်	

အာဟာရမပြည့်ဝမှုကို ခန္ဓာကိုယ်အလေးချိန်နှင့် အရပ်တိုင်းတာသော နည်းလမ်းဖြင့် တိုင်းတာခြင်းများ

ကလေးငယ်တစ်ယောက်သည် ကောင်းမွန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းရှိ/မရှိသိရှိစေရန် အသက်အလိုက် ဆက်စပ်မှုရှိသော ကလေးငယ်၏ ကိုယ်အလေးချိန်နှင့် အရပ်အမြင်ကို ကလေးငယ် တစ်ယောက်၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံပါရှိသော အစိုးရထုတ် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် နှိုင်းယူဉ်ရပေါ်မည်။ ကလေးငယ်တစ်ဦးသည် ကျိုးမာသော ကလေးငယ်တစ်ဦးကဲ့သို့ အလေးချိန်နှင့် အရပ်မတက်သောအခါ အာဟာရမပြည့်ဝသော ကလေးအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပေါ်သည်။

အာဟာရမပြည့်ဝမှုကို အနည်းငယ် အတော်အသင့် သို့မဟုတ် အလွန်အကျိုးဟျှော် အပ်စွာဖော်ထုတ်ရာတွင် 'Z-score' ကို အသုံးပြုသည်။ ခန္ဓာကိုယ်တိုင်းတာသော နည်းလမ်းသည် မည်၍မည်မျှ၊ မည်သည့်လမ်းကြောင်း၌ ကျိုးမာရေးစံနှုန်းမှဖြစ်စေ အလယ်အလတ် တန်ဖိုးမှဖြစ်စေ သွေဖယ်သွားသည်ကို ဖော်ဆောင်ပေးရာတွင် ('Z-score') ဖြင့်ကိုယ်စားပြုသည်။ (Z-score) ကို သွေဖယ်မှုစံနှုန်း (SD) ဟုသာတ်မှတ်နိုင်ပေါ်သည်။ အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သော (Z-score) ဆိုသည်မှာ ကလေးငယ်၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် စံသတ်မှတ်ထားသည့် ကျိုးမာသော ကလေးထက် ပွဲဖော်ခြင်းဖြစ်သည်။ အာဟာရမလုံလောက်ခြင်းကို ကြီးထွားနှုန်းတန်ခြင်း၊ ပိုင်လိုခြင်းနှင့် ခန္ဓာကိုယ်ညှက်ခြင်းဖြင့် မှတ်ယူနိုင်သည်။

ကြီးထွားနှုန်းတန်ခြင်းကို အသက်အခြေခံ၍ အရပ်တိုင်းခြင်း (HAZ/LAZ) ဖြင့် ဖော်ထုတ် နိုင်သည်။ ကြီးထွားနှုန်းတန်ခြင်းသည် ကလေးငယ်တစ်ဦးသော အခြားအသက်ရွယ်တူ ကျိုးမာသောကလေးငယ်ထက် ပုံ/မပုံကို ဖော်ထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကလေးငယ်တစ်ဦး၏ အရပ်သည် စံသတ်မှတ်ထားသော ကျိုးမာသည့်နှုန်း သို့မဟုတ် သွေဖယ်မှုစံနှုန်း (SD)ထက် ၂ ဆ ပျော်နည်းပါက ကြီးထွားနှုန်းတန်ခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ကလေးငယ်တစ်ဦးသည် အချိန်ကာလကြားမြင့်စွာ အာဟာရမပြည့်ဝပါက ငှါးတို့၏ အရပ်ထွေက်ခြင်းသည် ထွေက်သင့် သည်ထက် နေ့သွားပေါ်သည်။ ကြီးထွားနှုန်းတန်ခြင်းသည် ရာသီဥတုအလိုက် ပြောင်းလဲ သက်ရောက်မှ မရှိ၍ ကြီးထွားနှုန်းတန်ခြင်းသည် ရေရှည်ဖြစ်သော အာဟာရမပြည့်ဝခြင်း ဖြစ်သည်။ အများအားဖြင့် ကြီးထွားနှုန်းတန်းသော ကလေးငယ်တစ်ယောက်သည် ကျိုးမာနေပုံပေါ်သောကြောင့် ကြီးထွားနှုန်းတန်းမတန် ပြောရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ကလေးငယ်၏ ကြီးထွားနှုန်းတန်းမတန် သိရှိရန် အမြဲတစ်ဦး

အာဟာရမပြည့်ဝမှုသည် အစိကဗူးနှုန်းရပ်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉-၁၆ ခုနှစ်ကောက်ယူသော လူဦးရေ ကျိုးမာရေးစာရင်း (MDHS) အရ ၅၅ နှစ် အောက် ကလေးငယ်များ၏ ၂၉% သည် ကြီးထွားနှုန်းတန်းနေ၍ ၈% မှာ အလွန်အကျိုးထွားနှုန်းတန်းခြင်းဖြစ်စေ ဖြစ်နေပြီး ငှါးသည် ရေရှည်အာဟာရမပြည့်ဝခြင်းကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

ပိုင်လိုခြင်းကို စိုးရိုးရသော အာဟာရချို့တဲ့မှုဟျှော်လည်း သိုံးပြုပြီး အရပ်အခြေခံ၍ ကိုယ်အလေးချိန် တိုင်းတာခြင်း (WHZ) ဖြင့် ဖော်ဆောင်နိုင်သည်။ ပိုင်လိုခြင်းသည် ကလေးငယ်များတွင် မည်သည့် အရပ်အရွယ်တူဖြစ်မဖြစ်၊ ကျိုးမာသော ကလေးငယ်ထက် ပိုင်/မပိုင်ကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကလေးငယ်၏ ကိုယ်အလေးချိန်သည် စံသတ်မှတ်ထားသော ကျိုးမာသည့်နှုန်း သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်တန်ဖိုးထက် (SD) ၂ ဆတက် ပျော်နည်းပါက ပိုင်လိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကလေးငယ်များသည် ကြီးထွားမှု တန်းသွားသည့်သာမက ကိုယ်အလေးချိန်ပါ ပျော်နည်းသွားနိုင်သည်။ ပိုင်လိုခြင်းသည် လတ်တလော၊ ရေတိ စိုးရိုးရသော အာဟာရမပြည့်ဝမှု သို့မဟုတ် ဖျားနာမှုကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။ ပိုင်လိုသော ကလေးငယ်များ၏ အရေအတွက်သည် နှစ်စဉ်အစားအသောက် မလုံလောက်ခြင်း သို့မဟုတ် ရာသီအလိုက် ဖျားနာမှုအပေါ် မူတည်၍ ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉-၁၆ ခုနှစ်က ကောက်ယူသော သန်းခေါင်စာရင်း (MDHS) အရ ၇% ရှိသော မြန်မာ ကလေးငယ်များသည် ပိုင်လို၍ ၁% သည် အလွန်အကျိုးပိုင်လိုနေခြင်းကြောင့် စိုးရိုးရသော အာဟာရမပြည့်ဝခြင်းကို ဖော်ပြနေခြင်းဖြစ်သည်။

ကိုယ်အလေးချိန်ပေါ်ခြင်း အရပ်အမြင်ပေါ်ခြင်းနှင့်ဖြစ်စေ သွေဖယ်မှုစံနှုန်းရလဒ်ကိုဖြစ်စေ တွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ငှါး၏ခေက်ခဲနက်နဲ့မှုနှင့် အများဖြစ်လေ့ရှိရှိခြင်းကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင် အဖွဲ့အစည်းအတွင်း လူ့ခန္ဓာကိုယ်တိုင်းတာနည်းစနစ်ကို အသုံးမပြုရန် အကြံပြုထားသည်။ ထိုအစား လက်မောင်းလုံးပတ်တိုင်းတာနည်းကို အသုံးပြု၍ ပတ်ဝန်းကျင် အဖွဲ့စည်းအတွင်း ရှိသော ပိုင်လိုသည့် ကလေးငယ်များကို အရေအား အခြေအနေများတွင် လျင်မြန်စွာ သိရှိ တိုင်းတာနိုင်ပေါ်သည်။ ထိုသို့တိုင်းတာရာတွင် တိကျမှုရှိစေရန် အထူးလေ့ကျင့်မှုလိုအပ်ပေါ်သည်။

ကိုယ်အလေးချိန်ပျော်နည်းခြင်းသည် အသက်အခြေခံ၍ ကိုယ်အလေးချိန် တိုင်းတာခြင်းဖြစ်ပြီး ကြီးထွားနှုန်းတန်းသော ပိုင်လိုသော ကလေးငယ်များကိုပါ ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်သည့် ပေါင်းစပ် တိုင်းတာနည်း တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ အသက်အခြေခံ၍ ကိုယ်အလေးချိန်တိုင်းတာခြင်းသည် အလွယ်ကူးဆုံး ခန္ဓာကိုယ် တိုင်းတာနည်းတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ အသက်အခြေခံ၍ ကိုယ်အလေးချိန်တိုင်းတာခြင်းသည် ပိုင်သည်။ အသက်ကိုအတိအကျေမသိသော အခြေအနေများတွင် တိကျမှုပျော်ပါးနိုင်ပေါ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးငယ်များ၏ အာဟာရမပြည့်ဝမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကောင်းမွန်သော တိုင်းတာသော စုံဆုံးမှုများရှိလျက်ရှိသည်။ ၂၀၀၉-၁၀ ခုနှစ်တွင် တိုင်းတာသော စုံဆုံးမှုများဖြင့် တိုင်းတာသော စစ်တမ်း (MICS) အရ အသက် ၅၇%အောက် ကလေးငယ်၂၃% သည် ခန္ဓာကိုယ် ညှက်လျက်ရှိပြီး ၄% သည် ရေရှည်ဖြစ်သော အလွန်အကျိုးကျိုးဆုံး အာဟာရမပြည့်ဝမှုသည်။

လက်မောင်းအလယ် ပတ်လည်တိုင်း (MUAC) တိုင်ကြီးပြား

၆ လကျော်သော ကလေးထောက်၏ အာဟာရချို့တဲ့မှုကို သိရှိစေရန်အတွက် လက်မောင်းကို တိုင်းတာရာတွင် အထူးပြုလုပ်ထားသော တိုင်ကြီးပြားကို အသုံးပြုသည်။ ကလေးထောက်၏ လက်မောင်းအလယ်ကို တိုင်းတာခြင်းသည် ကလေးထောက်၏ ပိန်လိုခြင်း သို့မဟုတ် ပိန်လိုခြင်းကို တိုင်းတာခြင်းအားဖြင့် ကလေး၏ စိုးရိမ်ရသော အာဟာရချို့တဲ့မှုကို ပြုသနိုင်သည့်အတွက် အရေးပါသည်။ ငှါးကို လက်မောင်းပတ်တိုင်း (MUAC) တိုင်ကြီးပြား ဟုခေါ်သည်။

တိုင်ကြီးပြားတွင် ကျယ်သောအပိုင်း၊ ကျဉ်းသောအပိုင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ကျယ်သောအပိုင်း၏ အလယ်နားတွင် အပေါက်တစ်ပေါက်ရှိပြီး တိုင်ကြီးပြား၏ တစ်ဖက်တစ်ချက်စီတွင် မြားတစ်ခုစီ

ရှိသည်။ တိုင်ကြီးပြား၏ ကျဉ်းမြောင်းသောအဆုံးသတ်တွင် အစိမ်း၊ အဝါနှင့် အနီဟူ၍ အရောင်သုံးရောင်ရှိသော အပိုင်းများရှိသည်။ အစိမ်းသည် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း မရှိကြောင်းပြသည်။ အဝါရောင်သည် ဖျားနာခြင်း သို့မဟုတ် သင့်လျော်သောကျွားမွေးမှု မရှိခြင်းကို ပြသခြင်းဖြစ်ပြီး အန္တရာယ်ရှိသော နှုန်းအတွင်းဖြစ်၍ ပိုမိုကျွားမွေးခြင်းနှင့် အမိလိုက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည်။ အနီရောင်သည် စိုးရိမ်ရသော လတ်တလောပြင်းထန် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို ဖော်ပြထားပြီး သေဆုံးမှုကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ချက်ချဉ်းအရေးပေး ဆောင်ရွက်ရမည်ကို သတိပေးခြင်းဖြစ်သည်။ လက်မောင်းပတ်တိုင်း (MUAC) တိုင်ကြီးပြားကို အသက် ၆ လသားမှ ၅၉ လကြား သို့မဟုတ် ၅ ကြိမ်မြောက်မွေးနှင့် မတိုင်ခင်အထိသာ အသုံးပြုသင့်သည်။ တိုင်းတာခြင်းကို မည်သည့်လက်မောင်းတွင်ဖြစ်စေ အလယ်၌ ပြုလုပ်ရပေါ်မည်။

အာဟာရချို့တဲ့မှုအား စန်းစစ်ခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

လက်မောင်းပတ်တိုင်း တိပ်ကြီးပြား (MUAC) ကို မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုရမည်ကို သင်တန်းသားများအား သိရှိစေရန်။

ကြာချိန်

၁ နာရီ ၁၅ မြန်

ထောက်ကူပစ္စည်းများ

... ရုပ်လှန်ကားချပ်များ

နည်းလမ်းများ

... သရပ်ပြခြင်း
... လေ့ကျင့်ခြင်း
... တဲ့ပြန်ချက်
... ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ညွှန်ကြားချက်များ

အဆင့် - ၁

သင်တန်းသားများလုပ်ဆောင်ရန်

ကိုယ်အလေးချိန် ချိန်ခြင်းနှင့် တိုင်းတာခြင်း အတွေ့အကြား

၁၅ မြန်

၁။ သင်တန်းသားများကို အဖွဲ့ယောက်များအဖြစ် ခွဲပါ။

၂။ ငှုံးတို့ကို အောက်ပါမေးခွန်းများကို တွေးတော်၍ တိုင်ပင်ခိုင်းပါ။

... ၉ နှစ်အောက် ကလေးငယ်များ၏ ကြီးထွားနှုန်းကို တိုင်းတာခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် အရေးပါသနည်း။

... ကလေးကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို မည်ကဲ့သို့ တိုင်းတာနိုင်သနည်း။

၃။ အားလုံးမျှကိန္ဒာစုံညီရှိသောအခါ ငှုံးတို့၏ အဖြေများကို မျှဝေခိုင်းပါ။

၄။ ပုံပိုးဆောင်ရွက်သူသည် အဖြေများကို အနှစ်ချပ်၍ ရှင်းလင်းပြပြီးနောက် ကျိုးခဲ့သော အချက်အလက်များကို ထပ်ပေါင်းထည့်ပါ။

၅။ သင်တန်းသားများအား ကလေးငယ်များကို မှန်မှန်ကန်ကန် ဖွံ့ဖြိုးမှုရှိစေရန် ကိုယ်အလေးချိန် ချိန်ပေးခြင်းနှင့် တိုင်းတာပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးဖူးခြင်း ရှု/ပရှု ပေးမြန်းပါ။

၆။ ကလေးများကို ကိုယ်အလေးချိန် ချိန်ပေးခြင်းနှင့် တိုင်းတာပေးခြင်း ပြုလုပ်ပေးဖူးသူများ၏ အတွေ့အကြားတစ်ခုစီကို မျှဝေပေးရန် တောင်းဆိုပါ။

၇။ ငှုံးတို့ ကိုယ်အလေးချိန်ပေးခြင်းနှင့် တိုင်းတာပေးခြင်း ပြုလုပ်ပေးရာ၌ ကျွန်းမားရသည့် ကလေးငယ်သည် အမှန်တောက်ထွင် အာဟာရပြည့်စုံခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ကြံ့ဖူးပါသလားဟု မေးပါ။

၈။ အကယ်၍ သင်တန်းသားများသည် ကလေးငယ်အား ကိုယ်အလေးချိန်ချိန်ခြင်း၊ တိုင်းတာခြင်းများ မလုပ်ဖူးပါက ငှုံးတို့အနေဖြင့် ကလေးတစ်ယောက် ကောင်းမွန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးမှ ရှု/ပရှု မည်သို့ သိရှိနိုင်သည်ကို မေးပါ။

၉။ ငှုံးတို့အား မိမိတို့၏ကလေးနှင့် ပတ်သက်၍ဖြစ်စေ ပတ်ဝန်းကျင်အဖွဲ့အစည်း၌ မိမိတို့ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ဖူးသော အတွေ့အကြားများကိုဖြစ်စေ စဉ်းစားခိုင်းပါ။

အဆင့် - J

သင်တန်းသားများလုပ်ဆောင်ရန်

လက်မောင်းပတ်တိုင်းတိပိုးပြားဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်း

၄၅ မီနဲ့

- ၁။ လက်မောင်းပတ်တိုင်း တိပိုးပြားတစ်ပြားစီကို သင်တန်းသားတစ်ယောက်စီအား ကမ်းပေးပါ။
- ၂။ ထိုဗြိုးပြားပျီးကို အရင်က မြင်နှုံးခြင်း သို့မဟုတ် အသုံးပြုနှုံးခြင်း ရှိ/မရှိ မေးမြန်းပြီး မည်သည့်အတွက် အသုံးပြုသည်ကို မေးမြန်းပါ။
- ၃။ ငှါးသည့် ပိန်လီခြင်းကို တိုင်းတာခြင်းအားဖြင့် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို တိုင်းတာရန် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။
- ၄။ တိပိုးပြားတစ်ခုကို ကိုင်ထား၍ ငှါး၏ ကွဲပြားသောအပိုင်းများကို သင်တန်းသား တစ်ယောက်အား မေးမြန်းပါ။
- ... တိပိုးပြားတွင် ကျယ်သောအပိုင်းနှင့် ကျွဲ့သောအပိုင်းရှိသည်။
  - ... ကျယ်သောအပိုင်း၏ အလယ်နားတွင် အပေါက်တစ်ပေါက်ရှိပြီး တိပိုးပြား၏ တစ်ဖက်တစ်ချက်စီတွင် မြားတစ်ခုစီ ရှိသည်။
  - ... တိပိုးပြား၏ ကျွဲ့မြောင်းသောအပိုင်း အဆုံးသတ်တွင် အစီမံ၊ အဝါနှင့် အနီဟူ၍ အရောင်သုံးရောင်ရှိသော အပိုင်းများရှိသည်။
- ၅။ တိပိုးပြား၏ အစွန်းတစ်ဖက်ကို အပေါက်ထဲသို့ မည်သို့ထည့်ပြီး မြားများသည် အတိုင်းအတာကို မည်သို့ထွန်ပြထားကြောင်း သရုပ်ပြပါ။
- ၆။ လက်မောင်းပတ်တိုင်း တိပိုးပြားဖြင့် တိုင်းတာချက်သည် အာဟာရချို့တဲ့မှုကို မည်သို့ပြကြောင်း ရှင်းပြပါ။
- ... အစီမံရောင်သည် အာဟာရချို့တဲ့မှု မရှိကြောင်း ပြသည်။
  - ... အဝါရောင်သည် အာဟာရချို့တဲ့မှုအစကို ထွန်ပြသည်။ အစားအစာ ကျွဲ့မွေးခဲ့ပုံကို သိရန် လိုအပ်သည်။ လက်ရှိ သို့မဟုတ် လတ်တလော ဖျားနာမူနှင့် ကလေးထဲအား စားသောက်ရန် မည်ကဲ့သို့ အားပေးပုံ ဖျားနာခြင်းဖြစ်စေ သင့်လျော်သူအား မေးမြန်းပါ။ ထိုးမြှင့်ကျွဲ့မွေးမြှင့်းခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တဲ့ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားရန် အရေးပါကြောင်း ပြောပါ။
  - ... အနီရောင်သည် စိုးရို့ပို့ရသော အာဟာရချို့တဲ့မှုကို ဖော်ပြထားပြီး သေဆုံးမှုကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ချက်ချင်းအရေးပေး ဆောင်ရွက်ရမည်ကို သတိပေးထားသည်။

၇။ (MUAC) တိပိုးပြားကို အသက် ၆ လသားမှ ၅၉ လကြား (၅ ကြိမ်မြောက်မွေးနေ့) မတိုင်ခင်အထိသာ အသုံးပြုသည့်ကြောင်း မှတ်သားထားပါ။

၈။ တိုင်းတာခြင်းကို ဘယ်ဘက်လက်မောင်း၏ အလယ်မြှုသာ ပြုလုပ်ရမည်ကို ရှင်းပြပါ။

၉။ ငါးနှစ်အောက်ကလေးထဲတစ်ယောက်တွင် လက်မောင်းပတ်တိုင်း တိပိုးပြား (MUAC) ဖြင့် မည်ကဲ့သို့ တိုင်းတာရမည်ကို သရုပ်ပြပါ။ အကယ်၍ မရှိပါက သင်တန်းသားတစ်ယောက်၏ လက်မောင်းပတ် (MUAC) ကို တိုင်းတာရန် လူကြီးသုံး လက်မောင်းပတ်တိုင်း တိပိုးပြားကို (MUAC) ကို အသုံးပြပါ။

... မည်သည့်လက်မောင်းတွင်ဖြစ်စေ အဝတ်ကို ဖယ်ရှားပါ။

... အပေါ်လက်မောင်း၏ အလယ်နေရာကို ရှာပါ။

... လက်ဖျားထိပ်ဖြင့် ပုံး၏ထိပ်ကို ရှာပါ။

... တံတောင်ဆစ်ကို ၉၀ ဒီဂရီကျွေးထားပါ။

... ကြီးသုံး၍ဖြစ်စေ တိပိုးပြားကိုသုံး၍ ဖြစ်စေ ပုံးစုံထိပ်မှ တံတောင်ဆစ်ထိပ်သုံး တိုင်းတာပြီး ကြိုးကို တစ်ဝက်ခေါက်ပါ။ မာကာကို သုံး၍ဖြစ်စေ ဘောပင်ကို သုံး၍ဖြစ်စေ ကလေးထဲ၏ လက်မောင်းအလယ်မှတ်ကို မှတ်ပါ။

... လက်ကိုပုံ့ဖုန်အတိုင်းဆန်ထားပြီး တိပိုးပြားကို လက်မောင်း၏ အလယ်၍ ရှစ်ပတ်ပါ။ တိပိုးပြားတွင် သင့်တော်သော တင်းအားရှိစေပြီး မတင်းလွန်း မလျှော့လွန်းရ။

... မြားနှစ်ခုမှ ညွှန်ပြထားသော အပေါက်အတွင်းရှိ အရောင်ကို စစ်ဆေးပါ။

တိုင်းတာချက်ကို မှတ်သားပါ။

၁၀။ သင်တန်းသားများကို အုပ်စုလေးစွဲပြီး တစ်ဖွဲ့စီအား လက်မောင်းပတ်တိုင်း (MUAC) တိပိုးပြားတစ်ချို့ပေး၍ ဖြစ်နိုင်ပါက ကလေးတစ်ယောက်ကိုပါ လေ့ကျင့်ရန် ထားပေးထားပါ။

၁၁။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီ၏ လူတစ်ဦးချင်းစီအား ကလေးထဲ (သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်)၏ လက်မောင်းပတ် (MUAC) ကို လေ့ကျင့်တိုင်းတာနိုင်းပါ။

၁၂။ သင်တန်းသားများကို ငှါးတို့၏ အတွေ့အကြံများကို မျှဝေခိုင်းပါ။

၁၃။ မှားလေ့ရှိသော အမှားများကို ဆွေးနွေးပါ။

... တိပိုးပြားကို ပတ်ရာ၌ တင်းလွန်း လျှော့လွန်းခြင်း။

... ပုံးနှင့် တံတောင်ဆစ်ကြား အလယ်နေရာမှ တိုင်းတာခြင်းပါပြုခြင်း။

... လက်မောင်းလုံးပတ် (MUAC) တိုင်းတာရ တံတောင်ကျွေး၍ တိုင်းတာခြင်း သို့မဟုတ် လက်ကိုပုံ့မှန်မထားခြင်း။

အဆင့် - ၃

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

သင်ကြားရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။

၁၅ မီနဲ့

- ၁။ သင်တန်းသားများကို ထိုလုပ်ငန်းစဉ်များမှ သင်ယူခဲ့သည်များကို မေးမြန်းပါ။
- ၂။ ခန္ဓာကိုယ်တိုင်းတာခြင်း နည်းလမ်းသည် အာဟာရရဲ့တော်ကြောင့် အခြေအနေအပေါ် စောင့်ကြည့်ရာတွင် အဘယ့်ကြောင့် အရေးကြီးကြောင်း ဆွေးနွေးပါ။
- ၃။ ဤအသိပညာသည် ပတ်ဝန်းကျင် လူ့အဖွဲ့စည်းအတွင်း အာဟာရရဲ့တော် မပြည့်ဝခြင်း၊ အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို ကာကွယ်ရေးမှု မည်ကဲ့သို့ အထောက်အကူ ပြုသနည်း။

မှတ်မိရန် အဓိကအချက်များ

- အကယ်၍ ကလေးတစ်ယောက်၏ လက်မောင်းလုံးပတ် (MUAC) တိုင်းတာချက်သည် အဝါရောင်စုနှင့်အတွင်း ရှိနေပါက ဂရိစိုက်စောင့်ရှောက်သူကို အထားအသောက် ကျွေးမွေးခြင်းအပေါ် အထူးကြပ်မတ်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်စာကျွေးမွေးရန် အကြံပြေားကြားချက်များ ပုံပိုးပေးရမည်။
- အကယ်၍ ကလေးတစ်ယောက်၏ လက်မောင်းလုံးပတ် (MUAC) တိုင်းတာချက်သည် အနီရောင်စုနှင့်ရှိနေပါက ကျွန်းမာရေးကုသမှုကို ချက်ချင်းထောက်ပေးရမည်။

အခန်း ၄-၄

ပိုမိုကောင်းမွန်သော အာဟာရပြည့်ဝ ကျွန်းမာရေးအတွက် ရော မိလ္လာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှု

နောက်ခံအကြောင်းအရာ ၄-၄

အာဟာရရှင်းရော မိလ္လာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းမှုတို့၏ ဆက်နွဲပို့မှု

ကလေးများ၏အာဟာရ အခြေအနေနှင့် ရော မိလ္လာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှုတို့သည် ဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကမ္မာအနှံးသက်သေအထောက်အထားများရှိသည်ကို ကျွန်းမှုပြီးပြုသည်။ အဆုံးပါ ဆက်နွဲပို့မှုသည် အထူးသဖြင့် ကလေးများ၏ အထိအခိုက်မခံသော ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွက် အလွန်အရေးကြီးသည်။ ထိုကြောင့် ရေအပ်းအမြစ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှု မရှိခြင်းသည် အာဟာရချို့တဲ့မှုကို ဖြစ်နိုင်သည်ကို သိရှိပြီးဖြစ်သည်။ ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ကလေးများ၏ ကိုယ်ခွဲမြဲးအားသည် သာမန်လျှယ်တစ်ပြီးကဲ့သို့ မသန့်စွမ်းသေးသောကြောင့် ရော်ဖြစ်နိုင်ခြေများသည်။ ကလေးများမှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအာရ သေးငယ်နေချိန်ဖြစ်ပြီး လျင်မြန်စွာ အရှို့နှုန်းဖြင့် တိုးတက်နေချိန်ဖြစ်သောကြောင့် ဖူးနာခြင်းနှင့် ဝမ်းလျှောခြင်းကြောင့် အာဟာရရဲ့တော်ကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုဒဏ်ကို မခံနိုင်ပေါ်။

မိမိနေအိမ်ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရန် ထိန်းသိမ်းမှု၊ ကောင်းမွန်စွာ အညစ်အကြေးစွန်းပစ်ခြင်းနှင့် သန့်ရှင်းမှုတို့ကို လိုက်နာခြင်းတို့သည် ငြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် ရော်များမှ ကာကွယ်နိုင်ရန် အကူအညီပေးသည်။ အသေးစိတ်သိလိုပါက အာဟာရအကြောင်းလေ့လာခြင်း စာအုပ်မှု အခန်း ၄ တွင် ဖော်ရှုနိုင်ပါသည်။ အခန်း ၃-၃ တွင်လည်း သန့်ရှင်းမှုနှင့် ဖြည့်စွက်စာ ကျွေးမွေးခြင်းအကြောင်း အသေးစိတ်ကို ထပ်မံပတ်ရှုနိုင်သည်။

ရေ၊ မိလ္လာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန္တရှင်းမှုတိအတွက် လုပ်ဆောင်ချက်နည်းလမ်းများမှာ မတူညီ သော်လည်း တူညီသော ရည်မှန်းချက်မှာ ရောဂါကူးစက်မှုအန္တရာယ်မှ လျော့ကျစေရန် ဖြစ်သည်။ ရေအရှင်းအမြစ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန္တရှင်းမှု လုပ်ဆောင်နည်းများမှာ အိမ်သာအသုံးပြုမှာ လက်ဆေးနိုင်သော ကျန်းမာရေးဌာနများ အသုံးပြုနိုင်လာမှုနှင့် သန္တရှင်းသော သောက်ရေး ရေချိုးရန်နှင့် ချက်ပြုတိရန် သုံးရေအဖြစ် လုံလောက်သော ရေ ရရှိနိုင်မှာ တိရစ္ဆာန်များအား သန္တရှင်းစွာ ကိုင်တွယ်နိုင်မှာ လက်ဆေးခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်သော တစ်ကိုယ်ရည်သန္တရှင်းမှု အိမ်နှင့် အစားအစာ သန္တရှင်းမှု အပြုအမူများအား တိုးမြှင့်ပေးခြင်း၊ ကလေးမစင်များအား စနစ်တကျ စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် ကိုယ်တွယ်ခြင်းအပြင် ရေနှင့် အစားအစာများအား စနစ်တကျ သိလျောင်ခြင်းတိပါဝင်သည်။

အည်းအကြေးစွန့်ပစ်ခြင်း

လူ့သီးနှင့် မစင်များအား အန္တရာယ်ကင်းစွာ စွန့်ပစ်ရန်အတွက် ဝန်ဆောင်မှုများကို ကျန်းမာရေးဌာနများ အသုံးပြုမှာ အားပေးမှုတိသည် ပတ်ဝန်းကျင်မှ တစ်ဆင့် ကူးစက်မှုကို ကာကွယ်ပေးသည်။ သန္တရှင်းသော ကျန်းမာရေးဌာနများ တိုးတက်လာမှုဆိုသည်မှာ လူတို့၏ အည်းအကြေးများကို မထိတွေ့ရန် ခွဲခြားထားပြီး မိလ္လာတွေက်ပေါက် (သို့မဟုတ်) ရေလောင်း အိမ်သာပိုက်များမှ အည်းအကြေးစွန့်စစ် ပိုက်ဆီ (သို့မဟုတ်) မိလ္လာတွေးများ ဆီသို့ လေဝင်လေတွေက်ကောင်းမွန်သော အိမ်သာတွင်းများဆီသို့ ရောက်ရှိစေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

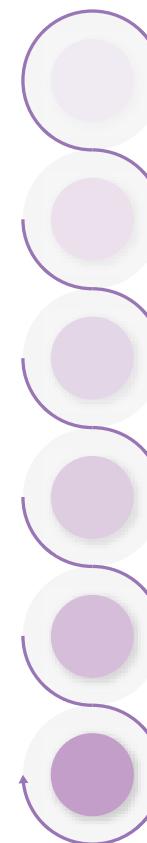
ပတ်ဝန်းကျင်သန္တရှင်းမှု

အိမ်သာတက်ပြီးတိုင်း၊ ကလေးအည်းအကြေး ကိုင်တွယ်ပြီးတိုင်း၊ အစားအစာများအား မကိုင်တွယ်မို့ အစားအစာများမှု ကလေးအား အစားအကျော်များမှု တိရစ္ဆာန်အည်းအကြေးများအား ကိုင်တွယ်ပြီးချိန်၊ ကျန်းမာရေးဌာနများတွင် လူနာအား မစမ်းသပ်ရသေးမိနှင့် စမ်းသပ်ပြီး ချိန်များတွင် ဆပ်ပြာဖြင့် လက်ကို စင်ကြယ်စွာ ဆေးသည့် အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်ခြင်း၊ သန္တရှင်းမှုဆိုသည်မှာ အစားအစာသန္တရှင်းမှု (အစားအစာ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ သိလျောင်ခြင်းနှင့် ပြုလုပ်ခြင်းတို့တွင် သန္တရှင်းစွာ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်သန္တရှင်းမှုနှင့် နေအိမ်ရှိ အည်းအကြေးများအား စနစ်တကျ စွန့်ပစ်ခြင်းစသည့် နည်းလမ်းများကို ဆိုလိုသည်။

WHO/UNICEF/USAID 2015

ရေ၊ မိလ္လာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန္တရှင်းမှု မရှိခြင်းသည် ကလေးများ၏ ကျန်းမာစွာ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွား စေနိုင်ရန် အမိကြော်မြိမ်းခြောက်မှု ၃ ရပ်ဖြစ်သည့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလေ့လာ ကပ်ပါးနှင့် သံကောင် ရောဂါများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်း ပုံမှန်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိသည် ရောဂါများကို ကြံတွေ့ရမည့်ဖြစ်သည်။

ရေ၊ မိလ္လာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန္တရှင်းမှုအားနည်းမှုမှ ကလေးအာဟာရချို့တဲ့မှုဆီသို့။

မသန္တရှင်းသော ကျန်းမာရေးနှင့် မညီးဥ္ဓာတ်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ထိတွေ့မှ

ကလေးမှာ ကပ်ပါးပိုးများ သံကောင်များ၊ ဘတ်တိုးရိုးယား၊ ပိုင်းပိုင်းများနှင့် အခြားသော ရောဂါများဖြစ်နိုင်သည်။

ကလေးသည် ရောဂါများကို တိုက်ဖျက်ရန် ပုံမှန်ထက် အာဟာရပိုးတို့အပ်သည်။ ကလေးမှာ စိုးလျော ဝမ်းပျက်ရှိပါက ရေနှင့် အခြားအာဟာရပိုး ဝမ်းနှင့်အတူပါ ခန္ဓာကိုယ်မှ ထွက်သွားပေမည်။

ဗျားနာသော ကလေးမှာ အန်ခြင်း၊ အစားအစားနိုင်ခြင်း တို့ကြောင့် ရွင်းကိုယ်ခွဲသွားမှ အာဟာရများ၊ ကုန်ဆုံးစေမည်။ ပြင်းထုန်ပါက ကလေးမှာ အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်သည်။

ကြော်မြှုံးစွာ ဝမ်းလျေား၊ ဗျားနာပါက ကလေးကြော်တို့ယ်မှ အာဟာရပိုးများ၊ ဆုံးရှုံးသွားမည် ဖြစ်သည်။ မကြာခဏ ဝမ်းလျော့ခြင်းနှင့် မစင်တို့နှင့် ထိတွေ့မှုတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်မှ အာဟာရပိုး စုံပိုံနိုင်စွားကို နည်းပါးစေပြီး အာဟာရချို့တဲ့ နိုင်စေသည်။

အာဟာရချို့တဲ့သော ကလေးများမှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အားနည်းပြီး ဝမ်းလျော့ခြင်းတို့ ပို့မို့ခံရနိုင်ပြီး အာဟာရချို့တဲ့မှု ပို့မို့ဆုံးရှုံးနိုင်သည်။

ဦးမြောက်မှု ၁ - ဝမ်းပျက်ဝမ်းလေ့လာရောဂါ

အခန်း ၄-၁ တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ဝမ်းပျက်ဝမ်းလေ့လာအကြောင်း ပြန်လေ့လာကြည့်ပါ။ ရေ၊ မိလ္လာနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန္တရှင်းမှုအလေ့အကျင့် အားနည်းခြင်း အခြေအနေသည် ကလေးများ ဖျားနာခြင်း ဖြစ်စေသည့် အစိက အကြောင်းအရင်း ၃ ရပ်တွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပြီး အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို ဖြစ်စေပေါ်သည်။ ဝမ်းရောဂါမှာ အမိက်အားဖြင့် ပိုင်းရော်စွာ ကပ်ပါးပိုးများနှင့် ဘတ်တိုးရိုးယားပိုးများကြောင့် ဖြစ်စေလိုက်သည်။ အစားအစာ၊ ရေ၊ ကိုင်တွယ်သည့် လက်များနှင့် ပိမိအိမ်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ပစ္စည်းများမသန္တရှင်းမှုများသည် ကလေးအား ကူးစက်ပြီး ရောဂါရှိကာ ဝမ်းရောဂါ ဖြစ်စေနိုင်သည်။

ဝမ်းရောဂါသည် အစားအသောက်ပျက်စေပြီး အာဟာရစုံယူမှု ကိုတားဆီးလေ့ရှုံးသည်။ ကလေး အသက် ၂ နှစ်အတွင်း မကြာခဏ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလေ့လာဖြစ်ပါက ကလေးမှာ အရပ်ပုံနိုင်ပြီး

ဥုတ္တာ၏ပည့်ဖြိုးမှု အားနည်းပေမည်။ အာဟာရချို့တဲ့သည့်ကလေးများသည် ကိုယ်ခံစွမ်းအား လျော့နည်းမည်ဖြစ်ပြီး အူလမ်းကြောင်းပိုးဝင်နိုင်ခြေပိုများပြားပြီး ကာလကြာရှည် ဝါးလျော နိုင်ချေလည်း မြင့်မားနိုင်သည်။ ဝါးပျက်ဝါးလျောခြင်းသည် အထူးသဖြင့် ကလေးများတွင် အာဟာရချို့တဲ့ပြီး သေဆုံးနိုင်ချေ ပိုများသည်။ ဝါးပျက်ဝါးလျောရောဂါသည် ဝါးလျော သေဆုံးနိုင်သည့် အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည့် ရေခါတ်ဆုံးနှုံးခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ သေဆုံးမှုအများစုမှာ အသက် ၆ လမှ ၁၂ လအတွင်း ကလေးများတွင်ဖြစ်ပြီး ထိုအချိန်သည် ကလေးများဖြည့်စွက်စာ စတင် ကျွေးမွေးသော ကာလအကူးအပြောင်းဖြစ်ပြီး ငြင်းတို့ ပတ်ဝန်းကျင်မှ အာရာများအား စတင် ထိုတွေ့ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ တွေးသွားခြင်းနှင့် တွေ့ကရာ ပစ္စည်းများအား ပိမိလက်ဖြင့် ပါးပ်အတွင်းသို့ ထည့်သွင်းသော ကာလလည်းဖြစ်သည်။

၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခနှစ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံလူပိုးရေနှင့် ကျိုးမာရေးစစ်တမ်းတွင် တွေ့ရှိရသည်မှာ ၁၀ ရာခိုင်နှုံးသော ၅ နှစ်အောက် ကလေးများသည် စစ်တမ်းမတိုင်မိ ၂ ပတ်အတွင်းတွင် ဝါးပျက်ဝါးလျော ဖြစ်များဖူးခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ကလေးများတွင် အများစုမှာ ၁၂ လမှ ၂၃ လ (၁ နှစ် နှင့် ၂ နှစ် ကြား) ကလေးများဖြစ်ပြီး ဒုတိယမှာ ၆ လမှ ၁၁ လအတွင်း ကလေးများဖြစ်သည်။

ခြိမ်းခြောက်မှု ၂ - ကပ်ပါးကောင် သံကောင်ရောဂါများ

ငြင်းသည် ရေး မိလှာနှင့် တစ်ကိုယ်ရောနှင့်မှု မရှိခြင်းကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုဖြစ်စေသည့် ဒုတိယအကြောင်းအရင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ၅ နှစ်အောက် ကလေးများတွင် ကပ်ပါးပိုး ဖြစ်ဖြစ်ခြင်းသည် ဘဝတစ်လျောက်လုံး ဆိုးရွားစွာ ကျိုးမာရေးဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်စေ နိုင်သောကြောင့် အလွန်အန္တရာယ် ရှိသည်။ ကပ်ပါးသန်ကောင်များမှာ ဖြေကြီးမှုတစ်ခု ကူးစက် သော သိန်လုံး တုပ်ပြားကောင်များ ဖြစ်ပြီး ငြင်းတို့သည် ရောဂါဖြစ်စေသည်။ အဆိုပါ ရောဂါများသည် အာဟာရချို့တဲ့မှုကို တိုက်ရှိက်သက်ရောက်စေကြောင်း သင်ကိုယ်တိုင်သိရှိ သင်ယူပြီး ဖြစ်သည်။ ကပ်ပါးသံကောင်များသည် သွေးအားနည်းရောဂါဖြစ်စေခြင်း၊ အူတစ်လျောက် အသားကိုယ်ဆုံးမှုနှင့် နာတာရှည် အူလမ်းကြောင်းမှုတစ်ခု သွေးယုံးမှုအပြင် ပိုက်အောင်ခြင်း၊ အာဟာရရှိစုံမှုမှုအားနည်းခြင်း၊ အစာစားချင်စိတ်နည်းပါး ခြင်း၊ ကိုယ်လက် နှုံးနယ်ခြင်း၊ အပ်ပုံစံခြင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများကို အားနည်းစေနိုင်ပါသည်။

ကပ်ပါးကောင်များသည် လက်မှုတစ်ခု တိုက်ရှိက်ကူးစက်ခြင်းမှသော်လည်းကောင်း၊ မိမိစားသုံးမည့်အစာ သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်မျက်နှာပြင်များမှ တစ်ဆင့် ထိုတွေ့ခြင်းမှ သော်လည်းကောင်း သွယ်ပိုက်ကူးစက်နိုင်သည်။ အဆိုပါနည်း ၂ နှစ်မျိုးစလုံးတွင် လက်သည်အစိက ကူးစက်စေသည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ လက်မှုတစ်ခု ကပ်ပါးကောင်များသည် အခြားသော မသန်ရှင်းသည့် အိမ်တွင်းအိမ်ပြင် ပစ္စည်းများဖြစ်သည့် ငွေများ

အစာများ၊ တိရစ္ဆိုနှင့် အခြားလူများမှ လည်းကူးစက်နိုင်သည်။ မြေကြီးမှုတစ်ခု ကူးစက်သော ကပ်ပါးကောင်များမှ သန့်ရှင်းမှုအားနည်းသော မြေကြီးပေါ်ရှိ မစင်များ ထဲတွင် ဥများအဖြစ်တည်ရှိနေပြီး ကူးစက်တတ်သည်။ ဥပမာ သန့်ချိတ်ကောင်သည် ကပ်ပါးကောင်များထဲတွင် အလွန်ပြင်းထန်သော ရောဂါဖြစ်ပြီး သွေးအားနည်းခြင်း၊ အူလမ်းကြောင်းတစ်လျောက် သွေးယုံးခြင်းတို့ ဖြစ်စေနိုင်သည်။

အဆိုပါ သန်ကောင်များနှင့် ရောဂါဖြစ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် နည်းလမ်းများမှ လက်အားသင့်လျှော့စွာ ဆေးကြောခြင်း၊ မိမိအိမ်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အစဉ်သန့်ရှင်းစေရန် ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ကလေးများနှင့် လူကြီးမစင်အည်းအကြေားများကို သေချာစွာ စွဲနှုန်းခြင်းအပြင် လက်သည်း ခြေသည်း အမြဲသန့်ရှင်းခြင်းနှင့် ပိန်းများစီးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ခြိမ်းခြောက်မှု ၃ - ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်းပုံမှန်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိသည့် အခြေအနေ

ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်းပုံမှန်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိသည့် အခြေအနေသည် ရေး မိလှာနှင့် တစ်ကိုယ်ရေး သန့်ရှင်းမှုအားနည်းခြင်းကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းကို ဖြစ်ပေါ် စေသည့် တတ်ယောက် အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သိပ္ပာသာရှင်များမှ အဆိုပါ ရောဂါမည့်သွှေ့ဖြစ်ပေါ်သည်ကို လေ့လာဆဲဖြစ်ပြီး ငြင်းသည် ကလေးများတွင် အရပ်ပုံစံခြင်း အချက်တစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါရောဂါသည် ကာလကြာရှည်စွာ ရောဂါပိုးများ (ဘတ်တိုး ရှိုးယား၊ ပိုင်းရောင်းနှင့် အခြားရောဂါပိုးများ) ကို စားသုံးပါခြင်းမှ အူလမ်းကြောင်းတစ်လျောက် နံ့ပုံများပျက်စီးခြင်းဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေ နိမ့်ပါးသော နိုင်ငံများနှင့် အသင့်အတင့်ရှိသော နိုင်ငံများတွင် အဖြစ်များပြီး ရောဂါလကွောမတွေ့ရသဖြင့် ရောဂါရှာဖွေတွေ့ရှိနှုန်းပါးသည်။ အူလမ်းကြောင်းအတွင်းပိုင်းတွင်မှု အူလမ်းကြောင်းများ ရောင်ရမ်းပြီး အာဟာရများစုံပုံမှုကို ဖြောက်နေမည်ဖြစ်သည်။ ကလေး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကြီးထားမှုအတွက် လိုအပ်သည့် အရင်ဖြစ်များကို တစ်ဖက်မှ ရယ်နေရှိုး တစ်ဖက်တွင်လည်း နာတာရှည်ရောဂါကို အတွင်းတွင် တိုက်ဖျက်နေရသည်။ တိုက်ဖျက်နေရသည်။ အာဟာရများ စုံပုံမှုလျော့နည်းခြင်းကြောင်းနှင့် အရပ်ဖွံ့ဖြိုးမှုမှုတို့ နောက်ကျေရာသည်ဟု သိပ္ပာသာရှင်များ ယုံ့ကြည့်ကြသည်။ အဆိုပါကလေးများတွင် ဝမ်းလျော့ပါးသော ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်ပေါ်မည်။

သုတေသနများမှ ဖော်ပြထားသည်မှာ ကောင်းမွန်သော အည်းအကြေားစွဲနှုန်းစနစ်များနှင့် အိမ်တွင်းသန့်ရှင်းသော ကလေးများတွင် အဆိုပါရောဂါဖြစ်များမှုသည် နည်းပါးပြီး အရပ်များလည်းပိုရှည်သည်ကို တွေ့ရပြီး အဆိုပါရောဂါသည် သန့်ရှင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်များတွင် ပြန်လည်ကောင်းမွန်သည်ကို တွေ့ရသည်။

လူမစ်နှင့် အာဟာရ နည်းပါးခြင်းတို့ကြား ဆက်သွယ်မှုအား နားလည်ခြင်း

လူမစ်သည် အစာခြေစနစ်၏ စွန်ပစ်ပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ငှုံးကို လူများနှင့် အဝေးတွင် စနစ်တကျစွန်ပစ်ရန် အရေးကြီးသည်။ လူမစ်တွင်ပါသော ရောဂါးများများနှင့် ကပ်ပါးများကို စားသုံးမိပါက ဝစ်းလျော့ပြီး ရောဂါရနိုင်သည်။ ကလေးသို့မဟုတ် လူကြီးဖြစ်စေကာမူ သင့်လျော့သော ကာကွယ်မှုများကို အိမ်သာတက်ပြီးတိုင်း၊ ကလေးမစ်ကိုင်တွယ်ပြီးတိုင်းတွင် မကူးစက်စေရန် ကျင့်သုံးသင့်သည်။ မစ်များကို မောက်ကြီးနှင့် ရေအရှင်းအမြှတ်များမှ ကူးစက်မှုမရှိစေရန် သေချာစွာ စွန်ပစ်ရုံသာမက ကိုင်တွယ်သည် သူမှာလည်း လက်အား ဆပ်ပြာ၊ ရေတို့နှင့် သေချာစွာ ဆေးကြာရန် လိုအပ်သည်။

ရေ၊ မိလှာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှုနှင့် အာဟာရ ချို့တဲ့ခြင်းတို့ကြား နိုင်မာသော ဆက်သွယ်မှုများမှာ လူမစ်မှ ပါးစပ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိနိုင်သည့် နည်းလမ်း၊ ငါးမျိုးဖြစ်သည် လက်၊ ယင်ကောင်၊ အစာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အရည်များအပြင် ရေတို့မှ တစ်ဆင့်ကူးစက်သည်။ အဆိုပါ ရောဂါကူးစက်သည့် လမ်းကြောင်းများကို ရှေးဦးစွာ သိရှိခြင်းဖြင့် မည်သည့်လမ်းကြောင်းကို တားဆီးခြင်းဖြင့် ရောဂါကာကွယ်နိုင်မည်ကို လည်းနားလည်မည်ဖြစ်သည်။

F-diagram အကြောင်း

မစ်မှ ပါးစပ်သို့ ရောဂါဖြစ်စေသည့် ပိုးများကူးစက်စေသော လမ်းကြောင်းများမှာ အဘယ်နည်း။ မစ်များတွင်ရှိသော ရောဂါးများသည် လူတစ်ဦး၏ ပါးစပ်မှတစ်ဆင့် အခြားသူများဆီသို့ နည်းလမ်းများစွာဖြင့် ကူးစက်နိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ မစ်မှ ပါးစပ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိခြင်းသည် ဝစ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါကို အမိကဖြစ်စေနိုင်ပြီး ငှုံးမှာ Environmental Enteric Dysfunction ပတ်ဝန်းကျင်မှတစ်ဆင့် အူလမ်းကြောင်းပုံမှန် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိသည် အခြေအနေကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ အဖြစ်များသော လမ်းကြောင်းများမှာ လက်မှတစ်ဆင့်၊ ယင်ကောင်မှတစ်ဆင့်၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှတစ်ဆင့်၊ အရည်များ၊ အစာများမှတစ်ဆင့် ဖြစ်သည်။

လက်များ

အိမ်သာတက်ပြီးတိုင်း၊ အညွစ်အကြေးများကိုင်တွယ်ပြီးတိုင်း လက်ကို သေချာစွာ မဆေးကြာခြင်းကြောင့် တိုက်ရှိက် ကူးစက်နိုင်သကဲ့သို့ (ဥပမာ-ကလေးများမှာ တွားသွားခြင်းဖြင့် မောက်ပြီး အညွစ်အကြေးများကိုင်တွယ်မိပြီး ငှုံးတိုပါးစပ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိခြင်း) အစားအစာများ ကိုင်တွယ်ရန်၊ စားသုံးရန်အတွက် လက်များ၊ ပန်းကန်များ၊ ခွက်များနှင့် အခြားပစ္စည်းများအား ဆေးကြာခြင်း မပြုခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်သူကိုယ်တိုင်လက်မဆေးခြင်းကြောင့်လည်း သွယ်စိုက်ကူးစက်နိုင်ပါသည်။

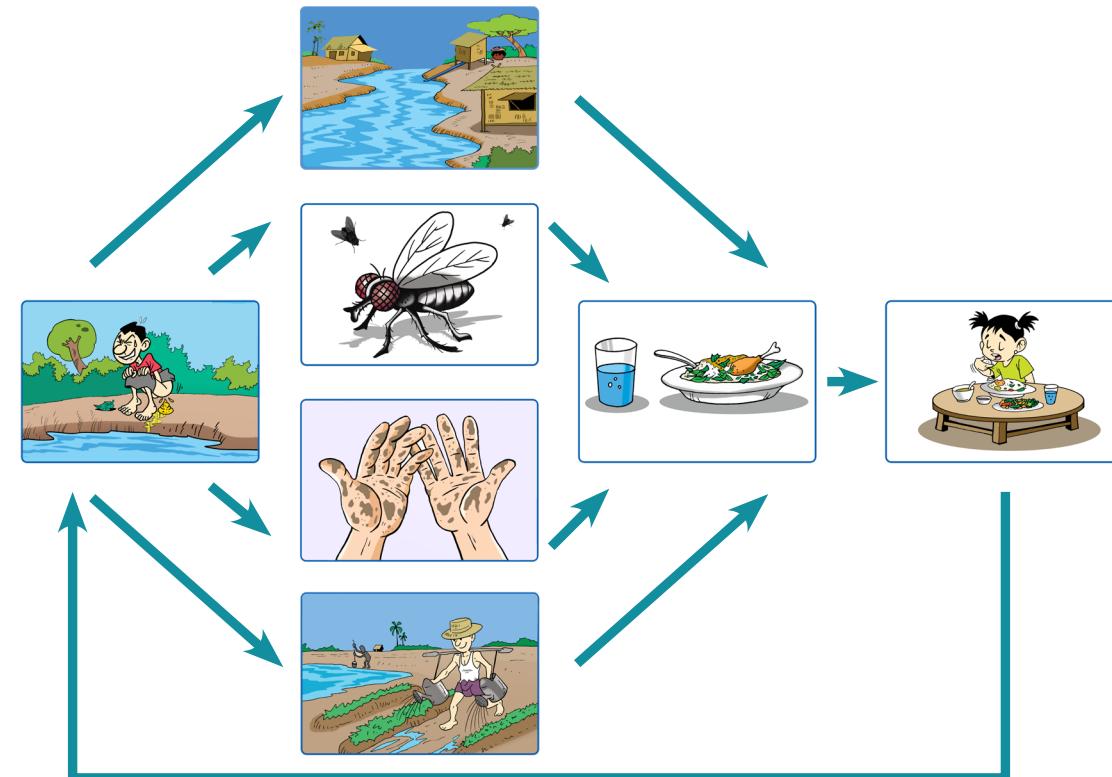

Table 4.4 F-Diagram: Chains of contamination

ယင်ကောင်များ

ငှုံးတို့သည် မစ်များပေါ်တွင်နားပြီး အစာများပေါ်တွင်လည်း နားနေတတ်သည်။

အစာများ

လူများသည် မသန့်ရှင်းသောအစာများကို စားမိခြင်းမှလည်းကူးစက်နိုင်သည်။ (ဥပမာ-ယင်နားစာများ)

ပတ်ဝန်းကျင် (လယ်ကွင်းများ)

မြေကြီးပေါ်တွင် တိုက်ရှိက်မစ်စွန်းမှ ဖြစ်စေ အခြားသော နည်းလမ်းများနှင့်စေ မစ်များ ညစ်ပေနေပြီး အလုပ်လုပ်သူများမှ လက်ကို သေချာစွာမဆေးခြင်း၊ အစားအစာချက်ပြုတ်ရန်အတွက် သီးနှံများအား သေချာစွာ ဆေးကြာမှုမပြုခြင်းတို့မှ မစ်များမှ အညွစ်အကြေးများကို စားသုံးမိနိုင်သည်။

အရည်များ/ရေများ

မစင်များ ကူးစက်ထားသောရေများအား သောက်သုံးမိခြင်းဖြင့် ကူးစက်ခြင်း။

မစင်မှတစ်ဆင့် ပါးစပ်သို့ ကူးစက်ခြင်းအား တားမြှင့်ပိတ်ဆိုခြင်း

ဝမ်းရောဂါဖြစ်ပွားမှု လျော့ကျစေရန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်းပုံမှန်လုပ် ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိသည့် အခြေအနေများ လျော့ကျစေရန် အထိရောက်ဆုံးနည်းလမ်းမှာ ရောဂါဖြစ်စေသည့် ပိုးများပတ်ဝန်းကျင်တွင် မဝင်ရောက်စေရန် ကာကွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရေ၊ မိလ္လာနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသနနှင့်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများအားလုံးနှင့် အောက်ပါ အလေ့အကျင့်များသည် ကူးစက်မှုနည်းလမ်းများကို ဖြတ်တောက်နိုင်ပြီး အာဟာရ ရလဒ်ကောင်းများကိုပါ ရရှိနိုင်မည့်ဖြစ်သည်။

လက်ကို ရေ၊ ဆပ်ပြာတိနှင့် ဆေးကြာပါ

- အိမ်သာတက်ပြီးတိုင်း
- ကလေးအညွစ်အကြေးသန့်ပြီးတိုင်း
- ကလေးမစင် ကိုင်တွယ်ပြီးတိုင်း
- အစားအစာမပြင်ဆင်မိ
- အစာအစာမစားမိနှင့် ကလေးအား မကျွေးမီ
- တိရစ္ဆာန်များအား ကိုင်တွယ်ပြီးချိန်တို့တွင် သေချာစွာ ဆေးကြာပါ။

မီးပို့ချောင်အား အမြဲသန့်ရှင်းနေပေါ်

- အစားအစာ ပြင်ဆင်ရန်နှင့် အစာစားသုံးရန်အတွက် ခွက်များကို ဆပ်ပြာ၊ ရေတို့ဖြင့် ဆေးကြာသန့်စင်ထားရမည်။
- ကလေးများအား အစာကျွေးမည့် ခွက်များ၊ အခြားပစ္စည်းများကို သန့်ရှင်းအောင် ပြေလုပ်ပြီး ဆေးရခိုင်သည့် နှီးများမသုံးရပါ။
- မီးပို့ချောင်အတွင်းအသုံးပြုသည့် ပစ္စည်းများနှင့် မျက်နှာပြင်များအား သန့်သန့်ရှင်းရှင်းထားပါ။
- အစာအစာများဖြစ်သည့် (အသား၊ ငါးနှင့် ကြက်ဗျာမျိုးမျိုးတို့အား) အခြားချက်ပြတ် ပြီးသည်များနှင့် ခွဲထားပါ။

အစားအစာများအား အမြဲဖုံးအုပ်ထားပြီး လတ်ဆတ်နေပါ၏

- ချက်ပြတ်ပြီး ၁ နာရီအတွင်း ပြင်ဆင်စားသုံးပါ။
- အစာများကို ပုံးအုပ်ထားပါ။ ထိုသို့ဖုံးအုပ်ထားခြင်းသည် မစင်မှတစ်ဆင့် အစာများအား ယင်နာကာ ကူးစက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးသည်။ အိမ်အတွင်းအညွစ်အကြေးများကိုလည်း အခြားယင်ကောင်များ မပေါက်ဖွားနိုင်စေရန် စနစ်တကျစွန်ပစ်ပါ။

သောက်ရေအား ကာကွယ်ဖုံးအုပ်ထားပါ

- ရေမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပွားတတ်သော ရောဂါများကို ကာကွယ်ရန်အတွက် စိတ်ချုပ်သော ရေအရင်းမြတ်များဖြစ်သည့် ကာရုံထားသော ရေတွင်းများ၊ ကျိုချက်ထားသောရေများနှင့် ကလိုရင်းခုပ်ထားသော သန့်စင်ထားသောရေများ သို့မဟုတ် ရေစစ်ထားသော ရေများကို ရယူသောက်သုံးပါ။
- ကူးစက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် အဖုံးပါသော ခွက်များဖြင့် သို့လောင်ပါ။

သန့်ရှင်းသော အိမ်သာများအား အသုံးပြုထိန်းသိမ်းပါ

မိသားစုအားလုံးအတွက် သန့်ရှင်းသော အိမ်သာများကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် ကလေးမစင်များအား စနစ်တကျ စွန်းခြင်းသည် စိုက်ပျိုးရေးလယ်ယာများတွင် ရေအရင်းမြတ်မှတစ်ဆင့် မစင်ရှိပိုးများမှ ကူးစက်ခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်ရုံးသာမက ယင်ကောင်ပေါက်ဖွားမှုကိုလည်း တားဆီးနိုင်သည်။

ကလေးများကစားသော နေရာများကို သန့်ရှင်းအောင်ထားပါ

- ကလေးများတွားသွားသော နေရာများနှင့် ကစားသောနေရာများတွင် တိရစ္ဆာန်အစာများ၊ ကြက်/ဘဲ မစင်များ (ငြင်းတို့သည် အန္တရာယ်ရှိသည့် Salmonella ပိုးများပါရှိ နေရှိနိုင်သောကြောင့်)မှ ကာကွယ်ထားပါ၏။
- တိရစ္ဆာန်များအား ကလေးများနှင့် အဝေးတွင် သီးသန့်ထားရှုပါ။

ကလေးများအတွက် ရေ၊ မိလ္လာနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသနရှင်းရေး (Baby WASH)

ဝေါးရှင်းမှ ဖော်ထုတ်ထားသော ကလေးများအတွက် ရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ရေ၊ မိလ္လာနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသနရှင်းရေးအတွက် ဆက်စပ်မှုသည် အလွန်အသုံးဝင်သည်။ ငြင်းပုံစုံတွင် အစိက အချက် ၅ ချက်ပါဝင်ပြီး မည်သည့်အချိန်တွင် မည်သည့် WASH လုပ်ငန်းအဆင့်များကို

မိခင်၊ မွေးကင်းစကလေးနှင့် ကျေနှီးမာရေးလုပ်ငန်းများ၊ ရွှေးဦးအချုပ် ကလေးသူငယ်ဖွံ့ဖြိုး
တိုးတက်ရေးနှင့် အာဟာရလုပ်ငန်းများနှင့် အတူဗုံးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရမည်ကို ဖော်ပြထားသည်။
ထိမှတ်ဆင့် ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ကလေးများ၏ ကျေနှီးမာရေးရလဒ်ကောင်းများ
ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ လုပ်ဆောင်ချက်နည်းလမ်းလုပ်ငန်းများမှာ မစင်မှတ်ဆင့်
ပါးစပ်သို့ ကူးစက်ခြင်းကို တားဖြတ်ရန်သာမက အခြားသော ရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ထူးခြားသည်
အမှုအကျင့် အပြုအမှုများကိုပါ ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ

အဆိုပါကာလတွင် မိခင်နှင့် သန္ဓာသားကျေနှီးမာရေးအတွက် အလွန်အရေးကြီးသော ကာလ
ဖြစ်သည်။ မိခင်နှင့် ကလေးအတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလသည် အလွန် အရေးကြီးပြီး
မိခင်မှာ မိမိကလေးကောင်းမွန်စွာ မွေးဖွားနိုင်ရန် ကျေနှီးမာစေရန် လိုအပ်သည်။
ကောင်းမွန်သော ရေအရင်းအမြှုပ်များရရှိမှုနှင့် ကောင်းမွန်သော အညစ်အကြေး စွန်စနစ်များနှင့်
ဌာနများတိုးတက်လာခြင်းသည် မိခင်သေဆုံးမှုနှင့် ရေရှိပြစ်ပွားမှုများကို နည်းပါးစေသည်။
မိခင်မှ ရေခံပုံရသောကြောင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖိစီးမှုလည်းဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ ငြင်းတို့မှာ
ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် ကိုယ်အလေးချိန်တိုးမလာခြင်းနှင့် ရုတ်တရဂ် ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျခြင်း
တို့ဖြစ်သည်။ တို့အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်း ပုံမှန်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိသည့်
အခြေအနေများ မိခင်တွင်ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကလေး၏ဖွံ့ဖြိုးမှု အနောင့်အယုက်ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကလေးမှာ
လမစွေးမွေးဖြင်းနှင့် အခြားဆိုးကျိုးများဖြစ်ပွားနိုင်သည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလတွင် ကောင်းမွန်သော ရေ မိတ္ထာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန္ဓာရှင်းရေး
လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများမှာ-

- မိသားစုဝင်တိုင်းအားလုံး လက်ကို ဆပ်ပြာဖြင့် အပိုကအချိန်များတွင် ဆေးရန်။
- ကောင်းမွန်သော ရေရှိ မိသားစုတွင်း ရရှိအသုံးပြုနိုင်စေရန်။
- မိသားစုဝင်တိုင်းအတွက် ကောင်းမွန်သော အညစ်အကြေးစွန်စနစ် စနစ်တကျ
ရရှိသုံးစွဲနိုင်စေရန်။
- မွေးဖွားရန် ပြင်ဆင်ရာတွင်လည်း စိတ်ချရသော ကလေးမွေးဖွားရန်အတွက် မိခင်သည်
လုပောက်သော ရေ သန္ဓာရှင်းသော ဝန်ဆောင်မှု၊ ပစ္စည်းများ၊ မွေးဖွားရန်
အစီအစဉ်အပြင် မမွေးခင်၊ မွေးဖွားစဉ် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ သန္ဓာရှင်းနေခြင်း။

မွေးဖွားစဉ်ကာလ

အဆိုပါကာလသည် မိခင်နှင့်ကလေးအတွက် နောက်ဆက်တွဲရောက်များ ဝင်ရောက်ခြင်း၊
သေဆုံးနိုင်ခြင်း အများဆုံးဖြစ်သောကြောင့် အရေးကြီးသည်။ မသန္ဓာရှင်းသောနေရာ
အခြေအနေတွင် ကလေးမွေးဖွားပါက မိခင်သေဆုံးနိုင်ခြေ ပိုများသည်။

မွေးဖွားစဉ်ကာလတွင် ကောင်းမွန်သော ရေမိတ္ထာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန္ဓာရှင်းရေး လုပ်ဆောင်
နည်းလမ်းများမှာ-

- ကဗျာကျေနှီးမာရေးအဖွဲ့၏ အကြံပြထားသော သန္ဓာရှင်းခြင်း ၆ မျိုးဖြစ်သည့် သန္ဓာရှင်းစွာ
ကလေးမွေးဖွားခြင်း-အလေ့အကျင့်များကို လိုက်နာပါ။ ငြင်းတို့မှာ မိခင်နှင့် မွေးမည့်သူ
နှစ်ဦးလုံး လက်ဆေးခြင်း၊ မွေးလမ်းကြောင်းပတ်ဝန်းကျင်အား ဆေးကြောခြင်း (စအိုမှ
မွေးလမ်းကြောင်း အဝတီ)၊ မိခင်အောက်ဘက်ရှိ မွေးဖွားရန် နေရာအား သန္ဓာရှင်းအောင်
ဆေးကြောခြင်း၊ ချက်ကြီးအားဖြတ်မည့် ပါးသန္ဓာရှင်းနေခြင်း၊ ချက်ကြီးကို သန္ဓာရှင်းစွာ
ချည်နောင်ခြင်းနှင့် ကလေးအားသုတ်သည့် အဝတ်သန္ဓာရှင်းခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။
- ကျေနှီးမာရေးဌာနများတွင် ကောင်းမွန်သော အညစ်အကြေးစွန်စနစ်များကို ရရှိအသုံးပြုခြင်း။
- မွေးဖွားစဉ်နှင့် မွေးဖွားပြီးကာလတွင် မိခင်အတွက် သန္ဓာရှင်းသော ရေရှိအသုံးပြုခြင်း-
ကဗျာကျေနှီးမာရေး ဌာနများမှ အကြံပြထားသည့်မှာ လုပ်ဆောင်မည့် နည်းလမ်း
တစ်မျိုးစီအတွက် ကလေးမွေးဖွားသည့် ဌာနတစ်ခုတွင် ရေ ၁၀၀ လီတာခန့် လိုအပ်သည်။

မွေးကင်းစကာလ

ခန်းမှန်းချက်အရ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းသော ၅ နှစ်အောက်ကလေး သေဆုံးမှုသည် မွေးကင်းစကာလတွင်
အပိုက ဖြစ်သည်။ များစွာသော သေဆုံးမှုများမှာ ကာကွယ်နိုင်သည်။

မွေးကင်းစကာလတွင် ကောင်းမွန်သော ရေ မိတ္ထာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန္ဓာရှင်းရေး
လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများမှာ-

- မွေးပြီး ကလေးအားသန္ဓာရှင်းစေသော အလေ့အကျင့်များဖြစ်သည့် သန္ဓာရှင်းစွာ မွေးဖွားခြင်းသည်
မိခင်နှင့် ကလေးအား ရေရှိဖြစ်ပွားမှုကို လျော့ကျသေသည်။ ငြင်းတို့မှာ လက်ကို အပိုက
အချိန်များတွင် ဆပ်ပြာဖြင့် ကလေးငယ်တိုင်းအပါအဝင် မိသားစုဝင်တိုင်းဆေးခြင်း၊ မိခင်နှင့်
ကလေးတစ်ကိုယ်သန္ဓာရှင်းမှုနှင့် ချက်ကြီးအား သန္ဓာရှင်းစွာ ဂရုစိုက်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

- မိခင်နှုကို စောနှင့်သမျှစောစော တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် ၆ လအထိ မိခင်နှုတစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးခြင်းသည် ကလေးအား အခြားပြင်ပရောဂါများ ဝင်ရောက်မှုမှ လျော့ကျေစေပြီး ကိုယ်ခံစွမ်းအားကိုလည်း မြင့်တက်စေသည်။
- ကောင်းမွန်သော ရေအရင်းမြစ်များ ရရှိမှုနှင့် အညစ်အကြေးစွန်စနစ်များ ရှိသည့် ကျိုးမာရေးဌာနများ တိုးတက်များပြားလာခြင်းဖြင့် မိသားစု၏ကျိုးမာရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန်ရှင်းမှုကို ထိန်းသိမ်းရန်။

ကလေးစတင် လူပုံရား ရုံးစမ်းတတ်သောကာလ (onset of mobility and exploration)

ကလေးအသက် ၃ လတွင် ကလေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်အား စတင်ရုံးစမ်းလေ့လာပြီး လူပုံရားနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ ကလေးများသည် ငြင်းတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို စတင်ရုံးစမ်းပြီး လူပုံရားမှုအပြင် ပါးစက်မှ လက်အထိ လူပုံရားလာတတ်ပြီး ဖြစ်သည်။ ငြင်းသည် ကျိုးမာသော ကလေး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု အပိုင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုအချိန်တွင် ညီညာပေါ်နေသော ပစ္စည်းများနှင့် ရောဂါပိုးများ ပါးစပ်အတွင်းသို့ ထည့်နိုင်ခြေလည်း အလွန်များပြားသည်။ ထိုကဲ့သို့ မသန့်ရှင်းသည့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကလေးများထိတွေ့ဖို့ပြီး Environmental enteric dysfunction ရောဂါများ၊ သန်ကောင်နှင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ရောဂါများ ဖြစ်နိုင်ခြေများပြားသည်။

ကလေးစတင် လူပုံရားရုံးစမ်းတတ်သော ကာလတွင် ကောင်းမွန်သော ရော မို့လှာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေးလုပ်ဆောင်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများမှာ-

- ၆ လအထိ မိခင်နှုတစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးခြင်း
- လက်အား အရေးကြီးသည် အချိန်များတွင် ဆပ်ပြာနှင့် ဆေးခြင်း၊ အထူးသဖြင့် ကလေးများ၏လက်များကို ကစားပြီးချိန်တွင် လက်တွင် အညစ်အကြေးများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရောဂါပိုးများထိတွေ့နေနိုင်သောကြောင့် ဂရုစိုက်သင့်သည်။
- မိသားစုတစ်ခုလုံး ကျိုးမာရေးနှင့် ညီညာတ်သော အညစ်အကြေးစွန်းသည် စနစ်ပါသည် အိမ်သာများရရှိ အသုံးပြုပါ။ ကလေးများအား အိမ်နှင့် ကစားသောနေရာအနီးတွင် လူနှင့် တိရစ္ဆာန်မစ်များနှင့် ထိတွေ့မှုမရှိစေရန် အထူးဂရုစိုက်ရမည်။
- မိသားစုတစ်ခုလုံး ကျိုးမာရေးနှင့် ရေရှိ အသုံးပြုပါ။
- ကျိုးမာရေးနှင့် ညီညာတ်သော အစာအစာများပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် လတ်ဆတ်သော ဖြည့်စွက်စာများကို တားသုံးရန် ပညာပေးခြင်း။
- အစားစားရန် သန့်ရှင်းသော နေရာများထိန်းသိမ်းရန်အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်း ပုံမှန်လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိသည့် အခြေအနေနှင့် အခြားရောဂါများ ဖြစ်များသည့် လမ်းကြောင်းကို တားသုံးရန် ကလေးကစားသော နေရာများအား သန့်ရှင်းစွာထားရှိပါ။

ဖြည့်စွက်စာ စတင်ကျွေးမွေးသည့်ကာလ

ကလေးများသည် မိခင်နှုအပြင် အခြားသော အစာများကို ပထမဆုံးစားသုံးသော ကာလဖြစ်သဖြင့် ငြင်းတို့၏ အစာများတွင် ညီညာပေသော ရေများ သို့လောင်ကန်များမှာ ညီညာပေနေခြင်းများမှ ရောဂါရနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းပိုမိုများပြားသည်သာမက အစာများ မလတ်ဆတ် မသန့်ရှင်းလျင်လည်း ရောဂါဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုကြောင့် ရော မို့လှာနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသနနှင့်ရေးသည် အရေးကြီးသည့် ကာလဖြစ်သည်။

အဆိပ်ကာလတွင် သင့်လောက်သော ရေ မို့လှာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများမှာ-

- မိခင်နှုကို ကိုယ်ခံစွမ်းအားမြှင့်တက်ရန်နှင့် ရောဂါများတိုက်ထုတ်နိုင်ရန် ဆက်လက် တိုက်ကျွေးခြင်း
- အရေးကြီးသည် အချိန်များတွင် လက်အား ဆပ်ပြာဖြင့် ဆေးခြင်း
- မိသားစုတစ်ခုလုံး ကျိုးမာရေးနှင့် ညီညာတ်သော အညစ်အကြေးစွန်းသည် စနစ်ပါသည် အိမ်သာများရရှိ အသုံးပြုပါ။ ကလေးများအား အိမ်နှင့် ကစားသောနေရာအနီးတွင် လူနှင့် တိရစ္ဆာန်မစ်များနှင့် ထိတွေ့မှုမရှိစေရန် အထူးဂရုစိုက်ရမည်။
- မိသားစုတစ်ခုလုံး ကျိုးမာရေးနှင့် ရေရှိ အသုံးပြုပါ။
- ကျိုးမာရေးနှင့် ညီညာတ်သော အစာအစာများပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် လတ်ဆတ်သော ဖြည့်စွက်စာများကို တားသုံးရန် ပညာပေးခြင်း။
- အစားစားရန် သန့်ရှင်းသော နေရာများထိန်းသိမ်းရန်အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်း ပုံမှန်လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိသည့် အခြေအနေနှင့် အခြားရောဂါများ ဖြစ်များသည့် လမ်းကြောင်းကို တားသုံးရန် ကလေးကစားသော နေရာများအား သန့်ရှင်းစွာထားရှိပါ။

ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ရေမီလာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှု

အဆင့် - ၁

အမြင်

ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်းပုံမှန်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းဟရှိသည်
အခြေအနေကို ပြုသခြင်း ၁၀ မိနစ်

- ၁။ A-4 စာရွက် အပိုင်းလေးတစ်ခုအား ကိုင်ဆောင်ပြီး လုံးသွားအောင် အနည်းငယ် ချေမှုလိုက်ပါ။ အများကိုးမချေပါနှင့်။ ဘောလုံးနှင့် မတူလျင်ပင် အစွမ်းကလေးများထွက် နေလျင် အဆင်ပြေပါသည်။ ပါဝင်သူများအား ငြင်းသည် မိမိ၏ အူနံရုံများဖြစ်သည်ကို ရှင်းပြုပါ။ ငြင်းတွင် သန်းပေါင်းများစွာသော လက်ချောင်းပုံ villi များပါရှိသည်။ အစာများဝင်လာသောအခါ အဆိုပါ လက်ချောင်းပုံသဏ္ဌာန်များသည် အစာများကို ဖမ်းယူပြီးအတွင်းမှ အာဟာရများကို စုပ်ယူသည်။ အစာခြေခြင်း ဖြစ်စဉ် ပြီးသွားပြီး မစုပ်ယူပဲကျန်နေသည်များသည် မစင်အဖြစ် ခန္ဓာကိုယ်မှ ပြန်လည်စွန့်ထုတ်လေ့ရှိသည်။
- ၂။ နောက်တစ်ကြိမ် စာရွက်အား ထပ်မံပြီး ဘောလုံးပုံစံ ချေပါ။ ယခုတစ်ခါတွင် ပြင်းပြင်းကလေးချေပြီး ဘောလုံး၏ အစွမ်းများမှာ ချွေးမှန်သာ ချေမှန်သော ချေမှုပါဒေ။ ထပ်မံထပ်ပါ ချေပြီး စာရွက်မှာ ပျော်လာပြီး ချောမွေ့လာကာ ဘောလုံးပုံစံဖြစ်လာပေါ်သည်။ (အကြံပြုချက်-လက်အား ရေဖြင့်အနည်းငယ် စုစွဲပေါ်ပြီး ချေပါက စာရွက်မှာ လျှင်မြန်စွာ ချောမွေ့လာပေါ်သည်။)
- ၃။ ပါဝင်သူများအား မိမိတို့၏ အစာများမှ မစင်ရှိ ရောဂါးများ မကြာခဏ ဝင်ရောက်ပါက လက်ချောင်းပုံ အူများမှာ ချေမှုတော်ပြီး ပြားချုပ်နေကာ အစာများမှ အာဟာရများကို စုပ်ယူရန်အတွက်လည်း မျက်နှာပြင် area မှာ နည်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြုပါ။
- ၄။ ထိုနောက်ပါဝင်သူများထံသို့ အဆိုပါ စကြော်ဘောလုံးအား ပေးပြီး ခန္ဓာကိုယ်အား မစင် မှ ပိုးများထပ်မံ ဝင်ရောက်သည်ကို ဖော်ပြသည့်အနေဖြင့် စကြော်ဘောလုံးအား ထပ်မံကာ လုံးချေပေါ်ပါ။

၅။ ပါဝင်သူများအား အဆိုပါ လက်ချောင်းပုံ villi များ ချေမှုတော်နေခြင်းသည် ကလေးမှာ ယခင်က မကြာခဏ ဝင်းလျော့ခြင်းဖြစ်ပွားပြီး ယခုအခါ ဝင်းလျော့ခြင်း မဖြစ်ပဲ ကျိုးမာနေသောလည်း ငြင်း၏ အူမှု အာဟာရများကို ကောင်းစွာ စုပ်ယူမည် မဟုတ်သည်ကို ဖော်ပြကြောင်းပြောဆိုပါ။

၆။ ထိုနောက် ပါဝင်သူများအား environmental enteric dysfunction အကြောင်းကြားဖြင့်ရှိပါ။ ငြင်းသည် ဆက်တိုက် မစင်မှ တစ်ဆင့် ပါးစပ်သို့ ရောဂါးဝင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် ငြင်းသည် အူနံရုံများအား ချေမှုတော်ပေါ် ရောင်ရွှေးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ငြင်းမှာ ကလေးအား အာဟာရချို့တဲ့မှုဖြစ်ပေါ်စေသော အချက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ရေ၊ မီလာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးသည် အဘယ့်ကြောင့် အရေးကြီးသည်ကို ဖော်ပြသည့် အချက်တစ်ခုဖြစ်သည်ကို စွေးနွေးပါ။

အဆင့် - J အသုံး

တစ်ကိုယ်ရောန့်ရှင်းခြင်းနှင့် ပထမရက် ၁၀၀၀ အကြောင်း ၃၀ မိနစ်

၁။ တစ်ခါတတစ်ရုံ Baby WASH ဟုခေါ်ပြီး ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း ရေ၊ မီလာနှင့် တစ်ကိုယ်ရောန့်ရှင်းရေးကို အစိုက ၅ နေရာ သို့မဟုတ် အခြားသော လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည့် မိခင် မွေးကင်းစကလေးကျိုးမာရေး၊ ရွှေးဦးအချွေယ် ကလေးသူငယ် ကျိုးမာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အပါအဝင်၊ အာဟာရ ကလ္လာများနှင့်ပါ အတူတကွ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ပါက ပိုမိုကြီးမားကောင်းမွန်သော ရလဒ်များ ရရှိပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ဆောင်ရမည့် နည်းလမ်းများမှာ မစင်မှ တစ်ဆင့် ပါးစပ်သို့ကူးစက်မှုလမ်းကြောင်းအား တားဆီးအဆုံးသတ်ခြင်းအပြင် အခြားသော ပထမရက် ၁၀၀၀ အတွင်း အရေးကြီးသည့် အမှုအကျင့်များကိုပါ ထပ်မံလုပ်ဆောင်ရန် ဖြစ်သည်။

၂။ World Vision International အဖွဲ့မှ ချုပ်ထားသော Baby WASH အတွက် အရေးကြီးသည့် လုပ်ဆောင်ချက် ၅ ချက်ကို အခန်း ၄-၄ တွင် ပြောပြဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ငြင်းတို့မှာ -

- ... ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလ
- ... ကလေးမွေးဖွားစဉ်နှင့် မွေးဖွားပြီးကာလ
- ... မွေးကင်းစကလေးအချွေယ်နှင့်
- ... ကလေး စတင်လှုပ်ရှားစူးစမ်းတတ်သောကာလ (onset of mobility and exploration)
- ... ဖြည့်စွက်စာ စတင်ကျွေးမွေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

- ၃။ အဆိုပါကာလ ၅ ရပ်ကို ကာလတစ်ခုစီတွင် ကွက်လပ်များထားပြီး နံရံပေါ်ရှိစာရွက်ပေါ်တွင် ကပ်ထားပါ။
- ၄။ ပါဝင်သူများအား ဖိတ်ခေါ်ပြီး ကာလတစ်ခုစီအတွက် မည်သည့် WASH အမှုအကျင့်များက အရေးကြီးသည်ကို မိမိတို့၏ စာရွက်များပေါ်တွင် ရေးသားပြီး လာရောက်ကပ်နိုင်းပါ။ ဥပမာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလတွင် အမျိုးသိုးများအတွက် သန့်ရှင်းသော ရေသောက်သုံးရန် အရေးကြီးသည်။ မွေးဖွားစဉ်နှင့် မွေးဖွားပြီးချိန်တွင် ကျန်းမာရေးဌာနအတွက် သန့်ရှင်းစွာ မွေးဖွားသော အလေ့အကျင့်ရရှိရန် အရေးကြီးသည်။ မွေးကင်းစကာလတွင် မိခင်မှာ စမ်းလောက်ရေးပြီး မွေးစမှု ၆ လတိ မိခင်နှစ်မျိုးတည်းသာတိုက်ရန် အရေးကြီးသည်။ ကလေးမှာ စတင် လျှပ်ရှားသွားလာပြီး ရုံးစိုးတတ်သော ကာလရောက်ချိန်တွင် ကလေးကစားသော နေရာမှာ သန့်ရှင်းမှာ တိရစ္ဆာန် အညွစ်အကြေားများနှင့် ကင်းဝေးမှုနှင့် အခြားမသန့်ရှင်းသော အရာများမှလည်းကင်းဝေးနေရန် လိုအပ်သည်။
- ၅။ အခြားဘာရှိသေးပါသလဲ။
- ၆။ ရော မိဂုံးနှင့် တစ်ကိုယ်ရောသနရှင်းရေးအကြောင်းကို အတူတကွ မေးခွန်းများမေးမြန်းခြင်း၊ နားလည်မှုလွှဲမှားသည်များကို ရှင်းပြပေးခြင်းဖြင့် ဆွေးနွေးပါ။

အဆင့် - ၃

ဆက်စပ်ဖြန့်ကြက်မေးမြန်းခြင်း

F-diagram အကြောင်း

၄၉ မိန်

- ၁။ ပါဝင်သူများအား F-diagram အကြောင်း မည်သူရင်းနှီးသည်ကို မေးမြန်းပါ။ မသိသူများအား သိသည့်အဖွဲ့များမှ ကူညီပေးရန် ပြောပါ။ ပါဝင်သူအများအပြားမှာ အဆိုပါ F-diagram နှင့် ရင်းနှီးပြီးသားပြုနေမည် ဖြစ်သည်။
- ၂။ ထိုနောက် ပါဝင်သူများအား အဆိုပါ F-diagram အကြောင်း မည်သူသိသည်ကို ဖော်ပြန်ပါ။
- ... လက်မမြောက်ပါက = အဆိုပါ F-diagram အကြောင်း မရင်းနှီးဟု ဆိုလိုသည်
  - ... လက်သီးတစ်ခုမြောက်ပါက = မိမိသည် အတန်အသင့် ရင်းနှီးသည်
  - ... လက်သီးနှစ်ခုမြောက်ပါက = မိမိသည် အလွန်ရင်းနှီးသည်ကို ဆိုလိုကြောင်း ပြောပါ။

- ၃။ ပါဝင်သူများအား မရင်းနှီးသူ အတန်အသင့်ရင်းနှီးသူနှင့် အလွန်ရင်းနှီးသူများ တူညီစွာ အဖွဲ့များတွင် ပြန်နှုံစေရန် အဖွဲ့ ၅ ဖွဲ့ ခွဲပါ။ ထိနည်းဖြင့် အဖွဲ့တစ်ခုတွင် ပါဝင်သူများ၏ ဓာတ်သမားမှာ တန်းတူဖြစ်နေစေမည်။
- ၄။ အကယ်၍ ပါဝင်သူအများစုမှာ F-diagram နှင့် မရင်းနှီးပါက ပါဝင်သူများတဲ့မှ စေတန္ဒုဝန်ထမ်းတစ်ဦးကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး အဖွဲ့အား F-diagram အကြောင်း ပြောပြစေပါ။
- ၅။ ထိုနောက်တွင် အဖွဲ့တစ်ခုစီမှ စာရွက်ပေါ်တွင် F-diagram ကို ဆွဲခိုင်းပါ။ ထိုမှတစ်ဆင့် သိပ်မရင်းနှီးသေးသော သူများမှ အဆိုပါ F-diagram အကြောင်း ရင်းနှီးသွားပေမည်။
- ၆။ ထိုနောက်တွင် ပါဝင်သူများအား ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်း ပုံမှန်လုပ်ဆောင် နိုင်ခြင်းမရှိသည့် ရောက်နှင့် ကလေး၊ ရေမြှောနှင့် တစ်ကိုယ်ရောသနရှင်းရေးအကြောင်း မိမိတို့သိသည်မှားကို ဖြေဆိုရန် ဖော်မြန်းပါ။
- ၇။ ငြင်းတို့သည် F-diagram နှင့် မည်သို့ ဆက်စပ်နေသနည်း။
- ၈။ သင်တွေးတောစဉ်းစားနေခြင်းဖြင့် မည်သို့သော အတွေးအမြင်အသစ်များကို မည်သို့ ဖြန့်ကျက်နိုင်သနည်း။
- ၉။ မည်သို့သော မေးခွန်းများ၊ စိုးရိပ်မှုများနှင့် ပဟောင်းများရှိပါသနည်း။
- ၁၀။ ပါဝင်သူများအား မိမိတို့၏ အဖွဲ့တွင် မိမိတို့သင်ကြားခဲ့ရသော အသိပညာအသစ်များဖြင့် ပြန်လည်၍ F-diagram ကို ပုံဖော်တည်ဆောက်ခိုင်းပါ။
- ၁၁။ ထိုနောက်အဖွဲ့များအား ငြင်းတို့ပုံဖော်ထားသည်မှားကို ပြန်လည်တင်ပြရန် ဖိတ်ခေါ်ပါ။

Appendix 1 References

မှတ်မိရန် အဓိကအချက်အလက်များ

- မစင်အညွစ်အကြေးမှတစ်ဆင့် ပါးစပ်သို့ ကူးစက်မှာ ဝစ်းပျက်ဝစ်းလျှောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် အူလမ်းကြောင်းပုံမှန် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းပရီယည် ရောဂါများမှ ကာကွယ်ရန်။
- အောက်ပါ အရေးကြီးသည့် အချိန်များတွင် လက်ကို ဆင်ပြာနှင့် ရေအသုံးပြုကာ သေချာစွာ ဆေးကြာပါ။
  - ... အိမ်သာအသုံးပြုပြီးချိန်
  - ... ကလေးအညွစ်အကြေးသနှင့်ရှင်းပြီးချိန်
  - ... ကလေးအညွစ်ကြေးစွဲနှင့်ပစ်ပြီးချိန်
  - ... အစားအစာများ မပြင်ဆင်မိ
  - ... အစာမစားမီနှင့် ကလေးအား အစာမကျွေးမီ
  - ... တိရစ္ဆာန်များအား ကိုင်တွယ်ပြီးချိန်
- မီးဖိုချောင်အား သန့်ရှင်းအောင်ထားပါ။
- လတ်ဆတ်သော အစားအစာများအား သိလျောင်ပါ။ ပုံးအုပ်ထားပါ။
- သောက်ရေအား အဖုံးဖုံးထားပါ။
- ကလေးများကစားသော နေရာများအား သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ဖြစ်နေပါတော့။
- လက်သည်းခြေသည်းများအား ပုံးမှန်သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ပြီး ဖိန်ပိုးပါ။
- စိတ်ချရသော ကလေးမွေးဖွားနှင့်အတွက် မိမ်သည့် လုံလောက်သော ရေ၊ သန့်ရှင်းသော ဝန်ဆောင်မှာ ပစ္စည်းများ၊ မွေးဖွားရန် အစီအစဉ်အပြင် မမွေးခင်မွေးဖွားစဉ် လိုအပ်သောပစ္စည်းများအား အသင့်ရရှိနေပါတော့။
- ကမ္ဘာကျိုးမာရေးအဖွဲ့၏ အကြံပြုထားသော သန့်ရှင်းခြင်း ၆ မျိုးဖြစ်သည့် သန့်ရှင်းစွာ ကလေးမွေးဖွားခြင်း အလေ့အကျင့်များကို လိုက်နာပါ။ ငြင်းတို့မှ မိမ်နှင့် မွေးမည့်သူနှစ်ဦးလုံး လက်ဆေးခြင်း၊ မွေးလမ်းကြောင်းပတ်ဝန်းကျင်အား ဆေးကြာခြင်း (စဒိုမှ မွေးလမ်းကြောင်း အဝတီ)၊ မိမ်အောက်ဘက်ရှိ မွေးဖွားရန် နေရာအား သန့်ရှင်းအောင်ဆေးကြာခြင်း၊ ချက်ကြီးအား ဖြတ်မည့် ခါးသန့်ရှင်းနေခြင်း၊ ချက်ကြီးသန့်ရှင်းခြင်းစွာ ချည်နောင်ခြင်းနှင့် ကလေးအား သုတေသန်အဝတီ သန့်ရှင်းခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

References guiding development of topics

Learning about Nutrition: A facilitator's guide for food security and livelihoods field agents. A. Brazier and S. Eden. Leveraging Essential Nutrition Actions to Reduce Malnutrition (LEARN). 2015

The Lancet Series on Maternal and Child Undernutrition

Maternal and child undernutrition, consisting of stunting, wasting and deficiencies of essential vitamins and minerals, was the subject of a Series of papers in The Lancet in 2008. In the Series, results on the prevalence of these issues, the short-term and long-term consequences, and potential for reduction through high and equitable coverage of proven nutrition interventions was presented. The 2008 Series identified the need to focus on the crucial period from conception to a child's second birthday—the first 1000 days—in which good nutrition and healthy growth have lasting benefits throughout life. The Series also called for greater priority for national nutrition programmes, stronger integration with health programmes, enhanced intersectoral approaches, and more focus and coordination in the global nutrition system of international agencies, donors, academia, civil society, and the private sector.

Five years after the initial series, The Lancet Series on Maternal and Child Undernutrition was updated in 2013. It re-evaluated the problems of maternal and child undernutrition and assessed national progress in nutrition programmes and international efforts toward previous recommendations. The first paper examined the prevalence and consequences of nutritional conditions during the life course from a girls' adolescence through pregnancy to childhood and discussed the implications for adult health. The second paper covered the evidence supporting nutrition-specific interventions and the health outcomes and cost of increasing their population coverage. The third paper examined nutrition-sensitive interventions and approaches and their potential to improve nutrition. The fourth paper discussed the features of an enabling environment that are needed to provide

support for nutrition programmes, and how they can be favourably influenced. A set of comments examined what is currently being done, and what should be done nationally and internationally to address nutritional and developmental needs of women and children in low and middle-income countries.

World Health Organization guide on Essential Nutrition Actions

In 2013, the World Health Organization (WHO) released a guide on 'Essential Nutrition Actions: improving maternal, new-born, infant and young child health and nutrition' that summarizes the recommendations in the Lancet Series, which, following systematic review, reflect proven actions that need to be taken to scale within the health sector.

UNICEF's Community Infant and Young Child Feeding (C-IYCF) Counseling Package & CORE Group's Essential Nutrition Actions (ENA) Framework

Key messages and activity ideas were adapted from two internationally-recognized sets of infant and young child feeding (IYCF) related training and counselling materials, both reflecting the latest evidence on high-impact nutrition practices most recently presented in The Lancet Maternal and Child Nutrition Series 2013 and the WHO Essential Nutrition Actions. Both packages contain state of the art, technically sound, evidence-based information that follows the latest advances in IYCF, and both have been used with success globally.

The UNICEF Community Infant and Young Child Feeding (C-IYCF) Counselling Package's goal is to change the behaviour of both participants and the mothers, fathers and caregivers that they counsel. The competency-based participatory training approach offers hands-on practice on counselling skills and reflects key principles of behaviour change communication by promoting small doable actions and recognition that adults learn best by reflecting on their own personal experiences. The C-IYCF Counselling Package has been adopted by the Myanmar Ministry of Health and Sports.

The CORE Group's Essential Nutrition Actions (ENA) & Essential Hygiene Actions (EHA) training materials aim to provide skills on how to effectively implement nutrition-specific ENA & EHA interventions during the first 1,000 days, as well as emphasizes how to integrate these into a range of nutrition-sensitive programs including health services and community level interventions in other sectors.

Designing for Behaviour Change for Agriculture, Natural Resource Management, Health and Nutrition: Promoting excellence in food security programming

This field-tested, six-day curriculum, originally adapted from the Academy of Educational Development's BEHAVE tool, and developed into a maternal and child health curriculum by the CORE Group Social and the Behaviour Change Working Group, was later modified by members of the Food Security and Nutrition Network Social and Behavioural Change Task Force in 2013. The information on stages of behaviour change and guidelines for selecting appropriate behaviour change behaviours, determinants, and activities was particularly helpful.

Myanmar Demographic and Health Survey 2015

The Myanmar Demographic and Health Survey (MDHS) 2015-2016 is the first nationally representative household survey conducted in the country. Topics covered include: child and maternal health, family planning, nutrition, health behaviour and knowledge, health care access and use, and immunization. For the 2015-2016 Myanmar DHS, 12,885 women, aged 15-49, and a sub sample of 4,737 men, aged 15-49 were interviewed from 12,500 households. Finger/heel prick blood samples were drawn to test for anemia in children ages 6-59 months and women ages 15-49 who consented to testing. Anthropometric measurements were taken for 5,106 children under five. Throughout the Learning about the first 1000 days guide, relevant statistics have been presented to provide an up-to-date snap-shot of the health and nutritional status of pregnant women, mothers and children under 24 months old.

Specific references providing evidence-based information

- American Pregnancy Association. <http://americanpregnancy.org/pregnancy-health/> Updated: 07/2015
- B Vitamins in Breast Milk: Relative Importance of Maternal Status and Intake, and Effects on Infant Status and Function. Lindsay H. Allen. *Adv. Nutr.* 3: 362–369. 2012
- Becker GE, McCormick FM, Renfrew MJ. Methods of milk expression for lactating women. *Cochrane Database Syst Rev* 2008; Issue 4: doi:10.1002/14651858.CD006170.pub2.
- Behaviour change interventions and child nutritional status: Evidence from the promotion of improved complimentary feeding practices. The Manoff Group; and University Research Co., LLC. June 2011.
- Behavioural Change Strategies for Improving Complementary Feeding and Breastfeeding.
- BHS manual of DOH Revised 2013
- Breastfeeding and Maternal and Infant Iodine Nutrition. FAzizi and Peter Smyth. *Clin Endocrinol (Oxf)* 70 (5), 803-809. 2008 Oct 06. doi: 10.1111/j.1365-2265.2008.03442.x
- Breastfeeding: matching supply and demand in human lactation. CJ Wilde, A Prentice, M Peaker. *Proceedings of the Nutrition Society*. 1995;54:401-406. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK148970/>
- British Nutrition Foundation <https://www.nutrition.org.uk/nutritionscience/obesityandweightmanagement/behaviourchange.html?limit=1&start=3> Updated 13/07/2012.
- Caffeine Use in Children: What we know, what we have left to learn, and why we should worry. J L Temple. *Neurosci Biobehav Rev*. 2009 Jun; 33(6): 793–806. doi: 10.1016/j.neubiorev.2009.01.001
- Caring for the child's healthy growth and development. Facilitator Guide. WHO/UNICEF. ISBN 978 92 4 150499 7

Caring for Your Baby and Young Child: Birth to Age 5, 6th Edition. American Academy of Paediatrics. 2015.

Caring for Your Baby and Young Child: Birth to Age 5, 6th Edition. American Academy of Pediatrics. 2015.

Childhood Adiposity. *Pediatrics*. 2017;140(2):e20170031

Color Me Healthy — Eating for a Rainbow of Benefits. By Juliann Schaeffer. *Today's Dietitian Magazine*. Vol. 10 No. 11 P. 34. November 2008 Issue.

Community Level Interventions for Improving Maternal, Neonatal and Child Health: A Training Tool Kit. AVAHAN. 2014.

Current Developments in Nutrition, Volume 1, Issue 12, 1 December 2017, cdn.117.001701, <https://doi.org/10.3945/cdn.117.001701>

Eat a Rainbow. *Nutrition Australia ACT Division*, 2013. www.nutritionaustralia.org

Eat Your Colors! My Plate.<http://teamnutrition.usda.gov/pdf>

Family Education. <https://www.familyeducation.com/pregnancy/things-avoid-while-pregnant/physically-strenuous-or-hazardous-work-during-pregnancy>. Accessed September 2018.

FAO and FHI 360. 2016. Minimum Dietary Diversity for Women: A Guide for Measurement. Rome: FAO.

Febrile Seizures. American Academy of Pediatrics. www.healthychildren.org/English/health-issues/conditions/head-neck-nervous-system/Pages/Febrile-Seizures.aspx. Updated on 11/30 2017

Fetal Alcohol Spectrum Disorders. J. F. Williams, V.C. Smith, and the Committee on Substance Abuse. American Academy of Pediatrics. 2015. doi: 10.1542/peds.2015-3113

Fever and Your Child. American Academy of Pediatrics. www.healthychildren.org/English/health-issues/conditions/fever/Pages/Signs-and-Symptoms-of-Fever.aspx. Updated on 11/21/2015

Folic Acid Supplementation and Pregnancy: More Than Just Neural Tube Defect Prevention.

Food Security and Nutrition Network Social and Behavioural Change Task Force. 2013.

Food taboos and habits during the first 1000-day period. Formative research to inform nutrition-specific and sensitive behaviour change communication programming in Myanmar. BBC Media Action. August 2016

Fruit Juice in Infants, Children, and Adolescents: Current Recommendations, American Academy of Pediatrics. *Journal of Pediatrics*. June 2017

Gestational Diabetes. American Diabetes Association. <http://www.diabetes.org/diabetes-basics/gestational/how-to-treat-gestational.html#forecast>. Updated April 2014

Gillman MW, Rifas-Shiman SL, Fernandez-Barres S, et al. Beverage Intake During Pregnancy and

Health in Myanmar. Ministry of Health. The Republic of the Union of Myanmar. 2014

Healthy Birth Practice #6: Keep Mother and Baby Together—It's Best for Mother, Baby, and Breastfeeding. J. T. Crenshaw. *J Perinat Educ*. 2014 Fall; 23(4): 211–217. doi: 10.1891/1058-1243.23.4.211

How Dangerous Is Betel Nut? Madigan Talmage-Bowers. October 10, 2014. Accessed Feb 22, 2018. <https://www.healthline.com/health/betel-nut-dangers>.

How Mother's Milk is Made. Linda J. Smith. LEAVEN, Vol. 37 No. 3, June-July 2001, p. 54-55. La Leche League International

<http://www.fantaproject.org/monitoring-and-evaluation/minimum-dietary-diversity-women-indicator-mddw> (accessed 9/22/2018)

http://www.fao.org/fileadmin/templates/nutrition_assessment/Dietary_Diversity/Minimum_dietary_diversity_-_women__MDD-W__Sept_2014.pdf (accessed 9/22/2018)

http://www.who.int/elia/titles/deworming_pregnancy/en/. Updated 29 September 2017.

http://www.who.int/maternal_child_adolescent/publications/WHO-MCA-PNC-2014-Briefer_A4.pdf.

http://www.who.int/nutrition/publications/micronutrients/WHOStatement_IDD_pregnancy

https://www.unicef.org/nutrition/index_breastfeeding.html Updated 6 March 2017

Identification of severe acute malnutrition in children 6–59 months of age. WHO e-Library of Evidence for Nutrition Actions (eLENA). Updated August 24, 2016.

Immunization coverage. WHO Fact Sheet. www.who.int/mediacentre/factsheets/fs378/en/. Updated July 2017

Improving breastfeeding, complementary foods and feeding practices. UNICEF

Improving nutrition outcomes with better water, sanitation and hygiene: practical solutions for policies and programmes. WHO, UNICEF, USAID. ISBN 9789241565103

Infant botulism following honey ingestion. C OAbdulla, A Ayubi, F Zulfiquer, G Santhanam, M A S Ahmed, J Deeb. BMJ Case Reports. 2012. doi:10.1136/bcr.11.2011.5153.

Inhibition of non-haem iron absorption in man by polyphenolic-containing beverages. F R Hurrell, M Reddy, and J D Cook. Br J Nutr. 1999 Apr;81(4):289-95.

Integrated Management of Newborns to children < 2, Training manual for basic health staff, Child Health Development Unit, MOHS, Maternal and child survival program- MOHS, WHO, UNICEF, USAID- 2017.

Iodine, Vitamin A, Thiamin, and Iron Fact Sheets for Professionals. National Institute for Health. Office of Dietary Supplements. <https://ods.od.nih.gov/factsheets/Iodine-HealthProfessional/>

JA Greenberg, SJ Bell, G Yong, Y.Yan-hong. Rev Obstet Gynecol. 2011 Summer; 4(2): 52-59.

Jaundice-in-the-breastfed-baby. Breastfeeding Basics. <https://www.breastfeedingbasics.com/articles/jaundice-in-the-breastfed-baby>. Updated September, 2013.

Kittle, Bonnie. 2017. A Practical Guide to Conducting a Barrier Analysis (2nd ed.). Lesson 3: The "Exercise" Exercise. New York, NY: Helen Keller International.

Let-down reflex (milk ejection reflex). Australian Breastfeeding Association. <https://www.breastfeeding.asn.au/bf-info/early-days/let-down-reflex>. Updated August 2017.

Macro- and Micronutrients of Human Milk Composition: Are They Related to Maternal Diet? A Comprehensive Systematic Review. K. Mojtaba, B. Maryam, S. Mohammad, K. Roya. Breastfeeding Medicine. September 2017, doi: org/10.1089/bfm.2017.0048

Making the Decision to Breastfeed the Baby and Its Advantages for the Women's Health. A Nadeem, J Nadeem, M H Sarwar, M Sarwa. American Journal of Food Science and Health Vol. 3, No. 5, 2017, pp. 88-94. ISSN: 2381-7224.

Maternal and child health voucher scheme in Myanmar: a review of early stage implementation. Pilasant et al. BMC Health Services Research (2016) 16:600 DOI 10.1186/s12913-016-1850-3

Maternal perceptions of partner support during breastfeeding. Mannion CA, Hobbs AJ, McDonald SW, Tough SC. International Breastfeeding Journal. 2013;8:4. doi:10.1186/1746-4358-8-4.

Mayo Clinic Guide to a Healthy Pregnancy. Roger W Harms, M.D., et al, Part 3.

Medical online dictionary. <https://medical-dictionary.thefreedictionary.com>

Micronutrients. WHO. 2017. <http://www.who.int/nutrition/topics/micronutrients/en/>

Ministry of Health and Sports (MoHS) and ICF. 2017.

Ministry of Health and Sports (MoHS), Department of Health Professional Resource Development and Management. 2015. National Standards for Midwives (Core Competencies and Education)

National Guidelines for Antenatal Care for Service Providers. Maternal and Reproductive Health Division, The Republic of the Union of Myanmar, Ministry of Health and Sports , May 2018.

National Health and Medical Research Council (2012) Infant Feeding Guidelines. Canberra: National Health and Medical Research Council. ISBN 1864965665

National Strategic Plan for Newborn and Child Health Development. Myanmar Ministry of Health and Sports. 2015 - 2018

Neurotoxicities in Infants Seen With the Consumption of Star Anise Tea. D Ize-Ludlow, S Ragone, I S Bruck, J N Bernstein, M Duchowny, B M Garcia Peña. Pediatrics. November 2004, Volume 114 / Issue 5.

New Mother's Guide to Breastfeeding, 2nd Edition (Copyright © 2011 American Academy of Pediatrics. Updated on 11/21/2015

New Mother's Guide to Breastfeeding, 2nd Edition. American Academy of Pediatrics. 2015

Nutrition in the First 1,000 Days. State of the World's Mothers 2012. Save the Children, May 2012. ISBN 1-888393-24-6

P L Engle and G H Pelto. J Nutr. 2011 Mar; 141(3): 508-511. Published online 2011 Jan 26. doi: 10.3945/jn.110.130039. PMCID: PMC3040908

Peri-conceptional folic acid supplementation and the risk of preterm births in China: a large prospective cohort study. L Zhiwen, Y Rongwei, H Li Zhang, J Liu, A Ren. International Journal of Epidemiology. E-pub 04 March 2014. Volume 43, Issue 4, 1 August 2014, Pages 1132–1139. <https://doi.org/10.1093/ije/dyu020>

PMCID: PMC3218540

Preconception health. <https://www.womenshealth.gov/pregnancy/you-get-pregnant/preconception-health>. Updated February 01, 2017.

Psychosocial factors underlying the mother's decision to continue exclusive breastfeeding for 6 months: an elicitation study. YK Bai, SE Middlestadt, CY J Peng, AD Fly J Hum Nutr Diet. 2009 Apr;22(2):134-40. doi: 10.1111/j.1365-277X.2009.00950.x.

Relation between milk-fat percentage, vitamin D, and BMI z score in early childhood. S M Vanderhout, C S Birken, P C Parkin, et al. AJCN. November 16, 2016. doi: 10.3945/ajcn.116.139675.

Responsive Feeding: Implications for Policy and Program Implementation

Sanitation and Hygiene Promotion. Programming Guidance. Water Supply and Sanitation Collaborative Council and WHO. 2005. http://www.who.int/water-sanitation_health/hygiene/sanhgpromo1.pdf

Serving Up MyPlate. Food and Nutrition Service. U.S. Department of Agriculture. 2012

SJ Osendarp, ML Roche. World Rev Nutr Diet. 2016; 115:184-92. doi: 10.1159/000442104.

Standardized Health Messages of Ministry of Health and Sports, November 2017.

State of the World's Mothers 2012. Save the Children, May 2012. ISBN 1-888393-24-6

Sugar-Sweetened Beverages and Children's Health. R J. Scharf and M D. DeBoer. Annu. Rev. Public Health 2016. 37:273–93 doi: 10.1146/annurev-publhealth-032315-021528

Support to Maternal Emergency Referrals through the 3MDG Fund – A Life Saving Intervention. T Myint, P Erasmus, M Bühler, K N Sein, M M Zin. Myanmar Ministry of Health and 3MDG Fund.

Tea Drinking and Microcytic Anemia in Infants by H Merhav, Y Amitai, H Palti and S Godfrey. The American Journal of Clinical Nutrition 41: June 1985, pp 1210-12 13.

The Behaviour Change Framework: A template for accelerating the impact of behavior change in USAID-supported MCH programs in 24 priority countries. USAID. 2015

The Economic Cost of Not Breastfeeding on Human Capital Development and Health Systems In Myanmar. UNICEF & Alive and Thrive. 2015.

The Measuring and Promoting Child Growth Tool, Facilitator's Manual, Version 2, August 2011. Nutrition Toolkit. Nutrition Centre of Expertise, Global Health and WASH. World Vision International.

The Partnership for Maternal, Newborn & Child Health.
The PMNCH 2013 Report - Analyzing Progress on
Commitments to the Global Strategy for Women's and
Children's Health. Geneva, Switzerland, PMNCH, 2013.

The Risks of Not Breastfeeding for Mothers and Infants.
Stuebe A. Reviews in Obstetrics and Gynaecology.
2009;2(4):222-231. doi: 10.3909/riog0093

The role of iodine in brain development. F. Delange. Proc
Nutr Soc. 2000 Feb;59(1):75-9.

Tools Together Now! 100 participatory activities to
mobilise communities for HIV/AIDS. International HIV/AIDS
Alliance and USAID Frontiers Prevention Project. 2006.
www.aidsalliance.org.

Under nutrition in Myanmar: Part 1 - A Critical Review of
Literature (2016) http://www.lift-fund.org/sites/liftfund.org/files/uploads/Publications/LEARN_UnderNutrition-in-Myanmar_Part%201_low%20res_corrected.pdf

Undernutrition in Myanmar. Part 1: A Critical Review of
Literature. Jennifer Cashin.

US Department of Health and Human Services.
Department of Women's Health. <https://www.womenshealth.gov/pregnancy/youre-pregnant-now-what/stages-pregnancy>

USAID. Accelerator Behaviors: Antenatal Care. 2013.
http://acceleratorbehaviors.org/action/document/download?document_id=26

Vaccine basics. U.S. Department of Health & Human
Services. www.vaccines.gov/basics/index.html. Updated
March 2011.

WHO e-Library of Evidence for Nutrition Actions.
Early initiation of breastfeeding to promote exclusive
breastfeeding (eLENA). Updated March 3, 2017 http://www.who.int/elena/titles/early_breastfeeding/en/

WHO recommendations on postnatal care of the mother
and newborn. WHO 2013. ISBN 978 92 4 150664 9

WHO Technical Consultation on Postpartum and
Postnatal Care. WHO/MPS/10.03. WHO 2010.

WHO. Thiamine deficiency and its prevention and control
in major emergencies. 1999

WHO. 2015b. Postnatal Care for Mothers and Newborns,
Highlights from the World Health Organization 2013
Guideline. Geneva, Switzerland: WHO.

WHO. Deworming in pregnant women. e-Library of
Evidence for Nutrition Actions (eLENA).

WHO. Essential nutrition actions: improving maternal,
newborn, infant and young child health and nutrition. 2013.
ISBN 978 92 4 150555 0

WHO. Family planning/Contraception Fact Sheet. July
2017. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs351/en/>

WHO. Guideline: Iron supplementation in postpartum
women. Geneva: World Health Organization; 2016.

WHO. Guideline: Vitamin A supplementation in
postpartum women. World Health Organization, 2011.

WHO. Guidelines on optimal feeding of low birth-weight
infants in low- and middle-income countries. Geneva,
World Health Organization; 2011 (http://www.who.int/maternal_child_adolescent/documents/infant_feeding_low_bw/en/).

WHO. How to hand rub and hand wash. Geneva: WHO,
2009. Available from: <http://www.who.int/gpsc/tools/GPSC-HandRub-Wash.pdf>

WHO. Malaria in pregnant women. e-Library of Evidence
for Nutrition Actions (eLENA). http://www.who.int/malaria/areas/high_risk_groups/pregnancy/en/. Updated
25 May 2017.

WHO/UNICEF Joint Statement: Reaching Optimal Iodine
Nutrition in Pregnant and Lactating Women and Young
Children. 2007.

Women's Dietary Diversity Project (WDDP) Study Group;
Development of a Dichotomous Indicator for Population-
Level Asses

ရက် ၁၀၀၀ အကြောင်းလေ့လာခြင်းသည် စားနှစ်ရိက္ခာ
ပူလုံရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစီအစဉ်များနှင့်
အာဟာရကို ပေါင်းစပ်ရွှေတွင် ကွင်းဆင်းလုပ်သားများအတွက်
အထောက်အကူဖြစ်စေရန် လက်တွေ့ကျကျ ပြုစုံထားသော
လမ်းညွှန်ကိုရိယာ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်စားသည်။ ဤလမ်းညွှန်နှင့်အတူ
တွဲဖက်အသုံးပြုနိုင်ရန် သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများကိုပါ ထည့်သွင်း
ထားသည်။ လူတိုင်းအတွက် ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် လေးစားတန်ဖိုးထားမှု
ဟူသည့် အခြေခံသဘောတရားအပေါ် အခြေဖြုတားပါသည်။
သင်တန်းသားများနှင့် နီးကပ်စွာ ပူပေါင်းလေ့လာရန်၊ ပေါ်ရွင်ဖွယ်
ဖြစ်စေရန် ပူးပေါင်းပါဝင်ရသည့် လေ့ကျင့်ခန်းများ သုံးထားသည်။
သင်တန်းသားများအနေဖြင့် မိမိတို့မိသားစုံ ရပ်စွာတွင် အာဟာရ
ဖွံ့ဖြိုးမှု ပိုမိုကောင်းမှုနှင့်စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည့် အရာများနှင့်
ပတ်သက်၍ အခြေခံအချက်များကို သင်ကြားပေးသည်။

ဤလမ်းညွှန်ကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနှစ်ရိက္ခာဖူလုံရေး
ရုပိုင်း (LIFT)မှ ထောက်ပံ့၍ LEARN (Leveraging
Essential Nutrition Actions to Reduce Malnutrition)
မှ ရေးသားပြုစုံသည်။ LEARN စီပံ့ချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ LIFT
စားနှစ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအစီအစဉ်များ၏
အာဟာရဆိုင်ရာ အကျိုးရလဒ်များ အကောင်းဆုံးဖြစ်စေရန် Save the
Children မှ အကောင်အထည်ဖော်သည့် စီပံ့ချက်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ISBN 978-0-9932839-1-8

9 780993 283918 >